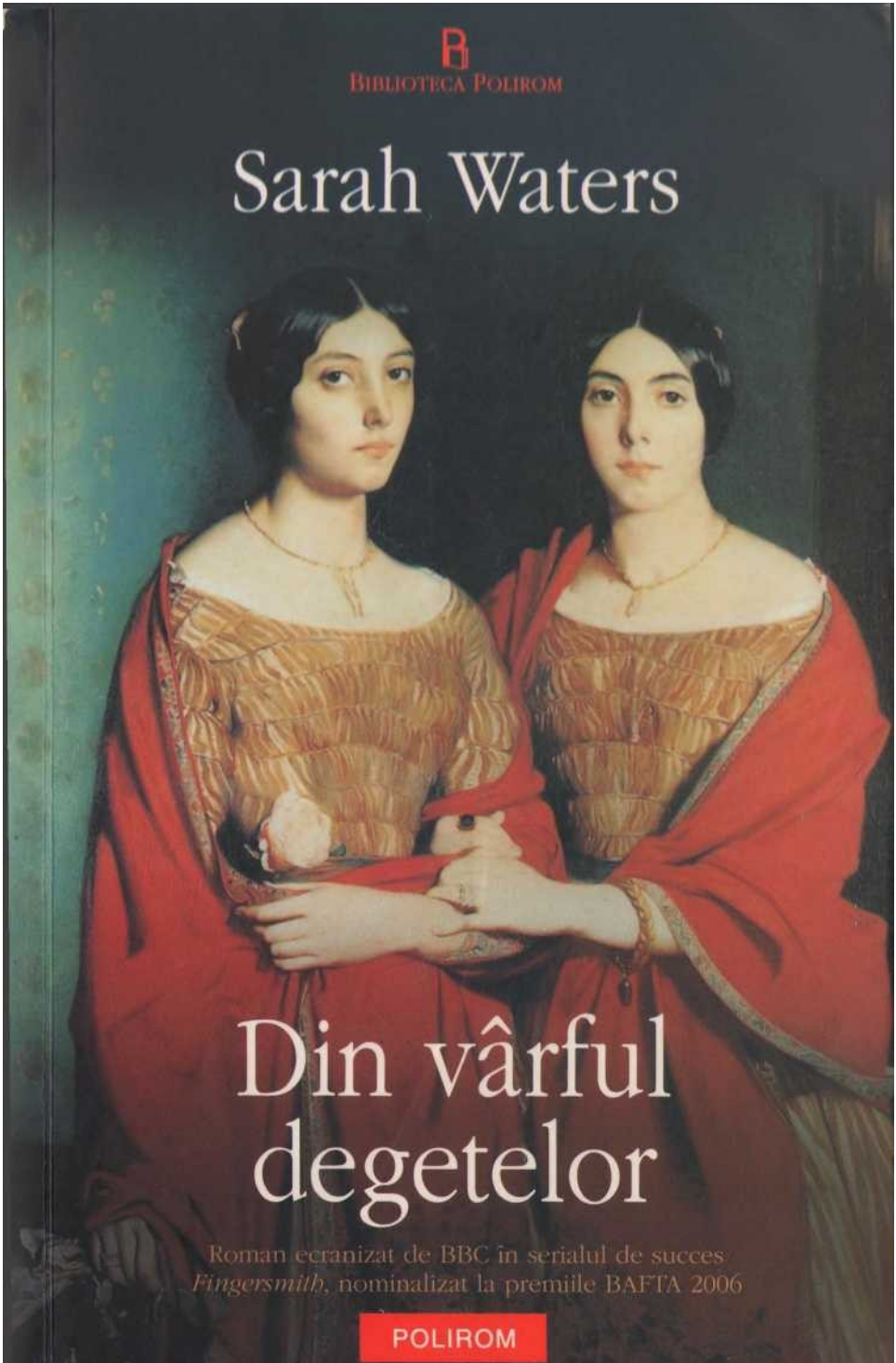
Biblioteca Polirom
Sarah Waters
Din vârful degetelor
Roman ecranizat de BBC în serialul de succes
Fingersmith, nominalizat la premiile BAFTA 2006
POLIROM

Sarah Waters

Din vârful degetelor

Traducere din limba engleză şi note de Ioana Filat

POLIROM

Sarah Waters s-a născut în 1966, în Neyland (Ţara Galilor). A studiat literatura engleză la universităţile din Kent şi Lancaster şi a obţinut un doctorat în literatură istorică gay. În timp ce lucra la teza de doctorat, a făcut o pasiune pentru viaţa londoneză din secolul al XIX-lea şi a început să scrie un roman, *Tipping the Velvet,* despre, un cuplu feminin care încearcă să dea lovitura pe scenele de music-hall ale epocii victoriene. Cartea, publicată în 1998, s-a bucurat de aprecierea criticii şi a publicului, fiind distinsă cu Betty Trask Award în 1999 şi nominalizată la *Mail on Sunday*/John Llewelyn Rhys Prize. Tot în 1999 îi apare al doilea roman, *Affinity,* pentru care i s-a decernat Somerset Maugham Prize şi *The Sunday Times* Young Writer of the Year Award (2000). *Fingersmith (Din vârful degetelor,* 2002), cea de-a treia carte a ei, a fost nominalizată la Orange Prize şi Man Booker Prize şi a fost declarată cartea anului 2003 în Marea Britanie. În 2006, Sarah Waters a publicat romanul *Nightwatch (Veghea;* Polirom, 2007), nominalizat la mai multe premii literare prestigioase: Booker Prize şi Orange Prize în 2006, precum şi James Tait Black Memorial Prize şi Cartea Anului în Marea Britanie, în 2007. Datorită succesului lor, *Tipping the Velvet* şi *Fingersmith* au fost ecranizate în forma unor miniseriale difuzate la BBC în 2002, respectiv 2005. În 2003, Sarah Waters a apărut pe lista celor mai buni tineri romancieri britanici publicată de revista *Granta* şi a fost desemnată scriitoarea anului la British Book Awards.

Din vârful degetelor continuă seria romanelor gay în care Sarah Waters rescrie ingenios şi critic teme clasice ale romanului victorian englez. Sue Trinder este o orfană crescută într-un cuib de borfaşi din cel mai rău famat cartier al Londrei. Atunci când Domnu, un şarlatan fermecător, prieten de-al casei, îi face o propunere avantajoasă, Sue îşi dă seama că aceasta este ocazia să-şi dovedească iscusinţa şi să confirme aşteptările celor care au ocrotit-o întreaga viaţă. Nu trebuie decât să câştige încrederea unei domnişoare naive dintr-un conac de la ţară şi să dea o mână de ajutor la tentativa de seducţie pusă la cale de Domnu pentru a-şi însuşi averea acesteia. Dar, odată ce ajunge să o cunoască pe victima înşelăciunii plănuite şi să trăiască laolaltă cu ea, Sue descoperă că sentimentele sale faţă de aceasta iau o turnură neaşteptată... doar prima din seria de răsturnări spectaculoase din acest roman dickensian plin de suspans şi surprize.

Lui Sally 0 J

Mulţumiri

Le datorez mulţumiri următorilor oameni: Lennie Goodings, Julie Grau, Judith Murray, Markus Hoffmann, Bridget Ibbs, Caroline Halliday, Laura Gowing, Kate Taylor, Joanne Kalogeras, Judith Bennett, Cynthia Herrup, Hirāni Himona şi Veronica Rago.

Partea întâi

Capitolul unu

În vremurile acelea mă chema Susan Trinder. Mi se spunea Sue. Ştiu în ce an m-am născut, însă mult timp n-am ştiut în ce zi şi mi-o sărbătoream de Crăciun. Din câte socot, sunt orfană. Mama ştiu că a murit. Dar nu am văzut-o niciodată, nu însemna nimic pentru mine. Dacă era să fiu a cuiva, eram copilul doamnei Sucksby şi drept tată îl aveam pe domnul Ibbs, un lăcătuş cu atelierul pe Lant Street, în Borough, în preajma Tamisei.

Iată prima oară când îmi amintesc că m-am gândit la lume şi la locul meu în ea.

Era o fată, Flora, care i-a dat doamnei Sucksby un penny ca să mă lase la cerşit cu ea la o piesă de teatru. Pe atunci, din pricina culorii aprinse a pletelor mele, oamenilor le plăcea să mă ia cu ei la cerşit, iar Flora, şi ea foarte bălaie, se putea da drept sora mea. Teatrul unde m-a dus în seara de care îmi amintesc acum era Surrey, în St George's Circus. Piesa era *Oliver Twist.* Ţin minte că a fost o grozăvie. Ţin minte înclinarea galeriei şi hăul ce se căsca până la fosa orchestrei. Ţin minte că o femeie beată se agăţa de panglicile rochiei mele. Ţin minte lumânările pâlpâitoare ce dădeau scenei un aer tare sinistru, răcnetele actorilor şi ţipetele ascuţite ale mulţimii. Costumaseră un personaj cu o perucă roşcată şi favoriţi. Eram convinsă că e o maimuţă în veston. Straşnice tumbe mai făcea! Şi mai cumplit era câinele rânjitor, cu ochi roz, dar cel mai cumplit dintre toţi era stăpânul câinelui — Bill Sykes, codoşul. Când o pocni pe sărmana Nancy cu bastonul, toată lumea de pe rândul nostru se ridică în picioare. Cineva aruncă o gheată pe scenă. O femeie de lângă mine strigă:

— Vai, bestie! Canalie! Fata asta face cât patruzeci de golani de teapa ta!

Nu ştiu dacă a fost din pricina oamenilor care se ridicau în picioare, părând să salte toată galeria odată cu ei, din pricina femeii care ţipa sau a imaginii lui Nancy, care zăcea încremenită şi palidă la picioarele lui Bill Sykes, dar m-a cuprins o groază de nedescris. Am crezut c-o să

ne omoare pe toţi. M-am pus pe urlat, iar Flora nu mai reuşea să mă potolească. Când femeia care ţipase mă atinse cu mâinile ei şi zâmbi, m-am apucat să urlu şi mai abitir. Apoi Flora s-a pus şi ea pe bocit — trebuie să fi avut vreo doişpe-treişpe ani pe atunci. M-a dus acasă şi doamna Sucksby a plesnit-o.

— Da’ ce-a fost în capu’ ăla al tău, s-o duci la aşa ceva? o întrebă. Era vorba să stai cu ea pe scări. De-asta îmi tocmesc io pruncii, să mi-i aduci înapoi în halu’ ăsta, vineţi de-atâta urlat? De ce boroboaţe te-ai ţinut?

M-a luat în poală, iar eu m-am pus din nou pe plâns.

— Haide, gata, drăguţa mea, zise ea.

Flora stătea în faţa ei fără să zică nici pâs, trăgându-se de o şuviţă de păr coborâtă peste obrazul ei îmbujorat. Doamna Sucksby era un drac de femeie când o apucau pandaliile. Se uită la Flora, bătu din papuc pe covor, legănându-se neîncetat în scaunul ei — un ditamai balansoarul de lemn care scârţâia din toate încheieturile şi în care nu se aşeza nimeni în afară de ea — şi mă mângâie pe spatele tremurător cu mâna ei butucănoasă şi grea. Apoi zise încet:

— Ştiu ce hram porţi. (Ştia ce hram poartă toată lumea.) Cu ce te-ai ales? Cu vreo două ştergătoare, aşa-i? Două ştergătoare şi o poşetă?

Flora îşi duse şuviţa la gură şi muşcă din ea.

— O poşetă, răspunse ea după o clipă. Şi o sticluţă de parfum.

— Arată-mi, spuse doamna Sucksby, întinzând mâna.

Flora se întunecă la faţă. Dar îşi duse degetele la talia rochiei, unde materialul era rupt, îşi vârî mâna acolo şi puteţi să vă închipuiţi ce uluită am fost când ruptura aia se dovedi a nu fi nicidecum o ruptură, ci gura unui buzunăraş de mătase cusut pe dosul rochiei. Scoase o poşetă neagră de pânză şi o sticluţă cu dop, prinsă de un lănţug de argint. Poşeta avea trei lire în ea şi o jumătate de nucşoară. Poate că i-o fi dat-o femeia beată care s-a agăţat de rochia mea. Când o destupai, sticluţa mirosea a trandafiri. Doamna Sucksby o amuşină.

— Nu-i cine ştie ce pradă, aşa-i? zise ea.

Flora îşi înălţă trufaşă capul.

— Aş fi pus io mâna pe mai multe, spuse ea, aruncându-mi o privire, dacă n-ar fi apucat-o ’stericalele.

Doamna Sucksby se aplecă şi o pocni iarăşi.

— Dacă ştiam ce-ţi coace capu’ ăla, replică ea, puneai tu mâna pe dracu’! Acum ascultă la mine: dacă vrei un prunc pentru ciordit, ia alt copilaş de-al meu. Nu o iei pe Sue. Ai auzit?

Flora se bosumflă, dar spuse că a auzit.

— Bun, făcu doamna Sucksby. Acuma roiu’. Şi lasă marfa aicea, altfel îi zic maică-tii că umbli cu domni.

După aceea mă culcă în patul ei — mai întâi frecând cearşafurile cu palmele, ca să le încălzească, apoi aplecându-se să-mi sufle peste degete, ca să mă încălzească şi pe mine. Dintre toţi pruncii ei, numai pentru mine făcea aşa ceva.

— Acuma nu mai ţi-e frică, nu, Sue? mă întrebă.

Dar îmi era şi i-am zis. Am spus că mi-e teamă că Bill codoşul o să mă găsească şi o să mă altoiască cu bastonul. A zis că auzise ea de netrebnicul ăla: numai gura-i de el.

— Bill Sykes, aşa-i că el era? mă întrebă. Ei, ăsta-i din Clerkenwell. N-are el treabă cu Borough. Flăcăii din Borough sunt prea mari şi tari pentru el.

— Vai, doamnă Sucksby! am spus. Da’ mata n-ai văzut-o pe sărmana Nancy, cum a prăvălit-o la pământ şi a omorât-o!

— A omorât-o? făcu ea. Pă Nancy? Apăi, doar ce trecu pe la mine acu’ vr’un ceas. Era numa’ un pic umflată la faţă. Acuma şi-a încreţit păru’ altfel, nici nu-ţi dai seama că a atins-o măcar.

— Da’ n-o s-o bată iară? am întrebat-o.

Atunci îmi spuse că lui Nancy i-a venit în sfârşit mintea la cap, că l-a lăsat baltă pe Bill Sykes şi că a întâlnit un flăcău de treabă din Wapping, care i-a găsit o slujbă într-o prăvălioară, unde vinde şoricei din zahăr candel şi tutun.

Îmi ridică părul de pe ceafă şi mi-l întinse pe pernă. Pe atunci, cum spuneam, aveam părul foarte bălai — pe măsură ce-am crescut, mi s-a făcut castaniu —, iar doamna Sucksby mi-l spăla cu oţet şi mi-l pieptăna până scotea scântei. Acum mi-l netezi bine şi ridică o şuviţă, ducând-o la buze.

— Dacă Flora aia mai încearcă să te ia cu ea la ciordit, să-mi zici, bine?

Am spus că aşa o să fac.

— Bravo, eşti o fetiţă cuminte, zise ea.

Apoi plecă. Luă şi lumânarea cu ea, însă uşa o lăsă întredeschisă, iar perdeaua de la geam era din dantelă şi lăsa să pătrundă lumina felinarelor de pe stradă. Nu era niciodată beznă acolo, înăuntru, şi nici linişte nu era. La etajul de sus se aflau două odăi unde trăgeau câteodată băieţi şi fete: râdeau şi tropăiau pe acolo, scăpau monede din mâini şi uneori dansau. De cealaltă parte a peretelui zăcea sora domnului Ibbs, pe care-o ţineau la pat: o apucau adesea pandaliile şi-atunci se trezea şi se punea pe ţipat. Şi prin toată casa — culcaţi în pătuţuri şi înşiruiţi cu capetele lângă picioruşele celorlalţi, ca scrumbiile în lăzile cu sare — erau pruncii doamnei Sucksby. Se puteau pune pe scâncit şi orăcăit la orice oră din noapte şi îi stârnea orice fleac. Atunci doamna Sucksby mergea printre ei şi-i doftoricea cu o sticlă de gin,

folosind o linguriţă de argint pe care o auzeai clincănind când se lovea de sticlă.

În noaptea aia însă cred că odăile de deasupra erau goale, iar sora domnului Ibbs era liniştită şi poate că, fiind linişte, pruncii dormeau duşi. Obişnuită cu zarva, eu am rămas trează. Stăteam şi mă gândeam iarăşi la Bill Sykes, omul ăla fără inimă, şi la Nancy, moartă la picioarele lui. De la o casă din apropiere se auzi o voce de bărbat înjurând. Apoi clopotul unei biserici bătu ora, iar dangătele răsunară ciudat pe străzile măturate de vânt. Mă întrebam dacă pe Flora o mai durea obrazul unde fusese plesnită. Mă întrebam cât de lung era drumul din Clerkenwell până în Borough şi cât de uşor i-ar fi venit unui bărbat cu baston să-l străbată.

Chiar şi pe-atunci aveam o imaginaţie aprinsă. Când se auziră paşi ce se apropiau pe Lant Street şi se opriră sub fereastră, când paşii au fost urmaţi de scheunatul unui câine, de zgomotul ghearelor câinelui scurmând ţărâna şi de apăsarea cu fereală a clanţei de la uşa noastră, am zvâcnit de pe pernă, gata să ţip — doar că, înainte să apuc s-o fac, câinele scoase un lătrat, iar lătratul avea un tremur ce mi s-a părut cunoscut: nu era monstrul cu ochi roz de la teatru, ci câinele nostru, Jack. Era tare ca fierul când era să se bată. Apoi se auzi un fluierat. Bill Sykes nu fluiera aşa de melodios. Erau buzele domnului Ibbs. Ieşise să ia o budincă fierbinte cu carne pentru cină, pe care o împărţea cu doamna Sucksby.

— Toate bune? l-am auzit. Ia miroase aici, ce suc a lăsat carnea asta.

Apoi glasul i se preschimbă într-un murmur, iar eu m-am lăsat înapoi pe pernă. Să fi avut vreo cinci-şase ani. Cu toate astea, îmi amintesc totul de-a fir a păr. Ţin minte că stăteam întinsă şi auzeam cum clincăneau cuţitele, furculiţele şi porţelanurile, cum ofta doamna Sucksby, cum îi scârţâia scaunul, cum bătea cu papucul în podea. Şi ţin minte că am văzut ceva ce nu mai văzusem până atunci, şi anume cum era alcătuită lumea — avea în ea de-alde Bill Sykes răi, domni Ibbs buni şi fete ca Nancy, care pot să fie oricare din astea două. M-am gândit ce bine era că eu eram deja de partea unde a ajuns până la urmă şi Nancy. Adică de partea celor buni, cu şoricei de zahăr în ea.

Doar mulţi ani mai târziu, când am văzut a doua oară *Oliver Turist,* am înţeles că Nancy, de bună seamă, a fost până la urmă omorâtă. Pe atunci Flora ajunsese ditamai borfaşa: Surrey era floare la ureche, iar acum luase la rând teatrele şi sălile de spectacole din West End. În mulţime lucrurile se făceau nevăzute în mâinile ei cum se topeşte sarea în apă. Însă nu m-a mai luat niciodată cu ea. Doamna Sucksby făcuse cu ea ce făcea cu toţi: îi vârâse frica-n oase.

Până la urmă au prins-o, biata de ea, cu mâinile pe brăţara unei

doamne şi au trimis-o la puşcărie pentru furt.

Noi, toţi cei din Lant Street, eram mai mult sau mai puţin palmagii. Dar eram genul de hoţi care mai degrabă uşurau treaba asta delicată decât să o facă ei, cu mâna lor. Dacă făcusem ochii mari când o văzusem pe Flora ducându-şi mâna la ruptura din rochie şi scoţând o poşetă şi un parfum, a doua oară nu m-am mai mirat, fiindcă pentru noi era o zi tare plictisitoare când se întâmpla să nu vină nimeni la atelierul domnului Ibbs cu o geantă sau un pachet ascunse în căptuşeala hainei, în pălărie, în mânecă sau în ciorapi.

— Toate bune, domnu' Ibbs? spunea omul.

— Toate bune, fiule.

Vorbea aşa, cam pe nas.

— Care-i treaba?

— Nu mare lucru.

— Ai ceva pentru mine?

Omul făcea cu ochiul.

— Am ceva, domnu' Ibbs, ceva straşnic şi neobişnuit...

Toţi spuneau asta sau ceva asemănător. Domnul Ibbs dădea din cap, apoi trăgea jaluzelele de la uşa atelierului şi întorcea cheia în broască, întrucât era un om prudent şi nu cerceta prada lângă vreo fereastră. De partea cealaltă a tejghelei era o perdea verde de aba, iar în dosul ei era un coridor care ducea direct în bucătăria noastră. Dacă îl cunoştea pe hoţ, domnul Ibbs îl aducea la masă.

— Haide, fiule, zicea. Nu fac aşa ceva pentru fitecine. Da' tu eşti aşa vechi în meserie, că, deh, parc-am fi de-acelaşi sânge.

Şi-l punea pe om să-şi întindă marfa printre ceşti, coji de pâine şi linguriţe.

Se putea să fie de faţă şi doamna Sucksby, care hrănea vreun prunc cu terci. Hoţul o vedea şi de-ndată îşi scotea pălăria.

— Toate bune, doamnă Sucksby?

— Toate bune, dragă.

— Toate bune, Sue? Măi, da' ce-ai mai crescut!

În ochii mei erau mai ceva ca magicienii. Asta pentru că din paltoanele şi mânecile lor scoteau la lumină cărţi în ediţii de buzunar, batiste de mătase şi ceasuri de mână sau, dacă nu, atunci bijuterii, tipsii de argint, sfeşnice de aramă, jupoane şi, uneori, rânduri întregi de haine.

— Astea îs marfă a-ntâia, spuneau în vreme ce-şi întindeau lucrurile, iar domnul Ibbs îşi freca mâinile şi privea încrezător.

Însă mai apoi le cerceta marfa, iar chipul parcă i se năruia. Era un om tare blând la înfăţişare şi foarte cinstit dacă te luai după aparenţe —

cu obraji teribil de palizi şi cu buze şi favoriţi frumoşi. Chipul i se amăra şi ţi se strângea inima când îl vedeai.

— Gioarsă, zicea el uneori, clătinând din cap, cu o bancnotă falsă între degete. Foarte greu de învârtit.

Sau zicea:

— Sfeşnice. Mai săptămâna trecută mi-a venit o duzină de sfeşnice a-ntâia de la un docar[1] din Whitehall. N-am putut să fac nimic cu ele. Nici n-am putut să le dau.

Şi stătea acolo, prefăcându-se că îşi chinuie creierii să socotească un preţ, dar arătând de parcă nici nu îndrăznea să deschidă gura şi să-i spună omului cât face marfa, de teamă să nu-l jignească. Apoi venea cu propunerea, iar hoţul era tot numai dezgust.

— Domnu' Ibbs, zicea el, la banii ăştia nici nu se făcea să bat drumu' de la Podu' Londrei încoace. Haide, fii cinstit!

Însă înainte să termine el de vorbit, domnul Ibbs se dusese deja la cutia lui şi acuma număra şilingii pe masă: unu, doi, trei... şi aici, poate, se oprea, cu al patrulea în mână. Hoţul vedea cum lucea argintul — domnul Ibbs îşi lustruia zdravăn monedele tocmai din pricina asta —, ca un ogar care zărise nişte iepuri.

— Nu se poate cinci, domnu' Ibbs?

Domnul Ibbs îşi ridica faţa lui de om cinstit şi dădea din umeri.

— Aş vrea să-ţi dau, fiule. Aş vrea din toată inima. Şi dacă mi-ai aduce vreun lucru mai din cale-afară, banii mei te-ar răsplăti cu vârf şi îndesat. Astea însă... arăta cu un gest larg al mâinii mormanul de mătăsuri sau bancnote sau alămurile lucitoare. Ăştia-s firfirici. M-aş fura singur. Aş rupe mâncarea de la gura pruncilor lu' doamna Sucksby.

Şi îi întindea şilingii hoţului, iar hoţul îi vâra în buzunar, se încheia la haină şi tuşea sau se ştergea la nas.

Iar după aceea domnul Ibbs părea să se răzgândească. Se ducea iar la cutia lui.

— Ai mâncat ceva azi, fiule? zicea el.

— Nici măcar un coltuc de pâine, răspundea de fiecare dată hoţul.

Atunci domnul Ibbs îi întindea şase penny şi îi zicea să-i dea negreşit pe mâncare, nu pe curse de cai, iar hoţul spunea:

— Eşti mare la inimă, domnu' Ibbs, mare la inimă, zău...

Sau cam aşa ceva.

De la un asemenea om domnul Ibbs scotea de obicei un câştig de zece-doişpe şilingi şi totul din pricina aerului său de cinste şi nepărtinire. Pentru că, desigur, ce zicea el despre boarfe sau sfeşnice era curat merchez: ştia el mult prea bine să deosebească alama de o ceapă degerată. Odată hoţul plecat, îmi căuta privirea şi-mi făcea cu

---

1 Gazdă de hoţi, tăinuitor (arg.).

ochiul. Apoi îşi freca din nou mâinile şi se însufleţea tot.

— Acuma, Sue, zicea el, ce-ar fi să pui cârpa pe astea şi să le dai un luciu straşnic? Dup-aia, dacă ai o clipă de răgaz, draga mea, dacă n-are nevoie de tine doamna Sucksby, ai putea să-ţi încerci un picuţ mâna pe broderia asta simandicoasă de pe ştergătoare. Numai un pic de tot şi uşurel-uşurel, cu forfecuţa şi, poate, cu un ac, pentru că — vezi tu, drăguţa mea? — e bumbac şi-o să se deşire dacă tragi prea tare.

Bănuiesc că aşa am învăţat alfabetul: nu înşiruind litere, ci descosându-le. Ştiu că am învăţat cum arată numele meu de pe batistele care veneau însemnate cu numele de Susan. Cât despre citit cărţi şi din astea, nu ne băteam noi capul cu aşa ceva. Doamna Sucksby ştia să citească dacă trebuia, domnul Ibbs ştia să citească şi chiar să scrie, dar nouă, celorlalţi, ni se părea o idee... păi, cum ar veni, era ca ebraica sau tumbele: vedeai că erau bune şi astea la ceva dacă erai evreu sau saltimbanc, dar dacă tot era felia ăstora, ce rost avea să te încurci tu cu aşa ceva?

Sau cel puţin aşa gândeam pe atunci. În schimb, am învăţat cifrele. Le-am învăţat de la lucrul cu monede. Monedele bune le păstram, desigur. Alea calpe lucesc prea tare şi trebuie ponosite cu negreală şi unsoare înainte să le dai mai departe. Şi pe-asta am învăţat-o. Mătăsurile şi pânzeturile se pot spăla şi călca şi ele cumva, ca să pară noi-nouţe. Pietrele preţioase le lustruiam cu oţet obişnuit. Argintăria o foloseam la cină, dar numai o dată, din pricina blazoanelor sau a însemnelor de marcă, iar după ce terminam domnul Ibbs lua paharele şi vasele şi le topea, preschimbîndu-le în lingouri. La fel făcea şi cu aurul şi vasele din cositor. Nu risca în ruptul capului nimic — tocmai de-aia era aşa de bun. Tot ce ajungea la noi în bucătărie cu o anumită înfăţişare era preschimbat la plecare în cu totul altceva. Şi chiar dacă venise prin faţă — prin prăvălie, prin Lant Street de plecat pleca prin altă parte. Pleca pe uşa din spate. Acolo nu era nici o stradă. Nu erau decât un gang şi o curte mică, umbrită. Puteai să stai acolo şi să te scarpini în cap cât voiai. Totuşi exista o cărare, dacă ştiai unde să te uiţi. Te ducea la o alee care dădea într-o străduţă neagră şi şerpuitoare, ce se întindea până la stâlpii arcuiţi ai căii ferate, iar de sub una din arcadele acelea — n-o să spun care anume, deşi aş putea — pornea o altă alee şi mai întunecoasă, ce te ducea, foarte iute şi ferit, la fluviu. Ştiam vreo doi-trei oameni care-şi ţineau bărcile acolo. Pe tot braţul acela cotit trăiau prieteni de-ai noştri — să zicem nepoţi de-ai domnului Ibbs, veri de-ai mei, cum le spuneam eu. Puteam să trimitem marfa din bucătărie prin oricare din ei spre orice parte a Londrei. Puteam învârti orice, absolut orice, cu o iuţeală de necrezut. Puteam învârti gheaţă în august şi sloiul nu apuca să se dezgheţe nici pe sfert. Puteam învârti şi

raze de soare vara — sigur găsea domnul Ibbs vreun muşteriu.

Ce mai tura-vura, mai nimic din ce ni se aducea acasă nu făcea mulţi purici pe-acolo, fiind luat din nou pe sus şi scos cât ai clipi din ochi. De fapt, un singur lucru intrase şi prinsese rădăcini, un singur lucru, cumva, nu se lăsase dus, suflat în puhoiul de marfă, un singur lucru căruia domnul Ibbs şi doamna Sucksby nu păreau dispuşi să-i pună un preţ.

Vorbesc, desigur, despre mine.

Şi asta mulţumită mamei. Povestea ei e una tragică. Venise în Lant Street într-o noapte anume din 1844. „Era cu tine când a venit, fată dragă, cu burta la gură”, mi-a zis doamna Sucksby — ceea ce eu, până când mi-a mai venit mintea la cap, am crezut că însemna că mama mă adusese cu ea, poate vârâtă într-un buzunar de pe dosul fustei sau cusut în căptuşeala hainei. Căci ştiam că fusese hoţomană.

— Şi încă ce hoţomană! spunea doamna Sucksby. Câtă îndrăzneală! Şi mai era şi frumoasă foc!

— Era, doamnă Sucksby? Era blondă?

— Avea părul mai bălai decât al tău, însă trăsăturile ascuţite, ca ale tale, era slabă ca foaia de hîrtie. Am găzduit-o sus. Nimeni nu ştia că e aici, în afară de mine şi de domnu’ Ibbs, căci era căutată, zicea ea, de potera din patru ţinuturi şi, dacă puneau mâna pe ea, ar fi atârnat-o în ştreang. Ce treburi învârtea? Ea zicea că doar vântură mălaiul. Eu cred că era mai rău de-atât. Da’ ştiu că era tare ca piatra, pen’ că te-a născut pe tine şi, jur, nici n-a crâcnit. Nici un ţipăt n-a scos. Doar s-a uitat la tine şi te-a pupat pe căpşor. Apoi mi-a dat şase lire ca să am grijă de tine — toate în monede de aur, nici una calpă. Zicea că mai are o singură trebuşoară de mântuit, care i-ar fi adus o căruţă de bani. Voia să vină după tine când or să-i piardă urma.

Aşa depăna povestea doamna Sucksby şi de fiecare dată, deşi la început vorbea cu glas stăpânit, până la urmă vocea începea să-i tremure, iar ochii i se umpleau de lacrimi. Pentru că o aşteptase pe mama şi mama nu venise. În schimb, veniseră nişte veşti îngrozitoare. Trebuşoara care ar fi trebuit să-i aducă o căruţă de bani ieşise prost. Fusese ucis un om care încercase să-şi salveze argintăria. A murit răpus de cuţitul mamei mele. Prietena ei a turnat-o. Poliţia i-a dat în sfârşit de urmă. A stat o lună la închisoare. După aia au spânzurat-o.

Au spânzurat-o, cum făceau cu criminalele pe vremea aia, pe acoperişul închisorii din Horsemonger Lane. Doamna Sucksby a stat şi a privit cum atârna mama în ştreang de la fereastra odăii în care m-am născut.

De acolo aveai o privelişte minunată — cea mai fină din sudul Londrei, toţi ziceau asta. Lumea era dispusă să dea bani frumoşi pe un

loc la fereastra aia în zi de spânzurătoare. Şi cu toate că unele fete chiţăiau când trapa se deschidea zornăind, eu nici gând. Nu m-am cutremurat şi n-am clipit nici măcar o dată.

— Aia e Susan Trinder, se întâmpla să şoptească unul sau altul. Maică-sa a fost spânzurată pentru omor. Ce curaj pe fata asta, aşa-i?

Îmi plăcea să-i aud vorbind aşa. Cui nu i-ar plăcea? Dar adevărul e — şi nu-mi pasă cine află acum —, adevărul e că nu aveam deloc curaj. Căci pentru a avea curaj când vine vorba de aşa ceva, mai întâi trebuie să-ţi pară rău. Şi cum să-mi pară rău de cineva pe care nici nu-l cunoscusem? Bănuiesc că era păcat că mama sfârşise în ştreang, dar, dacă tot atârnase în laţ, mă bucuram că ajunsese acolo din pricina unui isprăvi vajnice, cum ar fi să omori un scârţar ca să-i smulgi argintăria, nu pentru vreo ticăloşie cumplită, cum ar fi să gătui un plod. Mare păcat, presupun, că mă lăsase orfană — dar, la o adică, unele fete pe care le cunoşteam aveau mame beţive sau smintite, mame pe care le urau şi cu care nu se înţelegeau neam. Mai bine o mamă moartă decât una din astea!

Mai bine doamna Sucksby. Era de-o mie de ori mai bună. Primise bani să mă ţină o lună. M-a ţinut şaptesprezece ani. Dacă asta nu-i dragoste, atunci nu ştiu cum ar putea fi dragostea. Putea să mă trimită la orfelinat. Putea să mă lase să plâng în vreo casă jefuită, să mă sufle vântul pe-acolo. În loc să facă una ca asta, mă preţuia atâta, că nici nu mă lăsa la ciordit, de frică să nu mă înhaţe vreun caraliu. Mi-a dat voie să dorm lângă ea, în acelaşi pat. Îmi spăla părul cu oţet, ca să-i dea strălucire. Aşa se face cu pietrele preţioase.

Iar eu nu eram o piatră preţioasă. Nici măcar perlă nu eram. Până la urmă părul mi-a devenit ca al oricui altcuiva. Chipul meu n-avea nimic deosebit. Puteam să sparg un lacăt obişnuit, puteam să pilesc o cheie obişnuită, puteam să lovesc o monedă de masă şi să zic, după clinchet, dacă moneda era bună sau calpă. Însă oricine poate face aşa ceva dacă a fost învăţat. În jur tot veneau prunci, zăboveau oleacă, apoi mamele îi cereau înapoi sau se găseau alte mame sau pruncii piereau. Fireşte că pe mine nu m-a cerut nimeni şi nici nu am pierit, ci am crescut mare, până când am ajuns şi eu în sfârşit la vârsta când puteam să trec printre pătuţuri cu sticla de gin şi linguriţa de argint. Pe domnul Ibbs îmi părea uneori că-l prind uitându-se lung la mine, cu o lumină anume în ochi — ca şi cum, mă gândeam eu, vedea dintr-odată ce marafet straşnic eram de fapt şi se întreba cum de se potcoviseră cu mine atâta vreme şi cui m-ar putea plasa în continuare. Dar când lumea zicea — cum se mai întâmplă uneori — că sângele apă nu se face, doamna Sucksby îşi lua un aer sumbru.

— Vino-ncoa’, fată dragă, zicea ea. Hai să mă uit la tine.

Apoi îşi aşeza mâinile pe creştetul meu şi îmi mângâia obrajii cu degetele mari, cercetându-mi gânditoare chipul.

— O văz în tine, zicea ea. Se uită la mine cum s-a uitat în noaptea aia. Crede că o să se întoarcă şi-o să te facă bogată. De unde să ştie ea? Sărmana, n-o să se mai întoarcă-n veci! Norocul tot singură trebuie să ţi-l faci. Norocul tău, Sue, şi, odată cu el, şi-al nostru...

Aşa-mi spunea adesea. De câte ori bodogănea sau ofta, de câte ori se ridica de deasupra unui pătuţ, frecându-şi şalele care-o dureau, ochii ei se opreau asupra mea, privirea i se limpezea şi se lumina toată de mulţumire.

A, dar uite-o pe Sue, parcă zicea ea. *Acuma ne merge tare greu. Dar uite-o pe Sue. Ea o să aranjeze lucrurile...*

O lăsam să gândească aşa, dar credeam că ştiu eu mai bine care-i treaba. Odată auzisem că a avut şi ea, cu mulţi ani în urmă, o copilă care se născuse moartă. Socoteam că, pesemne, îi vede chipul când se uită ţintă la mine. Gândul ăsta îmi cam dădea fiori, căci era curios lucru să mă ştiu iubită nu pentru mine, ci pentru cineva pe care nici nu-l întâlnisem...

Pe atunci credeam că mă lămurisem ce-i cu dragostea. Credeam că mă lămurisem cum merg toate. Dacă mă întrebai ce-aveam de gând să fac cu viaţa mea, mă prind c-aş fi răspuns că mi-ar plăcea să muncesc într-o crescătorie de prunci. Mi-ar fi plăcut, de ce nu, să mă mărit cu vreun borfaş sau docar. Odată, când aveam cinşpe ani, un băiat a furat o agrafă pentru mine şi mi-a zis că i-ar plăcea să mă sărute. Ceva mai târziu a mai apărut unul, care tot stătea la uşa din spate şi fluiera *Fata lăcătuşului* anume ca să mă vadă înroşindu-mă. Doamna Sucksby i-a alungat pe amândoi. Stătea cu ochii pe mine când venea vorba de asemenea lucruri, aşa cum stătea pentru orice altceva.

— Da’ pentru cine te ţine ea chitită? ziceau băieţii. Pentru prinţu’ Eddie?

Bănuiesc că oamenii care veneau în Lant Street mă credeau grea de cap. Grea, adică de-abia mă urneam. Poate că aşa şi eram — după rânduielile din Borough. Dar mie mi se părea că mă duce mintea. N-aveai cum să creşti într-o casă ca aceea, care învârtea asemenea treburi, fără să-ţi faci o idee despre ce-i una şi ce-i alta, ce-o să se aleagă de una şi de ailaltă şi cum or să se potrivească lucrurile.

Înţelegeţi ce vreau să zic?

Tot aşteptaţi să-mi încep povestea. Poate că şi eu aşteptam pe atunci. Însă povestea mea începuse deja — doar că eram ca voi şi habar n-aveam.

Iată când am crezut eu că a început totul, de fapt.

O noapte de iarnă, la câteva săptămâni după Crăciun, care însemna pentru mine cea de-a şaptesprezecea aniversare. O noapte întunecată, apăsătoare, înţesată de o ceaţă care era mai mult sau mai puţin ploaie şi de o ploaie care era mai mult sau mai puţin ninsoare. Nopţile întunecate le prind tare bine hoţilor şi clocarilor. Nopţile întunecate de iarnă sunt numai bune, pentru că atunci oamenii stau pe la casele lor, bogătanii se duc la ţară, iar marile reşedinţe din Londra sunt zăvorâte şi pustii şi parcă te îmbie să le spargi încuietorile. În asemenea nopţi ne alegeam cu o groază de marfă, iar domnul Ibbs scotea un câştig mai gras ca oricând. Frigul le dă ghes hoţilor să cadă cât mai iute la înţelegere cu negustorul.

În casa din Lant Street nu prea simţeam frigul, căci, pe lângă focul din bucătărie, mai era vatra de meşteşugar a domnului Ibbs. Ţinea tot timpul flacăra aprinsă sub cărbuni, fiindcă n-aveai de unde să ştii dacă nu cumva ne pomeneam cu ceva de încropit sau de topit. În noaptea aceea munceau trei sau patru băieţi, care topeau aurul de la nişte monede de douăzeci de şilingi. Lângă ei stătea doamna Sucksby pe scaunul ei încăpător, având alături doi prunci într-un leagăn, precum şi un băiat şi o fată găzduiţi pe atunci în casa noastră — John Vroom şi Dainty Warren.

John era un băiat de vreo paişpe ani, slăbănog, negricios şi cu trăsături ascuţite. Tot timpul mânca. Cred că avea viermi în burtă. În noaptea aceea spărgea alune şi azvârlea cojile pe podea.

Doamna Sucksby îl luă la ochi.

— Ia vezi cum te porţi! zise ea. Uite ce mizerie faci. Sue o să trebuiască să adune după tine.

— Vai, sărmana Sue! făcu John. Mi se rupe inima de mila ei.

Nu mă avea deloc la suflet. Cred că era gelos. Venise la noi în casă din pruncie, ca şi mine, şi, tot ca şi mine, rămăsese orfan de mamă. Dar era un copil aşa de ciudat la înfăţişare, că nimeni nu i-l lua doamnei Sucksby de pe cap. L-a ţinut până când a împlinit patru-cinci ani, apoi l-a dat în grija parohiei. Însă, chiar şi-aşa, nu te scăpa nici naiba de el. Una-două fugea de la azil. Cum deschideam uşa prăvăliei, cum îl găseam dormind pe prag. Doamna Sucksby l-a dat până la urmă unui căpitan de vas, ca să-l ia cu el pe mare, şi băiatul a ajuns departe, hăt în China. După aceea, când s-a întors în Borough, avea bani şi a putut să se fudulească la toată lumea. Banii l-au ţinut o lună. Acum îşi făcea de lucru în Lant Street, în slujba domnului Ibbs. Pe lângă asta, învârtea tot felul de mişmaşuri necurate în cârdăşie cu Dainty.

Dainty era o roşcată trupeşă de douăş’trei de ani, mai mult sau mai puţin săracă cu duhul. Dar avea mâini albe şi îngrijite şi se pricepea de minune la cusut. Acuma John o pusese să coasă blănuri pe nişte câini

furaţi, ca să pară mai de soi.

Avea o înţelegere cu un hoţ de câini. Omul avea două căţele. Când căţelele intrau în călduri, John le scotea pe stradă, momind câinii de lângă stăpânii lor şi cerând apoi zece lire drept răsplată ca să-i aducă înapoi. Asta mergea cel mai bine când era vorba de câinii de vânătoare şi de câinii cu stăpâne sentimentale. Însă unii nu plăteau nici în ruptul capului — n-aveai decât să le tai cozile şi să li le trimiţi prin poştă, că tot nu pupai un ban, aşa de hapsâni erau aşa că amicul lui John le sucea gâtul celor care îi rămâneau pe mână, apoi îi vindea lui la un preţ de nimic. Nu ştiu ce făcea John cu toată carnea aia. Poate că o vindea drept carne de iepure sau poate că o mânca el. Însă blănurile, cum spuneam, o punea pe Dainty să le coasă pe câini vagabonzi, pe care-i scotea apoi la vânzare în piaţa Whitechapel.

Peticele de blană rămase Dainty le cosea unele de altele pentru a-i face un ditamai paltonul lui John. Şi în noaptea aceea cosea. Terminase gulerul, umerii şi jumătate din mâneci, iar acolo erau deja petice de la vreo patruzeci de câini. Mirosea de-ţi muta nasul din loc de la căldura focului, stârnindu-l la culme pe câinele nostru — nu bătăuşul ăla bătrân de Jack, ci altul, cu blană cafenie, pe care-l botezaserăm Charley Wag, după hoţul din poveste.

Când şi când Dainty ridica paltonul, ca să vedem toţi ce fain arăta.

— Ce bine de Dainty că nu eşti prea înalt, John, am zis eu odată, când fata ne arătă iar haina.

— Ce bine de tine că n-ai dat în primire pân’ acuma, mi-a răspuns el.

Era scund de statură şi o ştia prea bine.

— Însă vai de noi, restu’! Ce bine mi-ar prinde un picuţ din pielea ta pe mânecile hainei — poate pe manşete, să-mi şterg mucii de ele. Bine te-ai mai potrivi lângă un buldog sau un boxer!

Îşi luă cuţitul, pe care-l ţinea tot timpul la îndemână, şi-i încercă tăişul pe degetul mare.

— Încă nu m-am hotărât în care noapte să vin şi să-ţi jupoi un petic de piele când dormi, spuse el. Ce-ai zice, Dainty, dacă ţi-aş da la cusut aşa ceva?

Dainty îşi duse mâna la gură şi scoase un ţipăt. Purta un inel prea mare pentru mâna ei. Îşi pusese nişte aţă pe deget, pe sub inel, şi aţa se înnegrise de tot.

— Mare zurbagiu mai eşti! zise ea.

John zâmbi şi-şi lovi uşor cu vârful cuţitului un dinte ciobit.

— Gata, să nu te mai aud, spuse doamna Sucksby. Altfel îţi zbor de pe umeri capu’ ăla afurisit! Nu îndur eu să văz cum o necăjeşte careva pe Sue.

Pe loc am zis că mai bine-mi tai gâtul decât să-l las pe un ţânc cu caş

la gură ca John Vroom să mă necăjească. John răspunse că tare i-ar mai plăcea să mi-l taie cu mâna lui. Atunci, cum stătea pe scaunul ei, doamna Sucksby se aplecă şi-l pocni zdravăn, aşa cum se aplecase din acelaşi scaun şi o lovise pe sărmana Flora în seara aceea, cu atâta amar de vreme în urmă şi cum se aplecase şi-i lovise şi pe alţii în anii care trecuseră de atunci — tot de dragul meu.

Preţ de o clipă John păru că de-abia se abţine să nu-i tragă şi el una. Apoi se uită la mine de parcă mie mi-ar fi altoit una şi mai abitir. După aceea Dainty se foi în scaunul ei, iar John se întoarse şi o pocni taman pe ea.

— Nu pricep şi pace de ce-i pornită toată lumea să-mi facă zile fripte, zise el după aceea.

Dainty se pusese pe bocit. Se întinse să-l apuce de mânecă.

— Nu pune la sufleţel răutăţile lor, Johnny, zise ea. Io de tine mă ţin şi pace, aşa-i?

— Da, te ţii, n-am ce zice, răspunse el. Ca rahatu’ de lopată, îi dădu mâna deoparte şi fata se legănă în scaunul ei, cu paltonul din blană de câine în poală, plângând cu nasul vârât în cusături.

— Şşş, gata, Dainty! o linişti doamna Sucksby. Strici bunătate de muncă.

Fata boci încă o vreme. Apoi unul din băieţii de la vatră se fripse la deget cu o monedă fierbinte şi începu să înjure. Dainty se porni să râdă în gura mare. John îşi mai vârî o alună în gură şi scuipă coaja pe podea.

Apoi am stat în linişte cam vreun sfert de ceas. Charley Wag era lungit lângă foc şi zvâcnea când şi când, alergând după birje prin somn. Coada îi era răsucită: i-o strivise roata unei trăsuri. Am scos nişte cărţi ca să-mi fac pasienţe. Dainty cosea. Doamna Sucksby picotea. John stătea fără nici o treabă. Doar când şi când trăgea cu ochiul la cărţile mele, ca să-mi spună unde să le aşez.

— Fantele de pică pe curva de cupă, zicea el.

Sau:

— Doamne! Da’ mocăită mai eşti!

— Da’ ce urâcios eşti tu! răspundeam eu văzându-mi de joc.

Pachetul era vechi, iar cărţile erau moi ca nişte cârpe. Cândva fusese ucis un om din pricina unui joc măsluit cu cărţile alea. Le-am mai aranjat o dată şi mi-am întors un pic scaunul, ca să nu vadă John cum picau.

Şi apoi, dintr-odată, unul din prunci se trezi din toropeală şi se puse pe plâns, iar Charley Wag se deşteptă şi lătră. O pală de vânt se iscă din senin, flăcările se înălţară până hăt, sus, pe coş, iar ploaia picură şi mai vârtos pe cărbuni, făcându-i să sfârâie. Doamna Sucksby deschise ochii.

— Ce-i asta? zise ea.

— Ce să fie? întrebă John.

Apoi am auzit: o bufnitură înfundată în gangul care ducea în spatele casei. După aceea se auzi altă bufnitură. Apoi bufniturile se preschimbară în paşi. Paşii se opriră la uşa bucătăriei. Urmă o clipă de linişte şi apoi, rar şi apăsat, un ciocănit.

Cioc... cioc... cioc. Aşa. Cum se ciocăneşte la uşă într-o piesă de teatru, când se întoarce stafia mortului. Oricum, nu aşa bate la uşă un borfaş. Ăla o face repezit şi uşor. Când auzeai aşa ceva, ştiai care-i treaba. Treaba asta, în schimb, putea fi orice, absolut orice. Treaba asta s-ar putea să nu miroasă deloc a bine.

Aşa ne-am zis cu toţii. Ne-am uitat unii la alţii, doamna Sucksby s-a întins spre leagăn, ca să salte pruncul şi să-i potolească scâncetele la pieptul ei, iar John l-a înşfăcat pe Charley Wag şi i-a închis botul. Băieţii de la vatră s-au oprit locului, tăcuţi ca nişte şoareci. Domnul Ibbs zise în şoaptă:

— Aşteaptă vreunu’ din voi musafiri? Flăcăi, ascundeţi marafeţii! Chit că vă frigeţi degetele. Dacă sunt băieţii în albastru, s-a zis cu noi.

Se apucară să strângă galbenii şi aurul pe care îl topiseră din monede, înfăşurând totul în batiste, iar batistele le strecurară sub căciuli sau în buzunarele de la pantaloni. Unul din ei — nepotul cel mai mare al domnului Ibbs, Phil — merse repede la uşă şi rămase lângă ea, cu spatele lipit de zid şi mâna vârâtă în haină. Fusese de două ori la puşcărie şi se jurase că a treia oară n-o să mai calce pe-acolo.

Se auzi din nou ciocănitul.

— Totu-i aranjat? şopti domnul Ibbs. Acuma ţineţi-vă bine, băieţi, ţineţi-vă bine. Ce zici, Sue dragă, nu deschizi tu uşa aia?

M-am mai uitat o dată la doamna Sucksby şi, când ea încuviinţă din cap, m-am dus şi am tras zăvorul. Uşa mi se deschise atât de repede în nas, că Phil crezu că a fost împinsă cu umărul. L-am văzut sprijinindu-se de zid, scoţându-şi cuţitul şi ţinându-l ridicat. Însă doar vântul răbufnise pe uşă: dăduse buzna în bucătărie într-o rafală vijelioasă, stingând jumate din lumânări, stârnind scântei în vatră şi împrăştiind cât colo cărţile de joc. În gang era un om îmbrăcat în haine închise la culoare, ud ciuciulete, cu apa curgând pe el şi cu o geantă de piele la picioare. Penumbra îi dezvăluia obrajii palizi şi favoriţii, însă ochii îi erau ascunşi sub borul pălăriei. Nu l-aş fi recunoscut dacă n-ar fi deschis gura.

— Sue! zise el. Slavă Domnului! Am bătut patruzeci de mile ca să te văd. Ai de gând să mă ţii la uşă? Teamă mi-e că frigul ăsta o să-mi facă de petrecanie!

Atunci l-am recunoscut, deşi nu-l mai văzusem de mai bine de un an. Nici măcar un om dintr-o sută nu vorbea ca el în Lant Street. Îl chema

Richard Rivers sau Dick Rivers sau — uneori — Richard Wells. Oricum, noi îi spuneam pe alt nume şi numele ăsta l-am rostit acum, când doamna Sucksby m-a văzut privindu-l lung şi a strigat:

— Ei, cine e?

— E Domnu, am zis.

Aşa îl rosteam, de bună seamă: nu cum l-ar fi zis un om de vază, cu toţi dinţii, ci de parcă vorba asta ar fi fost un peşte pe care-l tăiam felii — *Do'nu'.*

— E Domnu, am zis şi Phil lăsă de îndată cuţitul deoparte, scuipă şi se duse înapoi la vatră.

Doamna Sucksby, la rândul ei, se puse iar pe scaun, ţinând la piept pruncul care îşi boţea faţa stacojie şi căsca gura.

— Domnu! strigă ea.

Pruncul se puse pe urlat şi Charley Wag, scăpat de mâna lui John, se repezi hămăind la Domnu şi-şi urcă labele pe paltonul lui.

— Ce sperietură am mai tras din pricina ta! Dainty, ia fă-te cu o feştilă la lumânările alea. Pune nişte apă pe foc pentru ceai.

— Am crezut că-s băieţii în albastru, am zis când Domnu a intrat în bucătărie.

— Cred că m-am albăstrit şi eu de frig, răspunse Domnu.

Îşi puse geanta jos, cutremurat de un frison, şi îşi scoase pălăria şi mănuşile îmbibate de apă, apoi paltonul lung, din care se scurgeau picături de ploaie şi care începu pe dată să scoată aburi. Îşi frecă mâinile, apoi şi le trecu peste păr. Avea părul şi favoriţii lungi, iar acum, că ploaia îi netezise buclele, aceştia păreau mai lungi ca oricând, întunecaţi şi lucioşi. Purta inele pe degete şi un ceas la vestă, cu o piatră preţioasă prinsă de lanţ. Nu era nevoie să le cercetez ca să ştiu că inelele şi ceasul erau făcătură, iar piatra era din stras. Dar, oricum, erau nişte falsuri al naibii de izbutite.

Odaia se mai lumină după ce Dainty se îngriji de lumânări. Domnu aruncă o privire în jur, frecându-şi în continuare mâinile şi dând din cap.

— Cum îţi mai merge, domnule Ibbs? strigă el plin de voie bună. Cum vă merge, flăcăi?

— Foarte bine, drăguţule, zise domnul Ibbs.

Băieţii nu răspunseră. Phil comentă în treacăt:

— A dat prin dos, este?

Un băiat izbucni în râs.

Băieţii ăştia au mereu impresia că bărbaţii de soiul lui Domnu sunt creţari[2].

Râse şi John — mai straşnic decât ceilalţi. Domnu se uită la el.

— Salut, păduche mic, zise el. Ţi-ai pierdut maimuţica?

---

2 Homosexuali (arg.).

John se cam îngălbeni la faţă. Toată lumea îl lua drept italian. Acum, la vorbele lui Domnu, îşi duse degetul la nas.

— Poţi să mă pupi în cur, zise el.

— Chiar pot? întrebă Domnu zâmbind.

Îi făcu cu ochiul lui Dainty, care îşi plecă fruntea.

— Bună, făptură fermecătoare, îi zise el.

Apoi se aplecă spre Charley Wag şi îl trase de urechi.

— Bună, Wagster. Unde-s poliţaii? Ai? Unde-s poliţaii? Ia alungă-i tu!

Charley Wag se dezlănţui.

— Bravo, băiatu', spuse Domnu, ridicându-se şi scuturându-se de părul de câine. Bravo, băiatu'! Gata acum.

Apoi se duse lângă scaunul doamnei Sucksby.

— Sărut mâna, doamnă S., zise el.

Pruncul hăpăise o linguriţă de gin şi plânsese până îl luase somnul. Doamna Sucksby îi întinse musafirului mâna. Domnu i-o luă şi i-o sărută — mai întâi la încheieturile degetelor, apoi la vârfuri. Doamna Sucksby porunci:

— Scoală din scaunu' ăla, John, şi lasă-l pe Domnu să şadă.

Preţ de-o clipă John păru că se mânie foc, apoi se ridică şi îi luă taburetul lui Dainty. Domnu se aşeză şi-şi întinse picioarele spre foc. Era înalt şi cu picioare lungi. Avea vreo douăş'şapte, douăş'opt de ani. Pe lângă el, John părea un ţânc de şase anişori.

Doamna Sucksby se uită la el nesmintită câtă vreme Domnu căscă şi se frecă la ochi. Apoi îi întâlni privirea şi zâmbi.

— Ei, ia ziceţi. Cum merg treburile?

— Ca unse, răspunse ea.

Pruncul se liniştise de tot, iar doamna Sucksby îl mângâia, aşa cum mă mângâiase şi pe mine cândva. Domnu arătă spre el cu o înclinare a capului.

— Şi gâgâlicea asta, zise el, e în crescătorie sau în familie?

— În crescătorie, fireşte, răspunse doamna Sucksby.

— Gâgâlice sau gâgâlici?

— Gâgâlici, Dumnezeu să-l purice! Încă un prunc sărman rămas fără mamă, care o să se facă mare în mâinile mele.

Domnu se aplecă spre ea.

— Norocosul! zise, făcându-i cu ochiul.

Doamna Sucksby scăpă un „O!“ şi se făcu trandafirie la faţă.

— Numa' măscări scoţi pe gură!

Fie că era creţar, fie că nu, Domnu se pricepea de minune să facă fetele să roşească.

Îi spuneam Domnu pentru că era cu adevărat domn — învăţase,

zicea el, la o şcoală pentru domni, avea tată, mamă şi o soră, toţi cu stare, şi la toţi le frânsese inima. Odinioară fusese plin de bani şi-i tocase pe toţi la jocuri de noroc. Taică-său zisese că nu mai pupă nici un bănuţ din averea familiei, aşa că a trebuit să facă rost de lovele pe vechile căi, prin mangleli şi mişmaşuri de tot felul. Numai că aşa de bine îl prindea traiul ăsta, cum ziceam cu toţii, că mai mult ca sigur trebuie să fi fost ceva sânge necurat în familia lui şi ăla se nimerise să curgă tocmai prin vinele lui.

Era în stare să picteze destul de bine când avea el chef şi se îndeletnicise cu iconăritul la Paris. Când treaba a căzut, cred că vreun an a tălmăcit cărţi franţuzeşti în englezeşte — sau cărţi englezeşti în franţuzeşte. Oricum, le-a tălmăcit un pic altfel de fiecare dată şi le-a pus alte titluri, aşa că o poveste veche ajungea să treacă drept douăzeci de poveşti noi-nouţe. Dar ocupaţiile sale de căpătâi erau să tragă pe sfoară diferiţi oameni după ce le câştiga încrederea şi să-şi facă veacul prin marile cazinouri, ca jucător de meserie — căci, de bună seamă, ştia cum să se poarte în societate şi să pară la fel de cinstit ca restul lumii. Mai cu seamă femeile se înnebuneau după el. De trei ori aproape că se însurase cu câte o moştenitoare bogată, însă de fiecare dată tatăl domnişoarei intrase la bănuieli şi toată treaba picase. Adusese mulţi oameni la sapă de lemn vânzându-le acţiuni la bănci plăsmuite. Era chipeş foc, aşa că doamna Sucksby prinsese slăbiciune pentru el. Venea la noi în Lant Street o dată pe an, aducând marfă pentru domnul Ibbs şi săltând monede calpe, preveniri şi ponturi.

Bănuiam că venise să aducă iar ceva marfă şi aşa socotea, din câte se părea, şi doamna Sucksby, căci după ce Domnu se încălzi lângă foc şi Dainty îi dădu ceai cu rom, doamna Sucksby aşeză pruncul adormit înapoi în leagăn, îşi netezi poala rochiei şi zise:

— Ei bine, Domnu, e-o plăcere să te vadă omu’, ce mai. Nu te aşteptam decât peste vreo lună sau două. Ai adus ceva pe gustul lu’ domnu’ Ibbs?

Domnu clătină din cap.

— Mă tem că n-am nimic pentru domnul Ibbs.

— Cum nimic? Auzi, domnu’ Ibbs?

— Foarte trist, răspunse de lângă vatră domnul Ibbs.

Doamna Sucksby îşi luă un ton de taină.

— Atuncea ai ceva pentru mine?

Dar Domnu clătină iarăşi din cap.

— Nici pentru dumneata, doamnă S., zise el. Nici pentru dumneata, nici pentru Garibaldi al nostru (vorbea de John), nici pentru Dainty, nici pentru Phil şi nici pentru băieţi. Nici măcar pentru Charley Wag.

În timp ce vorbea, dădu roată încăperii cu privirea. La urmă se uită la

mine şi nu zise nimic. Eu adunasem cărţile risipite şi le aranjam la loc pe culori. Când l-am văzut privindu-mă lung — başca John şi Dainty şi doamna Sucksby, încă trandafirie la faţă, care se zgâiau şi ei la mine —, am lăsat baltă cărţile. Domnu se întinse pe dată după ele, le luă şi începu să le amestece. Era unul din oamenii aceia care trebuie să aibă tot timpul mâinile ocupate.

— Ei, Sue, zise el, pironindu-mă cu privirea.

Avea ochii de un albastru foarte limpede.

— Ei, ce? am răspuns.

— Ce zici de asta? După tine am venit.

— După ea?! făcu dezgustat John.

Domnu încuviinţă din cap.

— Am ceva pentru tine. O propunere.

— O propunere, zise Phil, care prinsese replica de pe locul unde stătea. Păzea, Sue, ăsta vrea să te ia de nevastă!

Dainty scoase un ţipăt, iar băieţii mustăciră. Domnu clipi şi-şi luă în sfârşit ochii de la mine, aplecându-se spre doamna Sucksby pentru a-i spune:

— Trimite-i, rogu-te, la plimbare pe amicii de la vatră. Dar lasă-i să rămână pe John şi Dainty. O să am nevoie de ajutorul lor.

Doamna Sucksby şovăi, apoi îi aruncă iute o privire domnului Ibbs, iar domnul Ibbs spuse pe dată:

— Bun, băieţi, galbenii ăştia s-au topit aşa de rău, că sărmana regină arată de tot plânsu’. Dac-o ţinem tot aşa, or să ne umfle pentru înaltă trădare.

Luă un ciubăr şi începu să arunce monedele fierbinţi în apă, una câte una.

— Ia auziţi cum mai şuşotesc galbenii! zise el. Auru’ ştie tot ce mişcă. Acuma, ce ştie auru’?

— Dă-i bătaie, unchiu’ Humphry, zise Phil.

Îşi trase paltonul pe el şi-şi ridică gulerul. Ceilalţi băieţi făcură întocmai.

— Cu bine, salutară ei cu o înclinare din cap spre mine, John, Dainty şi doamna Sucksby.

Lui Domnu nu i-au zis nimic. El îi urmări cum i se perindă prin faţă.

— Păziţi-vă fundul, flăcăi! strigă după ei în timp ce închideau uşa.

Îl auzirăm pe Phil scuipând iarăşi.

Domnul Ibbs întoarse cheia în broască. Apoi veni şi-şi turnă o ceaşcă de ceai, picurând nişte rom în ea, aşa cum făcuse Dainty cu ceaiul lui Domnu. Izul de rom se înălţă odată cu aburul, amestecându-se cu mirosul focului, al aurului topit, al pieilor de câine şi al paltonului ud şi aburind. Ploaia picura mai blând pe grătarul căminului. John molfăia o

alună, culegându-şi cojile de pe limbă. Domnul Ibbs mutase lămpile. Masa, chipurile şi mâinile noastre luceau aprins, însă restul încăperii era cufundat în umbră.

Preţ de câteva clipe nu vorbi nimeni. Domnu chinuia în continuare cărţile, iar noi stăteam şi ne uitam la el. Domnul Ibbs îl privea mai abitir decât toţi. Îşi mijea ochii şi-şi înclina capul, de parcă l-ar fi ochit prin cătarea unei puşti.

— Aşa, fiule, zise el. Care-i povestea?

Domnu înălţă privirea.

— Povestea, începu el. Povestea e următoarea.

Luă o carte şi o aşeză pe masă, cu faţa în sus. Era riga de caro.

— Închipuiţi-vă un om, zise el pe când făcea asta. Un bătrân — un înţelept în felul său —, de fapt un cărturar de vază, dar cu obiceiuri curioase. Locuieşte într-o casă anume, una din casele acelea retrase, lângă un sat anume, unul din satele acelea retrase, la câteva mile de Londra — deocamdată nu contează unde. Are o încăpere mare, ticsită cu cărţi şi stampe şi nu-i e mintea decât la ele şi la o lucrare pe care o alcătuieşte — să zicem, un dicţionar. E un dicţionar al tuturor cărţilor, dar el îşi pune nădejdea şi în stampe. Şi-a propus să le lege în albume elegante. Numai că toată treaba asta e mai mult decât e el în stare să ducă. Dă un anunţ la ziar: are nevoie de serviciile unui — şi aici Domnu mai aşeză o carte lângă prima: fantele de pică — tânăr deştept, pentru a-l ajuta să pună la punct colecţia, şi un anume tânăr deştept, la vremea cu pricina deja mult prea cunoscut prin tripourile din Londra şi foarte dornic să găsească o slujbă din asta uşoară şi discretă, cu masă şi casă asigurate, răspunde la anunţ, este examinat şi găsit pe potrivă.

— Tu fiind tânărul deştept, zise domnul Ibbs.

— Eu fiind tânărul deştept. Iute te mai prinzi dumneata!

— Iar conacu’ de la ţară, spuse John, absorbit de povestea lui Domnu, cu toată ţâfna lui, să zicem că dă pe dinafară de bogăţii. Şi ţi-ai pus în cap să spargi încuietorile de la toate dulapurile şi cuferele. Ai venit la domnu’ Ibbs să-ţi deie pe mână nişte cleşti şi scoabe şi o vrei pe Sue, cu ochii ei nevinovaţi — nici usturoi n-a mâncat, nici gura nu-i miroase —, să facă pe cârtiţa.

Domnu îşi înclină capul, trase aer în piept şi ridică un deget în glumă. Apoi spuse:

— Rece ca gheaţa! Conacul de la ţară e un loc uitat de Dumnezeu: vechi de două veacuri, întunecos, bătut de vânturi şi ipotecat până la acoperiş — prin care, apropo, intră ploaia. Mă tem că nu găseşti acolo vază sau tipsie pentru care să mişti măcar un deget. Bătrânul domn ia cina din farfurii de porţelan, întocmai ca noi.

— Boşorog scârţar! spuse John. Numa’ că oamenii ăştia cu arici în

buzunare îşi bagă banii la bancă, aşa-i? Şi l-ai îmbrobodit să dea un înscris că-ţi lasă toţi banii, iar acum eşti aicea ca să faci rost de o sticluţă cu otravă...

Domnu clătină din cap.

— Nici un gram de otravă? întrebă John cu nădejde pe chip.

— Nici un gram. Nici un pic. Şi nici un bănuţ la bancă — oricum, nu pe numele bătrânului. Trăieşte atât de potolit şi de năstruşnic, că de-abia ştie la ce-s buni banii. Dar, vedeţi voi, treaba e că nu trăieşte singur. Ia uitaţi-vă aici pe cine ţine el în preajmă...

Dama de cupă.

— He, he! făcu John. O nevastă. Foarte şmecher.

Dar Domnu clătină iarăşi din cap.

— O fiică şi aşa mai departe? întrebă John.

— Nu-i nevastă. Nici fiică, zise Domnu, cu ochii şi degetele pe chipul nefericit al damei. E nepoată. De vârsta — şi se uită ţintă la mine —, să zicem de vârsta lui Sue. La înfăţişare să zicem frumoasă. La inimă, judecată şi învăţătură, zâmbi el, păi, să zicem grozav de sfioasă.

— O tută! exclamă John, în culmea încântării. Zi-mi barem că *ea* e aia bogată.

— O, e bogată, nu-i vorbă, spuse Domnu, încuviinţând din cap. Însă doar aşa cum o omidă e bogată în aripi sau trifoiul în miere. E moştenitoare, Johnny: averea ei e sigură, unchiul nu se poate atinge de ea. Dar există o condiţie neobişnuită. Nu pupă un bănuţ până în ziua când se mărită. Dacă moare fată bătrână, banii se duc la o verişoară. Dacă-şi ia un soţ — şi mângâie cartea cu un deget alb —, e bogată ca o regină.

— Cât de bogată? întrebă domnul Ibbs.

Până acum nu scosese o vorbă. Domnu îl auzi, ridică privirea şi se uită în ochii lui.

— Zece mii la îndemână, zise el încet. Cinci mii în titluri de stat.

Un tăciune trosni în foc. John fluieră prin dintele spart, iar Charley Wag lătră. Eu m-am uitat la doamna Sucksby, dar îşi ţinea capul plecat şi avea chipul întunecat. Domnul Ibbs sorbi din ceai, cu un aer gânditor.

— Pun rămăşag că moşul n-o lasă să umble slobodă, aşa-i? zise el odată ce înghiţi ceaiul.

— Eşti pe-aproape, spuse Domnu, încuviinţând şi lăsându-se pe spate. Şi-a luat-o ca secretară de ani buni şi o pune să-i citească ceasuri în şir. Cred că nici nu prea-şi dă seama că s-a făcut mare, că-i de-a dreptul o domnişoară.

Domnu zâmbi tainic.

— Dar mai cred că ea îşi dă seama. Nici n-apuc să mă-ngrijesc cum se cuvine de tablouri, că fata îşi descoperă în suflet o pasiune pentru

pictură. Vrea lecţii, cu mine drept maestru. Acuma, când vine vorba de aşa ceva, mă pricep eu destul de bine ca să mă dau drept om de meserie, iar ea, în inocenţa ei, nu poate să deosebească un pastel de un jambon. Dar nu se abate de la învăţătură — nici cât un fir de păr. Îi dau lecţii o săptămână: o învăţ tuşe, o învăţ umbre. Se scurge şi a doua săptămână: trecem de la umbre la schiţe. În a treia săptămână la rumenele acuarele. Apoi la amestecul uleiurilor. În a cincea săptămână...

— În a cincea îi tragi o ciocăneală! strigă John.

Domnu închise ochii.

— În a cincea săptămână se termină cu lecţiile, spuse el. Crezi cumva că o asemenea fată are voie să stea singură între patru pereţi cu un domn profesor? Ne-a păzit tot timpul slujnica ei irlandeză, care tuşea şi se înroşea toată de fiecare dată când degetele mele se abăteau prea aproape de ale stăpânei sau răsuflarea mea îi încălzea prea de tot obrazul alb şi delicat. Am crezut-o pudoarea întruchipată. Până la urmă am aflat că de fapt avea scarlatină — e pe moarte chiar în clipa asta, biata cutră. Acum doamna mea nu mai are altă însoţitoare decât pe menajeră, iar menajera e prea ocupată ca să stea cu noi la lecţii. Aşadar, lecţiile trebuie să fie curmate. Vopselele se usucă pe paletă. Acum o văd pe domnişoară doar la cină, lângă unchi, iar uneori, dacă trec pe lângă iatacul ei, o aud oftând.

— Tocmai când vă-nţelegeaţi aşa de bine, zise domnul Ibbs.

— Tocmai, zise Domnu. Tocmai.

— Sărmana de ea! o căină Dainty.

Avea lacrimi în ochi. Plângea din orice fleac.

— Şi zici că-i o mândreţe de fată? La trup şi la chip?

Domnu îşi luă un aer nepăsător.

— Socot că ţi-ar putea încânta ochiul, răspunse el, ridicând din umeri.

— Tare mi-ar plăcea să-i încânt eu ochiul, râse John.

— Tare mi-ar plăcea să-ţi încânt *eu* ochiul, îi răspunse Domnu domol, apoi clipi. Vreau să zic, cu pumnul.

John se făcu negru la faţă şi sări cât colo.

— Ia hai s-o văz şi p-asta!

Domnul Ibbs ridică mâinile.

— Băieţi! Băieţi! Ajunge! Să nu văd aşa ceva când sunt doamne şi copii de faţă! John, stai jos şi nu-ţi mai da în petic. Domnu, ne-ai făgăduit o poveste pe cinste. Pân-acuma ne-ai dat firimituri. Unde-i ciolanu’, fiule? Unde-i ciolanu’? Şi, ce ne arde pe noi acuma, ce ciolan îi dai de ros lu’ Susie?

John trase un şut zdravăn în piciorul taburetului, apoi se aşeză.

Domnu scosese un pachet de ţigări. Am aşteptat să găsească un băţ de chibrit şi să-l aprindă. Am urmărit flăcăruia de pucioasă sticlindu-i în ochi. Apoi Domnu se aplecă iarăşi deasupra mesei şi îşi făcu de lucru cu cele trei cărţi aranjate acolo, îndreptându-le marginile.

— Vreţi ciolanul, zise. Prea bine, iată-l.

Bătu uşor cu degetul în dama de cupă.

— Pun la cale s-o iau pe fata asta de nevastă, cu tot cu averea ei. Pun la cale s-o răpesc — şi trase uşor de carte într-o parte — de sub nasul unchiului. Deja m-am apropiat binişor de ţintă, după cum aţi auzit. Însă e o fată de un soi sucit şi nu-şi poate purta singură de grijă, iar dacă-şi ia cumva de slujnică vreo muiere isteaţă şi destoinică, atunci s-a zis cu mine. Am venit la Londra să ridic o duzină de coperte pentru albumele moşului. Vreau s-o trimit pe Sue acolo înaintea mea. Vreau s-o chitesc în toată treaba asta în chip de slujnică a domnişoarei, ca să mă ajute la peţit.

Îmi întâlni privirea. Încă se juca alene cu cartea, sucind-o între degetele lui pale. Acum îşi coborî glasul.

— Şi mai am nevoie de ajutorul lui Sue pentru ceva, spuse el. Odată ce m-am însurat cu fata asta, n-o să-mi mai ardă s-o am prin preajmă. Ştiu eu un om care poate să mă scape de ea. Are o casă unde s-o ţină. O casă de nebuni. O s-o ţină din scurt. Atât de din scurt, că se prea poate să...

Nu-şi termină vorba, ci întoarse cartea cu faţa în jos, apăsând-o mai departe sub degete.

— Nu trebuie decât să mă-nsor cu ea, zise, şi — vorba lui Johnny — să-i trag o dată o ciocăneală, de dragul banilor. Apoi am s-o duc, fără ca ea să ştie, la poarta casei de nebuni. Pagubă-n ciuperci! N-am zis că-i lipsesc deja câteva doage? Însă vreau să fiu sigur. O să am nevoie de Sue să stea cu ea, s-o ţină scrântită cum e şi s-o convingă să îmi facă jocul cu scrânteala ei.

Trase din nou din ţigară şi, ca şi mai înainte, toată lumea mă pironi cu privirea. Toată lumea, în afară de doamna Sucksby. Ascultase fără să scoată un cuvânt cât vorbise Domnu. Am urmărit-o când şi-a turnat un pic de ceai din ceaşcă în farfurioară, l-a vânturat o vreme şi l-a dus în sfârşit la gură, în timp ce Domnu povestea mai departe. Nu suferea ceaiul fierbinte. Zicea că aspreşte buzele. Şi, ce-i drept, nu ştiu să mai fi cunoscut vreo femeie în toată firea cu buze la fel de moi ca ale ei.

Acum, în tăcerea care se lăsase, îşi puse jos ceaşca şi farfurioara, apoi îşi scoase batista şi se şterse la gură. Se uită la Domnu şi în sfârşit vorbi:

— De ce Sue, zise ea, din toate fetele câte sunt în Anglia? De ce tocma’ Sue a mea?

— Pentru că e a dumitale, doamnă S., răspunse Domnu. Pentru că am încredere în ea. Pentru că e fată bună, adică rea, şi nu se sinchiseşte ea de subtilităţile legii.

Doamna Sucksby încuviinţă.

— Şi cum anume te gândeşti să împărţiţi şperla?

Domnu se uită iar la mine, dar de vorbit, vorbi cu ea.

— Se va alege cu două mii de lire, zise, netezindu-şi favoriţii. Şi va lua orice va pofti din lucruşoarele, rochiile şi bijuteriile domnişoricii.

Asta era înţelegerea.

Am chibzuit cu toţii.

— Ce spui? zise Domnu într-un sfârşit, vorbind de astă dată cu mine.

Iar cum eu nu i-am răspuns a continuat:

— Regret că am revărsat toate astea asupra ta dintr-odată, dar vezi şi tu că n-am avut prea multă vreme ca să trec la treabă. Trebuie să fac rost de o fată cât mai curând. Mi-ar plăcea să fii tu, Sue. Mi-ar plăcea să fii tu fata aia, mai mult decât oricare alta. Dar dacă nu e să fie, zi-mi iute, bine? Ca să-mi găsesc alta.

— Dainty o s-o facă, zise John când îl auzi. Dainty a fost odată slujnică — nu, Daint? — la o cucoană cu un căsoi în Peckham.

— Din câte ţin io minte, spuse domnul Ibbs, sorbind din ceai, Dainty a rămas fără lucru pentru că a-nfipt un ac de pălărie în braţul cucoanei.

— A făcut pe tartoriţa cu mine, spuse Dainty, aşa că mi-a sărit bâzdâcul. Fătuca asta n-ai zice că-i tartoriţă. Îi bleagă, cum ai zis. Po’ să slujesc la o bleagă.

— Pe Sue a poftit-o, zise încet doamna Sucksby. Şi încă n-a zis nici da, nici ba.

Apoi se uitară iarăşi toţi la mine. Privirile lor mă stânjeneau. Am întors capul.

— Nu ştiu, am zis. Mie urzeala mi se pare cam putredă. Să mă chiteşti ca slujnică de cucoană? De un’ să ştiu io ce să fac?

— Te putem învăţa, spuse Domnu. Te poate învăţa Dainty, că tot ştie meserie. Cât de greu poate fi? Nu trebuie decât să stai, să surâzi ca o gâsculiţă şi să-i ţii cucoanei sărurile la nas.

— Şi dacă nu mă vrea cucoana de slujnică? l-am întrebat. De ce să mă vrea, la o adică?

Dar Domnu se gândise deja la asta. Se gândise la toate. Spuse că avea în cap să mă dea drept fiica surorii doicii lui din copilărie — o fată de la oraş răzbită de necazuri. Socotea, zise el, că atunci, de dragul lui, domnişoara mă va lua.

— O să-ţi scriem o recomandaţie, semnată de *lady* Fanny de pe Strada Popoului sau cam aşa ceva. N-are cum să se prindă. Nu ştie ce-i

aia societate. Londra sau Ierusalim, totuna îi e. Pe cine să întrebe?

— Nu ştiu, am spus iarăşi. Şi dacă nu te are la inimioară aşa de tare cum tragi tu nădejde?

Domnu îşi luă o faţă smerită.

— Ei bine, zise el, socot că de-acum mi se îngăduie să-mi dau şi eu seama când mă place o trufanda.

— Şi dacă nu te place destul? intră atunci în vorbă doamna Sucksby. Dacă e şi ea de aceeaşi teapă cu don'şoara Bamber sau don'şoara Finch?

Don'şoarele Bamber şi Finch erau alte două fete cu avere pe care fusese cât p-aci să le îmbrobodească. Însă de cum le auzi numele, Domnu pufni.

— Nu va face ca ele, zise el. Bag mâna-n foc. Fetele alea aveau taţi — taţi ambiţioşi, cu avocaţi cât cuprinde. Unchiul fetei ăsteia stă cu nasul numai în cartea lui şi altceva nu vede. Şi dacă ziceţi că nu mă place de-ajuns... păi, doar atât pot să vă spun: socot că mă va plăcea.

— Destul cât s-o şteargă frumos din casa lu' unchiu-său?

— E o casă tare apăsătoare pentru o fată de anii ei, răspunse Domnu.

— Păi, tocmai anii îţi vor sta împotrivă, zise domnul Ibbs. (În meseria lui de bună seamă că mai prinzi din zbor câte ceva despre lege.) Până nu face douăş'unu, are nevoie de învoiala lu' unchiu-său. Umfl-o tu cât de iute şi pe şest ai chef, că omu' tot o să vie s-o ia înapoi acasă. N-o să-i pese nici cât negru sub unghie că eşti bărbatu-său.

— Dar că ea mi-e soţie, de asta o să-i pese... dacă mă-nţelegeţi, spuse Domnu şiret.

Dainty privea tâmp. John văzu ce faţă făcuse.

— Ciocăneala, spuse el.

— O să se facă de pomină, explică doamna Sucksby. După una ca asta n-o s-o mai vrea nici un domn bine.

Dainty căscă şi mai tare gura.

— N-are-a face, spuse domnul Ibbs, ridicând mâna, apoi către Domnu: E groasă treaba. Din cale-afară de groasă.

— Nici eu nu spun că nu e. Dar trebuie să riscăm. Ce-avem de pierdut? Dacă nu iese şi nu iese, măcar Sue se alege c-o vacanţă.

John izbucni în râs.

— Ce mai vacanţă! zise el. Una al dracului de lungă dacă te prind.

Mi-am muşcat buza. Avea dreptate. Dar pe mine nu primejdia mă îngrijora mai tare. N-ai cum să fii palmagiu — şuţ de meserie şi să stai mereu cu inima strânsă şi gândul la pericole, că te scrânteşti la cap. Doar că nu eram prea sigură că vreau o vacanţă. Nu eram sigură că mă trăgea aţa afară din Borough. Mersesem odată cu doamna Sucksby în

vizită la o verişoară de-a ei din Bromley, iar la venire mă apucase tremuriciul. Ţineam minte că la ţară totul mi se păruse potolit şi năstruşnic, iar oamenii locului erau fie nătângi, fie ţigani.

Cum o să-mi fie traiul lângă o fată nătângă? Nu ca Dainty, care era doar un pic dusă şi nu era violentă decât uneori. Ar putea să fie nebună de legat. Ar putea încerca să mă gâtuie şi n-o să fie nimeni prin preajmă pe mile întregi, ca să mă audă cum strig. Cu ţiganii nu faci nimic. Ăştia nu-şi văd decât de-ale lor. Toată lumea ştie că şi dacă ai arde de viu, ţiganul n-ar trece drumul nici să te scuipe.

— Fata asta... am spus. Cum e? Ziceai că e sărită.

— Nu sărită, spuse Domnu. Numai că e ce-aş numi eu lunatică. E nevinovată şi neprefăcută. A fost ţinută departe de lume. E orfană, ca şi tine, dar dacă tu ai avut-o pe doamna Sucksby să te şcolească, ea... n-a avut pe nimeni.

Dainty îl privi iarăşi. Maică-sa fusese o beţivancă şi se înecase în fluviu. Taică-său o bătuse mai mereu. Pe soră-sa o omorâse în bătaie. Dainty spuse în şoaptă:

— Şi nu-i mare păcat, Domnu, ce ţi-ai pus în gând?

Nu cred că vreunuia din noi trecuse prin cap aşa ceva până-n clipa aceea. Acuma, că vorbise Dainty, m-am uitat bine-n jur şi nimeni n-a vrut să-mi întoarcă privirea.

Apoi Domnu râse.

— Păcat? zise el. Să fii tu sănătoasă, Dainty! De bună seamă că-i păcat! Dar e păcat cu cântec. Cum sună cincisprezece mii de lire? Oho! Dulce melodie, oricum ai lua-o. Şi, până la urmă, tu crezi că prima dată când au pus ăştia mâna pe bani erau bani curaţi? Nici pomeneală! Banii nu sunt în veci curaţi. Au fost adunaţi de cei din familii ca a ei pe spinarea sărmanilor — douăzeci de spinări rupte pentru fiece şiling. Ai auzit de Robin Hood, nu?

— Cum să nu?! făcu ea.

— Ei bine, Sue şi cu mine o să facem ca el: o să luăm aurul bogătanilor şi o să-l dăm înapoi oamenilor de la care l-au luat.

John se strâmbă acrit.

— Cutră ce eşti! zise el. Robin Hood a fost un erou, un flăcău pe cinste. Să dai înapoi banii la oameni? Din ce oameni te tragi tu?! Vrei să jecmăneşti o cucoană, du-te şi jecmăneşte-o pe mă-ta.

— Maică-mea? răspunse Domnu, aprinzându-se la faţă. Ce-are a face maică-mea? Vedea-o-aş cu laţul de gât!

Apoi întâlni privirea doamnei Sucksby şi se întoarse spre mine.

— Vai, Sue! zise. Te rog să mă ierţi.

— Nu face nimic, am răspuns repede.

Am aruncat o privire în jurul mesei şi iarăşi toată lumea tăcu. Poate

că îşi ziceau, ca-n zilele de spânzurătoare, „Ce curaj pe ea!“. Aşa nădăjduiam. Sau mai bine nu — căci, cum am spus, nu avusesem niciodată cine ştie ce curaj. Doar făcusem pe curajoasa şapteşpe ani şi lumea nu se prinsese. Şi uite-l acuma pe Domnu, chitit să găsească o fată înfigăreaţă, venit la Londra cale de patruzeci de mile — aşa spusese —, pe frigul şi zloata asta, taman după mine.

Mi-am ridicat ochii şi l-am măsurat lung.

— Două miare, Sue, zise el încet.

— Îţi iau ochii, nu alta, spuse domnul Ibbs.

— Başca toate rochiile şi giuvaiericalele alea! strigă Dainty. Vai, Sue! Tare frumos or să-ţi mai şadă!

— O să arăţi ca o cucoană, zise doamna Sucksby.

Am auzit-o şi i-am întâlnit privirea. Ştiam că se uită la mine — ca de-atâtea ori — şi că sub chipul meu îl vede pe-al maică-mii.

Norocul tot singură trebuie să ţi-l faci, parc-o auzeam că zice. *Norocul tău, Sue, şi, odată cu el, şi-al nostru...*

Şi până la urmă avusese dreptate. Iată ce noroc mă găsise din senin — mă găsise în sfârşit. Ce puteam să zic? L-am privit iar pe Domnu. Inima îmi bătea ca un ciocan în piept. Am zis:

— Bine. O fac. Dar pentru trei miare, nu două. Iar dacă don’şoara nu mă place şi mă trimite la plimbare, vreau oricum o sută, aşa, că m-am deranjat să-mi încerc norocul.

Domnu şovăi. Chibzuia. Bineînţeles, era de ochii lumii. După o clipă zâmbi, îmi întinse mâna, iar eu i-am dat-o pe a mea. Îmi strânse degetele şi izbucni în râs.

John se încruntă mânios.

— Pun rămăşag zece la unu că se-ntoarce bâzâind într-o săptămână.

— O să mă-ntorc într-o rochie de catifea, i-am răspuns. Cu mănuşi pân-aici, cu pălărie cu voal şi cu punga doldora de arginţi. Şi-atunci n-o să ai încotro şi o să-mi spui domnişoară. Nu-i aşa, doamnă Sucksby?

John scuipă cât colo.

— Mai bine-mi smulg limba decât să fac una ca asta!

— Ţi-o smulg eu înainte!

Parc-aş fi fost un ţânc. Păi, eram un ţânc! Poate că şi doamna Sucksby îşi zicea taman asta, căci n-a suflat o vorbă. Stătea doar şi mă privea lung, cu mâna la buzele ei moi. Zâmbea, dar pe chip i se citea tulburarea. Mai că-mi vine să zic că se temea.

Poate chiar se temea.

Sau poate-mi spun asta de-abia acum, când ştiu ce lucruri sumbre şi înfricoşătoare aveau să urmeze.

Capitolul doi

După cum am aflat mai târziu, pe bătrânul şoarece de bibliotecă îl chema Christopher Lilly. Nepoata lui se numea Maud. Locuiau la vest de Londra, pe Maidenhead-way, în apropierea unui sat pe nume Marlow, într-un conac căruia i se zicea Briar. Domnu plănuia să mă trimită acolo singură, cu trenul, peste două zile. El trebuia să mai rămână la Londra încă o săptămână — pe puţin, a spus el —, ca să se ocupe de copertele cărţilor, aşa cum îl însărcinase bătrânul.

Nu prea îmi surâdea să călătoresc până acolo şi să ajung la casa lor de una singură. În partea de vest nu mai ajunsesem înainte decât până la Cremorne Gardens, unde mergeam când şi când sâmbătă seara cu nepotul domnului Ibbs, ca să ne uităm la dansatoare. Am văzut-o pe franţuzoaică străbătând fluviul pe o sfoară, mai să se prăbuşească. Asta a fost ceva pe cinste. Lumea zicea că poartă ciorapi fini, numai că mie mi se părea că e-n picioarele goale. Dar ţin minte că stăteam pe Battersea Bridge, în vreme ce femeia păşea pe sfoara ei, şi mă uitam în zare, dincolo de Hammersmith, la peisajul de ţară ce se întindea acolo: doar copaci şi dealuri cât vezi cu ochii, nu tu horn sau turlă de biserică… Îţi îngheţa sângele-n vine. Dacă mi-ai fi zis atunci că într-o zi o să plec din Borough, o să-mi las aici toţi prietenii, pe doamna Sucksby şi pe domnul Ibbs şi o să merg singură cuc să slujesc într-o casă pierdută undeva, dincolo de dealurile acelea întunecate, ţi-aş fi râs în nas.

Însă Domnu spunea că trebuie să plec curând, ca nu cumva cucoana — domnişoara Lilly — să ne strice ploile şi să-şi ia din întâmplare altă slujnică. A doua zi după sosirea lui în Lant Street, s-a apucat să-i întocmească un răvaş. Spunea că nădăjduieşte să-l ierte că-i scrie atât de slobod, dar s-a dus să-şi vadă bătrâna doică — ce-i fusese ca o mamă pe vremea când era de-o şchioapă — şi o aflase aproape înnebunită de durere, gândindu-se ce soartă o aşteaptă pe fiica surorii sale răposate. De bună seamă, fiica surorii răposate trebuia să fiu eu: povestea era că slujeam la o cucoană care se mărita în curând şi pleca în India, aşa că-mi pierdusem rostul, că-mi căutam stăpână, dar între timp mă îmbia răul din toate părţile şi de nu se îndura vreo doamnă

milostivă să-mi dea nădejdea unui rost departe de păcatele de la oraş... şi tot aşa.

— Dac-o să-nghită gogoşile astea, Domnu, am spus, tre' să fie şi mai bătută în cap decât ne-ai zis tu.

Dar el îmi răspunse că vreo sută de fete care-şi făceau veacul între Ştrand şi Piccadilly mâncau pe săturate cinci seri pe săptămână punând pe tavă povestea asta şi, dacă grangurii din Londra, unşi cu toate alifiile, se îndurau să se despartă de şilingii lor auzind-o, atunci nu mi se pare că domnişoara Maud, care-i singurică, neştiutoare şi tristă şi fără nici un suflet alături care s-o înveţe de bine, s-ar putea dovedi şi mai omenoasă?

— O să vezi, mi-a spus el.

Pecetlui scrisoarea, scrise adresa şi puse un băiat din vecini să dea o fugă până la poştă.

Apoi, convins că planul său va da roade, spuse că trebuie să înceapă pe dată să mă-nveţe cum se cade să fie slujnica unei cucoane.

Întâi şi-ntâi m-au spălat pe cap. Pe atunci îmi aranjam părul ca multe fete din Borough, împărţit în trei, cu un pieptene la ceafă şi cu câţiva zulufi dolofani pe laturi. Dacă încolăceai zulufii pe un fier foarte încins după ce umezeai părul cu apă îndulcită cu zahăr, stăteau ţepeni băţ. Ţineau aşa o săptămână, dacă nu mai mult. Domnu spuse însă că pieptănătura aia i se părea prea deşănţată pentru o cucoană de la ţară. Mă puse să mă spăl până ce părul se netezi de tot, apoi îmi spuse să-mi fac o cărare — pe mijloc —, după care să-l prind cu spelci la ceafă într-un coc simplu. O îndemnă şi pe Dainty să se spele pe cap, iar după ce mi-am tot pieptănat şi răspieptănat părul şi l-am aranjat şi răsaranjat în coc până ce s-a arătat mulţumit, mă puse să o pieptăn şi să o aranjez şi pe ea aidoma, de parcă ar fi fost chiar cucoana, domnişoara Lilly. Atâta ne-a frecat, de parcă era o fetişcană. Când am fost gata, Dainty şi cu mine arătam aşa de şterse şi de bucălate, că puteam să ne încercăm norocul la o mănăstire de măicuţe. John spuse că dacă lipeau desene cu noi în lăptării, ar izbuti să închege laptele într-un fel cu totul nou.

Când Dainty auzi una ca asta, îşi scoase spelcile din păr şi le aruncă în foc. Unele încă mai aveau fire de păr prinse de ele şi flăcările sfârâiră când le cuprinseră.

— Tu pe fata asta a ta numa' să plângă ştii s-o faci? întrebă domnul Ibbs.

— Îmi place s-o văd cum plânge, râse John. Asudă mai puţin aşa.

Un împieliţat şi jumătate.

Dar era prins până peste cap în urzeala Domnului, cu toată împotrivirea lui. Toţi eram. Pentru prima oară de când mă ştiam, domnul Ibbs lăsă storurile trase la uşa atelierului şi cărbunii din vatră să

se stingă. Când veneau oameni să le taie chei, îi trimitea la plimbare. Celor doi-trei hoţi care i-au adus marfă le-a zis, clătinând din cap:

— Nu se poate, fiule. Nu azi. Am o trebuşoară de mântuit.

Doar lui Phil i-a zis să vină cu noaptea-n cap. A stat cu el şi i-a înşirat lista pe care i-o întocmise Domnu cu o seară înainte. După aceea Phil şi-a tras şapca pe ochi şi dus a fost. Când s-a întors, două ceasuri mai târziu, a adus o desagă şi un ditamai cufărul învelit în pânză tare, de care făcuse rost de la o cunoştinţă ce avea pe malul fluviului un depozit pentru tot felul de matrapazlâcuri.

Cufărul era pentru mine, să am ce lua la ţară. În desagă se găsea o boarfă de rochie cafenie, mai mult sau mai puţin pe măsura mea, o pelerină, încălţări, ciorapi negri de mătase — şi deasupra se lăfăia un morman de rufărie albă, cum poartă cucoanele.

Domnul Ibbs doar desfăcu sfoara desagii, aruncă o privire înăuntru şi zări albiturile. Apoi se duse de se aşeză în cealaltă parte a bucătăriei, unde avea o încuietoare Bramah pe care îi plăcea să o desfacă din când în când în bucăţi, s-o dea cu praf de talc şi să potrivească părţile la loc. Îl luă pe John cu el, ca să-i ţină şuruburile. Domnu, în schimb, luă unul câte unul veşmintele de damă şi le întinse bine pe masă. Lângă masă aşeză un scaun de bucătărie.

— Acum, Sue, să presupunem că scaunul ăsta e domnişoara Lilly. Cum o s-o îmbraci? Hai să zicem că începi cu ciorapii şi pantalonaşii.

— Pantalonaşii? am întrebat. Doar nu-i goală!?

Dainty îşi duse mâna la gură şi se hlizi. Şedea la picioarele doamnei Sucksby, care îi aranja la loc zulufii.

— Goală? spuse Domnu. Păi, da, goală puşcă. Cum altfel? Trebuie să-şi lepede veşmintele când se feştelesc. Trebuie să le dea jos când se îmbăiază. Va fi treaba ta să le iei. Va fi treaba ta să-i întinzi veşminte primenite.

La una ca asta nu mă gândisem. Mă întrebam cum o să fie să n-am încotro decât să stau sluj şi să-i întind o pereche de pantalonaşi unei fete străine, în pielea goală. O fată străină, în pielea goală, alerga odată pe Lant Street, ţipând cât o ţinea gura şi fugărită de un poliţai şi o infirmieră. Şi dacă domnişoara Lilly se pierde aşa cu firea şi trebuie s-o umflu? M-am înroşit toată, iar Domnu m-a văzut.

— Ei, haide, spuse el, zâmbind uşor. Să nu-mi zici că eşti vreo fandosită!

Mi-am ridicat semeaţă bărbia, ca să arăt că nici gând. Domnu încuviinţă din cap şi luă o pereche de ciorapi, apoi o pereche de pantalonaşi. Le lasă ca să atârne pe spătarul scaunului de bucătărie.

— Ce urmează? mă întrebă.

— Furou’, aş zice, am răspuns, ridicând din umeri.

— Combinezonul, aşa trebuie să-i zici, îmi spuse el. Şi trebuie negreşit să-l încălzeşti înainte să-l îmbrace.

Luă furoul şi-l ţinu o vreme lângă focul din cămin. Apoi îl aşeză cu băgare de seamă deasupra pantalonaşilor, pe spetează, de parcă ar fi înţolit scaunul.

— Acum corsetul, urmă el. Va dori să i-l legi şi să-l strângi cât mai bine. Hai să te vedem.

Aşeză corsetul peste furou, cu şireturile la spate. În vreme ce el ţinea bine scaunul, mă puse să trag de şireturi şi să le fac fundă. În palme îmi rămaseră linii albe şi roşii, de parcă mă bătuse cineva cu nuiaua.

— Da’ de ce nu poartă lenjuri d-alea de se înnoadă în faţă, din care poartă toate fetele normale? făcu Dainty, căscând gura la noi.

— Pentru că atunci ce nevoie ar mai avea de slujnică? răspunse Domnu. Iar dacă n-are nevoie de slujnică, de unde să ştie că e mare cucoană? Ai?

Şi ne făcu cu ochiul.

După corset urmă un camizol, după ăsta un pieptăraş, dup-aia o crinolină cu nouă cercuri, apoi alte şi alte jupoane, de data asta de mătase. Domnu o trimise pe Dainty sus, după o sticluţă de parfum de-a doamnei Sucksby, şi mă puse să stropesc cu el locul de pe spetează dintre panglicile combinezonului, acolo unde zicea că va fi gâtul domnişoarei Lilly.

Şi în tot timpul ăsta trebuia să spun:

„Aţi putea să ridicaţi braţele, domnişoară, ca să aranjez volănaşul acesta?” şi

„Vă place plisat sau cu falduri, domnişoară?” şi

„Acum sunteţi pregătită, domnişoară?”,

„V-ar plăcea să-l strâng tare?”,

„V-ar plăcea mai strâns?”,

„Vai! Iertaţi-mă dacă v-am ciupit cumva!“.

Până la urmă, tot cocoşându-mă şi vânzolindu-mă, m-am încins ca un cal. Domnişoara Lilly şedea în faţa noastră, cu corsetul legat zdravăn şi jupoanele întinse pe podea, parfumată ca un trandafir, însă, de bună seamă, cu gâtul şi umerii cam despuiaţi.

— Nu prea-i merge fleanca, aşa-i? spuse John.

Tot trăsese cu ochiul la ce făceam, în timp ce domnul Ibbs îşi dădea încuietoarea cu talc.

— E cucoană, spuse Domnu, mângâindu-şi barba, aşa că e timidă din fire. Dar se va da ea pe brazdă cât ai zice peşte când va fi Sue acolo şi eu o s-o învăţ ce şi cum. Nu-i aşa, dragă?

Se ghemui lângă scaun şi îşi trecu degetele peste jupoanele înfoiate.

Apoi îşi vârî mâna pe sub ele, strecurând-o tot mai sus prin rufăria de mătase. Îşi făcea loc cu atâta îndemânare, că-mi era clar că ştie drumul ca-n palmă, iar când mâna îi ajunse şi mai sus, Domnu se aprinse în obraji, mătasea foşni, crinolina se încordă şi scaunul tremură pe picioare, scârţâind uşor pe la încheieturi. Apoi rămase nemişcat.

— Aşa, boarfă mică şi dulce, spuse Domnu încet.

Îşi trase mâna, care ţinea un ciorap fin. Mi-l întinse cu un căscat.

— Acuma să zicem că e vremea de culcare.

John încă ne privea fără să spună nimic, ci numai clipind şi bâţâind din picior. Dainty se frecă la ochi, cu jumate din păr zulufat, răspândind un miros puternic de acadele.

Am început cu panglicile de jos ale pieptăraşului, apoi am desfăcut şireturile corsetului şi l-am desprins de pe spetează.

„Aţi putea să ridicaţi piciorul, domnişoară, ca să vi-l scot?”

„Aţi putea să respiraţi un pic mai uşor, domnişoară? Că după aia o să iasă.”

M-a tot muncit aşa mai bine de un ceas. După aia a încins un fier de călcat.

— Ia scuipă, rogu-te, pe ăsta, Dainty, zise el întinzându-i-l.

Dainty făcu întocmai, iar când scuipatul sfârâi, Domnu îşi scoase o ţigară şi şi-o aprinse, lipind-o de talpa fierbinte a fierului. Apoi, în vreme ce Domnu stătea şi fuma, doamna Sucksby — care cu mult timp în urmă, înainte să-i treacă măcar prin cap să se apuce de crescut ţânci, fusese călcătoreasă într-o spălătorie — mi-a arătat cum se netezeşte cu fierul şi se împătureşte rufăria de cucoană, iar asta, tre’ să zic, a mai luat vreun ceas.

Apoi Domnu mă trimise sus, să îmbrac rochia pe care mi-o adusese Phil. Era simplă, cafenie, cam de aceeaşi nuanţă cu părul meu şi, cum pereţii bucătăriei erau tot cafenii, când am coborât de-abia dacă mă vedeam. Mi-ar fi plăcut mai degrabă o rochie albastră sau violetă, însă Domnu a zis că era perfectă pentru o iscoadă sau o servitoare — aşadar cu atât mai potrivită pentru mine, care mergeam la Briar ca să mă îndeletnicesc cu amândouă treburile.

Atunci am râs. Apoi, după ce m-am fâţâit o vreme prin odaie, ca să mă obişnuiesc cu poalele rochiei (care erau strâmte) şi pentru ca Dainty să vadă unde era croită prea larg şi mai trebuia luată cu acul, Domnu mă puse să încerc o reverenţă. A fost mai greu decât pare. Orice-aţi zice despre traiul pe care-l duceam, el nu cunoştea stăpâni. Nu mă mai înclinasem ca la carte în faţa nimănui. Acuma Domnu m-a tot pus să mă aplec şi să mă ridic până am crezut că mă ia cu greaţă. Domnu zise că slujnicele fac reverenţe cu uşurinţa cu care scapă oamenii pârţuri.

Zise că dacă o să prind chichirezul, n-o să-l mai uit în veci — şi măcar aici a avut dreptate, căci până şi-n ziua de azi pot să trag o reverenţă ca lumea. Sau aş putea, dacă mi-aş pune mintea.

În fine. Când am terminat partea cu plecăciunile, m-a pus să-mi învăţ povestea. Apoi, ca să mă încerce, m-a pus să stau în faţa lui şi să-mi repet rolul, de parc-aş fi recitat catehismul.

— Ei, ia să vedem, spuse el. Cum te cheamă?

— Păi, Susan, am zis.

— Păi, Susan şi mai cum?

— Păi, Susan Trinder.

— Păi, Susan, *domnule*! Trebuie să-ţi bagi în cap că la Briar nu mai sunt Domnu. Voi fi domnul Richard Rivers. Trebuie să-mi zici domnule şi domnului Lilly trebuie să-i zici domnule, iar cucoanei trebuie să-i zici domnişoara Lilly sau domnişoara Maud, după cum o să-ţi ceară. Şi toţi o să-ţi spunem Susan.

Aici Domnu se încruntă.

— Dar nu Susan Trinder. Asta o să-i îndrepte frumuşel drept spre Lant Street în caz că lucrurile nu merg cum trebuie. E cazul să-ţi găsim un nume de familie mai potrivit...

— Valentine, m-am repezit eu.

Ce vreţi? Aveam doar şapteşpe ani. Şi o slăbiciune pentru inimioare. Când m-a auzit, Domnu şi-a boţit buza de sus a dispreţ.

— Perfect, zise el. Dar numai dacă vrem să te facem actriţă.

— Ştiu io nişte fete şi chiar le cheamă Valentine! am spus.

— Aşa e, zise Dainty. Floy Valentine şi alea două surori ale ei. Măiculiţă, ce mă seacă la inimă fătucele astea, tre' s-o zic! Doar nu vrei să te cheme ca pă ele, Sue!

— Poate că nu, am spus, muşcându-mi degetul.

— Sigur că nu, zise Domnu. Un nume simandicos s-ar putea să ne pună cruce. E treabă de viaţă şi de moarte aici. Avem nevoie de un nume care să te ferească, nu să atragă atenţia tuturor. Avem nevoie de un nume — chibzui un pic —, un nume fără origine, dar pe care să nu-l uităm cu una, cu două... Brown? Ca să se potrivească cu rochia[3]? Sau... da, de ce nu? Hai să fie Smith. Susan Smith.

Zâmbi.

— La urma urmei, cam asta şi eşti[4]. Adică de soiul ăsta.

Şi Domnu îşi lăsă mâna să cadă, şi-o întoarse cu palma în sus şi îşi îndoi degetul mijlociu. Cum semnul respectiv şi cuvântul pe care-l avea

---

3 *Brown* - cafeniu (engl.).

4 *Smith* (engl.) - element ce îndeplineşte funcţia de sufix de agent, având sensul de „meseriaş". în limba română, o funcţie similară îi revine, printre altele, sufixului ,,-giu“.

în minte— *palmagiu* — însemnau pe limba noastră din Borough „borfaş”, ne-a pufnit iarăşi râsul.

Într-un târziu, Domnu tuşi şi se şterse la ochi.

— Nostimă treabă, pe legea mea, zise. Aşa... Unde eram? A, da. Ia mai zi-mi o dată. Cum te cheamă?

I-am spus, adăugând „domnule” la coadă.

— Foarte bine. Şi de unde eşti de loc?

— Sunt de loc din Londra, domnule, am spus. Cum mama a murit, stau la tuşica mea, adicătelea cucoana de ţi-a fost doică în pruncie, domnu’.

Domnu încuviinţă din cap.

— Foarte bine în ce priveşte amănuntele. Nu prea bine totuşi în privinţa stilului. Haide, mai încearcă! Ştiu că doamna Sucksby te-a educat mai bine de-atât. Doar nu vinzi violete. Mai spune o dată.

M-am strâmbat, însă apoi am spus mai cu grijă:

— Doamna care v-a fost doică în copilărie, domnule.

— Mult mai bine, mult mai bine! Şi pe cine ai slujit înainte?

— Pe o doamnă bună la inimă din Mayfair, domnule, care însă, măritându-se de curând şi urmând să plece în India, va tocmi o fată din partea locului ca s-o îmbrace, aşa că nu va mai avea nevoie de mine.

— Pe legea mea. Eşti vrednică de milă, Sue.

— Socot că da, domnule.

— Îi eşti recunoscătoare domnişoarei Lilly că te-a primit la Briar?

— Vai, domnule! Apăi, recunoscătoare pân’ la Dumnezeu!

— Iar cu violetele!

Dădu apoi din mână a lehamite:

— Lasă, merge. Dar nu te mai uita aşa ţâfnos la mine când îţi vorbesc. Bine? Mai degrabă priveşte-mi pantoful. Aşa da. Acum spune-mi. E important. Ce sarcini ai în slujba noii tale stăpâne?

— Trebuie s-o trezesc dimineaţa şi să-i torn ceaiul, am spus eu. Trebuie să o îmbăiez, să o îmbrac şi să o pieptăn. Trebuie să-i ţin podoabele în bună rânduială şi să nu fur din ele. Trebuie să merg cu ea la plimbare când are dispoziţie de plimbare şi să stau cu ea când are dispoziţie de stat. Trebuie să-i ţin evantaiul, ca să-l aibă la îndemână când i se face prea cald, pelerina când o ia cu frig, apa de colonie când o apucă migrenele şi sărurile când o apucă slăbiciunea. Trebuie să o veghez la lecţiile de desen şi să nu văd când roşeşte.

— Splendid! Şi ce fire ai tu?

— Curată ca o uşă de biserică.

— Şi care ţi-e ţelul, pe care doar noi trebuie să-l cunoaştem?

— Să vă iubească şi să-şi părăsească unchiul de dragul Domniei Voastre. Să vă facă om cu stare, iar Domnia Voastră să mă faceţi la fel

pe mine.

Mi-am apucat poalele şi i-am arătat o reverenţă dintr-acelea cu ştaif, fără să-mi ridic o clipă ochii de la degetul său mic, vârât în gheată.

Dainty mă aplaudă cu foc. Doamna Sucksby îşi frecă mâinile şi zise:

— Trei miare, Sue. Măiculiţă! Dainty, dă-mi un prunc. Îmi vine să strâng ceva în braţe ca lumea.

Domnu se dădu mai la o parte şi-şi aprinse o ţigară.

— Nu-i rău, zise. Nu-i rău deloc. Doar un picuţ de cizelare socot că ar mai trebui. O luăm de la capăt mai târziu.

— Mai târziu? am zis eu. Vai, Domnu, da' nu termini odată cu mine? Dacă don'şoara Lilly o să mă ia de slujnică doar ca să-ţi facă pe plac, ce-i mai pasă cât de necioplită sunt?

— S-ar putea să nu-i pese, răspunse el. Cred că am putea la fel de bine să-i punem un şorţ lui Charley Wag şi să i-l trimitem plocon, la câte gânduri o să-şi facă ea. Însă nu doar pe ea trebuie s-o fraiereşti. Mai e şi moşul, unchiu-său... Başca servitorii lui.

— Servitorii? am făcut eu.

Asta nu-mi trecuse prin cap.

— De bună seamă, zise Domnu. Socoţi că ditamai căsoiul se îngrijeşte singur? întâi' şi-ntâi e majordomul, domnul Way...

— Domnul Way! pufni John. Şi cum îi zic, Milky[5]?

— Nu, i-o tăie Domnu, apoi se întoarse iarăşi spre mine. Domnul Way, repetă el. Dar eu zic că n-o să-ţi dea cine ştie ce bătaie de cap. Însă mai e doamna Stiles, menajera. Ea s-ar putea să te cerceteze ceva mai de-aproape. Trebuie să ai grijă cu ea. Apoi mai e şi servitorul domnului Lilly, Charles, şi, mi se pare, încă vreo două fete de la bucătărie şi vreo două cameriste, başca grăjdari, rândaşi şi grădinari — dar pe ei nu prea o să-i vezi, aşa că nu-ţi bate capul.

L-am privit îngrozită.

— De ăştia n-ai zis nici pâs până acuma. Doamnă Sucksby, a zis vreo vorbuliţă de ei? A zis cumva că or să fie vreo sută de servitori cu care tre' să fac pe slujnica?

Doamna Sucksby avea un prunc în poală şi-l sucea ca pe un aluat.

— Zi-o pe-aia dreaptă, Domnu, spuse ea fără să ridice privirea. Ai ţinut sub capac ieri-seară treaba cu servitorii.

— Un mizilic, făcu Domnu, ridicând din umeri.

Un mizilic? Uite-aşa făcea tot timpul. Îţi spunea jumate din poveste şi după aia se prefăcea că o ştiai pe toată.

Dar acum era prea târziu ca să mai dau înapoi. A doua zi Domnu m-a luat iar la frecat, iar în ziua următoare a primit o scrisoare de la domnişoara Lilly.

---

5 *Milky Way* - Calea Lactee (engl.).

A primit-o la poşta din City. Dacă ne-ar fi sosit o scrisoare acasă, vecinii noştri s-ar fi întrebat ce punem la cale. A luat-o, a adus-o şi a deschis-o sub privirile noastre. Apoi am ascultat-o în linişte. Doar domnul Ibbs bătea darabana în tăblia mesei. Aşa mi-am dat seama că e tulburat şi m-am tulburat şi eu.

Scrisoarea era scurtă. Domnişoara Lilly zicea mai întâi cât se bucurase să primească răvaşul domnului Rivers şi cât de grijuliu era el şi cât de frumos se purta cu bătrâna lui doică. De bună seamă, îşi dorea ca mai mulţi domni să fie la fel de buni şi de atenţi ca el!

Unchiul ei nu se descurcă deloc, mai zicea ea, acum, că i-a plecat ajutorul. Casa pare foarte schimbată, liniştită şi anostă. Poate din cauza vremii, care s-ar zice că s-a înrăutăţit. În ce o priveşte pe slujnica ei — ajuns aici, Domnu înclină scrisoarea, ca să cadă mai multă lumină pe ea —, în ce o priveşte pe slujnica ei, sărmana Agnes, e în măsură să-i spună, plină de bucurie, că până la urmă Agnes pare ferm hotărâtă să nu moară...

Auzind asta, am tras cu toţii aer în piept. Doamna Sucksby închise ochii şi l-am văzut pe domnul Ibbs aruncând o privire vetrei reci şi socotind câţi muşterii pierduse în ultimele două zile. Însă după aceea Domnu zâmbi. Slujnica nu era pe moarte, dar o ducea aşa de rău cu sănătatea şi moralul i se prăbuşise într-un asemenea hal, că o trimiteau înapoi în Cork.

— Dumnezeu să-i binecuvânteze pe irlandezi! zise domnul Ibbs, scoţându-şi batista şi ştergându-se pe creştet.

Domnu citi în continuare.

„O voi primi cu plăcere pe fata de care vorbeşti”, scria domnişoara Lilly. „Voi fi bucuroasă dacă mi-o trimiţi pe dată. Mă simt recunoscătoare faţă de oricine mă poartă în gând. Nu sunt din cale-afară de obişnuită ca oamenii să se gândească la bunăstarea mea. Dacă se dovedeşte a fi măcar cuminte şi săritoare, sunt încredinţată că o voi iubi. Şi-mi va fi cu atât mai dragă, domnule Rivers, cu cât îmi vine de la Londra, care te are pe *dumneata* în sânul ei.“

Domnu zâmbi din nou, îşi duse scrisoarea la gură şi şi-o trecu peste buze iar şi iar. Inelul calp îi lucea în lumina lămpilor.

Totul se chitise, de bună seamă, întocmai aşa cum făgăduise diavolul ăsta iscusit.

În seara aceea — care urma să fie ultima mea seară în Lant Street şi prima din şirul de nopţi menite să-l călăuzească pe Domnu spre căpătuire, prin averea domnişoarei Lilly —, în seara aceea domnul Ibbs trimise să se cumpere o friptură fierbinte pentru cină şi puse vătraie la încins în foc, ca să pregătească un şodou sărbătoresc[6].

---

6 În original *flip*, o băutură ce conţine ou, lapte, zahăr şi alcool. Iniţial se

La cină am avut cap de porc cu urechile umplute — una din mâncărurile mele preferate —, cumpărat în cinstea mea. Domnul Ibbs îşi suflecă mânecile, se duse la pragul de piatră din dos cu cuţitoiul de măcelar, se ghemui şi se porni să-l ascută. Se sprijinea cu mâna de tocul uşii, l-am urmărit cu o senzaţie ciudată, ce-mi cuprindea rădăcina fiecărui fir de păr, căci, cât vedeai cu ochii, de-a lungul tocului uşii erau crestăturile unde, la fiecare Crăciun din copilărie, îşi culcase lama cuţitoiului pe creştetul meu, ca să vadă cât mai crescusem. Acum plimbă lama încoace şi-ncolo pe piatră până prinse să sune armonios, apoi îi dădu cuţitul doamnei Sucksby, care se apucă să împartă carnea. Ea mânuia cuţitul la masă în casa noastră. Câte o ureche de căciulă domnului Ibbs şi lui Domnu, râtul lui John şi Dainty şi fălcile, adică părţile cele mai fragede, mie şi ei.

Totul s-a făcut, aşa cum am spus, în cinstea mea. Însă... nu ştiu, poate o fi fost de la semnele de pe toc, poate de la gândul supei ce urma s-o gătească doamna Sucksby din oasele capului de porc fript, pe care eu nu voi mai fi aici ca s-o mănânc, poate chiar de la capul ăsta, care-mi părea mai degrabă că rânjeşte, cu genele şi perii de pe rât încleiaţi de lacrimi ca de melasă, dar cum stăteam noi aşa toţi la masă mă apucă tristeţea. John şi Dainty îşi hăpăiră porţiile cu hohote de râs şi ciondăneli, aprinzându-se când şi când la tachinăriile Domnului, iar alteori stând mofluzi. Domnul Ibbs îşi vedea tacticos de porţia lui, doamna Sucksby se ocupa tacticoasă de a ei, iar eu îmi plimbam bucăţelele de porc prin farfurie şi nu simţeam nici o poftă.

I-am dat jumate lui Dainty. Ea i-a dat-o lui John. John a clănţănit din dinţi şi a scos un urlet de dulău.

Apoi, după ce farfuriile au fost luate de pe masă, domnul Ibbs se apucă să bată ouăle, zahărul şi romul pentru şodou. Umplu şapte pahare, luă vătraiele din vatră, le vântură câteva clipe, ca să le potolească un pic fierbinţeala, apoi le cufundă în băutură, încingerea şodoului era ca aprinderea coniacului împroşcat pe budinca de prune — toată lumea se dădea în vânt să vadă aşa ceva şi să audă sfârâitul licorii.

— Po’ să fac şi eu unu’, domnu’ Ibbs? zise John, roşu la faţă de la atâta mâncare şi lucind ca lacul, asemenea unui ţânc din pozele puse în vitrinele magazinelor de jucării.

Şezurăm la un loc şi toată lumea sporovăi şi hohoti, spunând ce fain o să fie când Domnu o să ajungă bogătan, iar eu o să mă-ntorc acasă cu cele trei miare grase. Dar eu tot tăcută eram şi nimeni nu părea să bage de seamă. Într-un târziu doamna Sucksby se bătu peste burtă şi grăi:

---

prepara amestecând ingredientele cu un vătrai încins, pentru omogenizare.

— Ce zici de un cântecel, domnu’ Ibbs, ca să culcăm pruncii ăştia?

Domnul Ibbs putea să fluiere şi un ceas întreg fără oprire, ca un ceainic pe foc. Îşi puse paharul mai la o parte, îşi şterse şodoul de pe mustăţi şi se apucă să fluiere mai întâi *Surtucul marinăresc.* Doamna Sucksby fredonă şi ea până când ochii prinseră să-i lăcrimeze şi murmurul i se curmă. Bărbatul ei fusese marinar şi se pierduse pe mare. Adică ea îl pierduse. Acum omul trăia în Bermude.

— Frumoasă cântare, zise când se termină melodia. Dar hai să auzim acuma unul mai sprinţar, ce Doamne iartă-mă! Altfel mă apucă dorul şi jalea. Hai să-i vedem pe tineri cum dansează un picuţ.

Domnul Ibbs începu atunci o nouă melodie, doamna Sucksby bătu din palme, iar John şi Dainty se ridicară şi împinseră scaunele în lături.

— Îmi ţii cerceii, doamnă Sucksby? întrebă Dainty.

Şi dansară polca până când figurinele din porţelan de pe poliţa căminului prinseră a ţopăi şi praful se înălţă cât o plapumă de gros sub picioarele lor care izbeau podeaua. Domnu stătea în picioare, rezemat de perete şi îi privea, fumând o ţigară şi strigând „Şo!“ şi „Dă-i bătaie, Johnny!“, de parcă îndemna în glumă un terier prins într-o luptă pe care nu pariase.

Când mi-au zis să mă alătur şi eu le-am răspuns că nu vreau. Praful mă făcea să strănut; pe de altă parte, vătraiul care îmi încinsese şodoul fusese prea fierbinte, iar oul se închegase. Doamna Sucksby pusese deoparte un pahar şi o farfurie cu bucăţele de carne pentru sora domnului Ibbs şi am spus că i le duc eu.

— Bine, fată dragă, îmi răspunse ea, încă bătând din palme pe ritmul melodiei.

Am luat farfuria, paharul şi o lumânare şi am şters-o sus.

De când mă ştiam, mi s-a părut că atunci când plecai din bucătăria noastră într-o seară de iarnă parcă părăseai raiul. Chiar şi-aşa, după ce am lăsat mâncarea la căpătâiul surorii domnului Ibbs, care dormea, şi m-am îngrijit de vreo doi prunci care se treziseră din pricina larmei dănţuielii de jos, nu m-am întors la ceilalţi. Am mers un pic pe scândura podelei, spre uşa odăii în care dormeam eu cu doamna Sucksby, apoi am urcat scările următoare, spre podul micuţ în care mă născusem.

În încăperea asta era întotdeauna frig. În seara aceea vântul pătrundea acolo sus, fereastra rămăsese întredeschisă şi era mai frig ca oricând. Podeaua era din lemn, fără altceva pe ea decât nişte fâşii aspre de covor. Pe pereţi nu era atârnat nimic, în afară de o bucată de muşama albăstruie, aranjată astfel încât să prindă picurii de apă de la un lavabou. Pe lavabou stăteau acum întinse o vestă şi o cămaşă ale lui Domnu şi vreo două gulere. Aici dormea el de fiecare dată când venea pe la noi, deşi ar fi putut să-şi facă şi el culcuşul jos, în bucătărie, cu

domnul Ibbs. Eu ştiu ce aş fi ales din astea două. Pe podea zăceau culcate pe-o parte cizmele sale înalte de piele, pe care le curăţase de noroi şi le lustruise. Lângă ele se afla desaga, din care se revărsau alte albituri. Pe un scaun erau câteva monede scoase din buzunarul său, un pachet de ţigări şi nişte ceară pentru peceţi. Monedele erau uşoare. Ceara era sfărâmicioasă, ca pralinele.

Patul fusese făcut de mântuială. Era acoperit cu o draperie de catifea cu inelele scoase, ce ţinea loc de cuvertură. Fusese şterpelită dintr-o casă în flăcări şi încă mai mirosea a cenuşă. Am săltat-o şi mi-am pus-o pe umeri ca pe o pelerină. Apoi am stins între degete flacăra lumânării şi am stat la fereastră, tremurând şi uitându-mă la acoperişuri, la hornuri şi la închisoarea din Horsemonger Lane, unde o spânzuraseră pe mama.

Pe geamul ferestrei înflorise promoroaca şi mi-am apăsat degetul pe ea, ca să preschimb gheaţa în apă murdară. Încă-mi mai ajungeau la urechi fluieratul domnului Ibbs şi tropotitul lui Dainty, însă în faţă mi se întindeau, cufundate în beznă, străzile din Borough. Doar ici şi colo mai lucea o luminiţă la câte o fereastră ca a mea, apoi felinarul unei trăsuri împrăştie nişte umbre şi câte un om alerga cât îl ţineau picioarele, ca să scape de frig, iute şi întunecat ca umbrele, dar şi el se făcea nevăzut la fel de repede cum apăruse. M-am gândit câţi borfaşi trebuie să fi fost acolo, afară, şi câţi copii aveau borfaşii, apoi câţi bărbaţi şi femei de rând îşi trăiau vieţile — vieţile lor ciudate şi obişnuite — în alte case, pe alte străzi, în părţile mai de soi ale Londrei. M-am gândit la Maud Lilly în căsoiul ei. Nu-mi ştia numele. Nici eu nu i-l ştiusem pe-al ei cu trei zile în urmă. Nu ştia că stau aici şi-i pun la cale nenorocirea în vreme ce Dainty Warren şi John Vroom dansează polca la mine în bucătărie.

Oare cum era Maud? Cunoscusem odată o fată pe care o chema tot Maud şi care avea buza despicată. Îi plăcea să spună poveşti cum că i se trăgea de la o încăierare, dar pot să bag mâna-n foc că aşa se născuse: nu avea ea nici o treabă cu încăierările. Până la urmă a murit — nu în vreo încăierare, ci din pricină că mâncase nişte carne stricată. Un boţ de carne stricată şi gata, se curăţase.

Dar fata aia fusese tare oacheşă. Domnu zisese că Maud cealaltă, Maud a lui, era albă ca laptele şi deloc urâtă. Însă când mă gândeam la ea, nu mi-o puteam închipui altfel decât slabă, pământie şi ţeapănă, asemenea scaunului pe care legasem corsetul.

Am mai încercat o reverenţă. Draperia de catifea îmi stingherea mişcările. Am mai încercat o dată. M-au trecut năduşelile şi, dintr-odată, m-a cuprins teama.

După aceea se auzi cum se deschide uşa bucătăriei şi nişte paşi pe scări, apoi glasul doamnei Sucksby strigându-mă. N-am răspuns. Am

auzit-o cum se îndreaptă spre dormitoarele de jos, căutându-mă. Apoi s-a lăsat tăcerea şi din nou s-au auzit paşii ei pe scara spre pod, unde pătrunse imediat şi lumina lumânării. Doamna Sucksby gâfâia un pic din pricina urcuşului — dar numai un picuţ, căci era foarte sprintenă, deşi era trupeşă.

— Aici îmi eşti, Sue? zise ea încet. Singură cuc în întuneric?

Aruncă o privire în jur, la tot ce văzusem şi eu — la monede şi la ceara de peceţi, la cizmele lui Domnu şi la desaga din piele. Apoi veni la mine şi îşi puse mâna ei caldă şi uscată pe obrazul meu, iar atunci am zis — de parcă mă gâdilase sau mă ciupise, iar cuvintele mele erau un hohot de râs sau un ţipăt pe care nu-l puteam înăbuşi —, aşadar, am zis:

— Şi dac-o fac de oaie, doamnă Sucksby? Dacă nu-s vrednică? Dacă o bag pe mânecă şi vă amărăsc pe toţi? Până la urmă n-o fi mai bine s-o trimitem pe Dainty?

Doamna Sucksby clătină din cap şi zâmbi.

— Ei, gata, gata...

Mă îndrumă spre pat şi, după ce ne aşezarăm, îmi trase capul spre poala ei până îl culcă acolo, îmi dădu într-o parte cuvertura de pe obraz şi mă mângâie pe păr.

— Gata, gata…

— Şi nu-i cale lungă până acolo? am întrebat, uitându-mă în sus, la faţa ei.

— Nu chiar atât de lungă, îmi răspunse ea.

— O să te gândeşti la mine cât oi fi acolo?

Îmi desprinse o şuviţă agăţată pe după ureche.

— Clipă de clipă, răspunse ea încet. Nu eşti tu fata mea? N-o să-mi fac griji pentru tine? Însă o să-l ai pe Domnu alături. Dacă era vreun borfaş de duzină, nu te lăsam să pleci.

Măcar asta era adevărat. Însă inima tot îmi mai ticăia în piept. Mi-am închipuit-o iar pe Maud Lilly stând şi oftând în odaia ei şi aşteptându-mă să vin să-i deznod pieptarul şi să-i ţin cămaşa de noapte lângă foc. *Sărmana de ea,* o căinase Dainty.

Mi-am muşcat o vreme buza pe dinăuntru. Apoi am întrebat:

— Chiar se cuvine s-o fac, doamnă Sucksby? Nu-i o treabă tare câinoasă şi mizerabilă?

Se uită o vreme în ochii mei, apoi ridică privirea şi arătă cu capul spre priveliştea de la fereastră. Zise:

— Ştiu că ea ar fi făcut-o fără să stea pe gânduri. Şi ştiu ce-ar simţi în inima ei dacă te-ar vedea că faci una ca asta acuma, ce groază şi ce mândrie — iar mândria ar câştiga.

Ascultând-o, am căzut pe gânduri. Câteva clipe am stat amândouă

aşa, fără să spunem nimic. Şi ce-am întrebat-o după aia n-o mai întrebasem niciodată, nici nu mai auzisem pe nimeni să întrebe neam în toţi anii cât trăisem în Land Street. Am spus în şoaptă:

— Crezi că doare, doamnă Sucksby, când atârni în ştreang?

Mâna care îmi netezea părul încremeni. Apoi îşi începu iarăşi dezmierdarea, la fel de sigură ca şi înainte. Doamna Sucksby spuse:

— Socot că nu simţi decât frânghia în jurul grumazului. Cam gâdilă, pasămite.

— Gâdilă?

— Atunci să zicem că pişcă.

Mâna ei îi dădea înainte cu netezitul.

— Dar când se deschide chepengul? am întrebat. N-ai zice că pe-asta o simţi?

Îşi mută piciorul.

— Poate aşa, ca un zvâc, recunoscu ea. Când se deschide chepengul.

M-am gândit la bărbaţii pe care-i văzusem prăvălindu-se cu ştreangul de gât la Horsemonger Lane. Zvâcneau, nu glumă. Zvâcneau şi dădeau din picioare ca nişte maimuţe pe beţe la iarmaroc.

— Însă totu' se termină aşa de iute, continuă ea, că iuţeala, socot eu, ia durerea cu totu'. Şi când e vorba să spânzure o doamnă... ei bine, Sue, ştii că potrivesc laţul în aşa fel că sfârşitu' vine şi mai iute?

Mi-am ridicat iarăşi privirea spre ea. Îşi pusese lumânarea pe podea, iar lumina care bătea de jos făcea ca obrajii să-i pară buhăiţi şi ochii bătrâni. Mă trecu un fior, iar doamna Sucksby îşi duse mâna la umărul meu şi mi-l frecă zdravăn prin catifea. Apoi înclină capul.

— Ce ţi-e şi cu sora lu' domnu' Ibbs, zise ea. Iar are năluceli. O strigă pe mamă-sa. O tot strigă, sărmana de ea, de cinşpe ani. Nu prea aş vrea s-ajung în halul ăsta, Sue. Ascultă-mă pe mine, din toate câte poate să păţească un trup de om, calea cea mai iute şi mai sigură s-ar putea până la urmă să fie şi cea mai bună.

Spuse asta şi îmi făcu cu ochiul.

Spuse asta şi păru că nu se preface câtuşi de puţin.

Totuşi mă mai întreb uneori dacă nu cumva a zis-o din bunătate.

Însă atunci nu am stat să mă gândesc la asta. M-am ridicat, am pupat-o şi mi-am aranjat părul, pe care mi-l ciufulise cu dezmierdările ei. Apoi se auzi uşa de la bucătărie bufnind, nişte paşi — de astă dată mai greoi — şi glasul lui Dainty:

— Unde eşti, Sue? Nu vii să tragi un dans? Domnu' Ibbs fluieră de mama focului, aşa că am încins o chindie pe cinste aicea jos.

Dainty trezi jumătate din prunci cu strigătele ei, iar jumătatea asta o trezi şi pe cealaltă. Însă doamna Sucksby zise că o să aibă ea grijă de ei, iar eu m-am dus înapoi jos şi de astă dată chiar am dansat, cu

Domnu ca pereche. Mă conducea în paşi de vals. Era afumat şi mă ţinea prea strâns. John dansă iarăşi cu Dainty. Am tot clămpănit aşa prin bucătărie vreo jumătate de ceas, Domnu strigând în continuare „Şo, Johnny!” şi „Haida, haida, băiatu’!“, iar domnul Ibbs oprindu-se o dată să-şi dea buzele cu un pic de unt, ca să-i iasă fluieratul mlădios.

A doua zi la prânz m-am despărţit de ei. Mi-am strâns toate catrafusele în cufărul îmbrăcat în pânză şi mi-am pus rochia aia simplă, cafenie, şi pelerina, iar pe părul lins o bonetă. Băgasem la cap toate câte izbutise Domnu să mă-nveţe în trei zile. Îmi ştiam şi povestea şi noul nume — Susan Smith. Un singur lucru mai era de făcut şi în vreme ce îmi luam în bucătărie ultima masă — adică pâine cu pastramă, cu carnea prea uscată, care mi se lipea de gingii —, Domnu se ocupă şi de asta. Aduse din desaga lui o foaie de hârtie, un condei şi nişte cerneală şi se apucă să-mi scrie o recomandaţie.

O isprăvi numaidecât. De bună seamă, avea mână de plastograf. O flutură ca să se zvânte cerneala, apoi o citi cu glas tare, începea aşa: „În atenţia celor interesaţi. Lady Alice Dunraven din Whelk Street, Mayfair, o recomandă pe domnişoara Susan Smith”... şi tot aşa. Am uitat restul, însă mi s-a părut în regulă. Aşeză iarăşi scrisoarea pe masă şi îi trase o iscălitură de domnişoară, cu îmbârligături. Apoi i-o întinse doamnei Sucksby.

— Ce crezi, doamnă S.? întrebă el zâmbind. O s-o căpătuiască pe Sue?

Însă doamna Sucksby zise că nu se poate pune ea să judece.

— Tu ştii cel mai bine, băiete dragă, spuse ea, uitându-se în lături.

De bună seamă, dacă umblam vreodată după ajutor pe Lant Street, nu cinste căutam noi, ci lipsa ei. Uneori mai venea pe la noi o fată mărunţică să fiarbă scutecele pruncilor şi să spele podelele. Însă era borfaşă. N-aveam cum să primim în casă fete cinstite. În trei minute ar fi văzut de-ajuns din câte se cobzăresc acolo ca să ne înfunde pe toţi. Nu puteam face aşa ceva.

Aşa că doamna Sucksby îi făcu semn să-şi ţină hârtia, iar Domnu o mai citi o dată de la cap la coadă, apoi îmi făcu cu ochiul, o împături, o pecetlui şi o puse în cufărul meu. Am înghiţit ultimul dumicat de pâine cu pastramă şi mi-am legat pelerina. Nu-mi puteam lua adio decât de la doamna Sucksby. John Vroom şi Dainty nu se sculau niciodată înainte de unu. Domnul Ibbs era plecat la Bow, să spargă un seif. El mă sărutase pe obraz cu un ceas înainte şi îmi dăduse un şiling. Mi-am pus boneta. Era un lucruşor cafeniu, ca şi rochia. Doamna Sucksby mi-o îndreptă. Apoi îşi lipi palmele de obrajii mei şi zâmbi.

— Domnul să te binecuvânteze, Sue! zise. O să ne faci bogaţi pe toţi.

Însă apoi zâmbetul i se umplu de teamă. Nu mai fusesem nicicând despărţită de ea mai mult de-o zi. Se întoarse în lături, ca să-şi ascundă lacrimile ce-i curgeau pe obraji.

— Ia-mi-o repede, îi zise ea lui Domnu. Ia-mi-o repede, ca să nu văz aşa ceva!

Aşa că Domnu mă luă de după umeri şi mă scoase din casă. Găsi un băiat care să meargă după noi şi să-mi care cufărul. Voia să mă ducă la birjă, să meargă cu mine până la gara din Paddington şi să mă urce în tren.

Era o zi tare posomorâtă. Chiar şi-aşa, rareori aveam prilejul să trec apa şi am zis că mi-ar plăcea să merg pe jos barem până la podul Southwark, ca să admir priveliştea. Socotisem că de-acolo o să văd toată Londra. Însă ceaţa se îndesea tot mai rău pe măsură ce ne îndepărtam. Când am ajuns la pod, părea că mai rău nu se putea. Se zăreau domul negru de la St. Paul şi şlepurile de pe fluviu. Se zăreau toate părţile întunecate ale oraşului, dar nu şi cele luminoase. Cele luminoase erau pierdute ori aidoma umbrelor.

— Curios lucru, dacă stai să te gândeşti la fluviul de-acolo, de jos, zise Domnu, uitându-se lung peste margine.

Se aplecă şi scuipă.

Nu ne aşteptaserăm să fie ceaţă. Din pricina asta pe drumuri mai că nu se putea circula şi, cu toate că am găsit o trăsură, după douăzeci de minute am plătit birjarul şi ne-am pus iarăşi pe mers. Fusese vorba să prind trenul de la unu. Acuma, în vreme ce străbăteam cu pas întins o ditamai piaţa, am auzit că bate ora cu pricina, apoi sfertul de ceas, apoi jumătatea... Tare jilave şi fără chef mai sunau, mai să te scoată din minţi, de parcă limbile şi clopotele ar fi fost înfofolite în lână.

— Oare n-ar fi mai bine să facem cale întoarsă şi să încercăm iar mâine? am zis.

Însă Domnu spuse că or să trimită pe cineva cu o brişcă la Marlow ca să mă ia de la tren şi el socotea că era mai bine să întârzii decât să nu ajung deloc.

Însă când am ajuns în cele din urmă la Paddington, am aflat că toate trenurile soseau cu întârziere, domolite de ceaţă, ca trăsurile mai înainte. Am avut de aşteptat încă un ceas până să dea impiegatul semnalul că trenul de Bristol — trenul meu până la Maidenhead, unde trebuia să cobor şi să-l schimb cu altul — era gata de îmbarcare. Am stat sub orologiul ticăind, fâţâindu-ne de colo colo fără astâmpăr şi suflându-ne în palme. Aprinseseră felinarele mari, însă cum ceaţa pătrunsese peste tot şi se amestecase cu aburul, se prelingea de la o boltă la alta şi înghiţea mai toată lumina. Pe ziduri atârnau pânze

negre, rămase de la moartea prinţului Albert. Cârpele de doliu fuseseră întinate de păsări. Mi s-a părut înfiorător, cu toată fala locului. Şi, de bună seamă, în jur era ditamai îmbulzeala — numai oameni care aşteptau şi blestemau sau dădeau din coate şi-şi lăsau plozii şi câinii să ni se încurce printre picioare.

— În mă-sa de treabă! zise Domnu oţărât când roata unui scaun de invalid îl călcă pe picior.

Se aplecă să-şi şteargă murdăria de pe cizmă, apoi se îndreptă de spate, îşi aprinse o ţigară şi tuşi. Avea gulerul ridicat şi o pălărie cu boruri largi pe cap. Albul ochilor i se îngălbenise, ca muiat în şodou. În clipa aia nu aducea deloc a bărbat după care se prăpădesc fătucile.

Îl apucă iar tusea.

— În mă-sa şi cu mahorca asta! zise el, culegând un fir de tutun care-i rămăsese pe limbă.

Apoi îmi întâlni privirea şi se schimbă la chip.

— În mă-sa cu traiul ăsta de sărăntoc, orice chip ar avea! Nu, Suky? În curând noi doi n-o să mai avem parte de-aşa ceva.

Mi-am întors privirea dinspre el fără să deschid gura. În seara din urmă valsaserăm plini de însufleţire. Acum, când Lant Street, doamna Sucksby şi domnul Ibbs rămăseseră în urmă, printre toţi bărbaţii şi femeile acelea care se îmbulzeau şi bodogăneau de jur împrejur Domnu părea un străin ca atâţia alţii şi mă simţeam stingheră în preajma lui. *Puţin îmi pasă mie de tine,* mi-am zis în sinea mea. Şi iar eram gata să spun să facem bine să ne întoarcem şi s-o luăm spre casă. Însă ştiam că doar l-aş fi stârnit şi mai rău să-şi verse nervii, aşa că n-am mai zis nimic.

Îşi termină ţigara, apoi mai fumă una. Se duse să se uşureze şi atunci am dat şi eu o tură, ca să fac la fel. În vreme ce-mi aranjam poalele, am auzit un fluierat şi, când m-am întors, am văzut că impiegatul îşi dăduse semnalul şi jumate din mulţime se pusese în mişcare şi se înghiontea de mama focului ca să ajungă mai repede la tren. Merserăm şi noi laolaltă cu ei, iar Domnu mă conduse la un vagon de clasa a doua, apoi îmi predă cufărul omului care aranja genţile şi cutiile deasupra noastră. M-am aşezat lângă o femeie palidă, cu un prunc pe braţ. Pe bancheta din faţă stăteau doi zdrahoni ce arătau a fermieri. Cred că femeia s-a bucurat că m-am alăturat ei, căci, de bună seamă, dichisită şi cuviincioasă cum mă arătam la port, n-avea de unde să ştie — ha, ha! — că eram o hoţomană din Borough. După mine veni un băiat cu babacul lui, ţinând un canar în colivie. Băiatul se aşeză lângă fermieri. Babacul se puse lângă mine. Vagonul prinse a se clătina şi a scârţâi, iar noi ne lăsarăm capetele pe spătarul banchetelor, cu ochii pironiţi pe firele de praf şi lăcuială ce se prăvăleau din tavan, de

sus, unde bagajul ţopăia şi luneca.

Uşa rămase câteva clipe deschisă, apoi se închise. În tot tămbălăul îmbarcării, abia dacă-i aruncasem vreo privire lui Domnu. Mă pasase unde trebuia, apoi se dusese să stea de vorbă cu impiegatul. Acum veni în dreptul geamului deschis şi zise:

— Teamă mi-e că vei întârzia ceva vreme, Sue. Însă eu socot că brişca te va aştepta la Marlow. Sunt încredinţat că va aştepta. Trebuie să tragi nădejde că aşa va fi.

Mi-am dat seama pe loc că n-o să mă aştepte şi m-a trecut un fior de nefericire şi teamă.

— Nu poţi să vii cu mine? am întrebat repede. Să fii acolo până ajung la conac?

Dar cum era să facă una ca asta? Clătină din cap şi se arătă întristat. Cei doi zdrahoni cu mutre de fermieri, femeia, băiatul şi babacul ne priveau toţi — întrebându-se, pasămite, ce conac era ăla şi cum de un bărbat cu pălărie din aceea pe cap şi cu un glas ca al lui stătea de vorbă despre asemenea lucruri cu o fată de teapa mea.

Apoi hamalul se dădu jos de pe acoperiş, se mai auzi un fluier, trenul se hurducă de ţi-era mai mare groaza şi se urni din loc. Domnu îşi scoase pălărioiul şi merse pe lângă vagon până ce acesta prinse viteză. După aia se lăsă păgubaş. L-am văzut cum se întoarce cu spatele, îşi pune pălăria la loc şi îşi ridică gulerul. Şi dus a fost. Vagonul scârţâi şi mai vârtos şi prinse a ne legăna. Femeia şi bărbaţii apucară de curelele banchetei. Băiatul îşi lipi faţa de geam. Canarul îşi vârî ciocul printre barele coliviei. Pruncul se puse pe orăcăit. O ţinu tot aşa jumătate de ceas.

— Da’ n-ai şi mata nişte gin, acolo? am întrebat-o într-un sfârşit pe femeie.

— Gin? făcu ea, de parcă i-aş fi zis să-i dea otravă.

Apoi îşi luă o faţă acrită şi îmi întoarse spatele. Până la urmă nu-i mai convenea aşa de tare că şedeam lângă ea, căţea înţepată ce era!

Când cu una, când cu alta, mai cu femeia aia şi cu pruncul ei, mai cu canarul zburătăcind prin colivie, cu babacul ăla care adormi şi se puse pe sforăit, cu băiatul care făcea cocoloaşe de hârtie şi cu ceaţa din pricina căreia trenul se tot smuci şi se opri, de ajunse la Maidenhead cu două ceasuri întârziere, aşa că am pierdut trenul de Marlow şi a trebuit să-l aştept pe următorul, cu toate câte s-au întâmplat puse laolaltă, am avut parte de o călătorie oribilă. Nu-mi luasem merinde pe drum, căci socotiserăm cu toţii că voi ajunge în Briar taman la vreme ca să iau gustarea cu servitorii. Nu mai pusesem nimic în gură de când mă înfruptasem din pâinea şi pastrama aia, pe la prânz. Atuncea mi se cam

lipea de gingii, însă la Maidenhead, cu şapte ceasuri mai târziu, mi s-ar fi părut minunată. Gara aia nu era ca Paddington, unde găseai tarabe cu cafele, tarabe cu lapte şi o prăvălie unde vindeau copturi de toate felurile. Era o singură tarabă cu de-ale gurii, dar şi aia strânsă şi închisă. M-am aşezat pe cufăr. Mă usturau ochii de la ceaţă. Când mi-am suflat nasul, batista mi s-a înnegrit pe-o parte. Un bărbat m-a luat la ochi.

— Nu plânge, a zis el zâmbind.

— Da’ de unde până unde să plâng! m-am burzuluit eu.

Bărbatul îmi făcu cu ochiul şi mă întrebă cum mă cheamă.

Doar că era cu totul altceva să faci pe cocheta la oraş. Acuma nu mai eram la oraş. N-am vrut să răspund. Când trenul de Marlow trase la linie, m-am aşezat în fundul unui vagon, iar bărbatul se aşeză în faţa mea, însă întors spre mine şi se chinui vreun ceas să-mi întâlnească privirea. Mi-am amintit că Dainty îmi povestise cum stătuse odată într-un tren cu un domn în preajmă, iar bărbatul se desfăcuse la pantaloni, îi arătase mădularul şi îi zisese să i-l ia în mână. Ea i-l luase şi domnul îi dăduse o liră. M-am întrebat ce-aş face dacă mi-ar cere insul ăsta să-i ating mădularul. Oare m-aş pune pe ţipat, mi-aş feri privirea, l-aş atinge sau ce?

Dar, la o adică, nu stăteam eu să mă uit la o liră, nu pe drumul pe care apucasem acuma!

Orişicum, era greu să învârţi asemenea bani. Dainty nici n-a putut să-i cheltuie, de teamă să nu vadă tac-su şi să se prindă că s-a destrăbălat. I-a ascuns în dosul unei cărămizi din peretele călcătoriei şi a însemnat cărămida într-un fel anume, ca numai ea să ştie. A zis că o să spună unde când o fi pe patul de moarte, ca să o înmormântăm cu lira aia.

Ei bine, bărbatul din trenul meu se chiora el la mine, însă de-avea ori nu nădragii descheiaţi, asta n-am văzut. Până la urmă îşi săltă un pic pălăria de pe creştet şi coborî. După asta urmară mai multe halte şi de fiecare dată mai cobora careva din cam toate vagoanele trenului, dar de urcat nu urca nimeni. Gările erau tot mai mărunte şi mai întunecate, până când nu mai rămase din ele decât câte un copac: cât vedeai cu ochii, nu erau decât copaci, după copaci, boscheţi, după aia ceaţă — ceaţă cenuşie, nu cafenie —, iar deasupra cerul negru al nopţii. Iar când am crezut că toţi copacii şi tufişurile alea se înteţiseră mai dihai, iar cerul ajunsese mai negru decât îmi închipuiam eu că îi stă în fire văzduhului, trenul se opri pentru ultima oară. Ajunsesem la Marlow.

Aici mai rămăsesem numai eu. Eram ultima călătoare din toţi câţi fuseseră. Impiegatul anunţă sosirea şi veni să-mi coboare cufărul.

— O să aveţi nevoie de ajutor cu ăsta. N-a venit nimeni să v-aştepte?

mă întrebă el.

I-am răspuns că trebuia să vină cineva cu o brişcă, să mă ducă la Briar. El mă-ntrebă dacă vorbesc cumva de brişca aia de venea să ia poşta? Păi, aia venise şi plecase cu trei ceasuri în urmă. Bărbatul mă măsură din priviri.

— Aţi venit de la Londra, aşa-i? zise el, după care îi strigă mecanicului, care stătea şi se uita de pe locomotivă. A venit de la Londra şi vrea să meargă la Briar. Eu i-am zis că brişca până la Briar fuse şi se duse.

— Fuse şi se duse, aşa-i! strigă mecanicul. Fuse şi se duse acu'... să tot fie vreo trei ceasuri.

Eu stăteam în loc şi mă apucase tremuriciul. Aici era mai frig ca acasă. Era mai frig şi mai beznă, aerul mirosea curios, iar oamenii — am zis-o deja? —, oamenii erau nătărăi din cale-afară. Am spus:

— Nu-i nici un birjar p-aici care să mă ducă?

— Birjar? făcu impiegatul şi îi strigă mecanicului: Vrea un birjar!

— Un birjar!

Se puseră amândoi pe hăhăit până-i apucă tusea. Impiegatul se căută după batistă şi se şterse la gură, zicând:

— Mamă, Doamne! Măiculiţă, Doamne. Auzi tu, birjar la Marlow!

— Of, ia mai duceţi-vă dracului! le-am spus. Duceţi-vă dracului amândoi!

Mi-am săltat cufărul şi am luat-o spre locul unde zăream vreo două luminiţe strălucind în noapte — socoteam că trebuie să fie casele din sat. Impiegatul zise:

— Ei, paceaură ce eşti! Îi zic eu lu' domnu' Way de tine. Să vedem ce părere are el că ţi-ai adus aici limba ta de Londra!

Ce-aveam de gând n-aş putea spune. Habar n-aveam cât era până la Briar. Nu ştiam nici pe ce drum s-o apuc. Londra era la patruzeci de mile în urmă şi, când mă gândeam la vaci şi la tauri, mă apuca spaima.

Dar, la urma urmei, drumurile de ţară nu-s ca alea de la oraş. Nu-s decât vreo patru şi toate ajung până la urmă în acelaşi loc. M-am aşternut la drum şi mergeam eu aşa de vreun minut, când am auzit din urmă sunet de copite şi scârţâit de roţi. Apoi o căruţă s-a apropiat de mine, iar vizitiul a oprit şi a ridicat un felinar, ca să-mi vadă faţa.

— Tu tre' să fii Susan Smith, zise el. Venişi de la Londra. Don'şoara Maud s-a perpelit toată ziulica de grija ta.

Acest ins mai bătrâior, pe nume William Inker, era rândaşul domnişoarei Maud. Îmi luă cufărul, mă ajută să mă urc pe capră, lângă el, şi mână calul la dreapta, iar când mă simţi cum tremur toată în bătaia vântului rece în timp ce căruţa se hâţâna pe drum, se întinse

după o pătură în carouri şi mi-o puse peste picioare.

Până la Briar erau vreo şase sau şapte mile şi vizitiul îşi mână caii la trap uşor, pufăind din lulea. I-am povestit despre ceaţă — până şi acum mai era un fel de pâclă — şi despre trenurile întârziate. El îmi zise:

— Păi, aşa-i Londra. Vestită pentru ceaţă, nu? Ai mai fost pe la ţară?

— N-aş zice.

— Eşti slujnică de oraş, aşa-i? A fost bine la ultima stăpână?

— Binişor.

— Ciudat mai vorbeşti pentru o slujnică, zise el atunci. Ai fost vreodată în Franţa?

Am tăcut o clipă, trecându-mi mâna peste pătura din poală.

— De vreo două ori, i-am răspuns.

— Cam mărunţei, aş zice io, franţujii ăştia, nu? Scurţi de picior, adică.

Ca să spun drept, eu nu cunoşteam decât un singur francez, un spărgător de i se zicea Jack Neamţu', nu ştiu de ce. Ăla era destul de înalt, însă, ca să-i fac pe plac lui William Inker, am zis:

— Destul de mărunţei, aş zice.

— Nu mă miră, răspunse el.

Pe drum era o linişte desăvârşită şi o beznă desăvârşită şi mi-am închipuit cum colindă peste câmpuri zgomotul făcut de cal, de roţi şi de glasurile noastre. Apoi am auzit de undeva de aproape dangătul lent al unui clopot — un sunet încărcat de jale, cum mi s-a părut mie atunci, nu vesel, ca acelea de la Londra. Răsună de nouă ori.

— E clopotul de la Briar, zise William Inker. Bate ora.

După asta am rămas tăcuţi şi, nu după multă vreme, am ajuns la un zid înalt de piatră şi am luat-o pe un drum care se întindea pe lângă el. Curând zidul s-a prefăcut într-o boltă înaltă şi am zărit dincolo de ea acoperişul şi ferestrele ţuguiate ale unei case cenuşii, pe jumătate acoperite cu iederă. Mi s-a părut un sălaş destul de fălos, dar nu aşa de fălos şi nici aşa de sinistru cum îl zugrăvise Domnu. Însă când William Inker încetini mersul căruţei, iar eu am dat pătura deoparte şi m-am întins după cufăr, bărbatul îmi zise:

— Stai aşa, drăguţă, că mai avem juma' de milă pân-acolo!

Apoi îi strigă unui ins care se ivise cu un felinar în mână la poarta casei:

— Noapte bună, dom' Mack. Poţi să închizi porţile după noi. Uite-o pe don'şoara Smith aici'şa, teafără şi nevătămată.

Clădirea pe care o luasem drept Briar nu era decât casa portarului! Am făcut ochii mari, fără să scot un cuvânt, şi am trecut de ea printre două şiruri de copaci golaşi şi întunecaţi, ce urmau meandrele drumului, apoi se afundau într-un fel de scobitură unde aerul, ce păruse

a se limpezi un pic pe drumurile deschise de ţară, se învârtoşă iarăşi. Tare învârtoşat se făcu. Îl simţeam, jilav, pe faţă, pe gene şi buze.

Am închis ochii.

Apoi umezeala se topi. M-am uitat şi m-am tot uitat. Drumul se înălţase, ieşiserăm dintre şirurile de copaci pe un teren deschis, presărat cu pietriş, şi iată-l înălţându-se din ceaţa lânoasă, imens, trufaş şi golaş, cu toate ferestrele întunecate sau oblonite, cu zidurile potopite de un soi de iederă moartă şi cu vreo două din hornuri slobozind spre înalt fuioare plăpânde de fum, iată conacul Briar, măreţul cămin al lui Maud Lilly, care de-acum trebuia să-mi ţină loc de casă.

Nu am luat-o de-a dreptul spre partea din faţă, ci către o latură a conacului, iar apoi am apucat-o pe o alee care cotea spre partea din spate, unde se găsea o încâlceală de curţi, căsuţe şi pridvoare, plus multe alte ziduri întunecate, cu ferestre oblonite şi lătrat de câini. Sus de tot, pe una din clădiri, se zăreau chipul alb şi rotund şi limbile lungi şi negre ale orologiului pe care-l auzisem bătând de pe câmp. William Inker trase căruţa la poalele lui şi mă ajută să cobor. Într-unul din ziduri se deschise o uşă şi se ivi o femeie, care rămase nemişcată şi ne privi, cu braţele încrucişate pe piept ca să se apere de frig.

— Uite-o pe doamna Stiles, zise William. A prins de veste că vine brişca.

Am străbătut curtea până la ea. Sus, deasupra noastră, la o ferestruică, mi s-a părut că văd o lumânare lucind, apoi pâlpâind şi până la urmă stingându-se.

Uşa ducea spre un coridor care, la rândul lui, ducea spre o bucătărie mare şi luminată, cam de cinci ori cât bucătăria noastră din Lant Street, cu oale atârnate în şiruri pe un zid zugrăvit în alb şi câţiva iepuri agăţaţi în cârlige prinse de grinzile tavanului. La o masă mare şi curată şedeau un băiat, o femeie şi trei sau patru fete. De bună seamă, mă sfredeleau cu privirea. Fetele îmi studiară boneta şi croiala pelerinei. Cum rochiile lor de casă şi şorţurile erau doar ţoale de servitori, eu nu m-am sinchisit să le cercetez.

Doamna Stiles zise:

— Ei, mai târziu de-atât nici că se putea să ajungi. Dacă mai întârziai un pic, ai fi fost silită să rămâi în sat. Aici ne orânduim totul cât mai devreme.

Avea vreo cincizeci de ani, o scufie albă cu volănaşe şi un fel al ei de a-ţi ocoli privirea când vorbea cu tine. Purta o legătură de chei pe un lanţ agăţat la şold. Chei simple şi demodate. Puteam să fac oricând altele întocmai.

I-am făcut o plecăciune scurtă. N-am spus — aşa cum îmi venea —

că mai bine zicea mersi că n-am făcut cale întoarsă de la Paddington, că tare aş mai fi vrut să mă duc înapoi şi că dacă ai de îndurat atâta chin cât îndurasem eu ca să străbat patruzeci de mile de la Londra încoace, poate că una ca asta dovedeşte că nu se face să pleci din Londra aiurea. N-am spus nimic din toate astea. Am zis în schimb:

— De bună seamă, sunt îndatorată că aţi trimis brişca să mă ia.

Fetele de la masă îşi lungiră gâturile, ca să mă audă mai bine cum vorbesc. Femeia care şedea cu ele — bucătăreasa, aşa cum am aflat mai apoi — se ridică şi se apucă să-mi pregătească o gustare.

— Don'şoara Smith a venit dintr-o parte tare arătoasă a Londrei, doamnă Stiles, zise William Inker. Şi a fost de câteva ori în Franţa.

— Aşa să fie? făcu doamna Stiles.

— Doar de vreo două ori, am zis eu.

Acuma toată lumea o să creadă că mă fudulesc.

— A zis că franţujii au picioare tare scurte.

Doamna Stiles încuviinţă din cap. Fetele de la masă lungiră din nou gâturile, iar una din ele şuşoti ceva care îl făcu pe băiat să se înroşească tot. Însă gustarea mea era gata, pe o tavă, iar doamna Stiles zise:

— Margaret, poţi s-o duci în cămăruţa mea. Domnişoară Smith, cred că ar trebui să te duc să te speli cu un pic de apă pe mâini şi pe faţă.

Am înţeles că voia să mă conducă la privată, aşa că i-am răspuns că asta îmi doresc şi eu. Îmi dădu o lumânare şi mă duse pe un alt coridor scurt, într-o altă curte, unde se găsea o umblătoare cu hârtie într-o ţepuşă.

Apoi mă conduse în cămăruţa ei. Avea un cămin cu flori albe de ceară pe poliţă, cu un tablou înrămat înfăţişând un marinar, căpitanul Stiles, pesemne, plecat pe mare, şi încă unul înfăţişând un înger şi făcut cu totul şi cu totul din fire negre de păr, care am bănuit că era tot domnul Stiles, plecat în ceruri. Doamna Stiles şezu şi mă privi în vreme ce-mi luam cina. Primisem chiftele de oaie şi pâine cu unt şi vă daţi seama că, moartă de foame cum eram, am dat gata gustarea cât ai clipi din ochi. Pe când hăpăiam aşa, se auzi dangătul lent al orologiului pe care-l mai auzisem şi care bătea de nouă jumate.

— Orologiul ăsta bate toată noaptea? am întrebat.

— Toată noaptea şi toată ziua, la fiece ceas şi jumătate de ceas, încuviinţă doamna Stiles. Domnului Lilly îi place ca zilele să fie bine orânduite. O să vezi şi tu.

— Şi domnişoara Lilly? am întrebat, culegându-mi firimiturile din colţurile gurii. Dânsei ce-i place?

Doamna Stiles îşi netezi şorţul.

— Domnişoarei Lilly îi plac aceleaşi lucruri ca şi unchiului ei,

răspunse ea.

Apoi îşi sumeţi din nou buzele şi grăi:

— Să ştii, domnişoară Smith, că domnişoara Maud este destul de tânără, chiar dacă e stăpâna acestui mare conac. Servitorii nu o tulbură cu nimic, căci servitorii au de-a face cu mine. S-ar cuveni să spun că sunt intendentă de îndeajuns de multă vreme încât să fiu în stare să-i găsesc o slujnică stăpânei mele, dar, ce să-i faci, până şi intendentele trebuie să asculte de porunci, iar în privinţa asta domnişoara Maud m-a nesocotit. M-a nesocotit cu desăvârşire. Nu găsesc că e prea înţelept pentru o fată de vârsta ei. Dar o să vedem cum merg lucrurile.

— Sunt sigură că tot ce face domnişoara Maud iese bine, am zis.

— Am o mulţime de servitori tocmai ca să mă asigur că aşa se întâmplă, spuse doamna Stiles. Avem aici o casă în bună rânduială, domnişoară Smith, şi nădăjduiesc să-i urmezi obiceiurile. Nu ştiu cum te-ai învăţat unde-ai slujit ultima oară. Nu ştiu care se crede că sunt îndatoririle unei slujnice la Londra. Nu am fost niciodată acolo (nu fusese niciodată la Londra!), aşa că n-am cum să ştiu. Dar dacă te îngrijeşti de celelalte fete ale mele, sunt încredinţată că şi ele se vor îngriji de tine. Desigur, cu bărbaţii şi băieţii de la grajduri sper să nu te văd vorbind decât strictul necesar.

O ţinu aşa vreun sfert de ceas şi în toată vremea asta, cum am mai zis, căuta parcă să-mi ocolească privirea. Îmi zise pe unde am voie să merg prin casă, unde am voie să-mi iau masa, la cât zahăr şi la câtă bere aveam dreptul şi când mă puteam aştepta să-mi fie primenită rufăria. Îmi spuse că, după obiceiul ultimei slujnice, ceaiul ce se fierbea în ceainicul domnişoarei Maud se dădea mai departe fetelor de la bucătărie. La fel şi resturile de ceară de la lumânările domnişoarei Maud: i se dădeau domnului Way. Iar domnul Way ştia la câte resturi să se aştepte, căci el împărţea lumânările. Dopurile îi reveneau lui Charles, rândaşul moşiei. Oasele şi pieliţele le primea bucătăreasa.

— Oricum, zise doamna Stiles, bucăţile de săpun pe care le lasă domnişoara Maud pe lavoar, cum sunt prea uscate ca să mai facem din ele leşie, ai dreptul să le păstrezi.

Ei, uite-aşa sunt slugile: se ţin cu ghearele de orice petic care le revine. Ce-mi păsa mie de boţurile de ceară şi săpun! Dacă încă nu o simţisem pe deplin, atunci am ştiut pe loc cum era să aştepţi să-ţi pice trei miare în poală.

Apoi îmi spuse că, dac-am terminat cu cina, mă va conduce bucuroasă spre odaia mea. Însă mă poftea să merg în cea mai mare linişte, căci domnul Lilly voia linişte în casă şi nu suporta vreo tulburare, iar domnişoara Maud avea nervi asemenea cu el şi nu îngăduia să-i fie răpită odihna sau să-şi piardă tihna din pricina cuiva.

Astfel grăi ea. Apoi îşi luă lampa, eu îmi luai lumânarea, iar doamna Stiles mă conduse afară, pe coridor, şi de acolo o apucarăm în sus, pe nişte scări cufundate în beznă.

— Pe aici merg servitorii, zise ea în timp ce mergea, şi pe aici trebuie s-o iei şi tu. Şi să nu te abaţi decât dacă domnişoara Maud îţi dă alte porunci.

Glasul şi pasul îi deveneau tot mai înăbuşite pe măsură ce urcam. Într-un sfârşit, după ce-am străbătut trei şiruri de scări, mă duse la o uşă care, după cum îmi spuse ea în şoaptă, era a odăii mele. Ridicându-şi degetul la buze, apăsă încet pe clanţă.

Nu mai avusesem niciodată o odaie doar a mea. Nici nu-mi doream neapărat una — nu acum. Însă, dacă trebuia, socoteam că aceea în care mă adusese nu era aşa de rea. Era mică şi sărăcăcioasă şi cred că ar fi fost mai arătoasă dacă s-ar fi găsit acolo vreo două ghirlande de hârtie sau nişte căţeluşi de ghips, însă deasupra poliţei căminului era o oglindă, iar în dreptul căminului o rogojină. Lângă pat se afla cufărul meu — pasămite, îl adusese William Inker.

Lângă capul patului mai era o uşă bine închisă şi fără nici o cheie în broască.

— Unde duce? am întrebat-o pe doamna Stiles, socotind că era, poate, o ieşire spre vreun alt coridor sau că dădea spre o debara.

— Aceea e uşa de la odaia domnişoarei Maud, îmi răspunse ea.

— Domnişoara Maud doarme în patul ei tocmai dincolo? am zis.

Poate că vorbisem prea tare, căci doamna Stiles se cutremură, de parcă ţipasem ca din gură de şarpe sau pornisem vreo pârâitoare.

— Domnişoara Maud doarme foarte prost, îmi zise ea încet. Dacă se trezeşte în toiul nopţii, îi place să vină slujnica la ea. Deocamdată n-o să te cheme, căci acum îi eşti străină. O s-o punem de strajă pe Margaret pe un scaun, la uşa ei, şi tot Margaret îi va duce mâine micul dejun şi o va îmbrăca. După aia trebuie să te aştepţi să fii chemată şi cercetată îndeaproape.

Nădăjduia, a mai zis ea, să fiu pe placul domnişoarei Maud. Am răspuns că aşa nădăjduiam şi eu.

Atunci mă lăsă. Se îndepărtă cu paşi foarte uşori, însă la uşă se opri şi duse mâna la legătura de chei. Când am văzut-o făcând astfel, am simţit că mă ia cu răcori, căci arăta întocmai ca o temniceră. N-am putut să mă abţin să zic:

— Doar n-aveţi de gând să mă încuiaţi aici!

— Să te încui? îmi răspunse, încruntându-se. De ce aş face una ca asta?

Am răspuns că nu ştiu. Mă măsură din cap până-n picioare, îşi coborî bărbia şi mă lăsă singură.

Mi-am ridicat degetul mare. *Ia mai pupă-mă...! a*m zis în gând.

Apoi m-am aşezat pe pat. Era tare. M-am întrebat dacă cearşafurile şi păturile fuseseră schimbate de când plecase ultima slujnică, cea bolnavă de scarlatină. Era prea întuneric ca să văd ceva. Doamna Stiles îşi luase lampa şi eu îmi pusesem lumânarea în curent: flacăra îi sălta dintr-o parte în alta şi arunca umbre late şi negre. Mi-am desfăcut pelerina, dar mi-am lăsat-o pe umeri. Mă simţeam rău de la frig şi de la cât drum bătusem. Iar carnea o mâncasem prea târziu: îmi picase greu şi mă durea stomacul. Era zece seara. Acasă făceam haz de oamenii care se culcă înainte de miezul nopţii.

Puteam la fel de bine să fiu şi la puşcărie, mi-am zis eu. Puşcăria ar fi fost mai însufleţită. Aici nu era decât o linişte înfiorătoare şi, dacă stăteai s-asculţi, îţi tulbura auzul. Iar când te ridicai şi mergeai la fereastră, ca să priveşti afară, mai să leşini când vedeai cât de sus erai, în ce beznă erau cufundate curtea şi grajdurile şi cât de încremenit şi mut era ţinutul de dincolo.

Mi-am amintit de lumânarea pe care o văzusem pâlpâind la o fereastră pe când veneam încoace cu William Inker. M-am întrebat în ce odaie anume lucise lumina aceea.

Mi-am deschis cufărul, ca să arunc o privire la toate lucrurile pe care le adusesem cu mine din Lant Street, însă nici unul nu era cu adevărat al meu. Nu găseai acolo decât jupoanele şi furourile pe care mă silise Domnu să le iau. Mi-am scos rochia şi mi-am lipit-o câteva clipe de faţă. Nici rochia nu era a mea, dar am găsit cusăturile meşterite de Dainty şi le-am amuşinat. Mi se părea că acul ei lăsase acolo mirosul paltonului din blană de câine al lui John Vroom.

M-am gândit la supa pe care probabil că o făcuse doamna Sucksby din oasele capului de porc şi mă simţeam ciudat, aşa cum mă aşteptasem să mă simt, când mi-i închipuiam pe toţi la masă, mâncând din ea şi gândindu-se poate la mine sau poate la cu totul altceva.

Dacă aş fi fost plângăcioasă din fire, de bună seamă că mi-ar fi dat lacrimile închipuindu-mi una ca asta.

Dar eu nu avusesem nicicând nicio treabă cu lacrimile. M-am schimbat în cămaşa de noapte, mi-am pus iar pelerina pe deasupra şi am rămas aşa, cu ciorapii şi pantofii nedescheiaţi în picioare. Am privit uşa închisă de la capul patului şi gaura cheii. M-am întrebat dacă Maud ţinea o cheie la căpătâi şi o întorcea în broască. M-am întrebat ce aş vedea dacă m-aş duce, m-aş apleca şi m-aş uita pe gaura cheii. Şi cui îi poate trece aşa ceva prin cap fără ca apoi să încerce? Însă când m-am dus, păşind în vârful picioarelor, şi m-am ghemuit în dreptul broaştei, am zărit o lumină chioară, o umbră şi nimic mai desluşit — nici un semn care să trădeze vreo fată adormită, trează, agitată sau altceva.

M-am întrebat totuşi dacă aş putea să-i aud suflarea. M-am îndreptat de spate, mi-am ţinut respiraţia şi mi-am lipit bine urechea de uşă. Mi-am auzit bătăile inimii şi sângele în vine. Am auzit apoi un zgomot mărunt şi repetat, care venea, de bună seamă, de la vreun vierme ori vreo insectă din lemnărie.

În afară de asta, nu se mai auzea nimic, cu toate că am tras cu urechea vreun minut sau două. Aşa că m-am lăsat păgubaşă. Mi-am scos pantofii şi ciorapii cu jartiere şi m-am vârât în pat. Cearşafurile erau reci şi păreau umede la atingere, ca nişte foi de plăcintă. Mi-am întins pelerina pe deasupra aşternuturilor, ca să-mi fie mai cald şi ca să o pot înşfăca la repezeală dacă venea cineva peste mine în toiul nopţii şi voiam să fug. Nu se ştie niciodată. Am lăsat lumânarea aprinsă. Dacă domnul Way avea să se plângă că nu-i ieşea un boţ de ceară la socoteală, pagubă-n ciuperci.

Până şi un şuţ ca mine îşi are slăbiciunile lui. Umbrele dănţuiau în continuare. Cearşafurile ca din aluat rămaseră reci. Marele orologiu bătu zece jumate, unşpe jumate, apoi doişpe. Am stat lungită, am tremurat şi am tânjit din toată inima după doamna Sucksby, după Lant Street, după casa mea.

Capitolul trei

M-au trezit la şase dimineaţa. Mie mi se părea că era toiul nopţii, căci lumânarea, bineînţeles, se topise de tot, iar draperiile erau groase şi nu lăsau să pătrundă lumina. Când Margaret, camerista, mi-a bătut la uşă, m-am crezut în fosta mea odaie din Lant Street. Puteam să jur că era o borfaşă care scăpase din puşcărie şi avea nevoie de domnul Ibbs să-i pilească fiarele. Se mai întâmpla câteodată. Uneori pungaşii erau oameni de treabă, care ne cunoşteau, alteori erau ticăloşi aduşi la disperare. Odată un ins i-a pus domnului Ibbs cuţitul la gât, spunând că mişcă prea încet pila aia. Aşa că, auzind acuma ciocănitul lui Margaret, am zvâcnit din pat şi am strigat: „A! Nu mişca!“, deşi ce să nu mişte şi cine să nu care cumva să mişte, n-aş şti să vă spun — şi nici Margaret, cred eu. Camerista îşi vârî capul pe uşă, şoptind: „M-aţi strigat, domnişoară?”. Îmi adusese un urcior cu apă caldă şi intră să-mi facă focul. Apoi vârî mâna sub pat, îmi luă oala de noapte şi-o goli în căldarea cu lături, apoi o şterse cu o cârpă umedă, atârnată de şorţ.

Acasă eu spălam oalele de noapte. Acum, văzând cum îmi toarnă Margaret udul în căldarea ei, nu prea ştiam dacă-mi convine. Însă am zis „Mulţumesc, Margaret”, iar apoi mi-am dorit să nu fi spus nimic, căci mă auzi şi-şi săltă nasul ca pentru a-mi spune: da’ cine mă credeam eu, ca să-i mulţumesc?

Slugile astea! Îmi zise că voi lua micul dejun în cămăruţa doamnei Stiles. Apoi îmi întoarse spatele şi se duse, trăgând cu ochiul înainte să iasă — sau aşa mi s-a părut mie — la rochia mea bună, la pantofi şi la cufărul meu deschis.

Am aşteptat să se înteţească focul, apoi m-am sculat şi m-am îmbrăcat. Era prea frig ca să mă spăl. Rochia mi se părea lipicioasă. Când am tras draperiile, lăsând să pătrundă lumina, am văzut ceva ce nu fusesem în stare să văd în seara din urmă la lumina lumânării — că tavanul era brăzdat de dungi cafenii de la umezeală, iar lemnăria pereţilor avea pete albicioase.

Din odaia de alături se auzi murmur de glasuri. Am desluşit vocea lui Margaret zicând „Da, domnişoară”. Apoi se auzi închizându-se o uşă.

După aceea se lăsă liniştea. Am coborât la micul dejun, rătăcindu-mă

mai întâi pe coridoarele întunecate de la capătul scării servitorilor şi trezindu-mă în curtea cu privata. Privata, cum am văzut acum, era năpădită de urzici, iar prin spărturile cărămizilor din curte creşteau buruieni. Zidurile casei erau îmbrăcate în iederă şi unele ferestre rămăseseră fără geamuri. Până la urmă Domnu nu se înşelase când spusese că nu prea avea rost să dai o spargere aici. Nici în privinţa slugilor nu se înşelase. Când, în sfârşit, am nimerit în cămăruţa doamnei Stiles, am găsit acolo un ins îmbrăcat în pantaloni până la genunchi, ciorapi de mătase şi cu perucă pudrată pe cap. Era domnul Way. El era majordomul domnului Lilly de patruzeci şi cinci de ani şi asta se vedea. Când o fată aduse platourile cu micul dejun, el a fost servit cel dintâi. Am primit costiţă afumată şi câte un ou, precum şi o cană cu bere. Acolo se bea bere la fiecare masă. Aveau o odaie întreagă unde o pregăteau. Şi lumea zice că londonezii trăiesc în huzur!

Domnul Way abia dacă mă învrednici cu vreun cuvânt, însă vorbi cu doamna Stiles despre treburi gospodăreşti. Se interesă doar de familia de la care ziceam că aş fi plecat şi când i-am răspuns că era familia Dunraven, din Whelk Street, Mayfair, încuviinţă din cap cu un aer cunoscător, zicând că i se pare că îl cunoaşte pe majordomul de acolo. Ca să vedeţi ce pramatie de om mai era şi ăsta!

Domnul Way ieşi la ora şapte. Doamna Stiles nu plecă de la masă până nu se ridică el. După aceea îmi zise:

— Fără îndoială că te vei bucura, domnişoară Smith, să afli că domnişoara Maud a dormit bine.

N-am ştiut ce să răspund la una ca asta. Oricum, doamna Stiles continuă:

— Domnişoara Maud se scoală devreme. A cerut să-i fii adusă. Ai dori să te speli pe mâini înainte să urci? Domnişoara Maud e leit unchiul ei şi e pretenţioasă.

Mie mâinile mele mi se păreau destul de curate. Totuşi m-am spălat într-un mic lavoar de piatră pe care doamna Stiles îl ţinea în colţul cămăruţei ei.

Berea se făcu simţită şi mi-am dorit să n-o fi băut. Mi-am dorit să fi mers la privată, dacă tot fusesem în curte. Eram încredinţată că a doua oară n-o să mai nimeresc drumul până acolo.

Aveam emoţii.

Doamna Stiles mă duse sus. Am luat-o, ca şi mai înainte, pe scara servitorilor, însă apoi am cotit-o pe un coridor mai arătos, care ducea la vreo două uşi. Doamna Stiles bătu la una din ele. Mie nu mi-a ajuns la ureche răspunsul, însă pesemne că ea l-a auzit. S-a îndreptat de spate, a apăsat pe clanţa de fier şi m-a condus înăuntru.

Odaia era întunecoasă, ca toate încăperile de aici. Pereţii erau

îmbrăcaţi de sus până jos în lambriuri vechi şi negre, iar podeaua goală — în afară de vreo două covoare turceşti de duzină, roase ici şi colo până la urzeală — era de asemenea neagră. Se găseau acolo şi nişte mese masive, precum şi vreo două sofale tari. Mai era un tablou înfăţişând un deal cafeniu, o vază ticsită cu frunze uscate şi, într-o casetă de sticlă, un şarpe mort cu un ou alb în gură. Prin ferestre se vedeau cerul cenuşiu şi ramurile ude şi desfrunzite ale copacilor. Ochiurile de geam erau mici şi plumbuite şi zornăiau în cercevele.

Un foc mărunt trosnea într-un şemineu masiv şi vechi, iar în faţa lui — în picioare, cu ochii la flăcările plăpânde şi la fum, însă întorcându-se când îmi auzi paşii, privind cu ochii mari şi apoi clipind — stătea domnişoara Maud Lilly, stăpâna casei, de care depindeau toate uneltirile noastre.

După cele spuse de Domnu, mă aşteptasem să fie din cale-afară de frumoasă. Dar nu era — cel puţin nu mi s-a părut astfel în vreme ce o cercetam. Atunci mi-am zis că arată destul de banal. Era cu vreun ţol, doi mai înaltă ca mine — adică de statură mijlocie, căci lumea zice că eu sunt scundă —, avea părul mai deschis la culoare decât al meu, dar nu foarte tare, iar ochii îi erau căprui şi, de asemenea, mai deschişi la culoare. Buzele şi obrajii îi erau foarte plini şi netezi şi aici m-a bătut, recunosc, căci mie-mi plăcea să-mi muşc buzele şi obrajii îmi erau presăraţi cu pistrui, iar trăsăturile, în mare, îmi erau ascuţite sau aşa mi se spunea. Mi se mai spunea şi că par mai tânără decât sunt, dar în privinţa asta lumea n-avea decât să cate bine la Maud Lilly, cum stătea acum în faţa mea. Căci dacă eu arătam tânără, ea părea de-a dreptul un prunc, un boboc, o porumbiţă neştiutoare. Mă văzu apropiindu-mă şi, cum spuneam, tresări. Înaintă un pas sau doi, ca să-mi vină în întâmpinare, iar obrazul palid i se împurpură. Apoi se opri locului şi îşi duse mâinile în faţă frumos şi îngrijit, lăsându-şi-le pe poalele rochiei. Poalele — nu mai văzusem una ca asta la o fată de vârsta ei —, poalele îi erau înfoiate şi scurte şi lăsau să i se vadă gleznele, iar în jurul taliei, care era uimitor de îngustă, purta o eşarfă. Părul îi era strâns într-o plasă de catifea. În picioare avea papuci roşii din mătase cu fir bătut. Purta mănuşi albe, curate, strânse bine cu nasturi la încheieturi. Îmi zise:

— Domnişoară Smith. Bănuiesc că eşti domnişoara Smith... Şi ai venit de la Londra ca să-mi fii slujnică! Pot să-ţi spun Susan? Sper să-ţi placă la Briar, Susan, şi sper să-ţi plac şi eu. Cum în amândouă cazurile nu sunt prea multe lucruri demne de a fi agreate, socot că s-ar putea să reuşeşti foarte lesne — de minune, aş zice.

Vorbea pe un ton blând, dulce şi cu mici pauze, înclinând capul şi de-abia uitându-se în ochii mei, cu obrajii încă îmbujoraţi.

— Sunt încredinţată că îmi veţi plăcea, domnişoară, am zis eu.

Apoi mi-am amintit de toate câte mă străduisem să le învăţ în Lant Street, aşa că mi-am dus mâinile la poalele rochiei şi am făcut o reverenţă. Iar la sfârşit, când m-am îndreptat, a zâmbit, a venit la mine şi mi-a luat mâinile într-ale ei.

Apoi i-a aruncat o privire doamnei Stiles, care rămăsese la uşă, în spatele meu.

— Nu e nevoie să zăboviţi, doamnă Stiles, spuse ea pe un ton cald. Însă sunt sigură că v-aţi arătat binevoitoare faţă de domnişoara Smith.

Îmi întâlni privirea.

— Ai auzit, pesemne, că sunt orfană, Susan, ca şi tine, zise iarăşi ea. Când am venit la Briar, eram doar o copilă foarte fragedă şi fără nimeni care să aibă grijă de mine. Nici nu pot să-ţi spun câte a făcut doamna Stiles de atunci încoace pentru a-mi arăta ce înseamnă dragostea de mamă.

Zâmbi şi îşi înclină capul. Doamna Stiles nu îndrăzni s-o privească în ochi, dar un strop de culoare i se strecură în obraji, iar pleoapele îi zvâcniră. Eu, una, n-aş fi luat-o în veci drept o muiere mânioasă, însă slugile se înmoaie când vine vorba de bogătanii pe care-i slujesc, aşa cum câinii prind drag de stăpânii care îi bat. Ascultaţi la mine.

Oricum ar fi, doamna Stiles clipi şi rămase smerită câteva clipe. Apoi se retrase. Maud zâmbi iarăşi şi mă conduse spre una din sofalele cu spetează tare de lângă foc. Se aşeză lângă mine. Se interesă de călătorie — mi-a zis „Credeam că te-am pierdut pe drum!” — şi de odaia mea. Îmi plăcea patul? Mi-a plăcut micul dejun?

— Şi chiar ai venit de la Londra? întrebă apoi.

Numai asta mă întrebase toată lumea de când plecasem din Lant Street! De parcă se putea să vin din altă parte! Însă acum mi s-a părut că ea mă întreabă cumva altfel: nu ca un gură-cască de la ţară, ci într-un chip cercetător şi cumva lacom, ca şi cum Londra avea o însemnătate deosebită şi domnişoara tânjea să audă vorbindu-se despre ea.

De bună seamă, socoteam că ştiu de ce.

În continuare îmi înşiră îndatoririle ce le aveam în slujba ei, cea mai însemnată fiind, aşa cum iarăşi ştiam, să stau cu ea, să-i ţin companie, să mă plimb cu ea prin parc şi să mă îngrijesc de rochiile ei. Îşi coborî privirea.

— Vei vedea că aici, la Briar, suntem străini de mode, zise ea. Prea puţin contează, presupun, căci oricum nu prea vine nimeni în vizită. Unchiul meu nu are alte pretenţii decât să am o înfăţişare îngrijită. Însă tu, de bună seamă, eşti obişnuită cu stilurile pretenţioase de la Londra.

Mi-am amintit de claia de păr a lui Dainty şi de paltonul din blană de

câine al lui John.

— Mda, destul de obişnuită, am răspuns.

— Iar ultima ta stăpână, continuă ea, era o doamnă de vază, nu? Bănuiesc că ar râde de mine dacă m-ar vedea.

Se îmbujoră şi mai vârtos când spuse asta şi îşi feri privirea din nou. Şi iarăşi mi-am spus: „Ce porumbiţă!“.

Însă i-am răspuns numai că Lady Alice — adică stăpâna pe care mi-o plăsmuise Domnu — era prea blajină ca să râdă de cineva şi, orişicum, ştia că veşmintele bogate nu înseamnă nimic, căci doar omul din ele se cuvine judecat. Una peste alta, cugetam eu, erau nişte vorbe destul de deştepte. Şi ea păru să gândească la fel, căci, odată ce le-am spus, mă privi într-un fel nou, iar roşeaţa i se scurse din obraji. Îmi luă din nou mâna.

— Cred că eşti o fată bună, Susan.

— Aşa spunea şi Lady Alice, domnişoară.

Apoi mi-am adus aminte de recomandaţia pe care mi-o scrisese Domnu şi mi-am zis că era momentul potrivit să i-o înmânez. Am scos-o din buzunar şi i-am întins-o. Se ridică şi rupse pecetea, apoi se duse la fereastră, unde ţinu foaia de hârtie în lumină. Zăbovi acolo multă vreme, privind scrisul îmbârligat, şi o dată se uită pe furiş la mine. Atunci inima îmi bătu ceva mai iute în piept, gândindu-mă că poate băgase de seamă ceva necurat. Însă nu era asta, căci am văzut până la urmă că mâna cu care ţinea scrisoarea îi tremura şi am ghicit că nu ştia nici ea mai bine ca mine cum se întocmeşte o recomandaţie ca la carte, ci doar cugeta ce-ar fi de cuviinţă să zică.

Când am priceput cum stau lucrurile, mai că mi s-a făcut milă că nu avea mamă.

— Ei bine, zise ea, împăturind foarte tare hârtia şi vârând-o în buzunar, într-adevăr, Lady Alice nu are decât cuvinte de laudă în ce te priveşte. Cred că greu te-ai îndurat să pleci de la dânsa, nu-i aşa?

— Cam greu, aşa, domnişoară, am zis. Dar, vedeţi, Lady Alice a plecat în India. Socot că soarele de acolo mi s-ar fi părut cam prea aprig.

Maud zâmbi.

— Vei prefera oare cerul cenuşiu de la Briar? Vezi tu, aici soarele nu străluceşte în veci. I-a interzis unchiul meu. Lumina puternică şterge cerneala, înţelegi?

Râse, arătându-şi dinţii, care erau mărunţi şi foarte albi. Eu am zâmbit, însă cu gura închisă, căci dinţii mei, acum galbeni de tot, erau, mă tem, destul de îngălbeniţi şi pe vremea aceea şi, când i-am zărit pe ai ei, ai mei mi s-au părut şi mai galbeni.

— Ştii că unchiul meu e cărturar, Susan? mă întrebă Maud.

— Aşa am auzit, domnişoară, i-am răspuns.

— Are o bibliotecă vastă. Cea mai mare de felul ei din toată Anglia. Bănuiesc că o vei vedea curând.

— De bună seamă, domnişoară, va fi ceva cu totul deosebit. Maud zâmbi din nou.

— Fireşte că îţi place să citeşti, nu?

— Să citesc, domnişoară? am întrebat, înghiţind în sec. Încuviinţă din cap, aşteptând.

— Da, cam da, am zis într-un sfârşit. Adică fără îndoială că mi-ar plăcea dacă aş avea mai multe cărţi şi ziare la îndemână. Cum ar veni — şi aici am tuşit —, dacă mi s-ar arăta cum.

Maud se uită la mine cu ochi mari.

— Cum se citeşte, adică, am zis.

Mă privi şi mai lung. Apoi râse poticnit, cum faci când nu-ţi vine să crezi ceva.

— Glumeşti, spuse ea. Doar nu vrei să zici că nu ştii să citeşti...? Adevărat? Nici un cuvinţel, nici o literă?

Zâmbetul îi pieri şi se încruntă. Lângă ea se afla o mescioară cu o carte pe ea. Luă cartea şi mi-o întinse, pe jumătate zâmbitoare, pe jumătate încruntată.

— Haide, spuse pe un ton blând. Cred că eşti prea modestă. Citeşte-mi de oriunde. Nu mă supăr dacă te poticneşti.

Am luat cartea fără un cuvânt, însă mă cam treceau sudorile. Am deschis-o şi m-am uitat la o pagină. Era doldora de litere negre, tipărite înghesuit. Am mai încercat o pagină. Asta era şi mai rea. Simţeam privirea lui Maud pe obrazul încins, arzându-mă ca focul. Tăcerea mă apăsa. M-am aprins şi mai tare la faţă. Hai, încearcă, mi-am zis.

— Tatăl nostru, am început la plesneală, carele eşti în ceruri... însă nu-mi aminteam restul. Am închis cartea şi mi-am muşcat buza, privind în podea. Mi-am zis cu amar: „Ei, aici se sfârşesc toate mişmaşurile noastre! Don’şoara n-o să vrea o slujnică dacă nu-i în stare să-i citească sau să-i dicteze scrisori simandicoase, cu scris îmbârligat!“. Mi-am ridicat ochii, i-am întâlnit pe ai ei şi am spus:

— Aş putea să învăţ, domnişoară. Aş vrea din toată inima! Fără îndoială, aş fi în stare să învăţ cât ai clipi...

Însă Maud clătină din cap, iar privirea de pe chipul ei mă lăsă mută.

— Să înveţi? zise ea, venind lângă mine şi luându-mi cu blândeţe cartea din mână. A, nu! Nu, nu, n-am să îngădui aşa ceva! Nu ştii să citeşti! Vai, Susan, de-ar fi să trăieşti în casa asta, ca nepoată a unchiului meu, ai şti ce-nseamnă! Cât de bine ai şti!

Zâmbi. Şi-n vreme ce mă privea în ochi, cu zâmbetul încă pe buze, se auzi dangătul lent şi greoi al orologiului bătând de opt ori. Zâmbetul

i se frânse.

— Acum, zise ea, întorcându-se, trebuie să merg la domnul Lilly. Iar când ceasul bate ora unu, voi fi iarăşi liberă.

Aşa vorbi, iar cuvintele ei mi se părură spuse de o fată dintr-o poveste. Căci sunt destule poveşti cu fete şi unchi mai presus de fire — vrăjitori, fiare şi mai ştiu eu ce...

— La ora unu vino la mine, Susan, în odaia unchiului meu, zise Maud.

— Aşa voi face, domnişoară, am răspuns.

Arunca priviri în jur într-un fel cumva buimac. Deasupra căminului era o oglindă. Merse până în dreptul ei, ducându-şi mâinile înmănuşate la faţă, apoi la guler. Am privit-o cum se înclină. Rochia scurtă i se ridică la spate, dezvelindu-i pulpele.

Îmi întâlni privirea în oglindă. Am făcut încă o reverenţă.

— Să mă retrag, domnişoară? am întrebat.

Ea se dădu un pas în spate şi zise, fluturând o mână:

— Rămâi şi îngrijeşte-te să fie totul rânduit în odăile mele. Bine?

O luă spre uşă. Când să apuce clanţa, se opri totuşi. Zise:

— Sper să fii fericită aici, Susan.

Acum se îmbujorase iarăşi. Când am văzut-o, mi-am simţit obrajii răcindu-mi-se.

— Sper ca mătuşa ta din Londra să nu-ţi ducă prea tare dorul. Parcă domnul Rivers mi-a scris de o mătuşă?

Îşi plecă ochii.

— Sper că domnul Rivers era bine când l-ai văzut...

Rosti vorbele astea în treacăt, de parcă ar fi fost lipsite de însemnătate. Cunoşteam şi eu şnapani care făceau întocmai, strecurau un şiling adevărat într-un morman de monede calpe, astfel ca toate să pară adevărate. Nu mai putea ea de grija mea şi a mătuşii mele!

— Foarte bine, domnişoară. Vă transmite complimente.

Acum deschise uşa şi se ascunse pe jumătate în dosul ei.

— Adevărat? întrebă ea.

— Adevărat, domnişoară.

Îşi lipi tâmpla de lemn şi zise încet:

— Drăguţ din partea lui.

Mi-am amintit cum se ghemuise Domnu lângă scaunul ăla de bucătărie, cu mâna vârâtă până sus de tot pe sub jupoane, şi spusese „Boarfă mică şi dulce”.

— Foarte drăguţ, domnişoară, sunt sigură, am zis.

Apoi de undeva din casă veni clinchetul grăbit şi arţăgos al unui clopoţel.

— A, unchiul! ţipă domnişoara, privind peste umăr.

Îmi întoarse spatele şi o luă la fugă, lăsând uşa pe jumătate

deschisă. Am auzit lipăitul papucilor şi scârţâitul scărilor în vreme ce cobora.

Am aşteptat o clipă, apoi m-am dus la uşă, mi-am lipit piciorul de ea şi am închis-o dintr-o mişcare. Am mers lângă foc şi mi-am încălzit mâinile. De când plecasem din Lant Street nu cred să fi trecut vreo clipă în care să nu simt frigul în oase. Am ridicat capul şi, văzând oglinda în care se privise Maud, m-am îndreptat de spate şi m-am uitat lung la chipul meu — la obrazul meu pistruiat şi la dinţii mei. Am scos limba. Apoi mi-am frecat mâinile şi am râs pe înfundate, căci era întocmai cum făgăduise Domnu şi fără îndoială că încă de pe-acum fetei i se aprinseseră călcâiele după el, cele trei miare erau ca şi socotite şi împăturite frumos, cu numele meu scris pe hârtie, iar doctorul parcă şi aştepta în picioare la poarta balamucului, cu cămaşa de forţă în mâini.

Aşa credeam pe atunci, după ce am văzut-o.

Însă mă simţeam cumva nemulţumită cugetând astfel, iar râsul, trebuie să recunosc, îmi era un picuţ silit. Totuşi n-aş fi putut să zic de ce. Am dat vina pe aerul sumbru — căci casa părea mai întunecoasă şi mai încremenită ca oricând acum, că ea plecase. Nu se auzeau decât cenuşa scuturându-se în cămin şi ochiurile de geam ciocnindu-se şi zornăind. M-am dus la fereastră. Era un curent groaznic. Puseseră nişte săculeţi roşiatici cu nisip pe pervaz, ca să nu mai pătrundă vântul, însă treaba nu prea mergea, iar săculeţii se umeziseră şi prinseseră mucegai. Mi-am lipit degetul de unul şi când l-am luat de pe el era mânjit cu ceva verde. Am stat acolo în picioare, am dârdâit şi am privit peisajul — dacă ăla se putea numi peisaj, fiindcă nu se vedeau decât copaci şi iarbă. Vreo câteva ciori vânau râme pe pajişte. M-am întrebat încotro era Londra.

Îmi doream din toată inima să aud plânsetul vreunui prunc sau pe sora domnului Ibbs. Aş fi dat cinci lire ca să am un pachet cu marfă sau nişte monede calpe de învârtit.

Atunci mi-a trecut altceva prin minte. „Îngrijeşte-te să fie totul rânduit în odăile mele“, zisese Maud, iar eu nu vedeam decât o odaie, care bănuiam că era salonul, aşa că mai trebuia să fie una pe undeva, aia unde dormea în patul ei. Numai că pereţii casei erau toţi îmbrăcaţi în lambriuri închise la culoare, mohorâte la vedere şi tare năucitoare, căci uşile erau îmbinate aşa de bine în tocuri, încât nici nu le zăreai din prima. Însă mi-am încordat privirea şi, din locul unde stăteam, am zărit în peretele din faţă o crăpătură, apoi o clanţă, după care forma uşii mi-a sărit în ochi, limpede ca lumina zilei.

Era uşa iatacului ei, întocmai cum bănuisem şi, de bună seamă, odaia asta mai avea o uşă, aceea care dădea spre odaia mea, unde

stătusem noaptea trecută şi trăsesem cu urechea, ca să-i aud răsuflarea. Părea curată neghiobie din partea mea acum, că vedeam ce se afla de partea cealaltă. Căci nu era decât un iatac obişnuit de domnişoară — nu foarte, dar îndeajuns de simandicos, cu un miros slab şi dulce şi un pat cu baldachin din lână veche, brodată. Stăteam la îndoială dacă nu m-ar apuca strănutatul dacă aş dormi într-un asemenea pat. Mă gândeam cât praf, câţi ţânţari şi păianjeni morţi se strânseseră, de bună seamă, în pliurile baldachinului, ce arăta de parcă nu mai fusese dat jos de nouăzeci de ani. Patul fusese făcut, însă pe el era o cămaşă de noapte. Am împăturit-o şi am vârât-o sub pernă. Mai erau vreo două fire de păr bălai, pe care le-am cules şi le-am aruncat în cămin. Ce altceva să mai facă o slujnică? Pe poliţa căminului era o oglindă mare, străveche, cu vine cenuşii şi argintii precum marmura. Mai încolo era un garderob mic şi demodat, cu floricele şi struguri sculptaţi peste tot, înnegrit de la atâta frecuş şi ciobit ici şi colo. Pesemne că doamnele se înveşmântau numai în frunze la vremea când a fost meşterit, căci acum nu se găseau înăuntru decât vreo şase-şapte rochii vaporoase, azvârlite la întâmplare, sub care gemeau rafturile, şi colivia unei crinoline, ce nu lăsa uşile să se închidă. Văzând toate astea, mi-a părut iarăşi rău că Maude nu are mamă, căci fără îndoială că ea s-ar fi descotorosit de vechiturile astea şi i-ar fi găsit fiică-sii ceva mai modern şi mai ales.

Dacă noi, ăştia din Lant Street, ne alegem cu vreo învăţătură din îndeletnicirile noastre, aceea e în mod sigur buna folosire a mărfii de calitate. Am luat rochiile — care mai de care mai ciudată, mai scurtă şi mai feciorelnică — şi le-am scuturat bine, apoi le-am aranjat frumos înapoi pe raft. După aia am proptit un pantof în crinolină, ca s-o turtească, şi acum uşile s-au închis cum trebuie. Garderobul ăsta se găsea într-un alcov. În altul era o măsuţă de toaletă. Pe ea erau împrăştiate perii, sticluţe şi spelci — le-am aranjat şi pe astea —, iar sub tăblie se găseau mai multe sertăraşe elegante. Le-am deschis. În ele erau... ei, ia te uită! În toate erau mănu*şi. Mai* multe mănuşi decât în prăvălia unei modiste. Albe în sertarul de sus, negre, de mătase, la mijloc şi mitene din piele gălbuie în sertarul de jos.

Erau toate însemnate pe dos, la încheietură, cu fir stacojiu, alcătuind, pesemne, numele lui Maud. Tare mi-ar fi plăcut să-mi încerc mâna pe cusătura asta, cu un ac şi un foarfece.

De bună seamă, n-am făcut una ca asta, ci am lăsat mănuşile aranjate frumos şi m-am preumblat prin odaie până am pipăit şi m-am învăţat cu toate câte erau acolo. Nu prea mai aveam lucruri de cercetat, însă am mai găsit ceva curios, şi anume o cutioară de lemn cu incrustaţii de fildeş, aflată pe o masă de lângă patul domnişoarei.

Cutia era încuiată, iar când am ridicat-o, a scos un zornăit surd. Nu se vedea nici o cheiţă la îndemână: pasămite o purta la ea, poate pe un şnur. Numai că încuietoarea era una simplă şi, când ai de-a face cu aşa ceva, nu trebuie decât să-ţi faci un pic de lucru cu o sârmă şi se deschide pe dată. E floare la ureche. Am făcut-o cu una din spelcile ei.

Am văzut că lemnul era căptuşit cu pluş. Balamaua era din argint şi era unsă, ca să nu scârţâie. Nu prea mai ştiu ce m-am aşteptat să găsesc înăuntru. Poate ceva de la Domnu: vreun suvenir, vreun răvaş, vreun flecuşteţ siropos. Însă am găsit un portret micuţ, cu ramă de aur, legat cu o panglică decolorată, ce înfăţişa o doamnă frumoasă, cu păr bălai. Avea ochi blânzi. Purta veşminte de acum douăzeci de ani, iar rama era veche. Nu prea semăna cu Maud, însă puteam să pun rămăşag că era mama ei. Deşi m-am mai gândit că dacă era într-adevăr mama ei, era ciudat că Maud îi ţinea portretul încuiat într-o cutie în loc să-l poarte.

Atâta m-am socotit şi atâta am răsucit portretul, căutând ceva semne, că rama — rece când o luasem în mâini, ca toate de pe aici — se încălzi. Însă apoi se auzi un zgomot de undeva din casă şi m-am gândit cum ar fi dacă Maud — sau Margaret sau doamna Stiles — ar intra în odaie şi m-ar prinde cum stau lângă cutia deschisă, cu portretul în mână. L-am pus iute la locul lui şi am încuiat cutia.

Agrafa pe care o strâmbasem ca să-mi fac un şperaclu am păstrat-o. N-aveam nici un chef să o găsească Maud şi să mă creadă borfaşă.

După ce am sfârşit cu asta, nu mi-a mai rămas nimic de făcut. Am mai stat o vreme la fereastră. La unsprezece o cameristă veni cu o tavă.

— Domnişoara Maud nu este, am zis când am văzut ceainicul de argint.

Însă ceaiul era pentru mine.

L-am sorbit încet, ca să ţină cât mai mult. Apoi am dus tava jos, ca s-o scutesc pe cameristă de un drum. Când m-au văzut cum o aduc în bucătărie, fetele s-au holbat la mine, iar bucătăreasa a zis:

— Ei, drăcie! Dacă găseşti că Margaret nu-şi face treaba destul de iute, tre’ să vorbeşti cu doamna Stiles. Dar îţi zic sigur că don’şoara Fee nu s-a plâns niciodată că ar tândăli careva.

Domnişoara Fee era slujnica irlandeză care se îmbolnăvise de scarlatină. Ce răutate să mă creadă mai cu nasul pe sus decât ea, când eu nu voisem decât să fac un bine!

Dar nu am spus o vorbă. Mi-am zis în sinea mea: „N-ai decât să nu mă placi, domnişoara Maud mă place!“. Căci, dintre toţi, numai ea mă învrednicise cu o vorbă bună. Şi, dintr-odată, mi-am dorit ca vremea să

treacă mai repede, nu doar aşa, pur şi simplu, ci fiindcă astfel m-ar fi adus iar alături de ea.

Barem la Briar ştiai tot timpul cât e ceasul. Mai întâi a bătut de doisprezece, apoi de doisprezece şi jumătate, iar atunci m-am îndreptat spre scara din spate şi am zăbovit pe acolo până când a trecut una din cameriste şi mi-a arătat pe unde s-o iau ca să ajung în bibliotecă. Era o încăpere la etajul întâi, unde ajungeai printr-o galerie ce dădea spre o scară masivă de lemn şi spre un hol. Însă totul era închis la culoare, întunecos şi ponosit, ca oriunde altundeva în casă. Dacă te uitai în jur, nici nu ţi-ar fi trecut prin cap că te aflai în conacul unui cărturar de seamă. Lângă uşa bibliotecii, pe un scut de lemn, era un cap de jivină cu un ochi de sticlă. Am stat şi i-am pipăit colţii, aşteptând să bată ora unu. Prin uşă se auzea glasul lui Maud — foarte slab, însă încet şi egal, de parcă îi citea unchiului său dintr-o carte.

Apoi orologiul bătu, iar eu am ridicat mâna şi am ciocănit. Un glas subţire de bărbat îmi strigă să intru.

Mai întâi am văzut-o pe Maud: stătea la un birou cu o carte în faţă şi cu mâinile pe coperte. Mâinile îi erau dezvelite. Îşi ţinea mănuşile ei delicate şi albe întinse frumos, la îndemână, însă stătea lângă o lampă cu abajur care-i lumina degetele ce păreau stinse la culoare, ca scrumul, pe tipăritura unde se odihneau. Deasupra capului ei era o fereastră. Ochiurile de geam erau vopsite în galben. Peste tot în jurul ei, pe toţi pereţii încăperii, se aflau rafturi, iar pe rafturi erau cărţi. N-ai mai văzut în viaţa ta atâtea. Ameţitor de multe. Da’ de câte poveşti poa’ să aibă nevoie un singur om? Le priveam cutremurată. Maud se ridică, închizând cartea din faţa ei. Luă mănuşile albe şi şi le puse.

Se uită în dreapta, spre capătul încăperii, pe care, din pricina uşii deschise, nu-l vedeam. O voce aspră zise:

— Ce e?

Am deschis uşa mai larg şi am văzut încă o fereastră vopsită, şi mai multe rafturi, şi mai multe cărţi, plus încă un birou mare. Acesta din urmă era ticsit cu teancuri de hârtii, iar pe el se afla o altă lampă cu abajur. În dosul lui stătea domnul Lilly, bătrânul unchi al lui Maud, şi dacă e să-l descriu cum l-am văzut atunci, aş zice tot ce era de zis despre el.

Purta o haină de catifea şi o tichie tot de catifea, cu un smoc de lână roşie acolo unde pe vremuri se poate să fi atârnat un ciucure. Avea în mână un condei pe care-l ţinea cu grijă deasupra foii de hârtie. Mâna îi era tuciurie, nu albă, ca a lui Maud, căci era pătată peste tot cu tuş indian, aşa cum cea a unui om oarecare e pătată de tutun. Însă părul îi era alb. Bărbia îi era rasă. Avea gura mică şi lipsită de orice culoare, însă limba — aspră şi ascuţită — îi era aproape neagră, pasămite de la

obiceiul de a-şi umezi cu ea vârful arătătorului şi al degetului mare când întorcea paginile.

Avea ochii umezi şi stinşi. Deasupra lor purta o pereche de ochelari cu lentile verzi. Dădu cu ochii de mine şi zise:

— Cine naiba mai eşti şi tu?

Maud se încheia la nasturii mănuşilor.

— E noua mea slujnică, unchiule, zise ea încet. Domnişoara Smith.

Am văzut cum ochii domnului Lilly se încordează în găvanele lor, umezindu-se şi mai tare în dosul lentilelor verzi.

— Domnişoara Smith, zise el, uitându-se la mine, însă vorbindu-i nepoatei. E papistaşă, ca şi cea dinainte?

— Nu ştiu, răspunse Maud. Nu am întrebat-o. Eşti papistaşă, Susan?

Habar n-aveam ce vrea să însemne asta. Dar am răspuns:

— Nu, domnişoară. Nu cred că sunt.

Domnul Lilly îşi duse pe dată mâna la ureche.

— Nu-mi place deloc vocea ei, zise el. Nu poate să vorbească mai încet? Nu poate să vorbească mai potolit?

Maud zâmbi.

— Poate, unchiule, spuse ea.

— Atunci de ce-a venit să mă tulbure?

— A venit să mă ia.

— Să te ia? se miră el. A bătut ceasul?

Îşi duse mâna la buzunarul vestei şi scoase un ceas mare şi vechi din aur, din acela care sună la oră fixă, înclinându-şi capul ca să-i audă ticăitul şi ţinând gura căscată. M-am uitat la Maud, care stătea în picioare, încă luptându-se cu cheotoarele mănuşilor. Eu am făcut un pas în faţă, cu gând s-o ajut. Însă când mă văzu, bătrânul se smuci ca domnul Punch în spectacolele de păpuşi, iţindu-şi limba lui neagră.

— Degetul, fato! ţipă el. Degetul! Degetul!

Îşi îndreptă degetul tuciuriu spre mine şi-şi scutură condeiul până împroşcă picuri de tuş. Mai târziu am văzut că bucata de covor de sub biroul lui era înnegrită toată şi-aşa am priceput că-şi scutura condeiul destul de des. Însă în clipa aceea arăta atât de ciudat şi vorbea atât de strident, că parcă mi-a stat inima-n loc. Mi-am închipuit că îl apucau din când în când pandaliile. Am mai făcut un pas, iar asta l-a făcut să ţipe şi mai dihai. Până la urmă veni Maud la mine şi îmi puse mâna pe braţ.

— Nu-ţi fie teamă, zise ea încet. Uite ce vrea să zică.

Şi-mi arătă la picioarele mele, în spaţiul dintre uşă şi marginea covorului, o mână din bronz cu degetul întins, fixată pe podeaua întunecată.

— Unchiului nu îi place ca servitorii să-şi arunce privirea pe cărţi, de teamă să nu facă vreo stricăciune, zise ea. Unchiul pretinde ca nici un

servitor să nu înainteze în odaie dincolo de semnul de aici.

Îşi puse vârful papucului pe mâna de bronz. Chipul îi era neted cum e ceara, glasul ca apa.

— O vede? întrebă unchiul.

— Da, răspunse ea, retrăgându-şi piciorul. O vede foarte limpede. Data viitoare o să ştie. Nu-i aşa, Susan?

— Da, domnişoară, am zis, fără să-mi dau seama prea bine ce se cuvenea să răspund ori cum sau la cine ar trebui să mă uit, căci nu mai auzisem de când eram una ca asta: că rândurile tipărite pot suferi vreo stricăciune dacă te uiţi la ele.

Da’ de unde să mă pricep eu la aşa ceva? Mai mult decât atât, bătrânul era aşa o ciudăţenie de om şi mă speriase atât de rău, încât eram în stare să cred orice.

— Da, domnişoară, am zis încă o dată, iar apoi: Da, domnule.

După aia am făcut o reverenţă. Domnul Lilly pufni, ţintuindu-mă cu privirea prin ochelarii săi verzi. Maud se încheie la mănuşi şi ne-am întors, gata să ieşim.

— Înmoaie-i firea, Maud, zise bătrânul în vreme ce ea închidea uşa în urma noastră.

— Aşa o să fac, unchiule, murmură Maud.

Acum coridorul părea mai întunecat ca oricând. Maud mă duse prin galerie şi apoi în sus, pe scări, până la etajul al doilea, unde îşi avea odăile. Aici ne aştepta masa pusă şi nişte cafea într-un alt vas de argint. Însă când văzu ce-i trimisese bucătăreasa, Maud se strâmbă.

— Ouă, zise. Moi, aşa cum se cuvine să fii şi tu. Cum ţi s-a părut unchiul meu, Susan?

— Nu mă îndoiesc că e foarte înţelept, domnişoară, am zis.

— Este.

— Şi scrie, pesemne, un mare dicţionar?

Maude clipi, apoi încuviinţă.

— Un dicţionar, da. O muncă de ani de zile. Deocamdată am ajuns la litera F.

Îmi înfruntă privirea, de parcă voia să vadă ce credeam eu despre una ca asta.

— Nemaipomenit, am spus.

Maud clipi iarăşi, apoi lovi cu lingura primul ou şi-i reteză vârful. Privi învălmăşeala de alb şi galben dinăuntru şi se strâmbă iarăşi, punând oul mai la o parte.

— Trebuie să-l mănânci tu în locul meu, spuse. Trebuie să le mănânci tu pe toate. Iar eu o să iau pâinea cu unt.

Erau trei ouă pe masă. Nu ştiu ce-a văzut la ele de se fandosea atâta. Mi le dădu şi, în vreme ce le mâncam, se tot uită la mine,

muşcând din pâine şi sorbind din cafea. Într-un rând se apucă să-şi frece vreun minut o petişoară de pe mănuşă, zicând:

— Un strop de gălbenuş! Uite, a nimerit pe degetul meu. Vai, ce oribil e galbenul ăsta pe albul mănuşii!

Am văzut-o că se tot încruntă la pata aceea până am terminat de mâncat. Când veni Margaret să ia tava, se ridică şi merse în iatacul ei, iar când se întoarse, avea din nou mănuşi albe. Se dusese la sertar şi-şi luase o pereche nouă. Pe cele vechi le-am găsit mai târziu, pe când puneam cărbuni în focul din iatac: le azvârlise acolo, în adâncul căminului, iar flăcările strâmtaseră pielea de ied, de arătau acum ca nişte mănuşi de păpuşă.

Fără îndoială, pe atunci era o tânără originală, cum s-ar zice. Dar era oare dusă cu pluta sau măcar sărăcuţă cu duhul, cum ne zisese Domnu în Lant Street? La vremea aceea nu o socoteam aşa. Mi se părea doar cam singuratică, cam prea afundată în cărţile alea şi plictisită. Dar cine n-ar fi într-o asemenea casă? Când isprăvirăm cu prânzul, merse la fereastră. Cerul era cenuşiu şi părea că o să plouă, însă ei îi venise cheful de plimbare. Zise „Oare cu ce să mă îmbrac?“ şi stăturăm o vreme în faţa micului garderob negru, cercetându-i hainele, bonetele şi cizmele. Astfel am irosit cam un ceas. Cred că tocmai de-asta se şi purta aşa. Când m-am încurcat în şireturile cizmelor, şi-a aşezat mâinile peste ale mele şi mi-a zis:

— Mai încet. Ce atâta grabă? N-avem pentru cine să ne zorim, nu?

Zâmbi, însă ochii îi erau trişti.

— Nu, domnişoară, i-am răspuns.

Până la urmă s-a îmbrăcat într-o pelerină gri pal, iar pe deasupra mănuşilor şi-a pus mitene. Ţinea la îndemână o gentuţă de piele, în care avea o batistă, o sticlă cu apă şi un foarfece. Mi le-a dat să i le ţin, fără să-mi zică la ce-i trebuia foarfecele. Mi-am închipuit că voia să culeagă nişte flori. Mă duse pe scara masivă ce ducea la intrare, iar domnul Way ne auzi şi veni într-un suflet să tragă zăvoarele.

— Ce mai faceţi, domnişoară Maud? zise el, făcând o plecăciune, iar apoi: Şi dumneata, domnişoară Smith?

Holul era cufundat în beznă. Când am ieşit, am clipit o vreme, cu mâinile la ochi, ca să ne ferim privirea de văzduh şi de soarele umed.

Când îl zărisem prima oară, după lăsarea serii, pe ceaţă, conacul îmi păruse sinistru şi tare mi-ar mai plăcea să spun că nu era chiar aşa de fioros dacă-l vedeai pe lumină. Însă ziua arăta şi mai rău. Îmi închipui că fusese pe vremuri o casă făţoasă, însă acum hornurile stăteau povârnite ca nişte beţivani, iar acoperişul se înverzise de la câţi muşchi şi cuiburi de păsări se găseau pe el. Casa era acoperită peste tot cu un

soi de plantă agăţătoare uscată şi moartă sau rămăsese pătată acolo unde aceasta fusese agăţată odinioară şi la poalele zidurilor se găseau pretutindeni tulpini de iederă retezate. Avea o ditamai uşa cu două canaturi, însă lemnul se umflase de la ploi şi canaturile nu se deschideau decât pe jumătate. Maud a fost silită să-şi turtească crinolina şi să se sucească într-o parte ca să poată ieşi din casă.

Era tare ciudat s-o văd părăsind sălaşul acela înfiorător, ca o perlă care lunecă dintr-o scoică.

Era tare ciudat s-o văd întorcându-se, să văd cum scoica se deschide, apoi se închide în urma ei.

Însă nu prea aveai de ce zăbovi afară, în parc. Era aleea aceea mărginită de copaci, care ducea spre casă. Era peticul de pietriş în care era înfiptă casa. Mai erau un loc căruia îi ziceau grădină de flori, dar unde creşteau mai mult urzici, şi o pădurice plină de bălării, cu potecile înfundate. La marginea pădurii era o clădire mică, fără ferestre, despre care Maud mi-a zis că era o gheţărie.

— Hai să mergem la uşă şi să aruncăm o privire înăuntru, zicea ea, după care stătea şi se uita pierdută la sloiurile tulburi de gheaţă până o apuca tremuriciul.

În spatele gheţăriei începea un drum nămolit, ce ducea la o capelă veche şi roşiatică, acum închisă, ce era înconjurată de tisă. Era cel mai ciudat şi mai tăcut loc pe care îl văzusem vreodată. N-am auzit o dată să cânte acolo vreo pasăre. Nu-mi plăcea, însă Maud o apuca des într-acolo. Asta fiindcă la capelă se găseau mormintele tuturor membrilor familiei dinaintea ei, iar unul din ele, o lespede simplă de piatră, era mormântul mamei sale.

Era în stare să stea acolo, cu ochii la el, un ceas întreg, abia clipind. Foarfecele nu era pentru flori, ci pentru curăţarea ierbii ce creştea în jur, iar unde era turnat cu litere de plumb numele mamei sale, lustruia piatra cu batista udă, ca să scoată orice pată.

Freca până începeau să-i tremure mâinile şi i se tăia răsuflarea. Nu-mi îngăduia niciodată s-o ajut. În acea primă zi, când am încercat, mi-a zis:

— E de datoria fiicei să îngrijească mormântul mamei. Îndepărtează-te o vreme şi nu te uita la mine.

Aşa că am lăsat-o să facă ce pofteşte şi am rătăcit printre morminte. Pământul era tare ca fierul şi răsuna ca un clopot sub paşii mei. M-am plimbat şi m-am gândit la mama. Ea nu avea nici un mormânt, căci ucigaşele n-aveau parte de morminte. Peste leşurile lor se turna var nestins.

Aţi turnat vreodată sare pe spinarea unui melc fără cochilie? John Vroom făcea aşa ceva şi se punea pe râs când vedea cum îi fâsâie

carnea. Odată mi-a spus:

— Şi mă-ta tot aşa a fâsâit. S-a pus pe sfârâit şi-au murit zece bărbaţi de la putoarea ei!

A doua oară n-a mai zis-o. Am luat un foarfece de bucătărie şi i l-am pus la gât.

— Sângele rău se moşteneşte! Sângele rău iese la iveală! am zis.

Şi ce faţă a făcut!

Mă întrebam ce faţă ar face Maud dac-ar şti ce sânge rău îmi curge prin vine.

Dar nu i-a trecut niciodată prin cap să întrebe. Şedea doar pe pământ, cu privirea aţintită la numele mamei ei, în vreme ce eu rătăceam şi băteam din picioare prin preajmă. Atunci într-un târziu oftă, aruncă o privire în jur, îşi trecu mâna peste ochi şi-şi ridică gluga.

— E un loc plin de melancolie, zise ea. Hai să mergem un pic mai încolo.

Mă duse de la cercul de tisă înapoi, pe aleea dintre boscheţi, apoi ne îndepărtarăm de pădure şi de gheţărie, ajungând spre marginea parcului. Aici, dacă o luai pe o cărare, de-a lungul unui zid, dădeai de o poartă. Maud avea cheia. Pe aici ajungeai la malul fluviului. Dinspre casă fluviul nu se zărea. Acolo vedeai un debarcader străvechi, pe jumătate putrezit, şi o barcă răsturnată, ce putea fi folosită în chip de bancă. Fluviul era îngust, cu ape foarte liniştite, nămoloase şi pline de peşti iuţi. Peste tot pe mal creştea papură. Creştea deasă şi înaltă. Maud păşi încet pe lângă tufişuri, privind lung, cu tulburare, la bezna pe care o făceau acolo unde se afundau în apă. M-am gândit că se teme de şerpi. Apoi smulse o tulpină de papură, o frânse şi se aşeză, cu vârful plantei lipit de buzele sale pline.

M-am aşezat lângă ea. Era o zi fără vânt, însă rece şi atât de mută, că te dureau urechile. Aerul era tăios.

— E o întindere de apă drăguţă, am zis eu din politeţe.

Trecu un şlep. Oamenii ne zăriră şi-şi duseră mâinile la pălării. Eu le-am făcut cu mâna.

— Se duc la Londra, zise Maud, uitându-se după ei.

— La Londra?

Maud încuviinţă din cap. Pe atunci nu ştiam — cine-ar fi ghicit una ca asta? — că firicelul ăla de apă era Tamisa. M-am gândit că ea voise să spună că vasul avea s-o apuce pe un fluviu mai mare ceva mai încolo. Oricum, ideea că urma să ajungă în oraş — plutind, poate, pe sub Podul Londrei — îmi smulse un oftat. M-am întors şi l-am urmărit cum o ia pe după un cot al apei. Apoi nu se mai zări. Zgomotul se topi, iar fumul de pe coş se pierdu în văzduhul cenuşiu şi pieri. Aerul era iarăşi tăios. Maud încă mai stătea cu papura la buze şi cu privirea pierdută. Am

cules nişte pietre şi m-am apucat să le azvârl în apă. Maud mă urmări, clipind la fiecare plescăit al apei. Apoi mă duse înapoi, în casă.

Merserăm iarăşi în odaia ei. Maud scoase o bucată de broderie, un lucruşor fără culoare sau formă, care nu ştiu dacă se voia să fie o faţă de masă sau altă treabă. N-am văzut-o niciodată lucrând la altceva. Broda cu mâinile înmănuşate şi broda foarte prost. Cusăturile îi ieşeau strâmbe, aşa că jumătate din ele le deşira. Mă neliniştea să o văd. Am stat împreună lângă focul ce trosnea şi împroşca scântei şi am vorbit cam fără vlagă — am uitat despre ce —, iar apoi se lăsă întunericul, o servitoare aduse lumânări, vântul se înteţi şi ferestrele începură să zăngăne mai rău ca oricând. Mi-am zis: „Dumnezeule mare, fă să vie Domnu curând! Cred că încă o săptămână ca asta o să-mi pună cruce”. Am căscat. Maud îmi întâlni privirea. Apoi căscă şi ea. Asta m-a făcut să casc şi mai straşnic. Până la urmă Maud îşi puse lucrul de mână deoparte, se ghemui şi-şi lăsă capul pe braţul canapelei, părând că adoarme.

Altceva nu s-a mai întâmplat până când orologiul a bătut ora şapte. Când îl auzi, Maud căscă pe rupte, îşi duse degetele la ochi şi se sculă. La şapte trebuia să-şi schimbe iarăşi rochia — şi mănuşile, cu unele de mătase —, ca să cineze cu unchiul ei.

A stat două ceasuri cu el. Bineînţeles, nu am văzut ce a făcut în vremea asta, ci am luat masa la bucătărie, cu slugile. Mi-au zis că după ce terminau de mâncat, domnului Lilly îi plăcea să-şi asculte nepoata citindu-i în salon. Aşa se distra el, bănuiesc, căci ziceau că nu prea avea musafiri, iar dacă avea, erau de fiecare dată alţi domni cărturari, de la Oxford şi Londra, şi atunci îi plăcea ca Maud să le citească tuturor din cărţi.

— Da’ altceva nu mai face, sărmana, decât să citească? am întrebat.

— Nu-i îngăduie unchiul ei, îmi zise o cameristă. Într-atâta o preţuieşte. De-abia dacă o lasă afară din casă, de teamă să nu se frângă în două. Ştii, el a hotărât să poarte tot timpu’ mănuşile.

— Ajunge! izbucni doamna Stiles. Ce-ar spune domnişoara Maud?

Camerista amuţi. Am stat şi m-am gândit la domnul Lilly, cu tichia lui roşie şi ceasul lui de aur, cu ochelarii săi verzi, cu degetul şi limba lui negre, apoi la Maud, la felul cum se încrunta ea cu ochii pironiţi pe ouă ori la cât de zdravăn freca mormântul mamei sale. Părea un soi tare curios de preţuire dacă din pricina lui o fată ca ea ajunsese astfel.

Socoteam că ştiu totul despre ea. Dar, desigur, nu ştiam nimic. Am stat la masă şi am mâncat, ascultând sporovăială slugilor, însă fără să spun aproape nici o vorbă. Apoi doamna Stiles m-a întrebat dacă mi-ar plăcea să-mi mănânc budinca în cămăruţa ei, împreună cu ea şi domnul Way. Mi-am închipuit că aşa se cuvenea. Am stat acolo şi m-am uitat

lung la tabloul făcut tot numai din păr. Domnul Way ne-a citit din gazeta de Maidenhead, iar la fiece articol — toate despre tauri care spărseseră garduri sau despre parohi care ţinuseră predici interesante la biserică — doamna Stiles clătina din cap, zicând „Ei, aţi mai auzit vreodată una ca asta?“, iar domnul Way râdea pe înfundate şi îmi spunea „O să vezi, domnişoară Smith, că nu suntem cu nimic mai prejos decât Londra când vine vorba de ştiri!“.

Peste glasul lui răzbătea rumoarea stinsă a râsetelor şi a scaunelor târşâite, ce venea de la bucătăreasă, de la fetele care spălau vasele, de la William Inker şi de la rândaş, care se veseleau în bucătărie.

Apoi bătu marele orologiu şi, imediat după el, se auzi clopoţelul servitorilor. Asta însemna că domnul Lilly era gata să fie condus de domnul Way în dormitorul său, iar Maud era gata să fie condusă de mine în al ei.

Iarăşi am fost cât pe-aci să mă rătăcesc pe drum când am luat-o pe scări, însă chiar şi aşa, când mă văzu, domnişoara zise:

— Tu eşti, Susan? Eşti mai iute decât Agnes.

Zâmbi.

— Aş zice că eşti şi mai frumoasă. Nu cred că roşcatele pot fi frumoase. Tu crezi asta? Dar nici blondele. Tare mi-ar plăcea să fiu brunetă, Susan!

Băuse vin la cină, iar eu băusem bere. S-ar cuveni să adaug că amândouă eram, în felul nostru, cam cherchelite. Mă puse să stau lângă ea la oglinda mare de argint de deasupra căminului şi îmi trase capul spre al ei, ca să ne comparăm culoarea părului.

— Al tău e mai închis la culoare, zise.

Apoi se îndepărtă de cămin, ca s-o îmbrac în cămaşa de noapte.

Până la urmă nu prea aducea cu dezbrăcatul scaunului din bucătăria noastră. Stătea în picioare, tremurând toată şi îndemnându-mă „Iute! Am să îngheţ aici! Vai, Doamne!“, căci iatacul ei nu era mai ferit de curent decât restul casei, iar eu aveam degetele reci şi Maud tresărea când o atingeam. După o vreme mi s-au încălzit. Grea treabă să dezbraci o doamnă. Avea un corset lung, cu balene de oţel, şi era îngustă în talie, cum am mai zis, cred — o talie de soiul acela pe care îl dezaprobă medicii, de-aia care le îmbolnăveşte pe fete. Crinolina era din arcuri de oţel fin. Părul lui Maud, prins într-o plasă, era fixat cu vreo juma’ de kil de spelci şi cu un pieptene de argint. Jupoanele şi combinezonul erau din bumbac indian. Dar sub toată rufăria asta Maud era delicată şi netedă ca untul. Mie mi s-a părut prea delicată, m-am gândit că se învineţeşte uşor. Era ca un crab fără carapace. Până îi aduceam cămaşa stătea numai în ciorapi, cu braţele ridicate deasupra capului şi cu ochii strâns închişi. M-am întors o clipă şi m-am uitat la ea.

Nu se sinchisea de privirea mea. I-am văzut sânii, fesele, părul dintre coapse, iar în afară de smocul ăla cafeniu ca penele de raţă era albă ca statuile cocoţate pe piedestale în parcuri. Era de o albeaţă atât de pală, că părea să strălucească.

Însă era un soi de paloare tulburătoare şi am acoperit-o bucuroasă. I-am aranjat rochia în garderob şi m-am opintit în uşă. A aşteptat în picioare, căscând, ca să o pieptăn.

Avea păr de soi şi era foarte lung când îl lăsa liber. I l-am pieptănat şi i l-am strâns în mână, întrebându-mă cam cât ar lua pe el dacă şi l-ar vinde.

— La ce te gândeşti? mă întrebă, cu ochii pironiţi într-ai mei, în oglindă. La fosta ta stăpână? Avea părul mai frumos ca al meu?

— Avea părul foarte rar, am răspuns.

Însă apoi, părându-mi rău de Lady Alice, am adăugat:

— Dar avea un mers elegant.

— Eu am un mers elegant?

— Da, domnişoară.

Nu minţeam. Avea picioare mici, cu glezne delicate, asemeni taliei. Maud zâmbi. Tot aşa cum îmi apropiase capul de al ei mai înainte, acum mi-a zis să-mi pun piciorul lângă al ei, ca să ne măsurăm.

— Al tău e aproape la fel de delicat, zise ea politicoasă.

Se urcă în pat. Spuse că nu-i plăcea să stea pe întuneric. Avea la căpătâi o lampă cu abajur de tinichea, din acelea cum au bătrâneii zgârciţi, şi mi-a zis să o aprind de la lumânarea mea. Nu m-a lăsat să leg perdelele baldachinului, ci doar să le trag un pic, astfel încât să vadă odaia de după ele.

— Şi să nu-ţi închizi uşa de tot, bine? mai zise ea. Agnes nu o închidea niciodată. Nu mi-a plăcut s-o am pe Margaret pe scaun, la uşă, înainte să vii. Mi-era teamă că voi visa urât şi va trebui s-o chem. Când te atinge, Margaret te pişcă. Tu, Susan, ai mâini la fel de aspre ca ale ei şi totuşi te mişti cu blândeţe.

Zicând asta, întinse mâinile şi îşi puse degetele peste ale mele. M-a cam trecut un fior când am simţit atingerea pieii de ied — căci îşi scosese mănuşile de mătase doar ca să le schimbe cu altele albe. Apoi îşi retrase mâinile şi îşi vârî braţele sub pătură. Am întins şi am netezit pătura cât se putea de bine.

— Mai aveţi nevoie de mine, domnişoară? am întrebat.

— Nu, Susan, a răspuns ea.

Îşi mută obrazul pe pernă. Nu-i plăcea să simtă asprimea părului pe gât. O gâdila. Şi-l ridicase şi îl aranjase pe pernă, iar acum se unduia, pierzându-se în umbră, întins, întunecat şi neted ca o frânghie.

Când mi-am ridicat lumânarea, umbra i s-a aşternut pe trup ca un

val. În odaie se răspândea lumina slabă a lămpii, dar patul ei era cufundat în întuneric. Am închis uşa pe jumătate şi am auzit cum îşi saltă capul de pe pernă.

— Un pic mai mult, îmi strigă blând, aşa că am deschis mai tare uşa.

Apoi am rămas o vreme pe loc şi mi-am trecut mâinile peste faţă. Eram la Briar doar de o zi, dar fusese cea mai lungă zi din viaţa mea. Mă usturau palmele de cât trăsesem de şnururi. Când am închis ochii, am văzut numai copci. Nu mai avea nici un haz să mă dezbrac odată ce o dezbrăcasem pe ea.

Într-un târziu m-am aşezat şi am suflat în lumânare. Am auzit cum Maud se mişcă. Din casă nu se auzea nici un sunet. Am auzit-o foarte desluşit pe domnişoara cum se saltă de pe pernă şi se răsuceşte în pat. Am auzit cum întinde mâna, scoate cheia, apoi o vâră în încuietoarea cutiei de lemn. Când aceasta scoase un ţăcănit, m-am ridicat din pat. „Ehei“, mi-am zis, „eu, una, pot să mă mişc pe nesimţite, nu ca tine. Sunt mai sprintenă decât mă socotiţi tu şi unchiul tău“. Mi-am croit drum până la uşa întredeschisă şi am privit cu fereală. Se aplecase peste marginea patului, dincolo de perdele, şi ţinea în mână portretul cucoanei ăleia arătoase — mama ei. Sub ochii mei, ridică portretul la buze, îl sărută şi îi vorbi cu glas încet şi trist. Apoi îl depărtă oftând. Ţinea cheia într-o carte, la capul patului. Nu-mi trecuse prin cap s-o caut acolo. Încuie la loc cutia, o aşeză frumos pe masă, o mai atinse o dată şi încă o dată, apoi se trase iar după perdea şi rămase nemişcată.

Mă simţeam prea sleită ca s-o mai urmăresc atunci. M-am tras şi eu înapoi. În odaia mea era o beznă s-o tai cu cuţitul. Am bâjbâit cu mâinile întinse până am găsit pătura şi cearşafurile şi le-am dat deoparte. M-am strecurat sub ele şi m-am lungit, rece ca o broască, în patul meu îngust, de slujnică.

Cât de mult am dormit, n-aş şti să zic. Şi nu ştiam, când m-am trezit, ce sunet cumplit îmi tulburase somnul. Nici n-am ştiut, vreun minut sau două, dacă aveam ochii deschişi sau închişi, căci bezna era atât de adâncă, încât nu era nici o deosebire. De-abia când mi-am aruncat privirea spre uşa deschisă ce dădea în odaia lui Maud şi am zărit lumina plăpândă de acolo mi-am dat seama că sunt trează şi nu dorm. Îmi ajunsese la ureche, socoteam eu, vreun trosnet sau bufnet cumplit, apoi, poate, un ţipăt. Acum, în clipa când am deschis ochii, se făcuse linişte, dar când mi-am săltat capul, simţindu-mi bătăile inimii, ţipătul se auzi din nou. Era Maud, care striga cu un glas ascuţit şi înfricoşat. Îşi striga slujnica dinaintea mea:

— Agnes! Vai! Vai! Agnes!

Nu ştiam ce-aveam să văd când o să intru la ea. Poate o fereastră

spartă şi un tâlhar care o înşfăcase de cap şi îi tăia părul. Însă fereastra, deşi tot zdrăngănea, era neatinsă şi nu se găsea nimeni la ea, dar domnişoara se ghemuise spre deschizătura perdelelor baldachinului, cu păturile îngrămădite toate sub bărbie şi cu părul răvăşit, acoperindu-i jumătate din faţă. Chipul îi era palid şi ciudat. Ochii, pe care i-i ştiam căprui, acum păreau negri. Negri ca ai lui Polly Perkins şi ca sâmburii de pară.

Repetă:

— Agnes!

— Sunt Sue, domnişoară, i-am răspuns eu.

— Agnes, zise ea, ai auzit zgomotul acela? Uşa e închisă?

— Uşa?

Uşa era închisă.

— E cineva acolo?

— Un bărbat? zise ea.

— Un bărbat? Un hoţ? am întrebat eu.

— La uşă? Nu te duce, Agnes! Mi-e teamă c-o să te rănească!

Chiar se temea. Era atât de înspăimântată, că a-nceput să mă bage şi pe mine în sperieţi.

— Nu cred că e nici un bărbat, domnişoară, am spus. O să încerc să aprind o lumânare.

Însă aţi dat vreodată să aprindeţi o lumânare de la o lampă cu abajur de tinichea? Nu izbuteam să ajung la feştilă, iar Maud îi dădea înainte cu suspinele şi cu Agnes, Agnes, până când a ajuns să-mi tremure mâna în aşa hal, că nu mai eram în stare nici să ţin ca lumea lumânarea.

— Trebuie să vă liniştiţi, domnişoară, am zis eu. Nu e nici un bărbat. Şi dac-o fi, o să-l chem pe domnul Way să-l prindă.

Am ridicat lampa.

— Nu lua lumina! ţipă ea pe dată. Te implor!

I-am spus că o iau doar până la uşă, ca să-i arăt că nu e nimeni acolo. În vreme ce Maud suspina, cu mâinile încleştate pe aşternut, am mers cu lampa la uşa ce dădea în salonul ei şi, cu o mişcare încordată şi tremurătoare, am tras de ea.

Odaia de dincolo era cufundată în beznă. Mobilele mari de-acolo, puţine câte erau, stăteau cocârjate asemenea chiupurilor cu hoţi din piesa cu Ali Baba. M-am gândit ce jalnic ar fi fost să fi venit la Briar tocmai din Borough doar ca să-mi facă de petrecanie nişte tâlhari. Şi dacă tâlharul era vreun ins pe care-l cunoşteam — de pildă, unul din nepoţii domnului Ibbs? În viaţă se mai întâmplă şi ciudăţenii din astea.

Aşa că am stat locului, zgâindu-mă prin bezna odăii şi gândind astfel, pregătită să strig — în caz că erau cu adevărat tâlhari pe-acolo — să-şi

ţină mâinile acasă, căci eram de-a lor. Însă, de bună seamă, nu era nimeni — doar tăcere ca în biserică. Am văzut asta şi apoi m-am dus repede la uşa salonului şi m-am uitat pe coridor. Şi aici era tot beznă şi tăcere — se auzeau numai ticăitul unui orologiu undeva departe şi alte ferestre care zdrăngăneau. Însă, la urma urmei, numai plăcut nu era să stai în cămaşă de noapte, cu o lampă în mână, în bezna unui conac amuţit, care, deşi nu adăpostea tâlhari, se prea putea să adăpostească stafii. Am închis iute uşa, am luat-o înapoi spre odaia lui Maud, am închis şi uşa asta, m-am apropiat de marginea patului şi am pus lampa la locul ei. Maud m-a întrebat:

— L-ai văzut? Vai, Agnes, e acolo?

Am dat să răspund, dar m-am oprit. Asta fiindcă aruncasem o privire spre ungherul unde stătea garderobul cel negru şi ceva nu era cum trebuie. Se vedea ceva lung şi alb care scânteia şi se mişca pe lemn... Ei, mi-am spus, nu-i aşa că am o imaginaţie aprinsă? Eram încredinţată că lucrul acela era mama moartă a lui Maud, care se întorsese din mormânt în chip de strigoi ca să mă bântuie. Inima mi s-a smucit pe gâtlej în sus, mai să-i simt gustul pe limbă. Am scos un ţipăt. Maud a scos şi ea un ţipăt, apoi s-a agăţat de mine, bocind şi mai abitir.

— Nu te uita la mine! striga ea.

Apoi:

— Nu mă lăsa! Nu mă lăsa!

Atunci am văzut ce era de fapt lucrul ăla alb şi am ţopăit de pe un picior pe celălalt, gata să pufnesc în râs.

Căci era doar colivia crinolinei, care ieşise de-acolo de unde o înghesuisem eu pe raft, proptind-o cu un pantof. Uşa garderobului se deschisese şi se trântise de perete — ăsta era zgomotul care ne trezise. Crinolina atârna într-un cârlig şi se scutura. Din pricina paşilor mei, arcurile îi săltau.

Am văzut asta şi, cum spuneam, mai că am râs. Însă când m-am uitat iarăşi la Maud, am văzut că ochii îi erau tot aşa de negri şi de înnebuniţi, chipul tot aşa de palid şi se ţinea de mine cu atâta deznădejde, că mi s-a părut o cruzime să mă vadă zâmbind. Mi-am astupat gura cu mâna. Răsuflarea mi se strecura printre degetele tremurătoare, iar dinţii începuseră să-mi clănţăne. Mi-era mai frig ca oricând.

Am zis:

— Nu-i nimica, domnişoară. Până la urmă nu-i nimic. Aţi visat numa’, atâta tot.

— Am visat, Agnes?

Îşi lipi capul de pieptul meu, tremurând toată. I-am dat la o parte părul de pe obraz, netezindu-i-l, şi am ţinut-o în braţe până s-a liniştit.

— Gata, am zis. Acuma vă culcaţi la loc? Staţi numai să aranjez pătura cum trebuie. Uite.

Dar când am dat să o întind cu capul pe pernă, s-a agăţat şi mai tare de mine.

— Nu mă lăsa, Agnes! a zis iarăşi.

— Sunt Sue, domnişoară. Agnes a făcut scarlatină şi s-a întors la Cork. Vă amintiţi? Acuma trebuie să vă întindeţi, altfel o să vă îmbolnăviţi de la frigul ăsta.

Atunci s-a uitat la mine, iar privirea ei, deşi întunecată, a părut ceva mai limpede.

— Nu mă lăsa, Sue! mi-a şoptit. Mi-e teamă de visele mele!

Avea răsuflarea dulce. Braţele şi palmele îi erau calde. Chipul îi era neted ca fildeşul sau alabastrul. Peste câteva săptămâni, mi-am zis, dacă planul nostru merge şnur, o să zacă într-un pat, la balamuc. Atunci cine o să mai fie blând cu ea?

Aşa că m-am desprins de ea, însă numai pentru câteva clipe, m-am urcat de cealaltă parte a patului şi m-am vârât sub pături, lângă ea. Am cuprins-o cu braţul şi s-a lipit pe dată de mine. Măcar atât puteam să fac şi eu. Am tras-o mai aproape. Era tare subţirică. Nu ca doamna Sucksby. Nici pomeneală. Era mai degrabă ca un prunc. Încă mai tremura un pic, iar când clipea, îi simţeam bătaia genelor pe gât, ca atingerea unei pene. Cu timpul însă tremurul încetă, genele îi fluturară încă o dată, apoi rămaseră nemişcate. Îi simţeam greutatea şi căldura.

— Ce fată bună, am zis încet, ca să n-o trezesc.

A doua zi, dimineaţa, m-am deşteptat cu câteva clipe înaintea ei. Deschise ochii, mă văzu, se tulbură şi încercă să o ascundă.

— M-au trezit visele în toiul nopţii? întrebă ea, ocolindu-mi privirea. Am spus prostii? Mi s-a zis că spun aiureli în somn, aşa cum alte fete sforăie.

Maud se îmbujoră şi râse.

— Dar ce drăguţă ai fost că ai venit să-mi ţii companie!

Nu i-am zis de crinolină. La ora opt s-a dus la unchiul ei, iar la unu m-am dus s-o iau — de astă dată cu băgare de seamă la degetul de pe podea. Apoi ne-am plimbat prin parc până la morminte şi la fluviu. A cusut, a picotit şi a fost chemată la cină. Eu am stat cu doamna Stiles până la nouă jumate, când s-a făcut vremea să merg iarăşi sus şi s-o pregătesc de culcare. A fost întocmai ca-n prima zi. Mi-a spus noapte bună şi şi-a lăsat capul pe pernă. Apoi am stat nemişcată în odaia mea, am auzit cum se deschide cutia şi am tras cu ochiul din uşă, ca să o văd cum ia portretul, îl sărută şi îl pune la loc.

Şi nu-mi stinsesem lumânarea nici de două minute, când i-am auzit glasul strigându-mă încet:

— Sue...!

A zis că nu poate să doarmă. A zis că i-e frig. A zis că vrea să mă aibă aproape, în caz că o să se trezească din nou şi o s-o apuce spaima.

La fel a zis şi în seara următoare, şi în seara care i-a urmat.

— Ai ceva împotrivă?

Mi-a zis că Agnes n-a avut niciodată nimic împotrivă.

— N-ai dormit niciodată cu Lady Alice în Mayfair? m-a întrebat.

Ce era să-i zic? De unde să ştiu eu dacă nu era ceva obişnuit ca doamnele să-şi împartă culcuşul cu slujnicele lor, cum fac îndeobşte fetele?

La început a fost ceva obişnuit ca eu şi Maud să dormim împreună. N-au mai chinuit-o visele. Dormeam ca două surori, întocmai ca două surori. Întotdeauna mi-am dorit o soră.

Apoi a sosit Domnu.

Capitolul patru

A sosit, socot eu, la vreo două săptămâni după mine. Trecuseră doar două săptămâni, doar că orele se scurgeau aşa de lent la Briar, iar zilele — aidoma cu toatele — se perindau aşa de lin, de potolit şi agale, că s-ar fi putut la fel de bine să fi trecut de două ori pe-atâta.

Oricum, trecuse îndeajuns de multă vreme ca să prind toate obiceiurile casei, îndeajuns ca să mă învăţ cu celelalte slugi, iar ele să se înveţe cu mine. Coboram la bucătărie şi dădeam bineţe oricui era acolo: „Ziua bună, Margaret!“ „Toate bune, Charles?“ (Charles era rândaşul.) „Cum vă merge, doamnă Cakebread[7]?“ (Adică bucătăreasa — chiar aşa o chema, nu era o glumă şi nu râdea nimeni de numele ei.) Charles se uita la mine de parcă îi era prea teamă să deschidă gura, iar doamna Cakebread răspundea pe un ton ţâfnos: „Păi, socot că îmi merge de minune, mulţam”.

Îmi închipuiam că îmi purtau pică pentru că le aminteam de toate minunăţiile de la Londra, pe care ei, stând în sălaşul acela mut şi uitat de Dumnezeu, nu le vor avea în veci în faţa ochilor. Apoi doamna Stiles mă luă odată deoparte.

— Sper că n-ai nimic împotrivă, domnişoară Smith, zise ea, dacă schimbăm câteva vorbe. Nu ştiu cum mergeau lucrurile în casa unde ai slujit ultima dată. (Aşa începea ori de câte ori avea ceva să-mi zică.) Nu ştiu cum se făcea la Londra, însă aici, la Briar, ne place să fim cu mare băgare de seamă la rânduielile casei...

Se pare că doamna Cakebread se socotise jignită că le dădeam bineţe servitoarei şi rândaşului înaintea ei, iar Charles credea că îl iau în râs când mă sinchiseam să-l salut tocmai pe el. Numai aiureli de doi bani, de râsul curcilor — însă pentru ei erau chestii de viaţă şi de moarte. Îmi închipui că şi pentru voi ar fi aşa dacă în următorii patruzeci de ani de viaţă nu v-aţi aştepta decât să căraţi tăvi şi să coaceţi plăcinte. Oricum, am văzut că nu puteam să mă înţeleg cu ei decât dacă îmi păzeam fiece mişcare. I-am dat lui Charles un pic de ciocolată, pe care o adusesem cu mine din Borough şi n-o mâncasem, lui

7 *Cakebread* (engl.) - nume format din două cuvinte: *cake* (prăjitură) şi *bread* (pâine).

Margaret i-am dat un boţ de săpun parfumat, iar doamnei Cakebread i-am dat o pereche de ciorapi din aceia negri, pe care mi-i rostuise Phil peste mână de la depozitul lui tăinuit, la porunca lui Domnu.

Am zis că nădăjduiesc să nu fi necăjit pe nimeni. Dacă mă întâlneam dimineaţa cu Charles pe scări, mă făceam că nu-l văd. După aceea s-au purtat mai frumos cu mine.

Aşa fac slugile. Sluga zice „Totul i se cuvine stăpânului”, însă gândeşte „Totul mi se cuvine mie“. Tocmai prefăcătoria asta n-o înghit eu. La Briar toţi umblau cumva cu fereală, însă se ocupau cu tot felul de potlogării care l-ar fi ruşinat pe orice borfaş cu ceva obraz — să şterpeleşti, de pildă, grăsimea care îi rămânea domnului Lilly în farfurie ca s-o vinzi pe furiş argatului de la măcelărie, cum făcea doamna Cakebread. Sau să rupi perle de la cămăşile lui Maud şi să le pui bine, zicând că s-au pierdut, cum făcea Margaret. Am mirosit eu repede ce învârteau cu toţii numai stând trei zile cu ochii pe ei. Nu degeaba îmi era doamna Sucksby ca o mamă. În ce-l priveşte pe domnul Way, avea o pată pe o nară. În Borough îi ziceam „muguraş de gin“. Şi cum vă închipuiţi că s-a ales cu ea într-un asemenea loc? El ţinea pe un inel cheia de la pivniţa domnului Lilly. N-aţi mai văzut de când sunteţi aşa o cheie — lucioasă de-ţi lua ochii! Iar când terminam cu masa în cămăruţa doamnei Stiles, el încărca tava cu mare dichis — dar eu îl urmărisem, când credea că nu-l vede nimeni, cum deşartă berea rămasă în pahare într-o ditamai cana şi cum o dă pe duşcă.

Vedeam — însă, fireşte, îmi ţineam gura. Nu eram acolo ca îmi dau în petic. Ce-mi păsa mie dacă bea până crapă? Şi, oricum, cea mai multă vreme mi-o petreceam cu Maud. M-am învăţat şi cu ea. Şi ea avea mofturile ei, nu-i vorbă, însă nu erau mare lucru şi nu muream dacă-i făceam pe plac. Şi mă pricepeam la mărunţişuri. Într-un fel, a început să-mi placă să mă îngrijesc de rochiile ei, să-i orânduiesc spelcile, pieptenii şi casetele. Mă învăţasem eu să îmbrac prunci. M-am învăţat să o îmbrac şi pe ea.

— Ridicaţi braţele, domnişoară, ziceam. Ridicaţi piciorul. Faceţi un pas încoace. Acum încolo.

— Mulţumesc, Sue, murmura ea de fiecare dată, iar uneori închidea ochii. Ce bine mă cunoşti, zicea. Cred că ştii întocmai cum mi se răsucesc toate mădularele.

Cu timpul chiar am ajuns să ştiu. Ştiam tot ce-i place şi tot ce nu suferă. Ştiam ce mănâncă şi ce lasă pe tavă, iar când bucătăreasa, de pildă, îi tot trimitea ouă, m-am dus să-i zic să trimită mai bine supă.

— Supă limpede, am spus. Cât de limpede puteţi. Bine?

S-a strâmbat.

— Doamnei Stiles n-o să-i placă deloc, a zis.

— Doamna Stiles n-are decât să n-o mănânce, i-am întors-o eu. Şi nu doamna Stiles e slujnica domnişoarei Maud. Eu sunt.

Aşa că a trimis supă. Maud a mâncat-o până la ultimul strop.

— De ce zâmbeşti? m-a întrebat cu glasul ei neliniştit după ce a terminat.

I-am zis că nu zâmbeam. Lăsă lingura din mână. Apoi se încruntă, ca mai înainte, şi îşi privi mănuşile. Se stropiseră.

— E doar apă, am liniştit-o când i-am văzut chipul. Ce rău vă poate face?

Maud îşi muşcă buza. Stătu câteva clipe cu mâinile în poală, tot mai frământată, privindu-şi când şi când degetele pe furiş, în cele din urmă zise:

— Cred că apa are un pic de grăsime...

Atunci îmi venea mai uşor să mă duc în odaia ei şi să-i aduc o pereche curată de mănuşi decât s-o văd cum se agită.

— Lăsaţi-mă pe mine, i-am zis, descheindu-i nasturele de la încheietură.

Deşi la început nu mi-a îngăduit să-i ating mâinile, cu timpul — cum am zis că o să am mare grijă — a început să mă lase. Când îi creşteau unghiile prea tare, i le tăiam cu un foarfece de argint de-al ei, unul în formă de pasăre în zbor. Avea unghii moi şi fără pic de murdărie şi-i creşteau iute, ca ale copiilor. Când i le tăiam, tresărea. Pielea mâinilor îi era netedă, însă, ca tot restul, era prea netedă pentru binele ei şi de câte ori o vedeam, mă gândeam la câte lucruri — dure şi tăioase — ar putea-o cresta ori tăia. Mă bucuram când îşi punea la loc mănuşile. Crâmpeiele de unghii pe care le tăiasem le adunam în poală şi le aruncam pe foc. Ea stătea şi se uita cum se înnegresc. Aşa făcea şi când era vorba de firele de păr pe care le scoteam din perii şi piepteni. Se încrunta când se răsuceau pe cărbuni, zbătându-se ca nişte viermi, iar apoi se aprindeau şi se preschimbau în cenuşă. Uneori stăteam şi mă uitam cu ea.

Căci la Briar nu aveai de unde să vezi lucrurile pe care stăteai să le vezi acasă. În schimb, rămâneai cu ochii pe chestiile de soiul ăsta: cum se înalţă fumul, cum trec norii pe cer... Zilnic mergeam la fluviu, ca să vedem cât crescuse sau cât se retrăsese apa.

— Toamna se revarsă şi înghite toată papura, spuse Maud. Nu-mi place când se întâmplă aşa. Iar în unele nopţi dinspre apă se întinde o ceaţă albă, ce aproape că atinge zidurile casei unchiului...

Se cutremură. Mereu zicea „a unchiului”, niciodată „a mea”. Pământul era zgrunţuros, iar când începu să se afunde sub cizmele noastre, Maud spuse:

— Cât de sfărâmicioasă e iarba! Cred că fluviul o să îngheţe. Cred că

a îngheţat deja. Vezi cum se luptă? Vrea să curgă, dar frigul îl ţine pe loc. Vezi, Sue? Aici, printre trestii...

Se uită lung şi se încruntă. Am urmărit cum se schimbă la chip. Şi am răspuns — aşa cum îi zisesem când cu supa:

— E doar apă, domnişoară.

— Doar apă?

— Apă cafenie.

Maud clipi.

— V-a luat frigul, am spus atunci. Haideţi înapoi în casă. Am stat prea mult afară.

Am luat-o de braţ. Am făcut-o fără să mă gândesc. Braţul ei a rămas ţeapăn. Însă a doua zi — sau poate în ziua de după — îmi luă iar braţul şi nu se mai încordă aşa de tare, iar de atunci încolo cred că am mers braţ la braţ în chip firesc... Nu ştiu. Doar mai târziu mi-am pus întrebări şi am încercat să-mi amintesc, însă pe atunci nu vedeam decât că fusese o vreme când mergeam despărţite, iar apoi o vreme când mergeam laolaltă.

La urma urmei, era doar o fată, chiar dacă i se zicea cucoană. Era doar o fată care nu avusese nicicând parte de vreo distracţie. Într-o zi îi făceam curat într-un sertar şi am găsit un pachet de cărţi. A zis că s-ar putea să fie al maică-sii. Ştia culorile şi-atâta tot — fantelui îi zicea cavaler! —, aşa că am învăţat-o vreo două jocuri simple de la Borough — „patru atuuri” şi „truc”. La început am jucat pe beţe de chibrituri şi dopuri. Apoi am găsit într-un alt sertar o cutie de jetoane mărunte, din sidef, în formă de peştişori, diamante şi semiluni. De atunci am jucat cu astea. Sideful era foarte plăcut şi rece la atingere. Adică aşa mi se părea mie; Maud, fireşte, purta în continuare mănuşi. Iar când aşeza o carte pe masă, o punea cu grijă, astfel încât marginile şi colţurile să se potrivească întocmai cu ale cărţilor jucate. După o vreme am început să fac şi eu ca ea.

În timp ce jucam, stăteam la taclale. Îi plăcea să mă asculte povestind despre Londra.

— Chiar e atât de mare? întreba. Sunt teatre? Şi, cum li se zice, case de modă?

— Şi birturi. Şi prăvălii de toate soiurile. Şi parcuri, domnişoară.

— Parcuri ca al unchiului meu?

— Cam aşa ceva, am răspuns. Numai că pline de oameni, fireşte. Jucaţi cu atu, domnişoară, sau fără?

— Cu atu.

Puse o carte pe masă.

— Pline bine, zici tu?

— Cartea mea e mai mare. Trei. Trei peştişori pe lângă doi ai

domnişoarei.

— Ce bine joci!... Pline de oameni, ziceai?

— De bună seamă. Însă întunecoase. Doriţi să tăiaţi?

— Întunecoase? Eşti sigură? Credeam că la Londra e lumină. Aşa zice lumea. Că sunt lămpi mari care se aprind... cu gaz, parcă?

— Lămpi mari, ca nişte diamante! am zis. În sălile de teatru şi spectacole. Puteţi să dansaţi acolo toată noaptea, domnişoară...

— Să dansez, Sue?

— Să dansaţi, domnişoară.

Se schimbase la faţă. Am lăsat cărţile.

— Vă place să dansaţi, aşa-i?

— Nu...

Se aprinse la chip şi îşi plecă privirea.

— Nu m-a învăţat nimeni. Socoţi, zise ea, ridicând ochii spre mine, că aş putea fi doamnă la Londra... adică, adăugă ea repede, dacă ar fi să ajung vreodată acolo... Crezi că aş putea fi o doamnă adevărată chiar dacă nu ştiu să dansez?

Îşi trecu mâna peste buze cu un pic de nelinişte.

— Se prea poate. Eu aşa aş zice. Totuşi n-aţi vrea să învăţaţi? Aţi putea găsi un profesor de dans.

— Aş putea?

Păru neîncrezătoare o clipă, apoi clătină din cap.

— Nu sunt sigură...

Am ghicit la ce se gândea. Se gândea la Domnu şi la ce-o să zică el, poate, când o să afle că nu ştie să danseze. Se gândea la toate fetele pe care, probabil, le întâlnea el la Londra şi care ştiau să danseze.

Am urmărit-o vreo două minute cum se frământă. Apoi am zis, ridicându-mă:

— Uitaţi-vă la mine. E simplu. Cam aşa.

Şi i-am arătat vreo doi paşi din vreo două dansuri. Apoi am convins-o să se ridice şi să-i încerce cu mine. Stătea în braţele mele ca o scândură şi se uita lung şi cu frică la picioarele ei. Papucii i se poticneau în covorul turcesc. Aşa că am dat covorul deoparte. Atunci a început să se mişte mai cu uşurinţă. I-am arătat o gigă şi dup-aia o polcă.

— Aşa, am zis. Acuma zburăm, aşa-i?

Ea s-a agăţat de rochia mea de am crezut c-o s-o rupă.

— Încoace, am spus. Acuma încoace. Eu sunt domnul, ţineţi minte. Fireşte, o să fie mai bine cu un domn de-adevăratelea...

Atunci se poticni iarăşi şi zburarăm una de lângă alta, prăbuşindu-ne fiecare pe un scaun. Domnişoara îşi duse mâinile la coaste. Răsufla greu. Era mai aprinsă la faţă decât o văzusem vreodată. Obrazul i se umezise. Rochia i se înfoiase ca la fetiţele olandeze din stampe.

Îmi întâlni privirea şi zâmbi, deşi încă părea speriată.

— Voi dansa la Londra, zise ea. Nu-i aşa, Sue?

— Veţi dansa, am încuviinţat.

Şi în clipa aia chiar aşa credeam. Am convins-o să se ridice şi să danseze iarăşi. Abia după aia, când ne-am oprit şi a apucat-o frigul, aşa că s-a dus lângă foc ca să-şi încălzească mâinile, abia atunci mi-am amintit că, de bună seamă, n-avea să danseze niciodată.

Căci, deşi îi cunoşteam soarta — i-o cunoşteam atât de bine, că doar dădeam şi eu o mână de ajutor la înfăptuirea ei! —, poate că o cunoşteam în felul în care cunoşti soarta unui om dintr-o poveste sau o piesă de teatru. Lumea ei era aşa de stranie, aşa de tăcută şi de închisă, încât lumea adevărată — lumea obişnuită, cea a matrapazlâcurilor, în care stătusem să mănânc dintr-un cap de porc şi să beau şodou pe când doamna Sucksby şi John Vroom râdeau, socotind ce-o să fac cu partea mea din averea şterpelită de Domnu —, lumea aceea părea mai aspră ca oricând, însă acum era atât de depărtată, încât asprimea nu mai însemna nimic. La început îmi ziceam „Când o să vie Domnu, o să fac cutare lucru” sau „Odată ce-o vâră la balamuc, o să fac cutare lucru”. Însă îmi ziceam asta şi mă uitam la ea, iar ea era atât de simplă şi de bună, că gândul îmi pierea şi până la urmă mă trezeam că o pieptăn sau îi îndrept funda rochiei. Nu că mi-ar fi părut rău — sau nu cine ştie ce, nu pe atunci. Doar că, socot eu, trebuia să stăm împreună atâtea ceasuri la rând şi era mai bine să te porţi frumos cu ea şi să nu te gândeşti prea mult la ce-o aştepta decât să cugeţi la asta şi să-ţi simţi propria cruzime.

De bună seamă, pentru ea era altfel. Ea îşi pusese nădejdea în viitor. Îi plăcea să vorbească, însă cel mai adesea îi plăcea să tacă şi să se gândească. Vedeam atunci cum se schimbă la chip. Seara stăteam lungită lângă ea şi simţeam cum îşi deapănă gândurile, simţeam cum se încălzeşte pe dinăuntru şi cum se îmbujorează, poate, în întuneric. Atunci ştiam că se gândeşte la Domnu, socotind cât mai era până la întoarcerea lui şi întrebându-se dacă el se gândea la ea. Aş fi putut s-o încredinţez că se gândea. Însă nu aducea deloc vorba despre el. Nu i-a spus nici măcar o dată pe nume. Doar a întrebat de vreo două ori de bătrâna mea mătuşă, cea despre care zisesem că îi fusese doică, şi îmi doream să înceteze, căci atunci când vorbeam de ea, mă gândeam la doamna Sucksby şi mă apuca dorul de casă.

Sosi şi dimineaţa când am aflat că se întorcea Domnu. Era o dimineaţă ca oricare alta, atât că Maud se trezise, îşi trecuse mâna peste faţă şi se cutremurase. Poate că despre aşa ceva se zice că ar fi o premoniţie. Dar gândul ăsta nu mi-a trecut prin cap decât mai târziu. În

clipa aia am văzut-o frecându-şi obrazul şi am întrebat-o ce s-a întâmplat. Îşi mişcă limba.

— Cred că am un dinte cu un colţişor care mă taie.

— Ia să văd, am spus.

Am tras-o la fereastră şi ea a stat acolo, cu faţa în mâinile mele, lăsându-mă să-i pipăi gingia. Am găsit aproape pe dată dintele cu micul lui tăiş.

— Ehei, e mai ascuţit decât... am început eu.

— Decât un colţ de şarpe, Sue? a continuat ea.

— Decât un ac, mă gândeam eu, domnişoară, am răspuns.

M-am dus la cutioara ei cu aţe de cusut şi am scos un degetar. Un degetar de argint, care se potrivea cu foarfecele-pasăre.

Maud îşi pipăia falca.

— Cunoşti pe cineva care să fi fost muşcat de un şarpe, Sue? mă întrebă.

Ce puteai să răspunzi la una ca asta? Numai la aşa ceva îi umbla mintea. Să fi fost traiul la ţară de vină? Am răspuns că nu. Mă privi, apoi deschise din nou gura, iar eu mi-am pus degetarul şi am început să pilesc dintele cel tăios până i-am netezit vârful. O văzusem adeseori pe doamna Sucksby făcându-le aşa ceva pruncilor ei. Fireşte, pruncii se cam bâţâie. Maud stătea încremenită, cu buzele rozalii depărtate, cu capul pe spate, cu ochii mai întâi închişi, apoi deschişi, şi cu obrazul rumen. Gâtlejul îi sălta şi îi cobora când înghiţea. Mâna mi s-a umezit de la suflarea ei caldă. Am mai pilit o vreme, după care am pipăit locul cu degetul mare. Maud înghiţi din nou. Genele îi fluturară, apoi îmi întâlni privirea.

Şi tocmai atunci se auzi un ciocănit la uşă. Am tresărit amândouă. Eu m-am îndepărtat de ea. Era una din cameriste. Purta o scrisoare pe o tavă.

— Pentru domnişoara Maud, zise ea cu o reverenţă.

M-am uitat la scris şi am ştiut pe dată că era cu siguranţă de la Domnu. Mi-a săltat inima-n piept. La fel şi lui Maud, socot eu.

— Adu-mi-o, te rog, spuse ea, apoi adăugă: îmi dai şi şalul?

Rumeneala i se scursese de pe chip, cu toate că obrazul îi era încă înroşit acolo unde o ţinusem mai apăsat. Când i-am aşezat şalul pe umeri, am simţit că tremura.

Am urmărit-o atunci, deşi pe ascuns, în vreme ce mă învârteam prin odăi, ridicând perne şi cărţi, punând la loc degetarul şi închizând cutia. Am zărit-o cum întoarce scrisoarea şi se chinuie s-o desfacă. Fireşte, nu putea să rupă hârtia cu mâinile înmănuşate. Aşa că m-a privit pe furiş, apoi şi-a lăsat mâinile în poală şi, încă tremurând, însă cu un aer de nepăsare menit a da de înţeles că nu îi pasă nici un pic, deşi se vedea

limpede cât de tare preţuia scrisoarea, şi-a descheiat o mănuşă, a rupt pecetea cu degetul, a scos hârtia din plic, a ţinut-o în mâna neînmănuşată şi a citit-o.

După aia a lăsat să-i scape un oftat greu. Am ridicat o pernă şi am lovit-o, ca să scot praful din ea.

— Veşti bune, domnişoară, nu-i aşa? am întrebat — nu de alta, dar aşa se cuvenea.

Maud şovăia.

— Foarte bune, a răspuns într-un târziu. Adică... pentru unchiul meu. Îmi scrie domnul Rivers din Londra. Şi ce crezi?

Zâmbi.

— Se întoarce mâine la Briar!

Zâmbetul n-a părăsit-o toată ziua. S-a lipit de buzele ei ca vopseaua, iar după-masă, când s-a întors de la unchiul ei, n-a vrut nici să brodeze, nici să iasă la plimbare, nici măcar să jucăm cărţi, ci s-a tot învârtit prin odaie, uneori oprindu-se la oglindă, netezindu-şi sprâncenele şi ducându-şi degetele la buzele pline. Abia ce mi-a zis vreo două vorbe şi aproape că nici nu mă mai vedea.

Am scos oricum cărţile şi m-am jucat de una singură. M-am gândit la Domnu, cum înşira el damele şi popii în bucătăria din Lant Street, zicându-ne ce plan cocea. Apoi m-am gândit la Dainty. Mama ei — care murise înecată — se pricepea să ghicească în cărţi. O văzusem făcând aşa ceva adeseori.

M-am uitat la Maud, care stătea visătoare la fereastră, şi am grăit:

— Aţi vrea să vă aflaţi viitorul, domnişoară? Ştiaţi că se poate citi după felul cum cad cărţile?

Cuvintele o făcură să se întoarcă şi să-mi privească faţa, în loc să şi-o cerceteze pe a ei, ca mai înainte. După câteva clipe zise:

— Credeam că doar ţigăncile pot să facă aşa ceva.

— Ei bine, să nu-i ziceţi lui Margaret sau doamnei Stiles, am răspuns, însă, ştiţi, bunica mea a fost o prinţesă ţigancă.

Şi, la urma urmei, mai ştii dacă bunică-mea nu fusese într-adevăr o prinţesă ţigancă? Am strâns iar cărţile în teanc şi i le-am întins. Şovăi, apoi veni lângă mine, se aşeză răsfirându-şi poalele largi şi mă întrebă:

— Ce trebuie să fac?

I-am zis că trebuie să stea câteva clipe cu ochii închişi şi să se gândească la oamenii cei mai dragi inimii ei, ceea ce şi făcu. Apoi am zis că trebuie să ia cărţile şi să le ţină, apoi să le întindă pe masă pe primele şapte, cu faţa în jos — căci îmi aminteam că aşa făcea mama lui Dainty. Sau poate că erau nouă cărţi. Oricum, Maud a înşirat şapte. Am privit-o în ochi şi am zis:

— Acum... chiar vreţi să vă cunoaşteţi viitorul?

— Sue, mă sperii! mi-a zis ea.

— Chiar vreţi să-l cunoaşteţi? am repetat. Ce vă învaţă cărţile trebuie să faceţi întocmai. Poartă ghinion să le ceri cărţilor să-ţi arate o cale şi apoi să urmezi o alta. Promiteţi că vă legaţi de viitorul pe care îl veţi găsi aici?

— Vreau, a răspuns ea încetişor.

— Bun, am zis. Iată, aceasta e viaţa dumneavoastră, aşternută dinainte-ne. Să vedem prima parte. Aceste cărţi vă arată trecutul.

Am întors primele două cărţi. Erau dama de cupă urmată de treiarul de pică. Îmi amintesc ce erau pentru că, fireşte, cât timp stătuse ea cu ochii închişi, eu potrivisem frumuşel cărţile, după cum zic eu că ar fi făcut oricine în locul meu.

Le-am cercetat şi am zis:

— Hmm. Triste cărţi. Uite, aici avem o doamnă frumoasă şi bună la inimă, iar aici o despărţire şi începutul vrajbei.

Maud făcu ochii mari, apoi îşi duse mâna la gât.

— Continuă, zise ea.

Pălise la faţă.

— Să vedem acum următoarele trei cărţi, am spus. Astea vă arată prezentul.

Le-am întors cu o mişcare de efect, din încheietură.

— Riga de caro, am urmat. Un domn sever şi în vârstă. Cinci de treflă. O gură uscată. Cavalerul de pică...

Aici am zăbovit un pic. Maud se aplecă spre mine.

— Cine e? întrebă. Cavalerul?

Am zis că e un tânăr călăreţ, cu bunătate în inimă. M-a privit cu un chip atât de uimit şi de încrezător, că era să-mi pară rău. A zis apoi cu glas scăzut:

— Acum chiar că mi-e teamă! Nu întoarce cărţile următoare.

— Nu am încotro, domnişoară, am zis. Altfel vă va lăsa tot norocul. Priviţi! Acestea două vă arată viitorul.

Am întors-o pe prima. Şase de pică.

— Un drum! am exclamat. Poate o călătorie cu domnul Lilly? Sau, poate, vă dă ghes inima la drum...

Nu îmi răspunse. Şezu doar cu ochii pironiţi pe cărţile întoarse. Apoi zise în şoaptă:

— Arat-o pe ultima.

I-am arătat-o. Ea a văzut-o prima.

— Dama de caro, a zis, încruntându-se dintr-odată. Cine-i?

Habar n-aveam. Eu voisem să întorc doiarul de cupă, care însemna amanţii. Pesemne că până la urmă încurcasem cărţile.

— Dama de caro, am zis într-un sfârşit. Avere, socot eu.

— Avere?

Îşi îndepărtă chipul şi se uită în jur, la covorul decolorat şi la lambriurile negre de stejar. Am luat cărţile şi le-am amestecat. Maud îşi netezi poalele şi se ridică.

— Nu cred că bunica ta a fost cu adevărat ţigancă, a zis ea. Eşti prea albă la faţă. Nu mă încred în aşa ceva. Şi nu-mi place ghicitul tău în cărţi. E joc de slugi.

Se depărtă de mine, ducându-se iarăşi la geam, şi, cu toate că mă aşteptam să se întoarcă şi să zică ceva mai binevoitor, n-a făcut aşa. Însă când a plecat, a mişcat un scaun şi am văzut doiul de cupă. Căzuse pe podea. Maud îşi ţinuse papucul pe el, iar tocul îi boţise colţul.

Era o încreţitură adâncă. După ea am recunoscut cartea aia în săptămânile următoare de fiecare dată când am jucat.

În după-amiaza aceea mi-a spus totuşi să pun cărţile deoparte, zicând că o apuca ameţeala când le vedea, iar seara s-a tot frământat. S-a urcat în pat, însă m-a pus să torn apă într-o ceaşcă şi, pe când mă dezbrăcăm, am văzut cum ia o sticluţă şi picură trei stropi din ea în ceaşcă. Era o doctorie pentru somn. Era prima dată când o vedeam luând aşa ceva. A apucat-o şi căscatul din pricina ei. Însă a doua zi, când m-am deşteptat, ea era deja trează, cu o şuviţă între buze şi cu ochii la desenele de pe perdelele patului.

— Piaptănă-mi zdravăn părul! îmi zise când stătea să o îmbrac. Piaptănă-l zdravăn şi fă-l să strălucească. Vai, ce obraz oribil şi alb am! Ciupeşte-l, Sue.

Îmi duse degetele la faţa ei şi mi le apăsă pe ea.

— Ciupeşte-mi obrajii! Nu lua seama dacă-i învineţeşti. Mai bine vânătăi decât albeaţa asta oribilă!

Ochii îi erau întunecaţi, poate de la picăturile de dormit. Fruntea îi era încreţită. Mă tulbura s-o aud vorbind de vânătăi.

— Nu vă mai mişcaţi, am spus, altfel n-o să fiu în stare să vă îmbrac... Aşa mai merge. Acuma, ce rochie o să purtaţi?

— Pe cea gri...?

— Griul e prea deschis. Mai bine rochia albastră...

Albastrul făcea să i se vadă mai bine părul bălai. Maud stătu în oglindă şi se privi în vreme ce eu îi încheiam strâns rochia. Chipul i se îndulcea pe măsură ce înaintam cu nasturii. Apoi mă privi. Îmi privi rochia cafenie de slujnică. Zise:

— Porţi o rochie destul de anostă, Sue, nu-i aşa? Cred că ar trebui să te schimbi.

— Să mă schimb? am răspuns eu. Alta n-am.

— Alta n-ai? Doamne sfinte! Deja m-am săturat s-o văd. Ce purtai la Lady Alice cea drăguţă? Nu îţi dădea niciodată vreo rochie de-a ei?

Simţeam — şi pe bună dreptate, socot — că Domnu mă cam lăsase de izbelişte trimiţându-mă la Briar doar cu o rochie bună în cufăr.

— Păi, am început, adevărul e, domnişoară, că Lady Alice era bună ca un înger. Însă era şi un picuţ zgârcită. Mi-a oprit toate rochiile ca să le ia în India, pentru slujnica ei de acolo.

Maud clipi din ochii ei întunecaţi şi păru înmuiată.

— Aşa se poartă doamnele de la Londra cu slujnicele lor? întrebă ea.

— Numai doamnele mai zgârcite, domnişoară, i-am răspuns.

— Ei bine, zise Maud, aici n-am de ce să mă zgârcesc. Trebuie să ai încă o rochie ca s-o porţi dimineaţa şi o vei avea. Şi, poate, încă una, ca să te schimbi când... Bunăoară, cum ar fi să vină cineva pe la noi?

Îşi ascunse chipul după uşa garderobului şi continuă:

— Bun. Eu zic că avem cam aceeaşi mărime. Uite două-trei rochii pe care nu le port niciodată şi n-o să le duc dorul. Îţi plac rochiile lungi, din câte văd. Unchiului nu îi place să mă vadă în rochii lungi. Crede că nu fac bine la sănătate. Însă, desigur, n-o să zică nimic dacă le vede pe tine. Nu trebuie decât să dai un pic drumul la tiv aici. Poţi face asta, de bună seamă?

Apoi sigur că mă pricepeam la descusut. Şi ştiam şi să trag o cusătură dreaptă dacă era nevoie.

— Mulţumesc, domnişoară, am zis.

Îmi arătă o rochie. Era un soi curios, din catifea portocalie, cu volănaşe şi poale largi. Parcă bătuse vântul la croitorească-n atelier şi lipise la nimereală părţile croite una de alta. Maud mă cercetă şi zise:

— Hai, încearc-o, Susan! Haide! Uite, te ajut.

Veni lângă mine şi se apucă să mă dezbrace.

— Vezi, mă pricep şi eu la fel de bine ca tine. Acum eu sunt slujnica şi tu eşti stăpâna!

Râse un pic nervoasă cât timp mă dezbrăcă.

— Vai, uită-te numai în oglindă! zise ea. Am putea foarte bine să fim surori!

Îmi scosese rochia cafenie şi-mi trăsese peste cap ciudăţenia aceea portocalie. Apoi mă puse să stau la oglindă cât timp se îngrijea ea de copci.

— Trage aer în piept, îmi zise. Trage mai adânc! Rochia se strânge zdravăn, însă îţi va da o siluetă de doamnă.

Desigur, ea era mai îngustă în talie şi era şi mai înaltă cu vreun ţol. Eu aveam părul mai închis la culoare. Nu păream surori, ci arătam ca două paţachine. Rochia îmi lăsa la vedere gleznele. De m-ar fi văzut vreun băiat din Borough, aş fi murit pe loc de ruşine.

Însă nu erau băieţi din Borough care să mă vadă — şi nici fetişcane din Borough. Iar catifeaua era marfă a-ntâia. Am stat la oglindă, trăgând de volanele de la poale, în vreme ce Maud dădu fuga la caseta cu bijuterii ca să ia o broşă, pe care mi-o prinse la piept, înclinând capul, ca să vadă cum îmi stă. Atunci se auzi un ciocănit la uşa salonului.

— A venit Margaret, zise Maud, rozalie la faţă.

Apoi strigă:

— Vino la garderob, Margaret!

Margaret intră şi făcu o reverenţă, cu ochii pironiţi la mine. Zise:

— Am venit să iau tava, domni... Vai! Domnişoară Smith! Dumneata eşti, nu? În veci nu te-aş fi deosebit de stăpâna dumitale, bag mâna-n foc pentru asta!

Apoi roşi toată, iar Maud — care stătea în umbra baldachinului — îmi aruncă o privire de fetişcană, ducându-şi mâna la gură. Se cutremură de râs şi ochii ei întunecaţi luciră.

— Ce-ar fi, zise ea după ce plecă Margaret, ce-ar fi să păţească şi domnul Rivers ca Margaret şi să te confunde cu mine? Ce ne-am face atunci?

Râse iarăşi cu tot trupul. Am privit lung în oglindă şi am zâmbit.

Căci era ceva să treci drept cucoană, nu-i aşa?

Asta şi-ar fi dorit mama.

Şi, oricum, până la urmă aveam să aleg după pofta inimii dintre toate rochiile şi podoabele ei. Începusem treaba ceva mai devreme, atâta tot. Am păstrat rochia portocalie şi, cât timp Maud a stat cu unchiul ei, am dat drumul la tiv şi am lărgit corsajul. Doar n-aveam de gând să-mi isc vreun beteşug doar ca să am o talie de şaişpe ţoli.

— Ei, ce bine arătăm! zise Maud când m-am dus s-o iau.

Mă măsură din cap până-n picioare, apoi îşi scutură rochia.

— Dar, uite, praf! ţipă ea. Praf de la rafturile unchiului! Of! Cărţile, cărţile alea îngrozitoare!

Mai s-o podidească lacrimile. Stătea aşa şi-şi frângea mâinile.

Am curăţat praful şi mi-am dorit să-i pot spune că se frământa pentru o nimica toată. Putea la fel de bine să tragă un sac pe ea. Putea să aibă o faţă de mangalagioaică. Atâta vreme cât la bancă aşteptau cinşpe miare pe numele ei, Domnu avea s-o dorească necurmat.

Era aproape îngrozitor să o văd aşa când ştiam ce ştiam şi mă prefăceam că nu ştiu nimica. Iar dacă ar fi fost alt soi de fată la mijloc, poate ar fi fost comic. Aş fi zis: „Nu vă prieşte ceva, domnişoară? Să vă aduc ceva? Să vă aduc oglinjoara ca să vă priviţi în ea?“, iar ea mi-ar fi răspuns „Cum să nu-mi priască? Numai că mi-e cam frig şi mă plimb ca

să-mi încălzesc sângele”. Şi „Oglinjoara, Sue? La ce să-mi trebuiască oglinjoara?”. „Mi s-a părut că vă priviţi chipul mai mult decât de obicei, domnişoară.” „Chipul! De ce m-ar preocupa acum aşa ceva?” „N-aş putea spune, domnişoară, zău aşa.”

Ştiam că trenul lui ajunge la Marlow la ora patru, iar William Inker fusese trimis să-l aducă, aşa cum se făcuse şi cu mine. La ora trei Maud a zis că o să stea la fereastră şi o să brodeze acolo, unde era lumina mai bună. Sigur că la ora aia începuse să se lase întunericul, însă eu n-am spus o vorbă. Lângă ochiurile de geam zornăitoare şi săculeţii mucezi cu nisip se afla un scăunel căptuşit. Acolo era cel mai frig din toată odaia, însă Maud a rezistat un ceas şi jumătate cu un şal pe umeri, tremurând, zgâindu-se la broderie şi aruncând priviri furişe la drumul ce ducea spre conac.

Dacă ăsta nu e amor, mi-am zis în sinea mea, atunci io-s popă! Iar dacă era amor, atunci amorezii sunt proşti ca nişte gâşte. Slavă Domnului că nu sunt şi eu aşa!

Într-un sfârşit Maud îşi duse degetele la inimă şi gemu cumva înăbuşit. Văzuse apropiindu-se lumina felinarului de la brişca lui William Inker. Asta a făcut-o să se ridice, să plece de la fereastră şi să se aşeze lângă cămin, cu mâinile strâns împreunate. Atunci se auzi până la noi zgomotul copitelor pe pietriş.

— Să fie domnul Rivers, domnişoară? am întrebat.

— Domnul Rivers? mi-a răspuns. Aşa de târziu s-a făcut? Ei bine, cred că el e. Ce-o să se mai bucure unchiul!

Unchiul l-a primit.

— Poate va trimite să mă cheme, ca să-i urez bun sosit domnului Rivers, spuse Maud. Cum îmi stă rochia acum? N-ar fi mai bine să o port pe cea gri?

Însă domnul Lilly n-a trimis să o cheme. Am auzit glasuri şi uşi care se închideau în odăile de jos, dar a mai trecut un ceas până să vină o cameristă să anunţe că sosise domnul Rivers.

— Domnul Rivers a fost găzduit în vechea lui odaie? întrebă Maud.

— Da, domnişoară.

— Şi bănuiesc că domnul Rivers se simte obosit după drum?

Domnul Rivers îi dădea de ştire că era suportabil de obosit şi de-abia aştepta să o vadă pe domnişoara Lilly la cină, împreună cu unchiul ei. Nici nu se gândea să o deranjeze pe domnişoara Lilly mai înainte.

— Înţeleg, spuse ea când auzi răspunsul şi îşi muşcă buza. Te rog, dă-i de ştire domnului Rivers că domnişoarei Lilly nu i s-ar părea câtuşi de puţin un deranj să-l primească în salonul ei înainte de vremea cinei...

O ţinu tot aşa vreun minut jumate, încurcându-se în cuvinte şi roşind. Până la urmă camerista pricepu ce-avea de spus şi plecă. Lipsi un sfert

de ceas. Când se întoarse, era însoţită de Domnu.

Domnu intră în odaie şi întâi şi-ntâi nici nu se uită la mine. Nu avea ochi decât pentru Maud.

— Domnişoară Lilly, zise el, ce drăguţ din partea dumitale să mă primeşti aici plin de tină şi terfelit de la atâta drum! Aşa-i firea dumitale...

Vorbea cu un glas blând. Cât despre tină... aiurea, n-avea fir de praf pe el. Îmi închipui că se dusese iute în odaia lui şi îşi schimbase vestonul. Avea părul neted şi favoriţii dichisiţi. Purta un ineluş modest la degetul mic, însă în rest nu mai avea nimic pe mâinile sale foarte curate.

Arăta aşa cum se şi cuvenea — ca un domn chipeş şi bine-crescut. Când se întoarse în sfârşit spre mine, m-am pomenit că-i fac o reverenţă, aproape încercată de un sentiment de timiditate.

— Şi iat-o pe Susan Smith! exclamă el cercetându-mă din cap până-n picioare cum stăteam înţolită în catifea, iar buza de sus îi zvâcni a zâmbet. Aş fi fost încredinţat că e o doamnă! Pe cinstea mea!

Veni spre mine şi îmi luă mâna, iar Maud se apropie şi ea.

— Sper că te simţi bine la Briar, Sue, zise el. Sper că te vădeşti a-i fi o slujnică bună noii tale stăpâne.

— Şi eu sper, domnule, am răspuns.

— E o fată tare bună, zise Maud. Tare bună, nici nu încape vorbă.

O spuse cumva pe un ton încordat şi recunoscător — cum ai vorbi cu un străin cu care te vezi silit să te întreţii despre câinele tău.

Domnu îmi strânse mâna o dată, apoi mi-o lăsă. Zise:

— Fireşte, nici nu poate fi altfel decât bună, ba aş spune că nici o fată nu poate fi altfel decât bună, domnişoară Lilly, dacă te are pe dumneata ca exemplu.

Lui Maud îi mai pierise rumeneala din obraji. Acum i se aprinse din nou.

— Eşti prea amabil, spuse ea.

Domnu clătină din cap şi îşi muşcă buza.

— Nici un domn nu poate fi altminteri dacă dumneata îi îngădui să fie astfel, murmură el.

Acum şi obrajii lui erau la fel de rozalii ca ai ei. Pun rămăşag că ştia el să-şi ţină cumva respiraţia astfel încât să i se urce sângele la cap. Nu o slăbea din priviri şi în cele din urmă ea se uită ţintă la el şi zâmbi. Apoi râse.

Şi atunci mi-am zis prima oară că Domnu avusese dreptate. Maud era frumoasă, era foarte atrăgătoare şi delicată. Am ştiut asta când am văzut-o stând lângă el, cu ochii aţintiţi într-ai lui.

Proşti ca nişte gâşte. Marele orologiu bătu, iar cei doi tresăriră şi îşi

feriră privirile. Domnu spuse că o reţinuse prea mult.

— Ne vedem la cină, sper, împreună cu unchiul dumitale?

— Cu unchiul meu, da, răspunse ea încet.

Domnu îi făcu o plecăciune şi se îndreptă spre uşă. Apoi, când dădea să iasă, păru să-şi amintească de mine şi se avântă într-un soi de pantomimă, pipăindu-şi buzunarele în căutarea unei monede. Găsi un şiling şi îmi făcu semn să mă apropii de el şi să-l iau.

— Poftim, Sue, zise.

Îmi ridică mâna şi îmi îndesă şilingul în palmă. Era calp.

— Toate bune? adăugă el încet, ca să nu ajungă la urechea lui Maud.

— Vai, mulţumesc, domnule! am spus.

I-am turnat încă o reverenţă, făcându-i totodată cu ochiul. E ciudat să le faci pe amândouă în acelaşi timp, cum mi s-a întâmplat mie, şi nu v-aş sfătui să încercaţi aşa ceva. Tare mă tem că clipitul din ochi mi-a dezechilibrat reverenţa — şi fără îndoială că reverenţa mi-a tulburat clipitul.

Oricum, nu cred că Domnu a băgat de seamă. Zâmbi numai mulţumit, mai făcu o plecăciune şi ieşi. Maud mă privi o dată, apoi se duse tăcută în odaia ei şi închise uşa. Nu ştiu ce a făcut acolo. Am aşteptat până m-a chemat, o jumătate de ceas mai târziu, ca s-o ajut să se îmbrace în rochia pentru cină.

Am stat şi mi-am făcut de lucru cu şilingul, aruncându-l în sus şi prinzându-l. „Ehei“, mi-am spus, „banii calpi lucesc întocmai ca aceia adevăraţi!“.

Însă am gândit-o cu un dram de nemulţumire, fără să pricep de ce.

În seara aceea Maud a rămas un ceas sau două după cină şi le-a citit unchiului şi lui Domnu în salon. Pe atunci nu văzusem cum arată salonul. Ştiam ce făcea domnişoara când nu era cu mine doar din vreo vorbă aruncată la masă de domnul Way sau de doamna Stiles. Îmi petreceam în continuare serile la bucătărie şi în cămăruţa doamnei Stiles — şi tare plicticoase mai erau de obicei! Totuşi seara asta a fost altfel. Când am coborât, am găsit-o pe Margaret înfigând două furculiţe într-o halcă mare de şuncă la cuptor şi pe doamna Cakebread întinzând miere deasupra. Şunca unsă cu miere, zise Margaret, ţuguindu-şi buzişoarele, este felul preferat al domnului Rivers. Era o adevărată plăcere, adăugă doamna Cakebread, să găteşti pentru domnul Rivers.

În locul ciorapilor vechi de lână îşi pusese ciorapii negri de mătase de la mine. Cameristele purtau scufii cu mai multe volănaşe în locul celor obişnuite. Charles, rândaşul, îşi pieptănase părul lins, cu o cărare dreaptă ca lama. Acum stătea pe un taburet de lângă foc şi fluiera, lustruind una din cizmele lui Domnu.

Era de-o vârstă cu John Vroom, doar că era blonziu, pe când John era

oacheş.

— Ce ziceţi de una ca asta, doamnă Stiles? întrebă el. Domnul Rivers spune că la Londra poţi să vezi elefanţi. Spune că ţin elefanţii în ţarcuri, prin parcurile Londrei, cum ţinem noi oile. Iar băieţeii pot să-i dea paznicului şase penny ca să călărească pe spinarea unui elefant.

— Mare minunăţie! făcu doamna Stiles.

Îşi prinsese o broşă la gulerul rochiei. Era o broşă de doliu, împănată cu fire de păr negru.

„Elefanţi!“ mi-am zis. Vedeam prea bine că Domnu se înfipsese în rândurile lor ca un cocoş într-un coteţ de găini gata de scărmănat şi toată lumea îşi înfoia de zor penele de atâta încântare. Spuneau că e chipeş. Spuneau că e mai manierat decât mulţi duci şi ştia cum se cuvine să te porţi cu servitorii. Spuneau ce noroc picase pe domnişoara Maud că are iarăşi un tânăr iscusit cu el în casă. De m-aş fi ridicat şi le-aş fi zis adevărul — că erau o turmă de tolomaci, că domnul Rivers era necuratul cu chip de om şi că avea de gând s-o ia pe Maud de nevastă şi să pună laba pe bănetul ei, ca apoi să o vâre sub lacăt, cu speranţa că îşi va da duhul —, de m-aş fi ridicat şi le-aş fi zis una ca asta, n-ar fi crezut-o în ruptul capului. M-ar fi făcut nebună.

Întotdeauna cuvântul unui domn va atârna mai greu decât al cuiva de teapa mea.

Şi, de bună seamă, nici prin gând nu-mi trecea să le zic aşa ceva. Mi-am spus toate astea doar în sinea mea şi mi-am ţinut gura, iar mai târziu, când ne mâncam budinca în cămăruţa doamnei Stiles, ea şedea mai mult tăcută şi îşi pipăia broşa. Domnul Way şi-a luat ziarul cu el la privată. Fusese silit să servească două vinuri alese la masa domnului Lilly şi, dintre noi toţi, el era singurul care nu se bucura de sosirea lui Domnu.

Eu, cel puţin, îmi închipuiam că mă bucur. „Te bucuri”, mi-am zis, „numai că încă n-o ştii. O să simţi asta când o să-l vezi între patru ochi”. Socoteam că vom găsi noi o cale să ne întâlnim într-o zi, două. Totuşi au trecut aproape două săptămâni până am reuşit. Căci eu, una, fireşte că nu aveam de ce să bântui fără Maud prin părţile mai de soi ale conacului. N-am văzut niciodată odaia în care dormea, iar el nu a venit niciodată într-a mea. Nu mai spun că la Briar zilele curgeau una după alta, neschimbate, de parcă eram într-o mare maşinărie, al cărei mers nu îl puteai strica. Orologiul ne trezea în fiecare dimineaţă, după care ne puneam cu toţii în mişcare, fiecare cu treaba lui, dintr-o odaie în alta, pe făgaşele noastre dinainte hotărâte, până după lăsarea serii, când orologiul ne chema înapoi în paturi. La fel de bine puteau să ne sape şănţuleţe în pardoseală şi să lunecăm prin ele pe nişte roţi. Sau ar

fi putut exista un mâner mare într-o latură a casei şi o mână uriaşă care să tragă de el. Uneori, când priveliştea de dincolo de ferestre se pierdea în întuneric sau în ceaţa cenuşie, îmi închipuiam mânerul acela şi mi se năzărea că aproape îl aud cum se roteşte. Mi s-a făcut tot mai teamă de ce putea să se întâmple dac-ar fi să se oprească.

Uite ce face din om traiul la ţară!

Când a venit Domnu, maşinăria s-a zdruncinat niţel. S-a auzit cum scrâşnesc pârghiile, oamenii au trepidat o clipă pe rotiţele lor, s-au mai săpat vreo două caneluri — apoi totul a luat-o iarăşi din loc la fel de lin ca mai înainte, doar că scenele îşi schimbaseră ordinea. Maud nu se mai ducea acum la unchiul ei, ca să-i citească în vreme ce el îşi făcea însemnări. Rămânea în odăile sale. Stăteam cu ea şi brodam, jucam cărţi, mergeam la fluviu sau la boscheţii de tisă şi la morminte.

Cât despre Domnu, el se trezea la şapte şi îşi lua micul dejun în pat. Îl servea Charles. La ora opt începea să lucreze la stampele domnului Lilly. Domnul Lilly îi dădea ordine. Era la fel de înnebunit după stampele lui ca şi după cărţi şi aranjase pentru Domnu o cămăruţă de lucru mai întunecată şi mai înghesuită chiar decât biblioteca lui. Îmi închipui că erau stampe vechi şi de preţ. Nu le-am văzut niciodată. Nu le-a văzut nimeni. Domnul Lilly şi Domnu ţineau cheile la ei şi încuiau uşa cămăruţei fie că plecau, fie că erau înăuntru.

Lucrau până la ora unu, după care luau masa. Eu şi Maud o luam separat. Mâncam în tăcere. Uneori ea nici nu se atingea de mâncare, ci doar şedea şi aştepta. Apoi, la două fără un sfert, îşi lua cele trebuitoare pentru pictat — creioane şi vopseluri, coli de hârtie, cartoane şi un triunghi din lemn — şi le pregătea cu mare grijă, într-o ordine ce era mereu aceeaşi. Nu mă lăsa s-o ajut. Dacă pica o pensulă şi o prindeam, lua totul de la capăt — hârtiile, creioanele, vopselurile, triunghiul — şi le orânduia din nou.

M-am învăţat să nu ating nimic. Doar să privesc. Apoi ascultam amândouă cum bate orologiul ceasurile două. Iar după un minut venea Domnu, ca să-i predea lecţia pe ziua aceea.

La început au rămas în salon. Domnu a pus pe o masă un măr, o pară şi o carafă şi a rămas în picioare, încuviinţând din cap, în timp ce Maud încerca să le picteze pe o bucată de carton. Se pricepea să mânuiască penelul la fel de bine cum ar fi mânuit o cazma, însă Domnu ridica în lumină petele de vopsea pe care le făcea Maud, înclina capul sau închidea pe jumătate un ochi şi grăia:

— Declar, domnişoară Lilly, că eşti pe cale să îţi dezvolţi o tehnică proprie.

Sau:

— Ce progrese faţă de schiţele de luna trecută!

— Chiar crezi asta, domnule Rivers? răspundea ea, îmbujorată toată. Para nu e cumva cam lunguiaţă? Oare n-ar trebui să mai exersez perspectiva?

— Perspectiva este, poate, un picuţ defectuoasă, răspundea el. Însă ai un dar, domnişoară Maud, care depăşeşte tehnica în sine. Ai ochi pentru esenţă. Mai că mi se face teamă să stau înainte-ţi! Mi-e teamă de ce-ar putea dezvălui ochiul dumitale întors către mine.

Asemenea lucruri spunea Domnu, la început cu un glas hotărât, apoi blând, după care întretăiat şi şovăitor, iar ea arăta de parcă ar fi fost de ceară şi se apropiase prea tare de foc. Se apuca să picteze iarăşi poama. De astă dată para ieşea ca o banană. După aceea Domnu spunea că lumina era prea slabă sau că penelul nu era bun.

— De-aş putea să te duc la Londra, domnişoară Lilly, să-mi vezi atelierul!

Acesta era traiul pe care îl închipuise ca să-i prostească — un trai de artist într-o casă din Chelsea. Zicea că are o mulţime de prieteni artişti, care mai de care mai fascinant.

— Sunt şi doamne artiste printre prietenii dumitale? întrebă Maud.

— De bună seamă, răspunse el. Căci eu socot...

Clătină din cap.

— Mă rog, părerile mele sunt neconvenţionale şi nu prea le convin unora. Uite, aici încearcă o tuşă un pic mai fermă.

Se duse la ea şi-şi puse mâna peste a ei. Maud îşi întoarse faţa spre a lui şi zise:

— N-ai putea să-mi spui ce crezi cu adevărat? Poţi vorbi pe şleau. Doar nu sunt copil, domnule Rivers!

— Nu eşti, răspunse Domnu încet, privind-o ţintă în ochi, apoi tresări. La urma urmei, continuă el, am o părere destul de moderată. În ce priveşte... sexul dumitale şi problemele legate de creaţie. Există un anumit lucru, domnişoară Lilly, pe care sexul dumitale se cuvine să-l aibă.

— Ce anume, domnule Rivers? întrebă Maud, înghiţind cu noduri.

— Ei bine, libertatea de care se bucură al meu, îi răspunse el pe un ton blând.

Maud rămase nemişcată, apoi se cutremură. Scaunul îi scârţâi, iar zgomotul păru să o sperie. Îşi retrase mâna. Ridică ochii spre oglindă, îmi întâlni privirea, pironită asupra ei, şi se îmbujoră. Apoi îşi înălţă şi Domnu ochii şi o urmări, iar asta o făcu să se împurpureze şi să-şi plece capul. Domnu îşi mută privirea de la ea la mine şi de la mine la ea. Îşi duse mâinile la favoriţi şi îi mângâie.

După aceea Maud îşi lipi penelul de foaia cu fructul şi scoase un „Vai!“ ascuţit. Vopseaua se scurgea ca o lacrimă. Domnu îi spuse că nu

are de ce să se necăjească, fiindcă o muncise destul. Se duse la masă, luă para şi îi şterse roşeaţa. Maud ţinea un briceag în cutia cu pensule şi creioane. Domnu îl scoase şi tăie cu el para în trei bucăţi umede. Îi întinse una ei, una o ţinu pentru sine şi pe ultima o scutură de zeamă şi mi-o aduse mie.

— Aproape coaptă poama, aş zice eu, îmi spuse, făcându-mi cu ochiul.

Duse la gură bucata de pară şi o mâncă din două îmbucături viguroase. În barbă îi rămaseră picuri de zeamă tulbure. Se linse grijuliu pe degete şi eu am făcut la fel, Maud îşi lăsă şi ea mănuşile să se păteze măcar odată-n viaţă, îşi duse poama la buze şi ronţăi din ea, întunecată la chip.

Ne era gândul la taine. Taine adevărate şi josnice. Taine fără şir. Când încerc acum să socotesc cine ce ştia şi cine nu ştia nimic, cine ştia totul şi cine era prefăcutul prefăcuţilor, mă văd silită să mă opresc şi să mă las păgubaşă, căci mi se învârte căpăţâna.

Într-un sfârşit Domnu îi propuse lui Maud să picteze după natură. Am ghicit pe dată ce însemna asta. Însemna că putea hălădui cu ea în parc, prin toate ungherele umbrite şi singuratice, şi totul cu titlu de instrucţie. Cred că şi ea a ghicit.

— Ce zici, va ploua astăzi? întrebă cu un dram de îngrijorare, cu chipul la fereastră şi ochii la nori.

Era sfârşitul lui februarie şi frigul nu trecuse încă. Însă, după cum toţi ai casei se mai învioraseră niţel când văzuseră că domnul Rivers se întorsese la ei, aşa şi vremea părea acum să se înveselească şi să se îmblânzească. Vântul îşi slăbi din tărie şi geamurile încetară să se zgâlţâie. Văzduhul luă o culoare perlată în locul cenuşiului obişnuit. Pajiştile se făcură verzi ca nişte mese de biliard.

Dimineaţa, pe vremea când mă plimbam numai eu cu Maud, păşeam laolaltă. Acum, de bună seamă, ea păşea alături de Domnu. El îi oferea braţul şi, după ce se prefăcea o vreme că şovăie, Maud îl accepta. Cred că i-l ţinea cu mai multă uşurinţă acum, că se învăţase să-l ţină pe-al meu. Totuşi mergea destul de ţeapănă, însă el găsea oricum tot felul de şiretlicuri ca să o tragă mai aproape. Îşi înclina capul până şi-l apropia de al ei. Se prefăcea că îi scutură gulerul de praf. La început între ei era un spaţiu liber, însă, încet-încet, spaţiul se închidea şi până la urmă mâneca lui se freca de a ei, poalele rochiei lui Maud se umflau, fluturând pe lângă pantalonii lui, şi cam atâta. Nu-mi scăpa nimic, căci păşeam în spatele lor. Duceam săculeţul cu vopseluri şi pensule, triunghiul de lemn şi un taburet. Uneori se îndepărtau de mine, părând că mă dăduseră uitării. Apoi Maud îşi amintea, se întorcea şi spunea:

— Eşti o fată de nădejde, Sue! Ai ceva împotrivă dacă ne mai plimbăm un pic? Domnul Rivers propune să mai mergem un sfert de milă şi gata.

Domnul Rivers făcea de fiecare dată propunerea asta. O ţinea tot într-o plimbare agale prin parc, zicând că nu face altceva decât să caute scene vrednice de penelul ei, când de fapt o trăgea aproape şi îi vorbea şoptit. Iar eu trebuia să mă ţin după ei cu tot calabalâcul.

Fireşte, tocmai mulţumită mie li se îngăduia lor să se plimbe uşa. Eu trebuia să fiu cu ochii pe ei şi să văd dacă Domnu se poartă cuviincios.

Nu-l scăpam din ochi. Şi nici pe ea. Uneori ea îi privea chipul, dar cel mai adesea se uita în pământ şi, când şi când, la vreo floare, frunză sau pasăre în zbor care-i atrăgea privirea. Iar când ea făcea asta, el se răsucea uşor, îmi surprindea privirea şi îmi zâmbea ca un împieliţat. Însă când ea îşi întorcea ochii spre el, Domnu îşi ştersese deja zâmbetul de pe chip.

Dacă îl vedeai atunci, puteai să juri că o iubeşte.

Dacă o vedeai, puteai să juri că şi ea îl iubeşte.

Dar vedeai şi că ea se teme tocmai de propria ei inimă palpitândă. El nu putea să-ntindă prea tare coarda. Nu o atingea niciodată decât pentru a-i îngădui să se sprijine de braţul lui şi pentru a-i conduce mâna când picta. Se apleca aproape de ea, pentru a o urmări cum înmoaie penelul în culori, iar atunci răsuflările li se uneau, iar părul lui se îmbina cu al ei, dar dacă se apropia un pic mai mult de-atât, Maud tresărea. Ea nu îşi scotea niciodată mănuşile.

Până la urmă Domnu a găsit un loc pe mal, iar Maud a început să picteze peisajul de acolo, adăugând tot mai multe trestii întunecate în fiecare zi. Seara stătea în salon şi le citea — lui şi domnului Lilly. Noaptea, la culcare, nu-şi găsea astâmpărul. Uneori mai lua picături, iar alteori tremura în somn.

Când se întâmpla aşa, o ţineam în braţe până îi trecea.

Voiam s-o ştiu cât mai liniştită, cu gândul la Domnu. Mai târziu el avea să-mi ceară să o tulbur, însă deocamdată mă îngrijeam de liniştea ei, mă îngrijeam să fie aranjată, mă îngrijeam ca rochiile ei să arate bine. Îi spălam părul cu oţet şi i-l pieptănam până strălucea. Domnu venea în salonul ei, o cerceta de sus până jos şi făcea o plecăciune. Iar când spunea „Domnişoară Lilly, cred că te faci din zi în zi tot mai frumoasă la chip!“, ştiam că nu minte. Însă mai ştiam şi că lauda nu îi era adresată ei, care nu făcuse nimic, ci mie, care făcusem totul.

Când venea vorba de asemenea mărunţişuri o luam pe ghicite. Domnu nu avea cum să grăiască pe şleau, însă se folosea din plin de ochii şi de zâmbetul lui, cum am mai zis. Am pândit prilejul unei discuţii între patru ochi şi chiar când părea că şansa nu va mai apărea nicicând,

ea s-a ivit — şi tocmai Maud, în nevinovăţia ei, ne-a îngăduit-o.

Căci într-o dimineaţă, devreme, l-a văzut de la fereastra odăii sale. Stătea acolo, îşi rezemase capul de geam şi mi-a zis:

— Uite-l pe domnul Rivers mergând pe pajişte.

M-am dus lângă ea şi, ca un făcut, Domnu era acolo. Se plimba alene pe iarbă, fumând o ţigară. Soarele încă nu se înălţase pe cer şi îi lungea straşnic umbra.

— Nu-i aşa că-i înalt? am întrebat-o, uitându-mă pieziş la ea.

Maud încuviinţă. Răsuflarea ei aburi geamul şi domnişoara îl curăţă cu mâna. Apoi scoase un „Vai!“, de parcă Domnu s-ar fi prăvălit la pământ.

— Vai! Cred că i s-a stins ţigara. Bietul domn Rivers!

Domnu îşi cerceta mucul întunecat al ţigării şi sufla peste el. Îşi vârî mâna în buzunarul de la pantaloni, în căutarea unui chibrit. Maud şterse din nou geamul.

— Acum să vedem, zise ea, oare poate să şi-o aprindă? Are chibrit? Vai, nu cred că are! Iar orologiul a bătut jumătatea de ceas acum mai bine de douăzeci de minute. Trebuie să meargă la unchiul curând. Nu, n-are nici un chibrit în toate buzunarele...

Se uită la mine, frângându-şi mâinile, de parcă i se rupea inima.

— Nu moare din atâta lucru, domnişoară, am zis eu.

— Dar bietul domn Rivers! repetă ea. Vai, Sue, dacă te mişti iute, ai putea să-i duci un chibrit. Uite, îşi vâră ţigara în buzunar. Ce trist pare acum!

N-aveam nici un chibrit. Margaret le ţinea la ea în şorţ. Când i-am zis lui Maud, a strigat:

— Atunci ia o lumânare! Ia orice! Ia un tăciune din foc! Of, nu poţi să te mişti mai cu vlagă?... Ai grijă, nu spune că te-am trimis eu!

Vă vine să credeţi că m-a pus să fac una ca asta? Să ţopăi pe scări în jos două etaje, cu un tăciune aprins într-un cleşte, doar ca să-i tihnească unui bărbat ţigara de dimineaţă! Vă vine să credeţi că am făcut aşa ceva? Păi, acuma eram slugă, aşa că n-aveam încotro. Domnu mă văzu venind prin iarbă spre el, zări ce aduceam şi râse.

— Bun, am zis. M-a trimis să ţi-l aduc ca să-ţi aprinzi ţigara, prefă-te bucuros, că stă cu ochii pe noi. Fă mare caz de asta, dacă eşti bun.

El nu şi-a mişcat capul, ci doar şi-a înălţat privirea spre fereastra ei.

— Ce fată bună e, zise apoi.

— Prea bună pentru tine. Aici n-am nici o îndoială.

Domnu zâmbi, însă numai cum îi zâmbeşte un domn unei slugi, şi îşi luă un chip blajin. Îmi închipuiam cum priveşte Maud în jos, răsuflând mai iute în geam. Apoi el spuse încet:

— Ce mai faci, Sue?

— Binişor, i-am răspuns.
— Crezi că mă iubeşte?
— Da. O, da!
Scoase o tabacheră de argint şi desprinse o ţigară din ea.
— Dar nu ţi-a spus-o cu gura ei?
— Nici nu-i nevoie.
Se aplecă spre tăciune.
— Are încredere în tine?
— Cre’ că n-are încotro. Nu mai are pe nimenea.
Trase din ţigară, apoi suflă fumul cu un oftat. Fumul se întinse ca o pată albastră în aerul rece.
— A noastră e, zise Domnu.
Se dădu un pic înapoi, apoi îmi făcu un semn din ochi. Am văzut ce voia, m-am făcut că scap tăciunele în iarbă, iar el s-a aplecat să mă ajute.
— Altceva? întrebă atunci.
I-am povestit în şoaptă despre picăturile de somn şi despre frica ei de propriile vise. Mă ascultă zâmbind şi făcându-şi de lucru cu cleştele şi tăciunele până când, în cele din urmă, îl prinse şi se ridică, apoi îmi puse degetele pe capătul cleştelui şi mi le apăsă bine.
— Picăturile şi visele se nimeresc cum trebuie, zise el încet. Ne vor fi de ajutor mai încolo. Dar ştii ce-ai de făcut deocamdată? Fii cu ochii pe ea. Fă-o să te iubească. E mica noastră nestemată, Suky. Curând am s-o smulg din montură şi am să-mi scot banii pe ea... Ţine-l tot aşa, continuă Domnu pe un ton normal, fiindcă domnul Way venise la uşa din faţă, ca să vadă de ce era deschisă. Aşa, ca nu cumva să cadă tăciunele şi să ardă covoarele domnişoarei Lilly...
I-am făcut o reverenţă, iar el s-a îndepărtat. Pe urmă, în vreme ce domnul Way ieşi să-şi dezmorţească picioarele, să se uite la soare şi să-şi dea peruca pe ceafă, ca să se scarpine sub ea, Domnu spuse ultima oară în şoaptă:
— Au pus rămăşaguri pe tine în Lant Street. Doamna Sucksby a pus la bătaie cinci lire c-o să dai lovitura. Mi-am luat îndatorirea să te sărut din partea ei.
Îşi ţuguie buzele într-un sărut mut, îşi înfipse ţigara în pupătoare şi mai scoase nişte fum albăstrui. Apoi făcu o plecăciune. Părul i se revărsă peste guler. Îşi ridică mâna albă, ca să şi-l vâre înapoi după ureche.
Din locul unde stătea el, pe scări, am văzut că domnul Way îl cercetează cumva ca derbedeii din Borough, de parcă nu se hotăra ce voia să facă mai întâi: să-l ia în râs sau să-l pocnească până-i dă borşul pe nas. Însă Domnu rămase cu aceeaşi privire de mieluşel. Îşi ridică

doar faţa înspre soare şi se întinse, astfel ca Maud să-l vadă mai bine din penumbra odăii.

După aceea Maud a stat şi l-a urmărit cum îşi fumează ţigara în fiecare dimineaţă. Nu se clintea de la fereastră, unde rămânea cu faţa lipită de geam, iar sticla îi zugrăvea pe frunte un cerc roşu, un cerc stacojiu desăvârşit pe chipul ei palid. Era ca pata de pe obrazul unei fete chinuite de friguri. Cercul mi se părea tot mai întunecat şi mai fioros cu fiecare zi ce trecea.

Acum nu-l mai scăpa din ochi pe Domnu, iar eu n-o scăpăm din ochi pe ea — şi tustrei aşteptam să se dezlănţuie frigurile.

Socotisem că trebuşoara urma să ne ia două-trei săptămâni, însă deja se scurseseră două săptămâni şi nu ajunseserăm nicăieri. Apoi mai trecură încă două şi tot nimic. Maud era prea plină de răbdare şi casa era prea potolită. Ea făcea din când în când câte un salt mic de pe şănţuleţul ei, ca să se apropie un pic de Domnu, iar el făcea un mic ocol tainic pe şănţuleţul lui, ca să o aibă mai aproape. Dar aşa săpau doar două şănţuleţe noi, pe care alunecau în continuare amândoi. Trebuia să facem praf toată şandramaua.

Trebuia ca Maud să-mi încredinţeze tainele ei, ca să o îndrum pe calea asta. Însă cu toate că i-am strecurat o mie de apropouri mărunte — de pildă, ce bun la inimă e domnul Rivers, ce chipeş şi ce manierat e şi cât de mult părea să-l placă unchiul ei, cât de mult părea să-l placă ea, cât de mult părea s-o placă el şi de-ar fi ca o doamnă să se gândească la măritiş, oare nu socotea că domnul Rivers era numai bun pentru o trebuşoară ca asta? —, cu toate că i-am oferit vreo mie de asemenea prilejuri să-şi deschidă inima, nu s-a repezit la nici unul. Vremea se făcu iarăşi rece, apoi se încălzi. Veni martie. Apoi aproape că se făcu aprilie. În mai stampele domnului Lilly urmau să fie toate înrămate, iar Domnu avea să fie silit să plece. Maud tot nu zicea nimic, iar el se înfrâna să o zorească, de teamă că o mişcare greşită ar putea să o înfricoşeze şi s-o facă să renunţe.

Tot aşteptând, eu nu-mi mai găseam astâmpărul, Domnu nu-şi mai găsea astâmpărul. Ne apucase pe toţi trei bâzdâcul. Maud stătea şi se frământa ceasuri la rând, iar când bătea orologiul tresărea şi tresăream şi eu văzând-o, apoi, când venea vremea să apară Domnu, o urmăream cum se înfioară şi trage cu urechea la paşii lui. După care se auzea ciocănitul, iar ea sărea cât colo, ţipa sau scăpa ceaşca şi o spărgea. Şi-apoi noaptea zăcea ţeapănă, cu ochii deschişi sau se tot întorcea şi murmura prin somn.

Şi toate astea din pricina amorului! Nu mai văzusem aşa ceva de când eram. M-am gândit cum se dezlega o treabă ca asta în Borough.

M-am gândit câte şi mai câte putea să facă o fată când îi plăcea de un flăcău şi mirosea că şi lui îi cam place de ea.

M-am gândit ce-aş face eu dacă m-ar plăcea un bărbat ca Domnu.

M-am gândit că poate ar trebui s-o iau deoparte şi să-i zic asta, ca de la fată la fată.

Apoi m-am gândit că m-ar putea crede necioplită. Sucită treabă a mai fost şi asta în lumina a ce s-a petrecut mai încolo.

Însă mai întâi s-a petrecut altceva. În sfârşit s-au dezlănţuit frigurile. Şandramaua s-a făcut praf şi toată aşteptarea noastră şi-a vădit preţul.

L-a lăsat s-o sărute.

Nu pe buze, ci altundeva, mult mai straşnic.

Ştiu, pentru că am văzut totul cu ochii mei.

S-a petrecut pe malul fluviului, în prima zi a lui aprilie. Era prea cald pentru răstimpul acela al anului. Soarele strălucea vesel pe cerul cenuşiu şi toată lumea zicea că o să fie furtună.

Maud purta o haină şi o pelerină peste rochie şi i s-a făcut cald. M-a chemat şi m-a pus să-i scot pelerina, apoi haina. Stătea cu trestiile ei pictate în faţă, iar Domnu i se aţinea prin preajmă, uitându-se la ea şi zâmbind. Maud îşi tot mijea ochii de la soare, iar când şi când îşi ducea mâna streaşină la frunte. Mănuşile i se pătaseră în ultimul hal şi avea pete de vopsea pe faţă.

Aerul era încărcat, cald şi greu, însă pământul era rece la atingere. Încă ţinea în el frigul iernii şi umezeala fluviului. Papura mirosea a rânced. Se auzea un zgomot asemenea pilei unui lăcătuş, despre care Domnu spunea că vine de la brotaci. Mişunau păianjeni pe picioroangele lor şi gâze de tot soiul. În apropiere era un boschet cu muguri graşi şi păroşi, gata să plesnească.

M-am aşezat lângă boschet, pe luntrea răsturnată. O cărase Domnu până aici, la adăpostul zidului, pentru mine. Mă pusese să şed cât mai departe de el şi de Maud — atât cât îndrăznise. Păzeam de păianjeni un coşuleţ cu cofeturi. Altă treabă n-aveam câtă vreme Maud picta şi Domnu admira, zâmbind şi punându-şi uneori mâna pe mâna ei.

Maud picta, soarele straniu şi fierbinte cobora, văzduhul cenuşiu începea să se umple de dungi roşietice, iar aerul deveni mai apăsător. Şi atunci am adormit. Am dormit şi am visat că sunt în Lant Street. L-am visat pe domnul Ibbs la vasul lui cu cărbuni, arzându-se la mână şi urlând. Urletul m-a trezit. M-am ridicat de pe luntre fără să-mi dau seama o clipă unde mă aflu. Apoi m-am uitat în jur. Nici urmă de Maud şi de Domnu.

Scaunul era acolo, şi tot acolo erau şi desenele oribile. Erau acolo şi pensulele — una căzuse pe jos —, şi vopselurile. M-am dus să ridic

pensula căzută. Mi-am zis că lui Domnu i-ar fi stat în fire s-o conducă înapoi spre casă şi să mă lase pe mine să vin singură şi asudată, cu toate catrafusele după mine. Însă nu-mi închipuiam că ea ar fi plecat singură cu el. Mai că m-am temut pentru ea. Mai că m-am simţit ca o slujnică adevărată, îngrijorată de soarta stăpânei sale.

Apoi i-am auzit vocea murmurând. Am mers un pic mai încolo şi i-am văzut.

Nu se duseseră prea departe — doar înaintaseră pe mal, acolo unde fluviul cotea pe lângă zid. Nu au auzit cum mă apropii şi nu şi-au întors privirea. Pesemne merseseră împreună pe lângă fâşia de papură, iar apoi cred că el îi vorbise în cele din urmă. Vorbise prima oară fără teama că i-aş putea auzi şi m-am întrebat ce cuvinte îşi alesese, de ajunsese să se rezeme toată de el, cum făcea acum. Îşi sprijinea capul de gulerul lui. Poalele i se ridicaseră la spate aproape până la genunchi. Şi totuşi îşi ferea faţa de a lui. Braţele îi atârnau în lături, ca braţele unei păpuşi. Domnu îşi mişca gura, lipită de părul ei, şi şoptea ceva.

Apoi, sub ochii mei, îi ridică unul din braţele neajutorate, îi scoase încetişor mănuşa până la jumătate, după care îi sărută palma dezgolită.

Aşa am ştiut că era de-acum a lui. Cred că el a scos un suspin. Cred că şi ea a scos un suspin. Am văzut cum s-a lăsat şi mai aproape de el, apoi a trecut-o un fior. Poalele i s-au ridicat şi mai tare, dezvelindu-i marginea ciorapilor şi albeaţa coapselor.

Aerul era gros ca melasa. Rochia mi se umezise unde îmi stătea lipită de piele. Şi un drug de fier ar fi asudat dacă l-ai fi vârât într-o rochie pe o vreme ca asta. Un ochi de sticlă s-ar fi rotit în orbită dacă s-ar fi zgâit cum o făceam eu. Nu puteam să-mi întorc privirea. Încremenirea lor — cu mâna ei, atât de palidă, pe barba lui, mănuşa boţită în jurul încheieturilor degetelor şi poalele ei ridicate — părea să mă ţină ca sub vrajă. Orăcăitul broaştelor se auzea mai tare ca înainte. Fluviul plescăia ca o limbă printre trestii. Am privit cum Domnu îşi înclină capul şi o sărută din nou uşor.

Ar fi trebuit să mă bucur că reuşise. Dar nu mă bucuram. În schimb, îmi închipuiam asprimea favoriţilor săi pe palma ei. M-am gândit la degetele ei fine şi albe, la unghiile ei moi şi albe. Tocmai i le tăiasem azi-dimineaţă. O îmbrăcasem şi o pieptănasem. Mă îngrijisem să fie frumoasă. Totul cu gândul la clipa asta. Totul pentru el. Acum, când dincolo de ea se zăreau părul şi vestonul său negru, ea părea atât de firavă, atât de măruntă şi de palidă, că-mi venea să cred că o să se rupă-n două. Îmi venea să cred că el ar putea s-o înghită sau s-o rănească.

Le-am întors spatele. Simţeam tare de tot arşiţa zilei, apăsarea aerului, duhoarea trestiilor. M-am întors şi am luat-o încet spre locul

unde rămăsese desenul. După vreun minut veni tunetul, peste încă unul se auzi foşnetul rochiei, iar apoi Maud şi Domnu ieşiră iute de după zidul arcuit, ea la braţul lui, cu mănuşile bine încheiate şi cu ochii în pământ, el acoperindu-i mâna cu degetele lui şi ţinând capul înclinat. Când mă zări, Domnu îmi aruncă o privire cu tâlc.

— Sue! zise el. N-am vrut să te trezim. Ne-am plimbat un pic şi ne-a furat priveliştea râului. Acum s-a dus toată lumina şi cred că o să vină ploaia. Ai cumva o haină pentru stăpâna ta?

Nu i-am răspuns. Dar şi Maud rămase tăcută şi îşi privea neîncetat picioarele. I-am pus pelerina pe umeri, apoi am luat desenul, vopselurile, scăunaşul şi coşul şi i-am urmat pe drumul de întoarcere, prin uşa cea mare din perete. Ne-a deschis domnul Way. În vreme ce el închidea uşa, se auzi iarăşi tunetul. Apoi se porni ploaia, cu picuri mari, întunecaţi şi tulburi.

— Chiar la timp, zise blând Domnu, privind-o lung pe Maud şi îngăduindu-i să-şi retragă mâna.

Era mâna pe care i-o sărutase. Pesemne că-i simţea încă buzele acolo, căci am văzut cum ea îi întoarce spatele şi şi-o duce la piept, trecându-şi degetele peste propria-i palmă.

Capitolul cinci

A plouat toată noaptea. Din pricina asta s-au strâns şuvoaie de apă, care s-au scurs pe sub uşile pivniţei, în bucătărie, în cămară şi în dependinţe. A trebuit să ne grăbim cu cina, pentru ca domnul Way şi Charles să aşeze saci cu nisip. Am stat cu doamna Stiles la o fereastră de lângă scările din dos, privind stropii săltăreţi şi limbile de lumină. Ea îşi frecă braţele şi se uită pierdută la cer.

— Vai de marinarii de pe mare! zise apoi.

M-am dus mai devreme în odăile lui Maud şi am stat pe întuneric, iar când a intrat, vreme de câteva clipe nu a ştiut că sunt acolo. A rămas o vreme în picioare şi şi-a acoperit faţa cu palmele. Apoi un fulger a brăzdat iarăşi cerul, ea m-a zărit şi a sărit cât colo.

— Eşti aici? întrebă.

Ochii îi păreau mai mari ca oricând. Îşi petrecuse vremea cu unchiul ei şi cu Domnu. M-am gândit „Acuma o să-mi zică“. Însă Maud a stat aşa o vreme şi s-a uitat lung la mine, iar când s-a auzit tunetul, s-a întors şi s-a îndepărtat. Am urmat-o în iatacul ei. A stat s-o dezbrac la fel de lipsită de vlagă cum stătuse şi în braţele lui Domnu, iar mâna pe care el i-o sărutase şi-o ţinea un pic în lături, ca şi cum şi-o păzea. Odată ajunsă în pat, a rămas nemişcată, ridicând doar când şi când capul de pe pernă. Din pod răzbătea un picurat monoton.

— Auzi ploaia? mă întrebă, apoi adăugă cu un glas mai stins: Tunetele se îndepărtează.

M-am gândit cum se umplu podurile de apă. M-am gândit la marinarii de pe mare. M-am gândit la Borough. Casele de la Londra gem când plouă. Mă întrebam dacă doamna Sucksby stătea în patul ei şi se gândea la mine în vreme ce casa gemea din încheieturi.

„Trei miare!“ zisese ea. „Măiculiţă!”

Maud ridică iarăşi capul şi îşi ţinu răsuflarea. Am închis ochii. „Gata, începe”, mi-am spus.

Dar până la urmă tot n-a zis nimic.

Când m-am trezit, ploaia încetase şi casa era încremenită. Maud stătea întinsă şi era albă ca laptele. I-a venit micul dejun şi ea l-a dat

deoparte, refuzând să mănânce. A vorbit încet despre tot felul de nimicuri. Nu arăta şi nu se purta deloc ca o fată îndrăgostită. Mi-am închipuit că avea să spună curând vreo vorbă care să arate că-i înamorată. Socoteam că era ameţită de toate câte le simţea.

A urmărit cum vine Domnu şi îşi fumează ţigara, aşa cum făcea întotdeauna, iar când el s-a dus la domnul Lilly, a zis că vrea să iasă şi ea la plimbare. Soarele n-avea pic de vlagă. Văzduhul era din nou cenuşiu, iar pământul era presărat cu băltoace de plumb — sau aşa păreau să fie. Aerul era atât de spălat şi de curat, că mă zgândărea. Totuşi am mers, după obicei, în pădure şi la gheţărie, apoi la capelă şi la morminte. Când am ajuns la mormântul mamei sale, Maud s-a aşezat, a rămas un pic lângă el şi s-a uitat îndelung la lespede. Se înnegrise de la ploaie. Iarba dintre morminte era jumulită şi culcată la pământ. Vreo două-trei ciori se mişcau cu fereală pe lângă noi, căutând râme. Le-am urmărit cum ciugulesc pământul. Apoi cred că am oftat, căci Maud s-a uitat la mine, iar chipul ei — care i se înăsprise de cât stătuse încruntată — se îmblânzi.

— Eşti tristă, Sue, zise ea.

Am clătinat din cap.

— Eu aşa cred, continuă. E vina mea. Te-am adus iar şi iar în locul ăsta însingurat, fără să mă gândesc decât la mine. Dar ştii şi tu cum e să vezi ce înseamnă dragostea de mamă şi apoi să o pierzi.

Mi-am întors privirea de la ea.

— Nu-i nimic, am zis. N-are a face.

— Eşti curajoasă...

M-am gândit la mama, cum murise ea semeaţă în ştreang, şi mi-am dorit dintr-odată ceva ce nu-mi mai dorisem nicicând — ca mama să fi fost o fată ca oricare alta şi să fi murit cum moare tot omul. Ca şi cum mi-ar fi ghicit gândurile, Maud zise, de data asta încet:

— Şi de ce anume... te superi dacă te întreb?... de ce a murit mama ta?

Am cugetat câteva clipe. Până la urmă am zis că înghiţise un ac şi se sufocase.

Chiar cunoscusem o femeie care murise aşa. Maud m-a privit cu ochii mari şi şi-a dus mâna la gât. Apoi s-a uitat în jos, la mormântul mamei sale.

— Cum te-ai simţi, zise ea cu glas stins, dacă tu, cu mâna ta, i-ai fi vârât pe gât acul acela?

Părea o întrebare tare ciudată, însă, de bună seamă, de-acum mă învăţasem cu lucrurile ciudate pe care le spunea. I-am răspuns că m-aş simţi tristă şi ruşinată.

— Chiar aşa? zise ea. Vezi tu, mă preocupă să aflu. Căci tocmai

naşterea mea a ucis-o pe mama. Sunt la fel de vinovată de moartea ei ca şi cum aş fi înjunghiat-o cu mâna mea!

Îşi privi cu un aer ciudat degetele, care i se mânjiseră la vârfuri cu pământ roşiatic.

— Ce prostie! Cine v-a vârât în cap una ca asta? Ar trebui să-i fie ruşine.

— Nu mi-a vârât nimeni în cap asta, răspunse ea. Mie mi-a venit ideea.

— Atunci e şi mai rău, pentru că aveţi destulă minte şi ar trebui să fiţi mai cu judecată. De parcă o fată poate fi împiedicată să se nască!

— Aş vrea să mă fi împiedicat cineva! spuse Maud.

Mai că ţipase. Una din ciori se înălţă dintre pietrele de mormânt, bătând aerul cu aripile. Sunetul aducea cu cel al unui covor scuturat la fereastră. Ne-am întors amândouă capetele ca s-o urmărim în zbor şi, când m-am uitat iarăşi la Maud, avea lacrimi în ochi.

Mi-am zis: „Ce-ai de plângi? Eşti îndrăgostită, îndrăgostită!“. Am încercat să-i amintesc.

— Domnul Rivers, am început.

Însă când i-a auzit numele, a trecut-o un fior.

— Priveşte cerul, zise ea iute.

Văzduhul se întunecase.

— Cred că va tuna iar. Uite ploaia cea nouă, uite-o!

Închise ochii şi lăsă să-i cadă ploaia pe chip, iar după o clipă n-am mai desluşit care erau picurii de ploaie şi care erau lacrimile ei. M-am dus la ea şi i-am pus mâna pe braţ.

— Puneţi-vă pelerina, i-am spus.

Acum ploaia cădea cu stropi deşi şi grei. M-a lăsat să-i ridic gluga şi să i-o închei, de parcă era un copil mic, şi cred că de n-aş fi tras-o de lângă mormânt ar fi rămas acolo, s-o ude până la piele. Însă am târât-o după mine până la uşa micii capele. Era încuiată bine, cu un lanţ ruginit şi un lacăt, însă deasupra se afla un portic de lemn putred. Ploaia lovea cu putere lemnul, scuturându-l. Rochiile ni se întunecaseră la poale, căci se înmuiaseră în apă. Stăteam vârâte una în alta, cu umerii lipiţi de uşa capelei, iar ploaia cădea drept în jos, ca nişte mănunchiuri de săgeţi. O mie de săgeţi şi o singură inimă sărmană. Maud spuse:

— Domnul Rivers m-a cerut în căsătorie, Sue.

A zis-o cu un glas monoton, ca o fetiţă care îşi spune lecţia şi, cu toate că aşteptasem atâta amar de vreme să zică asta, când i-am răspuns, vorbele îmi părură toropite, ca ale ei.

— Vai, domnişoară Maud! Mă bucur tare mult!

Un strop de ploaie căzu între feţele noastre.

— Chiar te bucuri? zise Maud.

Avea obrajii umezi şi părul lipit de ei.

— Atunci, continuă ea cu un glas amărât, atunci îmi pare rău. Căci nu i-am spus da. Cum aş putea? Unchiul meu... unchiul meu n-o să renunţe în veci la mine. Mai trebuie să treacă patru ani până împlinesc eu douăzeci şi unu. Cum să-i cer domnului Rivers să aştepte atât?

Fireşte, ghicisem că aşa avea să gândească. Nădăjduisem că aşa avea să gândească, căci, dacă gândea aşa, cu atât mai dornică va fi să fugă în lume şi să se mărite în taină. Am spus clar şi cu băgare de seamă:

— Sunteţi sigură că aşa va face unchiul dumneavoastră?

Maud încuviinţă din cap.

— Nu se va lipsi de mine câtă vreme mai sunt cărţi de citit şi de adnotat — şi întotdeauna vor mai fi cărţi! În afară de asta, el e un om mândru. Ştiu că domnul Rivers e fiu de gentilom, dar...

— Dar unchiul dumneavoastră nu-l va socoti destul de nobil?

Maud îşi muşcă buza.

— Mă tem că dacă va prinde de veste că domnul Rivers mi-a cerut mâna, îl va alunga din casă. Însă, oricum ar fi, tot trebuie să plece atunci când îşi sfârşeşte lucrul! Trebuie să plece...

Glasul prinse a-i tremura.

— Şi atunci cum îl voi mai vedea? În asemenea împrejurări cum poţi să păstrezi dragostea cuiva patru ani în şir?

Îşi duse mâinile la faţă şi se puse pe plâns. Îi tresăltau umerii. Era groaznic s-o vezi în halul ăsta.

— Nu trebuie să plângeţi, i-am spus şi i-am atins obrazul, dându-i la o parte părul ud. Zău, domnişoară, nu trebuie să plângeţi! Credeţi că domnul Rivers va renunţa la dumneavoastră acum? Cum ar putea? Vă preţuieşte mai presus de orice. Când o să vadă asta, unchiul dumneavoastră o să-şi schimbe hotărârea.

— Nu-i pasă câtuşi de puţin de fericirea mea, spuse Maud. Numai de cărţile lui! M-a ţinut ca pe-o carte. Nu trebuie să fiu luată în mâni, atinsă şi îndrăgită. Trebuie să fiu ţinută aici, în cât mai puţină lumină, în vecii vecilor!

Vorbise cu atâta amar cum nu o mai auzisem nicicând. Am zis:

— Unchiul dumneavoastră vă iubeşte, fără îndoială. Însă domnul Rivers...

Cuvintele parcă mi se împotmoliră în gât. Am tuşit.

— Şi domnul Rivers vă iubeşte.

— Chiar crezi, Sue? A vorbit cu atâta patimă ieri, pe mal, când tu dormeai. A vorbit de Londra, de casa şi atelierul lui. Spunea că nu-şi doreşte decât să mă ia acolo, nu ca ucenică, ci ca soţie. Spunea că doar la asta se gândeşte. Spunea că ar muri dacă m-ar aştepta atâta amar

de vreme! Crezi că vorbeşte serios, Sue?

Maud aştepta să-i răspund. Mi-am zis: „Nu-i minciună, nu-i minciună. Chiar o iubeşte — pentru banii ei. Cred că dacă i-ar pierde acum, ar crăpa”.

— Sunt încredinţată, domnişoară.

Maud privi în pământ.

— Dar ce poate face?

— Trebuie să vă ceară de la unchiul dumneavoastră.

— Nu se poate!

— Atunci...

Am tras aer în piept.

— ... Trebuie să găsiţi o altă cale.

Nu mi-a răspuns, însă a clătinat din cap,.

— Trebuie să o faceţi.

Tot nici un răspuns.

— Chiar nu mai e nici o altă cale pe care s-o urmaţi...?

Îşi ridică privirea spre mine, abia stăpânindu-şi lacrimile. Se uită neliniştită în stânga şi-n dreapta şi veni un pic mai aproape. Apoi zise în şoaptă:

— N-ai să spui nimănui, nu-i aşa, Sue?

— Ce să spun, domnişoară?

Clipi din nou. Şovăia.

— Trebuie să promiţi că nu spui. Trebuie să juri!

— Jur! am strigat. Jur!

Totodată, îmi spuneam: „Haide odată, zi acuma!“, căci era groaznic s-o văd temându-se atâta să renunţe la taina ei, când eu i-o ştiam deja prea bine.

Atunci, în sfârşit, a zis-o.

— Domnul Rivers, şopti ea cu un glas mai stins ca oricând, spune că putem să plecăm noaptea.

— Noaptea!

— Spune că ne putem cununa la biserică numai noi doi. Spune că după aia unchiul meu ar putea să mă ceară înapoi, însă nu crede că o va face. Nu dacă îi devin... soţie.

Când rosti acest cuvânt, chipul îi păli de tot. Am văzut cum i se scurge sângele din obraji. Apoi se uită la lespedea de pe mormântul mamei sale.

— Trebuie să faceţi ce vă zice inima, domnişoară, am spus eu.

— Nu sunt sigură. La urma urmelor, nu sunt sigură.

— Dar ce-ar însemna să îl iubiţi şi-apoi să-l pierdeţi!

Maud mă privea într-un chip ciudat.

— Îl iubiţi, nu? am întrebat.

Se răsuci un pic şi am văzut că arăta în continuare ciudat, iar de răspuns tot nu-mi răspunse. Abia într-un târziu zise:

— Nu ştiu.

— Nu ştiţi? Cum să nu ştiţi aşa ceva? Nu vă tresaltă sângele când îl vedeţi venind? Glasul lui nu vă înfioară când vă ajunge la ureche? Nu simţiţi un tremur când vă atinge? Nu îl visaţi în fiece noapte?

Maud îşi muşcă buza ei plină.

— Şi toate astea înseamnă că-l iubesc?

— De bună seamă! Ce altceva ar putea să însemne?

Nu îmi răspunse. Închise doar ochii şi se cutremură. Îşi împreună mâinile şi îşi trecu iarăşi degetele peste locul acela din palmă unde îşi lipise ieri Domnu buzele.

Doar că acum am văzut: nu mângâia carnea, ci mai degrabă o freca. Nu-i ocrotea sărutarea. Îi simţea gura ca pe o arsură, ca pe o furnicătură, ca pe o aşchie înfiptă în carne şi încerca să-i şteargă amintirea.

Nu îl iubea câtuşi de puţin. Doar se temea de el.

Am tras aer în piept. Maud deschise ochii şi-mi întoarse privirea.

— Ce-o să faceţi? am întrebat-o în şoaptă.

— Ce pot să fac? spuse ea, tremurând. Mă vrea. M-a cerut. Vrea să fiu a lui.

— Aţi putea... spune nu.

Maud clipi, de parcă nu-i venea să creadă că spusesem una ca asta. Nici mie nu-mi venea să cred.

— Să spun nu? întrebă ea domol. Să spun nu?

Apoi se schimbă la faţă.

— Şi după aceea să-l urmăresc de la fereastră cum pleacă? Sau poate că atunci când va pleca eu voi fi în biblioteca unchiului, unde ferestrele sunt astupate, aşa că nici măcar n-am să-l văd plecând. Iar apoi... vai, Sue, apoi nu crezi că o să mă întreb mereu ce viaţă aş fi putut avea? Socoţi că va mai veni vreun bărbat care să mă vrea măcar pe jumătate cât el? Chiar am de ales?

Acum avea o privire atât de neclintită şi de goală, că m-am ferit de ea, înfiorată. Câteva clipe n-am răspuns nimic, ci m-am întors şi mi-am pironit ochii pe lemnul uşii de care ne sprijineam, pe lanţul ruginit care o fereca şi pe lacăt. Lacătul e cea mai simplă dintre încuietori. Cele mai afurisite sunt acelea care îşi păzesc părţile care încuie. E chinul de pe lume să le spargi. Asta m-a învăţat domnul Ibbs. Am închis ochii şi i-am văzut chipul, apoi am auzit-o pe doamna Sucksby zicând „Trei miare”... Am tras aer în piept, m-am uitat iar la Maud şi am zis:

— Măritaţi-vă cu el, domnişoară. Nu mai aşteptaţi încuviinţarea unchiului. Domnul Rivers vă iubeşte, iar dragostea nu face rău nimănui

— nici măcar unei gâze. Cu timpul veţi învăţa să-l iubiţi aşa cum se cuvine. Până atunci plecaţi cu el în taină şi faceţi ce vă spune.

O clipă îmi păru tare nenorocită — ca şi cum trăsese nădejde că o să spun orice altceva. Însă n-a fost aşa decât o clipă. Apoi se limpezi la chip şi zise:

— Aşa voi face. Am s-o fac. Însă nu pot pleca singură. Nu se poate să mă trimiţi cu el de una singură! Trebuie să vii cu mine! Zi-mi că vii! Zi-mi că o să vii să-mi fii slujnică în viaţa mea cea nouă de la Londra!

Am zis că o să vin. O podidi un hohot de râs ascuţit şi nervos, iar apoi, de unde până atunci plânsese, cuprinsă de tristeţe, parcă o apucă un fel de beţie. Vorbi despre casa pe care i-o făgăduise Domnu, despre veşmintele la modă pe care o voi ajuta să şi le aleagă din Londra şi despre trăsura pe care o s-o aibă. A zis c-o să-mi cumpere rochii frumoase. A zis că atunci n-o să mă mai socotească slujnica ei, ci tovarăşa ei. A zis c-o să-mi tocmească o slujnică numai a mea.

— Căci, ştii, zise ea fără fasoane, voi fi foarte bogată după ce mă mărit.

Tremură, zâmbi şi se agăţă de braţul meu, apoi mă trase spre ea şi-şi sprijini capul de al meu. Obrazul îi era rece şi neted ca o perlă. Părul îi lucea, încărcat cu picuri de ploaie. Cred că plângea, însă nu m-am tras de lângă ea, ca să încerc să mă încredinţez. Nu voiam să-mi vadă chipul. Cred că aveam o privire îngrozitoare.

În acea după-amiază îşi orândui după obicei vopselurile şi desenul, însă pensulele şi culorile rămaseră uscate. Domnu veni în salon, se apropie iute de ea şi se opri dinainte-i, de parcă tânjea s-o ia în braţe, dar se temea. Îi spuse pe nume: nu domnişoară Lilly, ci Maud. O zise cu un glas coborât şi plin de patimă, iar ea se cutremură, şovăi o dată, apoi încuviinţă din cap. Domnu scoase un suspin prelung, îi prinse mâna şi se lăsă în genunchi înaintea ei. Mie mi s-a părut că prea întinde coarda şi până şi ea păru să se îndoiască o clipă.

— Nu, nu aici! zise Maud şi se uită iute la mine.

Iar el, când îi văzu privirea, o întrebă:

— Dar nu putem să ne purtăm slobod faţă de Sue? Nu i-ai spus? Nu ştie totul?

Se întoarse spre mine cu o mişcare stângace din cap, de parcă l-ar fi durut ochii dacă se uita la orice altceva în afară de ea.

— Ah, Sue, dac-ai simţit vreodată prietenie faţă de stăpâna ta, fii acum o prietenă adevărată! Dac-ai privit vreodată cu bunăvoinţă doi îndrăgostiţi nesăbuiţi, priveşte-ne cu bunăvoinţă şi pe noi!

Mă privi ţintă. L-am privit şi eu la fel.

— A făgăduit să ne ajute, zise Maud. Dar, domnule Rivers...

— Vai, Maud! spuse el atunci. Chiar vrei să mă jigneşti? Maud îşi

plecă fruntea.

— Atunci Richard, zise ea.

— Aşa da.

Încă stătea în genunchi, cu chipul înălţat spre ea. Maud îi atinse obrazul. Domnu întoarse capul şi îi sărută mâinile, iar ea şi le retrase repede, spunând:

— Sue ne va ajuta cât poate. Însă trebuie să fim cu grijă, Richard!

Domnu zâmbi şi clătină din cap.

— Şi, după cum mă vezi acum, socoţi că nu voi fi nicicând aşa?

Se ridică şi se îndepărtă de ea. După aceea începu:

— Ştii cât de grijuliu mă va face dragostea mea? Iată, priveşte-mi mâinile! Să spunem că între ele e o pânză de păianjen. E dorinţa mea arzătoare. Şi în mijlocul ei e un păianjen de culoarea unei nestemate. Păianjenul eşti tu. Astfel te voi purta — cu atâta blândeţe şi băgare de seamă şi fără a te-nchide în vreun vas, că nici n-ai să ştii că eşti dusă undeva.

Vorbise ţinându-şi palmele albe făcute căuş, iar apoi, după ce se uită în spaţiul dintre ele, îşi răsfiră degetele şi râse. Mi-am întors faţa dinspre el. Când am privit-o iarăşi pe Maud, Domnu îi luase mâinile şi i le ţinea blând în dreptul inimii sale. Ea părea mai puţin stingherită. S-au aşezat şi au vorbit pe şoptite.

Şi mi-am amintit tot ce spusese la morminte şi cum îşi frecase palma. Mi-am zis: „Nu face nimic. Acum a şi uitat. Cum să nu simtă dragoste când el e aşa de chipeş şi pare atât de bun?“.

Mi-am zis: „Fireşte că îl iubeşte”. I-am urmărit în vreme ce el se înclina spre ea, o atingea şi îi stârnea roşeaţa în obraji. Mi-am zis: „Cine nu l-ar iubi?”.

Apoi Domnu îşi ridică faţa şi îmi surprinse privirea, iar atunci am roşit şi eu ca o bleagă.

— Îţi cunoşti îndatoririle, Sue, zise el. Eşti ageră. La timpul potrivit asta ne va fi de mare ajutor. Însă astăzi... ei bine, n-ai de făcut vreo treabă măruntă care să te poarte prin alte părţi?

Arătă din ochi uşa iatacului lui Maud.

— Ai un şiling de la mine dacă faci astfel.

Mai că m-am ridicat. Mai că m-am dus. Aşa de tare mă învăţasem cu rolul de slugă. Apoi am văzut-o pe Maud. Chipul i se golise de orice culoare. Spuse:

— Dar dacă vine Margaret sau vreuna din fete la uşă?

— De ce să vină? întrebă Domnu. Şi dacă vin, ce-or să audă? N-o să facem nici cel mai mic zgomot. Atunci or să plece.

Îmi zâmbi.

— Fii îngăduitoare, Sue, zise el şiret. Fii îngăduitoare cu cei ce se

iubesc. Oare n-ai avut şi tu un ibovnic vreodată?

Poate că, dacă nu zicea asta, chiar m-aş fi dus. Însă m-am gândit dintr-odată: Da’ cine se crede? Putea să facă el pe nobilul mult şi bine, că tot şuţ rămânea. Purta pe deget un inel de doi bani şi toate monedele lui erau calpe. Eu ştiam mai multe decât el despre tainele lui Maud. Dormeam cu ea în pat. Îi stârnisem o dragoste de soră. El îi stârnise spaima. Dacă voiam, puteam s-o întorc împotriva lui cât ai bate din palme! Era de-ajuns că avea s-o ia în sfârşit de nevastă. Era de-ajuns că putea s-o sărute oricând avea chef. Nu voiam s-o las pradă lui, să mi-o smucească şi să-i stârnească nervii. „La naiba cu tine!“ mi-am zis. „O să pun eu cumva mâna pe miarele mele!“

Aşa că am grăit:

— N-am s-o las pe domnişoara Lilly singură. Unchiului dânsei nu i-ar plăcea deloc aşa ceva. Şi dacă ajunge să afle doamna Stiles, o să-mi pierd slujba.

Domnu se uită la mine şi se încruntă. Maud nu mă privi deloc, însă ştiam că-mi era recunoscătoare. Zise cu blândeţe:

— La urma urmei, Richard, nu trebuie să-i pretindem lui Sue să facă atâtea pentru noi. În curând vom avea timp îndeajuns să stăm împreună, nu-i aşa?

Domnu spuse că, din câte se pare, aşa şi era. Stătură alături lângă foc, iar după o vreme eu m-am dus şi m-am aşezat la fereastră cu broderia mea, lăsându-i să se privească netulburaţi. Auzeam şuierul şoaptelor lui şi suflarea sa iute când râdea. Însă Maud rămase tăcută. Şi când el a plecat, luându-i mâna şi lipind-o de buzele lui, ea tremura atât de vârtos, că m-am gândit la toate împrejurările când o mai văzusem tremurând şi m-am întrebat cum de putusem să iau tremurul ăsta drept dragoste. Odată uşa închisă, Maud rămase la oglindă, cum făcea adeseori, şi îşi cercetă chipul. Stătu acolo o vreme. Apoi se întoarse. Trecu foarte încet şi uşor de la oglindă la canapea, de la canapea la scaun, de la scaun la fereastră — într-un cuvânt, străbătu toată odaia şi ajunse lângă mine. Se aplecă să-mi vadă lucrul, iar pletele ei, prinse în plasa lor de catifea, le atinseră uşor pe ale mele.

— Ce bine brodezi! zise ea, cu toate că nu era adevărat — nu pe atunci.

Mânuisem prea tare acul şi totul îmi ieşise strâmb.

Apoi Maud se îndreptă de spate şi tăcu. Răsuflă adânc de vreo două ori. Mi-am zis că voia să mă întrebe ceva, însă nu îndrăznea. Până la urmă s-a îndepărtat iarăşi de mine.

Şi astfel se-ntinse şi capcana noastră, la care de-abia dacă mă gândisem şi pentru care muncisem atâta. Nu mai era nevoie decât să

treacă repede timpul şi să se ivească prilejul potrivit. Domnu rămânea secretarul domnului Lilly până la sfârşitul lui aprilie şi avea de gând să-şi îndeplinească îndatoririle până-n ultima clipă — „Pentru ca bătrânul să nu-mi poată pune în cârcă şi încălcarea lor, pe lângă încălcarea altor anumite lucruri”, mi-a zis el râzând. Plănuia să plece la vremea hotărâtă, adică în seara ultimei zile a lunii, însă în loc să ia trenul spre Londra, avea să rămână prin împrejurimi şi să se întoarcă în toiul nopţii, ca să ne ia pe mine şi pe Maud. Trebuia s-o răpească fără ştirea nimănui şi apoi trebuia s-o ia de nevastă cât de iute putea, înainte ca unchiul ei să prindă de veste, să-i dea de urmă şi s-o aducă înapoi la conac. Se gândise la toate. Nu putea s-o ia într-o căruţă cu un căluţ, căci n-avea cum s-o strecoare dincolo de poartă. Se gândise să facă rost de o barcă şi s-o ducă în ea, pe fluviu, până la vreo bisericuţă mai ascunsă de ochii lumii, unde să nu ştie nimeni că e nepoata domnului Lilly.

Dar, ca să te poţi cununa cu o fată la biserică, trebuia să-i fii enoriaş măcar cincisprezece zile. Doar că Domnu a scos-o la capăt, cum a scos-o el la capăt şi cu celelalte. La câteva zile după ce Maud îi acceptase cererea în căsătorie a scornit un motiv oarecare, a luat un cal şi s-a dus călare la Maidenhead. Acolo a făcut rost de o dispensă specială pentru nuntă — asta însemnând că nu mai trebuia să se facă strigare — şi apoi a umblat prin sate, căutând o biserică potrivită. A găsit-o într-un cătun atât de neînsemnat şi de dărăpănat, că nici n-avea nume — sau cel puţin aşa ne-a spus. Ne-a povestit că preotul era un beţivan. În apropierea bisericii se afla casa unei văduve care creştea porci cu rât negru. Ea a zis că pentru două lire avea să-i păstreze o odaie liberă şi să jure de faţă cu cine voia el că locuia acolo de trei luni întregi.

Asemenea muieri ar face orice pentru domnii de teapa lui. În seara aceea s-a întors la Briar vioi ca un popândău şi mai chipeş ca oricând. A venit la Maud în salon, am stat laolaltă şi el a depănat în şoaptă toate câte le împlinise.

Când a terminat de vorbit, Maud se făcuse tare palidă. De la o vreme nu prea mânca mai nimic şi se ascuţise la faţă. Avea pleoapele înroşite. Îşi împreună mâinile.

— Trei săptămâni, zise ea.

Am crezut că ghicisem ce voia să spună. Îi mai rămăseseră trei săptămâni pentru a se convinge că-l doreşte. O vedeam cum numără zilele în minte şi se gândeşte.

Ea se gândea la ce-o aşteaptă la capătul lor.

Căci n-a învăţat nicicând să-l iubească. N-a ajuns să se bucure nicicând de sărutările lui sau de atingerea mâinii lui puse peste a ei. Încă se mai ferea de el, cuprinsă de o spaimă jalnică, iar apoi se silea

să-i facă faţă, să se lase trasă spre el, să se lase atinsă pe păr şi pe chip. Îmi închipuiam că la început el o socotea grea de cap. Apoi cred că a început să-i placă încetineala ei. Mai întâi era blând cu ea, apoi o zorea, iar apoi, când Maud se fâstâcea sau se zăpăcea, spunea:

— Vai! Acum eşti crudă! Mi se pare că nu vrei decât să te foloseşti de dragostea mea.

— Nici vorbă, răspundea ea. Nu! Cum poţi să spui aşa ceva?

— Nu cred că mă iubeşti cum se cuvine.

— Nu te iubesc?

— Nu mi-o arăţi prin nimic. Poate — şi aici arunca o ocheadă şireată, vrând să-mi întâlnească privirea —, poate că ţii cumva la altcineva?

Atunci ea îl lăsa să o sărute, ca pentru a-i dovedi că nu ţine la nimeni altcineva. Stătea ţeapănă sau fără vlagă, ca o păpuşă. Uneori aproape că o podidea plânsul. Atunci Domnu o alina. Zicea că e o brută şi că nu o merită, că s-ar cuveni s-o lase în grija altcuiva, care ar iubi-o aşa cum se cuvine — şi atunci Maud îl lăsa iarăşi să o sărute. Stăteam în ungherul meu rece de lângă fereastră şi auzeam cum li se ating buzele. Auzeam lunecarea înceată a mâinii lui pe rochia ei. Când şi când le aruncam câte a privire — numai ca să mă asigur că nu o vâra prea tare în sperieţi. Însă nici nu-mi dădeam seama ce era mai îngrozitor: să văd cum îi înţepeneşte chipul, cum îi păleşte obrazul, cum stă cu buzele lipite de barba lui sau să-i întâlnesc ochii în clipa când lacrimile îi scăpau de sub apăsarea pleoapelor şi îi curgeau pe obraji.

— De ce n-o laşi în pace? i-am zis odată lui Domnu când Maud fusese chemată din odaia ei ca să-i găsească unchiului ei o carte. Nu vezi că nu-i place să te ţii scai de ea în halul ăsta?

Domnu mă privi câteva secunde într-un fel ciudat. Apoi ridică din sprâncene.

— Nu-i place? se miră el. De-abia aşteaptă.

— Îi e frică de tine.

— Îi e frică de sine. Aşa sunt toate fetele ca ea. Dar n-au decât să se fâstâcească şi să facă mofturi cât au chef, că până la urmă toate vor acelaşi lucru.

Se opri şi râse. I se părea o glumă deşănţată.

— Nu vrea decât s-o duci departe de Briar, am zis eu. Cât priveşte restul, habar n-are de nimic.

— Toate spun că nu ştiu nimic, răspunse Domnu căscând. Dar în inimile şi în visele lor ştiu prea bine totul. Află odată cu luptele supt de la mame. N-ai auzit-o în pat? Nu se suceşte şi nu oftează? De dragul meu oftează. Ciuleşte bine urechea. Ar trebui să vin să ascultăm împreună. Ce zici, să vin? Să vin în odaia voastră la noapte? Ai putea să

mă duci la ea. Am putea să o cercetăm amândoi, să vedem cât de tare îi bate inima. I-ai putea da cămaşa deoparte cu mâna ta, ca să văd mai bine.

Ştiam că mă necăjeşte. N-ar fi riscat el să piardă tot doar pentru o toană ca asta. Însă îi auzeam cuvintele şi îmi închipuiam cum ar fi. Îmi închipuiam cum îi ridic cămaşa. Am roşit şi mi-am întors faţa de la el.

— N-ai să-mi găseşti în veci odaia.

— Ba o s-o găsesc foarte uşor. Ştiu planul casei de la băieţaşul ăla, de la rândaş. E un băieţel tare cuminte şi îi merge gura, nu glumă.

Râse din nou, cu şi mai multă poftă, şi se întinse în scaun.

— Gândeşte-te numai ce năstruşnic ar fi! Şi ce rău i-ar face? M-aş strecura ca un şoricel. Mă pricep să mă strecor. N-aş vrea decât să privesc. Sau poate că ea ar vrea să se trezească şi să mă găsească acolo — ca fata din poezia aceea.

Ştiam multe poezii. Toate despre tâlhari smulşi de soldaţi din braţele iubitelor, dar şi una despre o pisică aruncată într-o fântână. Pe asta de care zicea el n-o ştiam şi mi se făcuse ciudă de neştiinţa mea.

— Las-o-n pace, am zis.

Poate că i-a ajuns la ureche ceva anume din glasul meu. Mă privi din cap până-n picioare, iar glasul îi deveni hâtru.

— Vai, Suky, spuse el, te-ai făcut mofturoasă? Te-ai învăţat cu fineţuri în răstimpul ăsta, cât ai dat de huzur? La ce tovarăşi ai şi la ce lume te aşteaptă acasă, cine-ar fi zis că o să prinzi aşa de repede gust pentru viaţa de slujnică? Ce-ar spune doamna Sucksby — şi Dainty, şi Johnny! — dac-ar vedea cum te înroşeşti acum toată?

— Ar zice că am o inimă simţitoare! i-am răspuns, burzuluindu-mă. Ce-i rău în asta?

— Ei, blestemăţie! strigă şi se aprinse şi el. La ce ajută să ai o inimă simţitoare când eşti o fată de teapa ta? Cu ce s-ar alege de-aici o fată ca Dainty? Poate doar cu moartea...

Făcu semn din cap spre uşa pe care Maud plecase la unchiul ei.

— Tu chiar crezi că ea dă doi bani pe ce simţi tu? Nu vrea decât o mână care să-i facă toată treaba: să-i strângă corsetul, s-o pieptene, să-i ducă oala de noapte. Uită-te la tine, pentru Dumnezeu!

Eu mă întorsesem, ridicasem şalul lui Maud şi mă apucasem să i-l împăturesc. Mi-l smulse din mână.

— Când te-ai făcut aşa de supusă şi aşa de sclifosită? Ce-ţi închipui că-i datorezi? Ascultă-mă. Cunosc prea bine oamenii de soiul ei. Doar sunt şi eu de-al lor. Nu-mi vorbi de parcă te ţine la Briar din bunătatea inimii ei sau de parcă firea ta iubitoare te-ar fi adus aici! La urma urmei, inima ta — sau cum vrei să-i spui — şi inima ei sunt aidoma — cum e şi a mea sau a oricui altcuiva. Seamănă de minune cu maşinăriile acelea

pe care le vezi la ţevile de gaz: se înviorează şi încep să pompeze doar când arunci monede înăuntru. Doamna Sucksby ar fi trebuit să te înveţe atâta lucru.

— Doamna Sucksby m-a învăţat multe, am zis, dar nu mi-a zis nici o vorbă despre ce-mi înşiri tu acuma.

— Doamna Sucksby te-a ţinut prea mult la sân, mi-o întoarse el. Prea strâns. Au dreptate băieţii din Borough când îţi zic că eşti înceată. Prea strâns şi prea multă vreme. Aşa!

Şi-mi arătă pumnul.

— Bagă-ţi-l în cur! i-am zis.

Când mă auzi, obrajii i se înroşiră ca racul pe sub favoriţi. Am crezut că o să se ridice şi o să mă pocnească. Însă doar se aplecă înainte şi întinse mâna, prinzându-se de braţul scaunului meu. Apoi zise cu glas potolit:

— Dacă mai văd că te apucă vreodată pandaliile, o să te lepăd ca pe o măsea stricată, Sue. Mă înţelegi? Deja am ajuns destul de departe ca să mă descurc şi fără ajutorul tău dacă nu am încotro. Maud va face tot ce-i spun. Ce-ar fi ca bătrâna mea doică de la Londra să se îmbolnăvească din senin şi să aibă nevoie de îngrijirile nepoatei sale? Ce te faci atunci? Cum ţi-ar plăcea să-ţi pui la loc rochia aia veche de sărăntoacă şi să te întorci în Lant Street cu mâna goală?

— O să-i spun lu’ domnu’ Lilly! am strigat.

— Crezi că te suferă în odaia lui destulă vreme cât să audă ce ai de zis?

— Atunci o să-i spun lui Maud.

— N-ai decât. Şi de ce nu-i spui, dacă tot veni vorba, că am rondă şi copite despicate? Aşa aş arăta dac-ar fi să-mi joc nelegiuirile pe scenă. Oricum ar fi, nimeni nu se aşteaptă să întâlnească un om ca mine în viaţa normală. Maud va prefera să nu-ţi dea crezare. Nu-şi permite să te creadă! Căci a ajuns şi ea la fel de departe ca noi şi acum nu mai are încotro. Trebuie să mă ia de soţ, altfel e terminată, ce mai încolo şi-ncoace! Trebuie să facă tot ce-i zic — sau să rămână aici şi să nu mai aibă ce face până la moarte. Crezi că asta o să aleagă?

Ce puteam să-i răspund? Maud aproape că-mi spusese cu gura ei că nu va face asta. Aşa că am păstrat tăcerea. Dar din clipa aceea cred că am început să-l urăsc. Atunci a rămas vreo câteva clipe cu mâna pe scaunul meu şi cu ochii pironiţi în ai mei. Apoi s-a auzit fâşâitul papucilor lui Maud pe scări şi, cât ai clipi, chipul ei a apărut la uşă. După aia, fireşte, Domnu s-a lăsat pe spate şi s-a schimbat la chip. S-a ridicat. M-am ridicat si eu şi am făcut o reverenţă leşinată. Domnu s-a dus repede la ea şi a condus-o lângă foc.

— Te-a luat frigul, i-a zis el.

Stăteau în faţa căminului, însă le vedeam chipurile în oglindă. Maud privea tăciunii din vatră. Domnu se uita lung spre mine. Apoi oftă şi clătină din capul lui urâcios.

— Ei, Sue, zise, tare serioasă mai eşti azi!

Maud ridică privirea.

— Cum adică? întrebă ea.

Am înghiţit în sec, dar n-am suflat o vorbă.

— Sărmana Sue s-a săturat de mine. Am necăjit-o niţel cât ai fost plecată.

— Cum ai necăjit-o? îl întrebă Maud, zâmbind şi încruntându-se totodată.

— Ei, n-am lăsat-o să brodeze, ci i-am tot vorbit despre tine! Pretinde că are o inimă simţitoare. De fapt e lipsită de inimă. I-am spus că mă dor ochii de când n-au mai avut prilejul să te vadă, iar ea mi-a zis să-i leg cu o faşă şi să nu mai ies din odaia mea. I-am spus că îmi ţiuie urechile de când nu ţi-am mai auzit glasul şi ea a dat s-o cheme pe Margaret, ca să-mi toarne în ele nişte ulei de castor. I-am arătat mâna aceasta albă şi fără pată, care tânjeşte după sărutările tale. Mi-a zis să mi-o...

Domnu se întrerupse.

— Să ţi-o ce? întrebă Maud.

— Păi, să mi-o bag în buzunar.

Domnu zâmbi. Maud îmi aruncă o privire bănuitoare.

— Biata mână, zise ea în cele din urmă.

Domnu îşi ridică braţul.

— Încă mai tânjeşte după sărutările tale.

Maud şovăi, apoi îi luă mâna, i-o ţinu în mâinile sale subţiri şi îi atinse degetele cu buzele la încheieturi.

— Nu acolo, zise el iute. Nu acolo, ci aici.

Îşi răsuci mâna şi-i arătă palma. Maud şovăi iarăşi, apoi se plecă spre ea. Palma lui îi acoperi gura, nasul şi jumătate din chip.

El îmi întâlni privirea şi încuviinţă din cap. Mi-am întors faţa de la el şi n-am mai vrut să-l privesc.

Căci avea dreptate, naiba să-l ia! Nu în privinţa lui Maud — căci, orice-ar fi zis el despre inimi şi ţevi de gaz, ştiam că era blândă şi bună, că era tot ce putea fi mai dulce, mai frumos şi mai bun. Însă avea dreptate în ceea ce mă privea. Cum era să mă întorc în Borough cu mâna goală? Eu trebuia să schimb soarta doamnei Sucksby. Cum să mă duc înapoi la ea, la domnul Ibbs şi la John şi să le zic că am lăsat baltă învoiala, că am lăsat să-mi scape printre degete trei miare pentru că...

Pentru că? Pentru că aveam simţăminte mai alese decât crezusem?

Ar spune că am băgat-o pe mânecă. Mi-ar râde-n nas! Aveam un anume rang. Eram fiica unei ucigaşe. Se aşteptau de la mine la anumite lucruri. Iar simţămintele alese nu se numărau printre ele. Păi, cum altfel?

Dar să zicem că renunţam la tot. Cum aş fi putut să o salvez astfel pe Maud? Să zicem că mă duceam acasă. Domnu tot ar fi luat-o de nevastă şi ar fi închis-o oricum la balamuc. Sau să zicem că l-aş fi dat pe goarnă. Ar fi fost alungat de la Briar, iar domnul Lilly ar fi strâns-o pe Maud şi mai zdravăn în gheare. La fel i-ar fi traiul şi la balamuc, dacă e s-o luăm aşa. Oricum ar fi fost, nu prea aveam ce face ca să-i schimb soarta.

Soarta îi fusese deja hotărâtă cu ani în urmă. Era ca o rămurea purtată de un râu vijelios. Era ca laptele — prea albă, prea curată, prea simplă. Era ursită să fie întinată.

Şi, în afară de asta, acolo de unde veneam eu nimeni n-avea o soartă prea prielnică. Dacă ea, una, era menită să sfârşească prost, însemna oare că şi cu mine trebuia să se întâmple la fel?

Mă îndoiam. Astfel, deşi, după cum am spus, îmi era milă de ea, nu-mi era destul de milă încât să încerc să o salvez. Nu mă gândisem niciodată serios să-i spun adevărul, să dau pe faţă ce ticălos afurisit era de fapt Domnu, să fac ceva, orice-ar fi fost, care să ne dea peste cap planurile şi să ne împiedice să punem mâna pe averea ei. Am lăsat-o să-şi închipuie că Domnu o iubeşte şi că e un om bun. Am lăsat-o să creadă că e blând. O priveam cum se străduieşte să-l iubească aşa, cu de-a sila, ştiind totodată că el nu voia decât s-o ia cu japca, s-o îmbrobodească, s-o ciocănească şi s-o vâre la balamuc. O priveam cum se topeşte. O priveam cum păleşte şi se usucă. O priveam cum stă cu capul în mâini şi cum îşi trece vârful degetelor peste fruntea îndurerată, dorindu-şi să fie în pielea oricui altcuiva, numai în a ei nu, ca Briar să fie orice altă casă, numai a unchiului ei nu şi ca Domnu să fie oricare alt bărbat din lume, numai acela pe care trebuia să-l ia ea de soţ nu. Şi uram să văd toate astea, însă îmi întorceam privirea. Îmi spuneam: *Nu se poate face nimic.* Îmi spuneam: *Îi priveşte.*

Însă se petrecea o ciudăţenie. Cu cât mă chinuiam să nu mă mai gândesc la Maud, cu cât îmi repetam mai des „Ce-ţi pasă ţie de ea?“, cu cât mă încrâncenam mai vârtos să mi-o smulg din inimă, cu atât mai tare gândurile acelea se încăpăţânau să nu se dea duse. Toată ziua stăteam cu ea sau mă plimbam cu ea şi eram atât de potopită de soarta spre care o îndreptam, că de-abia mai eram în stare să o ating sau să mă uit în ochii ei. Iar noaptea stăteam cu spatele la ea, cu pătura trasă peste urechi, ca să n-o mai aud cum suspină. Însă în răstimpul cât mergea la unchiul ei, o simţeam — o simţeam prin pereţii

casei, cum se zice că simt aurul unii borfaşi orbi. Era ca şi cum, fără ca eu să prind de veste, ajunsese să ne lege una de alta un soi de fir. Şi firul ăla mă trăgea spre ea, oriunde s-ar fi aflat. Era ca şi cum...

Ca şi cum ai iubi-o, mi-am zis.

Asta a schimbat ceva în mine. M-a făcut să mă tulbur şi să mă tem. Îmi închipuiam că o să se uite la mine şi o să vadă — sau o să vadă Domnu ori Margaret ori doamna Stiles. Îmi închipuiam cum ar fi dacă s-ar duce vestea până în Lant Street, la John — la el mă gândeam mai degrabă, dintre ei toţi. Mă gândeam ce faţă o să facă şi cum o să mai râdă. „Da' ce-am făcut?" îmi închipuiam că aş spune. „N-am făcut nimic!" Şi nici nu făcusem. Doar mă *gândeam* la ea în felul ăsta şi *o simţeam* în felul ăsta, atâta tot. Până şi veşmintele ei, pantofii şi ciorapii ei îmi păreau altfel: păreau să-i păstreze forma trupului, căldura şi mirosul. Nu-mi plăcea să le împăturesc şi să le turtesc. Odăile ei mi se păreau altfel. Luasem obiceiul să mă plimb prin ele — aşa cum făcusem în prima mea zi la Briar — şi să mă uit la toate lucrurile pe care ştiam că le apucase şi le atinsese. Caseta ei şi poza mamei sale. Cărţile ei. O să aibă ce citi la balamuc? Pieptenele ei, cu fire de păr prinse între dinţi. O să fie cineva acolo care să-i aranjeze părul? Oglinda ei. Am început să stau lângă foc, unde-i plăcea şi ei să stea, şi să-mi cercetez chipul, aşa cum văzusem că face ea.

„Mai sunt zece zile", îmi spuneam. „Încă zece zile şi o să fii bogată!"

Îmi ziceam eu asta, dar peste vorbele mele răsuna dangătul orologiului şi atunci mă treceau fiorii când mă gândeam că planul nostru era fie şi cu un ceas mai aproape de îndeplinire, că fălcile capcanei noastre se mai apropiau un pic, strângând-o tot mai tare între ele, şi că era tot mai greu să le deschizi.

Fireşte, şi ea simţea cum se scurg ceasurile. Din pricina asta se agăţa de vechile ei obiceiuri — mergea, mânca şi stătea întinsă în pat cu mişcări şi mai ţepene, şi mai precise, cumva ca o păpuşă mecanică. Cred că o făcea ca să se simtă în siguranţă — sau ca să împiedice timpul să se scurgă prea iute. O urmăream cum îşi bea ceaiul: ridica ceaşca, sorbea din ea, o punea pe masă, o ridica şi sorbea din nou, ca o maşinărie. Sau o vedeam brodând strâmb, cu mişcări nervoase şi iuţi şi trebuia să-mi întorc privirea de la ea. Mă gândeam la vremea aceea când dădusem covorul deoparte şi dansasem polca cu ea. Mă gândeam la ziua în care îi netezisem dintele care avea colţul acela ascuţit, îmi aminteam cum îi ţinusem bărbia în mână şi umezeala limbii ei. Pe atunci părea ceva obişnuit. Însă acum nu-mi mai puteam închipui că, dacă mi-aş strecura un deget între buzele ei, mi s-ar părea un gest obişnuit...

Începu iarăşi să viseze. Începu să se trezească năucită în toiul nopţii.

O dată sau de două ori s-a ridicat din pat. Am deschis ochii şi am văzut-o bântuind aiurea prin odaie. „Eşti acolo? — a întrebat când m-a auzit mişcându-mă. Apoi s-a întors lângă mine în pat, s-a întins şi a început să tremure. Uneori întindea mâinile spre mine, căutându-mă. Când degetele ei mă atingeau, şi le retrăgea. Alteori plângea. Sau punea întrebări ciudate: „Chiar exist? Mă vezi? Chiar exist?".

— Culcaţi-vă la loc, i-am zis într-o noapte.

Era una din nopţile din preajma sfârşitului.

— Mi-e teamă, îmi răspunse ea. Vai, Sue, mi-e teamă...

De astă dată nu avea glasul îngreunat de somn, ci blând, limpede şi atât de nenorocit, încât m-am trezit de-a binelea şi i-am căutat chipul. Nu i l-am zărit. Lămpiţa pe care o ţinea tot timpul aprinsă pesemne că se stinsese sub abajurul căzut sau i se mistuise tot seul. Perdelele baldachinului erau trase, ca în fiece noapte. Să fi fost ceasurile trei sau patru. În odaie era beznă ca într-o cutie. Răsuflarea lui Maud se iţi din întuneric. Mă izbi în gură.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat.

— Am visat... am visat că eram căsătorită.

Am întors capul. Acum îi simţeam răsuflarea peste ureche. Părea să răsune mult prea tare în tăcerea casei. Mi-am mişcat din nou capul.

— Păi, chiar o să fiţi măritată în curând, am zis.

— O să fiu?

— Ştiţi doar. Acum încercaţi să adormiţi la loc.

Dar nu voia. O simţeam cum stă întinsă, nemişcată, însă foarte încordată. Simţeam cum îi bate inima. Până la urmă vorbi din nou, dar şoptit:

— Sue...

— Ce este, domnişoară?

Îşi umezi buzele.

— Tu crezi că sunt bună? întrebă ea.

Vorbise ca un copil. Cuvintele ei m-au cam tulburat. M-am întors iar şi m-am uitat cu atenţie prin întuneric, ca să-i desluşesc chipul.

— Bună, domnişoară? am întrebat, mijindu-mi ochii.

— Aşa mă crezi, zise ea cu tristeţe în glas.

— Fireşte!

— Aş vrea să nu mă crezi aşa. Aş vrea să nu fiu aşa. Aş vrea... aş vrea să fiu mai înţeleaptă.

„Aş vrea să dormi acuma”, mi-am zis. Însă n-am spus-o cu glas tare. În schimb, am întrebat:

— Înţeleaptă? Nu sunteţi înţeleaptă? O fată ca dumneavoastră, care a citit atâtea cărţi de-ale unchiului dumneavoastră?

Nu-mi răspunse. Stătea doar întinsă şi la fel de încordată, însă inima

îi bătea şi mai tare. O simţeam cum îi zvâcneşte. Am simţit apoi cum trage aer în piept. Îşi ţinu răsuflarea. Apoi grăi.

— Sue, începu ea, aş vrea să-mi spui...

Să-mi spui adevărul — asta am crezut că va urma. Inima a început să-mi bată la fel de tare ca a ei. M-au trecut năduşelile. Mi-am zis: „Ştie. A ghicit!“. Eram pe cale să-mi spun *Slavă Domnului!*

Însă nu era asta. Nu era deloc asta. Trase iarăşi aer în piept şi iarăşi am simţit că îşi face curaj ca să-mi pună cine ştie ce întrebare îngrozitoare. Ar fi trebuit să-mi dau seama ce avea de gând să întrebe, căci se tot îmbărbăta să rostească vorbele alea cred că de vreo luni. Până la urmă cuvintele izbucniră de la sine.

— Aş vrea să-mi spui, continuă ea, ce anume se cuvine să facă o soţie în noaptea nunţii!

Când am auzit-o, am roşit. Poate că şi ea. Nu vedeam nimic în bezna aia.

— Chiar nu ştiţi? am întrebat.

— Ştiu că se face... ceva.

— Dar nu ştiţi ce?

— De unde să ştiu?

— Nu zău, domnişoară! Vreţi să spuneţi că nu ştiţi?

— *De unde* să ştiu? ţipă ea, ridicând capul de pe pernă. Tu nu vezi, tu nu vezi? Sunt prea neştiutoare ca să ştiu în privinţa căror lucruri sunt neştiutoare!

Se cutremură. Apoi am simţit-o cum se străduieşte să se liniştească.

— Aş zice, începu ea cu un glas monoton, nefiresc, aş zice că mă va săruta. Aşa va face?

Iarăşi i-am simţit răsuflarea pe faţă. Am simţit cuvântul „săruta”. Şi am roşit din nou.

— Aşa va face?

— Da, domnişoară.

Am simţit cum încuviinţează.

— Pe obraz? întrebă. Pe gură?

— Pe gură, aş zice eu.

— Pe gură. De bună seamă...

Îşi duse mâinile la faţă. Am zărit în sfârşit prin întuneric albeaţa mănuşilor şi am auzit-o cum îşi trece degetele peste buze. Mişcarea a răsunat mai puternic decât ar fi fost firesc. Patul părea mai îngust şi mai negru ca oricând. Îmi doream să nu se fi stins lampa. Îmi doream — şi cred că a fost singura dată când mi-am dorit asta — să se audă orologiul. În jur nu mai era decât tăcerea, întretăiată de răsuflarea ei. Doar bezna şi mâinile ei pale. Era ca şi cum lumea se făcuse mică de tot sau dispăruse undeva.

— Ce altceva îşi va dori să fac? întrebă Maud.

„Zi-i iute”, m-am gândit. „Iute e cel mai bine. Iute şi pe şleau.” Dar era greu să-i vorbeşti lui Maud pe şleau.

— Îşi va dori, am spus după câteva clipe, să vă îmbrăţişeze.

Mâna îi încremeni. Cred că a clipit. Aşa mi s-a părut că aud.

— Adică o să stea în picioare, cu mine în braţe?

Când a spus asta, mi-am şi închipuit-o în strânsoarea aspră a lui Domnu. I-am văzut pe amândoi, aşa cum vezi uneori, noaptea, prin Borough bărbaţi şi fete în pragul uşilor sau sprijiniţi de ziduri. Îţi întorci privirea de la ei. Am încercat şi acum să-mi întorc privirea, însă, fireşte, nu am reuşit, căci nu aveam spre ce să mi-o întorc, peste tot nu era decât beznă. Mintea mea închipuia în întuneric desene la fel de colorate ca acelea ale unei lanterne magice.

Mi-am dat seama că aşteaptă să-i răspund. Am spus, un pic cam arţăgoasă:

— N-o să-şi dorească să stea în picioare. E mai greu când stai în picioare. Faci asta doar când n-ai unde să stai jos sau când trebuie să te grăbeşti. Un domn îşi îmbrăţişează soţia pe un divan sau pe un pat. Pe pat e cel mai bine.

— Un pat ca ăsta? întrebă ea.

— Poate că da... Deşi e al naibii de greu să aranjezi la loc tot puful ăsta după ce isprăveşti!

Am râs, însă râsul meu răsună prea tare. Maud tresări. Apoi păru să se încrunte.

— Isprăveşti... murmură ea, ca şi cum cuvântul o nedumerea. Ce anume isprăveşti? întrebă apoi. Îmbrăţişarea?

— Isprăveşti treaba, am zis.

— Adică isprăveşti cu îmbrăţişatul?

— Isprăveşti treaba.

M-am foit într-o parte şi-n alta.

— Ce beznă! Unde-i lumina aia?... Isprăveşti treaba. Se poate mai clar de-atât?

— Eu cred că da, Sue. Tot vorbeşti despre paturi şi puf. Ce-mi pasă mie de astea? Tot vorbeşti despre o treabă anume. Ce treabă?

— E ceea ce decurge firesc din sărutările şi îmbrăţişările de pe pat, am spus. E chestia în sine. Sărutările doar te încălzesc. Apoi te cuprinde ceva cum e... cum e cheful de dans pe un ritm, pe muzică. N-aţi mai...?

— Ce anume?

— Lăsaţi, am zis.

Mă tot fâţâiam şi nu-mi mai găseam locul.

— Nu vă mai bateţi capul cu asta. O să fie floare la ureche. Ca dansul.

— Bine, dar să dansezi nu e floare la ureche! insistă ea. Trebuie să înveţi să dansezi. Dar tu m-ai învăţat!

— Acolo-i altceva.

— Cum aşa?

— Poţi să dansezi în mai multe feluri. Dar chestia asta se face într-unul singur. O să vă vină de la sine odată ce vă porniţi.

Am simţit cum clatină din cap.

— Nu cred că mie o să-mi vină, spuse ea cu amărăciune. Nu cred că sărutările mă pot încălzi. Sărutările domnului Rivers nu m-au încălzit niciodată. Poate... poate că gura mea duce lipsă de vreun muşchi sau nerv anume, fără de care...

— Pentru Dumnezeu, domnişoară! am izbucnit. Ce eşti matale, fată sau doftor? Fireşte că gura o să meargă cum trebuie. Uite!

Chiar mă scosese din răbdări. Mă încordase ca pe un arc. M-am săltat de pe pernă.

— Unde-ţi sunt buzele? am întrebat.

— Buzele? răspunse cu un ton mirat. Aici sunt.

I le-am găsit şi am sărutat-o.

Ştiam cum se face. Îmi arătase Dainty odată. Oricum, să o sărut pe Maud era altfel. Era ca şi cum aş fi sărutat bezna. Ca şi cum bezna ar fi avut viaţă, formă şi gust, ar fi avut căldură şi supleţe. La început gura i-a rămas neclintită. Apoi a început să se mişte, lipită de a mea. Apoi buzele i s-au deschis. I-am simţit limba. Am simţit-o cum înghite. Am simţit...

Nu voisem decât să-i arăt. Însă când gura mea s-a lipit de a ei, am simţit cum se stârneşte în mine tot ce zisesem că se va stârni în ea când o va săruta Domnu. Mă ameţea. Îmi aprindea obrajii mai rău ca înainte. Era ca o licoare tare. Mă îmbăta. M-am retras. Când i-am simţit suflarea pe buze, era foarte rece. Mi se umezise gura de la gura ei. Am spus în şoaptă:

— Acum simţi?

Cuvintele îmi sunau straniu, de parcă limba îmi era altfel după ce o sărutasem. Nu mi-a răspuns. Nu făcea nici o mişcare. Respira, însă stătea atât de împietrită, că mi-am zis dintr-odată: „Dacă a intrat într-un soi de transă din cauza mea? Şi dacă nu-şi mai revine? Ce Dumnezeu îi spun lui unchiu-său?...“

Apoi Maud se mişcă un pic. Şi vorbi.

— Simt, zise ea şi glasul îi sună la fel de ciudat ca al meu. M-ai făcut să simt. E ceva atât de curios, de neterminat. N-am mai...

— Fără domnul Rivers e neterminat, am spus.

— Fără domnul Rivers?

— Cred că aşa trebuie.

— Nu ştiu. Nu ştiu.

Vorbi cu tristeţe. Dar se mişcă iar şi mişcarea o aduse mai aproape de mine. Gura i se apropie de a mea. Ca şi cum nici nu ştia ce face — sau ştia, dar nu se putea opri.

— Mi-e teamă, zise iar.

— Nu te speria, am spus eu repede.

Căci ştiam că nu trebuia să se simtă aşa. Dacă se speria cumva aşa de tare, că nu mai voia să se mărite cu el?

Aşa m-am gândit atunci. Mi-am zis că trebuie să-i arăt cum se face, ca nu cumva teama ei să ne dea planurile peste cap. Aşa că am sărutat-o iarăşi. Apoi am atins-o. I-am atins faţa. Am pornit din locul unde ni se uneau gurile — de la colţurile umede ale buzelor —, apoi i-am găsit bărbia, obrajii, fruntea... O mai atinsesem şi înainte, ca s-o spăl şi s-o îmbrac, însă niciodată în felul ăsta. Era atât de netedă! Atât de caldă! Ca şi cum i-aş fi adunat căldura şi forma din beznă! Ca şi cum bezna se întărea şi creştea iute sub mâna mea!

Începu să tremure. Mi-am închipuit că încă se mai teme. Apoi am început să tremur şi eu. Şi-atunci am uitat să mă mai gândesc la Domnu. M-am gândit doar la ea. Când obrajii i se umeziră de lacrimi, i le-am şters cu buzele.

— Eşti o perlă, am zis — atât de albă era! Eşti o perlă, o perlă, o perlă...

Uşor de zis în întuneric. Uşor de făcut. Însă a doua zi m-am deşteptat, am văzut fâşiile cenuşii de lumină dintre perdelele baldachinului, mi-am amintit ce făcusem şi mi-am zis: *Dumnezeule mare!* Maud încă dormea, cu sprâncenele strânse, încruntată. Avea gura deschisă. I se uscaseră buzele. Şi ale mele erau uscate şi am ridicat mâna, ca să mi le ating. Mi-am luat mâna de la gură. Păstra mirosul ei. Mirosul ăla îmi stârni un tremur adânc. Tremurul era umbra celui care mă cuprinsese — ne cuprinsese — când mă mişcam deasupra ei, în noapte. *Când te ia,* cum spuneau fetele din Borough. *Te-a luat?* Se zicea că se stârneşte ca un strănut, dar n-are nici o treabă cu strănutul, n-are absolut nici o treabă...

Am tremurat iarăşi doar amintindu-mi. Mi-am atins vârful unui deget cu limba. Avea un gust înţepător — ca oţetul, ca sângele.

Ca banii.

Mi s-a făcut frică. Maud s-a mişcat. M-am ridicat din pat fără s-o privesc. M-am dus în odaia mea. Începeam să mă simt rău. Poate că mă îmbătasem. Poate că berea pe care o băusem la cină fermentase prea mult. Poate că aveam febră. M-am spălat pe mâini şi pe faţă. Apa era aşa de rece, că parcă mă înţepa. M-am spălat între picioare. Apoi m-am

îmbrăcat. Şi am aşteptat. Am auzit cum Maud se trezeşte, cum începe să se mişte şi m-am dus încet la ea. Am zărit-o printre perdelele baldachinului. Se ridicase de pe pernă. Încerca să-şi lege şnururile cămăşii de noapte. I le desfăcusem eu pe întuneric.

Am văzut ce face şi iar am tremurat în adâncul meu. Însă când a ridicat ochii spre mine, mi-am ferit privirea.

Mi-am ferit privirea! Şi nu m-a chemat lângă ea. Nu a vorbit. M-a urmărit cum mă mişc prin odaie, însă n-a spus nimic. A venit Margaret cu tăciuni şi apă. Eu am stat în faţa garderobului, scoţând haine, în vreme ce ea îngenunchea lângă vatră, şi am simţit că mă înroşesc ca racul. Maud nu s-a ridicat din pat. Apoi Margaret a plecat. I-am întins lui Maud o rochie, jupoane şi pantofi. Am turnat apă.

— Veniţi să vă îmbrac? am zis.

A venit. A stat în faţa mea şi şi-a ridicat încet braţele, iar eu i-am săltat cămaşa de noapte. Pe coapse avea o pată de roşeaţă. Buclele mărunte dintre picioare erau întunecate la culoare. Pe sân avea o vânătaie stacojie, acolo unde o sărutasem prea apăsat.

Am acoperit-o. Ar fi putut să mă oprească. Ar fi putut să pună mâinile pe mine. La urma urmei, ea era stăpâna! Însă nu a făcut nimic. Am dus-o la oglinda argintie de deasupra căminului şi ea a rămas cu ochii în podea, aşteptând să o pieptăn şi să-i prind spelcile în păr. Dacă a simţit cumva cum îmi tremurau degetele când îi atingeau chipul, n-a spus nimic. De-abia când aproape că terminasem, a ridicat capul şi mi-a întâlnit privirea. Apoi a clipit, părând să-şi caute cuvintele.

— Ce greu am dormit, a zis. Nu-i aşa?

— Da, i-am răspuns, dar glasul îmi tremura. Somn fără vise.

— Doar unul singur, a spus atunci ea. Însă a fost un vis tare frumos. Cred... cred că te-am visat şi pe tine, Sue.

Nu mă scăpa din ochi şi parcă aştepta. Am văzut cum îi pulsează sângele în gât. Începu şi al meu să pulseze, în ton cu al ei. Inima parcă mi se răsuci în piept şi cred că dacă în clipa acea aş fi tras-o spre mine, m-ar fi sărutat. De-aş fi zis *Te iubesc,* mi-ar fi răspuns la fel — şi atunci totul ar fi fost altfel. Poate că aş fi salvat-o. Poate că aş fi găsit o cale — deşi nu ştiu cum anume — să o abat de la soarta ei. Poate că l-am fi lăsat pe Domnu cu buzele umflate. Poate că aş fi fugit cu ea în Lant Street...

Însă dacă aş fi făcut aşa ceva, şi-ar fi dat seama ce secătură sunt. M-am gândit să-i spun adevărul. M-a cuprins un tremur şi mai înfricoşător. Nu puteam. Era prea simplă. Era prea bună. De-ar fi avut măcar o pată, un fir de răutate în inima ei...! Dar nu avea nimic. Doar vânătaia aceea stacojie. Un singur sărut i-o lăsase. Cum o să rămână teafără în Borough?

Şi cum o să mă descurc eu acasă, în Borough, cu ea lângă mine?

Am auzit iarăşi râsul lui John. M-am gândit la doamna Sucksby. Maud îmi privea chipul. I-am prins în păr ultima agrafă, apoi i-am întins plasa de catifea. Am înghiţit în sec şi am spus:

— Pe mine? Nu prea cred, domnişoară. Nu pe mine. Aş zice... aş zice că pe domnul Rivers.

M-am dus la fereastră.

— Uitaţi-l acolo! Aproape că şi-a fumat ţigara. N-o să-l mai prindeţi dacă zăboviţi!

Toată ziua ne-am purtat cu stingherealā. Ne-am plimbat, însă, n-am mers laolaltă. Ea a întins mâna, dând să-mi apuce braţul, iar eu m-am îndepărtat. Iar seara, când am pregătit-o de culcare şi am desfăcut perdelele baldachinului, m-am uitat la locul pustiu de lângă ea şi am spus:

— Nopţile sunt aşa de calde acum, domnişoară! Nu credeţi c-o să dormiţi mai bine singură?

M-am întors la patul meu îngust, cu aşternuturi ca de aluat. Am auzit-o cum se răsuceşte şi oftează toată noaptea şi m-am răsucit şi am oftat şi eu. Am simţit cum firul acela care ajunsese să ne lege trăgea, trăgea de inima mea — atât de tare că mă durea. De-o sută de ori am fost pe cale să mă ridic şi să merg la ea. De-o sută de ori mi-am zis: *Du-te la ea! Ce mai aştepţi? Du-te înapoi lângă ea!* Însă de fiecare dată m-am gândit la ce avea să se întâmple dacă făceam asta. Ştiam că n-aş fi putut să stau lângă ea în pat fără să-mi doresc s-o ating. N-aş fi putut să-i simt răsuflarea pe buze fără să-mi doresc s-o sărut. Şi n-aş fi putut s-o sărut fără să-mi doresc s-o salvez.

Aşa că n-am făcut nimic. Nici în noaptea următoare n-am făcut nimic, nici în cea de după, şi nu peste mult timp s-au isprăvit şi nopţile. Vremea, care se scursese întotdeauna atât de leneş, acum s-a topit dintr-odată. A sosit sfârşitul lui aprilie. Şi atunci s-a făcut prea târziu ca să se mai schimbe ceva.

Capitolul şase

Domnu a plecat primul. Domnul Lilly şi cu Maud l-au privit din prag cum pleacă, iar eu m-am uitat de la fereastră. Ea i-a strâns mâna, iar Domnu i-a făcut o plecăciune. Apoi brişca l-a luat să-l ducă la gara din Marlow. Stătea cu mâinile încrucişate pe piept, cu pălăria dată pe ceafă, cu chipul întors spre noi şi cu ochii pironiţi când la ea, când la mine.

Uite-l cum trece, diavol împieliţat ce e! mi-am zis.

N-a făcut nici un fel de semn. Nici nu era nevoie. Deja ne depănase planurile lui şi le ştiam pe dinafară. Urma să meargă trei mile cu trenul şi apoi să aştepte. Noi trebuia să rămânem în salonul lui Maud până la miezul nopţii şi după aia să plecăm. Trebuia să ne întâlnim cu el pe malul fluviului când orologiul va bate jumătatea de ceas.

Ziua a trecut ca toate celelalte. Maud s-a dus la unchiul ei, după obicei, iar eu m-am perindat încet prin odăile ei, cercetându-i lucrurile — doar că de astă dată, fireşte, socoteam ce anume trebuia să luăm cu noi. Am luat prânzul. Ne-am plimbat prin parc până la gheţărie, morminte şi mal. Era ultima dată când le mai vedeam, însă totul arăta întocmai ca întotdeauna. Numai noi ne schimbaserăm. Am mers fără să vorbim. Când şi când ni se atingeau poalele rochiilor, iar o dată ni s-au atins mâinile şi ne-am depărtat una de alta cu o tresărire, de parcă ne-am fi ars, însă dacă a roşit şi ea ca mine, nu ştiu, că nu m-am uitat. Când ne-am întors în odaia ei, a rămas nemişcată ca o statuie. Doar din când în când o auzeam oftând. Am stat la masă cu caseta ei plină de broşe şi inele şi cu o farfurioară cu oţet şi am lustruit nestematele. Mai bine fac asta, mi-am zis, decât să stau cu mâinile în sân. A venit o dată să se uite. Apoi s-a îndepărtat, ştergându-se la ochi. A zis că o ustură de la oţet. Şi pe mine mă usturau.

Apoi s-a lăsat seara. Maud s-a dus la cina ei şi eu m-am dus la a mea. Jos, la bucătărie, toţi erau îmbufnaţi.

— Nimic nu mai e la fel acuma, că a plecat domnul Rivers, ziceau ei.

Doamna Cakebread era întunecată la faţă ca vremea rea. Când Margaret a scăpat o lingură din mână, a pocnit-o cu un polonic şi Margaret a ţipat. Apoi, de-abia ce ne aşezaserăm la ninsă, când Charles

a izbucnit în lacrimi şi a trebuit să fugă din bucătărie, ştergându-şi mucii de pe bărbie.

— Nu i-a picat deloc bine, zise una din cameriste. Îşi pusese nădejdea că o să plece la Londra, ca lacheu al domnului Rivers.

— Treci înapoi! îi strigă domnul Way, ridicându-se şi împroşcând cu pudră în jur. Un băiat de vârsta ta cu un ins de teapa lui? Nu ţi-ar fi ruşine!

Însă Charles n-a vrut să se întoarcă în ruptul capului nici la chemările domnului Way, nici ale oricui altcuiva. El îi servise lui Domnu micul dejun, îi văcsuise cizmele şi îi periase vestoanele elegante. Acum nu-i mai rămăsese decât să ascută cuţite şi să lustruiască pahare toată viaţa în cea mai amorţită casă din Anglia.

S-a aşezat pe scări, a plâns şi s-a tot dat cu capul de balustradă. Domnul Way s-a dus şi i-a tras o mamă de bătaie. Am auzit cu toţii plesnetele curelei pe spinarea lui Charles şi scâncetele lui.

Asta a cam tuflit dispoziţia de la masă. Am mâncat în tăcere, iar când am terminat şi domnul Way s-a întors, stacojiu la faţă şi cu peruca strâmbă, nu m-am mai dus cu el şi doamna Stiles în cămăruţă, ca să-mi mănânc budinca acolo. Am zis că mă doare capul. Era aproape adevărat. Doamna Stiles m-a cercetat din priviri, apoi a întors capul.

— Nu te îngrijeşti deloc, domnişoară Smith, a zis. Parcă ţi-ai lăsat sănătatea la Londra. Aşa mi se pare mie.

Ce-mi păsa mie de ce i se părea ei? Urma să n-o mai văd niciodată — nici pe ea, nici pe domnul Way, nici pe Margaret şi nici pe doamna Cakebread.

Am zis noapte bună şi am urcat la etaj. Maud, fireşte, era încă la unchiul ei. Până s-a întors, m-am îndeletnicit cu tot ce plănuiserăm. Am strâns rochiile şi încălţămintea şi lucruşoarele de tot felul pe care hotărâserăm amândouă că trebuie să şi le ia. Erau doar lucruri de-ale ei. Rochia cafenie am lăsat-o acolo. N-o mai purtasem de mai bine de-o lună. Am aşezat-o pe fundul cufărului. Şi cufărul l-am lăsat. Nu puteam să luăm cu noi decât genţi. Maud găsise două vechituri de-ale maică-sii. Pielea lor era umedă şi erau brodate cu un mucegai alb. Erau însemnate cu litere de alamă atât de mari, că până şi eu le puteam citi: un M şi un L, de la numele mamei sale, acelaşi cu al ei.

Le-am căptuşit cu hârtie pe dinăuntru şi le-am burduşit bine, într-una — cea mai grea, pe care urma s-o car eu — am pus bijuteriile lustruite de mine. Le-am învelit în pânză, ca să nu se rostogolească prin geantă şi să-şi piardă luciul. Împreună cu ele am pus şi o mănuşă de-a ei — o mănuşă albă, din piele de ied, care se prindea cu perle la încheietură. O purtase o dată şi crezuse că a pierdut-o. Eu voiam s-o păstrez ca amintire.

Simţeam că mi se rupe inima.

Apoi Maud s-a întors de la unchiul ei. Îşi tot frângea mâinile.

— Vai! se plânse ea. Ce tare mă doare capul! Credeam că în seara asta n-o să-mi mai dea drumul!

Ghicisem că o să vină în starea asta şi îi adusesem un pic de vin de la domnul Way, ca să mai prindă suflet. Am pus-o să se aşeze şi să bea câteva guri, apoi am udat o batistă şi i-am frecat tâmplele. Din pricina vinului, batista se făcu roz ca un trandafir, iar capul lui Maud prinse o culoare stacojie acolo unde apăsasem. Îi simţeam faţa rece în mâna mea. Pleoapele îi fluturau. Când s-au deschis, m-am îndepărtat.

— Mulţumesc, a zis încet, aruncându-mi o privire foarte blândă.

A mai băut nişte vin. Era a-ntâia. Ce mai rămăsese am dat eu pe gât şi vinul mi s-a răspândit prin trup ca o flacără.

— Acuma, am zis, e vremea să vă schimbaţi.

Purta veşmintele de la cină. Eu îi pregătisem rochia cu care ieşea la plimbare.

— Însă trebuie să renunţaţi la crinolină, am adăugat.

Căci nu aveam loc pentru aşa ceva. Fără ea, rochia ei scurtă se preschimbă în sfârşit într-una lungă şi Maud părea mai subţire ca oricând. Slăbise. Am încălţat-o cu cizme trainice. Apoi i-am arătat genţile. Le atinse şi clătină din cap.

— Te-ai ocupat de toate, zise. Eu nu m-aş fi gândit în veci să iau atâtea. N-aş fi făcut în veci nimic din toate astea dacă n-ai fi fost tu.

Se uită în ochii mei. Avea un aer recunoscător şi trist. Dumnezeu ştie ce faţă aveam eu. M-am întors. Casa scârţâia din încheieturi, liniştindu-se pe măsură ce slujnicele urcau. Apoi se auzi iarăşi orologiul, bătând acum nouă şi jumătate.

— Trei ceasuri până vine, zise ea.

Vorbise pe tonul acela încet şi tresăltat pe care îl auzisem odinioară, când zisese „Trei săptămâni”.

Am stins lampa în salon şi m-am aşezat la fereastră. Fluviul nu se zărea, însă ne-am uitat lung la zidul parcului şi ne-am închipuit apa de dincolo de el, rece şi numai bună, aşteptând odată cu noi. Am stat aşa un ceas fără să zicem mai nimic. Când şi când tremura. „Vă e frig?” întrebam. Însă nu-i era frig. Până la urmă aşteptarea începu să mă sâcâie până şi pe mine şi am început să mă foiesc. Mă gândeam că poate nu făcusem bagajele cum trebuie. Mă gândeam că poate am uitat să-i iau toate hainele, bijuteriile sau mănuşa aceea albă. Vârâsem mănuşa, eram încredinţată, însă începeam să fac şi eu ca Maud, care sălta ca un purice. M-am dus în iatacul ei şi am deschis genţile, lăsând-o la fereastră. Am scos toate rochiile şi toată rufăria şi le-am mai

aranjat o dată. Apoi, pe când strângeam o curea, mi s-a rupt în mână. Pielea era aşa de veche, că aproape se destrămase. Am luat un ac şi am prins cureaua bine, cu cusături mari, făcute la nimereală. Când am tăiat aţa cu gura, am simţit gust de sare.

Apoi am auzit cum se deschide uşa lui Maud.

Mi-a tresăltat inima în piept. Am pus genţile la loc ferit, în umbra patului, m-am ridicat şi am ascultat. Nici un sunet, cât de mic. M-am dus la uşa dinspre salon şi m-am uitat în odaie. Perdelele de la fereastră erau desfăcute, lăsând să se reverse lumina lunii, însă odaia era pustie. Maud dispăruse.

Lăsase uşa întredeschisă. M-am dus în vârful picioarelor până acolo şi m-am zgâit pe coridor. Iar de acolo veni atunci încă un zgomot, care acoperi obişnuitul scârţâit şi ticăit ale casei — poate o altă uşă care se deschidea şi se închidea undeva în depărtare. Dar nu-mi dădeam seama limpede. Am chemat-o o dată, în şoaptă, „Domnişoară Maud!“, însă la Briar până şi şoaptele păreau strigăte, aşa că am rămas tăcută, cu urechile ciulite, chiorându-mă prin beznă, apoi am făcut câţiva paşi pe coridor şi am ascultat iar. Mi-am împreunat palmele strâns de tot, pradă unei agitaţii de nedescris. Însă eram şi cam scoasă din sărite, căci nu era culmea din partea lui Maud să umble langa prin casă în toiul nopţii, fără să sufle un cuvânt?

Când orologiul bătu unsprezece şi jumătate, am chemat-o iarăşi şi am mai făcut vreo doi paşi pe coridor. Însă în clipa aceea m-am poticnit în marginea unui covor, mai să mă împiedic. Ea putea să-şi croiască drum fără lumânare, doar cunoştea prea bine casa. Mie însă locul îmi era străin. N-am îndrăznit să mă pornesc în căutarea ei. Dacă o luam pe unde nu trebuie? Se putea să nu mai nimeresc drumul înapoi.

Aşa că am stat şi am aşteptat, numărând minutele. M-am dus înapoi în iatac şi am adus genţile. Apoi am rămas la fereastră. Era lună plină şi o noapte luminoasă. În faţa casei se întindea pajiştea, apoi veneau zidul de la capăt şi fluviul de dincolo de el. Undeva pe apă se afla Domnu, care se apropia tot mai mult pe măsură ce priveam. Cât avea să aştepte?

Într-un sfârşit, când făcusem clăbuci de nervi, orologiul bătu miezul nopţii. Am stat şi am ascultat, cutremurându-mă la fiece dangăt al clopotului. Se auzi şi ultimul, urmat de ecou. Mi-am zis „Gata”. Şi chiar când mi-a venit gândul ăsta am auzit zgomotul înăbuşit al cizmelor ei. Era la uşă, cu chipul iţindu-se palid în întuneric şi răsuflând iute ca o pisică.

— Iartă-mă, Sue! zise ea. M-am dus în biblioteca unchiului. Voiam s-o mai văd o dată, pentru ultima oară. Dar nu puteam să mă duc până nu mă încredinţam că el doarme.

O trecu un fior. Mi-am închipuit-o stând singură printre toate cărţile alea întunecate, palidă, subţire şi mută.

— Nu-i nimic, am zis. Dar trebuie să ne mişcăm iute. Veniţi. Haideţi!

I-am dat pelerina şi mi-am încheiat-o pe a mea. Maud privi în jur, la tot ce lăsa în urmă. Începură să-i clănţăne dinţii. I-am dat geanta cea mai uşoară. Apoi am venit în faţa ei şi i-am dus un deget la buze.

— Nu vă pierdeţi cu firea tocmai acum, i-am zis.

Toate emoţiile mă părăsiseră. Mă simţeam dintr-odată calmă. M-am gândit la mama şi la toate casele cufundate în beznă şi în somn din care ea izbutise să scape înainte s-o prindă. Sângele rău se ridică în mine, întocmai ca vinul.

Am luat-o pe scara servitorilor. O tot urcasem şi coborâsem cu băgare de seamă în ziua dinainte, căutând treptele care scârţâiau cel mai rău. Acum am învăţat-o pe Maud să păşească peste ele, ţinând-o de mână şi uitându-mă unde pune piciorul. În locul unde începea coridorul cu uşile dinspre bucătărie şi cămăruţa doamnei Stiles i-am făcut semn să se oprească, să aştepte şi să asculte. Nu şi-a retras mâna din a mea. Un şoarece fugi iute de-a lungul lambriului, însă nimic altceva nu se mişcă şi nu se auzi nici un sunet de nicăieri. Pe pardoseală era aşternut un covor aspru, de lână, care ne înăbuşea zgomotul paşilor. Doar poalele rochiilor ne foşneau şi ne fâşâiau.

Uşa dinspre curte era încuiată, însă cheia rămăsese în broască. Am scos-o înainte să descui şi i-am uns zimţii cu un pic de grăsime de vacă. Apoi am uns cu grăsime şi zăvoarele cu care se încuia uşa la capetele de jos şi de sus. Luasem grăsimea din dulapul doamnei Cakebread. Aşa se alegea cu o pagubă de şase penny din ce-i dădea argatul măcelarului! Maud se uita cu un aer uimit cum o întind pe zăvoare. Am zis încet:

— E floare la ureche. Dacă era să ieşim pe partea ailaltă, ar fi fost un chin.

I-am făcut cu ochiul. Simţeam mulţumirea lucrului bine făcut. În clipa aceea chiar îmi doream să nu fi fost totul atât de uşor. Mi-am lins degetele, ca să mi le curăţ de grăsime, mi-am proptit umărul în uşă şi am împins-o bine în tocul ei. După asta cheia s-a răsucit lin, iar zăvoarele au alunecat în tecile lor ca nişte copii ascultători.

Afară aerul era rece şi limpede. Luna arunca umbre mari şi negre. Le-am privit cu recunoştinţă. Ne-am aţinut pe lângă cele mai umbrite ziduri ale casei, trecând iute şi cu pas uşor de la unul la celălalt, apoi am străbătut în fugă un colţ de pajişte, îndreptându-ne către boscheţii şi copacii de dincolo. Maud mă ţinea iarăşi de mână, iar eu îi arătam pe unde să fugă. N-am simţit-o că şovăie decât o dată. Apoi m-am întors şi

am văzut-o privind lung spre conac, cu o figură stranie, pe jumătate temătoare şi totuşi aproape zâmbitoare. La ferestre nu se vedea nici o lumină. Nu stătea nimeni de veghe. Casa părea desenată, ca un decor dintr-o piesă. Am lăsat-o să stea aşa preţ de aproape un minut, apoi am tras-o de mână.

— Acum trebuie să veniţi, i-am zis.

A întors capul şi nu s-a mai uitat încolo. Am înaintat repede spre zidul parcului, apoi pe lângă el, pe o potecă umedă şi întortocheată. Tufişurile se agăţau de lâna pelerinelor noastre, iar prin iarbă ţopăiau sau lunecau prin faţa noastră tot soiul de jivine şi se întindeau pânze de păianjen gingaşe şi lucitoare, ca făurite din sticlă, prin care trebuia să ne croim drum, destrămându-le. Zgomotele nopţii păreau îngrozitoare. Răsuflarea ne deveni mai greoaie. Atâta am mers, că m-am temut să nu fi trecut deja de poarta spre fluviu, însă mai apoi cărarea se mai curăţă, iar arcada ţâşni la vedere, puternic luminată de lună. Maud trecu în faţă, îşi scoase cheia şi descuie, iar după ce trecurăm, încuie poarta în urma noastră.

Acum, că ieşiserăm din parc, răsuflam ceva mai uşor. Ne-am lăsat genţile jos şi am rămas nemişcate în întuneric, la umbra zidului. Luna bătea în trestiile de pe malul îndepărtat şi le preschimba în suliţe cu vârfuri fioroase. Întinderea apei părea aproape albă. Nu se mai auzeau decât curgerea fluviului, câte un tril de pasăre, apoi pleoscăitul vreunui peşte. Nici urmă de Domnu. Ajunseserăm mai repede decât era plănuit. Am ciulit urechile, dar n-am auzit nimic. M-am uitat la cer, la toate stelele de pe el. Mai multe stele decât părea firesc. Apoi m-am uitat la Maud. Îşi ţinea gluga ridicată, dar când m-a văzut că mă întorc spre ea, m-a luat de mână. M-a luat nu ca să se lase îndrumată de mine, nici ca să fie alinată, ci doar ca să-mi ţină mâna într-a ei, pentru că era a mea.

O stea se mişcă pe cer şi ne-am întors amândouă capetele, ca s-o urmărim.

— E cu noroc, am zis.

Apoi orologiul de la Briar bătu. Douăsprezece şi jumătate. Dangătul clopotului răsună limpede deasupra parcului. Îmi închipui că lumina din aer îi ascuţea limba. Preţ, de-o clipă ecoul lui îmi rămase agăţat de ureche, apoi deasupra lui se înălţă un alt sunet, mai blând. L-am auzit şi ne-am depărtat una de alta. Era scârţâitul atent al vâslelor, lunecarea apei pe lemn. Pe braţul cotit al fluviului se apropia silueta întunecată a unei bărci. Vedeam cum vâslele se cufundă în apă şi se înalţă, cum împrăştie bănuţi de lună, apoi ele se înălţară mai sus şi se făcu linişte. Barca alunecă printre trestii, apoi se legănă şi scârţâi iarăşi când Domnu se ridică pe jumătate de pe băncuţă. Nu vedea că stăteam şi aşteptam acolo, în umbra zidului. Nu ne zărea, însă nu eu am făcut

primul pas înainte, ci ea. Merse ţeapănă până la marginea apei, luă colacul de frânghie pe care i-l aruncă el şi se propti bine pe picioare, ca să stăpânească mişcările smucite ale bărcii, până când ele încetară.

Nu mai ţin minte dacă Domnu a vorbit. Nici nu cred că s-a uitat la mine decât după ce o ajutase pe Maud să străbată debarcaderul străvechi, când mi-a întins mâna şi mi-a îndrumat paşii pe stinghiile putrezite, aşa cum îi îndrumase şi pe-ai ei. Cred că am făcut totul pe muteşte. Ţin minte că barca era îngustă şi că poalele ni s-au înfoiat când ne-am aşezat, căci atunci când Domnu a pus mâna pe vâsle ca să întoarcă ne-am legănat iarăşi şi mi s-a făcut dintr-odată frică să nu se răstoarne barca, închipuindu-mi cum umple apa toate faldurile şi volanele acelea şi ne soarbe în adânc. Însă Maud stătea fără să tremure. L-am văzut pe Domnu cercetând-o din priviri. Totuşi nimeni nu suflă vreo vorbă. Ne mişcaserăm cât ai clipi din ochi, iar barca înainta iute. Eram purtaţi de curent. O vreme fluviul se întinse de-a lungul zidului parcului. Am trecut de locul unde îl văzusem sărutându-i mâna, apoi zidul se pierdu, şerpuind, în depărtare. În locul lui apăru un şir de copaci. Maud stătea cu privirea pironită în poală, fără să privească.

Am înaintat cu mare grijă. Noaptea era atât de încremenită! Domnu aţinea barca pe cât de aproape putea de umbrele malului. Doar uneori, când copacii se răreau, ne mişcam în clarul de lună. Însă nu era nimeni să ne vadă. Când apăreau case clădite lângă fluviu, erau toate oblonite şi întunecate. O dată, când fluviul se lăţi şi se iviră insuliţe cu şlepuri legate pe maluri şi cai care păşteau, Domnu opri vâslele şi lăsă barca să lunece în linişte, însă tot nu ne auzi nimeni trecând şi nici nu veni careva să vadă ce se întâmplă. Apoi fluviul se îngustă iarăşi şi ne continuarăm plutirea, iar după asta n-au mai apărut nici case, nici bărci. Nu mai existau decât întunericul, clarul sfărâmat al lunii, scârţâitul ramelor, coborârea şi înălţarea mâinilor lui Domnu şi albeaţa obrazului său deasupra unui favorit.

N-am mai înaintat mult pe fluviu. Într-un anumit loc de pe mal, la două mile de Briar, el trase barca la mal şi o legă. De acolo plecase. Lăsase în preajmă un cal cu o şa de damă. Ne ajută să păşim pe mal, o urcă pe Maud pe spinarea calului şi legă genţile lângă ea.

— Mai avem de mers vreo milă, zise el. Maud?

Ea nu răspunse.

— Trebuie să fii tare, Maud, reluă el. Nu mai e mult.

Apoi se uită la mine şi dădu din cap. Pornirăm la drum — el cu calul de căpăstru, Maud pe cal, ghemuită şi ţeapănă, eu în spate. Şi tot n-am întâlnit pe nimeni. M-am uitat iarăşi la stele. Acasă nu vedeai stele atât de strălucitoare, iar cerul nu era nicicând atât de întunecat şi de limpede.

Calul nu avea potcoave. Copitele sunau înăbuşit pe drumeag.

Înaintam destul de încet — de dragul lui Maud, pesemne, ca să nu se zgâlţâie prea tare şi să i se facă rău. Oricum, părea să-i fie rău şi când ajunserăm în sfârşit la aşezarea pe care o găsise Domnu — două-trei bordeie povârnite şi o biserică mare şi întunecată —, păru mai îngreţoşată ca oricând. Apăru un câine care se puse pe lătrat. Domnu îi arse un picior şi câinele fugi schelălăind. Domnu ne duse înspre casa aflată cel mai aproape de biserică. Uşa casei se deschise şi apăru un bărbat, apoi o femeie cu un felinar în mână. Ne aşteptaseră. Era femeia care ne era gazdă. Căsca pe rupte, dar, totodată, îşi lungea gâtul, ca s-o vadă mai bine pe Maud. Îi făcu o reverenţă lui Domnu. Bărbatul era parohul, vicarul... cum i-o zice. Făcu o plecăciune. Purta un stihar de un alb murdar şi era nebărbierit.

— Plăcută noapte! Noapte plăcută şi dumitale, domnişoară. Ehei, pe-o noapte ca asta să tot fugi de-acasă!

Domnu nu spuse decât:

— Totul e pregătit?

Ridică braţele spre Maud, ca s-o ajute să coboare de pe cal. Ea se prinse cu mâinile de şa, se lăsă stângace în jos şi apoi se depărtă de el. Nu veni la mine, ci stătu aşa, singură. Femeia încă o mai cerceta din priviri. Îi scruta chipul palid, încordat şi dulce, înfăţişarea îngreţoşată şi ştiam că se gândeşte — cum ar gândi oricine, socot — că pruncul se cocea deja în ea şi că se mărita din teamă. Poate chiar Domnu îi dăduse de înţeles asta când îi vorbise. Căci dacă ar fi ajuns să se înfrunte cu domnul Lilly, i-ar fi picat bine să dea impresia că o avusese pe Maud chiar sub acoperişul unchiului ei — şi puteam să spunem că pierduse copilul după aceea.

Aş spune asta pentru încă cinci sute, m-am gândit eu.

Am gândit-o chiar în vreme ce o urmăream pe femeia care se uita la Maud şi o uram pentru că făcea aşa — şi mă uram şi pe mine fiindcă gândeam astfel. Parohul se apropie şi mai făcu o plecăciune.

— Totul e pregătit întocmai, domnule, zise el. Ar mai fi doar mărunta problemă a... Date fiind împrejurările deosebite...

— Da, da, zise Domnu.

Îl trase pe paroh deoparte şi-şi scoase portmoneul. Calul scutura din cap, însă dintr-una din celelalte case veni un băiat să-l ia. Şi el se uită la Maud, însă mai apoi îşi mută privirea de la ea la mine şi mă salută ducându-şi mâna la şapcă. Fireşte, n-o văzuse în şa, iar eu eram îmbrăcată într-o rochie veche de-a ei şi, pesemne, arătam a cucoană. Şi-apoi Maud stătea aşa de umilă şi de prăpădită, că tocmai ea părea slujnica.

Maud nu văzu nimic. Ţinea ochii în pământ. Parohul vârî banii într-un

buzunar dosit sub stihar, apoi îşi frecă mâinile.

— Toate bune şi frumoase, zise el. Domnişoara ar dori să se schimbe? I-ar plăcea să-şi vadă odaia? Sau începem uniunea pe dată?

— Pe dată, zise Domnu înainte să apuce să răspundă careva, îşi scoase pălăria şi îşi netezi părul, îngrijindu-se ceva mai mult de buclele de la urechi. Maud stătea foarte ţeapănă. M-am dus la ea, i-am ridicat bine gluga, i-am aranjat mai bine faldurile pelerinei, apoi mi-am trecut mâinile peste părul şi obrajii ei. Nu voia să se uite la mine. Avea chipul rece. Poalele îi erau întunecate la tiv, ca muiate într-o vopsea funebră. Pelerina îi era stropită cu noroi.

— Daţi-mi mitenele, domnişoară, am zis, căci ştiam că pe sub ele purta mănuşile albe din piele de viţel. Mai bine-ar fi s-aveţi la nuntă mănuşi albe, nu mitene aspre.

Mă lăsă să i le scot, apoi rămase liniştită, cu mâinile împreunate. Femeia mă întrebă:

— Nici o floare pentru doamna?

M-am uitat la Domnu. Dădu din umeri.

— Ai vrea o floare, Maud? o întrebă în treacăt, dar ea nu răspunse. Ei, cred că n-are nimeni nimic împotrivă dacă ne lipsim de floare, zise el atunci. Acum, domnule, dacă...

— Măcar o floare i-aţi putea da! am sărit eu. Una singură, s-o poarte în biserică!

Nu-mi trecuse prin cap înainte să amintească de ea femeia aceea. Însă acum... Vai! cruzimea lui, faptul că o lua de nevastă fără un fir înflorit măcar, părea ceva înspăimântător şi nu înduram una ca asta. Glasul îmi sună aproape nestăpânit. Domnu se uită la mine lung şi încruntat, parohul păru nedumerit, femeia mâhnită. Atunci Maud îşi întoarse privirea spre mine şi zise rar:

— Mi-ar plăcea să am o floare, Richard. Mi-ar plăcea să am o floare. Şi Sue trebuie să primească o floare.

Cu fiecare repetare a cuvântului „floare”, acesta părea să sune şi mai straniu. Domnu răsuflă lung şi începu să se uite în jur, deşi cam cu acreală. Se uită şi parohul. Era cam unu şi jumătate, iar ungherele unde nu ajungea lumina lunii erau cufundate în beznă. Noi stăteam pe un petic de verdeaţă întunecată, cu tufişuri de mure. Tufişurile erau negre. Dacă aveau cumva flori, nu le-am fi găsit în veci. Am întrebat-o pe femeie:

— N-aveţi ceva ce putem lua cu noi? N-aveţi nici o floare în vreun ghiveci?

Femeia cugetă un pic, apoi o porni vioaie spre căsuţa ei, iar în cele din urmă izbuti să găsească nişte frunze uscate, rotunde ca bănuţii şi albe ca hârtia, ce tremurau pe câţiva lujeri subţiri, părând gata să se

frângă.

Era pana-zburătorului[8]. Stăteam cu ochii la lujeri şi nu îndrăznea nimeni să le spună pe nume. Apoi Maud îi luă şi-i împărţi, dându-mi mie câţiva şi păstrându-i pe cei mai mulţi pentru sine. În mâinile ei frunzele tremurau şi mai tare. Domnu îşi aprinse o ţigară, pufăi de două ori şi o aruncă. Ţigara lucea în beznă. Domnu îi făcu semn din cap parohului, iar parohul luă felinarul şi intrarăm pe poartă în curtea bisericii, apoi o luarăm pe o cărare mărginită de morminte strâmbe, care aruncau umbre întunecate şi subţiri sub lumina lunii. Maud mergea alături de Domnu, care o luase de braţ. Eu mergeam cu femeia. Noi urma să le fim martore. Pe femeie o chema doamna Cream.

— Veniţi de departe?

Nu i-am răspuns.

Biserica era clădită din cremene şi, deşi era luminată de lună, tot neagră părea. Pe dinăuntru era văruită în alb, însă albul se îngălbenise de tot. Se vedeau câteva lumânări aprinse pe lângă altar şi strane şi câteva molii în preajma lumânărilor, unele moarte şi prinse în ceară. Nu am încercat să ne aşezăm, ci ne-am dus direct la altar, iar parohul veni în faţa noastră, cu Biblia în mâini. Se zgâi la pagini, clipind des. Bolborosi cuvintele cuvenite. Doamna Cream răsufla greu, ca o iapă. Ţineam în mână biata mea crenguţă strâmbă de pana-zburătorului şi mă uitam cum stă Maud lângă Domnu, parcă agăţându-se de a ei. O sărutasem. Mă întinsesem peste trupul ei. O atinsesem cu o mână lunecoasă. Îi spusesem că e o perlă. Îmi arătase mai multă bunătate decât oricine, în afară de doamna Sucksby, şi mă făcuse să o iubesc, când eu nu voisem decât să o nenorocesc.

Acum urma să se mărite şi era speriată de moarte. Şi în curând n-avea s-o mai iubească nimeni câte zile o mai avea.

L-am văzut pe Domnu privind-o. Parohul tuşi, cu nasul în cărţulie. Ajunsese cu slujba la partea unde întreba dacă ştia cineva dintre cei adunaţi vreo pricină pentru care bărbatul şi femeia dinainte-i nu se cuvenea să se căsătorească. Îşi săltă capul, privind pe sub sprâncenele lăsate şi, preţ de-o clipă, biserica încremeni.

Mi-am ţinut răsuflarea şi n-am spus nimic.

Atunci parohul continuă, cu ochii la Maud şi la Domnu, întrebându-i acelaşi lucru şi zicând că în ziua Judecăţii de Apoi aveau să dezvăluie negreşit toate tainele îngrozitoare din inimile lor. Mai bine ar fi să le dezvăluie acum şi să scape de-o grijă.

Iarăşi se făcu linişte.

Aşa că preotul se întoarse spre Domnu.

---

8 În original *honesty* (cinste) - *Lunaria Annua,* numită şi „floarea banilor".

— Primeşti să-i fii soţ... zise el şi înşiră toată polologhia: Primeşti să-i fii soţ şi să o cinsteşti până când moartea vă va despărţi?

— Da, zise Domnu.

Parohul încuviinţă din cap. Apoi se întoarse spre Maud şi o întrebă acelaşi lucru. Maud şovăi, apoi grăi:

— Da.

Atunci Domnu păru dintr-odată mai uşurat. Parohul îşi lungi gâtul din guler şi se scărpină.

— Cine dă această femeie spre cununie? întrebă.

Am rămas încremenită, până când Domnu se întoarse spre mine. Îmi făcu semn din cap, iar eu m-am dus lângă Maud. Mi-au arătat cum se cuvenea să-i iau mâna şi să i-o dau parohului, ca să o aşeze în palma lui Domnu. Mai că nu mi-aş fi dorit nimic mai tare decât s-o fi pus pe doamna Cream să facă asta. Degetele lui Maud, acum fără mănuşi, erau ţepene şi reci cum sunt degetele de ceară. Domnu le ţinu în mâna lui şi rosti cuvintele pe care i le citea parohul. Apoi Maud îi luă mâna şi spuse acelaşi lucru. Glasul îi era atât de subţire, că părea să se înalţe prin întuneric ca fumul şi să se risipească.

Apoi Domnu scoase o verighetă, îi luă din nou mâna şi-i puse verigheta pe deget, repetând totodată cuvintele parohului — că o va cinsti şi îi va da toate bunurile sale lumeşti. Verigheta arăta ciudat pe degetul ei. La lumina lumânărilor părea din aur, însă — cum am văzut mai târziu — era calpă şi era urâtă.

Totul era rău făcut. Nici că putea fi mai rău. Parohul mai citi o rugăciune, apoi ridică braţele şi închise ochii.

— Ceea ce Dumnezeu a unit, zise el, omul să nu despartă.

Şi asta a fost tot.

Erau soţ şi soţie.

Domnu o sărută, iar Maud rămase în picioare, clătinându-se ca luată de ameţeală. Doamna Cream zise în şoaptă:

— Nici nu ştie pe ce lume e. Iote-te la ea! O afla ea mai încolo... Păi, cu aşa mândreţe de bărbat... He-he!

Nu m-am întors spre ea. Dacă m-aş fi întors, aş fi pocnit-o. Parohul închise Biblia şi ne conduse de la altar în odaia unde ţinea catastiful. Acolo Domnu şi-a scris numele, iar Maud — care de acum înainte era doamna Rivers — şi l-a scris pe al ei. Doamna Cream şi cu mine ni le-am trecut pe ale noastre dedesubt. Domnu îmi arătase cum se scrie Smith, dar tot strâmb l-am scris şi m-am ruşinat. Să mă ruşinez tocmai de atâta lucru! Odaia era întunecoasă şi mirosea a muced. Printre grinzile tavanului zburătăceau nu ştiu ce făpturi — poate păsări, poate lilieci. Am văzut-o pe Maud privind lung înspre umbre, de parcă se

temea să nu se năpustească jivinele spre ea.

Domnu îi luă braţul şi o conduse până la ieşirea din biserică. Se adunaseră nori ce acoperiseră luna, iar noaptea era mai întunecată. Parohul dădu mâna cu noi şi îi făcu o plecăciune lui Maud. Apoi se îndepărtă. Păşea iute şi îşi scoase straiul bisericesc din mers, iar cum pe dedesubt purta veşminte negre, păru să se stingă în noapte ca o lumânare. Doamna Cream ne duse la căsuţa ei. Ea purta felinarul, iar noi păşeam, poticnindu-ne, în urma ei. Uşa de la intrare era scundă şi i-a prăvălit Domnului pălăria la pământ. Femeia ne duse undeva sus pe nişte scări strâmbe şi prea înguste pentru poalele rochiilor noastre, apoi ajunserăm la un palier mic cât un dulap, unde ne înghesuirăm unii în alţii o clipă, iar mâneca pelerinei lui Maud se lipi de sticla felinarului şi se pârli.

Aici erau două uşi închise, ce dădeau spre cele două mici iatacuri ale casei. Primul avea o saltea îngustă de paie pusă pe un prici şi era pentru mine. Al doilea avea un pat mai mare, un fotoliu şi un garderob şi era pentru Domnu şi Maud. Ea păşi înăuntru şi rămase cu ochii pironiţi în podea, fără să se uite la nimic. Înăuntru ardea o singură lumânare. Genţile lui Maud zăceau lângă pat. M-am dus la ele, i-am scos lucrurile unul câte unul şi le-am aşezat în garderob.

— Ce rufărie frumoasă! zise doamna Cream.

Se uita din prag. Domnu stătea lângă ea şi avea un aer ciudat. Doar el mă învăţase cum să mă îngrijesc de desuurile unei doamne. Însă acum, văzându-mă cum scot furouri şi ciorapi, păru aproape înfricoşat. Zise:

— Ei bine, eu mă duc jos, să mai fumez o ţigară. Sue, ai tu grijă ca odaia să fie cum se cuvine?

Nu i-am răspuns. Domnu s-a dus jos cu doamna Cream. Cizmele le răsunau cumplit când păşeau, iar uşa, pardoseala de lemn şi scara strâmbă se cutremurau. Apoi l-am auzit afară cum îşi aprinde un chibrit.

M-am uitat la Maud. Încă mai ţinea în mâini lujerii de pana-zburătorului. Făcu un pas spre mine şi zise iute:

— Dacă o fi să te strig mai târziu, vei veni la mine?

I-am luat florile, apoi pelerina.

— Nu vă mai gândiţi la ce-o să fie. O să se isprăvească de-ndată.

Eu mă prinse de încheietură cu mâna ei dreaptă încă înmănuşată.

— Ascultă-mă! Vorbesc serios. Nu contează ce va face el. Dacă o să te chem, spune-mi că vei veni. Te plătesc.

Glasul îi suna ciudat. Îi tremurau degetele şi totuşi mă strângea zdravăn. Să-mi fi dat şi o para şi tot mi se părea îngrozitor.

— Unde vă sunt picăturile? am întrebat-o. Aveţi aici nişte apă. Aţi putea lua picăturile, ca să dormiţi.

— Să dorm? zise ea, apoi izbucni în râs şi abia se stăpâni. Tu crezi că vreau să dorm în noaptea nunţii?

Îmi dădu mâna în lături. Eu m-am dus în spatele ei şi am început s-o dezbrac. După ce i-am scos rochia şi corsetul, m-am întors şi i-am zis:

— Ar fi bine să folosiţi oala. Ar fi bine să vă spălaţi pe picioare înainte ca el să vină.

Cred că s-a cutremurat. Nu am privit-o, însă am auzit clipocitul apei. După aia am pieptănat-o. Nu era nici o oglindă în care să se vadă, iar când se urcă în pat, se uită într-o parte, dar la căpătâi nu avea nimic — nu tu masă, nu tu cutie, nu tu portret sau lampă — şi am văzut cum întinde mâna şi bâjbâie, de parcă ar fi fost oarbă.

Apoi uşa casei se închise. Maud se lăsă să cadă pe pernă, înşfăcă păturile şi şi le trase sus, peste piept. Pe albul pernei chipul ei părea întunecat, însă eu ştiam că e palid. I-am auzit pe Domnu şi pe doamna Cream vorbind în odaia de jos. Glasurile li se desluşeau limpede. Scândurile duşumelei erau depărtate şi printre ele se zărea o lumină slabă.

M-am uitat la Maud. Mi-a întâlnit privirea. Avea ochii negri, însă îi luceau ca sticla.

— Tot îţi mai fereşti privirea? a întrebat când m-a văzut întorcând capul.

Atunci m-am uitat iarăşi la ea. Nu m-am putut stăpâni, deşi chipul îi arăta îngrozitor şi mă înfioram să-l văd. Domnu vorbea în continuare. O pală de aer pătrunse în odaie şi culcă flacăra lumânării. M-am cutremurat. Şi ochii ei rămâneau tot pironiţi în ai mei. Apoi vorbi iar.

— Vino, îmi zise.

Am clătinat din cap. A spus-o iarăşi şi eu am clătinat iarăşi din cap, însă apoi m-am dus totuşi la ea. M-am apropiat încet pe podeaua scârţâitoare, iar ea şi-a înălţat braţele, mi-a tras faţa spre a ei şi m-a sărutat. M-a sărutat cu gura ei dulce, muiată în sarea lacrimilor, şi nu m-am putut împiedica să nu o sărut şi eu şi, de la căldura buzelor ei, mi-am simţit inima în piept când ca de gheaţă, când ca o apă curgătoare.

Însă apoi făcu altceva. Îşi ţinu în continuare degetele pe ceafa mea, lipindu-mi gura tare de a ei, după care îmi luă mâna şi mi-o duse mai întâi la sânul ei, apoi, pe sub marginea păturii, până la ea între picioare. Acolo îmi frecă degetele de carnea ei până am simţit că-mi iau foc.

Trăirea dulce şi năvalnică pe care mi-o redeşteptase sărutul ei se preschimbă într-un soi de groază, de teamă. M-am tras de lângă ea şi mi-am smuls mâna.

— Nu vrei s-o faci? mă întrebă încet, întinzând iar braţul. N-ai mai făcut-o o dată, cu gândul la noaptea asta? Nu poţi să mă laşi acum lui

cu săruturile tale pe buzele mele şi cu atingerea ta acolo, ca s-o îndur mai uşor pe-a lui? Nu pleca!

Îmi apucă iar mâna.

— Ai plecat atunci, înainte. Ai spus că te-am visat. Acum nu visez. Mi-aş dori să visez! Dumnezeu ştie, Dumnezeu ştie cât mi-aş dori să visez şi să mă trezesc iar la Briar!

Degetele i se desfăcură de pe braţul meu şi Maud se prăvăli înapoi pe pernă, stoarsă de vlagă. Stăteam acolo, încleştându-mi şi descleştându-mi mâinile, înfricoşată de chipul ei, de vorbele ei, de glasul ei tot mai puternic şi temându-mă că ar putea să izbucnească în ţipete sau să leşine, temându-mă, nemernica de mine!, că ar putea să strige că am sărutat-o, ca să o audă Domnu sau doamna Cream.

— Taci! i-am zis. Taci! Acum eşti soţia lui. Trebuie să fii altfel. Eşti măritată. Trebuie...

Am amuţit. Maud înălţă capul. Lumânarea de jos fusese luată şi se mişca. Cizmele lui Domnu răsunară iarăşi pe scara îngustă. L-am auzit încetinindu-şi paşii, apoi şovăind în prag. Poate că se întreba dacă să bată, aşa cum făcuse la Briar. Până la urmă îşi apăsă încet degetul mare pe ivăr şi intră.

— Sunteţi gata? întrebă.

Adusese cu el răcoarea nopţii. Nu le-am mai spus o vorbă — nici lui, nici ei. Nu am privit-o. M-am dus în odaia mea şi m-am întins pe pat. Am zăcut în beznă, încă îmbrăcată în pelerină şi rochie, cu capul vârât între pernă şi saltea; şi de câte ori m-am deşteptat în noapte, n-am auzit decât gângăniile mărunte care mişunau prin paiele de sub obrazul meu.

Dimineaţa Domnu veni în odaia mea. Era în cămaşă.

— Te cheamă. Vrea să o îmbraci, zise el.

Îşi luă micul dejun jos. Lui Maud i se adusese o tavă cu o farfurie. Pe farfurie erau ouă şi un rinichi. Nu se atinsese de ele. Stătea încremenită în fotoliul de lângă fereastră şi am văzut pe dată cum o să fie de-acum înainte. Fruntea îi era netedă, însă avea cearcăne sub ochi. Nu purta mănuşi. Verigheta ei galbenă lucea. S-a uitat la mine aşa cum se uita la orice altceva — farfuria cu mâncare, priveliştea de la fereastră, rochia pe care i-am ridicat-o ca să i-o trag peste cap —, cu o privire blândă, ciudată şi goală, iar când am întrebat-o nu mai ştiu ce fleac, a ascultat, a aşteptat o vreme, apoi a răspuns şi a clipit, de parcă şi întrebarea, şi răspunsul — ba chiar şi mişcarea propriului ei gâtlej, ca să rostească vorbele — ar fi fost complet uimitoare şi de neînţeles.

Am îmbrăcat-o şi Maud s-a aşezat iarăşi la fereastră. Îşi ţinea mâinile îndoite din încheieturi, cu degetele un pic înălţate, de parcă şi dacă şi

le-ar fi odihnit pe pânza moale a rochiei largi, tot şi le-ar fi rănit.

Ţinea capul plecat. Mi-am închipuit că stătea s-asculte dangătul clopotului de la Briar. Însă n-a mai adus deloc vorba de unchiul ei sau de vechiul ei trai.

I-am luat oala de noapte şi am golit-o în privata din spatele casei. În capul scărilor apăru doamna Cream şi veni la mine. Avea un cearşaf pe braţ.

— Domnul Rivers zice că tre’ schimbat aşternutul de pe pat, îmi spuse.

După mutra ei, părea c-o să-mi facă într-o clipă cu ochiul. Nu i-am dat răgaz. Uitasem partea asta. M-am dus încet pe scări, iar ea urcă după mine, gâfâind din greu. Îi făcu lui Maud un soi de reverenţă, apoi se duse la pat şi luă păturile. Se zăreau câţiva stropi de sânge uscat, care se întinseseră şi mânjiseră cearşaful. Doamna Cream zăbovi o clipă cu ochii la ei, apoi îmi căută privirea, ca pentru a zice „Măi să fie! Nu-mi cred ochilor! Până la urmă a ieşit o tăvăleală pe cinste!”. Maud stătea şi se uita lung pe fereastră. Din odaia de jos răsună scrâşnetul cuţitului lui Domnu în farfurie. Doamna Cream ridică aşternutul, ca să vadă dacă sângele pătase salteaua. Nu o pătase şi ea se bucură.

Am ajutat-o să schimbe cearşaful şi am condus-o la uşă. Făcuse încă o reverenţă şi atunci zărise privirea ciudată şi pierdută a lui Maud.

— Nu prea i-a căzut bine, aşa-i? îmi şopti. Poate i-e dor de mamă-sa.

Mai întâi n-am zis nimic. Apoi mi-am amintit de planul nostru şi ce urma să se întâmple. Mai bine să se-ntâmple cât mai iute, mi-am zis cu groază. Am stat cu ea pe palierul micuţ şi am închis uşa.

— Nu-i vorba că nu i-a căzut bine. E atinsă sus, la scăfârlie. Domnu’ Rivers e nebun după ea şi nu suferă să se işte zvonuri. A adus-o în locul ăsta retras, nădăjduind că aerul de ţară o s-o liniştească.

— S-o liniştească? întrebă pe dată doamna Cream. Adică... Doamne, iartă-mă! Doar n-o s-o apuce damblaua... să dea drumu’ la porci... să dea foc la casă...

— Nu, nu, am zis. Are... are prea multe în cap, atâta tot.

— Sărmana de ea! o căină doamna Cream.

Însă vedeam că-i umblă mintea. Târgul nu fusese să primească o nebună în casă. Şi de atunci, ori de câte ori aducea o tavă în odaie, arunca o privire crucişă spre Maud şi lăsa tava jos iute, de parcă se temea să n-o muşte.

— Nu mă are deloc la inimă, zise Maud după ce-o văzu cum face asta în vreo două-trei rânduri.

Eu am înghiţit în sec şi i-am zis:

— Nu te are la inimă? Ce bazaconie! De ce să nu te aibă la inimă?

— N-am cum să ştiu, răspunse ea încet, privindu-şi mâinile. Mai

târziu o auzi şi Domnu spunând asta şi mă luă deoparte.

— E bine aşa, îmi zise. Ai grijă ca doamna Cream să se teamă de ea, iar ea să se teamă de doamna Cream — dar fără să te simtă. Foarte bine. O să ne fie de folos când va veni vremea să chemăm doctorul.

A lăsat să treacă o săptămână înainte să-l cheme. Mi s-a părut cea mai rea săptămână din viaţa mea. Îi spusese lui Maud că urmau să stea acolo o zi, dar în a doua dimineaţă se uită la ea şi zise:

— Cât de palidă eşti, Maud! Mi se pare că nu ţi-e deloc bine. Cred c-ar trebui să mai stăm puţin, până îţi mai vii în puteri.

— Să mai stăm? întrebă ea cu un glas şters. Nu putem să plecăm la casa ta de la Londra?

— Zău că mi pare că nu te simţi destul de bine ca să putem pleca.

— Nu mă simt bine? Dar mă simt destul de bine! Întreab-o doar pe Sue! Sue, spune-i domnului Rivers cât de bine mă simt!

Tremura toată. Eu n-am zis nimic.

— Numai o zi sau două, îi făgădui Domnu. Până te odihneşti. Până te linişteşti. Poate că dac-ai petrece mai multă vreme în pat...

Maud se puse pe plâns. Domnu se duse lângă ea, iar asta o făcu să plângă şi să tremure şi mai rău.

— Vai, Maud, spuse el, mi se rupe inima să te văd aşa! De-aş şti că te alină, de bună seamă că te-aş duce pe dată la Londra — te-aş duce pe sus, în braţe! Crezi că n-aş face-o? Dar poţi să te uiţi la tine acum şi să-mi spui iar că te simţi bine?

— Nu ştiu, răspunse ea. Locul ăsta e atât de ciudat! Mi-e teamă, Richard...

— La Londra nu va fi şi mai ciudat? Şi n-o să te temi şi acolo, în zarva şi mulţimea şi întunericul din oraş? O, nu, trebuie să te ţinem aici. Aici o ai pe doamna Cream să te răsfeţe...

— Doamna Cream mă urăşte.

— Te urăşte? Of, Maud! Acum eşti prostuţă şi tare rău mi-ar părea să te văd aşa. Şi lui Sue i-ar părea rău, nu-i aşa, Sue?

N-am vrut să-i răspund.

— Fireşte că i-ar părea, zise el, pironindu-mă cu ochii lui albaştri şi reci.

Maud mă privi şi ea, apoi întoarse capul. Domnu îi luă mâna între palmele lui şi o sărută pe frunte.

— Gata, spuse. Hai să nu ne mai certăm. Mai rămânem o zi — doar o zi, până ţi se risipeşte paloarea din obraji şi îţi strălucesc iarăşi ochii!

La fel a zis şi a doua zi. În a patra zi s-a purtat cu asprime — a spus că Maud şi-a pus, pare-se, în gând să îl dezamăgească, să-l amâne de pe o zi pe alta, când el nu voia decât s-o ducă în Chelsea ca mireasă.

Iar în a cincea zi a strâns-o în braţe, gata să izbucnească în plâns, şi i-a spus că o iubeşte.

După aceea Maud n-a mai întrebat cât or să mai stea acolo. Obrazul nu i s-a rumenit. Ochii i-au rămas şterşi. Domnu i-a pus doamnei Cream să-i gătească toate mâncărurile săţioase pe care le ştie, iar doamna Cream a venit tot cu ouă, rinichi, ficaţi, şunci unsuroase şi cârnaţi în sânge. Odaia prinsese un miros rânced de la toate cărnurile alea. Maud nu putea să se atingă de nimic. Le-am mâncat eu, fiindcă tot trebuia să le mănânce careva. Mâncam, iar ea stătea la fereastră, cu privirea pierdută în depărtare, învârtindu-şi verigheta pe deget, râcâindu-şi mâinile sau ducându-şi o buclă la buze.

Părul îi era la fel de lipsit de luciu ca şi ochii. Nu mă lăsa să i-l spăl şi de-abia îmi îngăduia să i-l pieptăn. Spunea că nu suferă să-i zgârie pieptenele capul. Rămăsese în rochia cu care venise îmbrăcată de la Briar, deşi avea nămol uscat pe poale. Cea mai bună rochie a ei — una de mătase — mi-a dat-o mie. A spus:

— La ce s-o port aici? Mi-e mai bine dacă te văd pe tine purtând-o. Mai bine s-o porţi tu decât să zacă în dulap.

Degetele ni s-au atins sub mătase şi-am tresărit amândouă. Apoi ne-am îndepărtat una de alta. Nu mai încercase să mă sărute după acea primă noapte.

Am luat rochia. M-am pus să o lărgesc la talie, iar ea părea să mă privească cu plăcere când cos şi aşa treceau mai uşor ceasurile alea îngrozitoare. Când am terminat, mi-am pus rochia şi m-am arătat în faţa ei, a căpătat o înfăţişare stranie.

— Cât de bine îţi stă! spuse, iar sângele îi năvăli în obraji. Culoarea îţi arată mai bine ochii şi părul. Ştiam că aşa va fi. Acum eşti o adevărată frumuseţe, nu? Iar eu sunt o fată ca oricare, nu ţi se pare?

Îi adusesem o oglinjoară de la doamna Cream. O luă în mâna ei tremurătoare şi veni s-o ţină în dreptul feţelor noastre. Mi-am amintit cum mă îmbrăcase în odaia ei şi spusese că suntem ca două surori şi cât de veselă arăta atunci, cât de zdravănă şi fără nici o grijă pe lume. Îi plăcuse să stea la oglindă şi să se facă frumoasă pentru Domnu. Acuma — doar am văzut! am văzut în privirea ei deznădăjduită şi tainică! —, acuma se bucura să vadă că se urâţeşte. Socotea că astfel el n-o s-o mai vrea.

Aş fi putut să-i spun pe loc că, orice-ar fi, tot o s-o vrea.

Nu ştiu acum ce făcea el cu ea. Nu vorbeam cu el decât când n-aveam încotro. Am făcut tot ce trebuia să fac, însă într-un soi de transă grea şi mizerabilă, ferindu-mă să gândesc sau să simt. Ajunsesem aproape la fel de rău ca şi ea. Ce-i drept, Domnu părea şi el tulburat. Nu venea s-o sărute şi s-o zgândăre decât câteva minute pe zi. În rest

stătea în salonul doamnei Cream şi-şi tot aprindea ţigări, iar fumul se înălţa prin podea, amestecându-se cu mirosul cărnurilor, al oalei de noapte, al aşternuturilor. O dată sau de două ori s-a dus să călărească. S-a dus să afle veşti despre domnul Lilly, însă a auzit numai zvonuri — că Briar era în clocot —, căci nimeni nu prea ştia precis ce se petrece. Seara stătea la gardul din spatele casei, uitându-se la porcii cu rât negru sau se plimba un pic pe uliţă ori prin curtea bisericii. Însă mergea de parcă ştia că suntem cu ochii pe el — nu în felul acela fandosit al lui, ca pe vremuri, când se întindea şi îşi fuma ţigara, ci cu un pas mai smucit, de parcă nu îndura să ne simtă privirile în spinare.

Iar noaptea o dezbrăcăm, el venea, iar eu îi lăsam şi mă culcam singură pe salteaua fojgăitoare, cu capul vârât sub pernă.

Aş fi zis că Domnu nu a găsit de cuviinţă să o facă decât o dată. Mă gândisem că s-a temut să nu rămână grea. Însă îmi închipuiam că i-ar plăcea să încerce şi altele cu ea acum, că ştia ce mâini netede, ce sâni mătăsoşi, ce gură caldă şi vie are.

Numai că în fiecare dimineaţă, când mergeam la ea, părea şi mai palidă, şi mai topită, şi mai ameţită decât cu o seară înainte, iar el îmi căuta şi mai rar privirea, se trăgea de favoriţi şi îi pierise tot aerul fudul.

Măcar ştia în ce treabă hidoasă se vârâse, ticălos afurisit!

Până la urmă a trimis după doctor.

L-am auzit pe când alcătuia scrisoarea în salonul doamnei Cream. Doctorul era unul din cunoscuţii lui. Socot că pe vremuri se ţinuse de potlogării — poate cu leacuri pentru femei — şi acum se vârâse în treaba cu nebunii pentru că era mai sigură. Însă necinstea lui nu o vedeam decât ca pe un gaj. Nu ştia de planurile lui Domnu. Lui Domnu nu i-ar fi convenit deloc să împartă mălaiul cu el.

Şi, oricum, povestea se ţinea bine. O putea întări şi doamna Cream. Maud era tânără, era bolnăvicioasă şi nu ieşise deloc în lume. Dăduse de înţeles că-l iubea pe Domnu, iar el o iubea pe ea, însă nu se căsătoriseră nici de un ceas, când ea şi începuse să dea semne de ciudăţenie.

Cred că orice doctor ar fi făcut întocmai ca acela după ce a ascultat povestea lui Domnu şi ne-a văzut pe Maud şi pe mine aşa cum eram atunci.

Doctorul apăru împreună cu un altul — un alt doctor, asistentul lui. Aveai nevoie de spusele a doi doctori ca să închizi o doamnă. Îşi aveau azilul lângă Reading. Trăsura lor arăta ciudat: cu storuri din stinghii şi cu ţepuşe la spate. Însă n-au venit s-o ia pe Maud — nu atunci —, ci doar s-o cerceteze. Mai apoi venea şi partea cu luatul.

Domnu i-a zis că erau doi dintre prietenii lui pictori. Ei părea să nu-i

pese. M-a lăsat s-o spăl, să-i mai aranjez puţin părul şi să-i curăţ rochia, însă apoi a rămas pe scaun fără să spună nimic. Doar când a văzut cum soseşte trăsura, s-a uitat cu ochi mari şi a început să răsufle ceva mai iute — şi m-am întrebat dacă observase storurile şi ţepuşele, ca mine. Doctorii au coborât. Domnu a ieşit repede să vorbească cu ei, apoi şi-au dat mâna, şi-au apropiat capetele şi s-au uitat cu fereală spre fereastra noastră.

După aia Domnu veni înapoi în casă şi-i lăsă să aştepte. Urcă la noi. Îşi freca mâinile şi zâmbea.

— Ei, ce spuneţi? zise el. Ei sunt prietenii mei Graves şi Christie. Au venit să ne vadă tocmai de la Londra. Îţi aduci aminte, Maud, că ţi-am mai vorbit de ei? Socot că nu le-a venit să creadă că m-am însurat! Au venit să vadă fenomenul cu ochii lor.

Zâmbea în continuare. Maud nici nu voia să se uite la el.

— Ai avea ceva împotrivă, draga mea, dacă i-aş aduce la tine? I-am lăsat cu doamna Cream.

Îi auzeam vorbind cu glasuri coborâte şi serioase jos, în salon. Ştiam ce întrebări puneau şi ce avea să le zică doamna Cream. Domnu aşteptă ca Maud să-i răspundă, dar, cum ea nu spuse nimic, se uită la mine.

— Sue, vii o clipă cu mine? îmi zise.

Şi-mi făcu semn cu ochiul. Maud se uită în urma noastră, clipind des. M-am dus cu el pe palierul strâmb, iar Domnu a închis uşa după mine.

— Cred că ar trebui s-o laşi cu mine, când o să duc doctorii la ea, zise el încet. O s-o urmăresc îndeaproape şi poate că o s-o stârnesc. E prea liniştită când te are alături.

— Nu-i lăsa să-i facă nici un rău, i-am spus.

— Să-i facă rău?

Aproape că l-a bufnit râsul.

— Oamenii ăştia sunt nişte lichele. Le place să-şi ţină nebunii la loc sigur. Dac-ar putea, i-ar pune într-o pivniţă unde să nu-i ajunge focul, ca pe bulion, din asta îşi câştigă pâinea. N-or să-i facă nici un rău. Însă îşi cunosc meseria, iar un scandal i-ar aduce la sapă de lemn. Se încred în cuvântul meu, numai că va fi nevoie să o vadă şi să-i vorbească. Şi va trebui să vorbească şi cu tine. Vei şti ce să le răspunzi, de bună seamă.

M-am strâmbat.

— Aşa să fie? am întrebat.

Domnu îşi îngustă ochii.

— Nu te juca cu mine, Sue, acum, când suntem atât de aproape! Vei şti ce să zici?

Am dat din umeri, încă arţăgoasă.

— Cre’ că da.

— Bravo! Mai întâi îi aduc la tine.

A dat să pună mâna pe mine. M-am ferit şi m-am depărtat. Am mers în odăiţa mea şi am aşteptat. Doctorii veniră în curând. Domnu intră cu ei, închise uşa şi rămase acolo, cu ochii pironiţi pe faţa mea.

Erau înalţi, ca şi el, iar unul din ei era voinic. Purtau surtuce negre şi cizme moi. Când se mişcau, podeaua, pereţii şi fereastra se cutremurau. Doar unul din ei — cel mai subţire — grăi. Celălalt privea numai. Îmi făcură o plecăciune, iar eu o reverenţă.

— Aha, zise încet doctorul care vorbea după ce mi-am făcut reverenţa.

Îl chema doctorul Christie.

— Acum... ştii cine suntem, nu-i aşa? N-o să te superi dacă îţi punem nişte întrebări care, la prima vedere, ar părea impertinente, nu-i aşa? Suntem nişte prieteni de-ai domnului Rivers şi am fi foarte curioşi să aflăm mai multe despre căsnicia lui şi despre proaspăta lui soţie.

— Da, am răspuns. Adică stăpâna mea.

— Aha, făcu el iar. Stăpâna dumitale. Acum reîmprospătează-ne memoria. Cine e stăpâna dumitale?

— Doamna Rivers, am zis. Fosta domnişoară Lilly.

— Doamna Rivers, domnişoara Lilly. Aha.

Încuviinţă din cap. Doctorul cel tăcut — doctorul Graves — scoase un condei şi un carnet. Primul continuă:

— Stăpâna dumitale. Şi dumneata eşti...?

— Slujnica lu’ doamna, domnu’.

— Fireşte. Şi cum te cheamă?

Doctorul Graves ţinea condeiul, gata să scrie. Domnu îmi întâlni privirea şi dădu din cap.

— Susan Smith, domnu’, am răspuns.

Doctorul Christie se uită şi mai pătrunzător la mine.

— Ai părut să eziţi, spuse el. Aşa te cheamă? Eşti sigură?

— Doar îmi cunosc numele, zău aşa!

— De bună seamă.

Zâmbi. Inima îmi bătea în continuare cu putere în piept. Poate că a văzut şi el. Păru să se mai îmblânzească.

— Bine, domnişoară Smith, zise. Şi-acum ai putea să ne zici de când o cunoşti pe stăpâna dumitale...?

Era ca pe vremuri, în Lant Street, când stătusem în faţa lui Domnu şi el mă pusese să-mi joc rolul. Le-am povestit despre Lady Alice din Mayfair, despre bătrâna doică a lui Domnu şi despre mama mea, care murise, iar mai apoi despre Maud. Am spus că păruse să-l placă pe domnul Rivers, însă acum, la o săptămână de la noaptea nunţii, se

făcuse foarte tristă şi nepăsătoare şi mă speria.

Doctorul Graves scrise tot ce-am spus. Doctorul Christie zise:

— Te sperie? Adică te temi pentru viaţa dumitale?

— Nu pentru a mea, domnu', am răspuns. Ci pentru a ei. Cred că şi-ar putea face rău singură, atâta e de nefericită.

— Înţeleg, spuse el, apoi reluă: Ţii mult la stăpâna dumitale. Ai vorbit foarte frumos despre ea. Acum, spune-mi următorul lucru. Ce îngrijire crezi că i-ar prinde bine stăpânei dumitale?

— Cred... am început.

— Da?

— Mi-aş dori...

Doctorul încuviinţă din cap.

— Continuă.

— Mi-aş dori să o ţineţi dumneavoastră, domnu', şi să o vegheaţi, am zis într-un suflet. Mi-aş dori s-o ţineţi undeva unde să nu se atingă nimeni de ea şi să nu-i facă rău...

Inima părea să mi se fi ridicat deodată în gâtlej, iar glasul mi-era îngreunat de lacrimi. Domnu nu mă scăpa din priviri. Doctorul îmi apucă mâna de lângă încheietură şi mi-o ţinu, cumva firesc.

— Gata, gata... zise. Nu te mai necăji atâta! Stăpâna dumitale va avea tot ce îţi doreşti. Mare noroc pe ea să aibă o slujnică atât de credincioasă ca dumneata!

Mă bătu uşor peste mână, apoi mi-o lăsă liberă. Se uită la ceas. Dădu cu ochii de Domnu şi-i făcu semn din cap a încuviinţare.

— Prea bine, zise el. Prea bine. Acum, dacă eşti amabil să ne conduci...

— Fireşte, se grăbi Domnu să spună. Fireşte. Pe aici.

Deschise uşa, iar doctorii îmi întoarseră spatele lor înţolit în negru şi se duseră. I-am urmărit cum se duc şi m-a cuprins brusc un sentiment despre care nu ştiam dacă e jale sau frică. Am făcut un pas înainte şi am strigat după ei:

— Nu-i plac ouăle, domnu'!

Doctorul Christie se întoarse pe jumătate. Ridicasem braţul. Apoi l-am lăsat să-mi cadă.

— Nu-i plac ouăle, am zis cu un glas mai pierit. În nici un fel de mâncare.

Altceva nu-mi venise la gură. Doctorul zâmbi şi făcu o plecăciune, însă într-un fel împăciuitor şi-atâta tot. Doctorul Graves scrise — sau se făcu că scrie — în carnetul său: *Nu-i plac ouăle.* Domnu îi conduse pe amândoi în partea cealaltă, spre odaia lui Maud, şi apoi se întoarse la mine.

— N-o să ieşi de aici până nu termină cu ea, aşa-i? mă întrebă.

Nu i-am răspuns. El a închis uşa. Însă pereţii erau ca hârtia. I-am auzit cum se mişcă, mi-a venit la ureche rumoarea întrebărilor doctorului, apoi, după vreun minut, se auzi sunetul subţire al plânsului ei, izbucnind şi potopind-o cu totul.

N-au rămas mult cu Maud. Îmi închipui că aflaseră tot ce trebuiau să ştie de la mine şi de la doamna Cream. După ce au plecat, m-am dus la ea. Domnu stătea în picioare în spatele scaunului pe care stătea Maud, ţinându-i în mâini capul palid. Se aplecase peste ea şi o privea, poate chiar îi şoptea lucruri şi o necăjea. Când m-a văzut venind, s-a îndreptat de spate şi a zis:

— Uită-te la stăpâna ta, Sue. Nu ţi se pare că i s-au mai luminat ochii?

Ochii lui Maud luceau, scăldaţi de lacrimile ce-i curgeau încă, iar pleoapele îi erau roşii.

— Vă simţiţi bine, domnişoară? am întrebat-o.

— Se simte bine, răspunse Domnu. Cred că s-a mai înveselit în compania prietenilor mei. Cred că scumpii mei amici, Christie şi Graves, au fost încântaţi de ea. Şi spune-mi, Sue, ce doamnă n-a înflorit vreodată sub atenţiile încântate ale unui domn?

Maud întoarse capul, ridică mâna şi încercă fără vlagă să-i desprindă degetele. Domnu îi mai ţinu câteva clipe capul în mâini, apoi se depărtă.

— Ce prost am fost, îmi zise. I-am cerut doamnei Rivers să se întremeze în colţişorul ăsta tăcut, crezând că liniştea i-ar fi de folos. Acum văd că îi trebuie forfota oraşului. Graves şi Christie cred şi ei la fel. De-abia aşteaptă să ne vadă sosiţi în Chelsea. Christie ne pune la dispoziţie trăsura şi vizitiul lui! Mâine plecăm. Ce zici de asta, Maud?

Maud îşi întorsese privirea spre fereastră. Acum înălţă capul spre el şi în obraji îi năvăli un pic de sânge.

— Mâine? întrebă ea. Atât de curând?

— Mâine plecăm, încuviinţă Domnu. Spre o casă încăpătoare, cu odăi elegante şi liniştite şi cu servitori de nădejde, care te aşteaptă.

A doua zi Maud dădu deoparte ouăle de la micul dejun, ca de obicei, însă nici eu n-am putut să mă ating de ele. Am îmbrăcat-o fără s-o privesc. Îi cunoşteam fiecare părticică din trup. Purta tot rochia aia veche, pătată de noroi, iar eu purtam rochia ei frumoasă de mătase. Nu m-a lăsat să mi-o schimb nici măcar pentru drum, cu toate că ştiam c-o să se boţească.

M-am gândit s-o port la întoarcerea în Borough. Nu-mi venea să cred că înainte de lăsarea serii voi fi din nou acasă, cu doamna Sucksby.

I-am strâns bagajele. Am făcut-o încet, abia simţind pe ce lucruri pun mâna. Într-o geantă i-am pus rufăria, papucii, picăturile de somn, o bonetă şi o perie — lucruri pe care să le ia cu ea la balamuc. În cealaltă am pus restul. Erau pentru mine. Doar mănuşa aceea albă, de care cred că am mai pomenit, am pus-o deoparte, iar când genţile au fost gata, mi-am pus-o cu băgare de seamă în corsaj, lângă inimă.

Când veni trăsura, eram gata. Doamna Cream ne-a condus până la uşă. Maud purta un văl. Am ajutat-o să coboare scara strâmbă şi ea m-a ţinut strâns de braţ. Când am ieşit din casă, m-a strâns şi mai tare. Nu mai ieşise din odaia ei de mai bine de o săptămână. Când dădu cu ochii de cer şi de biserica neagră, se trase înapoi şi păru să simtă, chiar şi prin văl, că aerul cald o izbeşte ca o palmă.

Mi-am pus degetele peste ale ei.

— Domnul să vă binecuvânteze, doamnă! ţipă doamna Cream după ce Domnu o plăti.

Rămase în prag şi se uită după noi. Băiatul care luase calul în noaptea dintâi se ivi iarăşi, ca să ne petreacă, şi mai veniră vreo doi să caşte gura, să stea pe lângă trăsură şi să râcâie uşile din spate, unde era pictată o stemă aurie şi veche. Vizitiul îi alungă, şfichiuindu-i cu biciul. Ne legă genţile pe acoperiş, apoi coborî scările. Domnu o ajută pe Maud să urce, dezlipindu-i degetele de ale mele. Îmi surprinse privirea.

— Ei, haide, zise el, ca pentru a mă preveni. N-avem vreme de dulcegării.

Maud se aşeză şi îşi sprijini capul de spetează, iar el se puse lângă ea. Eu stăteam pe cealaltă banchetă. Uşile nu aveau mânere, ci doar se încuiau, ca un seif. Când vizitiul le închise, Domnu le ferecă bine şi vârî cheia în buzunar.

— Cât durează călătoria? întrebă Maud.

— Un ceas, răspunse el.

Păru însă mai lungă de un ceas. Păru să ţină cât o viaţă-ntreagă. Era o zi caldă. Soarele bătea în geamuri şi încingea trăsura, însă uşile acesteia erau înţepenite şi nu se puteau deschide — ca să nu aibă vreun nebun prilejul să sară din trăsură, cred eu. Până la urmă Domnu trase de un cordon şi coborî storurile, apoi ne hurducarăm în căldura şi întunericul dinăuntru fără să scoatem o vorbă. După o vreme a început să mi se facă rău. Vedeam cum tresaltă capul lui Maud pe speteaza căptuşită, însă nu-mi dădeam seama dacă are ochii deschişi sau închişi. Îşi ţinea pumnii încleştaţi în poală.

Numai Domnu se tot fâţâia, îşi lărgea gulerul, se uita la ceas ori se trăgea de manşete. Şi-a scos de vreo două-trei ori batista ca să-şi şteargă fruntea. De câte ori încetinea trăsura, se apleca la geam şi se

uita printre stinghiile storurilor. Apoi trăsura încetini atât de tare, că aproape se opri, făcând apoi o cotitură. Domnu se uită iarăşi, se îndreptă de spate şi îşi aranjă cravata.

— Aproape că am ajuns, zise.

Maud întoarse capul spre el. Trăsura încetini iarăşi. Am tras de cordonul storurilor. Eram la capătul unei alei înverzite, cu o arcadă de piatră deasupra. Sub ea se vedeau nişte porţi de fier. Tocmai le închidea un om. Trăsura se hurducă, apoi o porni de-a lungul aleii, până ajunserăm la casa de la capătul ei. Semăna foarte bine cu Briar, numai că era mai mică şi mai îngrijită. Avea gratii la ferestre. M-am uitat la Maud, ca să văd ce o să facă. Îşi ridicase vălul şi privea pe geam în felul ei nepăsător, însă sub aerul acela de nepăsare mi s-a părut că zăresc cum încolţeşte un soi de presentiment sau groază.

— Nu te teme, spuse Domnu.

Altceva n-a zis. Nu ştiu dacă vorbea cu ea sau cu mine. Trăsura coti din nou, apoi se opri. Doctorii Graves şi Christie erau acolo şi ne aşteptau, iar lângă ei stătea o femeie mare şi spătoasă, cu mânecile suflecate până la cot şi având pe deasupra rochiei un şorţ de pânză tare ce semăna cu un şorţ de măcelar. Doctorul Christie se apropie. Avea o cheie ca a lui Domnu şi descuie uşa trăsurii din afară. La auzul sunetului, Maud tresări. Domnu o apucă de o mână. Doctorul Christie făcu o plecăciune.

— Bună ziua, spuse el. Domnule Rivers. Domnişoară Smith. Doamnă Rivers, îţi aminteşti, de bună seamă, de mine?

Întinse mâna.

O întinse spre mine.

A urmat, cred, o clipă de încremenire deplină. M-am uitat la doctor şi el a dat din cap.

— Doamnă Rivers? zise el iarăşi.

Apoi Domnu se aplecă şi mă prinse de braţ. Mai întâi am crezut că vrea să mă oprească să mă ridic. Apoi am înţeles că voia să mă smulgă de pe banchetă. Doctorul mă apucă de celălalt braţ. Mă săltară în picioare, încălţările mi se poticniră pe scări. Am ţipat:

— Staţi! Ce faceţi? Ce...?

— Nu te împotrivi, doamnă Rivers! spuse doctorul. Suntem aici ca să avem grijă de dumneata.

Dădu din mână, iar doctorul Graves şi femeia se apropiară.

— Nu pe mine mă vreţi! am zis. Ce faceţi? Doamna Rivers? Eu sunt Susan Smith! Domnu! Domnu, spune-le!

Doctorul Christie clătină din cap.

— Tot se mai agaţă de plăsmuirea asta tristă?

Domnu încuviinţă din cap, fără să răspundă, de parcă era prea nenorocit ca să vorbească. Trag nădejde că aşa era! Se întoarse şi coborî una din genţi — una din genţile mamei lui Maud. Doctorul Christie mă ţinu mai zdravăn.

— Ei, zise el, cum să fii Susan Smith din Whelk Street, Mayfair? Nu ştii că adresa asta nu există? Haide, că doar o ştii! Şi o să te facem s-o recunoşti, chiar de-ar fi să ne ia un an. Nu te mai răsuci aşa, doamnă Rivers! Mototoleşti frumuseţe de rochie.

Mă tot luptasem să scap din strânsoarea lui. Când l-am auzit, m-au lăsat puterile. M-am uitat la mâneca de mătase şi la braţul meu, care se împlinise şi se întinsese de la câtă mâncare mi se dăduse, apoi la geanta de la picioarele mele, cu literele alea de alamă — M şi L.

În clipa aceea am ghicit în sfârşit ce şperlă mizerabilă îmi trântise Domnu.

Am scos un urlet.

— Porc împuţit! am ţipat, zbătându-mă iarăşi şi dând să ajung la el. Curvă ce eşti! Ah!

El stătea în uşa trăsurii, care se înclină. Doctorul mă înşfăcă mai bine şi chipul i se aspri.

— Asemenea cuvinte nu-şi au locul în casa mea, doamnă Rivers, spuse el.

— Dobitocule! i-am strigat. Nu vezi ce-a făcut? Nu vezi că e un matrapazlâc? Nu pe mine mă vreţi, ci pe...

Încă mă mai smuceam, iar el încă mă mai ţinea, însă acum am privit dincolo de el, spre trăsura care se legăna. Domnu se aşezase la locul lui, cu mâna la faţă. Şi lângă el, în colţ, vărgată de lumina ce se strecura printre şipcile storurilor, stătea Maud. Era trasă la faţă şi cu părul neîngrijit. Rochia i se ponosise de atâta purtat, ca o rochie de slugă. Ochii ei aveau o privire sălbatică, cu lacrimi proaspăt izvorâte, însă dincolo de lacrimi privirea îi era de nestrăpuns. Tare ca marmura, tare ca arama. Tare ca o perlă, ca miezul din ea.

Doctorul Christie mi-a prins privirea.

— De ce te holbezi aşa? întrebă. Doar îţi cunoşti slujnica, aş zice eu.

Nu mai eram în stare să vorbesc. Însă ea era. Zise cu un glas tremurător şi străin:

— Vai! Biata mea stăpână! Vai! Vai! Mi se rupe inima!

Credeaţi că e o gâscă bună de jumulit. Gâscă pe dracu’! Căţeaua aia ştia totul. Jucase tare încă de la început.

Partea a doua

Capitolul şapte

Socot că ştiu prea bine cum a început totul. Aceasta este prima dintre greşelile mele.

Îmi închipui o masă lipicioasă de atâta sânge. Sângele este al mamei mele. E prea mult. E prea mult şi cred că se scurge în valuri, asemenea cernelii. Cred că, pentru a feri scândurile pardoselii, femeile au aşezat vase de porţelan, astfel încât tăcerile dintre ţipetele mamei sunt înţesate — *pic, pic! pic, pic!* — cu ceea ce pare a fi ticăitul şovăitor al unui ceasornic. Mai presus de ticăit, se aud alte ţipete, mai şterse: zbieretele nebunilor, laolaltă cu strigătele şi dojenile surorilor. Căci suntem la balamuc. Mama e lunatică. Masa are curele care o opresc să sară pe podea. O altă curea îi desparte fălcile, împiedicând-o să-şi muşte limba, o alta îi ţine picioarele depărtate, ca să pot ieşi dintre ele. Când mă nasc, curelele rămân legate — femeile se tem să nu mă sfâşie! Mă aşază la pieptul ei şi gura mea îi găseşte sânul. Sug, iar casa se linişteşte în jurul meu. Se mai aude doar picuratul sângelui — *pic, pic! pic, pic!* ticăitul care orânduieşte primele minute din viaţa mea, ultimele din viaţa ei. Căci, nu după multă vreme, ceasornicele îşi domolesc mersul. Pieptul mamei se înalţă, se lasă, se înalţă iarăşi, apoi se afundă pe veci.

Eu o simt şi sug mai cu vlagă. Apoi femeile mă smulg de lângă ea. Şi când mă pun pe plâns, mă lovesc.

Îmi petrec primii zece ani ca fiică a surorilor de la balamuc. Socot că mă iubesc. Avem o pisică prin saloane şi cred că femeile mă ţin pe lângă ele mai degrabă aşa cum ţin şi pisica aceea, ca să aibă ce mângâia şi împodobi cu panglici. Port o rochie cenuşie ca ardezia, croită ca ale lor, cu şorţ şi bonetă. Îmi dau o centură cu un inel de chei în miniatură şi îmi spun „sora cea mică”. Dorm cu fiecare pe rând, în paturile lor, şi le urmez prin saloane, pe la treburile lor. E o casă mare — mie cred că mi se pare şi mai mare decât e — şi despărţită în două: o aripă pentru femei, o aripă pentru bărbaţi. Eu nu văd decât femei. Nu le iau în seamă. Unele mă sărută şi mă mângâie, ca surorile. Unele îmi

ating părul şi plâng. Le amintesc de fiicele lor. Altele fac tărăboi, iar când e vorba de ele, sunt încurajată să le stau înainte şi să le lovesc cu o vergea cioplită pe măsura mea, până când surorile se pun pe râs şi spun că n-au mai văzut de când sunt ceva mai nostim.

Astfel învăţ rudimentele disciplinei şi ale ordinii. Mai mult, înţeleg — pe nesimţite — chipurile nebuniei. Toate acestea se vor dovedi folositoare mai târziu.

Când am crescut de-ajuns încât să judec, mi se dau un inel de aur, despre care se spune că ar fi aparţinut tatei, şi portretul unei doamne, pe care lumea o numeşte mama mea, iar eu înţeleg că sunt orfană. Însă cum nu am cunoscut niciodată dragostea de părinte — sau mai degrabă am cunoscut favorurile unui cârd de mame —, vestea nu prea mă tulbură. Cred că surorile mă îmbracă şi mă hrănesc pentru că le e drag de mine. Sunt un copil ca oricare altul, însă în lumea asta fără copii toţi mă iau drept o frumuseţe. Am un glas dulce, melodios şi aplecare spre litere, îmi închipui că o să-mi trec viaţa ca soră, necăjind mulţumită lunaticele până la moarte.

Aşa socotim toate la nouă-zece ani. Apoi, după ce am împlinit unsprezece ani, sunt chemată de intendenta casei în salonul surorilor. Îmi închipui că mi-a pregătit ceva bun. Mă înşel. În loc de asta, mă salută într-un fel străin şi nu mă priveşte în ochi. Mai e cineva cu ea — un domn, îmi spune ea —, însă pentru mine cuvântul acesta nu prea are vreun înţeles. Cu timpul, va ajunge să aibă.

— Vino mai aproape, spune intendenta.

Domnul se uită. Poartă un costum negru şi o pereche de mănuşi negre, de mătase. Ţine un baston cu mâner de fildeş, pe care se sprijină, aplecându-se ca să mă cerceteze mai atent. Are părul negru spre cărunt, obrajii cadaverici şi ochii ascunşi pe jumătate de lentilele colorate ale ochelarilor. Unui copil oarecare i-ar putea smulge un ţipăt doar dacă s-ar uita la el, însă eu n-am habar ce face un copil oarecare şi nu mi-e teamă de nimeni, înaintez până când ajung în faţa lui. Îşi desface buzele şi îşi trece limba peste ele. Limba îi e neagră la vârf.

— E mică pentru vârsta ei, spune el. Şi totuşi face destul zgomot când păşeşte. Cum îi e vocea?

Glasul său e grav, tremurător şi plângăreţ, ca umbra unui om cuprins de friguri.

— Spune-i o vorbă domnului, mă îndeamnă încet intendenta. Spune-i ce faci.

— Foarte bine fac, răspund eu.

Poate că vorbesc prea viguros. Domnul tresare.

— De-ajuns, spune el ridicând mâna, apoi adaugă: Sper că poţi să vorbeşti în şoaptă. Sper că poţi să încuviinţezi din cap.

— O, da, răspund, dând din cap.
— Sper că poţi să fii tăcută.
— Pot.
— Atunci taci... Aşa e mai bine.
Se întoarce spre intendentă.
— Văd că poartă portretul mamei sale. Foarte bine. Îi va aminti de soarta ei şi, poate, o va ajuta să n-o împărtăşească. Nu-mi plac câtuşi de puţin buzele ei. Sunt prea pline. Nu făgăduiesc nimic bun. La fel şi spatele — e moale şi căzut. Şi cum îi e piciorul? Nu-mi doresc o fată cu picioare groase. De ce-i ascundeţi picioarele sub o rochie atât de lungă? V-am cerut eu asta?
Intendenta roşeşte.
— A fost o distracţie nevinovată a femeilor de aici, domnule, s-o îmbrace în uniforma casei.
— Te-am plătit cumva ca să le oferi distracţii surorilor?
Îşi mişcă bastonul pe covor şi clatină din fălci. Se întoarce iarăşi spre mine, însă vorbeşte cu ea.
— Cât de bine ştie să citească? întreabă. Cât de îngrijit îi e scrisul? Haide, dă-i o bucată de text, ca să ne demonstreze.
Intendenta îmi înmânează o Biblie deschisă. Citesc un pasaj din ea şi domnul tresare iarăşi.
— Încet! spune el, iar eu ajung să murmur cuvintele.
Apoi domnul mă pune să scriu pasajul sub ochii lui.
— Scris de fată, îngreunat de înflorituri, spune când isprăvesc. Totuşi pare mulţumit.
Şi eu sunt mulţumită. Din vorbele lui înţeleg că am înşirat pe hârtie semne îngereşti. Mai târziu îmi voi dori să fi mâzgălit şi întinat pagina. Slova frumoasă mi-a pecetluit soarta. Domnul se lasă şi mai greu în baston şi îşi înclină capul, astfel încât îi văd pe deasupra sârmei ochelarilor pleoapele golite de sânge.
— Ei, domnişoară, spune el, ţi-ar plăcea să locuieşti în casa mea? Ia vezi, nu-ţi bosumfla buzele obraznice la mine! Ţi-ar plăcea să vii la mine şi să înveţi să te porţi îngrijit şi să scrii cu caligrafie simplă?
La fel de bine fi putut să mă lovească.
— Nu mi-ar plăcea câtuşi de puţin, zic pe dată.
— Să-ţi fie ruşine, Maud! îmi strigă intendenta.
Domnul pufneşte.
— Poate că până la urmă a moştenit firea nefericită a mamei sale, spune el. Cel puţin are picioarele ei fine. Deci aşa, domnişoară, îţi place să faci pe nărăvaşa? Ei bine, casa mea e mare, îţi vom găsi o odaie departe de urechile mele delicate, în care să dai din picior cât pofteşti. N-ai decât să-ţi verşi toate furiile acolo, că nimeni n-o să te bage în

seamă. Şi poate că o să te băgăm în seamă atât de puţin, că o să uităm să te hrănim şi o să mori de foame. Ţi-ar plăcea una ca asta, ce zici?

Se ridică şi îşi scutură cu mâna vestonul fără fir de praf pe el. Îi mai dă nişte porunci intendentei şi nu se mai uită deloc la mine. Odată plecat, iau Biblia din care am citit şi o azvârl pe jos.

— *Nu* plec nicăieri! ţip. N-are *cum* să mă silească!

Intendenta mă trage spre ea. Am văzut-o biciuind lunatice nesupuse, însă pe mine mă strânge cu putere, lipindu-mă de şorţul ei, şi plânge ca un copil, spunându-mi solemn ce viitor mă aşteaptă în casa unchiului meu.

Unii bărbaţi au fermieri care le cresc viţei. Fratele mamei are o casă de surori ca să-i crească o fată — pe mine. Acum are de gând să mă ia la el acasă şi să mă pregătească pentru frigare. Dintr-odată trebuie să renunţ la rochiţa mea de soră la nebuni, la inelul de chei, la vergea. Unchiul o trimite pe menajera casei sale cu un rând de veşminte, ca să mă îmbrace după placul lui. Îmi aduce cizme, mănuşi de lână şi o rochie de piele — o rochie oribilă şi copilărească, ce-mi ajunge până la pulpe şi e întărită de la umeri la talie cu oase de balenă. Îmi strânge zdravăn şnururile, iar când mă plâng, mi le strânge şi mai rău. Surorile o privesc oftând. Când vine vremea să mă ia, ele mă sărută şi-şi feresc ochii. Apoi una din ele îmi duce iute un foarfece la cap şi îmi taie o şuviţă de păr, ca s-o păstreze într-un medalion. Când o văd, celelalte îi înşfacă foarfecele sau apucă şi ele cuţite şi foarfeci, mă iau de plete şi mă jumulesc până ce-mi smulg părul din rădăcină. Se întind şi se ciorovăiesc ca un stol de pescăruşi pentru şuviţele ce cad pe podea, iar glasurile lor stârnesc lunaticele din odăiţele lor încuiate, iscându-le urlete. Sluga unchiului mă zoreşte să plecăm. O aşteaptă o trăsură cu vizitiu. Poarta balamucului se trânteşte în urma noastră.

— Să creşti o fată într-un loc ca ăsta! zice femeia, trecându-şi o batistă peste buze.

Nu vreau să vorbesc cu ea. Rochia mea strâmtă mă taie şi îmi iuţeşte bătăile inimii, iar cizmele îmi rod gleznele. Mănuşile de lână îmi înţeapă pielea şi până la urmă mi le smulg de pe mâini. Femeia se uită netulburată la mine.

— Eşti cam drăcoasă de felul tău, aşa-i?

Are un coş unde îşi ţine lucrul de mână şi o legătură cu merinde. Chifle, un pacheţel de sare şi trei ouă albe, fierte tari. Răsuceşte două ouă în poală, ca să le spargă coaja. Au miezul cenuşiu, iar gălbenuşul e uscat ca pulberea. Mirosul îmi va rămâne în minte. Al treilea ou mi-l pune în poală. Nu vreau să-l mănânc, însă îl las să se zgâlţâie acolo până când cade pe podeaua trăsurii şi nu mai e bun de mâncat.

— Ţţ, ţţ, zice ea.

Îşi scoate lucrul de mână, apoi capul îi cade pe piept şi adoarme. Stau ţeapănă lângă ea, cuprinsă de o furie jalnică. Calul de-abia se mişcă şi drumul pare să nu se mai termine odată. Uneori trecem printre copaci. Atunci chipul mi se iveşte în geamul trăsurii, întunecat ca sângele.

N-am mai văzut nici o casă în afară de casa de nebuni în care m-am născut. M-am învăţat cu privelişti lugubre, solitudine, ziduri înalte şi ferestre oblonite. Şi tocmai încremenirea din casa unchiului mă zăpăceşte şi mă înspăimântă în acea primă zi. Trăsura se opreşte la uşa de la intrare, despicată pe mijloc în două canaturi înalte şi umflate. Sunt trase cu greu înăuntru sub ochii noştri şi par să tremure. Omul care le deschide poartă pantaloni de mătase până la genunchi şi ceva ce mi se pare a fi o tichie pudrată.

— E domnul Way, majordomul unchiului tău, spune femeia, apropiindu-şi faţa de a mea.

Domnul Way mă scrutează, apoi se uită la ea. Pesemne că menajera îi face un semn din ochi. Vizitiul ne coboară scara, însă nu îl las să-mi ia mâna, iar când domnul Way îmi face o plecăciune, îmi închipui că mă ia în râs — căci le-am văzut adesea pe surori făcându-le reverenţe nebunelor, râzând. Domnul Way îmi face semn s-o iau înaintea lui, înspre o beznă ce pare să mi se lovească în valuri de poalele rochiei. Când închide uşa, întunericul se adânceşte pe dată. Parcă îmi simt urechile înfundate cu apă sau cu ceară. Aceasta este tăcerea pe care unchiul meu o cultivă în casa lui, aşa cum alţii cresc viţă-de-vie şi plante agăţătoare.

Femeia mă duce pe o scară, în vreme ce domnul Way ne priveşte în continuare. Treptele nu sunt tocmai egale, iar covorul e uneori rupt. Noile mele cizme îmi stânjenesc paşii, iar o dată mă împiedic şi cad.

— Hai sus, copile! spune femeia când mă vede şi de astă dată, când pune mâna pe mine, o las.

Urcăm două rânduri de scări. Cu cât ajungem mai sus, cu atât mai tare mă cuprinde teama. Căci casa mi se pare de groază: tavane înalte, pereţi altfel decât cei netezi şi fără zorzoane de la balamuc, ci ticsiţi cu portrete, platoşe şi lame ruginite, jivine în rame şi vitrine. Scara se încolăceşte şi alcătuieşte o galerie în jurul holului de la intrare. La fiecare cot se deschid coridoare. În umbra lor, palide şi pe jumătate ascunse, ca nişte larve în fagurii unui stup, stau servitoarele, ieşite să-mi urmărească înaintarea prin casă.

Însă nu le recunosc drept servitoare. Le văd şorţurile şi le cred surori. Îmi închipui că holurile întunecate duc, pesemne, spre odăi cu nebuni amuţiţi.

— De ce se uită? o întreb pe femeie.

— Păi, ca să te vadă la faţă, îmi răspunde ea. Să vadă dacă te-ai făcut frumoasă ca mama ta.

— Am douăzeci de mame, ripostez, şi sunt mai frumoasă decât oricare din ele.

Femeia s-a oprit în dreptul unei uşi.

— Decât un car de frumuseţe, mai bine un dram de minte, spune. Vorbeam despre adevărata ta mamă, care a murit. Acestea au fost odăile ei, iar acum urmează să fie ale tale.

Mă conduce în salonul din dosul uşii, apoi în iatacul de lângă el. Geamurile zăngăne de parcă ar bate cineva cu pumnii în ele. Odăile sunt friguroase până şi vara, iar acum e iarnă. Mă apropii de flacăra măruntă — sunt prea scundă ca să-mi văd chipul în oglinda de deasupra — şi tremur din tot trupul.

— N-ar fi trebuit să-ţi arunci mitenele, zice femeia, văzându-mă cum suflu ca să-mi încălzesc mâinile. Fata domnului Inker o să se bucure, cred, de ele.

Îmi scoate pelerina, apoi panglicile din păr şi mă piaptănă cu un pieptene rupt.

— Smuceşte-te cât ai chef, îmi spune când mă trag de lângă ea. Ţie îţi faci rău, nu mie. Of, ce ţi-au mai făcut femeile alea la păr! Oricine le-ar fi văzut, le-ar fi luat drept sălbatice. Cum o să te aranjez acum, în halul în care te-au adus, habar n-am! Acuma uite-aici. Hai să te văd la oală. Haide odată! N-are rost să te ruşinezi. Crezi că n-am mai văzut eu fetiţă care face pipi cu poalele ridicate?

Mă priveşte cu mâinile încrucişate la piept, apoi umezeşte o cârpă în apă şi mă spală pe faţă şi pe mâini.

— Am văzut cum îi făceau asta maică-tii pe vremea când eram cameristă în casa asta, îmi spune ea, trăgându-mă şi sucindu-mă încolo şi-ncoace. Era mult mai recunoscătoare decât eşti tu acuma. Nu te-au învăţat să te porţi cuviincios în casa aia a voastră?

Ce n-aş da să am vergeaua de lemn la mine! I-aş arăta eu atunci cum m-au învăţat să mă port! Însă i-am cercetat şi pe nebuni şi ştiu cum să mă împotrivesc, prefăcându-mă totodată fără vlagă. Până la urmă se depărtează de mine şi îşi şterge mâinile.

— Doamne, ce copil! Sper că unchiu-tău ştie ce face, dacă tot te-a adus aici. Pare să creadă că o să iasă o doamnă din tine!

— Nu vreau să fiu doamnă! strig. Unchiul nu mă poate sili.

— Ba aş spune că poate să facă orice are chef în casa lui, îmi răspunde. Gata acum! Cât am întârziat din pricina ta!

Se aude dangătul înăbuşit al unui clopot bătând de trei ori. E un orologiu. Eu îl iau totuşi ca pe un semnal pentru ai casei, de vreme ce

am crescut cu astfel de dangăte în ureche, semnale care le dădeau de ştire nebunilor când să se deştepte, când să se îmbrace, când să-şi spună rugăciunile, când să ia masa. Îmi zic *Acum o să-i văd!,* însă când ieşim din odaie, casa e la fel de încremenită şi de mută ca şi înainte. S-au retras până şi servitorii cei iscoditori. Iar mă poticnesc în covor.

— Păşeşte domol! îmi şopteşte femeia, ciupindu-mă de braţ. Uite, aici e odaia unchiului tău.

Bate la uşă, apoi mă conduce înăuntru. Cu ani în urmă unchiul a pus să se vopsească ferestrele, iar cum soarele iernatic bate în geam, odaia e luminată ciudat. Pereţii sunt întunecaţi de atâtea cotoare de cărţi. Le iau drept un soi de friză sau sculptură. Nu recunosc decât două cărţi. Una e neagră şi cu cotorul boţit — Biblia. Cealaltă e o carte de imnuri considerate potrivite pentru cei cu minţile rătăcite şi e roz. Îmi închipui că tot ce e scris în cărţi e adevărat.

Femeia mă aşază foarte aproape de uşă şi se proţăpeşte în spatele meu, ţinând mâinile ca nişte gheare pe umerii mei. Omul despre care mi se tot spune că e unchiul meu se ridică de la biroul său. Tăblia biroului e îngropată sub teancuri groase de hârtii. Omul are pe cap o tichie de catifea cu un ciucure care se leagănă la capătul unui şnur ros. La ochi poartă altă pereche de ochelari, cu lentile mai deschise la culoare.

— Aşadar, domnişoară, spune el, apropiindu-se şi clătinându-şi falca.

Femeia face o reverenţă.

— În ce toane e, doamnă Stiles? o întreabă bărbatul.

— Destul de rele, domnule.

— Văd în ochii ei. Unde-i sunt mănuşile?

— Le-a aruncat cât colo, domnule. A refuzat să le poarte.

Unchiul se apropie.

— Un început regretabil. Dă-mi mâna, Maud.

Nu vreau. Femeia mă prinde de încheietură şi îmi ridică braţul. Am mâna mică şi cărnoasă la încheieturile degetelor. M-am învăţat să mă spăl cu săpun de balamuc, care nu înmoaie deloc. Am unghiile negre, cu mizerie de balamuc sub ele. Unchiul mă ţine de vârfurile degetelor. Mâna lui are vreo două pete de cerneală. Clatină din cap.

— Vezi, dacă mi-aş fi dorit nişte degete aspre pe cărţile mele, spune el, aş fi pus-o pe doamna Stiles să-mi aducă o soră. Nu i-aş fi dat o pereche de mănuşi care să îndulcească asprimea mâinilor. Şi, orice-ar fi, îţi voi îndulci mâinile. Iată cum îndulcim mâinile copiilor care nu vor să poarte mănuşi.

Îşi vâră mâna în buzunarul vestonului şi descolăceşte ceva din el: un lucru din acelea pe care le au cărturarii, un şirag de mărgele din metal, învelite în mătase, care ţin deschise paginile cărţilor. Face un laţ din el,

părând să-i cântărească greutatea, şi apoi îl repede iute înspre degetele mele durdulii. Apoi, cu ajutorul doamnei Stiles, îmi ia cealaltă mână şi îi face la fel.

Mărgelele ustură ca un bici, însă mătasea împiedică pielea să se spintece. La prima lovitură scâncesc ca un câine — de durere, de furie şi de uimire deplină. Apoi, când doamna Stiles îmi dă drumul la mâini, îmi duc degetele la gură şi mă pun pe plâns.

Când mă aude, unchiul meu se strâmbă. Îşi pune mărgelele la loc în buzunar, iar mâinile şi le ridică, tremurând, spre urechi.

— Tacă-ţi gura, fetiţo! îmi strigă.

Tremur din tot trupul, dar nu pot să tac. Doamna Stiles mă ciupeşte de carnea umărului, iar asta mă face să plâng şi mai tare. Apoi unchiul scoate iarăşi mărgelele şi, în sfârşit, mă liniştesc.

— Bun, spune el încet. Pe viitor n-ai să mai uiţi de mănuşi, nu?

Clatin din cap. Aproape că zâmbeşte. Se uită la doamna Stiles.

— O să te îngrijeşti ca nepoata mea să nu scape din vedere noile sale îndatoriri? O vreau îmblânzită bine. Aici nu permit izbucniri furtunoase şi nervi. Foarte bine.

Flutură din mână.

— Acum las-o cu mine. Însă, vezi, nu te depărta! Trebuie să rămâi la îndemână în caz că se sălbăticeşte.

Doamna Stiles face o reverenţă şi, prefăcându-se că mă apucă de umerii tremurători pentru a mă împiedica să mă gârbovesc, mă mai ciupeşte o dată. Fereastra cea galbenă prinde o culoare mai vie, apoi mai ştearsă, apoi iar vie, după cum vântul suflă norii în dreptul soarelui.

— Bun, spune unchiul după ce menajera pleacă. Ştii de ce te-am adus aici, nu-i aşa?

Îmi duc degetele înroşite la faţă, ca să mă şterg la nas.

— Ca să faceţi din mine o doamnă.

Unchiul scoate un hohot de râs uscat.

— Ca să fac din tine o secretară. Ce vezi aici, pe toţi pereţii?

— Lemn, domnule.

— Cărţi, fetiţo, spune el.

Se duce, ia o carte de la locul ei şi o întoarce. Are coperta neagră şi aşa îmi dau seama că e o Biblie. Celelalte, deduc eu, sunt cu imnuri. Îmi închipui că până la urmă cărţile de imnuri pot fi legate şi în alte culori, poate pe potriva diverselor calităţi ale nebuniei. Îmi socot concluzia ca pe un mare salt în cunoaştere.

Unchiul ţine cartea la piept şi bate darabana cu degetele pe cotor.

— Vezi ce titlu are, fetiţo?... Nu veni spre mine! Te-am pus să citeşti, nu să ţopăi pe aici.

Însă cartea e prea departe. Clatin din cap şi simt cum îmi dau iarăşi

lacrimile.

— Ha! ţipă unchiul, văzându-mi mâhnirea. Îţi zic eu că nu poţi! Priveşte în jos, domnişoară, la podea. În jos! Şi mai jos! Vezi mâna aceea de la picioarele tale? Mâna aceea a fost fixată acolo la porunca mea, după ce m-am consultat cu un oculist — un doctor de ochi. Aici sunt cărţi neobişnuite, domnişoară Maud, şi nu-s pentru ochiul oricui. Dacă te văd păşind o singură dată dincolo de degetul arătător, o să-ţi fac ce-i fac oricărui servitor din casă pe care-l prind asupra faptului: te biciuiesc peste ochi până îţi dă sângele. Mâna de colo însemnează hotarul inocenţei. Cu vremea, îl vei trece, însă la porunca mea şi atunci când eşti pregătită. Mă înţelegi, hm?

Nu-l înţeleg. Cum aş putea? Însă am învăţat deja să mă port cu fereală şi dau din cap cum că am înţeles. Unchiul pune cartea la loc, zăbovind asupra rânduielii cotoarelor pe raft.

Legătura este de calitate şi — cum am să ştiu bine mai târziu — una din preferatele sale. Titlul este...

Însă o iau înaintea propriei mele inocenţe, pe care m-a învrednicit să mi-o păstrez încă un răstimp.

După ce a grăit astfel, unchiul pare să uite de mine. Stau la locul meu încă un sfert de ceas, până când îşi ridică privirea, dă cu ochii de mine şi mă alungă din odaie cu o fluturare a mâinii. Mă lupt o clipă cu mânerul de fier al uşii, scârţâitul ei îi pricinuieşte unchiului o strâmbătură, iar când o închid, doamna Stiles ţâşneşte din întuneric pentru a mă conduce iar la etaj.

— Îmi închipui că ţi-e foame, spune ea în vreme ce urcăm. Fetiţelor le e tot timpul foame. Acum pun rămăşag că tare bine ţi-ar prinde un ou fiert.

Mi-e foame, însă nu vreau să recunosc. Numai că doamna Stiles sună să vină o fată, iar fata aduce un biscuit şi un pahar de vin roşu şi dulce. Mi le pune în faţă şi zâmbeşte, iar zâmbetul îi e cumva mai nesuferit decât ar fi fost o palmă pe obraz. Mi-e teamă că o să mă pun iar pe plâns. Dar îmi înghit lacrimile odată cu biscuitul, iar fata şi doamna Stiles stau laolaltă şi şuşotesc cu ochii la mine. Apoi mă lasă singură. Odaia se întunecă. Mă întind pe canapea, cu capul pe o pernă şi mă acopăr singură cu pelerina, cu mâinile mele roşii şi biciuite. Vinul mă adoarme. Când mă trezesc, dau de umbre mişcătoare şi de doamna Stiles în uşă, care îmi aduce o lampă. Mă trezesc cuprinsă de o frică îngrozitoare şi de sentimentul că s-au scurs multe ceasuri. Cred că orologiul a bătut de curând. Socot că e cam şapte-opt seara.

— Acum aş vrea, rogu-vă, să fiu dusă acasă, spun. Doamna Stiles râde.

— Adică la casa cu tartoriţele alea? Ce cămin mai e şi ăla?

— Sunt sigură că îmi duc dorul.

— Sunt sigură că se bucură că au scăpat de tine — de gâza nesuferită şi palidă care eşti! Vino. E vremea să te duci la culcare.

M-a tras de pe canapea şi se apucă să-mi descheie rochia, încerc să mă smulg de lângă ea şi o lovesc. Îmi prinde braţul şi mi-l răsuceşte.

— N-ai nici un drept să mă chinui! Nu dau doi bani pe tine! Vreau la mamele mele, care mă iubesc!

— Uite-o aici pe mamă-ta! îmi răspunde ea, apucând portretul pe care îl port la gât. Altă mamă n-o să mai ai aici. Zi mersi că ai portretul, ca să ştii cum arată la faţă. Acum şezi blând. Trebuie să porţi asta, ca să ai mai târziu o siluetă de doamnă.

Îmi scoate rochia aia ţeapănă, de piele, şi toată rufăria de dedesubt. Mă leagă zdravăn într-un corset de damă, care mă strânge mai rău decât rochia. Pe deasupra îmi trage o cămaşă de noapte. Mâinile mi le acoperă cu mănuşi albe, pe care le coase la încheietură. Doar picioarele îmi rămân goale. Mă prăvălesc pe canapea şi mi le mişc îndrăcit. Mă saltă, mă scutură cu putere, apoi mă ţine nemişcată.

— Ia uite-aici, zice, cu faţa ei albă împestriţată de pete roşii, suflându-mi greoi în obraz. Am avut odată o fiică. A murit. Avea un căpşor frumos, cu plete negre şi ondulate şi era blândă ca un mieluşel. Cum de dă Domnul să moară copile cu plete negre şi inimă blândă şi să trăiască fete palide şi urâcioase ca tine, nu ştiu. Cum de-a ajuns mamă-ta, cu toată averea ei, o zdreanţă şi s-a stins, în vreme ce eu trebuie să trăiesc ca să mă îngrijesc să-ţi fie degetele fine şi să te văd ajunsă mare cucoană, iarăşi nu pot pricepe. N-ai decât să verşi câte lacrimi de crocodil pofteşti. N-o să-mi îmblânzeşti în veci inima împietrită.

Mă ia pe sus, mă duce în dormitor, mă urcă în patul mare şi prăfuit, apoi coboară perdelele baldachinului. Lângă cămin este o uşă. Îmi spune că dă spre o altă odaie, unde doarme o fată rea. Fata va trage cu urechea la noapte şi dacă fac ceva şi nu stau liniştită, cuminte şi tăcută, o să mă audă. Şi are mâna foarte grea.

— Spune-ţi rugăciunea, adaugă ea. Şi imploră-l pe Tatăl Ceresc să-ţi ierte păcatele.

Apoi ia lampa şi pleacă, iar eu rămân cufundată într-o beznă cumplită.

Socot că e îngrozitor să-i faci aşa ceva unui copil. Chiar şi azi tot îngrozitor mi se pare. Stau lungită în pat, chinuită, amărâtă şi speriată, şi ciulesc urechile ca să străpung liniştea, cu ochii larg deschişi, îngreţoşată, flămândă, înfrigurată, singură şi într-o beznă atât de adâncă, încât şi negrul de sub pleoapele mele, când clipesc din ochi, pare mai luminos. Corsetul mă strânge ca un pumn. Încheieturile degetelor, vârâte în mănuşile ţepene de piele, încep să mi se jupoaie.

Când şi când marele orologiu îşi pune în mişcare mecanismul şi dăngăne, iar eu mă alin cum pot cu gândul că undeva prin casă păşesc lunatici, iar în preajma lor sunt surori vigilente. Apoi încep să mă întreb care sunt obiceiurile casei. Poate că pe aici lunaticii au dreptul să umble nestingheriţi. Poate că o să vină vreo nebună peste mine în odaie, luând-o drept alta. Poate că fata aceea afurisită care doarme în cealaltă odaie e şi ea dementă şi va veni să mă gâtuie cu mâna ei grea! Şi iată, de cum mi se iscă ideea asta în minte, îmi ajung la ureche zgomotele înăbuşite a ceva ce se mişcă undeva aproape — nefiresc de aproape, mi se pare mie. Îmi închipui o mie de arătări ce stau la pândă, cu feţele lipite de draperiile patului, o mie de mâini cercetătoare... încep să plâng. Din pricina corsetului pe care îl port, lacrimile îmi izvorăsc într-un fel ciudat. Vreau din tot sufletul să rămân încremenită, pentru ca femeile care pândesc în beznă să nu-mi ghicească prezenţa, însă cu cât mă chinui mai mult să stau încremenită, cu-atât mai nenorocită mă simt. Dintr-odată un păianjen sau un fluture de noapte îmi atinge în treacăt obrazul, eu îmi închipui că mâna cea grea e în sfârşit aici, ca să mă gâtuie, şi mă zvârcolesc fără să vreau, scoţând, pesemne, un ţipăt ascuţit.

Atunci răzbate până la mine sunetul unei uşi care se deschide, apoi o lumină prin ochiurile draperiei. Apare un chip ce se apropie de al meu, un chip blând — nu al unei nebune, ci al fetei care mi-a adus mai devreme mica gustare cu biscuiţi şi vin dulce. E îmbrăcată în cămaşă de noapte şi părul îi e lăsat liber pe umeri.

— Gata, gata... spune ea blând.

Nu are deloc mâna grea. Şi-o pune pe capul meu şi îmi mângâie faţa, iar eu încet-încet, mă liniştesc. Lacrimile îmi curg de la sine. Îi spun că mi s-a făcut frică de lunatice şi fata râde.

— Nu e nici o lunatică aici, spune ea. Eşti cu gândul la cealaltă casă. Acuma nu te bucuri că ai plecat de-acolo?

Clatin din cap.

— Ei, deocamdată simţi că eşti într-un loc străin, continuă ea. O să te obişnuieşti repede.

Ridică lumânarea. De cum o văd, mă pun iarăşi pe plâns.

— Haide, o să adormi cât ai clipi din ochi! spune ea.

Îi zic că nu-mi place întunericul. Îi spun că mi-e frică să stau singură aici. Fata şovăie — poate cu gândul la doamna Stiles. Însă aş zice că patul meu e mai moale decât al ei şi, mai mult, e iarnă şi-i grozav de frig. Până la urmă îmi spune că o să se întindă lângă mine până adorm. Suflă în lumânare şi simt mirosul de fum în beznă.

Îmi spune că o cheamă Barbara. Mă lasă să-mi sprijin capul de al ei. Zice:

— Ei, nu e la fel de bine ca la tine acasă? Nu crezi c-o să-ţi placă aici?

Îi răspund că o să-mi placă un pic, socot, dacă o să vină să stea cu mine în fiece seară şi atunci râde iarăşi şi se întinde mai comod pe salteaua de puf.

Adoarme pe dată — somn greu, de slugă muncită. Miroase a violete de la pomada cu care s-a dat pe faţă. Cămaşa ei are panglici pe piept. Le găsesc cu mâinile mele înmănuşate şi mă agăţ de ele, aşteptând să-mi vină somnul, de parcă mă rostogolesc în bezna desăvârşită, iar panglicile sunt frânghiile care mă vor salva.

Vă spun toate astea ca să vă faceţi o idee despre forţele care lucrează în mine, din pricina cărora sunt cine sunt.

A doua zi nu mi se îngăduie să ies din odăile mele triste şi mi se porunceşte să mă apuc de brodat. Atunci uit de groaza din sânul beznei. Din pricina mănuşilor, sunt neîndemânatică, iar acul mi se înfige în degete.

— Nu fac aşa ceva! ţip şi sfâşii bucata de cârpă.

Apoi doamna Stiles mă bate. Cum rochia şi corsetul îmi sunt foarte ţepene, o doare mâna când mă pocneşte peste spinare. Mă consolez cât pot cu asta.

Din câte mi se pare, mănânc o groază de bătaie în primele zile petrecute acolo. Cum altfel? Mă învăţasem cu firi însufleţite, cu zarva din saloane, cu adoraţia a douăzeci de femei, iar acum muţenia şi rânduiala monotonă din casa unchiului îmi stârnesc crize şi furii spumegânde. Cred că sunt un copil volubil, căruia constrângerile i-au întărit încăpăţânarea. Mătur căni şi farfurii de pe masă pe podea. Mă trântesc şi dau din picioare până îmi zboară cizmele cât colo. Urlu până îmi sângerează gâtlejul. Izbucnirile îmi sunt întâmpinate cu pedepse, una mai crâncenă decât alta. Sunt legată la mâini şi la gură. Sunt închisă în odăi singuratice sau în dulapuri. Într-un rând, după ce am răsturnat o lumânare şi am lăsat flăcările să lingă marginile unui scaun până au început să scoată fum, sunt luată de domnul Way în parc şi dusă pe sus, de-a lungul unei poteci singuratice până la gheţărie. Acum nu-mi mai amintesc frigul pătrunzător de acolo. Ţin minte sloiurile de gheaţă cenuşii — eu crezusem că sunt limpezi cum e cleştarul —, care ticăie în tăcerea iernatică asemenea unor ceasornice. Tot ticăie trei ceasuri în şir. Când vine doamna Stiles să-mi dea drumul, mi-am făcut un soi de culcuş şi nu mă pot descovriga de acolo. Sunt stoarsă de vlagă, de parcă m-ar fi îndopat cu doctorii.

Cred că se sperie. Mă ia şi mă aduce înapoi în braţe, fără să spună o vorbă, urcă pe scara servitorilor şi mă îmbăiază împreună cu Barbara, apoi îmi freacă braţele cu spirt.

— Doamne Dumnezeule! Dacă nu-şi mai poate folosi mâinile, unchiu-său n-o să ne mai dea în veci recomandaţii!

Mare lucru s-o văd că se teme. Mă plâng de dureri în degete şi de slăbiciune vreo două zile la rând după aceea şi o urmăresc cum se perpeleşte. Apoi uit şi o ciupesc — şi aşa află că am putere în mâini şi, nu după multă vreme, mă pedepseşte iarăşi.

Astfel trece un răstimp — poate de vreo lună, deşi, cu mintea mea de copil, mi se pare mult mai lung. În tot răstimpul ăsta unchiul meu aşteaptă, tot aşa cum ar aştepta să fie îmblânzit pe deplin un cal. Când şi când, îi porunceşte doamnei Stiles să mă conducă în biblioteca lui şi se interesează de progresele făcute de mine.

— Cum stăm, doamnă Stiles?

— Tot rău, domnule.

— Tot sălbatică?

— Sălbatică şi gata să muşte.

— Ţi-ai încercat cum trebuie mâna?

Doamna Stiles încuviinţează din cap. Unchiul ne spune că putem pleca. Urmează alte demonstraţii de îndărătnicie, alte furii şi lacrimi. Noaptea Barbara clatină din cap.

— Ce drac de fată eşti! Aşa o obrăznicătură! Doamna Stiles zice că n-a văzut tartoriţă mai afurisită ca tine. De ce nu poţi să fii cuminte?

Am fost cuminte acasă la mine — şi uite ce-am primit drept mulţumire! A doua zi dimineaţă îmi răstorn oala de noapte şi întind cu picioarele mizeria pe covor. Doamna Stiles îşi vântură mâinile prin aer şi se pune pe urlat. Apoi mă pocneşte peste faţă. Mă târăşte din dormitor până la uşa unchiului pe jumătate îmbrăcată şi ameţită de somn. Când dă cu ochii de noi, unchiul se strâmbă.

— Dumnezeule mare, ce s-a întâmplat?

— Vai, o blestemăţie, domnule!

— Doar nu s-a dezlănţuit iarăşi? Şi o aduci la mine, unde poate să facă o criză cu toate cărţile astea aici?

Însă o lasă să vorbească, fără să îşi ia ochii de la mine. Stau foarte ţeapănă, cu o mână la obrazul care-mi arde şi cu părul bălai despletit pe umeri.

Într-un sfârşit îşi scoate ochelarii şi închide ochii. Ochii lui îmi par golaşi, cu pleoape foarte moi. Îşi duce degetul mare şi arătătorul mânjit la şaua nasului, strângând-o între ele.

— Ei bine, Maud, spune el în vremea asta, uite o veste tare tristă. Iată-ne pe amândoi aici, doamna Stiles şi cu mine, şi iată-i pe toţi servitorii mei cum aşteptăm cu toţii să-ţi îndrepţi purtările. Trăsesem nădejde că surorile te-au crescut mai bine. Trăsesem nădejde că te voi găsi mai supusă.

Vine spre mine clipind şi îşi duce mâna la faţa mea.

— Nu te feri în halul ăsta, fetiţo! Nu vreau decât să-ţi cercetez obrazul. Cred că îţi arde. Ehei, doamna Stiles are mâna lată!

Priveşte în jur.

— Ia să vedem, ce-avem rece pe-aici, hm?

Are un cuţit subţire de aramă, cu lama boantă, pentru tăiat pagini. Se apleacă şi îmi lipeşte lama de faţă. Se poartă cu blândeţe şi îmi stârneşte frica. Are un glas moale, ca de fată.

— Îmi pare rău să te văd cum suferi, Maud, spune. Îmi pare cu adevărat rău. Crezi că vreau neapărat să suferi? De ce să vreau? Chiar tu vrei suferinţă, pesemne, de vreme ce o provoci de-atâtea ori. Cred că îţi place să fii lovită. E mai rece, nu-i aşa?

A întors lama. Tremur. De frig, mi se strânge carnea pe braţele goale. Unchiul dă mărunt din buze.

— Cu toţii aşteptăm să-ţi îndrepţi purtările, repetă el. Ei, noi, cei ai casei, ne pricepem la astfel de lucruri! Putem să aşteptăm şi să tot aşteptăm. Doamna Stiles şi servitorii mei pentru asta sunt plătiţi. Eu sunt cărturar şi am o aplecare firească spre aşa ceva. Priveşte în jur, la colecţia mea. Socoţi că e opera unui om lipsit de răbdare? Cărţile îmi vin încetul cu încetul, din surse neştiute. Mi-am petrecut netulburat multe săptămâni anoste aşteptând volume mult mai slabe decât tine!

Râde cu un râs uscat, care poate că va fi fost pe vremuri umed. Îşi mişcă vârful cuţitului sub bărbia mea. Îmi ridică faţa şi mi-o scrutează. Apoi dă drumul cuţitului şi se depărtează. Îşi vâră mai bine sârmele ochelarilor după urechi.

— Te sfătuiesc s-o biciuieşti, doamnă Stiles, dacă se arată iarăşi îndărătnică, spune el.

Poate că, la urma urmelor, copiii, ca şi caii, pot fi îmblânziţi. Unchiul se întoarce la vraful lui de hârtii, făcându-ne semn să plecăm, iar eu mă întorc docilă la brodat. Nu gândul la bici mă face supusă. Ci lucrurile pe care le cunosc despre cruzimea răbdării. Nu există răbdare mai îngrozitoare ca aceea a oamenilor cu mintea zdruncinată. Am văzut nebune înhămate la munci fără sfârşit — să mute nisip dintr-o cană spartă în alta, să numere cusăturile unei rochii destrămate sau firele de praf dintr-o rază de soare, să umple plăcuţe invizibile cu sume socotite. De-ar fi fost domni cu avere — şi nu femei —, atunci ar fi trecut, poate, drept cărturari şi le-ar fi poruncit slugilor. N-aş şti să spun. Şi, de bună seamă, asemenea gânduri îmi vin mai târziu, când cunosc până unde se întinde mania unchiului meu. În acea zi, cu ochiul meu de copil, nu zăresc decât suprafaţa lucrurilor, însă văd că e întunecată şi ştiu că e mută şi-i drept că alcătuirea ei e însăşi alcătuirea beznei şi a tăcerii ce

umplu casa unchiului meu asemenea apei sau cerii.

De mă lupt să scap, mă va trage în adâncuri şi mă voi îneca. Aşa că nu doresc să fac asta.

Încetez cu totul să mă mai zbat şi mă las în voia curenţilor circulari şi cleioşi.

Poate că în clipa aceea îmi încep educaţia. A doua zi, la opt, încep lecţiile propriu-zise. Nu mi se aduce guvernantă: îmi predă chiar unchiul meu, după ce domnul Way mi-a adus o masă şi un scaun, punându-le în preajma degetului arătător de pe podeaua bibliotecii. Scaunul e înalt. Picioarele mi se bălăbăne, mă furnică şi apoi îmi amorţesc, împovărate de încălţări. Totuşi, dacă mă apucă neastâmpărul — dacă tuşesc sau strănut —, unchiul vine şi mă loveşte peste degete cu şiragul de mărgele îmbrăcate în mătase. Răbdarea lui are de fapt scăpări curioase şi, cu toate că se declară neîncercat de vreo dorinţă de a-mi face rău, îmi face rău destul de des.

Oricum, biblioteca e mai bine încălzită decât odaia mea, pentru a împiedica mucegaiul să încolţească pe cărţi, iar eu descopăr că prefer să scriu decât să brodez. Îmi dă un creion cu vârf moale, care lunecă fără zgomot pe hârtie, şi o lampă de citit cu abajur verde, pentru a-mi ocroti ochii.

Când se încinge, lampa miroase a praf ars, un miros curios, pe care o să ajung să-l urăsc — mirosul tinereţii mele pârjolite.

În sine, munca mea e cât se poate de anostă şi constă în principal din copierea unor pagini de text din volume străvechi într-un carnet legat în piele. Carnetul e subţire, iar când ajung la capăt, treaba mea e să-l şterg cu o gumă arabică până ajunge ca la început. Ţin minte sarcina aceasta mai degrabă decât conţinutul pe care sunt pusă să îl copiez, căci paginile, de la atâta frecuş, se pătează şi se destramă, fiind gata să se rupă, iar priveliştea unei pete pe o foaie de text sau sunetul hârtiei sfâşiate e mai mult decât poate îndura unchiul meu, delicat cum e. Copiilor, se spune, le e frică de stafiile morţilor. În copilăria mea, cel mai tare mă tem de fantomele lecţiilor trecute, imperfect şterse.

Le numesc lecţii, însă nu sunt educată ca alte fete. Învăţ să recit, încet şi clar, dar nu sunt învăţată nicicând să cânt. Nu învăţ niciodată nume de flori şi păsări, ci sunt instruită să recunosc soiurile de piei cu care sunt legate cărţile — de pildă, marochin, piele de Rusia, de viţel, de şagrin — şi cele de hârtie — olandeză, chinezească, satinată, amestec. Învăţ nume de cerneluri, ascuţirea condeiului, cum se foloseşte nisipul din nisiparniţă, stilurile şi mărimile tipurilor de litere — simplu, fără codiţe şi bastonaşe, stil antic, egiptean, cicero, *brevier,* smarald, rubin, perlă... Sunt nume de nestemate. E o înşelăciune. Căci

sunt uscate şi fără pic de luciu, ca cenuşa din vatră.

Însă învăţ repede. Anotimpul acela trece în următorul. Mi se oferă mici recompense: mănuşi noi, papuci cu talpă moale, o rochie — la fel de ţeapănă ca prima, însă din catifea. Mi se îngăduie să iau cina în sufragerie, la un capăt al unei mese lungi din stejar, cu monturi de argint. Unchiul meu şade la celălalt capăt. Are un suport de carte lângă scaun şi vorbeşte rar, însă dacă am nenorocul să-mi scape furculiţa din mână sau să-mi tai cu un scrâşnet mâncarea în farfurie, înalţă capul şi mă fixează cu ochi umezi şi fioroşi.

— Suferi de vreo slăbiciune la mână, Maud, care te sileşte să zgârii cu argintăria în halul ăsta?

— Cuţitul e prea mare şi prea greu, unchiule, îi răspund o dată arţăgoasă.

Atunci pune să mi se ia cuţitul şi trebuie să mănânc cu degetele. Cum felurile lui preferate sunt toate hălci în sânge, inimi şi cotlete de viţel, mănuşile albe din piele prind o culoare stacojie — ca şi cum ar reveni la materia din care sunt făcute, îmi piere orice poftă de mâncare. Cel mai mult îmi place vinul. Mi se serveşte într-un pahar de cristal gravat cu litera M. Inelul de argint în care e ţinut şervetul meu este însemnat cu aceeaşi iniţială neagră, fără luciu. Acestea sunt menite să îmi readucă în minte nu propriul meu nume, ci pe cel al mamei: Marianne.

E înmormântată în cel mai însingurat loc din tot parcul acesta însingurat — o lespede de piatră cenuşie şi solitară printre celelalte lespezi albe. Sunt dusă să o văd şi îndemnată să curăţ mormântul.

— Fii recunoscătoare că poţi s-o faci, spune doamna Stiles stând cu mâinile încrucişate peste sâni şi urmărindu-mă cum tai iarba încolţită din cimitir. Cine o să se îngrijească de mormântul meu? Lumea o să mă uite.

Soţul i-a murit. Fiul ei e marinar. A păstrat toate buclele negre ale fetiţei sale, ca să facă podoabe din ele. Îmi piaptănă părul de parcă şuviţele ar fi spini şi ar lua aminte să nu se înţepe. Mi-aş dori să fie aşa. Cred că regretă că nu m-a biciuit, încă tot mă mai ciupeşte până îmi învineţeşte braţele. Supunerea mea o înfurie mai presus de orice izbucnire dinainte şi, văzând asta, mă fac şi mai umilă, cu o umilinţă aspră, vicleană, care, tot încercând tăişul amărăciunii sale, îl ascute mereu. Asta o provoacă să mă ciupească, ceea ce nu mă ajută cine ştie ce, sau să mă mustre, iar asta îmi aduce mai mult câştig, căci îi stârneşte durerile. O duc adesea cu mine la morminte şi suspin dinadins cât mă ţin plămânii la lespedea mamei. Cu vremea — câtă şiretenie din partea mea! —, aflu numele fiicei sale moarte. Mai apoi, când pisica de la bucătărie fată câţiva pui, iau eu unul şi îl botez cu

numele fetei. Am grijă să-l chem cu un glas cât mai înflăcărat în prezenţa doamnei Stiles: „Hai la mine, Polly! Vai, Polly! Ce copilaş dulce eşti! Ce blană neagră şi frumoasă ai! Haide, dă-i mămicii un pupic!“.

Vedeţi ce fac împrejurările din mine?

Doamna Stiles tremură şi clipeşte când cu un ochi, când cu celălalt.

— Ia creatura asta jegoasă de aici şi spune-i domnului Inker să o înece! îi porunceşte Barbarei când nu mai suportă.

Fug să-mi ascund chipul. Mă gândesc la căminul pe care l-am pierdut şi la surorile care mă iubeau, iar gândul îmi umple parşiv ochii de lacrimi fierbinţi.

— Vai, Barbara! ţip eu. Spune că n-o să faci una ca asta! Spune că n-ai fi în stare!

Barbara spune că n-ar putea să facă în veci aşa ceva. Doamna Stiles o trimite la treburi.

— Eşti un copil viclean şi răutăcios, îmi zice ea. Să nu crezi că Barbara nu pricepe. Să nu crezi că nu-ţi vede firea şi ticăloasele tale urzeli!

Însă apoi tot ea plânge cu suspine adânci şi amare, iar ochii îmi seacă tot privindu-i cercetător pe ai ei. Căci ce înseamnă ea pentru mine? Ce mai înseamnă oricine? Mi-am închipuit că mamele mele, surorile, or să trimită pe cineva să mă scape. Se scurg şase luni, apoi încă şase şi apoi încă şase şi ele nu trimit pe nimeni. Primesc asigurări că m-au uitat.

— Să se gândească la tine? spune doamna Stiles, hohotind. Ehei, cutez să spun că locul tău de la balamuc i-a fost dat altei fetiţe, cu o fire mai senină. Fără îndoială că s-au bucurat să scape de tine.

Cu vremea, ajung să o cred. Încep să uit. Vechea mea viaţă se topeşte treptat tot mai tare în umbră odată ce mă învăluie viaţa mea nouă — sau, uneori, iese din adâncuri pentru a o întuneca sau a o tulbura, în vise şi crâmpeie de amintiri, întocmai aşa cum acele tuşe întinate ale lecţiilor uitate se iţesc pe paginile caietului meu.

Pe mama mea adevărată o urăsc. Nu ea m-a părăsit cea dintâi? Îi ţin portretul într-o casetă de lemn, la capul patului, însă chipul ei alb şi dulce n-are nimic din mine şi ajung să îl dispreţuiesc cu patimă.

— O clipă, să o sărut pe mama de noapte bună, zic odată, descuindu-mi caseta.

Însă o fac doar ca să o chinui pe doamna Stiles. Ridic portretul la buze şi, în vreme ce doamna Stiles mă priveşte şi mă crede spăsită, şoptesc „Te urăsc”, iar răsuflarea mea abureşte aurul. O fac în seara aceea, în seara următoare şi în seara ce vine după asta, iar până la urmă, aşa cum un ceasornic trebuie să ticăie după un ritm regulat, mă trezesc că trebuie să o fac, altfel nu-mi găsesc liniştea în pat. Apoi

portretul trebuie pus la loc şi aranjat frumos, cu panglica neîncreţită. Dacă rama lui se loveşte prea tare de catifeaua ce căptuşeşte caseta, îl iau şi îl aşez din nou cu grijă.

Doamna Stiles mă urmăreşte cu o expresie curioasă. Nu reuşesc niciodată să mă liniştesc de tot până nu vine Barbara.

Între timp, unchiul îmi cercetează lucrul şi găseşte că literele, mâna şi glasul mi s-au îmbunătăţit simţitor. Obişnuieşte uneori să distreze diverşi domni la Briar. Acum mă pune să stau în faţa lor şi să le citesc. Citesc texte străine, fără să înţeleg ce anume sunt pusă să recit, iar domnii — asemenea doamnei Stiles — mă privesc ciudat. Ajung să mă obişnuiesc. Când am terminat, la îndrumarea unchiului, fac o reverenţă. Îmi ies de minune reverenţele. Domnii mă aplaudă şi vin să-mi strângă sau să-mi mângâie mâna. Adeseori îmi spun că sunt o fiinţă cu totul deosebită. Ajung să mă cred un soi de copil minune şi mă fac trandafirie în obraji sub privirile lor.

Astfel se rumenesc bobocii albi, ca apoi să se zbârcească şi să se scuture la pământ. Într-una din zile sosesc în odaia unchiului şi descopăr că măsuţa mi-a fost scoasă şi mi s-a pregătit un loc printre cărţile lui. Vede cum mă uit şi mă cheamă la el.

— Scoate-ţi mănuşile, îmi spune.

Fac întocmai şi mă trec fiori când ating suprafeţele obiectelor obişnuite. E o zi rece, încremenită, fără soare. Sunt la Briar de doi ani. Obrazul îmi e rotund şi copilăresc, iar glasul mi-e subţire. Încă n-am început să sângerez, ca toate femeile.

— Ei, Maud, spune unchiul. În sfârşit treci dincolo de degetul de bronz şi vii la cărţile mele. Eşti pe cale să afli adevărata natură a ştiinţei tale. Te temi?

— Un pic, domnule.

— Şi bine faci. Căci avem de-a face cu o materie de temut. Mă socoteşti cărturar, nu?

— Da, domnule.

— Ei bine, sunt mai mult decât atât. Mă îngrijesc de otrăvuri. Aceste cărţi — iată-le, uită-te la ele! uită-te cu luare aminte! —, ele sunt otrăvurile de care vorbesc. Iar acesta — şi pune reverenţios mâna pe teancurile înalte de hârtii pătate de cerneală împrăştiate pe biroul său —, acesta este catalogul lor. Îi va călăuzi pe alţii în colecţionarea şi studierea lor aşa cum se cuvine. Nu va exista operă despre acest subiect mai desăvârşită ca a mea — atunci când ea va fi isprăvită. Mi-am dedicat mulţi ani clădirii şi revizuirii ei şi îmi voi mai dedica mulţi alţii — câţi îmi va cere opera. Trudesc de-atâta amar de timp printre otrăvuri, că am ajuns imun, iar ţelul meu a fost de la bun început să te

fac să devii şi tu imună, pentru a mă putea ajuta. Ochii mei... îmi vezi ochii, Maud?

Îşi scoate ochelarii şi îşi apropie faţa de a mea. Mă feresc cu o tresărire, ca şi altă dată, de privelişteа chipului său moale şi gol, totuşi văd acum şi ce anume ascund lentilele colorate: un soi de pojghiţă sau ceaţă lăptoasă pe suprafaţa ochiului.

— Ochii îmi slăbesc tot mai tare, continuă el, punându-şi la loc ochelarii. Vederea ta o va salva pe a mea. Mâna ta va fi mâna mea. Căci vii aici cu degetele dezgolite, pe când în lumea obişnuită — lumea de zi cu zi din afara acestei odăi —, bărbaţii care mânuiesc vitriolul şi arsenicul trebuie să-şi ocrotească pielea. Tu nu eşti ca ei. Aici e sfera ta adevărată. Eu am făcut asta. Te-am hrănit cu otravă, dram cu dram, bob cu bob. Acum primeşti doza mărită.

Se întoarce şi ia o carte de pe rafturi, apoi mi-o întinde, apăsându-mi zdravăn degetele pe ea.

— Păzeşte-o de ceilalţi. Ţine minte că munca noastră e o raritate. Va părea bizară ochilor şi urechilor neinstruite. Dacă o să le vorbeşti despre ea, te vor socoti întinată. Mă înţelegi? Ţi-am turnat otravă pe buze, Maud. Ţine minte.

Cartea se cheamă *Ridicarea cortinei sau Educaţia Laurei.* Stau singură şi o deschid la prima pagină. Înţeleg în sfârşit natura subiectului pe care l-am citit şi care a stârnit aplauzele domnilor.

Lumea o numeşte plăcere. Unchiul meu o colecţionează şi o păstrează cu dichis, o păstrează în bună ordine, pe rafturi păzite, însă o păstrează într-un mod ciudat — nu pentru lucrul în sine, nu, nicidecum, ci mai degrabă pentru a înteţi focul unei pofte stranii.

Adică pofta omului cărţii.

— Iată, Maud, îmi va spune el încet, trăgând de uşile de sticlă ale dulapurilor sale şi trecându-şi degetele peste copertele scrierilor pe care le-a dat în vileag. Observi hârtia aceasta marmorată, marochinul de pe cotor, muchia aurită? Cercetează ornamentul ăsta. Uite!

Înclină cartea către mine, însă, gelos, nu mă lasă să i-o iau din mână.

— Nu încă, nu încă! Ah, uită-te şi aici! Litere negre, cu titlurile în chenar roşu. Majuscule înflorite şi marginea la fel de lată ca textul. Câtă extravaganţă! Şi aceasta! Copertă simplă, însă, uite aici, frontispiciul — un desen înfăţişând o doamnă întinsă pe o canapea, lângă un domn cu membrul dezgolit şi stacojiu la vârf — este realizat după Borel şi-i extraordinar de rar. Am cumpărat-o în tinereţe cu un şiling de la o tarabă din Liverpool. Acum nu m-aş mai despărţi de ea nici pentru cincizeci de lire. Ei, haide, zău!

M-a văzut cum roşesc.

— Fără pudori de şcolăriţă! a zis. De asta te-am adus în casa mea şi te-am învăţat rânduielile colecţiei mele, ca să te văd roşind? Ei, gata cu aşa ceva! E vorba de muncă aici, nu de huzur. Vei uita în curând de substanţă, căci te vei dedica studiului formei.

Îmi spune asta iar şi iar. Nu îl cred. Am treisprezece ani. La început cărţile mă umplu de un soi de oroare, căci pare o grozăvie ca, pentru a deveni femei şi bărbaţi, fetiţele şi băieţeii să facă toate câte sunt înşirate acolo — să capete pofte, să le crească mădulare şi cavităţi tainice, să-i apuce friguri şi crize, să nu caute decât nesfârşita împreunare a cărnii îndurerate... Îmi închipui cum îmi e astupată gura cu sărutări. Îmi închipui cum mi se desfac picioarele. Îmi închipui cum sunt pipăită şi străpunsă... Am treisprezece ani, cum am mai spus. Teama face loc neastâmpărului. Încep să stau trează în fiecare noapte lângă Barbara, în vreme ce ea doarme netulburată. O dată dau la o parte pătura pentru a-i cerceta rotunjimea sânilor. Mai târziu îmi iau obiceiul de a o privi când se scaldă şi se îmbracă. Picioarele ei — despre care ştiu din cărţile unchiului că ar trebui să fie netede — sunt negricioase de atâta păr. Locul dintre ele — despre care ştiu că ar trebui să fie dichisit şi deschis la culoare — e negru tăciune. Asta mă tulbură. Apoi, într-una din zile, mă prinde în sfârşit privind-o lung.

— La ce te uiţi? mă întreabă.

— La pizda ta, îi răspund. De ce e atât de neagră?

Se dă înapoi, parcă îngrozită, îşi lasă la loc poalele rochiei şi îşi duce mâna la sâni. S-a înroşit ca racul.

— Vai! ţipă. Nu mi-a mai fost dat să aud una ca asta de când sunt! Cine te-a învăţat asemenea vorbe?

— Unchiul, îi răspund.

— Vai, eşti o mincinoasă! Unchiul tău e un domn. Te spun doamnei Stiles!

Şi îi spune. Mă aştept ca doamna Stiles să mă lovească, dar, întocmai ca Barbara, se sperie. Însă după aceea ia o bucată de săpun şi, în vreme ce Barbara mă ţine bine, îmi îndeasă săpunul în gură. Apasă cu nădejde şi îl vântură încoace şi-ncolo peste buzele şi limba mea.

— Haide, vorbeşte ca un diavol împieliţat! îmi spune în vremea asta. Ca o curvă, ca o vită puturoasă! Ca boarfa de maică-ta! Haide! Haide!

Apoi îmi dă drumul la podea, stă pe loc şi-şi şterge spasmodic mâinile de şorţ. Îi porunceşte Barbarei ca de atunci înainte să doarmă la ea în pat şi o pune să lase uşa dintre odăile noastre întredeschisă şi o lumânare aprinsă.

— Slavă Domnului că măcar poartă mănuşi, o aud spunând. S-ar putea s-o oprească de la alte trăsnăi...

Îmi spăl gura până când limba îmi crapă şi îmi sângerează. Plâng şi tot plâng, însă nu pot scăpa de gustul lavandei. Mă gândesc că, până la urmă, buzele mele sunt într-adevăr otrăvite.

Însă, nu după multă vreme, nu-mi mai pasă. Pizda mi se face brună, ca a Barbarei. Înţeleg că volumele unchiului sunt pline de plăsmuiri şi mă dispreţuiesc că le-am luat drept adevăruri. Obrajii nu îmi mai ard, culoarea mi se scurge, căldura mi se topeşte din mădulare. Neastâmpărul mi se preschimbă în batjocură. Devin ceea ce am fost crescută să devin. Devin o bibliotecară.

— *Turcul desfrânat,* spune, de pildă, unchiul, ridicându-şi privirea din hârţoagele lui. Unde o ţinem?

— E aici, unchiule, răspund.

Căci într-un an am învăţat pe dinafară locul fiecărei cărţi pe rafturile lui. Cunosc planul catalogului său — *Bibliografia universală a lui Priap şi Venus.* M-a consacrat lui Priap şi lui Venus, aşa cum alte fete sunt hărăzite acului şi războiului de ţesut.

Îi cunosc amicii, domnii aceia care vin pe la noi şi încă mă mai ascultă recitând. Acum îi ştiu drept editori, colecţionari, licitatori — admiratori ai operei sale. Îi trimit cărţi — tot mai multe cu fiecare săptămână ce trece — şi scrisori:

„Domnule Lilly, în privinţa lui Cleland. Grivet din Paris susţine că nu ştie nimic despre materialul sodomit pierdut. Să continui căutările?”.

Unchiul mă ascultă citind, cu ochii zbârciţi în dosul lentilelor.

— Cum socoţi, Maud? mă întreabă. Mă rog, deocamdată nu contează. Trebuie să-l lăsăm pe Cleland la lâncezit şi să nădăjduim că vom afla mai multe la primăvară. Aşa, aşa. Ia să văd*...*

Desparte foile de hârtie de pe biroul său.

— Acum *Sărbătoarea patimilor.* Mai avem al doilea volum, împrumutat de la Hawtrey? Trebuie să-l copiezi, Maud...

— Aşa am să fac, îi spun.

Ai crede că sunt smerenia întruchipată. Cum altfel aş putea răspunde? O dată, pe la început, uit să mă stăpânesc şi casc. Unchiul mă cercetează. Şi-a ridicat condeiul de pe pagină şi îi suceşte încet peniţa.

— Din câte se vede, te plictiseşte să te îndeletniceşti cu aşa ceva, zice el într-un în sfârşit. Poate că ţi-ar plăcea să te întorci la tine în odaie.

Nu răspund.

— Ţi-ar plăcea?

— Poate că da, domnule, zic peste câteva clipe.

— Poate că da. Prea bine. Pune atunci cartea la loc şi du-te. Însă,

Maud... adaugă el când mă îndrept spre uşă. Dă-i de ştire doamnei Stiles să nu-ţi mai înteţească focul. Doar nu socoţi că o să trândăveşti la căldurică pe banii mei, nu?

Şovăi şi apoi plec. Suntem iarăşi în toiul iernii. Aici tot anul pare iarnă! Stau încotoşmănată în haine groase până când sunt silită să mă îmbrac pentru cină. Însă la masă, când domnul Way îmi serveşte mâncarea, unchiul îl opreşte.

— Leneşele nu primesc carne, spune el, întinzându-şi un şervet în poală. Nu în casa aceasta.

Domnul Way îmi ia farfuria. Charles, ajutorul său, pare cuprins de milă. Îmi vine să-l pocnesc. În loc de asta, trebuie să stau, chircindu-mi mâinile în faldurile rochiei şi sugrumându-mi furia, aşa cum mi-am înghiţit pe vremuri lacrimile, şi să ascult cum lunecă dumicaţii de carne pe limba pătată de cerneală a unchiului până când mi se îngăduie să mă retrag.

A doua zi la opt sunt înapoi la lucru — şi am grijă să nu mă mai apuce niciodată căscatul.

Mă înalţ pe măsură ce lunile trec. Mă subţiez şi pălesc. Mă fac frumoasă. Rochiile, mănuşile şi papucii îmi rămân mici. Unchiul abia dacă bagă de seamă şi îi dă poruncă doamnei Stiles să-mi croiască rochii noi după tiparul celor vechi. Ea face întocmai şi mă pune să le cos. Socot că îi provoacă o plăcere răutăcioasă să mă îmbrace după gusturile lui sau, poate, tot jelindu-şi fiica, a uitat că fetiţele se preschimbă până la urmă în femei. Oricum, sunt de prea multă vreme la Briar, iar monotonia de aici a ajuns să mă aline. M-am învăţat cu mănuşile şi cu rochiile întărite cu balene şi tresar neliniştită când chingile încep să mi se desfacă. Fără veşminte, parcă mă simt golaşă şi lipsită de apărare, precum ochiul unchiului meu fără lentila lui.

Uneori, când dorm, mă apasă visele. O dată mă cuprind frigurile şi mă consultă un doctor. E un prieten de-al unchiului şi m-a ascultat citind. Îmi pipăie carnea delicată de sub bărbie, îşi apasă degetele mari pe obrajii mei, îmi trage pleoapele.

— Te tulbură cumva gânduri neobişnuite? mă întreabă el. Ei, se cade să ne aşteptăm la asta. Doar eşti o fată neobişnuită.

Mă mângâie pe mână şi-mi prescrie o doctorie — o singură picătură într-o ceaşcă de apă — „pentru tulburări”. Barbara prepară amestecul sub ochii doamnei Stiles.

Mai târziu Barbara mă părăseşte ca să se mărite şi mi se dă o altă slujnică. O cheamă Agnes. E mărunţică şi slăbuţă ca o pasăre — o păsăruică din acelea pe care le prind bărbaţii cu plasa. Are părul roşcovan şi pielea albă, împestriţată de pistrui, asemenea hârtiei

mucezite de la umezeală. Are cincisprezece ani, e nevinovată ca un prunc. Îl socoate pe unchiul un om bun la inimă. Şi pe mine — la început. Îmi aminteşte de mine, de cum am fost odată. Îmi aminteşte cum am fost, cum ar trebui să fiu încă şi cum n-am să mai fiu în veci. De-asta o urăsc. Când e stângace, când e prea înceată, o lovesc. După aceea se poartă şi mai stângaci. Aşa că o lovesc iar. Atunci izbucneşte în lacrimi. Chipul ei, sub lacrimile care şiroiesc, nu-şi pierde înfăţişarea pe care o aveam şi eu. Cu cât văd mai tare asemănarea, cu atât mai aprig o bat.

Şi astfel îmi trec viaţa. Pesemne vă închipuiţi că nu ştiu destule despre viaţa obişnuită ca să-mi dau seama cât de stranie este aceea pe care o duc. Însă citesc şi alte cărţi pe lângă ale unchiului şi îmi ajung la ureche vorbele servitorilor, văd cum se uită la mine, iar astfel — din privirile curioase şi compătimitoare ale cameristelor şi rândaşilor! — înţeleg destul de limpede ce creatură bizară am devenit.

Cunosc la fel de multe despre lume precum cei mai decăzuţi desfrânaţi închipuiţi în cărţi; însă, de când am venit în casa unchiului, n-am ieşit niciodată dintre zidurile parcului. Ştiu totul. Nu ştiu nimic. Nu trebuie să scăpaţi din vedere lucrul acesta când judecaţi ce va urma. Nu trebuie să scăpaţi din vedere tot ce nu pot să fac, tot ce nu am văzut. Nu pot, de pildă, să încalec pe un cal sau să dansez. Nu am ţinut niciodată în mână o monedă, pentru a o da în schimbul a ceva. Nu am văzut niciodată vreo piesă de teatru, vreo cale ferată, vreun munte sau vreo mare.

Nu am văzut niciodată Londra — şi totuşi mi se pare că o cunosc. O ştiu din cărţile unchiului. Ştiu că se întinde pe un fluviu — acelaşi fluviu care curge dincolo de parcul lui, însă mult mai lat. Îmi place să mă plimb pe lângă apă şi să mă gândesc la asta. Acolo e o luntre străveche, răsturnată şi pe jumătate putrezită. Găurile din carenă par a-şi râde neîncetat de robia mea. Însă îmi place să şed pe ea şi să mă uit la trestiile de la marginea apei. Îmi amintesc povestea din Biblie cu pruncul aşezat într-un coş şi găsit de fiica unui rege. Mi-ar plăcea să găsesc un prunc. Mi-ar plăcea, însă nu ca să-l îngrijesc, ci ca să-i iau locul în coş şi să-l las pe el la Briar, pentru a ajunge ce sunt eu acum. Mă gândesc adesea la viaţa pe care aş duce-o în Londra şi mă întreb cine m-ar mai cere atunci.

Asta se întâmplă pe vremea când sunt încă mică şi pierdută în visări. Când mai cresc, nu prea mai ies la malul fluviului, ci stau la ferestrele casei şi privesc lung locul unde ştiu că este apa. Stau lângă tocul ferestrei mele ore în şir. Iar în vopseaua galbenă care acoperă geamul ferestrelor din biblioteca unchiului scrijelesc cu unghia într-o zi o semilună micuţă, perfectă, în dreptul căreia mă aplec din când în când

şi îmi lipesc ochiul, ca o soţie curioasă ce se uită pe gaura cheii ca să vadă ce se află într-o cămăruţă cu obiecte tainice.

Însă eu mă aflu în cămăruţa aceea şi tânjesc să ies...

Am şaptesprezece ani atunci când Richard Rivers soseşte la Briar cu un plan, o promisiune şi cu povestea unei fete credule, ce poate fi păcălită să mă ajute să-l îndeplinesc.

Capitolul opt

Am spus că unchiul are obiceiul să invite uneori domni interesaţi, care vin să cineze cu noi şi să mă asculte apoi citind. Face întocmai şi acum.

— Fă-te prezentabilă diseară, Maud, îmi spune în biblioteca lui în vreme ce-mi închei mănuşile. Vom avea musafiri. Hawtrey, Huss şi încă un ins, un necunoscut. Sper să-l angajez pentru înrămarea tablourilor noastre.

Tablourile noastre. Într-un atelier separat se află dulapuri pline de sertare cu stampe obscene pe care unchiul le-a colecţionat cumva întâmplător, pe lângă cărţile sale. A spus adesea că va tocmi un bărbat ca să le aranjeze şi să le înrămeze, însă n-a găsit pe nimeni potrivit pentru o asemenea sarcină. Pentru soiul acesta de îndeletnicire îţi trebuie un om cu o fire anume.

Unchiul îmi întâlneşte privirea şi îşi ţuguie buzele.

— De altminteri, Hawtrey pretinde că are un cadou pentru noi. O ediţie a unui text pe care nu îl avem trecut în catalog.

— O veste minunată, domnule.

Poate că am un ton rece, însă unchiul, şi el un om rece, nu remarcă. Îşi duce doar mâinile la foile de hârtie din faţa lui şi împarte teancul în două stive mai mici, inegale.

— Aşa, aşa. Ia să văd…

— Pot să mă retrag, unchiule?

— A bătut ceasul?

— Aşa socot.

Îşi scoate din buzunar ceasornicul care anunţă ora şi îl duce la ureche. Cheia de la uşa bibliotecii, îmbrăcată în catifea roasă, se leagănă fără zgomot lângă el.

— Du-te atunci, du-te, spune el. Lasă-l pe bătrân cu cărţile lui. Du-te la joacă, dar… cu grijă.

— Da, unchiule.

Uneori mă întreb cum îşi închipuie că îmi petrec ceasurile când nu lucrez pentru el. Cred că e prea obişnuit cu lumea aparte a cărţilor lui, în care timpul se scurge straniu sau nu se scurge deloc, astfel că mă

vede ca pe o copilă fără vârstă. Câteodată aşa mă văd şi eu — de parcă rochiile mele scurte şi strâmte şi şalurile din catifea mă ţin legată, ca un papuc chinezesc, într-o formă peste care altfel ar trebui să sar. Şi pe unchiul meu — care, socot, la vremea aceasta abia a trecut de cincizeci de ani — l-am considerat dintotdeauna pe deplin şi definitiv bătrân, aşa cum gâzele rămân bătrâne — şi totuşi neclintite şi neschimbătoare — în aşchiile tulburi de chihlimbar.

Îl las să se zgâiască la pagina unui text. Păşesc aproape fără nici un zgomot, în papucii mei cu talpă moale. Mă duc în odăile mele, unde e Agnes.

O găsesc lucrând la o bucată de broderie. Mă vede venind şi tresare. Ştiţi cât de incitant îi pare un asemenea gest cuiva cu un temperament ca al meu? Stau în picioare lângă ea şi o privesc cum brodează. Îmi simte privirea şi începe să tremure. Cusăturile îi ies lungi şi strâmbe. Într-un sfârşit îi iau acul din mână şi îi apăs încet vârful în carne. Apoi îl retrag. Apoi îl apăs iarăşi. Fac asta încă de vreo şase-şapte ori, până când încheieturile degetelor ei sunt însemnate, printre pistrui, cu o spuzeală de înţepături.

— Vor veni nişte domni pe la noi astă-seară, spun între timp. Unul e necunoscut. Cum socoţi, va fi oare tânăr şi chipeş?

Vorbesc astfel — în treacăt numai — ca să o necăjesc. Mie puţin îmi pasă. Însă ea mă aude şi se îmbujorează.

— Nu ştiu ce să spun, domnişoară, îmi răspunde, clipind şi întorcându-şi capul, dar fără să-şi tragă mâna. Poate.

— Crezi?

— Cine ştie? Ar putea fi.

O cercetez mai îndeaproape, pătrunsă de o nouă idee.

— Ţi-ar plăcea să fie?

— Să-mi placă, domnişoară?

— Să-ţi placă, Agnes. Mi se pare că ţi-ar plăcea. Să-i spun cum se ajunge în odaia ta? N-am să trag cu urechea la uşă. Am să întorc cheia în broască şi n-o să vă tulbure nimeni.

— Vai, domnişoară, ce aiureală!

— Aşa să fie? Uite, întoarce mâna.

O întoarce şi-i înfig acul mai adânc.

— Acum spune-mi că nu-ţi place să ai o sulă în mână!

Îşi trage mâna, şi-o duce la gură şi se pune pe plâns. Priveliştea lacrimilor ei — şi a gurii ei lipite de carnea fragedă pe care am împuns-o — mai întâi mă stârneşte, apoi mă tulbură. După aceea mă oboseşte. O las să plângă şi mă duc la geamul zornăitor, cu ochii la pajiştea care duce la zid, la trestii, la Tamisa.

— Încetezi odată? spun când răsuflarea încă îi mai e întretăiată de

suspine. Uită-te la tine! Plângi pentru un domn! Nu ştii că n-o să fie chipeş şi nici măcar tânăr? Nu ştii că niciodată nu sunt aşa?

Însă, de bună seamă, el e aşa.

— Domnul Richard Rivers, spune unchiul meu.

Numele mi se pare de bun augur. Mai târziu voi descoperi că e fals — la fel de fals ca inelele, zâmbetul şi manierele lui. Însă acum, când stau în salon, iar el se ridică pentru a-mi face o plecăciune, ce motiv aş avea să mă îndoiesc de el? Are trăsături frumoase, chiar şi dinţi frumoşi, şi e mai înalt decât unchiul cu aproape un picior[9]. Părul îi e bine pieptănat, dat cu ulei, însă lung. O buclă ondulată sare de la locul ei şi îi cade peste frunte, îşi duce mâna la ea iar şi iar. Mâinile îi sunt lungi, netede şi — în afară de un deget îngălbenit de tutun — destul de albe.

— Domnişoară Lilly, spune pe când se înclină în faţa mea.

Bucla îi cade în faţă, iar mâna pătată se ridică să o aranjeze. Vorbeşte pe un ton coborât, pesemne de grija unchiului. Probabil că a fost atenţionat dinainte de domnul Hawtrey.

Domnul Hawtrey este un librar şi editor din Londra. A fost de mai multe ori la Briar. Îmi ia mâna şi mi-o sărută. Din spate vine domnul Huss. Este un domn colecţionar, un prieten din tinereţe al unchiului. Şi el îmi ia mâna, însă ca să mă tragă mai aproape, apoi mă sărută pe obraz.

— Copilă dragă, îmi spune.

M-am trezit de câteva ori urmărită de ochii domnului Huss pe scări. Îi place să stea şi să se uite cum urc.

— Ce mai faceţi, domnule Huss? îl întreb cu o reverenţă.

Însă ochii mei sunt pironiţi asupra domnului Rivers. Iar de vreo două ori, când îmi întorc faţa spre el, văd că mă fixează cu o privire gânditoare. Mă cântăreşte. Poate că nu-şi închipuise că voi fi atât de frumoasă. Poate că nu sunt la fel de frumoasă cum crezuse el, judecând după zvonuri. Nu-mi dau seama. Însă când sună clopotul de cină şi mă duc lângă unchiul meu, pentru a fi condusă la masă, îl văd cum şovăie. Apoi alege scaunul de lângă mine. Îmi doresc să n-o fi făcut. Îmi închipui că mă va privi în continuare şi nu-mi place să fiu privită când mănânc. Domnul Way şi Charles se mişcă fără zgomot pe lângă noi, umplându-ne paharele. Al meu e cupa de cristal gravată cu M. Ni se pune mâncarea în farfurii, apoi servitorii pleacă. Nu rămân niciodată când avem musafiri, ci se întorc doar între feluri. La Briar mâncăm, aşa cum facem totul, după dangătul clopotului. O cină cu domni la masă ţine un ceas şi jumătate.

Astă-seară ni se serveşte supă de iepure, apoi gâscă friptă cu pieliţa crocantă, cu oase roz şi măruntaie piperate, împărţite între meseni.

---

9 Un picior (one *foot)* - 30,48 centimetri.

Domnul Hawtrey ia un rinichi gingaş, domnul Rivers ia inima. Refuz din cap farfuria pe care mi-o oferă.

— Mă tem că nu prea vă e foame, îmi spune încet, privindu-mi chipul.

— Nu vă place carnea de gâscă, domnişoară Lilly? întreabă domnul Hawtrey. Nici fiicei mele mai mari nu-i place. Se gândeşte la boboci şi îi dau lacrimile.

— Sper că-i culegi lacrimile şi i le păstrezi, spune domnul Huss. Mă gândesc adesea cât de tare mi-ar plăcea să se facă o cerneală din lacrimile unei fete.

— O cerneală? Nu le spune aşa ceva fiicelor mele, te implor! E de ajuns că trebuie să le aud plângerile. De-ar avea ideea să le imprime şi pe hârtie şi să mă oblige să le citesc, vă asigur că viaţa mea şi-ar pierde orice rost.

— Cerneală din lacrimi? întreabă unchiul meu, un pic în urma celorlalţi. Ce moft mai e şi ăsta?

— Lacrimi de fată, spune domnul Huss.

— Pe deplin incolore.

— Nu cred. Chiar nu cred, domnule. Îmi închipui că au o nuanţă delicată — poate roz, poate violet.

— Poate că depinde de emoţia care le-a provocat? întreabă domnul Hawtrey.

— Exact. Ai pus punctul pe i, Hawtrey. Lacrimi violet pentru o carte melancolică, lacrimi roz pentru una veselă. Ar putea fi legată cu fire din pletele unei fete...

Îmi aruncă o privire şi se schimbă la faţă. Îşi duce şervetul la gură.

— Bun, spune domnul Hawtrey. Chiar mă întreb cum de nu s-a încercat încă aşa ceva. Domnule Lilly? S-au auzit destule poveşti barbare despre piei şi legături de cărţi.

Discută toţi subiectul o vreme. Domnul Rivers ascultă, însă nu spune nimic. De bună seamă, îşi îndreaptă atenţia doar asupra mea. Îmi spun că poate îmi va vorbi la adăpostul discuţiei lor. Sper să o facă. Sper să nu o facă. Îmi beau vinul şi mă simt dintr-odată obosită. Am stat de prea multe ori la astfel de cine, ascultându-i pe amicii unchiului cum urmăresc până-n pânzele albe idei mărunte şi anoste şi apoi reluându-le la infinit. În mod neaşteptat, mă gândesc la Agnes. Mă gândesc la gura ei şi o văd cum îşi soarbe încet un strop de sânge din palma înţepată. Unchiul îşi drege vocea şi eu clipesc.

— Aşa deci, Rivers, începe el. Hawtrey îmi spune că-i traduci texte din franceză în engleză. Nimic prea de soi, îmi închipui, dacă tipografia dumnealui este vârâtă în afacerea asta.

— Aşa-i, nimic de soi, răspunde domnul Rivers. Altfel nu mi-aş fi

încercat mâna. Nu prea ţine de ocupaţia mea. La Paris înveţi toţi termenii necesari. Însă eu am fost acolo de curând, ca student la Arte Frumoase. Sper să-mi găsesc o îndeletnicire mai potrivită talentelor mele, domnule, decât să preschimb într-o engleză neizbutită o franceză şi mai stricată.

— Ei, om vedea noi, zâmbeşte unchiul. Ţi-ar plăcea să-mi vezi tablourile?

— Şi încă foarte mult.

— Ei, pentru asta mai e nevoie de o zi. Socot că le vei găsi destul de frumoase. Nu ţin totuşi la ele la fel de mult ca la cărţile mele. Ai auzit, poate — şi aici face o pauză —, despre catalogul meu?

Domnul Rivers îşi înclină capul.

— Pare o lucrare minunată.

— Minunată, aşa-i. Ei, Maud? Ei, facem pe modesta? Roşim?

Ştiu că obrazul mi-e rece, iar al lui palid ca de ceară. Domnul Rivers se întoarce şi-mi scrutează chipul cu privirea sa atentă.

— Cum merge marea operă? întreabă domnul Hawtrey pe un ton de conversaţie.

— Suntem aproape, răspunde unchiul. Suntem foarte aproape. Am început consultările pentru finisare.

— Cât de mare e?

— O mie de pagini.

Domnul Hawtrey ridică din sprâncene. Dacă firea unchiului i-ar permite-o, poate că ar fluiera. Mai ia o felie de carne de gâscă.

— Aşadar, cu două sute mai mult decât atunci când am vorbit ultima oară cu dumneata, spune el atunci.

— E doar primul volum, fireşte. Al doilea va fi mai mare. Ce spui de asta, domnule Rivers?

— Uimitor, domnule.

— A mai existat vreodată ceva aidoma? O bibliografie universală — şi pe o asemenea temă? Se spune că o asemenea ştiinţă e moartă pentru englezi.

— Atunci aţi readus-o la viaţă. O realizare fantastică!

— Cu adevărat fantastică — mai ales când ştii în câtă obscuritate este învăluit subiectul meu. Gândeşte-te: autorii textelor pe care le colecţionez trebuie să-şi învăluie identitatea în înşelăciune şi anonimat. Textele în sine sunt pecetluite cu detalii care mai de care mai mincinoase şi mai amăgitoare în privinţa locului şi datei publicării şi a tipăririi. Hmm? Sunt împovărate de titluri obscure. Şi trebuie să treacă din mână în mână pe ascuns, pe făgaşuri tainice sau pe aripile zvonurilor şi presupunerilor. Gândeşte-te la toate aceste piedici puse în calea bibliografului. Şi apoi, domnule, vii să-mi spui că e o trudă

fantastică!

Unchiul tremură, scuturat de un hohot de râs lipsit de veselie.

— E mai mult decât mi-aş putea eu închipui, spune domnul Rivers. Iar catalogul e organizat...

— După titlu, după nume, după dată, dacă o avem, şi — ia seama, domnule! — după speţa plăcerii. Le-am catalogat cât se poate de precis.

— Cărţile?

— Plăcerile! Unde am ajuns în prezent, Maud?

Domnii se întorc spre mine. Îmi beau vinul.

— La pofta trupească a oamenilor pentru animale, răspund. Unchiul încuviinţează.

— Aşa, aşa, spune el. Vezi ce mare e, Rivers, ajutorul pe care îl va oferi bibliografia noastră învăţăcelului din această sferă? Va fi o veritabilă Biblie.

— Carnea preschimbată în cuvânt, spune domnul Hawtrey zâmbind, încântat de propria exprimare.

Îmi întâlneşte privirea şi îmi face cu ochiul. Însă domnul Rivers se uită în continuare serios la unchiul meu.

— Un gest foarte ambiţios, spune el acum.

— O lucrare foarte solicitantă, adaugă domnul Huss.

— Într-adevăr, spune domnul Hawtrey, întorcându-se spre mine. Mă tem, domnişoară Lilly, că unchiul dumitale continuă să te supună fără milă unor munci foarte grele.

Ridic din umeri.

— Am fost crescută în vederea acestei sarcini, răspund eu, aşa cum se întâmplă şi cu servitorii.

— Servitorii şi domnişoarele sunt creaturi diferite, spune domnul Huss. N-am mai zis-o oare de atâtea ori? Ochii fetelor n-ar trebui obosiţi cu atâta citit, nici mâinile lor delicate n-ar trebui asprite de apăsarea condeiului.

— Astfel gândeşte şi unchiul meu, răspund, arătându-mi mănuşile, deşi, fireşte, obiectul grijii sale sunt cărţile lui, nu degetele mele.

— Şi ce-i rău, spune el acum, dacă munceşte cinci ceasuri pe zi? Eu muncesc zece! Pentru ce altceva am putea trudi dacă nu pentru cărţi? Hmm? Gândiţi-vă la Smart şi la de Bury. Sau gândiţi-vă la Tinius, un colecţionar atât de devotat, că a omorât doi oameni de dragul bibliotecii sale.

— Gândeşte-te la Frere Vincente, care, din acelaşi motiv, a omorât doisprezece! zice domnul Hawtrey şi clatină din cap. Nu, nu, domnule Lilly! Munceşte-ţi nepoata, dacă altfel nu se poate, însă dacă o vei mâna spre acte de violenţă de dragul literaturii, nu te vom ierta în veci.

Domnii râd.

— Ei, poftim! zice unchiul.

Îmi studiez mâna fără să spun nimic. Degetele mele par roşii ca rubinul prin paharul de vin, iar iniţiala mamei e invizibilă până când întorc cristalul. Apoi tăieturile ies la vedere.

Înainte să mă pot ridica de la masă urmează încă două feluri, apoi încă două dangăte de clopot, pe care le ascult în singurătate până când domnii mi se alătură în salon. Le ascult murmurul glasurilor şi mă întreb ce discută în absenţa mea. Când sosesc, în sfârşit, sunt cu toţii ceva mai rozalii la faţă, iar răsuflarea le e acrită de tutun. Domnul Hawtrey scoate un pachet de hârtie legat cu sfoară. Îl înmânează unchiului, care desface nerăbdător legătura.

— Aşa, aşa, spune el, iar apoi, cu cartea desfăcută şi ţinută aproape de ochi: Aha!

Dă mărunt din buze.

— Uită-te aici, Maud, ce ne-a adus micul sobol.

Îmi arată volumul.

— Ei, ce spui?

E un roman de duzină într-o legătură vulgară, însă cu un frontispiciu neobişnuit, care îi conferă caracterul de raritate. Mă uit şi, fără să vreau, simt cum în mine se iscă o însufleţire rece. Senzaţia mă îngreţoşează.

— O operă de preţ, unchiule, fără îndoială.

— Uite motivul floral de aici. Îl vezi?

— Îl văd.

— Nu cred că ne-am gândit la posibilitatea ca aşa ceva să existe. Sunt încredinţat că nu. Trebuie să revenim. Şi ne-am închipuit că am epuizat subiectul? Ne vom întoarce mâine la el.

Îşi lungeşte gâtul. Îi place sentimentul de anticipare a plăcerii.

— Şi acum... ei, scoate-ţi mănuşile, fetiţo! Crezi că Hawtrey ne aduce cărţi ca să le întinzi sos pe copertă? Aşa e mai bine. Să ascultăm un pic din ea. Ia loc şi citeşte-ne. Huss, şi dumneata trebuie să te aşezi. Rivers, remarcă glasul nepoatei mele! Cât de dulce şi limpede citeşte. Eu însumi am instruit-o. Bun, bun... Aşa o să îndoi cotorul, Maud!

— Nu îl îndoaie, domnule Lilly, zău că nu! spune domnul Huss, privindu-mi cu atenţie mâinile dezvelite.

Pun cartea pe un suport şi îi mânuiesc cu grijă paginile. Reglez flacăra unei lămpi, astfel încât să lumineze puternic foile tipărite.

— Cât să citesc, unchiule?

Îşi duce ceasornicul la ureche.

— Până când bate următorul ceas. Acum ia aminte, Rivers, şi spune-

mi dacă socoteşti că mai poţi întâlni aşa ceva în vreun alt salon englezesc!

Cartea este plină, cum am mai spus, de obscenităţi destul de banale. Însă unchiul are dreptate: am fost foarte bine instruită, glasul îmi sună limpede şi firesc, iar astfel cuvintele par aproape suave. Când termin, domnul Hawtrey mă aplaudă, iar faţa rozalie a domnului Huss e şi mai aprinsă, cu privirea un pic tulbure. Unchiul şade cu ochelarii scoşi, cu capul înclinat şi ochii mijiţi.

— Mai degrabă modest, spune el. Însă îţi vei găsi adăpostul pe rafturile mele. Adăpostul şi surorile. Mâine vom avea grijă să te alăturăm lor. Motivul floral... fără îndoială că nu ne-am gândit la el... Maud, copertele sunt închise şi neîndoite?

— Da, domnule.

Îşi aşază la loc ochelarii, aranjându-şi sârmele după urechi. Domnul Huss toarnă coniac. Mă închei la mănuşi şi îmi netezesc cutele rochiei. Micşorez flacăra lămpii. Însă sunt conştientă de mişcările mele. Sunt conştientă de prezenţa domnului Rivers. M-a ascultat citind, aparent liniştit, cu ochii în podea. Însă îşi ţine mâinile strâns împreunate, iar unul din degetele mari i se tot loveşte uşor de celălalt, trădând un dram de frământare. Deodată se ridică. Spune că focul e prea fierbinte pentru pielea lui. Se plimbă câteva clipe prin odaie, aplecându-se ţeapăn, pentru a privi în vitrinele unchiului. Acum îşi ţine mâinile împreunate la spate. Degetele mari tot îi mai tresaltă. Cred că ştie că îl urmăresc. După o vreme se apropie, îmi întâlneşte privirea şi face o plecăciune studiată.

— E destul de răcoare când stai atât de departe de foc, spune el. Nu ţi-ar plăcea să şezi mai aproape de flăcări, domnişoară Lilly?

— Mulţumesc, domnule Rivers, îi răspund. Prefer locul acesta.

— Îţi place răcoarea.

— Îmi place umbra.

Când zâmbesc iarăşi, o ia ca pe o invitaţie. Îşi ridică poalele hainei, îşi saltă pantalonii şi se aşază lângă mine, deşi nu prea aproape, privind în continuare rafturile unchiului, ca şi cum cărţile i-ar abate atenţia. Dar când vorbeşte, o face murmurat.

— Vezi dumneata, şi mie îmi place umbra, spune el.

Domnul Huss ne aruncă o privire. Domnul Hawtrey stă lângă foc şi ridică un pahar. Unchiul s-a aşezat în fotoliul său, iar speteaza capitonată îi ascunde ochii. Îi văd doar gura uscată, cu buze ţuguiate.

— Cea mai grandioasă fază a erosului? spune el. Am ratat-o, domnul meu. A rămas în trecut, cu şaptezeci de ani în urmă! Istorisirile cinice şi improbabile care trec drept literatură în ziua de azi m-aş jena să le arăt până şi insului care îmi potcoveşte calul...

Îmi înăbuş un căscat, iar domnul Rivers se întoarce spre mine.

— Iartă-mă, domnule Rivers.

El îşi înclină capul spre mine.

— Poate că nu vă interesează subiectul ales de unchiul dumneavoastră.

Vorbeşte în continuare murmurat. Mă văd silită să cobor şi eu glasul pentru a-i răspunde.

— Sunt secretara unchiului, îi spun. Nu contează câtuşi de puţin dacă subiectul are farmec sau nu.

Iarăşi se înclină.

— Da, poate, îmi răspunde el în vreme ce unchiul îşi continuă discursul. Doar că e curios să vezi o doamnă nepăsătoare şi rece la auzul a ceva menit să provoace căldură şi mişcare.

— Însă există multe doamne, socot eu, care rămân reci la lucrul de care vorbiţi. Şi cei mai mari cunoscători ai subiectului nu sunt oare şi cei mai puţin tulburaţi?

Îi întâlnesc privirea.

— Nu vorbesc din experienţă lumească, fireşte, ci doar din ceea ce am citit. Însă, vai, s-ar fi cuvenit să spun că până şi un preot ar observa că îi păleşte pasiunea pentru tainele bisericii dacă ar cerceta prea adesea cuminecătura şi vinul.

Nici nu clipeşte. Într-un sfârşit pare gata să izbucnească în râs.

— Eşti o făptură foarte neobişnuită, domnişoară Lilly.

Îmi întorc privirea.

— Mi s-a mai dat de înţeles.

— Ah. Acum ai căpătat un ton amar. Poate îţi socoteşti educaţia un soi de nenoroc.

— Dimpotrivă. Cum ar putea fi cunoaşterea un nenoroc? N-aş putea fi niciodată amăgită, de pildă, când vine vorba de atenţiile unui domn. Sunt o cunoscătoare a întregii game de metode prin care un domn ar căuta să complimenteze o doamnă.

Îşi duce mâna albă la piept.

— Atunci, fără îndoială, aş fi descurajat — de-aş fi dorit doar să te complimentez.

— Nu ştiam că domnii doresc şi alte lucruri în afară de acesta.

— Poate că nu în cărţile cu care te-ai învăţat. Însă în viaţă da, multe altele — şi unul singur mai presus de toate.

— Mă gândesc că tocmai pentru acel lucru s-au scris cărţile, îi răspund.

— A, nu! spune el zâmbind, glasul îi coboară şi mai mult. Pentru asta se citesc, însă s-au scris dintr-o dorinţă şi mai pătrunzătoare. Mă refer, fireşte, la dorinţa de... bani. Orice domn simte asta. Iar aceia dintre noi

care nu suntem chiar atât de domni pe cât ne-am dori să fim o simţim mai puternic decât toţi ceilalţi... Regret dacă te-am stânjenit.

Am roşit sau am avut o tresărire. Acum, revenindu-mi, îi spun:

— Uiţi că am fost crescută astfel încât să nu ştiu ce e stânjeneala. Sunt doar surprinsă.

— Atunci trebuie să mă simt satisfăcut aflând că te-am surprins, zice el şi îşi duce mâna la barbă. Are ceva preţ pentru mine, continuă apoi, să ştiu că am izbutit să las o impresie cât de mică în viaţa dumitale lină şi ordonată.

Vorbeşte pe un ton atât de insinuant, că obrazul mi se rumeneşte şi mai tare.

— Ce poţi să ştii dumneata despre viaţa mea? îl întreb.

— Ei, doar ceea ce bănuiesc din cercetarea rânduielilor casei...

Acum şi-a luat din nou un glas şi un chip blajin. Văd că domnul Huss înclină capul şi îl scrutează. Apoi strigă tăios:

— Ce crezi despre asta, domnule Rivers?

— Despre ce anume, domnule?

— Despre tiradele domnului Hawtrey în favoarea fotografiei.

— Fotografiei?

— Rivers, spune domnul Hawtrey. Eşti tânăr. Fac apel la dumneata. Poate exista o înregistrare mai desăvârşită a actului amoros...

— Înregistrare! exclamă unchiul, stârnit. Documentare! Blestemele epocii!

— ... a actului amoros decât o fotografie? Domnul Lilly pretinde că ştiinţa fotografiei se opune spiritului vieţii veneriene. Eu vin şi spun că e o imagine a vieţii şi prezintă avantaje faţă de aceasta: dăinuieşte atunci când viaţa — viaţa veneriană şi, cu deosebire, clipa veneriană — ajunge să pălească şi să piară.

— Dar cartea nu dăinuieşte? întreabă unchiul, cu degetele înfipte în braţul fotoliului.

— Dăinuieşte atâta vreme cât dăinuiesc cuvintele. Însă într-o fotografie ai ceva dincolo de cuvinte şi dincolo de gura care le rosteşte. O fotografie va stârni căldură într-un englez, într-un francez, într-un sălbatic. Ne va supravieţui tuturor şi va stârni căldură în nepoţii noştri. E un lucru separat de istorie.

— E înglodată în istorie! răspunde unchiul. E coruptă de ea! Istoria ei o învăluie ca un fum! Poţi vedea asta în croiala unei rochii, a unui papuc, în obiectele care ornează capetele. Arată-i nepotului dumitale fotografii. O să le cerceteze şi or să i se pară bizare. Va râde de mustăţile dumitale date cu ceară! Însă cuvintele, Hawtrey, cuvintele... hmm? Ele ne seduc în întuneric, iar mintea le înveşmântează şi le întrupează după înclinaţiile proprii. Nu eşti de aceeaşi părere, Rivers?

— Ba da, domnule.

— Ştii că nu voi îngădui dagherotipuri şi alte asemenea aiureli în colecţia mea?

— Socot că pe bună dreptate, domnule.

Domnul Hawtrey clatină din cap. Îi spune unchiului:

— Încă mai socoteşti fotografia o modă trecătoare? Trebuie să vii în Holywell Street şi să petreci un ceas la mine-n prăvălie. Acum am alcătuit albume din care să aleagă. Numai pentru aşa ceva vin cumpărătorii.

— Cumpărătorii dumitale sunt nişte animale. Nu am nici în clin, nici în mânecă cu asemenea inşi. Rivers, dumneata le-ai văzut. Ce părere ai despre calitatea comerţului lui Hawtrey?

Polemica nu are cum să înceteze, iar el nu poate să rămână retras. Răspunde, îmi caută privirea, ca pentru a se scuza, apoi se ridică şi merge lângă unchiul meu. Discută până când orologiul bate al zecelea ceas — atunci mă retrag din compania lor.

Aceasta se întâmplă joi seara. Domnul Rivers rămâne la Briar până duminică. A doua zi nu mi se îngăduie să intru cât timp bărbaţii cercetează cărţile din bibliotecă. La cină el mă priveşte cu atenţie, iar după aceea mă ascultă citind, însă apoi se cuvine să stea cu unchiul şi nu poate veni lângă mine. Sâmbătă ies în parc cu Agnes şi nu îl văd. Totuşi sâmbătă seara unchiul mă pune să citesc dintr-un tom străvechi, unul dintre cele mai frumoase din colecţia lui, şi atunci, după ce isprăvesc, domnul Rivers vine şi se aşază lângă mine, pentru a-i cerceta copertele unice.

— Îţi place, domnule Rivers? întreabă unchiul când îl vede. Ştii că e o mare raritate?

— Sunt încredinţat, domnule.

— Şi socoţi că prin asta vreau să spun că mai există doar câteva exemplare?

— Aşa bănuiesc, da.

— Mi-am închipuit. Însă noi, colecţionarii, măsurăm raritatea prin alte mijloace. Socoţi că un obiect unic e rar dacă nimeni nu-l doreşte? Noi numim asta o carte moartă. Dar să spunem că o duzină de exemplare identice sunt râvnite de o mie de oameni. Atunci fiecare din aceste cărţi este mai rară decât cea unică. Mă înţelegi?

Domnul Rivers încuviinţează.

— Da. Raritatea obiectului depinde de dorinţa inimii care îl caută.

Îmi aruncă o privire.

— E foarte bizar, reia el apoi. Şi câţi oameni caută cartea aceasta pe care tocmai am ascultat-o?

Unchiul devine deodată sfios.

— Câţi să fie, domnule? Să-ţi răspund altfel: scoate-o la licitaţie şi atunci o să vezi! Ei?

Domnul Rivers râde.

— Da, fără îndoială...

Însă, dincolo de spoiala politeţii, pare îngândurat. Îşi muşcă buza. Dinţii îi par galbeni, ca de lup, alături de barba lui brună, însă gura îi e de un trandafiriu delicat şi surprinzător. Nu spune nimic câtă vreme unchiul îşi soarbe băutura, iar domnul Hawtrey îşi face de lucru cu focul. Apoi grăieşte iar.

— Şi dacă o pereche de cărţi, domnule Lilly, ar fi căutată de un singur cumpărător? spune el. Cum li se socoteşte valoarea?

— O pereche de cărţi? întreabă unchiul, scoţându-şi ochelarii. Un ansamblu de două volume?

— O pereche de titluri complementare. Cineva are una din ele şi caută s-o obţină şi pe cealaltă. A doua va spori considerabil valoarea celei dintâi?

— De bună seamă, domnule!

— Aşa socoteam şi eu.

— Oamenii plătesc sume absurde pe aşa ceva, spune domnul Huss.

— Aşa este, se învoieşte unchiul. Aşa este. Veţi găsi, fireşte, o trimitere la această chestiune în catalogul meu...

— Catalogul, spune încet domnul Rivers pe când ceilalţi îşi continuă discuţia.

Stăm unul lângă altul şi ascultăm — sau ne prefacem — şi, nu după multă vreme, se întoarce spre mine şi îmi cercetează chipul.

— Pot să te întreb ceva, domnişoară Lilly? spune el, iar apoi, după ce încuviinţez, îmi zice: Cum îţi vezi viitorul după terminarea operei unchiului dumitale?... Ei, dar de ce faci figura asta?

I-am adresat, pesemne, un zâmbet mai degrabă amar.

— Întrebarea dumitale nu are nici un rost, mă învrednicesc eu să răspund. Unchiul meu nu îşi va termina nicicând opera. Prea multe cărţi noi trebuie adăugate la cele vechi, prea multe cărţi pierdute trebuie redescoperite. Prea multă nesiguranţă. Va dezbate chestiunea la nesfârşit cu domnul Hawtrey. Priveşte-i acum. De-ar fi să publice catalogul pe loc, aşa cum intenţionează, ar trebui să se apuce pe dată de adăugiri.

— Şi ai de gând să rămâi lângă el atâta timp?

Nu răspund.

— Eşti la fel de devotată ca el?

— Nu am de ales, răspund într-un sfârşit. Deprinderile mele sunt puţine şi, cum ai observat deja, destul de neobişnuite.

— Eşti o doamnă, continuă el blând. Eşti tânără şi frumoasă... Nu o

spun ca să fiu galant şi o ştii şi dumneata. Nu spun decât adevărul. Ai putea să faci orice.

— Eşti bărbat, îi răspund. Adevărurile bărbaţilor sunt altfel decât ale femeilor. N-aş putea să fac nimic, te asigur.

Şovăie — sau poate îşi ia răgaz să răsufle. Apoi continuă:

— Ai putea... să te căsătoreşti. Ar fi ceva.

Vorbeşte cu ochii la cartea din care am citit. Îl aud şi izbucnesc în râs. Unchiul, socotind că am râs de vreo glumă seacă de-a lui, se uită la noi şi încuviinţează din cap.

— Aşa crezi, Maud? Vezi, Huss, până şi nepoata mea crede la fel...

Aştept până îşi întoarce privirea de la mine, distras de altceva. Apoi iau cartea de pe suportul ei şi-i ridic încet coperta.

— Priveşte, domnule Rivers, îi spun. Aceasta e vinieta unchiului, lipită pe toate cărţile sale. Observi cum e alcătuită?

Vinieta îi poartă emblema — un truc ingenios, gândit chiar de el: un crin desenat straniu, astfel încât seamănă cu un falus. La rădăcina lui se încolăceşte un lujer de trandafir sălbatic[10]. Domnul Rivers înclină capul pentru a cerceta desenul, apoi încuviinţează. Cobor coperta.

— Uneori, spun fără să-mi ridic privirea, îmi închipui că vinieta aceasta mi-a fost săpată în carne, că mi s-a pus preţul, am fost adnotată şi aşezată pe raft — atât de bine semăn cu una din cărţile unchiului.

Ridic ochii, căutând să-i întâlnesc privirea. Îmi simt faţa încinsă, dar vorbesc în continuare pe un ton rece.

— Ai spus acum două seri că ai cercetat rânduielile acestei case. Atunci fără îndoială că ai înţeles. Nu suntem menite întrebuinţărilor obişnuite — nici eu, nici semenele mele, cărţile. Unchiul ne ţine despărţite de lume. Ne numeşte otrăvuri. Spune că vom răni ochii neînvăţaţi cu noi. Însă ne numeşte şi copiii lui, pruncii lui de pripas, care i-au sosit din toate colţurile lumii — unii bogaţi şi întreţinuţi regeşte, alţii ponosiţi, unii răniţi şi sfârşiţi, alţii vulgari, iar alţii de-a dreptul ordinari. Oricât ar tuna şi fulgera împotriva lor, socot că pe aceia ordinari îi are cel mai mult la suflet, căci tocmai pe ei i-au alungat ceilalţi părinţi — alţi librari şi colecţionari. Asemenea lor, şi eu am avut un cămin şi l-am pierdut...

Acum nu mai vorbesc cu răceală. M-au copleşit propriile cuvinte. Domnul Rivers mă priveşte, apoi se apleacă şi ridică plin de grijă cartea unchiului de pe suport.

— Căminul dumitale... murmură, apropiindu-şi faţa de a mea. Casa de nebuni. Te gândeşti adesea cum era acolo? Te gândeşti la mama

---

10 Crinul *(lily)* reprezintă numele de familie, iar trandafirul sălbatic *(briar)* reşedinţa.

dumitale? Îi simţi nebunia în propria minte...? Domnule Lilly, cartea dumneavoastră!

Unchiul şi-a ridicat privirea.

— Vă supăraţi dacă mă uit un pic prin ea? Aţi vrea să-mi arătaţi, domnule, trăsăturile care îi alcătuiesc raritatea...?

A grăit foarte grabnic şi m-a năucit îngrozitor. Nu-mi place să fiu năucită. Nu-mi place să mă pierd cu firea. Însă acum, în vreme ce el se ridică şi se întoarce cu tot cu carte lângă foc, trec vreo două clipe în care nu pricep ce s-a întâmplat. Într-un sfârşit descopăr că mi-am dus mâna la piept. Că răsuflu iute. Că umbra în care stau a devenit dintr-odată mai densă — atât de densă, încât poalele rochiei par să pătrundă ca sângele în ţesătura canapelei —, iar mâna mea, ce se ridică şi se afundă deasupra inimii, e palidă ca o frunză plutind pe o apă întunecată.

N-am să mă prăbuşesc leşinată. Doar fetele din cărţi fac aşa ceva, ca să le cadă bine domnilor. Dar îmi închipui că mă albesc la faţă şi am un aer ciudat, căci atunci când domnul Hawtrey se uită spre mine zâmbind, i se cam şterge zâmbetul de pe buze.

— Domnişoară Lilly! exclamă el.

Vine şi îmi ia mâna într-a lui.

Vine şi domnul Huss.

— Copilă dragă, ce este?

Mă trage mai aproape, apucându-mă de subsuori.

Domnul Rivers rămâne unde e. Unchiul pare morocănos.

— Ei, ei! bombăne el. Ce mai e acum?

Închide cartea, însă ţine cu grijă degetul între pagini.

Sună după Agnes. Agnes soseşte, clipeşte năucită când dă cu ochii de domni şi îi face o reverenţă unchiului, cu un aer înspăimântat. Nu e încă ora zece.

— Mă simt cât se poate de bine, spun. Nu trebuie să vă deranjaţi. M-am simţit doar obosită dintr-odată. Regret nespus.

— Regreţi? Pfui! exclamă domnul Hawtrey. Noi ar trebui să regretăm. Domnule Lilly, eşti un tiran şi jalnic îţi mai împovărezi nepoata cu muncile astea! Am zis-o întotdeauna şi iată dovada. Agnes, ia-ţi stăpâna de braţ. Încetişor...

— Te descurci pe scări? întreabă domnul Huss pe un ton neliniştit.

Stă pe hol, iar noi ne pregătim să urcăm scările. În spatele lui îl zăresc pe domnul Rivers, însă nu-i întâlnesc privirea.

Când se închide uşa salonului, o împing pe Agnes în lături, iar după ce ajung în odaia mea caut un obiect rece pentru a mi-l lipi de faţa încinsă. Până la urmă mă îndrept spre poliţa căminului şi îmi lipesc obrazul de oglindă.

— Rochia dumneavoastră, domnişoară! exclamă Agnes.

Mă trage de lângă foc.

Mă simt straniu, desprinsă de lume. Orologiul nu a bătut încă. Când îl voi auzi, mă voi simţi mai bine. Nu mă voi mai gândi la domnul Rivers, la ce anume cunoaşte despre mine, cum a ajuns să cunoască totul şi cu ce intenţii a dat de mine. Agnes stă în picioare, stânjenită şi aplecată de spate, ţinându-mi încă poalele rochiei.

Se aude orologiul. Mă dau în spate şi o las pe Agnes să mă dezbrace. Inima îmi bate un pic mai lin. Agnes mă culcă şi desface draperiile baldachinului. Acum noaptea aceasta poate fi oricare alta. O aud pe Agnes în cealaltă odaie, desfăcându-şi rochia. Dacă ridic capul şi mă uit prin deschizătura perdelelor, o voi vedea cum stă în genunchi, cu ochii strâns închişi, cu palmele lipite una de cealaltă, ca un copil, şi mişcându-şi buzele. În fiecare seară se roagă să fie luată acasă — şi să nu păţească nimic în somn.

În timpul ăsta eu descui caseta de lemn şi îi şoptesc răutăţi portretului mamei. Închid ochii. Îmi spun *N-am să-ţi cercetez chipul!,* însă, odată ce am gândit-o, acum trebuie s-o fac, altfel o să-mi piară somnul şi o să mă simt tot mai rău. Mă uit drept în ochii ei şterşi. *Te gândeşti la mama dumitale?,* m-a întrebat el, *îi simţi nebunia în propria minte?*

O simt?

Pun portretul la loc şi îi strig lui Agnes să-mi aducă un pahar cu apă. Iau o picătură din vechea mea doctorie, apoi, cum nu ştiu sigur dacă o să mă calmeze, mai iau una. Apoi stau nemişcată în pat, cu părul întins pe pernă. Mâinile încep să mă furnice în mănuşi. Agnes aşteaptă în picioare. Şi părul ei e desfăcut — păr aspru, roşcat, ba chiar şi mai aspru, şi mai roşcat atunci când poartă cămaşa albă şi fină de noapte. O claviculă subţire îi e însemnată cu o delicată pată albăstruie. Poate că e doar o umbră, însă poate fi — căci nu mai ţin minte — şi o vânătaie.

Simt în sfârşit picăturile şi amăreala lor în stomac.

— Asta a fost tot, spun. Du-te.

O aud cum se urcă în pat şi cum se înveleşte cu pătura. Apoi se face linişte. După puţină vreme se aude un scârţâit, o şoaptă, geamătul înăbuşit al unei maşinării: orologiul unchiului, care îşi mişcă rotiţele. Stau întinsă şi aştept somnul. Nu vine. În schimb, mădularele mele nu-şi găsesc locul şi încep să zvâcnească. Îmi simt sângele prea tare, îi simt învolburarea în vârfurile amorţite ale degetelor de la mâini şi de la picioare. Îmi ridic capul şi strig cu glas coborât: „Agnes!“. Nu mă aude — sau mă aude, dar se teme să răspundă. „Agnes!“ Până la urmă sunetul propriului meu glas îmi taie toată vlaga. Renunţ şi rămân nemişcată. Orologiul geme din nou, apoi bate. După aceea se aud alte

sunete, unele îndepărtate. Unchiul meu se culcă devreme. Uşi care se închid, glasuri coborâte, pantofi pe scări: domnii pleacă din salon, mergând fiecare în odaia lui.

Aşadar, poate că dorm, însă, dacă e aşa, nu durează decât câteva minute. Căci tresar şi dintr-odată sunt pe deplin trează şi ştiu că nu m-a trezit un zgomot, ci o mişcare. Mişcare şi lumină. Dincolo de baldachin fitilul candelei şi-a mărit dintr-odată flacăra, iar uşile şi geamurile parcă se încordează în tocurile lor.

Casa şi-a deschis gura şi răsuflă.

Însă mai ştiu şi că, la urma urmei, această noapte nu e precum celelalte. Ca la chemarea unui glas, mă ridic, zăbovesc la uşa lui Agnes până mă încredinţez că doarme, judecând după răsuflarea ei regulată, apoi iau lampa şi mă duc în picioarele goale în salonul meu. Mă apropii de fereastră şi stau la geam. Îmi duc mâinile streaşină la ochi, lipite de răsfrângerea lor ştearsă, şi mă uit prin întuneric la fâşia de pietriş şi la marginea pajiştii care ştiu că se întinde dincolo de ea. O vreme nu văd nimic. Apoi aud apăsarea uşoară a unui pantof, apoi a altuia, şi mai uşoară. Imediat se vede cum se aprinde o unică flacără, a unui chibrit ţinut de nişte degete lungi, şi un chip luminat ţipător, dar cu găvanele ochilor cufundate în întuneric, care se apleacă spre flacără.

Ca şi mine, Richard Rivers nu-şi găseşte odihna şi se plimbă pe pajiştea de la Briar, sperând, poate, să-i vină somnul.

Nu prea e o vreme bună de plimbare. E frig. Vârful ţigării lui Rivers e învăluit în aburii răsuflării sale, mai albicioşi decât fumul tutunului. Îşi ridică bine gulerul. Apoi înalţă privirea. Pare să ştie deja ce va vedea. Nu dă din cap, nu face nici un gest, ci doar îmi întoarce privirea. Ţigara păleşte, scânteiază, apoi păleşte iarăşi. Postura lui devine mai studiată.

Clatină din cap şi, dintr-odată, înţeleg ce face. Scrutează faţada casei. Numără ferestrele.

Calculează cum poate ajunge în odaia mea! Iar când ştie limpede pe unde s-o ia, dă drumul ţigării şi îi striveşte vârful mocnit sub călcâi. Se întoarce spre casă, străbătând aleea cu pietriş, iar cineva — domnul Way, pesemne — îi deschide uşa. Nu văd ce se întâmplă. Aud doar zgomotul uşii din faţă şi simt mişcarea aerului. Flacăra lămpii pâlpâie iarăşi, iar geamul ferestrei se umflă. De astă dată însă casa pare să-şi ţină răsuflarea.

Mă dau în spate, cu mâinile la gură şi cu ochii pironiţi pe propriul meu chip şters, care se îndepărtează prin bezna de dincolo de fereastră şi pare să plutească, să atârne în spaţiu. *N-o s-o facă!* îmi spun. *Doar n-o să îndrăznească!* Apoi: *O s-o facă.* Mă duc la uşă şi îmi lipesc urechea

de lemnul ei. Aud un glas, apoi paşi. Paşii sunt mai uşori, se mai închide o uşă... Fireşte, va aştepta ca domnul Way să meargă la culcare. Va aştepta până atunci.

Iau lampa şi mă mişc iute, iute de tot. Abajurul zugrăveşte semiluni de lumină pe pereţi. Nu am timp să mă îmbrac — nu pot să mă îmbrac fără să mă ajute Agnes —, însă ştiu că nu trebuie să îl primesc în cămaşă de noapte. Găsesc ciorapi, jartiere, papuci, o pelerină. Părul mi-e lăsat liber şi încerc să mi-l prind, însă nu mă pricep să-mi pun spelcile, iar mănuşile — şi doctoria pe care am înghiţit-o — mă fac şi mai stângace. Mă apucă teama. Inima îmi bate iarăşi iute, însă acum bate pentru a se împotrivi picăturilor de somn, ca un vas care se luptă să nu fie răpit de curentul unei ape mocirloase. Îmi duc mâna la ea şi îmi simt moliciunea pieptului. Fără corset, se simte — neprotejată, neajutorată...

Însă curgerea picăturilor înfrânge împotrivirea fricii. Asta le şi e menirea. *Pentru tulburări.* Când vine în sfârşit şi bate la uşă cu unghia, pesemne că îi par calmă.

— Ştii că slujnica mea e foarte aproape, îi spun pe dată. Doarme, dar e aproape. La primul ţipăt se şi trezeşte.

Face o plecăciune, fără să spună nimic.

Îmi închipui cumva că va încerca să mă sărute? Nu o face. Doar intră furişat în odaie şi se uită în jur cu acelaşi aer detaşat şi atent cu care l-am văzut măsurând casa din ochi.

— Mai bine să nu ne apropiem de fereastră, zice el. Lumina se vede foarte bine de pe pajişte. Apoi arată cu capul uşa dinspre iatac:

— Acolo doarme? N-o să ne audă? Eşti sigură?

Îmi închipui cumva că mă va îmbrăţişa? Nu se apropie de mine nici măcar o dată. Însă simt răcoarea nopţii, agăţată încă de paltonul său. Îi miros tutunul din păr, din favoriţi, din gură. Nu ştiam că e atât de înalt. Rămân de partea cealaltă a canapelei, încordată, în picioare, cu mâna încleştată pe spetează. El nu se mişcă din partea lui, ci se apleacă în spaţiul dintre noi şi vorbeşte în şoaptă.

— Iartă-mă, domnişoară Lilly, îmi spune. Nu aşa aş fi dorit să ne întâlnim. Însă cu mare osteneală şi grijă am ajuns să vin la Briar, iar mâine aş putea fi nevoit să plec fără să te văd. Mă înţelegi. Nu judec felul în care mă primeşti. Dacă slujnica dumitale se trezeşte, vei spune că erai trează, că ţi-am aflat odaia şi am venit aşa, nechemat. M-am mai făcut vinovat de aşa ceva în casele altor oameni. E bine să ştii cu cine ai de-a face. Însă aici, domnişoară Lilly, şi în noaptea asta nu vreau să-ţi fac nici un rău. Socot că mă înţelegi. Şi, poate, că ţi-ai dorit să vin...

— Înţeleg că ai aflat ceva ce ţi se pare a fi o taină, îi spun. Că mama a fost nebună, iar unchiul m-a luat dintr-un salon al casei în care a

murit. Însă nu e nici o taină. Oricine poate s-o ştie dacă vrea. Până şi servitorii de aici o ştiu. Mie mi se interzice să o uit. Îmi pare rău pentru dumneata dacă ai avut de gând să scoţi vreun câştig din asta.

— Îmi pare rău că am fost silit să-ţi amintesc şi eu lucrul acesta, îmi răspunde el. Nu are nici o însemnătate pentru mine, în afară de faptul că a dus la venirea dumitale la Briar şi la traiul atât de ciudat la care te supune unchiul dumitale. Chiar el, zic eu, e cel care a avut de câştigat de pe urma nenorocirii mamei dumitale. Mă ierţi că vorbesc pe şleau. Sunt de felul meu un păcătos şi mă pricep la alţi păcătoşi. Unchiul dumitale e din soiul cel mai afurisit, căci rămâne între zidurile casei sale, unde păcatele îi trec drept hachiţe de bătrân. Nu-mi spune că îl iubeşti, adaugă el iute, văzându-mi expresia. N-o face doar aşa, de dragul bunelor maniere. Ştiu că eşti mai presus de ele. Tocmai de aceea am venit în felul ăsta. Noi doi ne făurim propriile maniere sau ni le însuşim pe cele care ne sunt pe plac. Însă deocamdată n-ai vrea să iei loc şi să-mi îngădui să-ţi vorbesc ca un domn unei domnişoare?

Îmi face un semn şi după o clipă — de parcă am aştepta slujnica şi tava cu ceai — ne ocupăm locurile pe canapea. Pelerina întunecată mi se desface şi mi se vede cămaşa de noapte. Îşi fereşte privirea cât timp îmi strâng faldurile la piept.

— Acum să-ţi spun ce ştiu, zice el. Ştiu că nu te alegi cu nimic dacă nu te căsătoreşti. Ştiu de la Hawtrey. Lumea vorbeşte despre dumneata — aşa cum poate că ştii — prin librăriile şi editurile ferite din Londra şi Paris. Vorbesc despre dumneata ca despre o creatură fabuloasă: fata cea frumoasă de la Briar pe care Lilly a dresat-o, ca pe o maimuţică, să recite texte voluptuoase pentru distracţia domnilor. Poate şi altele mai rele. Nu-i nevoie să-ţi spun tot ce se zvoneşte. Socot că eşti în stare să ghiceşti. Şi puţin îmi pasă.

Îmi susţine privirea, apoi se uită în altă parte.

— Măcar Hawtrey e un pic mai bun la inimă. Şi mă socoate om cinstit — ceea ce ne apropie de lucrul care ne interesează pe noi. Mi-a povestit, plin de compasiune, câte ceva despre viaţa dumitale: despre mama dumitale cea nefericită, speranţele dumitale de viitor, condiţiile legate de el... Ei bine, auzi despre asemenea fete, dar poate că nici măcar una din o sută nu merită efortul dacă eşti burlac. Însă Hawtrey nu s-a înşelat. M-am interesat de averea mamei dumitale şi ştiu cât preţuieşti. Ei, dumneata ştii cât preţuieşti, domnişoară Lilly?

Şovăi, apoi clatin din cap. Spune suma. Depăşeşte de câteva sute de ori preţul celei mai scumpe cărţi de pe rafturile unchiului — şi de multe mii de ori preţul celei mai ieftine. E singura măsură a valorii pe care o cunosc.

— Este o sumă mare, spune domnul Rivers, privindu-mi încuviinţez.

— Va fi a noastră, adaugă el, dacă ne căsătorim.

Nu răspund.

— Îngăduie-mi să-ţi vorbesc sincer, continuă dânsul. Am venit la Briar ca să pun mâna pe dumneata aşa cum se obişnuieşte — adică să te seduc, să te scot din casa unchiului, să pun mâna pe averea dumitale şi poate, mai târziu, să mă descotorosesc de dumneata. Am văzut în zece minute ce a făcut viaţa din dumneata şi am ştiut că n-o să izbutesc. Ba mai mult, am văzut că ar fi o insultă să te seduc — să te preschimb într-un alt soi de prizonieră. Nu doresc să fac aşa ceva. Îmi doresc mai degrabă să te eliberez.

— Foarte galant din partea dumitale, îi spun. Şi dacă nu ţin deloc să fiu eliberată?

— Cred că după asta tânjeşti cel mai fierbinte, răspunde el simplu.

Atunci eu îmi întorc faţa, temându-mă că zvâcnetul sângelui în obraz mă va trăda în ochii lui. Îmi silesc glasul să sune potolit şi spun:

— Uiţi că dorinţele mele cele mai fierbinţi nu au nici o valoare aici. Ar fi ca şi cum tomurile unchiului şi-ar dori să sară din rafturile lor. M-a făcut asemeni lor...

— Da, da, răspunde el nerăbdător. Mi-ai mai spus asta. Cred că te-ai obişnuit s-o spui adesea. Dar ce poate însemna o asemenea frază? Ai şaptesprezece ani. Eu am douăzeci şi opt şi am fost încredinţat vreme de mulţi ani că la vârsta asta voi fi bogat şi fără griji. În schimb, sunt cum mă vezi: un om de nimic, nici sărăntoc, dar nici prea burduşit la buzunar încât să nu mă dau peste cap o vreme ca să mai îndes ceva deasupra. Socoţi că te-ai săturat până-n gât? Gândeşte-te cât m-am săturat eu! M-am îndeletnicit cu treburi de ultima speţă şi am crezut de fiecare dată că aceea va fi ultima. Crede-mă, ştiu cum îţi poţi irosi vremea agăţându-te de plăsmuiri pe care le iei drept adevăruri.

Şi-a dus mâna la cap şi acum îşi dă părul de pe frunte, iar paloarea lui şi pleoapele lui întunecate par să-l îmbătrânească dintr-odată. Are gulerul moale şi boţit de strânsoarea cravatei, în barbă i se văd doar câteva fire încărunţite. Gâtlejul i se umflă straniu, ca toate gâtlejurile bărbaţilor, parcă pentru a chema lovitura care îl va frânge.

— E o nebunie, îi spun. Cred că eşti nebun. Vii aici, îmi mărturiseşti că eşti un păcătos şi te aştepţi să te primesc cu braţele deschise!

— Şi totuşi m-ai primit. Încă mă primeşti. Încă nu ţi-ai strigat slujnica.

— Îmi stârneşti curiozitatea. Ai văzut şi dumneata cât de monotone îmi sunt zilele aici.

— Cauţi ceva care să-ţi abată gândurile de la monotonie? De ce nu renunţi la ea o dată pentru totdeauna? Aşa vei face — pur şi simplu, cât ai clipi din ochi! — când te vei căsători cu mine.

Clatin din cap.

— Cred că nu vorbeşti serios.

— Şi totuşi vorbesc.

— Ştii ce vârstă am. Ştii că unchiul nu-ţi va îngădui să mă iei.

Înalţă din umeri şi zice pe un ton uşuratic:

— Vom face apel, de bună seamă, la metode viclene.

— Vrei să faci şi din mine o păcătoasă?

— Da, încuviinţează el. Însă socot că eşti deja pe jumătate păcătoasă... Nu te uita aşa. Să nu-ţi închipui că glumesc. Nu ştii totul.

Acum ia un ton serios.

— Îţi ofer ceva foarte însemnat şi foarte ciudat. Nu supunerea de rând a soţiei faţă de soţ, nu robia aceasta, nu siluirea şi spolierea la adăpostul legii, pe care lumea o numeşte *căsnicie.* Nu îţi voi cere aşa ceva. Nu asta am eu de gând. Eu vorbesc mai degrabă de libertate. O libertate rareori acordată sexului căruia îi aparţii.

— Şi care totuşi se dobândeşte, îi răspund, gata să izbucnesc în râs, prin... căsătorie?

— Care se dobândeşte printr-un ritual al căsătoriei, ce are loc în anumite condiţii neobişnuite.

Îşi netezeşte iarăşi părul şi înghite cu noduri. Acum văd în sfârşit că e neliniştit — mai neliniştit decât mine. Se apleacă şi mai tare spre mine.

— Socot că nu eşti o mironosiţă sau slabă de înger, cum sunt altele. Socot că slujnica dumitale chiar doarme şi nu trage cu urechea la uşă, aşa-i?

Mă gândesc la Agnes şi la vânătăile ei. Însă nu răspund. Îl urmăresc doar. Îşi trece mâna peste buze.

— Domnul să mă aibă în pază, domnişoară Lilly, dacă m-am înşelat în privinţa dumitale! spune el. Iar acum ascultă-mă.

Iată planul său. Se gândeşte să aducă la Briar o fată de la Londra şi să mi-o plaseze pe post de slujnică. Vrea să se folosească de ea şi apoi să o înşele. Spune că s-a gândit deja la o fată, una de-o seamă cu mine şi apropiată ca înfăţişare. Un fel de pungaş mărunt, spune el. Nu e nici prea conştiincioasă, nici prea deşteaptă de felul ei, iar el o să-i făgăduiască o mică parte din avere.

— Să zicem două-trei mii. Nu cred că va avea ambiţia să ceară mai mult. Talentele ei nu sunt cine ştie ce, aşa cum se întâmplă cu toţi găinarii — deşi, ca toţi găinarii, se crede mult mai grozavă decât e.

Ridică din umeri. În definitiv, suma nu contează câtuşi de puţin, căci va cădea de acord să-i plătească atât cât îi cere şi nu va pupa nici măcar un şiling. Mă va socoti cu desăvârşire nevinovată şi îşi va închipui că dă o mână de ajutor la seducerea mea. Mai întâi mă va mâna pe calea căsătoriei cu el, apoi spre — şi aici şovăie, după care rosteşte cuvântul — balamuc. Numai că acolo ea îmi va lua locul. Va

protesta — şi el speră să facă aşa, căci cu cât o face mai abitir, cu atât mai încredinţaţi vor fi cei de la balamuc că e o formă de demenţă şi o vor ţine legată şi mai zdravăn.

— Şi, odată cu ea, domnişoară Lilly, spune el în încheiere, vor ţine legate numele dumitale şi istoria dumitale de fiică a mamei dumitale, de nepoată a unchiului dumitale — pe scurt, toate însemnele a ceea ce eşti. Gândeşte-te numai! Îţi vor sălta de pe umeri povara propriei vieţi, cum ţi-ar ridica o servitoare pelerina, şi îţi vei croi drum, despuiată şi nevăzută, spre orice parte a lumii vrei, spre orice altă viaţă, iar acolo poţi să te înveşmântezi din nou.

Aceasta este libertatea — neobişnuita şi sinistra libertate — pe care domnul Rivers a venit să mi-o ofere la Briar. Drept răsplată, vrea încrederea mea, făgăduinţa şi tăcerea mea viitoare — plus jumătate din averea mea.

Când isprăveşte, stau tăcută, cu faţa întoarsă de la el, aproape un minut. În cele din urmă răspund:

— Nu vom izbuti în veci.

— Eu cred că da, zice el pe dată.

— Fata ne va bănui.

— Îi va abate atenţia intriga în care o voi atrage. Va face ca toată lumea: va aşterne peste ceea ce vede plăsmuirile pe care se aşteaptă să le găsească acolo. Se va uita la dumneata, dar fără să ştie nimic despre unchiul dumitale. Cine nu te-ar crede inocentă dacă ar fi în locul ei?

— Dar ai ei, pungaşii, n-au s-o caute?

— Au s-o caute — aşa cum îi caută zi de zi o mie de pungaşi pe prietenii care i-au tras pe sfoară şi i-au jefuit. Apoi, nedându-i de urmă, vor socoti că a fugit, o vor blestema o vreme şi apoi o vor da uitării.

— O vor da uitării? Eşti sigur? Nu are nici o... nu are mamă?

— Un soi de mamă, răspunde el, ridicând din umeri. O tutoare, o mătuşă. Mai tot timpul rămâne fără copii. Nu cred să-şi bată capul prea tare dacă pierde încă unul. Mai cu seamă dacă socoteşte — aşa cum o să mă îngrijesc eu să se întâmple — că odorul ei a pungăşit-o. Nu vezi? Tocmai reputaţia ei o să-i pună cruce. Şarlatancele nu se pot aştepta să se îngrijească lumea de ele ca de fetele cinstite. Oricum, o să fie păzită zdravăn acolo unde o s-o vârâm.

Mă uit în gol, ocolindu-i privirea.

— O casă de nebuni...

— Îmi pare rău că se va întâmpla aşa, spune el repede. Însă propria dumitale reputaţie — adică reputaţia mamei dumitale — ne va fi de folos, întocmai ca şi cea a pungăşoaicei. Pricepi, bănuiesc, în ce fel. I-ai fost robită atâţia ani. Ai prilejul ca măcar o dată să te alegi cu ceva de

pe urma ei. Şi apoi să te eliberezi pentru totdeauna.

Îmi feresc în continuare privirea. Din nou mi-e teamă că va vedea cât de adânc m-au tulburat cuvintele lui. Aproape că mi-e frică şi mie să văd cât de adânc m-au tulburat.

— Vorbeşti de parcă ai pune vreun preţ pe libertatea mea. Dumitale nu-ţi pasă decât de bani.

— Doar am recunoscut asta, nu-i aşa? Însă libertatea dumitale şi banii mei sunt unul şi acelaşi lucru. Acesta îţi va fi girul, zălogul, până când averea ajunge în mâinile noastre. Te poţi încrede până atunci, nu în onoarea mea — căci nu am aşa ceva —, ci, să spunem, în lăcomia mea, care e oricum ceva mai presus de onoare în lumea din afara zidurilor acestora. Vei afla asta şi singură. Te-aş putea învăţa cum să câştigi de pe urma ei. Putem să ne luăm o casă în Londra şi să trăim ca soţ şi soţie. Separat, de bună seamă, când închidem după noi uşa casei, adaugă el cu un zâmbet. Odată ce punem mâna pe bani, viitorul îţi aparţine. Nu trebuie decât să ţii sub tăcere felul în care i-ai căpătat. Mă înţelegi? Odată ce ne-am înţeles să pornim împreună lucrarea aceasta, trebuie să fim cinstiţi unul cu celălalt, altfel vom da greş. Nu vorbesc ca să mă aud vorbind. Nu doresc să te amăgesc în privinţa naturii afacerii ce ţi-o propun. Poate că îngrijirea pe care ţi-a acordat-o unchiul dumitale te-a ţinut în neştiinţă în privinţa legii...

— Îngrijirea pe care mi-a acordat-o unchiul, spun, m-a făcut să privesc cu ochi buni orice metodă care mă va elibera de povara ei. Însă...

Aşteaptă, iar când nu adaug nimic vorbeşte tot el.

— Ei bine, nu mă aştept să-mi spui acum ce-ai hotărât. Ţelul meu e ca unchiul dumitale să mă reţină aici, ca să lucrez la tablourile sale. Urmează să le văd mâine. Dacă nu, va trebui oricum să cumpănim din nou lucrurile. Însă există o cale şi în împrejurarea aceasta, ca în oricare alta.

Îşi duce iarăşi mâna la ochi şi iarăşi pare îmbătrânit.

Orologiul a bătut miezul nopţii, focul s-a stins cu un ceas în urmă, iar în odaie e îngrozitor de frig. O simt dintr-odată. Mă vede cum tremur din tot trupul. Cred că o ia drept teamă sau îndoială. Se apleacă şi-mi ia în sfârşit mâna.

— Domnişoară Lilly, zice el, spui că libertatea dumitale nu are nici un preţ pentru mine. Însă cum aş putea vedea viaţa pe care o duci — cum ar putea orice om cinstit să te vadă subjugată, robită depravării, privită lasciv şi insultată de inşi de teapa lui Huss — fără să-mi doresc să te eliberez de ea? Cugetă la ce ţi-am propus. Apoi cugetă la ce poţi să alegi. Ai putea aştepta un alt pretendent. Vei găsi oare vreunul printre domnii pe care munca unchiului dumitale îi aduce aici? Şi, dacă îl

găseşti, se va purta oare la fel de corect ca mine cu averea dumitale? Cu persoana dumitale? Sau să spunem că aştepţi să moară unchiul dumitale şi să îţi găseşti astfel libertatea. Între timp ochii lui îşi tot pierd din agerime, mădularele îi tremură din încheieturi, iar el te munceşte tot mai aprig pe măsură ce simte mai limpede că-l lasă puterile. Până se sfârşeşte din viaţă, ai împlinit... cât? Să zicem treizeci şi cinci sau patruzeci de ani. Ţi-ai irosit tinereţea în slujba unor cărţi de soiul acelora pe care le vinde Hawtrey cu un şiling ucenicilor de la postăvărie şi vânzătorilor. Averea dumitale stă neatinsă în seiful unei bănci. Te împaci cu gândul că eşti stăpâna conacului ăstuia, unde orologiul bate, una câte una, jumătăţile pustii de ceas din viaţa care ţi-a mai rămas.

Cât vorbeşte, nu mă uit la chipul său, ci îmi privesc piciorul ascuns în papuc. Mă gândesc iarăşi la felul cum m-am închipuit uneori: un mădular legat astfel încât să capete o formă pe care tânjeşte s-o depăşească. Având picăturile de somn în sânge, totul mi se arată şi mai înfiorător. Văd mădularul strâmbat, carnea stătută şi întărită. Rămân aproape încremenită, apoi ridic privirea spre el. Nu mă scapă din ochi. Aşteaptă să vadă dacă m-a câştigat. M-a câştigat. Nu datorită felului în care mi-a vorbit despre viitorul meu la Briar — căci n-a spus nimic din ce n-am gândit şi eu cu mult timp în urmă ci datorită faptului că e aici şi înşiră toate astea, că a urzit planuri şi a venit de la patruzeci de mile depărtare, că şi-a croit drum pe furiş în inima casei adormite până în odaia mea întunecată, *până la mine.*

La fata de la Londra — pe care în mai puţin de o lună o va convinge să se arunce în prăpastie printr-o metodă asemănătoare şi căreia, un pic mai târziu, cu lacrimi în ochi, îi voi repeta argumentele lui — nu mă gândesc, nu mă gândesc câtuşi de puţin.

— Mâine, spun, când ţi se vor arăta tablourile unchiului, laudă-l pe cel de Romano, deşi cel de Caracci e mai preţios. Ridică-l în slăvi pe Morland, nu pe Rowlandson. Unchiul îl socoteşte pe Rowlandson de duzină.

Altceva nu spun. E de-ajuns, socot eu. Îmi întoarce privirea, încuviinţează, dar nu zâmbeşte. Ştie, cred, că nu mi-ar fi pe plac să-l văd zâmbind într-un asemenea moment. Îmi eliberează degetele din strânsoare şi se ridică, îndreptându-şi haina. Gestul acesta rupe vraja conspiraţiei noastre. Acum el e masiv, întunecat şi nu se mai potriveşte în decor. Îmi doresc să plece. Tremur iarăşi şi, văzându-mă, spune:

— Mă tem că te-am reţinut prea mult. Pesemne eşti înfrigurată şi obosită.

Mă urmăreşte. Poate că îmi măsoară tăria şi îl cuprind îndoielile. Tremur şi mai tare.

— Nu vei fi tulburată — prea tulburată — de tot ce ţi-am spus? mă întreabă.

Clatin din cap. Însă mă tem să mă ridic de pe canapea, ca nu cumva să tremur pe picioare şi să îi par prea slabă.

— Nu pleci? îi spun.

— Eşti sigură?

— Foarte sigură. Îmi va fi mai bine dacă mă laşi singură.

— De bună seamă.

Ar vrea să adauge ceva. Întorc capul şi nu-i dau ocazia s-o facă, iar după o vreme îi aud paşii feriţi pe covor, deschiderea şi apoi închiderea uşii cu mişcări uşoare. Stau nemişcată câteva clipe, după care îmi ridic picioarele, le învelesc strâns în poalele pelerinei, îmi pun gluga şi mă lungesc cu capul pe perna tare şi prăfuită a canapelei.

Nu sunt în patul meu, ora de culcare a venit şi a trecut şi nu am aici nici unul dintre lucrurile pe care îmi place să le am în preajmă când dorm — portretul mamei, caseta, slujnica. Însă în noaptea asta totul e în dezordine, toate tabieturile mi-au fost tulburate. Libertatea îmi dă ghes: nemăsurabilă, de temut şi inevitabilă ca moartea.

Dorm şi visez că mă mişc iute, pe un vas. De mare putere, ce înaintează pe o apă întunecată şi tăcută.

Capitolul nouă

Socot încă de atunci — sau mai degrabă cu deosebire atunci, când înţelegerea noastră e atât de proaspătă şi de nouă, cu fire încă subţiri şi moi —, socot încă de atunci că mă pot retrage, că mă pot desface din strânsoarea ambiţiei lui. Cred că mă trezesc cu gândul că aşa voi face, căci odaia — odaia în care, pe şoptite, în liniştea din miez de noapte, mi-a luat mâna şi şi-a depănat planul periculos, ca un om care dă deoparte foile foşnitoare ce învelesc o otravă —, odaia îşi reia asemănarea cu sine în frigul jumătăţii de ceas de la revărsatul zorilor, cu toate trăsăturile sale rigide şi familiare. Stau întinsă şi o privesc. Îi cunosc fiecare curbă şi fiecare unghi. Le cunosc prea bine. Îmi amintesc cum am plâns la unsprezece ani, copleşită de ciudăţenia conacului, de tăcerea şi încremenirea lui, de coridoarele cotite şi de învălmăşeala zidurilor. Pe atunci mi-am închipuit că lucrurile acestea îmi vor părea întotdeauna ciudate, am simţit cum ciudăţenia lor mă cuprinde şi pe mine, mă preschimbă în ceva cu vârfuri ascuţite şi cângi, un ghimpe în gâtlejul casei. Însă Briar m-a prins fără veste. Briar m-a absorbit. Acum simt simpla apăsare a pelerinei de lână şi îmi spun: *N-o să scap în veci! Nu mi-e dat să scap! Briar n-o să-mi dea drumul din gheare!*

Dar mă înşel. Richard Rivers a pătruns în Briar ca un spor de drojdie într-un aluat şi l-a preschimbat peste noapte. La opt, când mă duc în bibliotecă, sunt alungată. El e acolo cu unchiul şi se uită pe stampe. Petrec trei ceasuri împreună. Iar după-amiaza, când sunt chemată jos ca să-mi iau rămas-bun de la domni, nu trebuie să le întind mâna decât domnului Hawtrey şi domnului Huss. Îi găsesc în holul de la intrare, încheindu-se la paltoane şi trăgându-şi mănuşile, în vreme ce unchiul se sprijină în bastonul lui, iar Richard stă ceva mai retras şi priveşte, cu mâinile în buzunare. El mă vede primul. Îmi întâlneşte privirea, însă nu-mi face nici un semn. Apoi ceilalţi îmi aud paşii şi îşi ridică feţele ca să se uite la mine. Domnul Hawtrey zâmbeşte.

— Iat-o pe preafrumoasa Galateea, spune el.

Domnul Huss şi-a pus pălăria. Acum şi-o scoate.

— Nimfa sau statuia? întrebă el cercetându-mi chipul.

— Păi, amândouă, răspunde domnul Hawtrey. Însă eu vorbeam

despre statuie. Domnişoara Lilly arată la fel de palidă, nu credeţi?

Îmi ia mâna.

— Cât te-ar mai invidia fiicele mele! Ele mănâncă lut — ştii, ca să-şi albească tenul. Lut curat, clatină el din cap. Socot gustul pentru paloare o modă cât se poate de nesănătoasă. Cât despre dumneata, domnişoară Lilly, sunt iarăşi îndurerat — ca de fiecare dată când trebuie să vă părăsesc! — de lipsa de onestitate a unchiului dumitale, care te ţine aici în chipul acesta nefericit, ca pe o ciupercă.

— Sunt pe deplin obişnuită, răspund eu încet. Şi, în afară de asta, cred că penumbra mă face să par mai palidă decât sunt cu adevărat. Domnul Rivers nu merge cu dumneavoastră?

— Penumbra e vinovată. Serios, domnule Lilly, de-abia îmi desluşesc nasturii de la palton. Nu ai de gând să te alături în veci lumii civilizate şi să introduci gazul la Briar?

— Nu câtă vreme am cărţi în casă, răspunde unchiul.

— Atunci spune mai bine că niciodată. Rivers, gazul otrăveşte cărţile. Ştiai?

— Nu ştiam, spune Richard.

Apoi se întoarce spre mine şi adaugă pe un ton scăzut:

— Nu, domnişoară Lilly, nu voi pleca încă la Londra. Unchiul dumitale a avut amabilitatea să-mi ofere şansa de a lucra la stampele sale. Se pare că împărtăşim o pasiune pentru Morland.

Are ochii întunecaţi — dacă ochii albaştri pot fi întunecaţi.

— Acum, domnule Lilly, ce spui de ideea mea? zice domnul Hawtrey. Ce-ar fi ca în vremea cât durează înrămarea stampelor să îţi laşi nepoata să ne facă o vizită pe Holywell Street? Nu ţi-ar plăcea o vacanţă la Londra, domnişoară Lilly? Uite, după chipul tău, socot că da.

— Nu i-ar plăcea, spune unchiul.

Domnul Huss se apropie. Paltonul îi e gros şi el e asudat. Îmi ia vârfurile degetelor în mâna lui.

— Domnişoară Lilly, spune, dacă aş putea vreodată...

— Ei, haideţi, haideţi! i-o taie unchiul. Începeţi să mă obosiţi. Uite-l pe vizitiul meu acolo. Maud, pleacă de lângă uşă...

După ce au plecat cei doi domni, unchiul spune:

— N-au pic de minte. Nu, Rivers? Ei, haide, sunt nerăbdător să începem. Ai uneltele la tine?

— Le pot aduce într-o clipă, domnule.

Face o plecăciune şi dispare. Unchiul dă să-l urmeze. Apoi se întoarce şi mă priveşte. Se uită la mine cumva gânditor, apoi îmi face semn să mă apropii.

— Dă-mi mâna, Maud, spune el.

Îmi închipui că vrea să-l sprijin pe scări. Însă când îi ofer braţul, mi-l

ia, mi-l reţine, îmi ridică încheietura la ochi, dă mâneca deoparte şi se zgâieşte la fâşia de piele dezvelită. Se uită îndeaproape la obrazul meu.

— Palid, zic ei? Palid ca ciupercile? Hmm?

Dă mărunt din buze.

— Ştii din ce materie încolţesc ciupercile? Ha! râde el. Acum nu mai eşti palidă!

Roşesc şi mă retrag. Încă râzând, el îmi dă drumul la mână, îmi întoarce spatele şi începe să urce singur scările. Poartă o pereche de papuci care îi lasă la vedere călcâiele învelite în ciorapi şi eu îl privesc urcând, închipuindu-mi că ura mea e un bici, un băţ cu care i-aş izbi labele picioarelor, făcându-l să se poticnească.

Încă stau acolo, gândind astfel şi ascultând cum i se pierd paşii tot mai departe, când Richard se întoarce de sus prin galerie. Nu mă caută din priviri. Nu ştie că sunt acolo, tot acolo, în umbra uşii zăvorâte de la intrare. Păşeşte doar, însă păşeşte vioi, bătând darabana în balustrada galeriei. Poate chiar fluieră sau, cred eu, fredonează ceva. Nu suntem învăţaţi cu asemenea sunete la Briar şi, cu patima dureroasă pe care mi-au stârnit-o cuvintele unchiului, ele mi se par acum dătătoare de fiori şi primejdioase, ca şi cum ar muta din loc grinzi şi bârne. Pesemne că din covoarele străvechi de sub tălpile lui se înalţă un nor de praf şi când ridic privirea ca să-i urmăresc paşii sunt sigură că zăresc fulgi delicaţi de var desprinzându-se şi prăvălindu-se din tavan. Priveliştea mă ameţeşte. Îmi închipui cum se crapă, se cască, se prăbuşesc pereţii casei, zguduiţi de prezenţa lui. Mi-e teamă doar că n-o să mai apuc să evadez.

Însă şi de evadare mi-e teamă. Cred că o ştie. Nu poate să-mi mai vorbească între patru ochi odată ce domnul Huss şi domnul Hawtrey au plecat şi nu îndrăzneşte să se furişeze a doua oară în odăile mele. Însă ştie că trebuie să mă lege de planul său. Aşteaptă şi priveşte. Ia totuşi cina cu noi, dar şade lângă unchiul meu, nu lângă mine. Într-o seară însă întrerupe conversaţia cu unchiul pentru a spune:

— Mă mâhneşte, domnişoară Lilly, să mă gândesc cât de plictisită eşti, bănuiesc, acum, că am venit şi i-am abătut atenţia unchiului dumitale de la catalogul dânsului. Îmi închipui că tânjeşti să te întorci la munca dumitale printre cărţi.

— Printre cărţi? mă mir eu.

Apoi, lăsându-mi privirea în farfuria cu cărnuri ferfeniţite, zic:

— Foarte mult, de bună seamă.

— Atunci mi-aş dori să fac ceva ca să-ţi mai uşurez povara zilelor. Nu ai nici o lucrare, nici o pictură, o schiţă sau vreun material de soiul acesta, ca să-i fac o ramă în timpul meu liber? Socot că da, căci văd că

ai multe privelişti frumoase de la ferestrele casei.

Ridică dintr-o sprânceană cum ar ridica un dirijor bagheta. Fireşte, eu sunt întruchiparea supunerii.

— Nu ştiu să pictez şi nici să desenez, răspund. Nu m-a învăţat nimeni.

— Cum aşa, niciodată?... Iertaţi-mă, domnule Lilly. Nepoata dumneavoastră mi-a lăsat impresia unei perfecte stăpâniri a artelor feminine. Eu aşa aş fi zis... Dar să ştiţi că am putea remedia situaţia fără mari eforturi. Domnişoara Lilly ar putea lua lecţii de la mine, domnule. Aş putea s-o învăţ în timpul care îmi rămâne după-amiaza? Am un pic de experienţă în domeniu: am predat desenul la Paris un anotimp întreg fiicelor unui conte.

Unchiul îşi mijeşte ochii.

— Desenul? întreabă el. Ce legătură ar putea avea nepoata mea cu aşa ceva? Vrei cumva să ne ajuţi, Maud, la întocmirea albumelor?

— Mă refer la desen ca artă în sine, domnule, spune Richard blând înainte să apuc eu să răspund.

— În sine?

Unchiul mă priveşte, clipind.

— Maud, ce spui?

— Mă tem că nu am pic de îndemânare.

— Îndemânare? Ei, se prea poate. Sigur e că atunci când te-am adus aici prima oară, aveai o mână destul de molatică şi până şi acum tinde să tremure. Spune-mi, Rivers, un curs de desen ar ajuta-o pe nepoata mea să aibă o mână mai fermă?

— Sunt încredinţat că da, domnule. Fără nici o îndoială.

— Atunci îngăduie-i domnului Rivers să te înveţe, Maud. Astfel, nu-mi pasă dacă ştiu că trândăveşti. Ei?

— Da, domnule, răspund.

Richard se uită în continuare netulburat, cu privirea lucindu-i de smalţul bunătăţii, asemenea membranei transparente ce apără ochii pisicilor când dorm. Odată ce unchiul se apleacă asupra farfuriei, Richard îmi întâlneşte preţ de câteva clipe privirea. Atunci membrana se retrage, ochiul i se dezgoleşte, iar aerul neaşteptat de intimitate ce i se citeşte pe chip îmi dă fiori.

Să nu mă înţelegeţi greşit. Să nu mă credeţi mai cinstită decât sunt. E drept că mă cuprind fiori de teamă — teama de intriga pe care a urzit-o, teama de succesul, dar şi de eşecul ei. Însă şi îndrăzneala lui îmi dă fiori — sau mai degrabă îndrăzneala lui mă face să trepidez, aşa cum se spune că o coardă în vibraţie va descoperi rezonanţe nebănuite în fibrele corpurilor în stare de repaus. *Am văzut în zece minute ce a*

făcut viaţa din dumneata, mi-a zis în acea primă noapte. Iar mai târziu: *Socot că eşti deja pe jumătate păcătoasă.* Nu se înşela. Dacă nu mi-am ştiut nicicând păcatele sau dacă, ştiindu-mi-le, nu le-am numit nicicând astfel, acum mi le ştiu şi le numesc.

Le ştiu când vine în odaia mea în fiecare zi, îmi duce mâna la gura lui şi îmi atinge cu buzele încheieturile degetelor, dându-şi peste cap ochii lui reci, albaştri şi drăceşti. Dacă Agnes bagă de seamă ceva, nu înţelege. Ia totul drept galanterie. Şi e galanterie! Galanteria nelegiuiţilor. Ne priveşte în vreme ce pregătim hârtie, creioane şi vopseluri. Îl vede cum vine lângă mine şi îmi îndrumă degetele în desenarea curbelor şi liniilor frânte. Richard îşi coboară glasul. De regulă, glasurile bărbaţilor nu sunt în stare să murmure — se întretaie, se aspresc, tind să se ridice —, însă al lui poate scădea dintr-odată, insinuant, rămânând totodată limpede, ca o notă muzicală. Şi în vreme ce ea stă şi brodează în cealaltă parte a odăii, el îmi tot înfăţişează, în taină, punct cu punct, până la capăt, planul său, până când planul devine perfect.

— Foarte bine, spune el mereu, ca orice profesor de desen care se respectă când i se adresează unei fete talentate. Foarte bine. Prinzi repede.

Zâmbeşte. Îşi netezeşte părul şi îşi tot alungă şuviţa de pe frunte. Se uită întruna la Agnes şi îi întâlneşte ochii, care-l fixează. Ea îşi fereşte privirea şi clipeşte.

— Ei, Agnes, spune, ţintindu-i tulburarea cum ţinteşte vânătorul o pasăre, ce spui de înzestrarea artistică a stăpânei tale?

— Vai, domnule! Nu mi-aş îngădui să o judec.

Atunci poate ia uneori un creion şi se apropie de ea.

— Vezi cum îi spun domnişoarei Lilly să ţină plumbul? Mâna ei e totuşi o mână de doamnă şi trebuie să strângă mai tare. Socot că mâna ta, Agnes, ar şti să ţină mai bine creionul. Ia să vedem, ai vrea să încerci?

O dată îi ia degetele în mâna lui. Când o atinge, ea se face roşie ca racul.

— Te-ai îmbujorat? o întreabă atunci, în culmea mirării. Doar nu socoţi că vreau să te fac de ruşine?

— Nu, domnule!

— Atunci de ce te îmbujorezi?

— Mi-e un pic cald, domnule, atâta tot.

— Ţi-e cald în decembrie?

Şi tot aşa. Are un talent pentru tortură la fel de rafinat ca al meu şi, când observ acest lucru, s-ar cuveni să devin mai precaută. Dar nu. Cu cât o necăjeşte mai tare, cu cât se zăpăceşte mai tare Agnes, cu atât o

şicanez şi eu mai mult, asemeni unui titirez care se roteşte din ce în ce mai repede, împoldit de un bici!

— Agnes, îi spun în vreme ce mă dezbracă sau mă piaptănă, la ce te gândeşti? La domnul Rivers?

O apuc de încheietura mâinii şi simt frecarea oscioarelor sub piele.

— Îl găseşti chipeş, Agnes? Îl găseşti, o văd în ochii tăi! Şi nu-şi doresc toate fetele bărbaţi chipeşi?

— Zău că nu ştiu, domnişoară!

— Aşa spui? Atunci minţi.

O ciupesc de vreo parte moale a trupului — căci, fireşte, de-acum i le cunosc pe toate.

— Minţi şi le faci ochi dulci bărbaţilor! O să adaugi şi nelegiuirile astea pe listă când îngenunchezi lângă pat şi te rogi Tatălui tău Ceresc să te ierte? Crezi c-o să te ierte, Agnes? Socot că ar trebui să ierte roşcatele, căci ce vină au ele că sunt păcătoase? Aşa le stă în fire să fie. Chiar ar fi o cruzime din partea Lui să le sădească patima în suflet şi apoi să le pedepsească pentru că au simţit aşa. Nu? Nu-ţi simţi patima când te priveşte domnul Rivers? Nu tragi cu urechea să-i auzi paşii repezi?

Răspunde că nici pomeneală. Jură pe viaţa mamei ei! Dumnezeu ştie ce gândeşte cu adevărat. Trebuie s-o zică, altfel ar strica jocul. Trebuie s-o zică, să îndure vânătăile şi să-şi păstreze neştirbită purtarea inocentă. Iar eu trebuie să-i învineţesc pielea. Trebuie să-i învineţesc pielea din pricina dorinţei acesteia comune pe care o simte pentru el, dorinţă pe care — de-aş fi o fată obişnuită, cu o inimă obişnuită — aş simţi-o, fără îndoială, şi eu.

Dar eu nu o simt deloc. Să nu vă închipuiţi că o simt. Oare *madame* de Merteuil o simte faţă de Valmont? Nici nu vreau să o simt. M-aş urî dacă aş simţi-o! Căci ştiu din cărţile unchiului că e ceva prea sordid — o mâncărime, ca mâncărimea cărnii inflamate, pe care ţi-o astâmperi înfrigurat şi îmbăiat, prin cămăruţe dosnice şi în dosul paravanelor. Ceea ce a trezit el în mine, ce a iscat el în pieptul meu, acea afinitate întunecată, este ceva cu mult mai rar. Aş putea spune că se înalţă ca o umbră peste obiectele din casă sau se întinde ca un mucegai pe pereţi. Însă casa e deja plină de umbre şi de pete şi nimeni nu le observă.

Nimeni — în afară, poate, de doamna Stiles. Căci, dintre toţi ai casei, numai ea, socot, se uită cercetător la Richard şi se întreabă dacă e atât de domn pe cât se arată. Îi surprind câteodată privirea. Îmi închipui că îi citeşte în suflet. Îmi închipui că ea crede că a venit să mă amăgească şi să-mi facă rău. Însă, cum mă urăşte, chiar dacă gândeşte astfel, nu-şi dă în vileag ştiinţa şi, zâmbind, îşi îngrijeşte în continuare dorinţa de a mă vedea nenorocită, aşa cum şi-a îngrijit copilul muribund.

Iată, aşadar, metalele din care e clădită capcana noastră, forţele care o pregătesc şi-i ascut dinţii. Iar când toate sunt gata, Richard spune:

— Acum trebuie să trecem la treabă. Trebuie să ne descotorosim de Agnes.

Şopteşte asta în timp ce o priveşte cum stă la fereastră, aplecată asupra broderiei. O zice atât de rece şi cu o privire atât de liniştită, că aproape mă tem de el. Cred că mă trag înapoi. Apoi el se uită la mine.

— Ştii că n-avem încotro, îmi spune.

— De bună seamă.

— Şi înţelegi în ce fel?

Nu înţeleg până în clipa asta. Acum îi văd chipul.

— Altă cale nu e când ai de-a face cu fete virtuoase ca ea, continuă el. Le astupă gura mai ceva decât ameninţările sau banii...

A luat o pensulă, şi-a lipit-o de buze şi acum începe să şi-o plimbe leneş dintr-o parte în alta.

— Nu-ţi bate capul cu detaliile, îmi zice pe un ton suav. Nu-i mare lucru. O nimica toată...

Zâmbeşte. Agnes şi-a ridicat ochii de pe broderie şi a întâlnit privirea lui.

— Cum mai e vremea, Agnes? îi strigă el. Tot frumoasă?

— Destul de frumoasă, domnule.

— Bine. Foarte bine...

Apoi îmi închipui că Agnes şi-a plecat capul, căci blândeţea se topeşte de pe chipul lui. Îşi lipeşte vârful pensulei de limbă şi îl suge.

— O s-o fac diseară, spune gânditor. Nu? Aşa voi face. Mă voi furişa în odaia ei, aşa cum m-am furişat şi în a ta. Nu trebuie decât să mă laşi un sfert de ceas singur cu ea — mă priveşte iarăşi — şi să nu vii dacă ţipă.

Până în acest punct totul a părut un fel de joc. Oare domnii şi tinerele domnişoare nu joacă tot felul de jocuri în conacele de la ţară? Nu flirtează şi nu ţes intrigi? Acum se întâmplă să mi se înmoaie prima dată inima sau să îmi şovăie. În seara aceea, când Agnes mă dezbracă, nu o pot privi în ochi. Întorc capul.

— Poţi să închizi uşa odăii tale de data asta, îi spun şi o simt că şovăie.

Poate că mi-a dibuit slăbiciunea din glas şi e mirată. Nu o urmăresc când pleacă. Aud ţăcănitul ivărului, murmurul rugăciunilor ei, şi aud cum murmurul se întrerupe când vine el la uşă. Până la urmă nu ţipă deloc. Oare aş putea să mă împiedic să mă duc la ea dac-ar ţipa? Nu

ştiu. Însă nu o face. I se ridică doar glasul, din pricina surprizei, indignării şi apoi — îmi închipui — a unui soi de panică. Însă după aceea îi scade, îi e înăbuşit sau alinat, lăsând locul şoaptelor, foşnetului veşmintelor sau mădularelor apăsate... Apoi foşnetul se preschimbă în tăcere. Iar tăcerea e mai rea decât orice altceva: nu e o absenţă a sunetului, ci o viermuială — aşa cum se spune că viermuieşte apa cea limpede dacă o priveşti printr-o lentilă —, o viermuială de lovituri din picioare şi zbateri. Îmi închipui cum tremură şi plânge, cu veşmintele date deoparte, însă braţul ei pistruiat cuprinde, fără să vrea, spinarea lui avântată, gura ei palidă o caută pe a lui...

Îmi duc mâinile la gură. Simt asprimea uscată a mănuşilor. Apoi îmi astup urechile. Nu îl aud când pleacă de la ea. Nu ştiu ce face ea după plecarea lui. Las uşa închisă. Până la urmă iau picături ca să adorm, iar a doua zi mă trezesc târziu. O aud chemându-mă cu glas stins din patul ei. Spune că e bolnavă. Îşi desface buzele ca să-mi arate cum are gura pe dinăuntru. Limba e roşie, mărită şi umflată.

— Scarlatină, şopteşte ea, ocolindu-mi privirea.

Apoi se iscă teama ca boala să nu se răspândească. Să-ţi fie teamă de aşa ceva! Agnes e mutată în pod şi în odaia ei se arde oţet pe tăvi, iar mirosul îmi întoarce stomacul pe dos. O mai văd doar o dată, atunci când vine să-şi ia rămas-bun. Pare slăbită şi încercănată. Are pletele retezate. Îi iau mâna şi se încordează, poate fiindcă se aşteaptă să o lovesc, dar eu doar i-o sărut uşor la încheietură.

Atunci mă priveşte dispreţuitoare.

— Acum te-ai înmuiat, spune, trăgându-şi braţul şi mâneca. Acum că ai pe altcineva să chinui. Păi, să vedem dacă-ţi iese. Mi-ar plăcea să apuci să-l învineţeşti bine înainte să-ţi învineţească el pielea.

Cuvintele ei mă zguduie, însă doar un pic. Când pleacă, e ca şi cum aş uita-o cu totul. Căci şi Richard a plecat — cu trei zile înainte, cu treburi de rezolvat pentru unchiul şi pentru noi doi —, iar gândul îmi e doar la el, la el şi la Londra. Londra! Locul unde nu am fost niciodată, dar pe care mi l-am închipuit cu atâta înverşunare de atâtea ori, încât sunt încredinţată că îl cunosc. Londra, locul unde îmi voi găsi libertatea, unde mă voi lepăda de mine însămi, voi trăi după un alt şablon — voi trăi fără şabloane, fără coperte din piele şi legături... fără cărţi! Voi interzice orice petic de hârtie în casa mea!

Întinsă în pat, încerc să-mi închipui casa în care voi locui la Londra. Nu reuşesc. Nu văd decât o serie de odăi voluptuoase — odăi întunecoase, odăi îngemănate, odăi în odăi — ori hrube şi celule — odăile lui Priap şi ale lui Venus. Gândul acesta îmi suge vlaga. Mă dau bătută. Casa mi se va arăta mai desluşit cu vremea. Sunt sigură de

asta. Mă ridic, mă plimb prin odaie şi mă gândesc din nou la Richard: cum străbate oraşul şi cum îşi croieşte drum prin noapte spre bârlogul borfaşilor, aproape de fluviu. Îmi închipui cum îl salută vulgar găinarii aceia, cum el îşi leapădă paltonul şi pălăria, îşi încălzeşte mâinile la foc şi se uită în jur. Îl văd în rolul lui Macheath[11], trecând în revistă un ciorchine de chipuri pe care se citeşte depravarea — *doamna Vixen, Betty Doxy, Jenny Diver, Molly Brazen* —, până când află chipul pe care-l caută...

Suky Tawdry.

Ea. Mă gândesc la ea. Mă gândesc la ea cu atâta tărie, că mi se pare că îi cunosc culoarea pielii — foarte albă —, forma trupului — îndesată —, mersul, culoarea ochilor — albastră, fără îndoială. Încep să o visez. În visele mele vorbeşte şi eu îi aud glasul. Îmi spune pe nume şi râde.

Cred că o visez şi când Margaret vine în odaia mea cu o scrisoare de la el.

E a noastră, scrie el.

Citesc, apoi mă prăvălesc pe pernă şi îmi duc scrisoarea la gură. Îmi lipesc buzele de hârtie. În definitiv, e ca şi cum Richard ar fi iubitul meu — el sau ea. Căci acum n-aş putea s-o doresc mai tare decât aş dori un iubit.

Însă n-aş putea să-mi doresc un iubit mai tare decât doresc libertatea.

Pun scrisoarea pe foc şi îmi întocmesc răspunsul: *Voi fi bucuroasă dacă mi-o trimiţi pe dată. Sunt încredinţată că o voi iubi. Şi-mi va fi cu atât mai dragă, cu cât îmi vine de la Londra, care te are pe dumneata în sânul ei!* Ne-am înţeles asupra formulării înainte ca el să plece.

Odată treaba sfârşită, nu-mi mai rămâne decât să aştept — o zi şi încă una. În a treia zi soseşte ea.

Trebuie să ajungă la Marlow la orele trei. Îl trimit din vreme pe William Inker s-o ia. Însă, deşi aştept şi mi se pare că o simt apropiindu-se, brişca se întoarce fără ea: trenurile întârzie toate. E ceaţă deasă. Mă plimb de colo colo prin odaie şi nu-mi găsesc astâmpărul. La cinci îl trimit iarăşi pe William şi iarăşi se întoarce. Apoi trebuie să cinez cu unchiul. Când Charles îmi toarnă vinul, îl întreb:

— Se mai ştie ceva de domnişoara Smith?

Însă când mă aude cum şuşotesc, unchiul îi face semn lui Charles să ne lase singuri.

— Preferi să vorbeşti cu servitorii, Maud, mai degrabă decât cu mine? mă întreabă.

---

11 Personaj din *The Beggar's Opera* (1728) de John Gay, ca şi numele feminine de mai jos.

E tare arţăgos de când a plecat Richard.

Alege o carte despre pedepse mărunte, din care să-i citesc după cină. Lina recitare a actelor de cruzime mă mai calmează, însă când urc în odăile mele reci şi tăcute, încep iarăşi să mă frământ, iar după ce Margaret mă dezbracă şi mă culcă, mă ridic din pat şi mă plimb prin odaie. Stau când la foc, când la uşă, când la fereastră, căutând să desluşesc felinarul brişcăi. Apoi îl văd. De-abia dacă se zăreşte prin ceaţă şi pare să ardă mocnit în loc să strălucească. Pare să lumineze întretăiat, odată cu trapul calului şi trecerea brişcăi printre copaci, ca pentru a vesti pe cineva. Îl urmăresc cum vine, cu mâna la inimă. Se apropie, încetineşte, se micşorează, păleşte — şi atunci văd dincolo de el calul, brişca, pe William şi o siluetă mai nedesluşită. Ei o pornesc spre dosul casei, iar eu fug în odaia lui Agnes — de-acum odaia lui Susan — şi stau la fereastra de acolo. În sfârşit o văd.

Îşi înalţă capul şi se uită la grajduri, la orologiu. William sare de pe capră şi o ajută să coboare. Ea îşi strânge gluga cu mâna peste obraz. Poartă veşminte închise la culoare şi pare măruntă.

Dar e aievea. Uneltirea noastră e aievea. Simt cum totul mă izbeşte dintr-odată şi mă înfior.

E prea târziu ca s-o mai primesc acum la mine. În schimb, mai am de aşteptat o vreme, până îşi primeşte cina şi e adusă în odaia ei. Apoi trebuie să stau în pat, să-i aud paşii şi murmurele, cu ochii la uşa — acel ţol de lemn ofilit! — ce desparte odaia ei de a mea.

O dată mă ridic, păşesc pe furiş până la uşă şi îmi lipesc urechea de tăblie, însă n-aud nimic.

A doua zi dimineaţă o pun pe Margaret să mă îmbrace cu băgare de seamă, iar în vreme ce îmi strânge şnururile corsetului, îi spun:

— Cred că a venit domnişoara Smith. Ai văzut-o, Margaret?

— Da, domnişoară.

— Socoţi că e bună?

— Bună, domnişoară?

— Bună să-mi fie slujnică.

Îşi ridică bărbia.

— Nu părea să aibă cine ştie ce purtări alese, îmi răspunde, însă a fost de vreo şase ori în Franţa şi nu mai ştiu unde. S-a îngrijit să-i pomenească de treaba asta domnului Inker.

— Ei, atunci se cuvine să ne purtăm frumos cu ea. Poate că o să i se pară tare plicticos aici faţă de Londra.

Margaret nu răspunde.

— Îi spui doamnei Stiles să mi-o aducă de cum se ridică de la micul dejun?

Toată noaptea am zăcut, uneori adormită, alteori trează, apăsată de apropierea şi necunoscutul ei. Trebuie s-o văd acum, înainte să merg la unchiul, altfel teamă mi-e c-o să mă-mbolnăvesc. Într-un târziu, pe la şapte şi jumătate, aud un pas străin pe coridorul dinspre scara servitorilor. Apoi doamna Stiles murmură:

— Am ajuns.

Se aude o bătaie în uşă. Cum să stau? Mă duc în faţa căminului. Oare glasul îmi sună straniu când strig? Oare observă şi ea? Oare îşi ţine răsuflarea? Ştiu că eu mi-o ţin. Simt că îmi arde faţa şi mă încordez, dând să-mi alung sângele din obraji. Uşa se deschide. Mai întâi intră doamna Stiles şi, după o clipă de şovăială, iat-o în faţa mea: Susan, Susan Smith, Suky Tawdry, fata credulă care-mi va lua viaţa pe umerii ei şi îmi va oferi libertatea.

Deziluzia e mai tare decât aşteptarea! Mi-am închipuit că îmi va semăna. Mi-am închipuit că e frumoasă. Însă e o arătare măruntă, slăbuţă şi pătată, cu un păr de culoarea colbului. Are bărbia aproape ca un ac de ascuţită. Ochii îi sunt căprui şi mai închişi la culoare decât ai mei. Privirea îi e când prea fără înconjur, când prea ferită. Mă măsoară doar o dată de sus până jos, cercetându-mi rochia, mănuşile, papucii şi până şi ajururile ciorapilor. Apoi clipeşte — îşi aminteşte, cred, cum a fost învăţată să se poarte — şi face o reverenţă grăbită. Se vede că e mulţumită de cum i-a ieşit reverenţa. E mulţumită de mine. Mă socoate uşor de prostit. Gândul mă tulbură mai mult decât ar trebui, îmi spun: *Ai venit la Briar ca să mă nenoroceşti.* Fac un pas înainte, pentru a-i lua mâna. *Nu roşeşti, nu tremuri, nu-ţi fereşti ochii?* Dar nu, îmi întoarce privirea, iar degetele — pe care şi le-a ros pe lângă unghii — i le simt reci, ţepene şi fără urmă de tremur în mâna mea.

Suntem urmărite îndeaproape de doamna Stiles. Privirea ei spune limpede: „Iată fata după care ai trimis la Londra. E taman pe potriva ta, socot“.

— Nu e nevoie să zăboviţi, doamnă Stiles, spun.

Apoi, când dă să plece, adaug:

— Însă sunt sigură că v-aţi arătat binevoitoare faţă de domnişoara Smith.

Îmi întorc iarăşi privirea spre Sue.

— Ai auzit, pesemne, că sunt orfană, Susan, ca şi tine. Când am venit la Briar, eram doar o copilă foarte fragedă şi fără nimeni care să aibă grijă de mine. Nici nu pot să-ţi spun câte a făcut doamna Stiles de atunci încoace pentru a-mi arăta ce înseamnă dragostea de mamă...

O spun zâmbind. Însă caznele la care o supun pe menajera unchiului sunt o ocupaţie prea banală pentru a mă reţine. Acum o vreau pe Susan, iar după ce doamna Stiles tresare nervos, roşeşte şi pleacă, o

trag spre mine, ca s-o duc lângă foc. Păşeşte. Se aşază. E caldă şi vie. Îi ating braţul. E la fel de subţire ca al lui Agnes, însă e tare. Îmi ajunge la nări izul de bere din răsuflarea ei. Vorbeşte. Glasul nu-i e deloc aşa cum l-am visat, ci vioi şi slobod — deşi se străduieşte să-i iasă cât mai suav. Îmi povesteşte despre călătorie, despre trenul de la Londra — iar când rosteşte cuvântul *Londra,* pare să ia aminte cum sună. Îmi închipui că nu e obişnuită să-i spună pe nume, să-l socotească un loc al destinaţiei sau al dorinţei. Mă uimeşte şi mă chinuie faptul că o fată prizărită şi neînsemnată ca ea şi-a trăit viaţa la Londra, pe când eu mi-am trăit-o pe a mea tocmai la Briar, însă mă şi consolează, căci dacă ea e în stare să o ducă de minune acolo, eu, cu toate talentele mele, o voi duce cu mult mai bine.

Astfel îmi zic în vreme ce-i descriu îndatoririle. O văd din nou ochindu-mi rochia şi papucii, iar acum, când recunosc mila din privirea ei, laolaltă cu dispreţul, cred că roşesc.

— Iar ultima ta stăpână, zic eu, era o doamnă de vază? Bănuiesc că ar râde de mine dacă m-ar vedea.

Glasul nu-mi e tocmai ferm. Însă dacă în tonul meu se strecoară vreun dram de amărăciune, ei nu îi ajunge la ureche. În schimb îmi răspunde:

— A, nu, domnişoară! Era o doamnă mult prea bună la inimă. Şi, în afară de asta, zicea mereu că veşmintele bogate nu fac nici cât un vârf de ac. Doar inima de sub ele se cuvine judecată.

Pare atât de prinsă de poveste — prinsă în propria-i născocire atât de inocentă şi lipsită de viclenie, încât stau câteva clipe şi o privesc ţintă, în tăcere. Apoi îi iau din nou mâna.

— Cred că eşti o fată bună, Susan, îi spun.

Zâmbeşte cu un aer modest. Îşi mişcă degetele în strânsoarea mea.

— Aşa spunea şi Lady Alice, domnişoară.

— Aşa spunea?

— Da, domnişoară.

Apoi îşi aminteşte de ceva. Se trage de lângă mine, îşi vâră mâna în buzunar şi scoate o scrisoare. Este împăturită şi pecetluită, cu un scris feminin şi afectat. De bună seamă, vine de la Richard. Şovăi, apoi o iau. Mă ridic şi mă îndepărtez, ferindu-mă de privirea ei.

> *Fără nume!* scrie. *Însă cred că mă cunoşti. Iat-o pe fata care ne va îmbogăţi — micuţa palmagioaică, prospătura ale cărei talente m-au slujit în trecut şi sunt în măsură să o recomand. Mă priveşte în vreme ce aştern rândurile acestea şi, oho!, ignoranţa ei e desăvârşită. Mi-o închipui acum privindu-te curioasă. E mai norocoasă decât mine, care trebuie să aştept două săptămâni*

mizerabile până să am parte de aceeaşi plăcere. Fii bună şi arde scrisoarea!

M-am socotit la fel de nepăsătoare ca el. Nu sunt, nu sunt! Îi simt privirea — întocmai cum a descris-o el! — şi încep să mă tem. Stau o vreme cu scrisoarea în mână, apoi îmi dau seama dintr-odată că am zăbovit prea mult. De-ar fi văzut numai!... Împăturesc hârtia o dată, de două ori, de trei ori, până n-o mai pot împături câtuşi de puţin. Încă nu ştiu că nu ştie să citească şi nici măcar să-şi scrie numele. Când aflu asta, râd cu un sentiment groaznic de uşurare. Însă nu prea îmi vine s-o cred.

— Adevărat? o întreb. Nici un cuvinţel, nici o literă?

Şi îi întind o carte. Nu vrea s-o ia, iar când o face, deschide copertele, întoarce o pagină, se zgâieşte la un fragment de text — însă pe toate le face cumva greşit, greşit şi cu o nelinişte nelămurită, prea subtilă pentru a fi măsluită. Într-un sfârşit roşeşte.

Atunci îi iau cartea.

— Îmi pare rău, spun.

Însă nu-mi pare. Sunt doar uluită. Să nu ştii să citeşti! Mi se pare un soi fantastic de insuficienţă — cum ar fi la un martir sau la un sfânt absenţa capacităţii de a simţi durerea.

Orologiul bate ora opt, chemându-mă la unchiul. Zăbovesc la uşă. Se cuvine totuşi să aduc sfielnic vorba de Richard. Spun ce trebuie, iar privirea ei, aşa cum e de aşteptat, capătă dintr-odată un aer viclean. Apoi se limpezeşte. Îmi spune cât de bun e Richard. O spune iarăşi, de parcă şi ea ar crede aşa ceva. Poate chiar o crede. Poate că bunătatea se măsoară după un etalon diferit în locul de unde vine ea. Simt în buzunarul rochiei colţurile şi muchiile scrisorii împăturite pe care mi-a trimis-o el prin mâna ei.

Ce face ea singură în odăile mele, n-aş putea spune, însă mi-o închipui pipăind mătasea rochiilor mele şi încercându-mi cizmele, mănuşile şi eşarfele. Oare îmi priveşte bijuteriile cu ochi reci? Poate că deja plănuieşte ce va face cu ele când vor fi ale ei: broşa asta o s-o păstreze, din aia va scoate nestematele ca să le vândă, inelul de aur al tatei îl va da ibovnicului...

— Eşti cu mintea în altă parte, Maud, spune unchiul. Ai prefera cumva să te dedici vreunei alte ocupaţii?

— Nu, domnule, răspund.

— Poate că mă duşmăneşti fiindcă te supun măruntelor tale munci. Poate că îţi doreşti să te fi lăsat la balamuc cu ani în urmă. Iartă-mă: mi-am închipuit că îţi fac un fel de serviciu luându-te de acolo. Însă poate că preferi să locuieşti printre nebuni, nu printre cărţi. Ei?

— Nu, domnule.

Tace o vreme. Mă aştept să se întoarcă la însemnările sale, însă continuă:

— N-ar fi atât de greu s-o chem pe doamna Stiles şi să-i spun să te ducă înapoi. Eşti sigură că nu-ţi doreşti să fac asta...? Să trimit după William Inker şi după cabrioletă?

Pe când vorbeşte, se înclină şi mă cercetează, cu o privire fioroasă în ochii lui plăpânzi din dosul ochelarilor care-i păzesc. Apoi tace din nou, cu o părere de zâmbet.

— Mă întreb la ce fel de treburi te vor pune prin saloane dacă or să afle ce-ai învăţat până acum? continuă el cu glasul schimbat.

O spune domol, apoi mormăie din nou întrebarea, de parc-ar fi un biscuit din care i-au rămas firimituri sub limbă. Nu răspund, ci îmi las privirea în podea până îşi mistuie toana. Apoi îşi suceşte de-ndată gâtul şi îşi întoarce privirea la paginile de pe birou.

— Aşa, aşa. *Biciuitoarele modiste.* Citeşte-mi din volumul al doilea, cu toată punctuaţia, şi ia aminte că paginile sunt în dezordine. Am să-mi însemnez aici ordinea lor.

Aceasta e cartea din care citesc atunci când ea vine să mă conducă înapoi în salonul meu. Stă la uşă, plimbându-şi privirea pe pereţii ticsiţi cu cărţi şi pe geamurile vopsite. Zăboveşte în dreptul degetului arătător de pe podea, cel prin care unchiul a însemnat hotarul inocenţei la Briar, întocmai cum am făcut şi eu pe vremuri, şi — iarăşi aidoma mie —, în inocenţa ei, nu îl vede şi încearcă să treacă dincolo. Trebuie s-o opresc — chiar eu, mai mult decât unchiul meu! — şi în timp ce el se vânzoleşte şi ţipă, mă duc încet la ea şi o ating. Când îmi simte degetele pe piele, tresare.

— Nu-ţi fie teamă, Susan, îi spun.

Şi îi arăt mâna de bronz de pe podea.

Am uitat că, de bună seamă, dacă se uită la orice din odaie, la absolut orice, pentru ea nu înseamnă decât cerneală aşternută pe hârtie. Amintindu-mi asta, mă cuprinde iarăşi uimirea şi apoi un soi de pizmă. Trebuie să-mi iau mâna de pe braţul ei, de teamă să n-o ciupesc.

O întreb în vreme ce mergem spre odaia mea ce crede despre unchiul.

Îşi închipuie că întocmeşte un dicţionar.

Ne aşezăm la masă. Nu mi-e deloc foame şi îi dau farfuria mea. Mă las pe speteaza scaunului şi o urmăresc cum îşi trece degetul mare de-a lungul marginii porţelanului şi cum admiră ţesătura şervetului pe care şi-l întinde pe genunchi. Ar putea fi un licitator sau un vânzător de case.

Ţine fiecare tacâm de parcă ar socoti preţul metalului din care e turnat. Mănâncă trei ouă, mânuind iute şi îngrijit lingura, fără să o cutremure tăierea gălbenuşului, fără să-şi închipuie, în vreme ce înghite, cum i se încleştează gâtlejul în jurul miezului gălbui. Se şterge la gură cu degetele, îşi trece limba peste nu ştiu ce rest de mâncare de pe mână, apoi înghite iar.

Ai venit la Briar ca să mă înghiţi pe mine, îmi spun.

Însă, de bună seamă, asta şi vreau să facă. Asta am nevoie să facă. Şi parcă simt deja cum încep să-mi lepăd viaţa. O lepăd cu uşurinţă, aşa cum se leapădă o feştilă aprinsă care fumegă şi înnegreşte sticla ce o păzeşte; aşa cum ţes păianjenii fire de argint, pentru a lega fedeleş fluturi tremurători. Îmi închipui cum firul se strânge tot mai mult în jurul trupului ei. Ea nu ştie nimic. Nu va afla decât prea târziu, când va vedea cum a înveşmântat-o şi a preschimbat-o, cum a făcut-o aidoma mie. Însă acum e doar obosită, fără astâmpăr, plictisită. O scot la o plimbare prin parc şi mă urmează cu paşi de plumb. Ne apucăm de brodat şi cască, frecându-se la ochi şi privind în gol. Îşi roade unghiile. Când vede că mă uit, se opreşte, apoi, după vreun minut, îşi duce o buclă la gură şi îi muşcă vârful.

— Te gândeşti la Londra, îi spun.

— La Londra, domnişoară? răspunde ea, înălţând capul.

— Ce fac doamnele de acolo la vremea asta?

— Doamnele, domnişoară?

— Doamnele ca mine.

Priveşte în jur. Apoi, după o clipă, zice pe un ton întrebător:

— Se duc... în vizită, domnişoară.

— În vizită?

— La alte doamne...

— A!

Habar n-are. E o scorneală de-a ei. Fără îndoială că e o scorneală! Însă chiar şi aşa, tot cuget la cuvintele ei şi dintr-odată inima începe să-mi bată mai tare. *Doamnele ca mine,* aşa am spus. Însă nu există doamne ca mine. Şi preţ de-o clipă îmi apare în minte o imagine limpede şi înspăimântătoare: eu la Londra, singură, fără nimeni care să-mi treacă pragul...

Dar şi acum sunt singură şi nimeni nu-mi trece pragul. Iar Richard va veni la mine, mă va îndruma şi mă va sfătui. Richard vrea să ia pentru noi doi o casă cu odăi, cu uşi ce se vor zăvorî...

— Vă e frig, domnişoară? mă întreabă ea.

Poate că m-a trecut un frison. Se ridică să-mi aducă un şal. Îi urmăresc paşii. Înaintează pe covor în diagonală, fără să bage în seamă

modelul, liniile, romburile şi pătratele de sub picioare.

O urmăresc întruna. Nu pot să mă uit prea lung şi prea de aproape la ea în timpul în care se îngrijeşte vioaie de treburile obişnuite. La şapte mă pregăteşte de cina cu unchiul. La zece mă culcă. Apoi stă în odaia ei şi o aud oftând. Ridic capul şi o văd cum se întinde şi se lasă moale. E luminată din plin de lumânarea ei. Eu, în schimb, stau ascunsă în întuneric. Trece în linişte dintr-o parte în alta a tocului uşii, când aplecându-se să ridice un şnur căzut, când luându-şi pelerina şi curăţându-i noroiul de pe poale. Nu îngenunchează să se roage, cum făcea Agnes. Se aşază pe patul ei, unde nu pot s-o văd, însă ridică picioarele. Urmăresc cum îşi duce vârful unui pantof la călcâiul celuilalt şi îl trage în jos. Acum se ridică să-şi descheie rochia. Acum o lasă să cadă, face un pas stângaci, ca să iasă din ea, îşi desface corsetul, îşi trece mâinile peste talie şi oftează iar. Acum dispare din cadrul uşii. Ridic capul şi mă uit după ea. Se întoarce în cămaşa de noapte, tremurând. Tremur şi eu laolaltă cu ea. Cască. Casc şi eu. Se întinde — îi place să se întindă — şi se bucură de apropierea somnului! Acum dispare din nou... îşi stinge lumânarea, se urcă în pat, se încălzeşte, pesemne, şi adoarme...

Doarme cu un soi de inocenţă. Aşa dormeam şi eu pe vremuri. Aştept câtva timp, apoi scot portretul mamei şi mi-l apropii de buze.

Ea e, îi şoptesc. *Ea e. Ea e fiica ta acum!*

Cât de uşor pare totul! Însă chipul mamei odată încuiat, mă culc la loc şi mă frământ. Orologiul unchiului se cutremură şi bate. Un animal scânceşte ca un copil afară, în parc. Închid ochii şi mă gândesc la un lucru la care de ani de zile nu m-am mai gândit atât de desluşit: la casa de nebuni, primul meu cămin, la femeile cu priviri rătăcite, la nebune şi la surori. Îmi amintesc dintr-odată de odăile surorilor, de rogojinile din fibre de cocos, de un text de pe zidul văruit: *Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis pe Mine.* Îmi amintesc o scară spre pod, o plimbare pe acoperiş, netezimea plumbului sub unghia mea, hăul înspăimântător căscat până la pământ...

Pesemne că mă afund în somn cu gândul la asta. Mă prăvălesc în adâncurile nopţii. Însă apoi sunt trezită — sau nu chiar trezită, nu smulsă de tot din strânsoarea beznei. Căci deschid ochii şi sunt pierdută, pierdută cu desăvârşire — şi mă cuprinde groaza. Îmi privesc propria siluetă în pat şi-mi pare schimbătoare şi stranie: când mare, când măruntă, când frântă şi plină de goluri. Nu mai ştiu ce vârstă am. Încep să tremur. Strig. O strig pe Agnes. Am uitat cu totul că a plecat. Am uitat de Richard Rivers şi de urzeala noastră. O strig pe Agnes şi mi se pare că vine, însă vine să-mi ia lampa. Cred că o face ca să mă pedepsească.

— Nu lua lumina! spun, însă ea mi-o ia, mă lasă singură în bezna îngrozitoare şi apoi aud suspinele uşilor şi paşi înaintând pe podea, dincolo de perdeaua baldachinului.

Am impresia că trece o veşnicie până când lumina se întoarce. Însă când Agnes ridică lampa şi îmi zăreşte chipul, scoate un ţipăt.

— Nu te uita la mine! ţip, iar apoi: Nu mă lăsa! Nu mă lăsa!

Căci simt cumva că numai dacă rămâne aici poate fi înlăturată o nenorocire, o grozăvie anume, una pe care n-o cunosc şi n-o pot numi, iar eu — sau ea — vom fi salvate. Îmi ascund faţa la pieptul ei şi o apuc strâns de mână. Însă mâna îi e palidă, nu pistruiată, ca înainte. Mă uit lung la ea şi nu o recunosc.

Îmi spune cu un glas ce-mi sună ciudat:

— Sunt Sue, domnişoară. Sunt doar eu. Mă vedeţi? Aţi visat numa'.

— Am visat?

Îmi atinge obrazul. Îmi netezeşte părul — până la urmă nu ca Agnes, ci... Ca nimeni. Spune din nou:

— Sunt Sue. Agnes a făcut scarlatină şi s-a întors la Cork. Acuma trebuie să vă întindeţi, altfel o să vă îmbolnăviţi de la frigul ăsta. Nu trebuie să vă îmbolnăviţi.

Plutesc câteva clipe într-o obscuritate neagră. Apoi visul mă părăseşte dintr-odată şi ştiu cine e, ştiu cine sunt — trecutul meu, prezentul meu, viitorul meu cu neputinţă de măsurat. Ea e o străină, însă e parte din toate acestea.

— Nu mă lăsa, Sue! îi spun.

O simt că şovăie. Când se trage de lângă mine, mă prind şi mai bine de ea. Însă nu face decât să se urce lângă mine. Vine sub aşternut şi se întinde, cuprinzându-mă cu un braţ şi lipindu-şi gura de părul meu.

E rece şi mă ia şi pe mine frigul. Tremur, însă nu după multă vreme mă liniştesc.

— Gata, spune ea atunci.

Murmură. Simt cum i se mişcă răsuflarea în trup şi, adânc, în osul obrazului, zvonul înăbuşit al glasului ei.

— Gata. Acuma dormi, bine? Ce fată bună!

Ce fată bună, spune ea. Cât a trecut de când m-a socotit ultima dată cineva bună la Briar? Însă ea aşa mă crede. Aşa şi trebuie, ca să ne iasă planurile. Trebuie să fiu bună, blândă şi naivă. Nu se spune că aurul e bun? La urma urmei, pentru ea sunt ca aurul. A venit să mă nenorocească — însă asta mai târziu. Deocamdată trebuie să mă păzească, să mă ţină teafără şi neatinsă, ca pe un morman de monede pe care se gândeşte să le cheltuiască după pofta inimii mai târziu...

Ştiu asta, însă nu reuşesc s-o simt aşa cum ar trebui. Dorm în braţele

ei, somn fără vise sau frământări, şi mă trezesc în căldura şi vecinătatea ei. Când simte că m-am deşteptat, se depărtează puţin. Se freacă la ochi. Părul ei răsfirat se atinge de al meu. După ce-a dormit, trăsăturile îi par mai puţin ascuţite. Fruntea îi e netedă, genele prăfoase, privirea, când o întâlneşte pe a mea, îi e pe deplin limpede, fără urmă de batjocură sau răutate... Zâmbeşte. Cască. Se ridică.

Pătura alunecă şi cade, lăsând să iasă căldura stătută. Stau întinsă şi îmi amintesc ce s-a întâmplat noaptea trecută. Un sentiment anume — ruşine sau panică — mi se zbate în piept. Îmi lipesc mâna de locul unde a dormit ea şi îl simt cum se răceşte.

Acum e altfel cu mine. E mai sigură pe ea şi mai blândă. Margaret aduce apă şi ea umple un vas pentru mine.

— Gata, domnişoară? mă întreabă. Mai bine să-i dăm zor cu spălatul.

Înmoaie o cârpă, o stoarce şi, când vin şi mă dezbrac, mi-o trece, fără să i-o cer, peste faţă şi pe sub braţe. Acum sunt ca un copil pentru ea. Mă pune să mă aşez ca să mă pieptene. Mormăie enervată:

— Ce încurcat e! Când ai de-a face cu şuviţe încâlcite, şmecheria e să începi de jos.

Agnes mă spăla şi mă îmbrăca cu degete iuţi şi nervoase, tresărind ori de câte ori se poticnea pieptenele. Odată am pocnit-o cu un papuc atât de tare, că i-a dat sângele. Acum, cu Susan — Sue, cum mi-a spus azi-noapte că i se zice —, stau răbdătoare cât ea îmi descâlceşte părul şi îmi privesc chipul în oglindă...

Ce fată bună.

— Mulţumesc, Sue, îi spun apoi.

O spun adesea în zilele şi nopţile care urmează. Nu i-am mulţumit nicicând lui Agnes. „Mulţumesc, Sue.“ „Da, Sue”, când mă roagă să şed sau să mă ridic, să-mi salt un braţ sau un picior. „Nu, Sue“, când se teme că s-ar putea să mă strângă rochia.

Nu, nu mi-e frig. Însă, când ieşim, îi place să mă cerceteze de sus până jos, ca să fie sigură. Îmi ridică mai bine pelerina la gât, ca să nu se strecoare vântul pe-acolo. Nu, nu-mi pătrunde rouă prin cizme. Însă ea vâră un deget între glezna mea învelită în ciorapi şi pielea încălţării, doar ca să fie sigură. Orice-ar fi, nu trebuie să răcesc. Nu trebuie să obosesc. „Nu credeţi că v-aţi plimbat îndeajuns, domnişoară?” Nu trebuie să mă îmbolnăvesc. „Uitaţi, micul dejun. Nici nu v-aţi atins de el. N-aţi vrea să mai mâncaţi măcar un pic?” Nu trebuie să slăbesc. Sunt o gâscă şi trebuie să am carnea bună şi grasă, ca să mă taie cu folos.

De bună seamă, cu toate că nu o ştie, ea e cea care trebuie să aibă carnea bună — ea, care va învăţa, cu timpul, să doarmă, să se deştepte, să se îmbrace, să meargă după un model, după semnale şi

dangăte. Îşi închipuie că îmi face pe plac. Îşi închipuie că mă căinează! Învaţă rânduielile casei, fără să înţeleagă că obiceiurile şi firele de urzeală care mă leagă aici o vor lega în curând pe ea. O vor lega asemeni marochinului sau pieii de viţel... M-am obişnuit să mă închipui un soi de carte. Acum mă simt ca o carte, însă în felul în care vede ea cărţile: se uită la mine cu ochii ei neînvăţaţi cu buchiile şi desluşeşte forma, nu însă şi înţelesul textului. Bagă de seamă albeaţa cărnii — „Că palidă mai sunteţi!“, îmi spune —, însă nu şi sângele viciat de sub ea.

Nu s-ar cuveni să o fac. Nu mă pot abţine. Sunt stăpânită de ideea ei, ideea pe care şi-a făcut-o ea despre mine: o fată naivă, chinuită de împrejurări şi pradă coşmarurilor. Nu mai am nici un coşmar când doarme lângă mine, astfel că născocesc motive să vină în patul meu şi în a doua noapte, şi în a treia. Până la urmă se învaţă să vină. La început îmi închipui că şovăie prevăzătoare, însă doar baldachinul şi perdelele o deranjează. Stă de fiecare dată cu lumânarea ridicată, zgâindu-se printre faldurile pânzei.

— Nu vă gândiţi că ar putea fi fluturi şi păianjeni acolo sus, domnişoară, gata să pice în pat? mă întreabă ea.

Apucă bine de un stâlp şi îl scutură. Cade o singură gâză, într-un nor de praf.

Totuşi, odată ce se învaţă, stă destul de netulburată în pat, iar din priceperea şi naturaleţea cu care îşi ţine mădularele, socot că e obişnuită, pesemne, să doarmă cu cineva şi mă întreb cu cine.

— Ai vreo soră, Sue? o întreb odată, poate la vreo săptămână de când a venit.

— Nu, domnişoară.

— Vreun frate?

— Din câte ştiu eu, nu, îmi răspunde.

— Atunci ai crescut ca şi mine, de una singură?

— Păi, domnişoară, nu chiar de una singură, cum s-ar zice... Cu veri prin preajmă, de pildă.

— Veri. Copiii mătuşii tale?

— Mătuşa mea? întreabă ea, nedumerită.

— Mătuşa ta! Doica domnului Rivers.

— A! zice ea şi clipeşte. Da, domnişoară. De bună seamă, întoarce capul. E cu privirea pierdută. Se gândeşte la casa ei.

Încerc să mi-o închipui. Nu izbutesc. Încerc să mi-i închipui pe verii ei: băieţi şi fete din topor, cu trăsături ascuţite, ca ale ei, cu limba ascuţită, cu degete ascuţite. Degetele ei nu sunt totuşi ascuţite, deşi limba — căci uneori, când îmi prinde spelcile în păr sau se încruntă la şnururile lunecoase, o scoate din gură —, limba îi e ascuţită la vârf. O

văd cum oftează.

— Lasă, îi spun, cum face o stăpână blajină când îi e mâhnită slujnica. Uite un şlep. Poţi să-ţi trimiţi dorinţele cu el. Ne vom trimite amândouă dorinţele la Londra.

La Londra, îmi repet sumbru în sinea mea. Richard e acolo. Şi eu voi fi acolo peste o lună.

— Le va purta Tamisa, dacă nu vasele, continui.

Însă ea nu se uită la şlepuri, ci la mine.

— Tamisa? întreabă.

— Fluviul, îi răspund. Fluviul acesta.

— Firicelul ăsta de apă e Tamisa? A, nu, domnişoară, râde ea neîncrezătoare. Cum se poate? Tamisa e lată, nu glumă — îşi desface larg braţele —, iar ăsta e tare îngust. Vedeţi?

După câteva clipe îi spun că întotdeauna mi-am închipuit că albiile fluviilor se lărgesc pe măsură ce curg spre vărsare. Clatină din cap.

— Firicelul ăsta? spune iarăşi. Păi, şi apa care ne curge nouă pe robinet acasă are mai multă viaţă decât ăsta. Uitaţi-vă, domnişoară! Acolo!

Şlepul a trecut prin dreptul nostru. Pupa e însemnată cu litere de şase ţoli — ROTHERHITHE —, însă ea nu spre ele arată, ci spre trena de unsoare ce se întinde în urma elicei.

— Vedeţi? mă întreabă însufleţită. Aşa arată Tamisa. Aşa arată Tamisa cât îi anul de lung. Uitaţi-vă la toate culorile alea. O mie de culori...

Zâmbeşte. Când zâmbeşte, e aproape frumoasă. Apoi dâra de unsoare se subţiază, apa e din nou maronie, zâmbetul i se năruieşte şi Sue arată iar a borfaşă.

Trebuie să înţelegeţi că eram hotărâtă s-o dispreţuiesc. Căci altfel cum aş mai fi în stare să fac ce trebuie? Cum altfel s-o trag pe sfoară şi s-o fac să sufere? Doar că suntem laolaltă atâta vreme, în singurătatea asta. Suntem silite să fim apropiate. Iar ea înţelege apropierea altfel decât Agnes, decât Barbara şi decât orice slujnică obişnuită. E prea deschisă, prea nestăpânită, prea liberă. Cască, se apleacă, îşi freacă zgaibele şi juliturile. Stă şi zgândăre vreo tăietură uscată de pe deget în vreme ce eu brodez. Apoi mă întreabă:

— Aveţi un bold, domnişoară?

Când îi întind un ac din caseta mea, îşi împunge pielea cu el zece minute în şir. Apoi mi-l dă înapoi.

Însă mi-l dă cu grijă, ferind vârful de degetele mele fine.

— Să nu vă răniţi, spune ea cu atâta simplitate şi bunătate, încât în clipa aceea uit că are grijă să rămân teafără doar de dragul lui Richard.

Cred că şi ea uită.

Într-una din zile îmi ia braţul în vreme ce ne plimbăm. Nici nu bagă de seamă ce face, însă pe mine gestul mă cutremură ca o palmă. Altă dată, după ce stăm o vreme, mă plâng că mi-au îngheţat picioarele. Atunci îngenunchează în faţa mea, îmi descheie papucii, îmi ia picioarele în mâinile ei, le ţine şi le freacă bine, iar la sfârşit se apleacă şi îmi suflă peste degete, aşa, fără să se gândească. Începe să mă îmbrace după gusturile ei. Îmi schimbă uşurel rochiile, pieptănătura, odăile. Aduce flori. Aruncă vazele cu frunze încreţite care-au zăcut dintotdeauna pe mesele din salonul meu şi pune în loc primule găsite prin boscheţii din parcul unchiului.

— Fireşte, la ţară nu găseşti aşa flori ca la Londra, spune în vreme ce le aranjează în pahar, da' şi astea-s drăguţele, nu?

O pune pe Margaret să aducă de la domnul Way mai mulţi cărbuni pentru focul din odăile mele. Un lucru atât de simplu! Şi totuşi nimănui nu i-a mai trecut prin cap să facă una ca asta. Aşa mi-au îngheţat oasele şapte ierni la rând. Ferestrele se aburesc de-atâta căldură. Atunci îi place să stea în picioare şi să deseneze rotocoale, inimioare şi spirale pe geam.

Odată mă aduce din odaia unchiului şi găsesc nişte cărţi de joc întinse pe masa la care mâncăm de obicei. Cărţile mamei, îmi închipui, căci acestea sunt odăile mamei, pline cu lucruri de-ale ei. Totuşi o clipă mă tulbur adânc când mi-o închipui pe mama aici — chiar aici —, păşind pe ici, aşezându-se dincolo, punând cărţile colorate pe faţa de masă. Mama, nemăritată, încă sănătoasă, poate sprijinindu-şi absentă obrazul în pumn, poate oftând şi aşteptând, aşteptând...

Iau o carte. Îmi lunecă printre degetele înmănuşate. Însă în mâinile lui Sue pachetul de cărţi ia altă înfăţişare. Îl strânge şi îl aranjează pe culori, îl amestecă şi îl împarte cu pricepere şi vioiciune, iar auriul şi roşul îi scânteiază printre degete ca nestematele. Rămâne uimită, fireşte, când află că nu ştiu nici un joc şi mă îndeamnă pe dată să mă aşez, ca să mă înveţe. Jocurile de cărţi ţin de noroc şi de raţionamente simple, însă ea joacă cu seriozitate, aproape cu lăcomie, înclinând capul şi îngustându-şi ochii în vreme ce-şi scrutează evantaiul de cărţi. Când obosesc, joacă singură sau aşază cărţile pe muchia de jos şi sprijină marginile de sus unele de altele, apoi tot aşa, până clădeşte o alcătuire tot mai înaltă, un fel de piramidă din cărţi, păstrând de fiecare dată pentru vârf popa şi dama.

— Priviţi, îmi spune când termină. Priviţi, domnişoară. Vedeţi?

Apoi desprinde o carte de la temelia piramidei. Când cărţile se prăbuşesc unele peste altele, râde.

Râde. Zgomotul acesta e la fel de straniu la Briar cum îmi închipui că

ar fi la închisoare sau într-o biserică. Câteodată cântă. Într-o zi vorbim despre dansuri. Se ridică şi îşi saltă rochia, ca să-mi arate un pas. Apoi mă trage de pe scaun şi mă tot roteşte prin odaie şi îi simt, acolo unde se lipeşte de mine, bătaia iuţită a inimii — simt cum trece din ea în mine şi devine a mea.

În cele din urmă o las să-mi pilească un dinte tăios cu un degetar de argint.

— Ia să mă uit, spune, fiindcă m-a văzut cum îmi frec obrazul. Veniţi la lumină.

Stau la fereastră şi îmi las capul pe spate. Mâna îi e caldă, ca şi răsuflarea — cu izul de bere din ea. Îmi pipăie gingia cu degetul.

— Ehei, e mai ascuţit decât... începe să spună, trăgându-şi mâna.

— Decât un colţ de şarpe, Sue?

— Decât un ac, mă gândeam eu, domnişoară.

Se uită în jur.

— Şerpii au colţi, domnişoară?

— Cred că au, căci se spune că muşcă.

— Adevărat, îmi răspunde distrată. Doar că mi i-am imaginat mai cleioşi...

S-a dus în iatac. Prin uşa deschisă văd patul şi, împinsă bine sub el, oala de noapte. Nu o dată m-a prevenit că oalele de porţelan se pot sparge sub picioare, schilodindu-ţi degetele, dacă n-ai grijă când te scoli din pat. În acelaşi fel mi-a atras atenţia să nu calc cumva cu picioarele goale pe fire de păr (căci firele de păr — precum râmele, spune ea — pot intra în carne şi putrezesc acolo), să nu-mi înnegresc genele cu ulei de castor murdar şi să nu mă caţăr pe horn dacă vreau cumva să mă ascund sau să evadez. Acum răscoleşte lucrurile de pe masa din camera cu garderobul şi nu mai zice nimic. Aştept o vreme, apoi îi strig;

— Nu ştii pe nimeni care să fi murit muşcat de şarpe, Sue?

— Muşcat de şarpe, domnişoară?

Apare iar, tot încruntată.

— La Londra? Adică la grădina zoologică?

— Mă rog, poate că la grădina zoologică.

— N-aş putea să zic că ştiu pe careva.

— Ciudat. Eu, una, eram sigură că ştii.

Zâmbesc, însă ea rămâne serioasă. Apoi îmi arată mâna, la care şi-a pus degetarul. De-abia acum înţeleg ce vrea să facă şi pesemne că am un aer ciudat.

— N-o să vă doară deloc, îmi spune, văzând cum mă schimb la faţă.

— Eşti sigură?

— Da, domnişoară. Dacă vă doare, puteţi să ţipaţi şi-o să mă opresc.

Nu doare, nu ţip. Însă e un amestec de senzaţii tare straniu: frecarea metalului, apăsarea mâinii ei când îmi ţine bărbia, respiraţia ei liniştită. În vreme ce-mi cercetează dintele pe care mi-l pileşte, nu pot să mă uit decât la faţa ei. Aşa că mă uit la ochii ei. Unul din ei e însemnat, văd eu acum, cu o pată micuţă de un cafeniu mai închis, aproape negru. Îi privesc linia pometţilor, care e lină, şi urechea micuţă, cu lobul străpuns pentru cercei. „Cum e străpuns?” am întrebat-o odată, apropiindu-mă şi atingând cu vârful degetelor adânciturile din carnea rotunjită. „Păi, cu un ac, domnişoară”, mi-a răspuns. „Şi cu un pic de gheaţă...” Degetarul pileşte în continuare. Sue zâmbeşte.

— Mătuşa mea le face aşa ceva pruncilor, îmi spune pe când lucrează. Pun rămăşag că şi mie mi-a făcut... Aproape gata! Ha!

Pileşte mai încet, apoi se opreşte să cerceteze dintele. Pileşte iarăşi.

— Păcătoasă treabă să le faci aşa ceva pruncilor, de bună seamă. Dacă-ţi alunecă degetarul cumva... ehei! Aşa s-au dus o groază.

Nu ştiu dacă vorbeşte de degetare sau de prunci. Degetele ei şi buzele mele încep să se umezească. Înghit, apoi mai înghit o dată. Limba îmi saltă şi se atinge de mâna ei. Mâna îmi pare dintr-odată prea mare, prea stranie şi mă gândesc că poate s-a coclit argintul, mă gândesc că răsuflarea mea l-a umezit şi din el se desprinde rugină, ba chiar mi se pare că-i simt gustul. Poate că dacă ar pili ceva mai mult la dinte, m-ar cuprinde un soi de panică. Însă acum degetarul pileşte din nou încet şi în curând se opreşte. Cercetează din nou dintele cu degetul, mai ţine o clipă mâna pe bărbia mea, apoi se retrage.

Când scap din strânsoarea ei, sunt un pic nesigură pe picioare. M-a ţinut atât de strâns şi atât de mult, încât atunci când se îndepărtează, simt o rafală de aer rece pe faţă. Înghit, apoi îmi trec limba peste dintele netezit. Îmi şterg buzele. Îi văd mâna: încheieturile degetelor îi sunt punctate cu alb şi roşu de la apăsarea gurii mele. Şi degetul îi e la fel, cu degetarul încă pe el. Argintul e neştirbit — nu e coclit, nu e coclit câtuşi de puţin. A fost doar gustul ei, atâta tot — sau o părere de gust.

Se cuvine oare ca o doamnă să afle ce gust au degetele slujnicei sale? Se cuvine — în cărţile unchiului. Mă gândesc la asta şi roşesc.

Şi chiar pe când zăbovesc în picioare, simţind cum îmi năvăleşte sângele greu în obraji, o servitoare vine la uşa mea şi aduce o scrisoare de la Richard. Am uitat că trebuia să sosească. Am uitat să mă mai gândesc la planul nostru, la evadare, la căsătorie, la poarta ameninţătoare a ospiciului. Am uitat de Richard. Numai că acum trebuie să mă gândesc la el. Iau scrisoarea şi, tremurând, îi rup sigiliul.

Eşti oare la fel de nerăbdătoare ca şi mine? îmi scrie el. *Ştiu că*

eşti. E cu tine acum? Îţi vede chipul? Arată-te bucuroasă.

Zâmbeşte, chicoteşte, tot tacâmul. S-a sfârşit cu aşteptarea. Mi-am încheiat treburile la Londra şi vin la tine!

Capitolul zece

Scrisoarea acţionează asupra mea asemeni pocnetului din degete al unui maestru mesmerist: clipesc şi mă uit ameţită în jur, de parcă tocmai m-am trezit dintr-o transă. Mă uit la Sue, la mâna ei, la urmele pe care le-a lăsat gura mea pe degetele ei. Mă uit la pernele de pe pat, cu adânciturile făcute de capetele noastre. Mă uit la florile din vaza de pe masă şi la focul din cămin. În odaie e prea cald. În odaie e prea cald şi totuşi tremur, de parcă m-a luat cu frig. Sue mă vede. Îmi surprinde privirea şi face semn din cap spre hârtia din mâna mea.

— Veşti bune, domnişoară? mă întreabă.

E ca şi cum scrisoarea a schimbat-o şi pe ea ca prin farmec: glasul ei îmi pare vesel, îngrozitor de vesel, iar chipul pare să i se fi ascuţit. Pune degetarul la loc. Însă priveşte, priveşte... Nu pot să-i întâlnesc privirea cercetătoare.

Vine Richard. Simte şi ea asta, aşa cum simt şi eu? Nu dă nici un semn. Păşeşte şi se aşază la fel de liniştită ca înainte. Mănâncă la prânz. Scoate cărţile mamei şi începe să-şi facă răbdătoare pasienţe. Eu stau la oglindă şi-i văd răsfrângerea luând o carte, întorcând-o, aşezând-o peste alta, ridicând popii, scoţând aşii... Îmi privesc chipul şi mă întreb ce anume îl face al meu: rotunjimea obrazului, buzele prea pline, prea cărnoase, prea trandafirii.

Până la urmă adună cărţile şi-mi spune că, dacă le amestec şi le ţin şi doresc, o să cerceteze cum îmi cad cărţile şi o să-mi ghicească viitorul. O spune, din câte mi se pare, pe un ton lipsit de ironie şi fără să vreau mă simt atrasă. Mă duc lângă ea, mă aşez, amestec stângace cărţile, iar ea le ia şi le pune pe masă.

— Acestea vă arată trecutul, îmi spune. Iar acestea prezentul.

Face ochii mari. Dintr-odată mi se pare şi mai tânără. Ne plecăm o clipă capetele şi şuşotim, aşa cum îmi închipui că şuşotesc alte fete, fetele obişnuite, în saloane, şcoli sau spălătoare obişnuite: *Aici e un domn călare. Aici e un drum. Asta e dama de caro, înseamnă avere...*

Am o broşă cu briliante. Îmi amintesc acum de ea. Mi-o închipui pe Sue — aşa cum am mai făcut-o, însă nu în ultimele zile — suflând cu aere de stăpână peste nestemate şi socotindu-le preţul...

La urma urmei, nu suntem fete obişnuite într-un salon obişnuit. Pe ea o interesează averea mea în măsura în care o crede deja a ei. Ochii i se îngustează iarăşi. Glasul i se ridică peste şoapte şi devine obraznic. Mă îndepărtez de ea în vreme ce strânge cărţile, întorcându-le încruntată în mâini. A scăpat una pe jos şi nu a văzut-o: un doi de cupă. Îmi pun călcâiul peste ea, închipuindu-mi că una din inimile pictate e a mea, şi o apăs tare în covor.

O găseşte după ce mă ridic şi încearcă să o netezească. Apoi face iarăşi pasienţe, cu aceeaşi stăruinţă.

Mă uit încă o dată la mâinile ei. Acum sunt mai albe şi nu mai sunt roase pe lângă unghii. Sunt micuţe, iar în mănuşi vor părea şi mai mici — şi atunci vor fi asemenea alor mele.

Trebuie să se săvârşească. Ar fi trebuit să se săvârşească deja. Vine Richard şi pe mine mă copleşeşte un sentiment al datoriei neîndeplinite, un sentiment de panică la gândul că au trecut pe lângă mine ceasuri şi zile întregi — peşti întunecaţi şi alunecoşi ai timpului —, fără ca eu să le prind. Noaptea următoare mă frământ. Apoi, când ne sculăm şi vine să mă îmbrace, îi apuc volanele de la mâneca rochiei.

— Altă rochie n-ai, doar cârpa asta maronie şi anostă? o întreb.

Spune că nu are. Iau din garderobul meu o rochie de catifea şi o pun s-o încerce. Îşi dezgoleşte braţele îndărătnic, iese din rochia ei şi se întoarce, cu un fel de pudoare, ferindu-se de ochii mei. E o rochie îngustă în talie. Trag de găici. Îi aranjez faldurile pe la şolduri, apoi mă duc la caseta mea, iau o broşă — broşa aceea cu briliante — şi i-o prind cu grijă în dreptul inimii.

După aceea o duc în faţa oglinzii.

Vine Margaret şi o confundă cu mine.

M-am învăţat cu ea, cu viaţa, cu căldura, cu trăsăturile ei aparte. A devenit nu fata credulă, atrasă într-o urzeală ticăloasă — nu Suky Tawdry —, ci o fată cu un trecut al ei, cu antipatii şi simpatii. Acum văd dintr-odată cât îmi va semăna la chip şi trup şi înţeleg, parcă pentru prima oară, ce anume avem de gând eu şi Richard. Îmi sprijin faţa de stâlpul baldachinului şi mă uit la ea cum se priveşte tot mai încântată, întorcându-se când la stânga, când la dreapta, netezindu-şi cutele poalelor şi obişnuindu-şi carnea cu croiala rochiei.

— De m-ar vedea tuşa! exclamă îmbujorată.

Şi mă gândesc atunci cine ar putea s-o aştepte în bârlogul acela întunecat de borfaşi din Londra: mătuşa, mama sau bunica. Mă gândesc cum se frământă, poate, numărând zilele tot mai lungi care îi ţin micuţa hoţomană departe de casă, vârâtă în daraveri primejdioase. Mi-o

închipui cum aşteaptă, cum ia vreun lucruşor de-al lui Sue — vreo eşarfă, vreun lănţişor, vreo brăţară cu zorzoane ieftine — şi îl întoarce pe toate părţile...

O să-l întoarcă aşa la nesfârşit, deşi nu o ştie încă. Nici Sue nu-şi închipuie că, atunci când şi-a sărutat mătuşa pe obrazul ei aspru, a fost pentru ultima oară-n viaţă.

Mă gândesc la toate acestea şi sunt cuprinsă de ceva ce îmi închipui că e milă. E greu de îndurat, dureroasă, surprinzătoare. O simt şi mi se face teamă. Teamă de preţul pe care l-aş putea plăti pentru viitorul meu. Teamă chiar de viitor, de emoţiile necunoscute şi de nestăpânit pe care mi le-ar putea aduce.

Ea nu o ştie. Nici nu trebuie să afle. Richard vine după-amiază. Vine ca de obicei, ca atunci când era Agnes aici. Îmi ia mâna, îşi aţine îndelung privirea în ochii mei, se apleacă să-mi sărute încheieturile degetelor.

— Domnişoară Lilly, îmi spune pe un ton mângâietor.

E îmbrăcat îngrijit, în culori închise, şi totuşi îşi poartă îndrăzneala şi siguranţa de sine ca pe un veşmânt strâmt şi ţipător, ca pe nişte dâre de culoare sau parfum. Îi simt fierbinţeala gurii până şi prin mănuşi. Apoi se întoarce spre Sue, care îi face o reverenţă. Rochia, cu corsajul ei ţeapăn, nu e făcută totuşi pentru reverenţe: aplecarea e nesigură, iar franjurii de la poale se prăvălesc de-a valma şi par să tresalte. I se aprind obrajii. Îl văd cum zâmbeşte când observă şi el asta. Văd şi că bagă de seamă rochia şi, poate, albeaţa degetelor ei.

— Aş fi fost încredinţat că e o doamnă! Pe cinstea mea! îmi spune.

Se duce lângă ea. Acum pare înalt şi mai întunecat decât oricând, ca un urs. Ea pare plăpândă. Îi ia mâna, cuprinzându-i degetele într-ale lui. Şi ele par imense — degetul lui mare se lungeşte aproape până la osul încheieturii.

— Sper că te vădeşti a-i fi o slujnică bună noii tale stăpâne, Sue, îi spune el.

Sue îşi lasă privirea în podea.

— Şi eu sper, domnule.

Fac un pas spre ei.

— E o fată tare bună, spun. Tare bună, nici nu încape vorbă, însă cuvintele sunt zorite, imperfecte. Richard îmi întâlneşte privirea şi îşi retrage degetul mare.

— Fireşte, spune el suav, nici nu poate fi altfel decât bună. Nici o fată nu poate fi altfel decât bună, domnişoară Lilly, dacă te are pe dumneata ca exemplu.

— Eşti prea amabil, îi răspund.

— Nici un domn nu poate fi altminteri, socot eu, dacă dumneata îi

îngădui să fie astfel.

Nu-şi desprinde privirea din ochii mei. El m-a ales, a descoperit afinităţi în sufletul meu, mijloace de a mă smulge din inima Briarului teafără şi nevătămată şi n-aş fi nepoata unchiului meu dacă nu i-aş întâmpina privirea pe care mi-o aruncă acum fără să simt cum mi se stârneşte în piept o însufleţire întunecată şi cumplită. Însă o simt prea ascuţit şi aproape mă ameţeşte. Zâmbesc, însă zâmbetul mi se întinde silit pe chip.

Sue înclină capul. Oare îşi închipuie că îi zâmbesc iubirii mele? Gândul acesta îmi încremeneşte şi mai tare zâmbetul şi încep să simt cum îmi încleştează dureros gâtlejul. Ocolesc privirea fetei. Şi pe a lui. Richard pleacă, însă o cheamă până la el, rămân împreună câteva clipe şi îşi murmură la uşă. El îi dă o monedă — îi prind lucirea gălbuie —, i-o strecoară în mână şi îi strânge degetele pumn cu degetele lui. Unghia sa pare maronie pe rozaliul fraged al palmei ei. Sue se grăbeşte să-i facă încă o reverenţă stângace.

Acum zâmbetul mi-a înţepenit, ca rictusul pe chipul unui cadavru. Când Sue se întoarce spre mine, nu pot să mă uit la ea. Mă duc în iatac, închid uşa după mine, zac cu faţa în jos pe pat şi mă cuprinde un râs cutremurător, un râs teribil, care curge tăcut prin mine ca o apă murdară. Râd şi mă zgudui, mă tot zgudui de râs până când, într-un sfârşit, mă liniştesc.

— Cum ţi se pare noua slujnică, domnişoară Lilly? mă întreabă el la cină, cu ochii în farfurie.

Desprinde cu grijă carnea de pe şira spinării unui peşte. Osul e atât de pal şi de curat, că pare aproape translucid, iar carnea e acoperită cu o pojghiţă de unt şi sos care se întăreşte tot mai mult. Iarna mâncarea ni se aduce rece la masă. Vara ni se aduce prea caldă.

— Foarte... mulţumitoare, domnule Rivers, îi răspund.

— Crezi că e potrivită?

— Aşa cred, da.

— Aşadar, nu ai nici o pricină să te plângi de recomandarea mea?

— Nu.

— Ei bine, mă simt uşurat să aud asta.

Mereu spune un pic mai mult decât se cuvine, doar ca să se amuze. Unchiul e cu ochii pe noi.

— Despre cine vorbiţi? întreabă acum.

Mă şterg la gură.

— Despre noua mea slujnică, unchiule, îi răspund. Domnişoara Smith, care a venit în locul domnişoarei Fee. Ai văzut-o adesea.

— Mai degrabă am auzit-o cum izbeşte cu cizmele în uşa bibliotecii

mele. Ce-i cu ea?

— A venit la recomandarea domnului Rivers. El a găsit-o la Londra şi, cum fata avea nevoie să-şi facă o situaţie, el a avut amabilitatea să se gândească la mine.

Unchiul plescăie din limbă.

— Aşa a făcut? spune domol.

Se uită la mine, la Richard şi apoi iar la mine, cu bărbia un pic ridicată, ca şi cum ar dibui niscaiva curenţi întunecaţi.

— Domnişoara Smith, spui? zice el apoi.

— Domnişoara Smith, repet eu răbdătoare. Care a venit în locul domnişoarei Fee.

Îmi curăţ cuţitul şi furculiţa.

— Domnişoara Fee, papistaşa, precizez.

— Papistaşa! Ha! zice el şi se întoarce însufleţit la carnea lui. Aşa, Rivers... începe el.

— Domnule?

— Te provoc — te provoc fără înconjur, domnul meu! — să-mi numeşti o instituţie care a încurajat atrocităţile lascivităţii mai mult decât Biserica Catolică a Romei.

Unchiul nu mă mai priveşte până la sfârşitul mesei. Apoi mă pune să citesc un ceas dintr-un text vechi, *Plângerile măicuţelor împotriva monahilor.*

Richard mă ascultă, complet nemişcat. Însă după ce sfârşesc şi mă ridic să plec, se ridică şi el.

— Dă-mi voie, îmi spune.

Facem împreună cei câţiva paşi până la uşă. Unchiul nu ridică privirea, ci rămâne cu ochii pironiţi pe mâinile lui pline de pete. Are un cuţitaş cu mâner de sidef, cu tăişul străvechi, aproape ca o semilună. Curăţă cu el coaja unui măr — unul din merele pipernicite, uscate şi amare care cresc în livada de la Briar.

Richard se încredinţează că unchiul se uită în altă parte, apoi mă priveşte deschis. Însă păstrează un ton politicos.

— Se cuvine să te întreb, îmi spune, dacă doreşti să continui lecţiile de desen acum, că m-am întors. Nădăjduiesc că da.

Aşteaptă. Eu nu răspund.

— Să vin mâine, ca de obicei?

Iarăşi aşteaptă. Ţine mâna pe clanţa uşii şi a deschis-o, însă nu îndeajuns încât să mă pot strecura pe lângă el. Nici nu o deschide mai larg când vede că vreau să trec. În schimb, privirea îi capătă un aer intrigat.

— Nu trebuie să fii modestă, spune el.

Tâlcul e: *Nu trebuie să fii slabă.*

— Nu eşti, nu?

Clatin din cap.

— Bine, atunci. Voi veni la ora obişnuită. Trebuie să-mi arăţi ce-ai mai lucrat câtă vreme am lipsit. Cu ceva mai multe eforturi, cine ştie? Am putea fi gata să-i facem o surpriză unchiului dumitale, arătându-i roadele acestei învăţături. Cum socoţi? Să ne mai rezervăm încă două săptămâni? Două săptămâni sau cel mult trei?

Din nou îi simt tupeul şi îndrăzneala şi simt cum mi se stârneşte sângele, gata să-i vină în întâmpinare. Însă mai e ceva, dedesubt sau dincolo de asta: o afundare, o zbatere, o mişcare obscură şi fără nume... un soi de panică. Îmi aşteaptă răspunsul, iar zbaterea se înteţeşte şi mai rău. Am urzit totul cu atâta grijă. Am comis deja o fărădelege îngrozitoare şi suntem pe cale să pornim o alta. Ştiu că totul trebuie săvârşit acum. Ştiu că trebuie să mă prefac că îl iubesc, că îi îngădui să mă cucerească şi să îi mărturisesc cucerirea mea lui Sue. Cât de lesne ar trebui să fie! Cât am tânjit după aşa ceva! Cât de aprig mi-am pironit ochii pe zidurile moşiei unchiului, dorindu-mi să se deschidă şi să mă elibereze! Însă acum, când se apropie ziua evadării noastre, şovăi — şi mă tem să spun de ce. Mă uit iarăşi la mâinile unchiului, la mânerul de sidef, la mărul care se lasă jupuit de cuţit.

— Să spunem trei săptămâni. Poate mai mult, zic în cele din urmă. Poate mai mult, dacă simt că mai am nevoie de timp.

O expresie de iritare sau mânie îi tulbură netezimea chipului, dar când vorbeşte îşi îmblânzeşte glasul.

— Zău că eşti modestă! Eşti mult mai talentată decât crezi. Trei săptămâni sunt întru totul de ajuns, te asigur.

Împinge în sfârşit uşa şi îmi face o plecăciune când ies. Deşi nu întorc capul, ştiu că zăboveşte să mă urmărească urcând scările, la fel de grijuliu cu bunăstarea mea ca oricare dintre amicii de vază ai unchiului.

Curând va deveni mai preocupat. Însă deocamdată, cel puţin, zilele intră iar pe un făgaş familiar. Richard îşi petrece dimineţile lucrând la stampe, apoi vine în odaia mea să îmi dea lecţii de desen — adică să mă ţină sub ochi, să privească şi să murmure în vreme ce eu mânjesc cartonul cu vopsea, să fie solemn şi ostentativ de galant.

Zilele intră iar pe făgaşul lor. Doar că acum în locul lui Agnes e Sue.

Iar Sue nu e ca Agnes. Ştie mai multe. Îşi cunoaşte valoarea şi ţelul. Ştie că trebuie să asculte şi să privească, să se încredinţeze că domnul Rivers nu se apropie prea tare sau nu îi vorbeşte prea tainic stăpânei sale — însă mai ştie şi că, atunci când el vine aproape de mine, trebuie să întoarcă privirea şi să fie surdă la şoaptele lui. Chiar se întoarce, o

văd, însă văd şi cum ne priveşte uneori cu coada ochiului, cum ne urmăreşte atentă răsfrângerile în oglinda de deasupra căminului şi în ferestre, cum stă cu ochii până şi pe umbrele noastre! Odaia în care mi-am petrecut atâtea ceasuri ca prizonieră, încât o ştiu cum îşi ştie un puşcăriaş celula, odaia asta îmi apare acum altfel. Pare ticsită cu suprafeţe lucioase, fiecare pândindu-mă ca un ochi de-al ei.

Când ochii aceia îi întâlnesc pe ai mei, sunt voalaţi şi neprihăniţi. Însă când îi întâlnesc pe-ai lui Richard, văd elanul de recunoaştere şi înţelegere care trece de la unul la celălalt şi nu pot să mă mai uit la ea.

Căci, fireşte, deşi ştie multe, nu deţine decât o cunoaştere măsluită, fără valoare, şi mulţumirea cu care şi-o întreţine — cu care îşi nutreşte presupusa ei taină — mă înfioară. Nu ştie că de ea atârnă toată urzeala noastră, că ea e balamaua în jurul căreia se roteşte complotul nostru. Ea crede că eu sunt punctul de sprijin. Nici nu bănuieşte că, râzându-şi în aparenţă de mine, Richard de ea râde, că după ce se uită anume către ea — poate zâmbindu-i, poate aruncându-i o grimasă — se întoarce iarăşi către mine şi-abia atunci zâmbeşte sau se strâmbă fără prefăcătorie.

Şi dacă înainte chinurile la care o supunea pe Agnes mă stârneau să-mi încerc şi eu măruntele răutăţi de una singură, acum simt doar cum mă golesc de vlagă. Conştiinţa prezenţei lui Sue mă face să-mi dau seama de propria-mi purtare — mă face când necugetată, în felul în care Richard e uneori necugetat în spectacolul vulgar al pasiunii noastre măsluite, când rezervată, atentă şi şovăi la tot pasul. Sunt un ceas îndrăzneaţă — sau supusă, sau sfioasă —, iar apoi, în ultimul minut al vizitei lui, încep să tremur. Mă trădează mereu mişcarea propriilor mele mădulare, a sângelui, a răsuflării. Îmi închipui că ei toate astea i se par semne de dragoste.

Cel puţin Richard ştie că e vorba de slăbiciune. Zilele se târăsc una după alta. Prima săptămână trece şi intrăm în a doua. Îi simt nedumerirea, simt povara aşteptării lui, simt cum se adună, se suceşte, se înăcreşte. Îmi priveşte lucrările şi începe să clatine din cap.

— Domnişoară Lilly, mă tem că încă mai ai nevoie de un dram de disciplină, îmi spune în repetate rânduri. Socoteam că eşti în stare de tuşe mai hotărâte. Cu siguranţă erau mai hotărâte acum o lună. Să nu-mi spui că ai uitat ce-ai învăţat în răstimpul cât am lipsit eu. După atâta efort cât am depus împreună! De un singur lucru trebuie să se ferească mereu artistul când îşi întocmeşte opera, şi anume de şovăială. Căci şovăiala duce la slăbiciune, iar din pricina slăbiciunii au dat greş opere mult mai măreţe decât aceasta. Mă înţelegi? Mă înţelegi, nu-i aşa?

Nu îi răspund. El pleacă, iar eu rămân la locul meu. Sue vine lângă mine.

— Nu luaţi în seamă, domnişoară, îmi spune ea blând, dacă domnul Rivers vă critică desenele. Păi, perele alea v-au ieşit tocma’ bine.

— Chiar crezi Sue?

Încuviinţează. O privesc drept în faţă — în ochiul cu stropul acela căprui închis. Apoi privesc petele informe de culoare pe care le-am întins pe carton.

— E un desen mizerabil, Sue, îi spun.

Îşi pune mâna peste a mea.

— Ei, dar încă învăţaţi, aşa-i?

Învăţ, însă nu îndeajuns de rapid. După o vreme Richard propune să ieşim în parc.

— Acum trebuie să lucrăm după natură, spune el.

— Aş prefera să n-o facem, îi răspund.

Am drumurile mele pe care îmi place să merg cu Sue lângă mine. Cred că dacă le voi străbate cu el or să-şi piardă orice farmec.

— Aş prefera să nu, repet.

Se încruntă, apoi zâmbeşte.

— În calitate de profesor, trebuie să insist, îmi spune el.

Sper că o să plouă. Însă, deşi cerul a fost cenuşiu toată iarna la Briar — mi se pare că e cenuşiu de şapte ani! —, acum se înseninează, ca să-i facă pe plac. Nu bate decât un vânticel iute, care îmi învăluie gleznele neacoperite atunci când domnul Way trage de uşă.

— Mulţumim, domnule Way, îi spune Richard, oferindu-mi apoi braţul.

Poartă o pălărie neagră, cu calotă joasă, un palton întunecat, de lână şi mănuşi de culoarea lavandei. Domnul Way observă mănuşile şi se uită la mine cumva satisfăcut, cumva dispreţuitor.

Te crezi mare cucoană, ai? mi-a zis în ziua când m-a dus pe sus la gheţărie. *Ei, mai vedem noi.*

Azi nu vreau să merg cu Richard la gheţărie, ci aleg alt drum — unul mai lung şi mai domol, care dă ocol moşiei unchiului, apoi se înalţă, oferind din spate priveliştea casei, a pădurii şi a capelei. O cunosc prea bine ca să-mi stârnească vreun interes, aşa că merg cu ochii în pământ. Încă îmi ţine braţul într-al lui, iar Sue ne urmează — întâi de aproape, apoi rămânând în urmă când el ne zoreşte. Nu vorbim, însă în vreme ce înaintăm, mă trage încet spre el. Poalele rochiei mi se ridică dizgraţios.

Totuşi, când încerc să mă trag în lături, nu mă lasă. Până la urmă îi spun:

— Nu-i nevoie să mă ţii atât de aproape.

— Trebuie să fim convingători, îmi răspunde zâmbind.

— Nu-i cazul să mă strângi aşa. Ai ceva să-mi şopteşti, ceva de care

să nu ştiu deja?

Se uită iute peste umăr.

— I s-ar părea ciudat, îmi spune, dacă aş lăsa să-mi scape prilejurile astea de a-ţi fi aproape. Oricui i s-ar părea aşa.

— Ştie că nu mă iubeşti. Nu e nevoie să mă curtezi atât.

— Nu se cuvine oare ca un domn să curteze o doamnă în toiul primăverii, dacă i se oferă prilejul?

Îşi dă capul pe spate.

— Priveşte cerul, Maud! Uite cât de greţos de albastru e! Atât de albastru — ridică el mâna — că nu se asortează deloc cu mănuşile mele. Aşa e natura. N-are pic de gust. Măcar cerurile Londrei sunt mai civilizate. Sunt ca zidurile croitoriilor: veşnic lipsite de culoare.

Zâmbeşte iar şi mă trage mai aproape de el.

— Dar, de bună seamă, o să afli asta_ în curând.

Încerc să mă închipui într-o croitorie. Îmi amintesc scene din *Biciuitoarele modiste.* Mă întorc şi, întocmai ca şi el, îi arunc în treacăt o privire lui Sue. Priveşte cu o încruntătură pe care o iau drept satisfacţie cum mi se umflă rochia, lipindu-se de piciorul lui. Mai fac o încercare să mă trag de lângă el şi iarăşi mă ţine.

— N-ai de gând să-mi dai drumul? zic, iar când nu dă nici un semn că o s-o facă, adaug: De vreme ce ştii că nu-mi place să mă sufoce nimeni, nu-mi rămâne decât să presupun că simţi o plăcere anume chinuindu-mă.

Îmi caută privirea.

— Sunt ca toţi bărbaţii, îmi răspunde. Sunt interesat de ceea ce nu pot avea. Fă să vină mai repede ziua uniunii noastre. Te vei încredinţa, socot, că după aceea atenţia mea se va răci destul de repede.

Nu mai spun nimic. Mergem mai departe şi după o vreme îmi dă drumul, îşi face mâinile căuş şi îşi aprinde o ţigară. Mă uit iarăşi la Sue. Pământul s-a umflat, vântul suflă mai tare şi două-trei şuviţe castanii i s-au desprins de sub bonetă, biciuindu-i chipul. Ne cară genţile şi coşurile, aşa că nu are nici o mână liberă să le aranjeze. În spate pelerina îi flutură ca o pânză de corabie.

— Se descurcă? mă întreabă Richard, trăgând din ţigară, întorc capul şi privesc înainte.

— De minune.

— E mai solidă ca Agnes, oricum. Sărmana Agnes! Mă întreb cum îi mai merge ei.

Îmi ia din nou braţul şi râde. Nu-i răspund, iar râsul i se topeşte.

— Haide, Maud! continuă pe un ton mai serios. Nu mai face atâta pe fata bătrână! Ce-ai păţit?

— N-am păţit nimic.

Îmi cercetează profilul.

— Atunci de ce trebuie să aşteptăm atât? Totul e aranjat. Totul e pregătit. Am închiriat o casă pentru noi la Londra. Casele de la Londra nu sunt ieftine, Maud.

Merg mai departe în tăcere, simţindu-i privirea. Mă trage iarăşi spre el.

— Doar nu cumva te-ai răzgândit, îmi spune. Te-ai răzgândit?

— Nu.

— Eşti sigură?

— Foarte sigură.

— Şi totuşi amâni. De ce?

Nu-i răspund.

— Maud, te mai întreb o dată! S-a întâmplat ceva de când te-am văzut ultima oară. Ce anume?

— Nu s-a întâmplat nimic, îi zic.

— Nimic?

— Nimic în afară de tot ce-am plănuit.

— Şi ştii ce trebuie să facem acum?

— Fireşte.

— Atunci fă-o, bine? Poartă-te ca o îndrăgostită! Zâmbeşte, roşeşte, fii nesăbuită.

— Oare nu fac deja toate astea?

— Le faci şi apoi le strici cu o grimasă sau o tresărire. Uită-te la tine. Lasă-te mai mult pe braţul meu, fir-ar să fie! Mori dacă îmi simţi mâna pe a ta?... Îmi pare rău.

Când l-am auzit, m-am încordat toată.

— Îmi pare rău, Maud.

— Dă-mi drumul, îi spun.

Înaintăm mai departe laolaltă, însă în tăcere. Sue se opinteşte în urma noastră. O aud cum răsuflă. Parcă ar ofta. Richard aruncă mucul ţigării, smulge un mănunchi de ierburi şi începe să şi le lovească de cizme.

— Ce mizerabil de roşu e pământul ăsta! spune. Dar ce-o să se mai bucure micuţul Charles...

Zâmbeşte ca pentru sine. Apoi piciorul i se poticneşte într-o bucată de cremene şi e gata să cadă. Asta îi stârneşte o înjurătură. Se îndreaptă de spate şi se uită la mine.

— Văd că păşeşti tare vioi! Îţi place, nu-i aşa? Şi la Londra poţi să păşeşti aşa, ştii? Prin parcuri şi bâlciuri. Ştiai? Sau ai putea să te hotărăşti să nu mai umbli în veci. N-ai decât să tocmeşti trăsuri, lectici, bărbaţi care să te ducă pe sus oriunde...

— Ştiu ce-aş putea face acolo.

— Aşa să fie? Într-adevăr?

Îşi duce mănunchiul de ierburi la gură şi devine gânditor.

— Mă îndoiesc. Ţi-e teamă, cred. De ce anume? De singurătate? De asta ţi-e teamă? Nu ai de ce să te temi vreodată de singurătate, Maud, atâta vreme cât eşti bogată.

— Crezi că mi-e teamă de singurătate? îl întreb.

Ne apropiem de zidul parcului. E înalt, cenuşiu şi uscat ca praful de puşcă.

— Crezi că mi-e frică de aşa ceva? Nu mi-e frică de nimic, de nimic!

Aruncă ierburile şi îmi ia braţul.

— Atunci de ce ne ţii pe amândoi aici, în încordarea asta îngrozitoare? mă întreabă.

Nu-i răspund. Am încetinit pasul. Acum o auzim pe Sue, care suflă în continuare din greu în spatele nostru şi se grăbeşte să ne ajungă. Când vorbeşte din nou, el schimbă tonul.

— Adineauri ai adus vorba de chinuri. De fapt cred că îţi place să te chinui singură tărăgănând.

Ridic din umeri, ca pentru a-mi arăta nepăsarea, deşi nu sunt deloc nepăsătoare.

— Unchiul mi-a zis odată ceva asemănător, îi răspund. S-a întâmplat înainte să devin ca el. Acum aşteptarea nu mă mai chinuie deloc. M-am obişnuit.

— Eu, unul, nu, îmi răspunde Richard. Şi nici nu vreau să mă înveţe cineva arta aceasta — nici tu, nici altcineva. Am pierdut prea multe la viaţa mea *aşteptând.* Acum mă pricep mult mai bine să potrivesc evenimentele după propriile mele nevoi. Asta învăţam eu pe când tu învăţai răbdarea. Mă înţelegi, Maud?

Întorc capul şi închid pe jumătate ochii.

— Nu vreau să te înţeleg, îi spun obosită. Mi-aş dori să nu mai vorbeşti deloc.

— Am să vorbesc pân-ai să mă auzi.

— Ce să aud?

— Asta.

Îşi apropie gura de chipul meu. Barba, buzele, răsuflarea îi sunt întinate de fum, ca ale unui diavol.

— *Adu-ţi aminte de înţelegerea noastră!* îmi spune. Adu-ţi aminte că atunci când am venit prima dată la tine, n-am venit tocmai ca un gentleman şi nu prea aveam ce pierde — spre deosebire de tine, domnişoară Lilly, care m-ai primit singură, în toiul nopţii, în odaia ta...

Se retrage.

— Socot că reputaţia ta are o anume valoare — chiar şi aici. Mă tem că aşa stă treaba peste tot cu reputaţia doamnelor. Însă fireşte că ai

ştiut asta când m-ai primit.

Tonul lui are o anumită asprime, o anumită sonoritate pe care nu i-am mai auzit-o. Însă mergem acum în altă direcţie şi, când îi cercetez chipul, lumina cade din spatele lui, iar expresia îi e greu de desluşit.

Îi răspund, alegându-mi cu grijă cuvintele:

— Îmi spui că sunt o doamnă. Însă nu sunt nicidecum aşa ceva.

— Şi totuşi mi se pare că unchiul tău te consideră astfel. Oare s-ar bucura să afle că te-ai depravat?

— Chiar el m-a depravat!

— Atunci s-ar bucura oare să afle că sarcina asta a încăput pe mâna altui bărbat?... Nu vorbesc, fireşte, decât de ce va crede el că s-a întâmplat.

Mă îndepărtez de Richard.

— Îl judeci complet greşit. Mă socoteşte un soi de maşinărie, folositoare numai pentru cititul şi copiatul textelor.

— Cu atât mai rău. N-o să-i placă deloc dacă o să i se strice maşinăria. Ce-ar fi dacă s-ar descotorosi de ea şi şi-ar plăsmui alta?

Acum simt pulsaţia sângelui la tâmple. Îmi duc degetele la ochi.

— Nu mai fi atât de obositor, Richard! Cum să se descotorosească de ea?

— Păi, expediind-o acasă...

Pulsaţia pare să se poticnească, apoi se înteţeşte. Îmi iau degetele de la ochi, dar lumina cade iarăşi din spatele lui şi nu-i pot desluşi prea bine chipul.

— N-o să-ţi fiu de nici un folos la balamuc, îi spun foarte încet.

— Nici acum nu-mi eşti de nici un folos dacă tot amâni lucrurile! Ai grijă să nu mă satur cumva de aranjamentul ăsta. Atunci n-o să mai fiu atât de bun cu tine.

— Asta înţelegi tu prin bunătate?

Am ajuns în sfârşit la umbră şi îi văd privirea: e deschisă, amuzată şi uimită.

— E o treabă cât se poate de ticăloasă, Maud. Când am pretins eu că ar fi altfel?

Ne oprim şi stăm laolaltă ca doi îndrăgostiţi. Tonul îi e din nou blând, însă ochii i s-au asprit — i s-au asprit la culme. Simt pentru prima dată cum ar fi să mă tem de el.

Se întoarce şi îi strigă lui Sue:

— Nu mai e mult, Suky! Aproape că am ajuns, cred.

Mie îmi şopteşte:

— O să trebuiască să rămân câteva minute cu ea.

— S-o struneşti, îi răspund. Aşa cum ai făcut cu mine.

— Treaba asta e rezolvată, spune el satisfăcut. Şi barem ea se ţine

mai bine de cuvânt... Ce?

M-am cutremurat sau, poate, m-am schimbat la faţă.

— Doar nu-ţi închipui că are vreun scrupul! Maud? Doar nu-ţi închipui că s-a înmuiat sau că ne amăgeşte? De-asta şovăi?

Clatin din cap.

— Mă rog, continuă el, cu atât mai mult trebuie să o văd, ca să aflu cum crede că stăm. Trimite-mi-o azi sau mâine. Găseşti tu o cale. Bine? Fii isteaţă.

Îşi duce la gură degetul pătat de fum. Sue vine îndată şi se aşază lângă mine. E roşie la faţă de la căratul genţilor. Pelerina tot îi mai flutură, şuviţele tot o mai biciuiesc pe faţă şi nu vreau decât s-o trag spre mine, s-o ating şi s-o aranjez. Cred că asta şi dau să fac, cred că întind mâna spre ea — apoi simt prezenţa lui Richard, privirea lui vicleană şi gânditoare. Îmi încrucişez braţele pe piept şi mă întorc.

A doua zi dimineaţă o trimit să-i ducă un tăciune din foc, ca să-şi aprindă ţigara de la el. Stau cu fruntea lipită de fereastră şi-i privesc cum şuşotesc. Sue ţine capul întors, însă când pleacă Richard îşi înalţă ochii spre mine şi îmi întoarce privirea, ca atunci, în întuneric. *Adu-ţi aminte de înțelegerea noastră,* pare să-mi spună iarăşi. Apoi dă drumul ţigării şi o calcă apăsat, după care îşi scutură pământul roşcat de pe talpă.

De acum înainte simt cum sporeşte pe zi ce trece apăsarea intrigii noastre, aşa cum îmi închipui că simt oamenii încordarea maşinăriilor înfrânate, iar animalele priponite apropierea furtunilor tropicale. În fiecare dimineaţă mă trezesc şi-mi spun: Azi o s-o fac! Azi o să dau piedica la o parte şi o să las motorul să meargă cu toată viteza, o să dezleg animalul, o să străpung norii grei! Azi o să-l las să mă numească a lui!

Însă nu o fac. Mă uit la Sue şi întotdeauna apare umbra aceea, bezna aceea — un sentiment de panică, din câte cred eu, o teamă ca oricare alta... o cutremurare, o surpare... o cădere, ca în gura puturoasă a nebuniei...

Poate că nebunia, boala mamei, începe să se trezească încet şi în mine! Gândul mă înspăimântă şi mai tare. O zi sau două iau mai multe din picăturile mele. Mă liniştesc, însă mă schimbă. Unchiul observă.

— Eşti tot mai stângace, îmi spune într-o dimineaţă, când apuc greşit o carte. Îţi închipui că îţi îngădui să vii zi de zi în biblioteca mea ca să abuzezi de ea?

— Nu, domnule.

— Ce? Te-aud cumva bombănind?

—- Nu, domnule.

Îşi umezeşte şi îşi ţuguie buzele, cercetându-mă mai îndeaproape. Când vorbeşte iarăşi, tonul lui îmi pare straniu.

— Câţi ani ai tu? mă întreabă.

Sunt surprinsă şi şovăi. Mă vede.

— Nu-ţi încerca pe mine pozele de mironosiţă, domnişoară! Câţi ani ai? Şaisprezece? Şaptesprezece?... S-ar zice că eşti uimită. Mă socoteşti insensibil la trecerea anilor pentru că sunt cărturar? Ei?

— Am şaptesprezece ani, unchiule.

— Şaptesprezece. O vârstă dificilă dacă e să ne încredem în cărţile noastre.

— Da, domnule.

— Da, Maud. Însă ţine minte: treaba ta nu e să te încrezi, ci să studiezi. Şi mai ţine minte un lucru: nu eşti o fată atât de mare — şi nici eu nu sunt un cărturar atât de bătrân încât să n-o chem pe doamna Stiles să te ţină câtă vreme îţi ard câteva cu biciul. Ei? O să ţii minte lucrurile astea? Ce zici?

— Da, domnule.

Acum însă mi se pare că trebuie să ţin minte prea multe. Faţa şi încheieturile mă dor de la sforţările ce le fac ca să iau expresia şi postura potrivite. Nu mai pot spune cu siguranţă care din faptele mele — ba chiar şi din sentimentele mele — sunt adevărate şi care sunt măsluite. Richard încă mă mai cercetează îndeaproape. Nu vreau să-i întâlnesc privirea. E nesăbuit, glumeţ, ameninţător, iar eu mă hotărăsc să nu pricep. La urma urmei, poate chiar sunt slabă. Poate că e aşa cum spun el şi unchiul: îmi face plăcere să mă chinui singură. Cu siguranţă e un chin să stau la lecţii cu el, să stau la masă cu el, să-i citesc seara din cărţile unchiului. Începe să fie un chin şi să-mi petrec vremea cu Sue. Ni s-au stricat rânduielile. Sunt mult prea conştientă că aşteaptă şi ea, aşa cum face şi el. O simt cum se uită, cum calculează, cum mă mână de la spate. Mai rău: începe să vorbească în numele lui, să-mi spună fără înconjur cât e de deştept, de bun şi de interesant.

— Chiar crezi asta, Sue? o întreb, privind-o drept în faţă. Mi se pare că îşi fereşte niţel privirea şi clipeşte neliniştită, însă de fiecare dată răspunde:

— Da, domnişoară. O, da, domnişoară. Oricine ar spune la fel, nu-i aşa?

Apoi mă dichiseşte — să fiu mereu dichisită, frumoasă şi dichisită —, îmi desface părul şi mi-l prinde frumos cu spelci, îmi îndreaptă tivuri şi îmi piguleşte scame de pe rochii. Cred că o face şi pentru liniştea ei, nu doar pentru a mea.

— Iată, spune de fiecare dată când termină. Acum vă pică mai bine.

Acum îi pică *ei* mai bine, asta vrea să spună!

— Acum vi s-a mai descreţit fruntea. Ce încruntată era! Nu trebuie să stea încruntată...

Nu trebuie, de dragul domnului Rivers. Aud cuvintele nerostite şi iarăşi îmi fierbe sângele în vine. Îi apuc braţul şi i-l ciupesc.

— Au!

Nu ştiu cine ţipă, ea sau eu. Mă mişc în continuare, ameţită. Dar chiar în clipa când îi strâng pielea între degete, propria mea carne tresaltă, cu un soi de uşurare. Tremur îngrozitor aproape un ceas.

— Vai, Doamne! strig, ascunzându-mi faţa. Mă tem pentru mintea mea! Crezi că am înnebunit? Crezi că sunt o nemernică, Sue?

— Nemernică? se miră ea, frângându-şi mâinile.

Şi văd că îşi spune în sinea ei: *O fată aşa de naivă ca tine?*

Mă culcă şi stă întinsă lângă mine, cu braţul lipit de al meu. Nu peste multă vreme adoarme şi se îndepărtează. Mă gândesc la casa în care mă aflu. Mă gândesc la odaia de dincolo de pat — la muchiile şi suprafeţele ei. Mă gândesc că n-am să adorm decât dacă le ating. Mă ridic. E frig, însă trec în linişte de la un lucru la altul — cămin, măsuţă de toaletă, covor, garderob. Apoi ajung la Sue. Aş vrea s-o ating, să mă încredinţez că e aievea. Nu îndrăznesc. Însă nu pot să plec de lângă ea. Îmi ridic mâinile şi mi le plimb, ţinându-mi-le la un ţol, doar la un ţol deasupra ei — deasupra coapsei, sânului, mâinii îndoite, părului răsfirat pe pernă, deasupra chipului ei adormit.

Fac aşa poate vreo trei nopţi la rând. Apoi se întâmplă următorul lucru.

Richard începe să ne ducă la fluviu. Aranjează ca Sue să stea departe de mine, sprijinită de barca răsturnată, iar el, ca întotdeauna, rămâne lângă mine, foarte aproape, şi se preface că mă priveşte cum pictez. Pictez acelaşi peisaj de-atâtea ori, încât cartonul începe să se umfle şi să se fărâmiţeze sub pensula mea, însă eu îi dau înainte cu încăpăţânare, iar el se apleacă spre mine când şi când, ca să-mi şoptească alene, dar şi aprig:

— La naiba cu tine, Maud! Cum poţi să fii atât de calmă şi de stăpânită? Ei? Auzi clopotul ăla?

Orologiul de la Briar răzbate limpede până aici, lângă apă.

— A mai trecut un ceas pe care l-ai fi putut petrece în libertate. În loc de asta, tu ne ţii aici...

— Ce-ar fi să te muţi? Îmi stai în lumină.

— Tu îmi stai în lumină, Maud. Vezi ce uşor e să scapi de umbră? Un singur pas, atât îţi trebuie. Vezi? Te uiţi? Nu se uită. Preferă să picteze. Mizeria aia... Ah! Stai să găsesc un chibrit. O să-i dau foc!

Îi arunc o privire lui Sue.

— Taci, Richard.

Însă zilele sunt tot mai calde şi în sfârşit vine una atât de apăsătoare şi de înăbuşitoare, încât îl copleşeşte căldura. Îşi întinde haina pe pământ, se lungeşte pe ea şi îşi lasă pălăria pe frunte, ca să-şi ferească ochii de soare. Atunci, o vreme, după-amiaza e liniştită şi aproape plăcută. Nu se aud decât orăcăielile broaştelor prin papură, clipocitul apei, ţipătul păsărilor, câte o barcă plutind din când în când pe fluviu. Întind vopseaua pe carton în tuşe şi mai subţiri, şi mai lente, gata să picotesc.

Apoi Richard începe să râdă şi mâna îmi tresare. Întorc capul şi mă uit la el. Îşi duce degetul la buze.

— Ia uite, spune el încet.

Mi-o arată pe Sue.

Încă stă în dreptul bărcii răsturnate, însă capul i s-a lăsat pe lemnul putrezit, iar mădularele îi sunt întinse în lături şi liniştite. O şuviţă de păr întunecată la vârf, acolo unde şi-a tot muşcat-o, i se ondulează spre colţul gurii. Are ochii închişi şi respiră egal. Doarme adânc. Soarele îi luminează pieziş chipul, scoţându-i în relief vârful ascuţit al bărbiei, genele şi pistruii tot mai închişi la culoare. Între marginile mănuşilor şi manşetele hainei se văd două fâşii de carne trandafirie.

Mă uit iarăşi la Richard, îi întâlnesc privirea, apoi mă întorc la desenul meu.

— O să-i ardă soarele obrazul, spun încet. N-o trezeşti?

— Aşa să fac? pufneşte el. În locul de unde vine ea, lumea nu prea are parte de soare.

Vorbeşte pe un ton aproape afectuos, însă când se aude râde, apoi adaugă şoptit:

— Nici în locul unde se duce, zic eu. Biata puşlama! Las-o să doarmă. Doarme de când am găsit-o şi am adus-o aici şi nici nu-şi dă seama.

O spune nu cu încântare, ci — mi se pare mie — cu un dram de interes. Apoi se întinde şi cască, se ridică şi strănută. Vremea frumoasă îl tulbură. Îşi duce degetele la nas şi pufneşte violent.

— Îmi cer scuze, spune, scoţându-şi batista.

Sue nu se trezeşte. Doar se încruntă şi întoarce capul. Buza de jos i se răsfrânge puţin. Şuviţa i se desprinde de obraz, fără să-şi piardă forma arcuită şi ascuţită la vârf. Mi-am ridicat pensula şi am trasat o singură tuşă pe desenul fărâmicios. Acum o ţin la un ţol depărtare de carton şi o privesc pe Sue cum doarme. Doar atât. Richard pufneşte din nou. Blestemă încet căldura şi anotimpul. Apoi, ca şi mai înainte, cred că rămâne nemişcat. Cred că mă cercetează. Cred că pensula dintre degetele mele picură vopsea, căci o găsesc mai târziu: vopsea neagră pe rochia albastră. Totuşi nu bag de seamă când picură; şi poate că

tocmai faptul că nu observ asta mă trădează. Asta sau privirea mea. Sue se încruntă iarăşi. O mai privesc câteva clipe. Apoi întorc capul şi văd că Richard se uită la mine.

— Vai, Maud! zice el.

Altceva nu mai spune. Însă pe chipul lui văd, în sfârşit, cât de mult o doresc.

Preţ de-o clipă nu facem nimic. Apoi vine la mine şi mă apucă de încheietură. Pensula cade.

— Vino repede! îmi spune. Vino repede, până nu se trezeşte.

Mă trage după el pe lângă fâşia cu trestii. Urmăm curgerea apei dincolo de cotul fluviului şi de zid, poticnindu-ne în mers. Când ne oprim, pune mâinile pe umerii mei şi mă ţine zdravăn.

— Vai, Maud! spune iarăşi. Şi eu, care îmi închipuiam că te mustră conştiinţa sau că te-a prins vreo altă asemenea slăbiciune, însă una ca asta…!

Mi-am ferit chipul, însă îl simt cum râde.

— Nu zâmbi, îi spun, cutremurându-mă. Nu râde.

— Să râd? Poţi să zici mersi că nu fac mai rău. Doar ştii — căci, dacă e să ştie cineva, tu eşti aia! — la ce distracţii se spune că sunt îmboldite poftele domnilor când vine vorba de asemenea lucruri. Slavă domnului că eu nu sunt domn, ci mai degrabă derbedeu. Noi urmăm alte coduri. Din partea mea n-ai decât să iubeşti până te ia naiba! Nu te smuci, Maud!

Eu tot încerc să mă smulg din mâinile lui. Mă ţine mai strâns, apoi mă lasă să mă depărtez un pic de el, însă mă apucă de talie.

— N-ai decât să iubeşti până te ia naiba, spune iarăşi. Dar să mă lipseşti de banii mei, să ne ţii pe amândoi să lâncezim aici, să amâni planurile noastre, speranţele noastre, viitorul nostru promiţător — aşa ceva n-ai voie să faci! Nu! Nu acum, când ştiu pentru ce moft ne-ai făcut să stăm aici. Acum las-o să se trezească… Te încredinţez că mă oboseşte la fel de tare ca şi pe tine dacă te tot răsuceşti aşa…! Las-o să se trezească şi să ne caute. Să ne vadă aşa. Nu vrei să-mi ieşi în întâmpinare? Prea bine. O să te ţin aici, ca să ne creadă în sfârşit îndrăgostiţi, şi aşa isprăvim cu asta. Acum stai cuminte.

Se îndepărtează de mine şi scoate un strigăt mut. Sunetul se izbeşte de aerul greu, tălăzuindu-l, apoi se stinge.

— Asta o s-o aducă încoace, spune Richard.

Îmi mişc braţele.

— Mă doare.

— Atunci stai ca o îndrăgostită şi o să fiu blând ca un mieluşel, zâmbeşte el iarăşi. Închipuie-ţi că sunt ea… Ah!

Acum am încercat să-l lovesc.

— Chiar vrei să te învineţesc?

Mă ţine mai strâns, fără să-şi ia mâinile de pe mine, însă ţintuindu-mi braţele cu ale lui. E înalt, e vânjos. Îmi cuprinde toată talia cu degetele — aşa cum se cuvine, îmi închipui, să facă degetele unui tânăr cu talia iubitei sale. O vreme mă încordez sub apăsarea lui. Stăm încleştaţi şi asudaţi, ca doi luptători în ring. Însă bănuiesc că de la depărtare poate părea că ne legănăm îmbătaţi de dragoste.

Dar mă gândesc la asta doar în treacăt şi curând simt că încep să obosesc. Soarele ne scaldă încă în căldura lui. Broaştele încă bolborosesc, apa încă mai clipoceşte printre trestii. Numai că ziua a fost străpunsă sau sfâşiată şi simt cum începe să se lase şi să atârne la pământ, învăluindu-mă strâns în faldurile ei înăbuşitoare.

— Îmi pare rău, îi spun fără vlagă.

— Acum nu mai are de ce să-ţi pară rău.

— Doar că...

— Trebuie să fii puternică. Am văzut că poţi fi puternică.

— Doar că...

Doar că... ce? Cum aş putea să explic? Doar că mi-a ţinut capul la pieptul ei când m-am trezit buimăcită. Că mi-a încălzit o dată piciorul cu răsuflarea ei. Că mi-a pilit dintele tăios cu un degetar de argint. Că mi-a adus supă — supă limpede — în loc de ouă şi a zâmbit când m-a văzut mâncând-o. Că ochiul ei are un strop de căprui mai închis. Că mă crede bună...

Richard îmi priveşte chipul.

— Ascultă-mă, Maud, îmi spune acum şi mă trage zdravăn spre el, iar eu mă las moale în braţele lui. Ascultă! De-ar fi oricare fată în locul ei! De-ar fi Agnes! Da? Însă ea e fata care trebuie trasă pe sfoară şi lipsită de libertatea ei, pentru ca noi să fim liberi. Ea e cea pe care or s-o ia doctorii de sub ochii noştri, iar noi n-o să suflăm o vorbă. Ţii minte planul nostru?

Încuviinţez.

— Da, însă...

— Ce?

— Încep să mă tem că până la urmă n-o să mă lase inima...

— Dar te lasă când vine vorba de borfaşe? Vai, Maud! Acum glasul îi e plin de dispreţ.

— Ai uitat de ce-a venit la tine? Crezi că ea a uitat? Îţi închipui că însemni pentru ea mai mult decât atât? Ai stat prea mult printre cărţile unchiului tău. Acolo fetele iubesc cu uşurinţă. Ăsta le e şi rostul. De-ar iubi aşa şi în viaţa adevărată, n-ar mai fi nevoie să se scrie asemenea cărţi.

Mă măsoară din priviri.

— Ţi-ar râde în nas dac-ar şti! zice el, acum pe un ton viclean. Mi-ar râde şi mie dacă i-aş spune...

— N-ai să-i spui! exclam, ridicând capul şi încordându-mă, căci gândul mă îngrozeşte. Spune-i numai şi n-o să mă mai dau dusă de la Briar! Unchiul va afla cum te-ai folosit de mine... Şi n-o să-mi pese cum o să se poarte după aceea.

— No să-i spun, îmi răspunde el alene, dacă faci doar ce trebuie să faci — şi fără întârziere. N-o să-i spun dac-o să-i dai de înţeles că mă iubeşti şi că te-ai învoit să-mi fii soţie şi astfel să duci la-ndeplinire evadarea noastră, aşa cum ai făgăduit.

Mă întorc dinspre el. Urmează iarăşi un moment de tăcere. Apoi murmur „Aşa o să fac“. Ce altceva aş putea să murmur? Richard încuviinţează şi oftează. Încă mă ţine strâns şi, după câteva clipe, îşi apropie gura de urechea mea.

— Vine! îmi şopteşte. Se furişează pe lângă zid. Are de gând să ne privească fără să ne tulbure. Acum arată-i că eşti a mea...

Îmi sărută mâna. Statura, căldura şi apăsarea lui, arşiţa şi aerul greu al zilei, propria mea confuzie, toate mă silesc să atârn fără vlagă, lăsându-l să facă ce vrea. Îmi ia o mână de la încheietură şi îmi ridică braţul. Îmi sărută pânza mânecii. Când îi simt gura pe încheieturii, tresar.

— Ei, haide! îmi spune. Fii cuminte o clipă. Scuză-mi favoriţii. Închipuie-ţi că e gura ei.

Simt alunecarea umedă a cuvintelor lui pe carnea mea. Îmi împinge mănuşa un pic mai jos, îşi desface buzele, îmi atinge palma cu vârful limbii şi eu mă cutremur de neputinţă, de frică, de dezgust şi de mâhnire la gândul că Sue stă şi se uită satisfăcută, socotindu-mă a lui.

Căci el m-a dezvăluit propriilor mei ochi. Acum mă duce la ea, mergem spre casă, ea îmi scoate pelerina, îmi scoate cizmele... Până la urmă obrazul îi e trandafiriu... Stă încruntată la oglindă şi îşi trece uşor o mână peste faţă... Altceva nu face, însă o văd şi inima îmi tresare în piept. Surparea sau căderea aceea cu atâta panică în ea, cu atâta beznă am luat-o drept teamă sau nebunie. O privesc cum se întoarce şi se întinde, cum se mişcă la întâmplare prin odaie — o văd făcând toate acele gesturi neatente şi nestudiate pe care i le-am pândit cu atâta aviditate şi atâta vreme. E oare dorinţă? Ce ciudat că, dintre toţi oamenii din lume, tocmai eu nu ştiu! Însă eu mi-am închipuit că dorinţa este ceva mai mărunt si mai bine orânduit. Mi-am închipuit că rămâne legată de organele ei, aşa cum gustul rămâne legat de gură, iar văzul de ochi. Sentimentul acesta mă bântuie şi mă locuieşte, ca o boală. Mă acoperă ca o altă piele.

Îmi închipui că s-ar putea să-l vadă şi ea. Acum, că el i-a pus un nume, îmi închipui că trebuie să mă coloreze sau să mă însemneze cumva. Îmi închipui că trebuie să mă marcheze cu pete stacojii, aşa cum marchează vopseaua în tablourile unchiului punctele roşii şi fierbinţi, buzele, rănile şi mădularele dezgolite şi biciuite. În noaptea aceea mi-e teamă să mă dezbrac în faţa ei. Mi-e teamă să mă întind lângă ea. Mi-e teamă să adorm. Mi-e teamă c-am s-o visez. Mi-e teamă că, visând-o, am să mă întorc şi am s-o ating...

Însă până la urmă, dacă simte cumva schimbarea petrecută în mine, îşi închipuie că m-am schimbat din pricina lui Richard. Dacă simte că tremur, dacă simte că îmi bate inima mai tare, îşi închipuie că după el tremur. Şi aşteaptă, tot mai aşteaptă. A doua zi o duc la mormântul mamei. Stau şi mă uit la lespedea de care m-am îngrijit să fie atât de curată şi neîntinată. Cât mi-ar plăcea să o fac ţăndări cu un baros! Îmi doresc — aşa cum mi-am dorit adesea — ca mama să nu fi murit, ca s-o omor iarăşi, cu mâna mea.

— Ştii cum a murit? A omorât-o naşterea mea! îi spun lui Sue şi nu mi-e uşor să-mi înăbuş nota de triumf din glas.

Nu o bagă în seamă. Mă priveşte. Încep să plâng. Ar putea să spună orice ca să mă aline — absolut orice —, însă ea se hotărăşte să zică:

— Domnul Rivers.

Îmi întorc atunci, dispreţuitoare, privirea de la ea. Vine şi mă conduce spre uşa capelei — poate ca să-mi îndrepte gândurile către măritiş. Uşa e încuiată şi nu putem trece dincolo. Aşteaptă să vorbesc. Până la urmă îi spun, îndatoritoare:

— Domnul Rivers m-a cerut în căsătorie, Sue.

Spune că se bucură. Şi când plâng iarăşi — de astă dată cu lacrimi măsluite, care le spală pe cele adevărate —, când mă sufoc şi îmi frâng mâinile şi strig „Vai! Ce mă fac?“, mă atinge, se uită în ochii mei, apoi spune:

— Vă iubeşte.

— Chiar crezi asta?

Spune că e încredinţată. Nici nu clipeşte. Îmi zice:

— Trebuie să faceţi ce vă zice inima.

— Nu sunt sigură, îi răspund. De-aş fi sigură!

— Dar ce-ar însemna să îl iubiţi şi-apoi să-l pierdeţi! îmi spune.

Deodată o simt prea tare cum mă urmăreşte de aproape şi întorc capul. Îmi vorbeşte de tresăltarea sângelui, de glasuri dătătoare de fiori, de vise. Îi simt sărutul ca o arsură în palmă şi Sue vede dintr-odată nu cât îl iubesc, ci cât de mult am ajuns să mă tem de el şi să-l urăsc.

Se albeşte la faţă.

— Ce-o să faceţi? mă întreabă în şoaptă.

— Ce pot să fac? îi spun. Am de ales?

Nu-mi răspunde. Se întoarce doar şi priveşte câteva clipe uşa ferecată a capelei. Mă uit la obrazul ei palid, la bărbie, la semnul lăsat de ac în lobul urechii. Când se întoarce iar spre mine, s-a schimbat la faţă.

— Măritaţi-vă cu el, îmi spune. Vă iubeşte. Măritaţi-vă cu el şi faceţi ce vă spune.

A venit la Briar să mă nenorocească, să mă înşele şi să mă rănească. *Uită-te la ea,* îmi spun. *Uite ce măruntă, ce oacheşă şi neînsemnată e! O borfaşă, o puşlama mică!*... Socot că pot să-mi înăbuş dorinţa, tot aşa cum mi-am înăbuşit jalea şi mânia. *Să mă las înfrântă, să mă las stăvilită, ţintuită de trecut, împiedicată să-mi împlinesc viitorul... tocmai de ea? Nu,* îmi zic. Ziua evadării se apropie. *Nu.* Vremea se face tot mai caldă, nopţile tot mai scurte. *Nu, nu, nu...*

— Eşti crudă, îmi spune Richard. Nu cred că mă iubeşti aşa cum se cuvine. Cred — şi îi aruncă lui Sue o privire şireată cred că ţii la altcineva...

Câteodată îl văd uitându-se la ea şi îmi zic că i-a spus deja. Câteodată Sue se uită la mine atât de straniu — sau mâinile ei, când mă ating, par atât de ţepene, de nervoase şi de neînvăţate —, încât mă gândesc că ştie. Din când în când le fac plăcerea să-i las singuri în odaia mea. Ar putea să-i zică atunci.

Ce zici, Suky, de una ca asta? Te iubeşte!

Mă iubeşte? Cum îşi iubesc doamnele slujnicele?

Cum îşi iubesc anumite doamne slujnicele, poate. N-a găsit cumva tot felul de pretexte mărunte să te ţină aproape?... Oare am făcut asta? *Nu s-a prefăcut cumva că visează urât?...* Oare asta am făcut? *Te-a pus s-o săruţi? Ai grijă, Suky, să nu încerce cumva să te sărute şi ea...*

Oare ar râde, aşa cum a zis el? Oare s-ar înfiora? Mi se pare că acum stă mai cu grijă în pat, lângă mine, cu mâinile şi picioarele strânse pe lângă trup. Mi se pare că adesea e prudentă şi atentă. Însă cu cât mă gândesc mai mult la asta, cu atât o doresc mai tare, iar dorinţa mea creşte şi se umflă ca o apă. Am prins viaţă, o viaţă teribilă — sau lucrurile din jur au prins viaţă, culorile sunt prea vii şi suprafeţele prea aspre. Tresar neliniştită când zăresc umbre căzătoare. Am senzaţia că văd cum din modelele şterse ale covoarelor şi draperiilor prăfuite se încheagă arătări sau că se târăsc, odată cu florile lăptoase de mucegai, pe tavane şi ziduri.

Până şi cărţile unchiului sunt altfel acum — iar asta e şi mai rău, e cel mai rău lucru dintre toate. Le socoteam moarte. Acum cuvintele, asemenea arătărilor de pe ziduri, se încheagă, pline de tâlc, iar eu mă

zăpăcesc şi mă bâlbâi. Pierd şirul lecturii. Unchiul ţipă, înşfacă de pe birou un prespapier de aramă şi îl aruncă spre mine. Asta mă mai trezeşte o vreme. Însă o dată, într-o seară, mă pune să citesc dintr-o anumită lucrare... Richard priveşte, cu mâna la buze şi cu un aer tot mai amuzat, căci în carte e vorba de toate mijloacele prin care o femeie îi poate oferi plăcere alteia în lipsa bărbaţilor.

— *Şi îşi apăsă buzele şi limba pe ea şi în ea...*

— Îţi place, Richard? îl întreabă unchiul.

— Mărturisesc că da, domnule.

— Ei, multor bărbaţi le place! Deşi mă tem că nu e tocmai pe gustul meu. Oricum, mă bucur să-ţi remarc interesul. Tratez acest subiect în întregime, de bună seamă, în catalogul meu.

Citesc. Şi, fără să vreau — în ciuda privirii întunecate şi chinuitoare a lui Richard —, mă simt stârnită de cuvintele acestea învechite. Roşesc şi mi se face ruşine. Mi se face ruşine când mă gândesc că poate, în ceea ce am socotit a fi cartea tainică a inimii mele, nu sunt înşirate până la urmă decât lucruri cu nimic mai abjecte decât acestea, că ele şi-ar putea găsi locul în colecţia unchiului. Părăsesc salonul în fiecare seară şi urc spre odăile mele — urc încet, lovindu-mi degetele în papuci de fiecare treaptă. Dacă le lovesc egal, o să fiu în siguranţă. Apoi stau în întuneric. Când vine Sue să mă dezbrace, mă silesc să-i îndur atingerea rămânând cât mai rece, în felul în care îmi închipui că îndură un manechin de ceară degetele iuţi şi nepăsătoare ale croitoresei.

Totuşi până şi mădularele de ceară se topesc până la urmă la atingerea fierbinte a mâinilor ce le ridică şi le schimbă locul. Vine o noapte când mă topesc, în cele din urmă, şi eu la atingerea ei.

Când dorm, încep să visez lucruri de nedescris şi să mă trezesc de fiecare dată într-o ceaţă de dor şi de teamă. Uneori Sue se deşteaptă. Alteori nu. Dacă se deşteaptă, îmi spune „Culcaţi-vă la loc“. Uneori mă culc la loc. Alteori nu. Uneori mă scol şi mă plimb prin odaie. Alteori iau picături. În noaptea aceasta, iau picături, apoi mă întorc lângă ea, însă mă cufund, nu în letargie, ci într-o altă ceaţă. Mă gândesc la cărţile din care le-am citit în ultima vreme lui Richard şi unchiului. Îmi revin acum în minte, în frânturi de frază, tot felul de fragmente: *îşi apăsă buzele şi limba... îmi apucă mâna... coapsa, buza, limba... pătrunse cu destulă vigoare... îmi prinse sânii în mâini... deschise larg buzele micuţei mele.... buzele micuţei sale pizde...*

Nu pot să le fac să tacă. Aproape că le văd înălţându-se întunecate din paginile lor pale, adunându-se, roind şi împreunându-se. Îmi duc palmele în dreptul feţei. Nu ştiu cât stau aşa. Însă pesemne că scot un

sunet, fac o anumită mişcare, căci, când îmi îndepărtez mâinile, Sue e trează şi priveşte. Ştiu că priveşte, deşi sub baldachin e atât de întuneric.

— Culcaţi-vă la loc, spune ea.

Vocea îi e îngreunată de somn.

Îmi simt picioarele foarte goale în cămaşa de noapte. Simt locul unde se unesc. Simt cuvintele încă roind în jurul meu. Căldura mădularelor ei se strecoară tot mai aproape prin ţesătura patului.

— Mi-e teamă... spun.

Atunci răsuflarea i se schimbă. Glasul i se limpezeşte şi i se îndulceşte. Cască.

— Ce s-a întâmplat? mă întreabă.

Se freacă la ochi. Îşi dă deoparte părul de pe frunte. De-ar fi oricare altă fată, numai nu Sue! De-ar fi Agnes! De-ar fi o fată dintr-o carte...!

Fetele iubesc cu uşurinţă acolo. Ăsta le e şi rostul.

Coapsa, buza, limba...

— Tu crezi că sunt bună? o întreb.

— Bună, domnişoară?

Chiar crede. Pe vremuri îmi părea un liman. Acum îmi pare o capcană.

— Aş vrea... aş vrea să-mi spui...

— Ce să vă spun, domnişoară?

Spune-mi. Spune-mi cum să te salvez. Cum să mă salvez. Odaia e cufundată în beznă. *Coapsa, buza...*

Fetele iubesc cu uşurinţă acolo.

— Aş vrea... încep iar. Aş vrea să-mi spui ce anume se cuvine să facă o soţie în noaptea nunţii.

La început chiar e uşor. Până la urmă aşa se întâmplă şi în cărţile unchiului: două fete, una cunoscătoare, cealaltă neştiutoare...

— Îşi va dori să vă sărute, îmi spune. Îşi va dori să vă îmbrăţişeze.

E uşor. Eu îmi spun replicile, iar ea, după ce i se suflă de câteva ori, şi le spune pe-ale ei. Cuvintele se afundă înapoi în paginile lor. E simplu, e simplu...

Apoi se ridică peste mine şi îşi lipeşte gura de a mea.

Am mai simţit până acum apăsarea buzelor încremenite şi uscate ale domnilor pe mâna mea înmănuşată sau pe obraz. Am îndurat sărutările umede şi insinuante ale lui Richard în palmă. Buzele ei sunt reci, netede şi umede. Nu se potrivesc pe deplin cu ale mele, însă după o vreme se încălzesc şi se umezesc şi mai mult. Părul ei mi se revarsă peste faţă. Nu pot să o văd, ci doar să o simt şi să o gust. Are gust de somn, un pic acru. Prea acru, îmi desfac buzele, ca să respir, să înghit sau, poate, ca să mă dau înapoi, însă, fie că respir, înghit ori mă mişc, am impresia că

o trag şi mai aproape. Buzele ei se desfac. Limba îi iese printre ele şi o atinge pe a mea.

Şi când se întâmplă asta, mă înfior sau mă cutremur. Căci e ca atunci când afli un petic de carne vie, când răscoleşti o rană sau un nerv. Mă simte zvâcnind şi se retrage, însă încet, încet şi fără voinţă, astfel încât gurile noastre par să se fi prins una de cealaltă şi, când se desprind, parcă se rup. Zăboveşte deasupra mea. Simt ticăitul iute al unei inimi şi îmi închipui că e a mea. Însă e a ei. Răsuflarea i se înteţeşte. A început să tremure — foarte încet.

Atunci descopăr însăşi viaţa din ea, minunea din ea.

— Simţi? mă întreabă.

Glasul îi sună straniu în bezna absolută.

— Simţi?

Da. Simt o cădere, o picurare, o prelingere, ca a nisipului dintr-o clepsidră. Apoi mă mişc. Şi nu sunt uscată, precum nisipul. Sunt udă. Curg asemenea apei, asemenea cernelii.

Încep să tremur ca şi ea.

— Nu te speria, îmi spune.

Glasul îi e întretăiat. Mă mişc iarăşi, dar şi ea se mişcă, se apropie tot mai mult, iar carnea îmi tresaltă, ieşindu-i în întâmpinare. Tremură şi mai rău. Tremură din pricina apropierii mele! Spune:

— Gândeşte-te mai mult la domnul Rivers.

Mă gândesc la Richard. Mă gândesc că ne priveşte.

— Nu te speria, spune iarăşi Sue.

Însă ea pare cea speriată. Glasul îi e încă întretăiat. Mă sărută iar. Apoi ridică mâna şi îi simt atingerea tremurătoare a degetelor pe faţă.

— Vezi? îmi spune. E uşor, e uşor... Gândeşte-te mai mult la el. Îşi va dori... îşi va dori să te atingă.

— Să mă atingă?

— Să te atingă numai, răspunde şi mâna ei tremurătoare alunecă mai jos. Să te atingă numai. Aşa. Aşa.

Când îmi saltă cămaşa de noapte şi îşi duce mâna între picioarele mele, încremenim amândouă. Când mâna i se mişcă din nou, degetele nu îi mai tremură: s-au umezit, lunecă şi, în lunecarea lor, la fel ca buzele ei, ce le apasă pe ale mele, par să freamăte mai tare şi să mă tragă, să mă adune din beznă, din forma mea trupească. Înainte am crezut că tânjesc după ea. Acum încep să simt un dor atât de mare, atât de ascuţit, încât mă tem că nu va fi alinat în veci. Cred că va creşte, va tot creşte, până mă va înnebuni sau mă va ucide. Şi totuşi mâna ei se mişcă în continuare încet. Şopteşte:

— Ce moale eşti! Ce caldă! Vreau...

Mâna i se mişcă şi mai încet. Începe să apese. Îmi ţin răsuflarea.

Asta o face să şovăie, apoi să apese mai tare. Până la urmă apasă atât de tare, că simt cum mi se desface carnea. O simt în mine. Cred că ţip. Totuşi acum nu mai şovăie, ci vine mai aproape şi îşi lasă şoldurile pe coapsa mea. Apoi apasă iarăşi. E atât de plăpândă...! Însă şoldul îi e ascuţit, mâna îi e tare, iar ea se apleacă, împinge, îşi mişcă şoldurile şi mâna ca după un ritm, o durată, o vibraţie tot mai grăbită. *Pătrunde.* Pătrunde atât de departe, încât îmi prinde viaţa, inima înfiorată... Curând par să nu mai exist decât acolo unde carnea i se încleştează de a mea. Apoi spune:

— O, acolo! Acolo! O, acolo!

Mă frâng, mă sfarm, irump din mâna ei. Începe să plângă. Lacrimile ei mi se preling pe faţă. Îşi lipeşte gura de ele. *Eşti o perlă,* îmi spune atunci. Are glasul frânt. *Eşti o perlă.*

Nu ştiu cât stăm după aceea. Se lasă moale alături de mine, cu faţa în părul meu. Îşi retrage încet degetele. Coapsa îmi e udă acolo unde s-a sprijinit şi s-a mişcat peste mine. Fulgii saltelei s-au lăsat sub noi. Patul e adânc, înalt şi încins. Dă la o parte pătura. Noaptea e încă profundă, odaia încă în beznă. Încă răsuflăm iute, inimile ne bat tare — tot mai grăbite şi mai tare, mi se pare mie, în liniştea tot mai deasă —, iar în pat, în odaie — în casă! — par să răsune ecourile glasurilor noastre, ale şoaptelor şi strigătelor noastre.

Nu o văd. Însă după o vreme îmi găseşte mâna şi mi-o strânge tare. Apoi o duce la buze, îmi sărută degetele şi se întinde, cu palma mea sub obraz. Îi simt greutatea şi forma oaselor feţei. O simt cum clipeşte. Nu vorbeşte. Închide ochii. Chipul i se lasă mai greu. O străbate un frison. Căldura se înalţă din ea ca un parfum. Mă întind şi trag la loc pătura, aranjând-o uşor în jurul ei.

Totul s-a schimbat, îmi spun. Cred că înainte am fost moartă. Acum ea a atins însăşi viaţa din mine, miezul meu — mi-a pus la loc carnea pe oase şi m-a deschis. *Totul s-a schimbat.* Încă o mai simt în mine. Încă o mai simt mişcându-se pe coapsa mea. Mi-o închipui trezindu-se şi întâlnindu-mi privirea. Îmi spun: „Atunci o să-i povestesc. O să-i zic: «Am avut de gând să te înşel. Acum nu mai pot să te înşel. A fost urzeala lui Richard. Putem face să fie doar a noastră»”. Putem face să fie a noastră, îmi spun, sau am putea să renunţăm cu totul. Eu trebuie doar să evadez de la Briar. Aici mă poate ajuta — e borfaşă şi e deşteaptă. Putem pleca la Londra împreună, în taină, putem face rost de bani...

Astfel îmi tot fac eu calcule şi planuri, pe când ea doarme liniştită, cu faţa în palma mea. Inima îmi bate iarăşi tare. Fiorul vieţii pe care ne-o vom clădi împreună mă învăluie asemenea luminii sau unei culori. Apoi

adorm şi eu. Iar în somn pesemne că mă îndepărtez de ea — ori ea se îndepărtează de mine —, apoi cred că la începutul zilei se deşteaptă şi se scoală, căci nu e lângă mine când deschid ochii, iar patul e rece. O aud în odaia ei. Aud clipocitul apei. Mă ridic de pe pernă, iar cămaşa de noapte îmi e larg desfăcută la piept. Mi-a dezlegat panglicile în întuneric. Îmi mişc picioarele. Sunt udă, încă udă, de la lunecarea şi apăsarea mâinii ei.

Eşti o perlă, mi-a spus.

Apoi vine şi ochii noştri se întâlnesc. Inima îmi tresaltă în piept.

Întoarce privirea.

La început îmi închipui că e doar stânjenită. Îmi închipui că e timidă şi sfioasă. Se mişcă în tăcere prin odaie, scoţându-mi jupoanele şi rochia. Stau în faţa ei, ca să mă spele şi să mă îmbrace. *Acum va vorbi,* îmi zic. Însă nu spune nimic. Iar când îmi vede roşeaţa de pe sân, semnele lăsate de gura ei, umezeala dintre picioare, mi se pare că se înfioară. Doar atunci începe să mă cuprindă teama. Mă cheamă la oglindă. Îi privesc chipul. Acolo, în oglindă, pare ciudat, strâmb şi greşit. Îmi prinde agrafele în păr, însă nu-şi dezlipeşte ochii de pe propriile ei mâini nesigure. *Îi e ruşine,* îmi spun.

Aşa că atunci vorbesc eu.

— Ce greu am dormit, spun foarte încet. Nu-i aşa?

Genele îi flutură.

— Da, îmi răspunde. Somn fără vise.

— Doar unul singur, spun. Însă a fost... un vis tare frumos. Cred că te-am visat şi pe tine, Sue...

Roşeşte. Mă uit cum i se urcă sângele în obraji şi simt iarăşi apăsarea gurii ei pe a mea, îndârjirea sărutărilor noastre aprinse şi imperfecte, mâna ei împingându-se acolo. Am vrut s-o înşel. Acum nu mai pot s-o înşel. „Nu sunt cum mă crezi”, am să-i spun. „Mă crezi bună. Nu sunt bună. Însă alături de tine aş putea încerca să fiu — pentru prima oară. A fost urzeala lui. Ar putea fi a noastră...”

— Pe mine? îmi răspunde într-un sfârşit, îndepărtându-se. Nu prea cred, domnişoară. Nu pe mine. Aş zice că pe domnul Rivers. Uitaţi-l acolo! Aproape că şi-a fumat ţigara. N-o să-l mai prindeţi dacă zăboviţi!

Mă simt câteva clipe ameţită, de parcă m-ar fi plesnit. Apoi mă ridic, mă duc în silă la fereastră şi privesc cum se plimbă Richard, cum îşi fumează ţigara, cum îşi alungă de pe frunte şuviţele căzute. Însă rămân la fereastră mult timp după ce el părăseşte pajiştea şi merge la unchiul. Mi-aş vedea chipul dacă afară ar fi destul de înnorat. Mi-l văd oricum: obrazul tot mai scobit, buzele prea pline, prea rozalii — mai pline şi mai rozalii decât oricând acum, de la apăsarea gurii lui Sue. Îmi amintesc de

unchiul — „Ţi-am picurat otravă pe buze, Maud” — şi de Barbara cum se trage înapoi. Îmi amintesc de doamna Stiles, care îmi freacă limba cu săpun de lavandă şi îşi tot şterge mâinile de şorţ.

Nimic nu mai e la fel. Nimic nu s-a schimbat. Absolut nimic. Mi-a pus carnea înapoi pe oase. Însă carnea se închide, se astupă, se întăreşte şi rămâne doar cicatricea. O aud cum se duce în salonaş. O privesc cum se aşază şi îşi acoperă faţa. Aştept, însă nu se uită încoace. Cred că n-o să se mai uite niciodată cu sinceritate la mine. Am vrut s-o salvez. Acum văd foarte limpede ce se va întâmpla dacă o fac — dacă mă retrag din urzeala lui Richard. Va pleca de la Briar împreună cu el. De ce-ar rămâne? Va pleca, iar eu voi fi lăsată în urmă — în seama unchiului, a cărţilor, a vreunei slujnice noi, supuse şi uşor de rănit... Mă gândesc la viaţa mea, la ceasurile, minutele şi zilele care-au alcătuit-o, la ceasurile, minutele şi zilele ce mi se întind în faţă, menite a fi trăite în continuare. Mă gândesc cum vor fi — fără Richard, fără bani, fără Londra, fără libertate. Fără Sue.

Astfel că, vedeţi, doar din dragoste — nu din dispreţ, nu din răutate, ci doar din dragoste — ajung în cele din urmă să o rănesc.

Capitolul unsprezece

Plecăm, aşa cum am plănuit, în ultima zi a lui aprilie. Acum se încheie şederea lui Richard la Briar. Tablourile unchiului sunt înrămate şi legate. Mă duce să mi le arate, în chip de răsfăţ.

— O treabă pe cinste, îmi spune. Nu crezi, Maud? Ei?

— Da, domnule.

— Te uiţi?

— Da, domnule.

— Da. Foarte bună treabă. Socot că o să trimit după Hawtrey şi Huss. O să-i chem... săptămâna viitoare? Ce zici? Să facem din asta un eveniment?

Nu îi răspund. Îmi închipui sufrageria, salonul — şi pe mine într-un alt loc, întunecat, îndepărtat. Unchiul se întoarce către Richard.

— Rivers, îi spune, ţi-ar plăcea să revii ca musafir, cu Hawtrey?

Richard se înclină cu un aer dezolat.

— Mă tem, domnule, că voi fi reţinut în altă parte...

— Regretabil. Ai auzit, Maud? Foarte regretabil...

Descuie uşa. Domnul Way şi Charles trec prin galerie cu genţile lui Richard. Charles se şterge cu mâneca la ochi.

— Haide, vino-ţi în fire! îi strigă domnul Way, turbat de mânie şi dând din picior.

Charles ridică privirea, ne vede ieşind din odaia unchiului — îl vede pe unchiul, pesemne — şi se cutremură cu un soi de spasm, apoi o rupe la fugă. Atunci se cutremură şi unchiul.

— Vezi, Rivers, la ce chinuri sunt supus? Domnule Way, sper că o să-l prinzi şi o să-l biciuieşti!

— Aşa voi face, domnule, răspunde domnul Way.

Richard se uită la mine cu un zâmbet. Eu nu-i zâmbesc. Şi când, ajuns la trepte, îmi ia mâna, degetele îmi atârnă inerte în ale lui.

— Cu bine, îmi spune.

Nu-i răspund. Se întoarce spre unchiul:

— Domnule Lilly. Rămas-bun, domnule!

— Chipeş bărbat, spune unchiul pe când brişca dispare în depărtare. Ei, Maud? Ce-i, eşti tăcută? Nu îţi va fi pe plac să revii la rânduielile

noastre solitare?

Ne întoarcem în casă. Domnul Way se opinteşte să închidă uşa umflată, iar holul se cufundă în întuneric. Urc scările alături de unchiul, aşa cum le-am urcat pe vremuri cu doamna Stiles. De câte ori, mă întreb, le-am tot urcat de atunci? De câte ori mi-am pus călcâiul pe locul ăsta ori pe acela? Câte perechi de papuci, câte rochii ţepene, câte mănuşi am purtat până nu m-au mai încăput ori s-au destrămat? Câte cuvinte voluptuoase am citit în gând? Câte cu voce tare, pentru plăcerea domnilor?

Scările, papucii, mănuşile, cuvintele, domnii — toate acestea vor rămâne chiar dacă evadez. Nu-i aşa? Mă gândesc iarăşi la odăile din casa unchiului: sufrageria, salonul, biblioteca. Mă gândesc la mărunta semilună pe care am scrijelit-o cândva în vopseaua ce acoperă geamurile bibliotecii. Încerc să mi-o închipui fără ochi. Îmi amintesc că m-am trezit odată, m-am uitat cum odaia se încheagă din întuneric şi mi-am zis *N-am să scap în veci de aici!* Acum ştiu că voi scăpa. Însă socot că Briar mă va bântui şi el. Sau eu o să-l bântui în vreme ce o să-mi trăiesc viaţa sumbră şi neîndestulată în afara zidurilor sale.

Mă gândesc ce fel de stafie voi fi: o stafie ordonată şi monotonă, ce păşeşte la nesfârşit pe tălpi moi printr-o casă năruită, urmând modelele covoarelor străvechi.

Însă poate că până la urmă sunt deja o stafie. Căci mă duc la Sue, iar ea îmi arată rochiile şi rufăria pe care o să le luăm cu noi, bijuteriile pe care vrea să le lustruiască, genţile pe care le va umple. Numai că le face pe toate fără să-mi întâlnească privirea, iar eu mă uit şi nu spun nimic. Mai degrabă îi văd mâinile decât obiectele pe care le ia. Simt cum i se iuţeşte răsuflarea, văd cum i se mişcă buzele, însă vorbele ei mi se şterg din minte în clipa când le rosteşte. Într-un sfârşit nu mai are nimic să-mi arate. Nu ne mai rămâne decât să aşteptăm. Luăm masa. Mergem la mormântul mamei. Mă uit lung la piatră, dar nu simt nimic. Vremea e blândă şi umedă. Pe sub tălpi ni se scurge roua stoarsă din pământul verde, încolţit, iar poalele rochiilor ne sunt brăzdate de nămol.

M-am lăsat în voia planului lui Richard, aşa cum m-am lăsat pe vremuri în mâinile unchiului. Urzeala, evadarea — acum par întreţinute mai degrabă de dorinţele lui decât de ale mele. M-am golit de dorinţe. Stau la cină, mănânc, citesc, mă întorc la Sue, o las să mă îmbrace după plac, beau vin, atunci când îmi oferă, stau la fereastră lângă ea. Ţopăie agitată de pe un picior pe altul.

— Uitaţi-vă la lună, îmi spune încet. Cum mai străluceşte! Uitaţi-vă la umbrele de pe iarbă... Cât e ceasul? Nu-i nici unsprezece…? Când mă gândesc că domnul Rivers e în clipa asta undeva pe fluviu...

Un singur lucru vreau să fac înainte de plecare: o faptă — o faptă cumplită — a cărei viziune s-a înălţat, îmboldindu-mă şi alinându-mă, în toate furiile mele încrâncenate, în toate ceasurile de somn întunecat şi neliniştit ale vieţii mele la Briar. Iar acum, în vreme ce sorocul fugii noastre se apropie, în vreme ce casa se cufundă în tăcere, încremenită şi nebănuitoare, trec la treabă. Sue mă lasă singură, pentru a cerceta genţile. O aud cum desface catarame. Asta şi aştept.

Ies pe furiş din odaie. Ştiu drumul, n-am nevoie de lampă, iar rochia închisă la culoare mă ascunde. Merg spre capul scărilor, străbătând iute peticele rupte din clarul de lună pe care ferestrele le aştern pe podea. Apoi mă opresc şi ascult. Tăcere. Aşa că înaintez mai departe pe coridorul aflat vizavi de al meu, străbătând o cale ce-o oglindeşte pe aceea de la odăile mele până aici. Ajunsă la prima uşă, mă opresc şi ascult iar, ca să mă încredinţez că totul e încă înăuntru.

E uşa de la odăile unchiului. N-am mai intrat niciodată aici, însă, după cum am bănuit, clanţa şi balamalele sunt unse şi se rotesc fără zgomot. Covorul e gros şi îmi înăbuşă paşii ca pe nişte şoapte.

Salonul lui e şi mai întunecat decât al meu şi pare mai mic. Are tapiserii pe pereţi şi alte dulapuri cu cărţi. Nu mă uit la ele. Mă duc la uşa de la camera de culcare, îmi lipesc urechea de lemn, apoi pun mâna pe clanţă şi apăs. Un ţol, doi, trei... Îmi ţin respiraţia, cu mâna la inimă. Nici un sunet. Deschid uşa mai larg, mă opresc şi trag iarăşi cu urechea. Dacă dă să se trezească, o să fac cale-ntoarsă. Se mişcă oare? Preţ de-o clipă nu se întâmplă nimic. Totuşi aştept încă, nesigură. Apoi se aude sunetul potolit şi hârâit al răsuflării sale.

Şi-a tras perdelele baldachinului, însă ţine o lampă pe masă, aşa cum fac şi eu. Mi se pare curios. N-aş fi crezut în veci că întunericul îl nelinişteşte. Însă lumina aceasta slabă îmi e de ajutor. Fără să mă urnesc de la uşă, mă uit în jur şi zăresc în sfârşit cele două obiecte după care am venit. Pe măsuţa de toaletă, lângă urciorul cu apă: lanţul ceasornicului, cu cheia bibliotecii prinsă de el cu panglica de catifea roasă, şi briciul.

Mă apropii iute şi le iau. Lanţul se descolăceşte fără zgomot şi îl simt lunecându-mi pe mănuşă. Ce-ar fi să cadă...? Nu cade. Cheia se balansează ca un pendul. Briciul e mai greu decât m-am aşteptat. Lama e trasă, dar nu până la capăt, cu tăişul la vedere. O desfac mai bine şi o îndrept spre lumină. Trebuie să fie ascuţită ca să fac ce vreau cu ea. Socot că e îndeajuns de ascuţită. Ridic privirea. În oglinda de deasupra căminului, desprinsă de umbrele odăii, mă văd pe mine însămi, îmi văd mâinile: într-una o cheie, în cealaltă un cuţit. Aş putea fi luată drept o fată dintr-o alegorie*. Înşelarea încrederii.*

În spatele meu perdelele baldachinului nu sunt chiar lipite, în spaţiul

dintre ele o rază de lumină — atât de slabă, că nici nu e lumină, ci mai degrabă o subţiere a beznei — se întinde până la chipul unchiului. Nu l-am mai văzut niciodată dormind. Silueta îi pare plăpândă, ca de copil. Pătura îi e trasă până la bărbie, fără cute, bine întinsă. Pufăie în somn, lăsând răsuflarea să-i iasă printre buze. Visează — vise cu litere negre, poate, în cicero, legate în marochin şi piele de viţel. Numără cotoare. Ochelarii aşteaptă, cu braţele încrucişate, pe masa de la căpătâi. Sub genele unui ochi moale se zăreşte o fâşie îngustă de umezeală. Briciul mi se încălzeşte în mână...

Însă nu e o poveste de soiul acela. Încă nu. Stau şi-l privesc cum doarme aproape un minut. Apoi plec. Fac cale întoarsă tot aşa cum am venit — ferit şi fără zgomot. Merg la scări, iar pe acolo la bibliotecă şi, odată intrată, închid uşa şi aprind o lampă. Inima îmi bate acum mai tare ca oricând. Teama şi nerăbdarea îmi dau o stare de rău. Însă timpul zboară şi nu pot aştepta. Mă duc la rafturile unchiului şi deschid geamurile vitrinelor. Încep cu *Ridicarea cortinei,* prima carte pe care mi-a pus-o în mâini. O iau, o deschid şi o pun pe biroul lui. Apoi ridic briciul, îl ţin strâns şi îl desfac bine. Lama e ţeapănă şi zvâcneşte de la sine până la capăt. Doar asta îi e natura: să taie.

Şi totuşi e greu, e cumplit de greu şi mai că nu izbutesc să lipesc prima oară metalul de hârtia elegantă şi golaşă. Aproape că mă tem ca nu cumva cartea să scoată vreun ţipăt şi să mă dea de gol. Însă nu ţipă. Ci mai degrabă *suspină,* tânjind parcă după propria sfâşiere, iar când aud sunetul acesta, tăieturile îmi devin mai iuţi şi mai precise.

Când mă întorc la Sue, ea stă la fereastră şi îşi frânge mâinile. A bătut miezul nopţii. M-a socotit pierdută. Acum e prea uşurată ca să mă certe.

— Poftiţi pelerina, îmi spune. Încheiaţi-vă acuma. Repede! Luaţi-vă geanta... Nu aceea, e prea grea. Acum trebuie să mergem.

Crede că am emoţii. Îşi duce un deget la buzele mele.

— Nu vă pierdeţi acum cu firea, îmi spune.

Apoi mă ia de mână şi mă conduce prin casă.

Păşeşte pe nesimţite, ca un tâlhar. Îmi spune pe unde să merg. Nu ştie că mai adineauri am stat, uşoară ca o umbră, şi m-am uitat la unchiul. Însă apoi o luăm pe căile servitorilor, iar coridoarele şi scările golaşe îmi sunt străine. Toată partea aceea a casei îmi e străină. Nu-mi dă drumul la mână până când ajungem la uşa de jos. Apoi îşi lasă geanta pe podea şi unge cu unsoare încuietoarea şi zăvoarele, ca să se învârtească uşor. Îmi întâlneşte privirea şi îmi face cu ochiul, ca un băiat. Inima mi se strânge dureros în piept.

Apoi uşa se deschide şi Sue mă trage în noapte. Iar parcul e altfel şi

casa pare ciudată — căci, fireşte, n-am mai văzut-o niciodată la ceasul acesta, am stat doar la fereastră şi m-am uitat afară. De-aş sta acum acolo, oare m-aş vedea cum alerg, trasă de Sue după ea? Oare aş părea la fel de golită de culoare şi adâncime ca pajiştea, copacii, pietrele şi butucii de iederă? Preţ de-o clipă şovăi, întorc capul şi privesc geamul, aproape încredinţată că, de-ar fi să aştept un pic, o să-mi zăresc chipul acolo. Apoi mă uit la celelalte ferestre. Oare nu se va deştepta nimeni, nu va veni nimeni să mă cheme înapoi?

Nu se deşteaptă nimeni, nu mă cheamă nimeni. Sue mă trage iarăşi de mână, iar eu întorc capul şi o urmez. Am cheia de la poarta din zid. După ce trecem şi o încui la loc, o las să cadă printre trestii. Cerul e senin. Stăm în umbră fără să vorbim — două Tisbe aşteptându-l pe Piram. Jumătatea de lună argintează apa fluviului şi o colorează pe jumătate într-un negru tăciune.

El nu iese din jumătatea neagră. Luntrea pluteşte, afundată în apă — o luntre cănită, zveltă, înălţată la prova. Luntrea întunecată a viselor mele. Privesc cum se apropie, simt cum mâna lui Sue se răsuceşte într-a mea; apoi mă depărtez de ea, prind frânghia pe care mi-o azvârle el şi îl las să mă îndrume spre locul meu, fără să opun vreo rezistenţă. Sue vine lângă mine, clătinându-se, complet descumpănită. Richard propteşte o vâslă în mal şi, când Sue se aşază, facem un ocol şi ne lăsăm purtaţi de curent.

Nu vorbeşte nimeni. Nu mişcă nimeni, în afară de Richard, care vâsleşte. Lunecăm încet, în tăcere, spre iadurile noastre întunecate şi despărţite.

Ce urmează? Ştiu că înaintarea pe fluviu este lină şi că mi-ar plăcea să nu părăsesc luntrea, dar sunt silită să cobor şi să urc pe un cal. În oricare alt caz mi-ar fi teamă de cal, însă acum stau inertă în şa, lăsându-l să mă care — după cum l-aş lăsa şi să mă azvârle, cred, dacă ar vrea să facă asta. Ţin minte biserica de cremene, lujerii de pana-zburătorului, mănuşile mele albe, mâna mea dezgolită, trecută din cinci degete în alte cinci degete, apoi zgâriată de înfigerea unui inel. Sunt pusă să rostesc anumite cuvinte, pe care acum le-am uitat. Îl ţin minte pe pastor, într-un stihar cu pete cenuşii. Nu-mi amintesc chipul lui. Ştiu că Richard mă sărută. Ţin minte o carte, un condei pus în mâna mea, scrierea numelui meu. Nu-mi mai amintesc drumul de la biserică. Ce-mi vine în minte apoi e o odaie, Sue descheindu-mi rochia, apoi o pernă aspră sub obraz, o pătură şi mai aspră — şi lacrimi. Mâna mi-e dezgolită şi are încă pe deget inelul acela. Degetele lui Sue lunecă dintr-ale mele.

— Acum trebuie să fii altfel, îmi spune şi eu îmi întorc faţa de la ea.

Când mă uit iar, a plecat. În locul ei stă Richard. Zăboveşte o clipă în dreptul uşii, cu ochii pironiţi într-ai mei, apoi răsuflă şi îşi duce dosul palmei la gură, pentru a-şi înăbuşi hohotul de râs.

— Vai, Maud, îmi spune încet, clătinând din cap.

Îşi şterge barba şi gura.

— Noaptea nunţii noastre, continuă, izbucnind iarăşi în râs. Îl urmăresc fără cuvinte, cu pătura trasă până la gât. Acum am mintea limpede. Sunt pe deplin trează. Când tace, aud casa de dincolo de el. Scările se lungesc, risipind apăsarea paşilor săi. Un şoarece sau o pasăre se mişcă în golul de deasupra grinzilor. Sunetele parcă nu se aud cum trebuie. Pesemne că gândul ăsta mi se citeşte pe chip.

— Ţi se pare ciudat aici, îmi spune, apropiindu-se. Nu îţi bate capul. În curând o să fii la Londra. Acolo e mai multă viaţă. Ţine minte asta.

Nu îi răspund.

— N-ai de gând să vorbeşti? Hmm, Maud? Ei, nu trebuie să te porţi nefiresc. Nu acum, cu mine. Noaptea nunţii, Maud!

Vine la căpătâiul patului. Ridică mâna, apucă tăblia chiar deasupra pernei mele şi începe s-o scuture zdravăn, până când picioarele patului se hurducă şi alunecă scrâşnit pe podea.

Închid ochii. Zgâlţâitul continuă o vreme, apoi patul încremeneşte. Însă Richard îşi ţine braţul deasupra mea şi îi simt privirea. Îi simt statura şi parcă forma lui întunecată străbate până şi prin pleoapele mele închise. Îl simt schimbat. Şoarecele sau pasărea încă se mişcă pe tavanul odăii şi cred că Richard îşi dă capul pe spate, pentru a-i urmări calea. După aceea casa se cufundă în tăcere şi el mă cercetează iarăşi.

Apoi îi simt răsuflarea repezită pe obraz. Mi-a suflat în faţă. Deschid ochii.

— Hei, spune el încet.

Mă priveşte ciudat.

— Să nu-mi spui că te temi.

Înghite în sec. Apoi îşi coboară încet braţul de pe tăblie. Tresar, închipuindu-mi că mă va plesni. Însă nu o face. Îşi plimbă privirea pe chipul meu, pironindu-şi-o apoi în adâncitura gâtului. Priveşte cu un aer fascinat.

— Ce tare îţi bate inima, îmi şopteşte.

Îşi coboară apoi palma, de parcă ar vrea să-mi cerceteze cu degetul zbaterea sângelui.

— Hai, pune mâna! îi spun. Dacă pui mâna, eşti mort. Am otravă în mine.

Mâna i se opreşte la două degete de gâtul meu. Îi întorc privirea fără să clipesc. Se îndreaptă de spate. Gura îi zvâcneşte, apoi naşte un rictus dispreţuitor.

— Ţi-ai închipuit că te doresc? mă întreabă. Da?

Cuvintele îi ies aproape şuierate — căci, de bună seamă, nu poate vorbi prea tare, ca să nu-l audă Sue. Se depărtează, netezindu-şi agitat părul pe după urechi. O geantă îi stă în drum şi îi trage un şut.

— La dracu’! spune el.

Îşi scoate vestonul, apoi trage de un buton de manşetă şi se apucă să-şi suflece furios o mânecă.

— Chiar trebuie să te holbezi aşa? mă întreabă în vreme ce-şi dezgoleşte braţul. Nu ţi-am spus deja că eşti în siguranţă? Dacă mă crezi mai bucuros decât tine că mă văd însurat...

Se întoarce la pat.

— Trebuie totuşi să mă arăt bucuros, îmi spune indispus. Şi ăsta e unul din lucrurile prin care îţi arăţi bucuria când te căsătoreşti. Ai uitat?

A tras deoparte pătura, dezvăluind aşternutul ce acoperă salteaua în dreptul şoldului meu.

— Mută-te mai încolo, îmi spune.

Îl ascult. Se aşază, apoi se întoarce stângaci. Îşi vâră mâna în buzunarul pantalonilor şi scoate ceva. Un briceag.

Îl văd şi mă gândesc pe dată la briciul unchiului. Însă aia a fost într-o altă viaţă, când m-am furişat prin casa aceea adormită şi am tăiat pagini din cărţi. Acum privesc cum Richard îşi vâră unghia în şanţul briceagului şi îi desface lama. Are pete negre. O priveşte cu dezgust, apoi şi-o lipeşte de braţ. Însă o face şovăielnic şi tresare la atingerea metalului. Apoi lasă briceagul în jos.

— La dracu’! spune iarăşi, apoi îşi netezeşte favoriţii şi părul, îmi surprinde privirea.

— Nu te uita la mine aşa neajutorată! N-ai nici un strop de sânge, ca să mă cruţi de-o suferinţă? N-ai un... o scurgere din aceea de care suferă femeile?

Nu-i răspund. Se strâmbă iarăşi.

— Ei, chiar îţi stă în fire! Aş fi zis că dacă tot eşti silită să sângerezi, ai putea s-o faci cu vreun folos. Dar nu...

— Ai de gând să mă jigneşti în toate felurile cu putinţă? îl întreb.

— Ţine-ţi gura! îmi răspunde.

Continuăm să vorbim în şoaptă.

— E spre binele amândurora. Nu te văd oferindu-te să-ţi crestezi braţul.

I-l ofer pe dată. Mi-l respinge cu un gest.

— Nu, nu! spune. O s-o fac eu într-o clipă.

Trage aer în piept şi îşi mută lama în palmă, sprijinind-o de una din liniile din partea de jos a podului acesteia, pe un petic de carne fără păr. Se opreşte iarăşi, mai răsuflă o dată, apoi taie iute.

— Iisuse Hristoase! exclamă, strâmbându-se.

Câţiva stropi de sânge ţâşnesc din tăietură. În lumina lumânării par negri pe podul alb al palmei. Îi lasă să se prelingă pe pat. Nu curge prea mult. Îşi apasă cu degetul mare pielea încheieturii şi a palmei, iar atunci picură mai mult sânge. Nu îmi urmăreşte privirea. După câteva clipe, totuşi, îmi spune încet:

— Ţi se pare îndeajuns?

Îi cercetez chipul.

— Nu ştii?

— Nu, nu ştiu.

— Bine, dar...

— Dar ce?

Clipeşte.

— Te gândeşti, pesemne, la Agnes. Nu-i înfrumuseţa situaţia. Poţi face de ruşine o fată în mai multe feluri decât acela. Ar trebui să ştii.

Sângele curge în continuare slab. Richard înjură. Mă gândesc la Agnes, la felul cum mi-a arătat gura ei înroşită şi umflată, îmi întorc faţa dinspre el, cuprinsă de un soi de greaţă.

— Hai odată, Maud! mă îndeamnă atunci. Zi-mi până nu leşin. Trebuie să fi citit despre asemenea treburi. Sunt sigur că unchiul tău i-a rezervat o trimitere în blestematul ăla de catalog al lui, nu? Maud?

Privesc iarăşi în silă picăturile lăţite de sânge. Încuviinţez. La sfârşit îşi lipeşte încheietura de aşternut şi întinde sângele. Apoi îşi priveşte încruntat tăietura. Obrazul i s-a cam albit. Se strâmbă.

— Câtă silă i se poate face omului, zice apoi, doar văzând câţiva stropi vărsaţi din sângele lui. Şi ce bestii sunteţi voi, femeile, mă gândesc, de vreme ce înduraţi aşa ceva lună de lună. Nu-i de mirare că înnebuniţi aşa uşor. Vezi cum se desface carnea? îmi arată el palma. Cred că până la urmă m-am tăiat prea adânc. E vina ta. M-ai stârnit. Ai nişte coniac? Cred că un pic de coniac m-ar pune pe picioare.

Şi-a scos batista şi acum şi-o apasă pe tăietură.

— Nu am coniac, îi răspund.

— N-ai coniac. Ce ai atunci? Măcar vreo doctorie? Haide, văd după faţa ta că ai.

Se uită în jur.

— Unde o ţii?

Şovăi. Însă acum, că a adus vorba de asta, pofta de picături începe să mi se strecoare în inimă şi mădulare.

— În geanta de piele, îi spun.

Îmi aduce sticluţa, îi scoate dopul, amuşinează şi se strâmbă.

— Adu-mi şi mie un pahar, continui.

Găseşte o cană şi toarnă un pic de apă tulbure.

— Eu nu vreau aşa, îmi spune în vreme ce eu picur din doctorie. Asta ţi-e de folos ţie. Eu vreau ceva mai tare.

Îmi ia sticluţa, îşi dezveleşte tăietura şi lasă să se prelingă un singur strop în carnea despicată. Îl ustură. Se schimonoseşte. Linge picăturile ce se preling din rană. Oftează cu ochii întredeschişi, urmărindu-mă cum beau, mă înfior, apoi mă las înapoi pe pernă, cu cana la piept. Într-un sfârşit zâmbeşte. Râde.

— „Ce face un cuplu distins în noaptea nunţii”, spune. S-ar putea scrie un articol despre noi într-un ziar din Londra.

Mă înfior iarăşi. Trag mai bine pătura, iar aşternutul cade, acoperind petele de sânge. Mă întind după sticlă. El ajunge însă primul la ea şi o depărtează de mine.

— Nu, nu, spune Richard. Nu câtă vreme te arăţi atât de îndărătnică. În noaptea asta o ţin eu.

O vâră în buzunar şi sunt prea vlăguită ca să încerc să i-o iau. Se ridică şi cască. Îşi trece degetele peste faţă şi se freacă bine la ochi.

— Ce obosit sunt! spune. E trecut de trei, ştii?

Nu zic nimic, iar el ridică din umeri. Însă adastă la capul patului, privind cumva şovăitor în jos, la locul de lângă mine. Apoi îmi vede faţa şi se preface că se înfioară.

— Până la urmă nu m-ar mira prea tare să mă trezesc gâtuit de degetele tale, îmi spune. Nu, n-am să risc.

Se apropie de foc, îşi umezeşte degetul mare şi arătătorul, stinge lumânarea, apoi se ghemuieşte pe fotoliu şi se înveleşte cu vestonul în chip de pătură. Blestemă vreun minut, cred, frigul, forma fotoliului şi felul în care stă. Însă adoarme înaintea mea.

Când adoarme, mă ridic, mă duc repede la fereastră şi dau deoparte perdeaua. Luna încă străluceşte din plin şi nu vreau să stau pe întuneric. Însă de fapt fiecare suprafaţă scăldată în lumina argintie îmi e străină şi când întind mâna o dată, ca să pun degetul pe un semn de pe perete, semnul şi peretele, deşi se lasă atinse, par să se înstrăineze şi mai mult. Pelerina, rochia şi rufăria îmi sunt în şifonier. Genţile îmi sunt închise. Mă tot uit după ceva al meu şi îmi zăresc până la urmă cizmele în umbra lavoarului. Mă duc într-acolo, mă ghemuiesc şi îmi aşez mâinile pe ele. Mă trag înapoi, aproape îndreptându-mă de spate, apoi le ating iar.

Mă întind în pat şi ascult atentă, dând să prind vreun sunet cunoscut — clopote sau scârţâituri de balamale. Nu se aud decât zgomotele acelea fără noimă — suspinele scândurilor, furişarea şoarecelui sau a păsării. Întind gâtul şi mă uit la peretele din spatele meu. De cealaltă parte a lui e Sue. Dacă s-ar răsuci în pat, dacă mi-ar spune numele, socot c-aş auzi-o. Ar putea scoate orice sunet, absolut oricare, căci sunt

încredinţată că mi-ar ajunge la ureche.

Nu scoate nici un sunet. Richard se mişcă în fotoliu. Razele lunii se târăsc pe podea. După o vreme adorm. Adorm şi visez Briar. Însă coridoarele casei nu mai sunt aşa cum mi le amintesc, întârzii la unchiul meu şi m-am rătăcit.

După aceea Sue vine în fiecare dimineaţă ca să mă spele, să mă îmbrace, să-mi pună mâncarea în faţă, să-mi ia farfuria neatinsă. Însă, la fel ca în ultimele zile la Briar, nu-mi întâlneşte niciodată privirea. Odaia e mică. Stă lângă mine, însă rareori vorbim. Brodează. Mă joc cu cărţile — doiarul de cupă îndoit de călcâiul meu, pe care-l simt aspru când îl ating cu degetele dezgolite. Richard nu intră în odaie toată ziua. Noaptea blestemă. Blestemă uliţele mizerabile de la ţară, care îi înnămolesc cizmele, îmi blestemă tăcerea şi purtarea ciudată. Blestemă aşteptarea. Mai presus de toate, blestemă muchiile ascuţite ale fotoliului.

— Uită-te la umărul meu, îmi spune. Vezi? Îmi iese din încheietură. Mai că mi s-a desprins. Într-o săptămână o să fiu diform. Cât despre cutele astea... îşi netezeşte el furios pantalonii. Până la urmă mai bine îl luam pe Charles. În ritmul ăsta, o să ajung la Londra doar ca să mă ascund de râsetele oamenilor de pe străzi.

Londra, îmi spun în gând. Pentru mine cuvântul acesta nu mai înseamnă acum nimic.

O dată la câteva zile se duce călare ca să afle veşti despre unchiul meu. Fumează atât de multe ţigări, că pata de pe arătătorul pârlit i se întinde până pe degetul învecinat. Când şi când mă lasă să iau câte o doză din doctoria mea, însă o păstrează tot timpul la el.

— Foarte bine, îmi spune, privindu-mă cum beau. De-acum nu mai e mult. Ei, dar ce slabă şi palidă te-ai făcut! Iar Sue se rotunjeşte din ceas în ceas, ca una din purcelele negricioase ale jupânesei Cream. Pune-o mâine să se îmbrace în cea mai bună rochie a ta, bine?

Fac întocmai. Acum aş face orice ca să pun capăt lungii aşteptări. Mă prefac înfricoşată, frământată şi plânsă, în vreme ce el se apleacă să mă mângâie şi să mă certe. Mă prefac, dar fără să mă uit la Sue — sau uitându-mă cu sfială şi deznădejde, să văd dacă roşeşte sau pare ruşinată. Dar nu. Acum, când mă ating, mâinile ei, pe care mi le amintesc cum au lunecat pe carnea mea, cum au apăsat, s-au răsucit şi m-au deschis, mâinile ei, zic, sunt albe şi complet golite de viaţă. Chipul i s-a închis. Aşteaptă doar, ca şi noi, venirea doctorilor.

Aşteptăm — nu ştiu câtă vreme. Două săptămâni sau trei. Până la urmă, într-o noapte Richard îmi spune:

— Vin mâine.

Apoi îl aud dimineaţa:

— Vin azi. Îţi aminteşti?

Am avut nişte vise cumplite.

— Nu pot să-i primesc, îi spun. Trebuie să-i trimiţi înapoi. Să vină altă dată.

— Nu fi urâcioasă, Maud.

Se ridică şi se îmbracă, prinzându-şi gulerul şi cravata. Vestonul îi e pe pat, bine întins.

— Nu-i primesc! îi strig.

— Ba îi primeşti, îmi răspunde, căci, odată ce-i vezi, pui capăt întregii poveşti. Urăşti locul ăsta. E vremea să plecăm.

— Sunt prea nervoasă.

Nu răspunde. Se întoarce şi-şi trece o perie prin păr. Mă aplec şi îi înşfac vestonul. Găsesc buzunarul, sticluţa cu picăturile — însă el vede, vine iute la mine şi mi-o smulge din mâini.

— A, nu! îmi spune atunci. Nu te vreau pe jumătate dusă de pe lumea asta. N-o să risc să greşeşti cumva doza şi să strici totul! Nu! Trebuie să ai mintea cât se poate de limpede.

Vâră sticluţa înapoi în buzunar. Când mă întind iarăşi, se fereşte.

— Lasă-mă, îi spun. Richard, lasă-mă! O picătură doar, îţi jur!

Buzele îmi tremură când rostesc cuvintele. Clatină din cap şi îşi curăţă vestonul de urmele degetelor mele.

— Nu încă, îmi spune. Fii cuminte. Trebuie să munceşti pentru ea.

— Nu pot! N-am să fiu calmă fără o doză!

— Vei încerca, de dragul meu. De dragul amândurora, Maud.

— La dracu’ cu tine!

— Da, da, la dracu’ cu noi, cu noi toţi!

Oftează. Apoi se apucă iar să se pieptene. După câteva clipe, când mă las moale înapoi în pat, ochii lui privesc ţintă într-ai mei.

— De ce te apucă pandaliile în halul ăsta, ei? mă întreabă aproape blând. Acum te-ai mai calmat? Foarte bine. Ştii ce-ai de făcut când vin la tine? Pune-o pe Sue să te aranjeze un pic. Atât. Poartă-te firesc. Plângi un pic dacă trebuie. Sigur ştii ce să spui?

Ştiu, cu toate că nu vreau, căci am repetat adesea planul. Aştept, apoi încuviinţez.

— Fireşte, spune şi se bate cu mâna peste buzunar, unde ţine sticluţa cu picături. Gândeşte-te la Londra, continuă. Acolo sunt spiţerii la orice colţ de stradă.

Buzele îmi tremură de dispreţ.

— Socoţi că o să-mi mai vreau doctoria la Londra?

Cuvintele îmi par stinse până şi mie. Richard întoarce capul fără să

răspundă, poate pentru a-şi ascunde un zâmbet. Apoi ia briceagul, se aşază lângă foc şi îşi curăţă unghiile, scuturând când şi când lama, pentru a azvârli tacticos în flăcări firele de murdărie.

Mai întâi îi duce la Sue. De bună seamă, o cred soţia lui, care şi-a pierdut minţile şi i se pare că-i o servitoare, aşa că vorbeşte ca toate slujnicele şi trăieşte într-o odaie de slujnică. Aud scârţâitul scărilor şi al podelelor sub ghetele lor. Le aud glasurile — joase, monotone —, însă nu şi cuvintele. Glasul lui Sue nu îl aud deloc. Stau pe pat până vin la mine, iar atunci mă ridic şi fac o reverenţă.

— Susan, spune încet Richard. Slujnica soţiei mele.

Doctorii dau din cap. Încă nu spun nimic. Însă li se pare că arăt ciudat. Îi văd cum mă cercetează. Şi Richard e cu ochii pe mine. Apoi se apropie.

— O fată credincioasă, le spune el doctorilor. Din nefericire, tăria i-a fost greu încercată în ultimele două săptămâni.

Mă conduce de la pat până la fotoliu, în lumina venită de la fereastră.

— Stai aici, în fotoliul stăpânei, îmi spune el blând. Şi-acum linişteşte-te. Aceşti domni nu vor decât să-ţi pună câteva întrebări neînsemnate. Trebuie să le răspunzi cinstit.

Îmi apasă mâna. Mă gândesc că o face ca să mă îmbărbăteze sau să mă prevină. Apoi simt cum degetele i se strâng în jurul unuia dintr-ale mele. Încă port verigheta. O scoate şi şi-o strecoară în palmă.

— Foarte bine, spune unul din doctori, acum ceva mai mulţumit.

Celălalt îşi însemnează totul într-un carnet. Îl văd întorcând o pagină şi dintr-odată mi se face dor de hârtie.

— Foarte bine. Am văzut-o pe stăpâna ta. Bine faci că te gândeşti la bunăstarea şi sănătatea dânsei, căci — îmi pare rău să-ţi spun — ne temem că e bolnavă. Chiar foarte bolnavă. Ştii că e încredinţată că îţi poartă numele, că are un trecut ca al tău? Ştii asta?

Richard ne priveşte.

— Da, domnule, răspund în şoaptă.

— Te cheamă Susan Smith?

— Da, domnule.

— Şi ai slujit-o pe doamna Rivers — la vremea aceea domnişoara Lilly — în casa dânsei, la Briar, înainte de nuntă?

Încuviinţez din cap.

— Şi mai înainte unde ai slujit? Cumva la o familie pe nume Dunraven, la presupusa adresă Whelk Street, în Mayfair?

— Nu, domnule. Nu am auzit de oamenii aceştia. Sunt scorneala doamnei Rivers.

Vorbesc ca o servitoare. Şi spun, fără tragere de inimă, altă adresă şi altă familie — una din cunoştinţele lui Richard, pe care se poate bizui că va turna povestea de care avem nevoie dacă le trece prin cap doctorilor să-i caute. Însă nu credem că o vor face.

Doctorul încuviinţează iarăşi.

— Şi doamna Rivers? întreabă. Ai adus vorba de „scorneala” ei. Când au început scornelile?

— Doamna Rivers părea adesea ciudată, răspund încet după ce înghit în sec. Slugile de la Briar ziceau de ea cum că nu e tocmai cum trebuie la cap. Mi se pare că a avut o mamă nebună, domnule.

— Ei, hai! mă întrerupe suav Richard. Doctorii nu vor să audă bârfele servitorilor. Spune-ţi doar propriile observaţii.

— Da, domnule, îi răspund.

Îmi pironesc privirea în podea. Scândurile sunt scobite, iar din lemn se înalţă aşchii groase ca nişte ace.

— Dar căsătoria doamnei Rivers? întreabă doctorul. Cum a afectat-o?

— Taman asta, domnule, a iscat schimbarea, îi răspund. Înainte a arătat că îl iubeşte pe domnul Rivers şi la Briar socoteam cu toţii că domnul se îngrijeşte de dânsa — întâlnesc privirea lui Richard — şi-o face tare tine, domnule! Toţi am crezut c-o s-o scoată din ale dânsei. Dar după aia, de la noaptea nunţii încoace, s-a făcut aşa de ciudată...

Doctorul îşi priveşte colegul.

— Observi, îi spune, cât de bine se potriveşte relatarea cu aceea a doamnei Rivers? E cu adevărat remarcabil! Ca şi cum, făcând din propria-i viaţă o povară, caută să i-o treacă altcuiva, mai bine înzestrat să o poarte. S-a preschimbat într-o născocire!

Se întoarce iar spre mine.

— Chiar aşa, o născocire, repetă gânditor. Spune-mi, domnişoară Smith, stăpânei tale îi plac cărţile? Îi place să citească?

Îi întâlnesc privirea, însă gâtlejul pare să mi se închidă sau să mi se umple de aşchii, asemenea scândurilor din podea. Nu pot răspunde. Richard vorbeşte în numele meu.

— Soţia mea, spune el, s-a născut într-un mediu literar. Unchiul ei, care a crescut-o, este un om dedicat învăţăturii şi s-a ocupat de educaţia ei aşa cum ar fi făcut cu un fiu. Cărţile au fost prima pasiune a doamnei Rivers.

— Ei, poftim! exclamă doctorul. Unchiul dânsei e un domn admirabil, nu mă îndoiesc. Însă expunerea prelungită a fetelor la literatură... înfiinţarea colegiilor pentru femei...

Fruntea îi luceşte de transpiraţie.

— Creştem o naţiune de femei cu creiere cultivate. Mă tem că boala soţiei dumitale face parte dintr-o epidemie mai întinsă. Mă tem pentru

viitorul rasei noastre, domnule Rivers, şi pot să ţi-o spun încă de pe-acum. Iar noaptea nunţii, după cum ziceai, a fost începutul acestui acces recent de demenţă... Oare poate fi — şi îşi coboară cu tâlc glasul, făcând schimb de priviri cu doctorul care scrie — mai limpede de-atât?

Îşi bate uşurel buzele cu degetul.

— Am văzut cum s-a făcut mică atunci când am atins-o ca să-i iau pulsul la încheietură. Am observat, de asemenea, că nu poartă verigheta.

La auzul cuvintelor lui, Richard se însufleţeşte şi se preface că scoate ceva din buzunar. Se spune că norocul le vine în ajutor ticăloşilor.

— Iat-o, spune el solemn, arătând verigheta galbenă. Şi-a scos-o blestemând, căci acum vorbeşte ca o servitoare şi scoate vorbe murdare fără să se gândească. Dumnezeu ştie de unde le-a învăţat!

Richard îşi muşcă buza.

— Îţi poţi închipui, domnule, ce trăiri mi-a iscat aşa ceva în inimă, zice el, ducându-şi mâna la ochi şi aşezându-se greoi pe pat, după care se ridică, parcă îngrozit. Patul acesta! spune răguşit. Patul nostru de nuntă. Aşa l-am socotit eu. Când mă gândesc că soţia mea preferă o odaie de servitoare şi o saltea de paie!...

Se cutremură. *Gata,* îmi spun. *Ajunge.* Însă Richard e îndrăgostit de propria şarlatanie.

— Un caz cât se poate de nefericit, spune doctorul. Însă vom lucra asupra soţiei dumitale pentru a o trezi din născocirea ei nefirească...

— Nefirească? îl întrerupe Richard.

Se cutremură iarăşi. Privirea îi capătă un aer straniu.

— Ah, domnule, continuă el, încă nu ştii totul! Mai e un lucru. Nădăjduiam să nu vi-l împărtăşesc. Acum simt că nu mai pot.

— Chiar aşa? întreabă doctorul.

Celălalt se opreşte, cu creionul ridicat.

Richard îşi umezeşte buzele. Ştiu pe dată ce-are de gând să spună şi-mi întorc iute faţa spre el. Observă. Şi mi-o ia înainte.

— Susan, spune, e foarte bine că te ruşinezi în numele stăpânei tale. Însă nu ai de ce să simţi nici un pic de ruşine în numele tău. Vina nu-ţi aparţine câtuşi de puţin. Nu ai făcut nimic ca să stârneşti şi să încurajezi atenţiile dezgustătoare pe care soţia mea, în nebunia ei, a căutat să ţi le impună cu de-a sila.

Îşi muşcă mâna. Doctorii fac ochii mari, apoi se întorc să se uite la mine.

— Domnişoară Smith, spune primul, înclinându-se spre mine. E adevărat?

Mă gândesc la Sue. Mă gândesc la ea nu aşa cum e, pesemne, acum, în odaia din dosul peretelui — satisfăcută că m-a trădat, mulţumită să-şi

închipuie că peste puţin timp se va întoarce în sfârşit acasă, în bârlogul întunecat al borfaşilor din Londra. Mă gândesc când era deasupra mea, cu părul desfăcut. *Eşti o perlă...*

— Domnişoară Smith?

Încep să plâng.

— De bună seamă, spune Richard, venind lângă mine şi punând o mână grea pe umărul meu, de bună seamă că lacrimile acestea vorbesc de la sine. Chiar trebuie să rostim numele acestei pasiuni nefericite? S-o silim pe domnişoara Smith să repete cuvintele, poziţiile viclene ori mângâierile la care a supus-o soţia mea rătăcită? Suntem domni, nu-i aşa?

— Fireşte, se grăbeşte doctorul să spună, dându-se înapoi. Fireşte. Domnişoară Smith, mâhnirea îţi face cinste. Acum nu mai ai de ce să te temi pentru propria siguranţă. Nu mai ai de ce să te temi nici pentru siguranţa stăpânei tale. Îngrijirea ei va fi curând sarcina noastră, nu a ta. Atunci o vom ţine la noi şi o vom vindeca de toate relele. Domnule Rivers, înţelegi că într-un caz ca acesta tratamentul poate dura o bună bucată de vreme...?

Se ridică. Au adus acte şi caută o suprafaţă pe care să le întindă. Richard ia periile şi acele de păr de pe măsuţa de toaletă şi ei le pun acolo, apoi semnează: câte o hârtie fiecare. În vremea asta nu-i privesc, ci aud doar scârţâitul condeiului. Îi aud cum se apropie unii de alţii, pentru a-şi strânge mâinile. Scările gem cumplit când le coboară împreună. Eu rămân în fotoliul de lângă fereastră. Richard stă pe cărarea ce duce spre casă în vreme ce trăsura lor se îndepărtează.

Apoi se întoarce. Închide uşa. Vine la mine şi-mi aruncă verigheta în poală. Îşi freacă mâinile, gata să sară în sus de bucurie.

— Diavol împieliţat, îi spun fără aprindere, ştergându-mi lacrimile de pe obraz.

Pufneşte. Vine în spatele scaunului meu, îşi lipeşte mâinile de faţa mea — câte una pe fiecare obraz —, apoi îmi trage capul pe spate până când privirile ni se întâlnesc.

— Uită-te în ochii mei, zice el, şi spune-mi cinstit că nu mă admiri.

— Te urăsc.

— Atunci te urăşti pe tine însăţi. Noi doi semănăm. Semănăm mai bine decât socoţi. Crezi că lumea ar trebui să ne iubească pentru fibrele noduroase ale inimilor noastre? Lumea ne dispreţuieşte. Slavă Domnului! Nimeni n-a tras nicicând vreun folos din dragoste. Din dispreţ, în schimb, poţi să storci averi, ca zoaiele dintr-o cârpă mizerabilă. Ştii că-i adevărat. Eşti ca mine, îţi spun încă o dată: dacă mă urăşti, pe tine te urăşti.

Îi simt mâinile pe faţă. Măcar sunt calde. Închid ochii.

— Asta şi fac.

Apoi vine Sue din odaia ei şi ne bate la uşă. Richard rămâne în aceeaşi poziţie şi îi strigă să intre.

— Uită-te la stăpâna ta, spune el cu glas schimbat. Nu ţi se pare că i s-au mai luminat ochii?...

A doua zi plecăm la casa de nebuni.

Sue vine să mă îmbrace, pentru ultima oară.

— Mulţumesc, Susan, îi spun blând, pe vechiul meu ton, de fiecare dată când îmi încheie un nasture sau îmi leagă un şnur.

Eu port în continuare rochia în care am plecat de la Briar, stropită de-acum cu noroi şi apă din fluviu. Ea e îmbrăcată cu rochia mea de mătase — mătase albastră, care-i preschimbă albeaţa încheieturilor şi a gâtului în culoarea smântânii şi îi îmbogăţeşte nuanţele castanii ale părului şi căpruiul ochilor. S-a făcut frumoasă. Se învârte prin odaie, adunându-mi rufăria, încălţămintea, periile şi spelcile şi punându-le cu grijă în genţi. Două genţi: una pentru Londra, cealaltă pentru balamuc. Prima, cum îşi închipuie ea, pentru sine, iar a doua pentru mine. Mi-e greu s-o privesc cum alege, să o văd încruntându-se, cu un jupon, o pereche de ciorapi sau nişte cizme în mână, ştiind că-şi spune: *Astea sunt sigur numai bune pentru nebuni şi doctori. Pe asta ar trebui s-o ia, fiindcă poate e frig noaptea. Acuma, asta şi alea (sticluţa cu picături şi mănuşile) trebuie să le aibă la ea.* Le mut când pleacă, punându-le la fundul celeilalte genţi.

Şi mai e un lucru pe care îl vâr acolo, pe care nu ştie că l-am păstrat: degetarul de argint din cutia cu ace de la Briar, cel cu care mi-a pilit dintele tăios.

Trăsura vine mai devreme decât m-am aşteptat.

— Slavă Domnului, spune Richard.

Şi-a luat pălăria. E prea înalt pentru casa aceea scundă şi strâmbă. Când ieşim, se întinde. Eu, una, am stat atâta vreme în odaia mea, încât ziua mi se pare imensă. Merg braţ la braţ cu Sue, ţinând-o zdravăn, iar când ajungem la uşa trăsurii, când trebuie să-i dau drumul — să-i dau drumul pentru totdeauna! —, cred că şovăi.

— Ei, haide, spune Richard, luându-mi mâna. N-avem vreme de dulcegării.

Apoi trăsura porneşte. Pentru mine înaintarea noastră înseamnă mai mult decât galopul cailor şi rotirea roţilor. E ca o ştergere a primei călătorii, cu doamna Stiles, de la balamuc la Briar. Când trăsura încetineşte, îmi lipesc fruntea de fereastră şi aproape că mă aştept să

văd balamucul şi mamele de la sânul cărora m-au smuls. Încă le-aş recunoaşte, sunt sigură. Dar casa aceea era mare. Aceasta e mai mică şi mai luminoasă. Are odăi doar pentru femei ţicnite. Casa cealaltă îşi avea temelia în pământ golaş. Cea de aici are un strat de flori la uşă — flori înalte, cu pistile ca nişte ţepuşe.

Mă las fără vlagă pe spetează. Richard îmi întâlneşte privirea.

— Nu te teme, îmi spune.

Apoi doctorii o iau. Richard îi ajută s-o înşface, stă în dreptul meu, la uşă, şi priveşte.

— Staţi! o aud. Ce faceţi?

Apoi:

— Domnu! Domnu!

Ce formulare ciudată şi protocolară!

Doctorii îi vorbesc cu glas liniştitor până când Sue se pune pe înjurat. Atunci trec la un ton aspru. Richard se trage înapoi. Podeaua trăsurii se înclină, uşa se înalţă şi o văd. Cei doi au înşfăcat-o de braţe şi o soră o apucă de mijloc. Pelerina i-a alunecat de pe umeri, pălăria îi stă strâmb, iar părul i se desface din agrafe. E roşie şi albă la faţă. Privirea îi e deja înnebunită.

Se uită ţintă în ochii mei. Stau încremenită ca o piatră până când Richard mă ia de braţ şi îmi apasă tare încheietura.

— Vorbeşte, naiba să te ia! îmi şopteşte.

Atunci îmi spun replica mecanic, cu un glas cântat:

— Vai! Biata mea stăpână!

Ochii ei căprui, căscaţi, cu stropul acela mai întunecat... Părul ei despletit...

— Vai! Vai! Mi se rupe inima!

Ţipătul meu pare să răsune în trăsură chiar şi după ce Richard a închis uşa, iar vizitiul a dat bice cailor şi a întors. Nu vorbim. Lângă capul lui Richard e un geam de un alburiu lăptos, în formă de romb, prin care o zăresc din nou preţ de-o clipă: încă se mai zbate şi ridică braţul, ca să arate sau să apuce ceva. Apoi drumul se afundă. Apar copaci. Îmi scot verigheta şi o azvârl pe podea. Găsesc în geantă o pereche de mănuşi şi mi le pun. Richard se uită cum îmi tremură mâinile.

— Ei bine... începe el.

— Nu-mi vorbi! i-o tai, aproape împroşcând cuvintele. Dacă îmi vorbeşti acum, te omor.

Clipeşte şi încearcă să zâmbească. Însă gura i se mişcă straniu, iar în dosul bărbii chipul îi e alb ca varul. Îşi încrucişează braţele pe piept. Şade când într-un fel, când în altul. Pune un picior peste celălalt. Până la urmă scoate din buzunar o ţigară şi un chibrit şi încearcă să coboare geamul trăsurii. Nu reuşeşte. Mâinile îi sunt umede, i se umezesc şi mai

mult şi încep să-i lunece pe sticlă.

— La dracu’! strigă atunci.

Se ridică, se clatină şi bate în acoperiş, făcându-i semn vizitiului să oprească, apoi caută cheia. N-am mers mai mult de-o milă, două, însă Richard sare jos şi face câţiva paşi, tuşind. Îşi duce iar şi iar mâna la şuviţa care îi tot cade pe frunte. Îl urmăresc.

— Ce secătură te dovedeşti a fi acum! îi spun când se aşază iar.

— Şi tu ce mare doamnă! îmi răspunde cu un rânjet batjocoritor.

Apoi îşi întoarce faţa, îşi reazemă capul de speteaza ce se hurducă; şi, cu pleoape tremurătoare, se preface că doarme.

Ochii mei rămân deschişi. Mă uit prin rombul de sticlă la drumul pe care l-am străbătut — un drumeag roşcat şi şerpuitor, învăluit în nori de praf, ca un fir de sânge prelins din inima mea.

Călătorim astfel o vreme, însă mai apoi trebuie să renunţăm la trăsura ospiciului şi să luăm trenul. N-am mai mers cu trenul. Aşteptăm într-o gară de ţară. Aşteptăm la un han, căci Richard încă se teme că unchiul a trimis oameni care să ne dea de urmă, îi spune hangiului să ne închirieze o odaie retrasă şi să-mi aducă ceai şi pâine cu unt. Nici nu mă uit la tavă. Ceaiul se închide la culoare şi se răceşte, iar pâinea se zbârceşte. Richard stă la foc şi-şi zornăie monedele din buzunar, apoi izbucneşte:

— Ei, blestemăţie, crezi că mâncarea e pe gratis?

Mănâncă el pâinea cu unt.

— Sper să-mi văd banii cât mai curând, zice apoi. Dumnezeu ştie câtă nevoie am de ei după trei luni petrecute cu tine şi unchiu-tău, îndeletnicindu-mă cu ceea ce el numeşte treburi pentru domni, pe o leafă care l-ar aduce pe orice domn în zdrenţe. Unde e blestematul ăla de hamal? Cât au de gând să-mi ciupească pentru bilete, mă întreb?!

Până la urmă apare un băiat care ne conduce şi ne cară genţile. Stăm pe peron şi studiem şinele. Lucesc de parcă tocmai ar fi fost lustruite. După o vreme încep să toarcă, apoi să zumzăie într-un chip neplăcut, ca nervii unui dinte slăbit. Zumzetul se preschimbă într-un ţipăt ascuţit. Apoi vine trenul, hurducându-se pe şine, cu un fuior de fum la cap şi o sumedenie de uşi ce se deschid. Îmi ţin vălul pe faţă. Richard îi întinde o monedă însoţitorului de vagon, spunându-i nonşalant:

— V-aţi putea îngriji ca eu şi soţia mea să călătorim mai liniştiţi până la Londra?

Însoţitorul se învoieşte, iar când vine să se aşeze în vagon pe bancheta din faţa mea, Richard e mai arţăgos ca oricând.

— Auzi tu, să fiu silit să plătesc un om şi să mă creadă desfrânat

doar ca să stau ca un sfânt aici, cu fecioara care mi-e soţie! Îţi spun de pe-acum: o să socotesc pe din două costurile călătoriei şi-o să-mi plăteşti partea ta mai încolo!

Nu răspund. Trenul s-a cutremurat, ca izbit de ciocane, iar acum începe să alunece pe şine. Îl simt cum prinde viteză şi mă agăţ de cureaua de deasupra capului până îmi înţepeneşte mâna şi simt cum mi se băşică pielea în mănuşă.

Şi astfel ne continuăm călătoria. Mi se pare că străbatem distanţe imense. Căci înţelegeţi că eu am un simţ al spaţiului destul de ciudat. Oprim într-un sat cu căsuţe din cărămidă roşcată, apoi într-un altul aidoma şi apoi într-un al treilea, ceva mai mare. În fiecare gară se iveşte ceea ce-mi pare a fi un şuvoi de oameni care se înghesuie să urce, după care urmează bufnete, zgâlţâieli şi uşi trântite. Mă tem că mulţimile vor împovăra prea tare trenul, ba chiar îl vor răsturna de pe şine.

Merit să fiu strivită într-un tren sărit de pe şine — şi mai că sper să se întâmple aşa.

Însă nu se întâmplă. Locomotiva ne poartă mai departe în viteză, apoi încetineşte şi iarăşi se ivesc străzi şi turle de biserici — mai multe străzi şi turle decât am văzut în toată viaţa mea, tot mai multe case, iar printre ele o forfotă egală de vite, vehicule şi oameni. *Londra!* îmi spun cu un fior în inimă. Însă Richard mă cercetează şi zâmbeşte răutăcios.

— Locul tău natal, îmi spune.

Oprim în gară şi zăresc numele: MAIDENHEAD.

Cu toate că ne-am mişcat atât de iute, nu am străbătut mai mult de douăzeci de mile şi mai avem încă treizeci. Stau în continuare agăţată de curea, aplecată spre fereastră. Însă gara e ticsită de bărbaţi şi femei — femeile în grupuri, bărbaţii păşind alene —, iar eu mă dau înapoi când îi văd. Curând trenul scoate un şuierat, se opinteşte şi tresaltă, trezit parcă iarăşi la viaţa lui teribilă. Lăsăm în urmă străzile din Maidenhead. Trecem printr-un pâlc de copaci. Dincolo de copaci sunt parcuri şi case — unele la fel de mari ca a unchiului, altele şi mai mari. Ici-colo se văd ferme cu ţarcuri pentru porci, cu grădini în care sunt înfipţi araci pentru fasole, cu rufe agăţate la uscat pe frânghii. Când frânghiile sunt pline, rufele atârnă şi la ferestre, în copaci, pe boscheţi, pe scaune, între oiştile căruţelor stricate — rufe cât vezi cu ochii, rufe pleoştite şi galbene.

Rămân neclintită şi nu-mi scapă nimic din ochi. *Uite, Maud,* îmi zic. *Iată-ţi viitorul. Iată-ţi libertatea, desfăşurată ca un balot de stofă...*

Mă întreb dacă Sue are mult de suferit. Mă întreb cum arată locul în care au închis-o acum.

Richard încearcă să-mi zărească faţa prin văl.

— Doar nu plângi, nu? mă întreabă. Ei, haide, nu-ţi mai face sânge rău!

— Nu te uita la mine, îi spun.

— Ai prefera să te întorci la Briar şi la cărţile alea? Ştii prea bine că nu. Ştii că asta ţi-ai dorit. O să uiţi repede în ce chip ţi-ai împlinit dorinţa. Crede-mă, ştiu cum e. Trebuie doar să ai răbdare. Acum amândoi trebuie să avem răbdare. O să ne petrecem multe săptămâni împreună până când averea o să intre pe mâna noastră, îmi pare rău că am vorbit cu asprime. Haide, Maud! În curând ajungem la Londra. Acolo o să vezi lucrurile altfel, te asigur...

Nu răspund. Până la urmă renunţă, trântind o înjurătură. Ziua se mohorăşte — sau mai degrabă cerul se mohorăşte, pe măsură ce ne apropiem de oraş. Pe geam se ivesc dâre de funingine. Peisajul se urâţeşte încet-încet. În locul caselor au început să apară baraci din lemn, unele cu ferestre sparte şi bătute în scânduri. Grădinile cedează locul maidanelor cu bălării, bălăriile lasă curând locul şanţurilor, iar şanţurile canalelor mai late, drumurilor mohorâte şi pustii, grămezilor de pietre, de pământ şi cenuşă. *Şi totuşi,* îmi spun, *chiar şi cenuşa e parte din libertatea ta... Şi,* fără să vreau, simt cum îmi încolţeşte în suflet un soi de însufleţire. Însă nu după mult timp însufleţirea se preschimbă în nemulţumire. Întotdeauna mi-am închipuit Londra ca pe un loc anume, cum ar fi o casă într-un parc împrejmuit cu ziduri. Mi-am închipuit cum se înalţă ea spre cer, dreaptă, netedă şi solidă. Nu mi-a trecut prin minte că e atât de deşirată de-a lungul unor sate şi suburbii. Am socotit-o un întreg, însă acum, sub ochii mei, apar întinderi de pământ umed şi roşcat, şanţuri căscate, se ivesc case pe jumătate clădite, biserici pe jumătate clădite, cu ferestre fără geamuri şi acoperişuri fără şindrilă şi cu bârne de lemn iţite peste tot, golaşe ca nişte oase.

Acum geamul e atât de mânjit, că petele par petice mai dese în ţesătura vălului meu. Trenul începe să se înalţe. Nu-mi place senzaţia. Începem să trecem peste străzi — străzi cenuşii, străzi negre... atâtea străzi monotone, încât am impresia că nu voi putea să le deosebesc în veci! E un ditamai haosul de uşi şi ferestre, de acoperişuri şi hornuri, de cai şi trăsuri, bărbaţi şi femei! E un talmeş-balmeş de mărfuri şi firme ţipătoare. JALUZELE SPANIOLEŞTI. SEU & CÂLŢI DE BUMBAC. Cuvinte peste tot. Cuvinte mari, de şase picioare. Cuvinte ţipătoare şi muginde: PIELE ŞI TOCILĂRIE. ÎNCHIRIEM PRĂVĂLIE. CUPEURI & TRĂSURI UŞOARE. TAPETĂRIE. ÎNTREŢINERE ASIGURATĂ. DE ÎNCHIRIAT! DE ÎNCHIRIAT! PRIN SUBSCRIPŢIE VOLUNTARĂ.

Pe toată faţa Londrei se înşiră cuvinte. Le văd şi-mi acopăr ochii. Când mă uit iarăşi, ne-am afundat: ziduri de cărămidă tivite cu un strat

gros de funingine s-au înălţat pe lângă tren, cufundând vagonul într-o penumbră sumbră. Apoi văd în zare un acoperiş imens, boltit, din sticlă mată, pe lângă care se înalţă coloane de fum şi abur şi păsări ce zboară agitate. Când ne oprim, cu o frână înspăimântătoare, ne cutremurăm din toate încheieturile. Acum răsună scrâşnetele ascuţite ale altor locomotive, uşi bufnite şi agitaţia violentă a mii şi mii de oameni — sau aşa mi se pare mie.

— Paddington, spune Richard. Capăt de linie. Haide.

Se mişcă şi vorbeşte mai vioi aici. S-a schimbat dintr-odată. Nu se uită la mine şi acum mi-aş dori să se uite. Găseşte un om care să ne ia bagajele. Ne vârâm într-un şir de oameni, o *coadă* — ştiu cum i se spune şi aşteptăm o trăsură, un *birjar* — şi cuvântul acesta îl ştiu din cărţile unchiului. Într-o birjă te poţi săruta cu cineva. Îţi poţi permite orice libertăţi cu iubita sau iubitul. Îi spui birjarului să mâne prin Regent’s Park. Cunosc Londra. Londra e un oraş al prilejurilor duse la bun sfârşit. Locul acesta plin de zarvă şi îmbulzeală nu îl cunosc. Musteşte de ţeluri pe care nu le înţeleg. E însemnat de cuvinte la tot pasul, însă nu îl pot citi. Uniformitatea, repetiţia nesfârşită a cărămizilor, a caselor, a străzilor, a persoanelor — a veşmintelor, figurilor şi expresiilor — mă uimeşte şi mă sleieşte de puteri. Stau lângă Richard şi nu-mi trag braţul dintr-al lui. De-ar fi să mă lase aici...! Cineva suflă într-un fluier şi nişte bărbaţi în costume închise la culoare — bărbaţi obişnuiţi, domni — ne trec în fugă prin faţă.

Ne ocupăm în sfârşit locurile în birjă şi părăsim gara, hurducându-ne pe drumuri aglomerate şi mizerabile. Richard îmi simte încordarea.

— Te-au speriat străzile? mă întreabă. Mă tem că trebuie să trecem de ce-i mai rău. La ce te aşteptai? E oraşul unde oamenii respectabili trăiesc cot la cot cu sărăcia lucie. Nu-ţi bate capul. Nici să nu te uiţi. Mergem la noul tău cămin.

— La casa noastră, spun.

Acolo, îmi zic, cu toate uşile şi ferestrele închise, o să mă liniştesc. O să mă îmbăiez, o să mă odihnesc, o să dorm.

— La casa noastră, îmi răspunde.

Mă cercetează încă o vreme, apoi întinde mâna prin faţa mea.

— Uite, dacă te tulbură priveliştea...

Şi trage storul.

Şi iarăşi suntem legănaţi de mişcarea unei trăsuri într-un soi de amurg, însă de astă dată zarva Londrei ne prinde în chingi. Nu văd când trecem prin parc. Nu văd deloc pe unde o ia birjarul. Poate că n-aş şti unde suntem nici dacă aş vedea, deşi am studiat hărţi ale oraşului şi ştiu pe unde curge Tamisa. Nu ştiu, atunci când ne oprim, câtă vreme am mers — atât de preocupată sunt de tumultul nebunesc din inima şi

simţurile mele. *Fii curajoasă,* îmi spun. *La naiba, Maud! Ai tânjit după asta. Ai renunţat la Sue, ai renunţat la tot pentru asta! Fii curajoasă!*

Richard plăteşte birjarul, apoi se întoarce să ia bagajele.

— De aici trebuie să mergem pe jos, îmi spune.

Cobor neajutată şi clipesc, buimăcită de lumină, deşi aici lumina e destul de slabă: am pierdut soarele pe drum, iar cerul e oricum acoperit de nori groşi — nori maronii, asemenea unei lâni murdare. M-am aşteptat să mă trezesc la uşa casei lui, însă aici nu e nici o casă. Am pătruns pe străzi ce par cufundate într-o paragină şi o urâţenie de nedescris, mărginite pe-o parte de un zid înalt şi mort, iar pe cealaltă de arcurile spoite ale unui pod. Richard o ia înainte. Mă prind de braţul lui.

— Suntem pe drumul bun?

— Fără îndoială, îmi răspunde. Hai, nu te nelinişti! Încă nu putem să trăim pe picior mare. Şi trebuie să ne facem intrarea cât mai ferit cu putinţă. Atâta tot.

— Tot te mai temi că unchiul a trimis oameni după noi?

O ia din nou înainte.

— Vino. Putem sta de vorbă curând, în casă. Nu aici. Haide, pe aici. Ridică-ţi poalele.

Acum păşeşte mai iute ca oricând, iar eu îl urmez prea încet. Când mă vede că rămân în urmă, îşi mută genţile într-o singură mână şi mă apucă de încheietură cu cealaltă.

— Nu mai e mult, îmi spune destul de blând.

Mă strânge totuşi zdravăn.

Lăsăm în urmă drumul acela şi cotim pe un altul. Aici văd faţada pătată şi crăpată a unei clădiri ce-mi pare la început o casă imensă, însă e doar dosul unei terase ticsite cu locuinţe înguste. Aerul duhneşte a apă stătută. Oamenii ne privesc curioşi. Asta mă face să merg mai repede. În curând o cotim iarăşi pe o alee de zgură ce scârţâie sub tălpi. Aici sunt nişte copii strânşi într-un grup: stau şi cască gura la o pasăre care se împleticeşte şi ţopăie. I-au legat aripile cu sfoară. Când ne văd, vin şi se înghesuie în jurul nostru. Cer bani sau încearcă să mă tragă de mânecă, de pelerină, de văl. Richard îi alungă în şuturi. Ne aruncă înjurături o vreme, apoi se întorc la pasărea lor. O luăm pe o altă alee, şi mai murdară. Richard mă ţine tot mai strâns şi merge tot mai iute, sigur de drumul pe care trebuie să-l urmăm.

— Suntem foarte aproape, îmi spune. Nu lua în seamă mizeria asta. Nu contează. Toată Londra e mizerabilă. Mai avem un pic, pe cuvânt! Atunci o să te poţi odihni.

Într-un sfârşit, începe să meargă mai încet. Am ajuns într-o curte cu nămol şi urzici pe jos. Zidurile sunt înalte şi şiroiesc de apă. Curtea nu

dă spre nici un drum deschis, ci doar către două-trei ganguri înguste, cufundate în beznă. Într-unul din ele încearcă să mă tragă Richard, însă e un loc atât de întunecat şi de puturos, că deodată şovăi şi mă dau înapoi.

— Haide, îmi spune, întorcându-se spre mine, fără să zâmbească.

— Unde mă duci? îl întreb.

— Spre noua ta viaţă, care de prea multă vreme te-aşteaptă s-o începi. Spre casa noastră. Ne aşteaptă menajera. Hai odată... Sau vrei să te las aici?

Are glasul obosit şi aspru. Privesc în urmă. Văd celelalte ganguri, însă aleea înnoroită pe care m-a adus el încoace e ascunsă, de parcă zidurile scânteietoare s-au despărţit pentru a ne da drumul înăuntru, iar apoi s-au închis, prinzându-mă în capcană.

Ce pot să fac? Nu pot să mă întorc singură la copiii ăia, la labirintul de alei, la străzi, la oraş. Nu pot să mă întorc la Sue. Nu asta trebuie să fac. Totul m-a îmboldit spre locul acesta întunecat. Trebuie să merg înainte sau să încetez să exist. Mă gândesc iarăşi la odaia care mă aşteaptă, la uşa cu cheia ei care se va întoarce în broască, la patul pe care mă voi întinde şi voi dormi, voi dormi...

Şovăi — o clipă doar —, apoi îl las să mă tragă în gang. E scurt, la capăt se găsesc nişte scări înguste, care duc în jos, iar la capătul lor se află o uşă, la care Richard bate. Din dosul uşii se aude pe dată un lătrat de câine, nişte paşi uşori şi iuţi, apoi un zăvor tras. Câinele tace. Deschide un băiat bălai — pesemne fiul menajerei. Se uită la Richard şi dă din cap.

— Toate bune? întreabă.

— Toate bune, răspunde Richard. Tuşa e acasă? Uite, a venit o doamnă să poposească aici.

Băiatul mă cercetează. Îl văd cum îşi mijeşte ochii, ca să-mi desluşească trăsăturile prin văl. Apoi zâmbeşte, dă iarăşi din cap, deschide mai larg uşa, ca să ne lase în casă, şi o închide bine în urma noastră.

Odaia în care intrăm e un fel de bucătărie — pesemne o bucătărie a servitorilor, căci e mică şi fără ferestre, întunecoasă, nesănătoasă şi înăbuşitor de încinsă. Aici ard un foc zdravăn, două lămpi ce fumegă pe o masă şi (poate că până la urmă ne aflăm totuşi în odaia de lucru a potcovarilor) un vas cu cărbuni după un grilaj de metal, cu unelte aşezate în jur. Lângă vas stă un bărbat palid, cu şorţ, care, când dă cu ochii de noi, lasă jos furculiţa sau pila, îşi şterge mâinile şi mă priveşte fără ocolişuri din cap până în picioare. La foc stau o tânără şi un băiat. Fata are chipul durduliu şi păr roşcat şi mă priveşte şi ea în voie. Băiatul e pământiu la faţă şi încruntat, mestecă agale, cu dinţii lui sparţi, o

fâşie de carne uscată şi e îmbrăcat — după cum văd, cu toată buimăceala mea — într-o haină nemaivăzută, ce pare peticită din blănuri de mai multe soiuri. Ţine între genunchi un câine care se zbate, strângându-i botul în mână, ca să nu latre. Se uită la Richard, apoi la mine. Îmi scrutează haina, mănuşile şi boneta. Scoate un fluierat.

— Cât fac ţoalele alea! spune.

Apoi tresare, căci de pe un alt scaun — un balansoar scârţâitor — o femeie cu părul alb se apleacă şi îl pocneşte. Îmi închipui că e menajera. M-a urmărit mai îndeaproape şi mai lacom decât toţi ceilalţi. Are în braţe un fel de bocceluţă. Acum o pune jos şi se ridică greoi de pe scaun, iar bocceluţa tresaltă. E ceva mai uimitor decât vasul cu cărbuni şi haina de blănuri — e un prunc cu un căpşor gogonat, care doarme învelit într-o pătură.

Mă uit la Richard. Mă gândesc că va spune ceva sau mă va conduce mai departe. Însă mi-a dat drumul din strânsoare, stă cu braţele încrucişate pe piept şi pare întru totul în largul lui. Zâmbeşte, dar cumva ciudat. Toată lumea tace. Nimeni nu mişcă, în afară de femeia cu părul alb. Ea s-a ridicat de pe scaun şi dă ocol mesei. Poartă o rochie din tafta, care foşneşte. Chipul îi e îmbujorat şi luminat. Vine la mine, se opreşte în faţa mea, iar capul i se tot mişcă dintr-o parte în alta pe când încearcă să-mi desluşească trăsăturile. Îşi mişcă gura. Îşi umezeşte buzele. Mă priveşte în continuare de aproape, cu nişte ochi îngrozitor de înfriguraţi. Când ridică mâinile ei late şi înroşite, dând să mă atingă, tresar.

— Richard, spun.

Însă Richard stă în continuare cu braţele încrucişate, iar privirea femeii, teribil de îngrozitoare şi de ciudată, parcă mă ţine în puterea ei. O las să-mi apuce vălul între degete. Mi-l ridică. Apoi, când îmi vede chipul, privirea i se schimbă şi devine şi mai ciudată. Îmi atinge obrazul, de parcă s-ar aştepta să i se risipească sub degete.

Mă priveşte în continuare în ochi, însă îi vorbeşte lui Richard. Glasul îi e răguşit — de lacrimile bătrâneţii sau de emoţie.

— Bravo, băiatul meu! spune ea.

Capitolul doisprezece

Apoi se stârneşte un soi de haos.

Câinele latră şi ţopăie, pruncul din pătură scoate un scâncet, iar un altul, pe care nu l-am observat — e într-o cutie de tablă, sub masă — se pune şi el pe plâns. Richard îşi scoate pălăria şi haina, lasă genţile jos şi se întinde. Băiatul cel încruntat cască gura, lăsând să se vadă carnea din ea.

— Nu-i Sue, mormăie el.

— Domnişoară Lilly, spune încet femeia din faţa mea. Da’ tare scumpă mai eşti! Te simţi ostenită, drăguţă? Ai bătut ceva drum pân-aici.

— Nu-i Sue, repetă băiatul, un pic mai tare.

— Am schimbat planul, îi răspunde Richard fără să se uite la mine. Sue rămâne în urmă, să pună la punct ultimele detalii... Cum îţi mai merge, domnule Ibbs?

— De minune, fiule, răspunde bărbatul cel palid.

Şi-a scos şorţul şi potoleşte câinele. Băiatul care ne-a deschis a plecat. Micul vas de cărbuni se răceşte: ticăie şi se face tot mai cenuşiu. Roşcovana se apleacă deasupra pruncilor urlători, cu o sticlă şi o lingură în mâini, însă tot îmi mai aruncă priviri pe furiş.

— Aţi schimbat planul? întreabă încruntatul. Nu pricep.

— O să pricepi tu, îi răspunde Richard. Doar dacă nu cumva... îşi duce degetul la buze şi îi face cu ochiul.

Între timp femeia încă stă în faţa mea, pipăindu-mi chipul cu mâinile şi înşirând cu voce tare trăsătură cu trăsătură, de parcă ar fi mărgele pe o aţă.

— Ochi căprui, murmură ea. Răsuflarea îi e dulce ca zahărul. Buze rozalii, bosumflate, nu glumă. La bărbie, drăgălaşă şi gingaşă. Dinţii albi ca porţelanul. Obrajii cam molatici, aş zice... O!

Am stat ca în transă şi am lăsat-o să bolborosească, dar acum, simţind cum degetele încep să i se plimbe tremurător pe chipul meu, mă trag dintr-odată înapoi.

— Cum îndrăzneşti? îi strig. Cum îndrăzneşti să-mi vorbeşti? Cum de îndrăzniţi să ridicaţi ochii la mine, oricare din voi? Iar tu... mă duc la

Richard şi îl înşfac de haină. Ce-i asta? Unde m-ai adus? Ce ştiu oamenii ăştia despre Sue?

— Hei, hei, exclamă bărbatul cel palid pe un ton blajin.

Băiatul râde. Femeia pare mâhnită.

— Are un glas pe cinste, aşa-i? spune fata.

— Cum îi tăişul de cuţit, îi răspunde bărbatul. Aşa-i de limpede. Richard îmi întâlneşte privirea, apoi întoarce capul.

— Ce pot să zic? ridică el din umeri. Sunt un păcătos.

— La naiba cu mutrele tale! îi strig. Spune-mi ce vrea să însemne totul. A cui casă e asta? A ta?

— Aiurea, a lui!

Băiatul hohoteşte şi mai tare, înecându-se cu dumicatul de carne.

— Tacă-ţi fleanca, John, sau te pocnesc de nu te vezi! i-o taie femeia. Nu-l băga în seamă, domnişoară Lilly, te implor!

O simt cum îşi frânge mâinile, însă n-o privesc. Nu-mi iau ochii de la Richard.

— Spune-mi! îi poruncesc.

— A mea nu e, îmi răspunde în cele din urmă.

— Nici a noastră?

Clatină din cap.

— Atunci a cui e? Ce e?

Se freacă la ochi. E obosit.

— A lor, spune el, arătând spre femeie şi spre bărbat. E casa lor din Borough.

Borough... L-am mai auzit în vreo două rânduri pomenind numele acesta. Rămân o vreme tăcută, cugetând la cuvintele lui. Apoi mi se strânge inima.

— Casa lui Sue, zic. Casa de hoţomani a lui Sue.

— Hoţomani cinstiţi, spune femeia, dându-se mai aproape. Aşa ne socotesc cei care ne ştiu!

Mătuşa lui Sue! îmi spun. Odinioară îmi era milă de ea. Acum mă întorc spre ea, gata s-o scuip.

— Să nu te apropii cumva de mine, vrăjitoareo!

În bucătărie se lasă tăcerea. Încăperea pare mai întunecată şi mai strâmtă. Tot îl mai ţin pe Richard de haină. Când dă să se smulgă, îl apuc şi mai zdravăn. Gândurile mi se vântură prin minte grăbite ca nişte iepuri. *M-a luat de soţie,* îmi zic, *şi m-a adus aici ca să se descotorosească de mine. Are de gând să pună mâna şi pe partea mea. Are de gând să le dea ăstora o mână de gologani ca să mă omoare, iar pe Sue* — aşa zguduită şi zăpăcită la culme cum sunt, tot simt cum mi se strânge inima când mă gândesc la asta —, *pe Sue au s-o elibereze. Sue ştie totul.*

— N-ai să faci una ca asta! îi spun, ascuţindu-mi glasul. Credeţi că nu ştiu ce-aveţi de gând cu toţii? Ce tertip pregătiţi?

— Nu ştii nimic, Maud, îmi răspunde.

Încearcă să-mi desprindă mâinile de haina lui. Nici nu mă gândesc să-l las. Dacă reuşeşte, îmi zic, sigur or să mă omoare. Ne luptăm câteva clipe. Apoi zice:

— Cusăturile, Maud!

Se smulge din mâinile mele. Atunci îl înhaţ de braţ.

— Du-mă înapoi! îi poruncesc, zicându-mi: *Nu-i lăsa să vadă că te temi!*

Însă glasul mi s-a ascuţit şi mai mult şi nu izbutesc să-i dau tărie.

— Du-mă pe dată înapoi pe străzi, la birje.

Clatină din cap şi îşi întoarce privirea.

— Nu pot.

— Du-mă acum! Sau plec singură. Nimeresc eu drumul... Am văzut pe unde am luat-o! L-am cercetat îndeaproape...! Şi găsesc eu un... un poliţist!

Băiatul, bărbatul cel palid, femeia şi fata tresar şi se strâmbă ca la un semn. Câinele scoate un lătrat.

— Ei, haide, haide! spune bărbatul, mângâindu-şi mustaţa. Ai grijă cum vorbeşti, drăguţă, într-o casă ca a noastră.

— Voi să aveţi grijă! i-o întorc.

Mă uit când la un chip, când la altul.

— Cu ce socotiţi că vă alegeţi din treaba asta? Cu bani? A, nu! Voi trebuie să aveţi grijă. Toţi! Şi tu, Richard, tu... Tu trebuie să ai grijă mai presus de toţi dacă găsesc un poliţist şi încep să-i înşir toată povestea.

Însă Richard mă priveşte fără să sufle o vorbă.

— Mă auzi? ţip.

Bărbatul se strâmbă iarăşi şi-şi duce degetul la ureche, ca pentru a şi-o destupa de ceară.

— Cum îi tăişul, spune el, nimănui anume şi tuturor. Aşa-i?

— La naiba cu voi! strig.

Mă uit deznădăjduită în jur, apoi mă reped dintr-odată să-mi înşfac geanta. Richard mi-o ia însă înainte, o trage spre el cu piciorul său lung şi o trimite cu un şut aproape dureros în cealaltă parte a odăii. Băiatul o ia şi şi-o pune în poală. Scoate un cuţit şi se apucă să spargă încuietorile. Lama scânteiază.

Richard îşi încrucişează braţele.

— Vezi, Maud, nu poţi să pleci, îmi spune el simplu. Nu poţi s-o iei din loc cu mâna goală.

S-a dus la uşă şi s-a proţăpit în dreptul ei. Mai sunt şi alte uşi, care poate că duc în stradă, poate în alte odăi întunecate. N-am s-o aleg în

veci pe cea care trebuie.

— Îmi pare rău, îmi spune el.

Cuţitul băiatului scânteiază iarăşi. Acum au să mă omoare, îmi spun. Şi gândul mi-l simt tot ca pe un tăiş, uimitor de ascuţit. Căci nu m-am silit eu să-mi lepăd viaţa de la Briar? Nu am simţit-o cum se înalţă din mine şi nu m-am bucurat? Acum mă gândesc că vor să mă omoare şi mă tem mai aprig decât mi-am închipuit că te poţi teme vreodată de ceva pe lumea asta.

Proasto, îmi spun. Însă lor le strig:

— Nu vă las! Nu vă las!

Alerg când într-o parte, când în alta. Până la urmă ţâşnesc, dar nu spre uşa din spatele lui Richard, ci spre pruncul adormit, cu căpăţâna lui umflată. Îl înşfac şi îi pun mâna în gât.

— Nu vă las! strig iarăşi. Afurisiţilor, credeţi că pentru asta am ajuns atât de departe?

Mă uit la femeie.

— Mai degrabă îţi omor pruncul! Chiar cred că o s-o fac. Uite-aici! Am să-l gâtui!

Bărbatul, fata şi băiatul mă privesc cu interes. Femeia cu milă.

— Drăguţa mea, spune ea, am acuma în casă şapte prunci. N-ai decât să mă lipseşti de unu’. De doi — şi arată spre cutia de tinichea de sub masă — dacă aşa vrei tu. Mie mi-e totuna. Oricum sunt pe cale să renunţ la daravera asta, zic io.

Creatura din braţele mele doarme mai departe, dând dintr-un picioruş. Îi simt bătaia iute a inimii sub degete şi un zvâcnet în creştetul căpăţânii umflate. Femeia mă priveşte în continuare. Fata îşi duce mâna la gât şi şi-l freacă. Richard se caută în buzunar după o ţigară.

— Pune jos nenorocitul ăla de prunc, Maud, îmi spune el.

Glasul îi e liniştit şi îmi dau seama cum arăt, cu mâinile încleştate pe gâtlejul unui prunc. Aşez cu grijă copilul pe masă, printre farfurii şi căni de porţelan. Băiatul îşi ia pe dată cuţitul de la încuietoarea genţii mele şi îl vântură deasupra capului.

— Ha-ha! strigă. Nu vrea cucoana! Îl ia John Vroom la tăiat — buzele, nasu’ şi urechile!

Fata chicoteşte ascuţit, de parcă ar gâdila-o cineva. Femeia spune tăios:

— Ajunge! Doar n-o să-mi văz toţi pruncii vârâţi în groapă de-atâta frământare! Ce mai crescătorie mi-ar rămâne atunci! Dainty, ai grijă de micuţul Sidney până nu se opăreşte de-atâta plâns. Să nu creadă domnişoara Lilly c-a nimerit printre sălbatici. Domnişoară Lilly, văz că eşti o fată curajoasă. Nici nu mă aşteptam la ceva mai prejos din partea ta. Doar nu-ţi închipui că vrem să-ţi facem vreun rău?

Vine iarăşi la mine. Nu se poate împiedica să mă atingă. Acum mă mângâie pe mânecă.

— Doar nu-ţi închipui că n-ai fi bine-venită aici, mai mult decât oricine altcineva? zice ea.

Încă mai tremur slab.

— Nu-mi închipui, îi spun, ferindu-mă de mâinile ei, că mi-aţi purta vreun gând bun câtă vreme insistaţi să mă ţineţi aici, deşi e atât de limpede că doresc să plec.

Femeia îşi înclină capul.

— Asta gramatică, domn' Ibbs. Ai auzit-o?

Bărbatul răspunde că da. Femeia mă mângâie iarăşi.

— Ia loc, scumpa mea. Ia uite ce scaun avem aici. L-am luat dintr-o casă cu fasoane şi parcă taman pe tine te aştepta. Nu vrei să-ţi scoţi pelerina şi boneta? O să năduşeşti. E tare cald la noi în bucătărie. Nici mănuşile nu ţi le dai jos...? Ei, ştii tu mai bine.

Mi-am tras mâinile la piept. Richard prinde privirea femeii.

— Domnişoara Lilly, spune el, face mare caz de degetele ei. A fost silită să poarte mănuşi de la o vârstă fragedă — şi aici îşi coboară şi mai mult glasul, rostind ultimele cuvinte pe un ton din cale-afară de grav — de către unchiul ei.

Femeia îşi ia un aer înţelept.

— Unchiu-tău, spune ea. Ehei, îl ştiu eu prea bine! Te-a pus să te uiţi pe o mulţime de cărţi franţuzeşti murdare. Te-a atins cumva unde nu se cuvine, drăguţă? Acum nu mai contează. Aici nu mai contează. Mai bine unchiu-tău decât un străin, aşa zic io... Vai, păi, nu-i mai mare păcatul?

M-am aşezat, pentru a-mi ascunde tremurul picioarelor, însă am împins-o de lângă mine. Scaunul e lângă foc şi — are dreptate ea — mi-e cald, mi-e îngrozitor de cald. Îmi arde obrazul. Însă nu trebuie să mă clintesc. Trebuie să cuget. Băiatul încă îşi face de lucru cu încuietorile.

— Cărţi franţuzeşti, spune el rânjind.

Roşcovana ţine degeţelele pruncului în gură şi le suge alene. Bărbatul a venit mai aproape. Femeia e tot lângă mine. Flăcările îi luminează bărbia, obrazul, un ochi, o buză. Buza îi e netedă. Şi-o umezeşte.

Întorc capul, însă nu şi privirea.

— Richard, spun.

Nu răspunde.

— Richard!

Femeia întinde mâinile şi îmi desface şnururile bonetei, scoţându-mi-o. Mă mângâie pe păr, apoi ia o şuviţă între degete şi o freacă.

— Chiar bălai, spune, parcă minunându-se. Chiar bălai, aproape ca aurul.

— Ai de gând să îl vinzi? o întreb atunci. Ia-l, uite!

Trag de şuviţa pe care a pus mâna şi o smulg din agrafe.

— Vezi, îi spun când se strâmbă, nu puteţi să-mi faceţi nici un rău mai mare decât îmi pot face eu cu mâna mea. Acum dă-mi drumul.

Femeia clatină din cap.

— Îţi ieşi din fire, draga mea, şi îţi strici frumuseţe de pieptănătură. Oare n-am zis? Nu vrem să-ţi facem nici un rău. Uite-i aici pe John Vroom — şi pe Delia Warren. Noi îi spunem Dainty. Nădăjduiesc să-i socoteşti cu vremea drept verii tăi. Şi domnul Humphry Ibbs... de când te-aşteaptă! Nu-i aşa, domnu' Ibbs? Şi uite-mă pe mine. Eu te-am aşteptat cel mai mult. Vai, Doamne, că tare greu a mai fost!

Oftează. Băiatul se uită mânios la ea.

— Să mă ia dracu' dacă mai ştiu de unde bate vântu' acum! spune el şi dă din cap spre mine. Păi, nu trebuia să fie — şi se cuprinde cu braţele, cu limba scoasă şi ochii daţi peste cap — într-un spital de nebuni?

Femeia ridică mâna, iar băiatul face cu ochiul şi se trage în spate.

— Păzeşte-ţi mutra aia, spune ea cu o mânie cumplită. Apoi, privindu-mă blând, îmi zice:

— Domnişoara Lilly îşi pune averea la bătaie laolaltă cu a noastră. Domnişoara Lilly încă nu ştie ce gândeşte-n clipa asta... şi cine-ar şti de-ar fi în locu' ei? Domnişoară Lilly, pun rămăşag că n-ai mai gustat nici o fărâmă de mâncare de cine ştie câte ceasuri. Ce te-ar putea ispiti din hrana noastră?

Îşi freacă mâinile.

— Ţi-ar plăcea nişte cotlete de oaie? O bucată de brânză olandeză? Nişte peşte? Avem o tarabă la colţ, vinde toate soiurile de peşte... Doar să-mi zici felu' şi Dainty dă fuga, îl aduce şi îl prăjim cât ai clipi din ochi. Ce-ai pofti? Avem farfurii de porţelan, uite-aici, numa' bune pentru o regină. Avem furculiţe de argint... Domnu' Ibbs, ia dă-mi o furculiţă din aia. Uite-aici, drăguţă. Un picuţ grosolane la coadă, aşa-i? Dar nu-ţi bate capul, scumpo. De-aici topim însemnele. Ia cântăreşte-o numa'. Aşa-i că are dinţii bine turnaţi? Vreun legiuitor din parlament şi i-a vârât în gură. Ce zici? Peşte să fie, drăguţă? Sau cotlet?

Stă aplecată spre mine, cu furculiţa lângă nasul meu. O împing deoparte.

— Chiar socoţi că mă gândesc măcar să stau la masă cu tine? zic eu. Cu oricare din voi? Mi-ar fi ruşine şi să vă am ca servitori! Să-mi pun averea laolaltă cu a voastră? Mai bine ajung să cerşesc! Mai bine mor!

Urmează o clipă de tăcere. Apoi băiatul spune:

— O cam apucă damblaua, aşa-i?

Însă femeia clatină din cap, cu o privire aproape admirativă.

— Dainty poa’ să aibă damblale, răspunde ea. Şi io pot. Oricare fată de rând poa’ să aibă. Dar o doamnă are altceva. Cum îi zice, Domnu?

I se adresează lui Richard, care se apleacă obosit şi trage de urechi câinele îngălat.

— *Hauteur,* răspunde el fără să-şi ridice privirea.

— *Hauteur,* repetă ea.

— *Miersi,* spune băiatul, rânjindu-mi. Tare rău mi-ar mai fi părut dac-o luam din greşeală drept vreo mocofană ca toate celelalte şi-i păleam una.

Se întoarce la încuietorile genţii. Bărbatul se uită la el şi se strâmbă.

— Da’ n-ai băgat deja la cap cum se umblă cu o broască? Nu o forţa aiurea, băiete, că-i stâlceşti toartele. E trebuşoară gingaşă. Mai ai puţin şi-o dai naibii.

Băiatul mai suceşte o dată cuţitul şi se întunecă la faţă.

— Futu-i! strigă el.

E prima oară când aud cuvântul acesta în chip de înjurătură. Băiatul scoate tăişul cuţitului din încuietoare, îl lipeşte de pielea de dedesubt şi nici nu apuc să strig ca să-l opresc, că deja a spintecat-o iute, dintr-o singură mişcare largă.

— Eh, nici că puteai tu să faci altfel! spune mulţumit bărbatul.

A scos o pipă şi şi-o aprinde. Băiatul îşi vâră mâinile în tăietura din piele. Îl privesc şi, cu toate că obrazul încă îmi arde, încins de foc, mă cuprinde frigul. Spintecarea genţii m-a cutremurat dincolo de cuvinte. Încep să tremur.

— Vă rog, spun. Vă rog, daţi-mi înapoi lucrurile. Nu o să mă mai încurc cu poliţistul, numai să-mi daţi ce-i al meu şi să mă lăsaţi să plec.

Pesemne că în glas mi s-a strecurat o notă jalnică, nemaiauzită, căci acum întorc cu toţii capetele şi mă cercetează, iar femeia vine iar lângă mine şi mă mângâie iar pe păr.

— Doar nu ţi-o fi frică, ai? mă întreabă ea, minunându-se. Doar nu ţi-o fi frică de John Vroom? Ei, glumeşte şi el. John, cum îndrăzneşti? Lasă cuţitul şi dă aici geanta domnişoarei Lilly... Aşa. Îţi pare rău de ea, drăguţă? Ei, e doar o vechitură boţită! Arată de parcă n-a mai fost folosită de cincizeci de ani. O să-ţi luăm noi una ca lumea. Şi-ncă cum!

Băiatul mormăie ceva, însă renunţă la geantă, iar când femeia mi-o întinde, o iau şi o strâng la piept. Mi se înalţă lacrimi în gâtlej.

— Bau, face băiatul dezgustat când mă vede înghiţind în sec.

Se apleacă şi se uită iarăşi chiorâş la mine.

— Îmi plăcea mai mult de tine când erai scaun, zice el.

Sunt sigură că asta a zis. Cuvintele mă nedumeresc şi mă fac mică. Mă răsucesc spre Richard.

— Te rog, Richard! îi spun. Pentru Dumnezeu, nu-i destul că m-ai tras

pe sfoară? Cum poţi să stai aşa, nepăsător, şi să te uiţi cum mă chinuie?

Îmi întoarce privirea, mângâindu-şi barba. Apoi i se adresează femeii:

— Nu ai vreo cămăruţă mai liniştită pentru ea?

— O cămăruţă mai liniştită? răspunde ea. Apăi, deja am pregătit o odaie. M-am gândit numa' că domnişoarei Lilly i-ar plăcea să-şi încălzească o ţâră faţa aicea jos. Acuma vrei să urci, dragă? Să-ţi aranjezi părul? Să te speli pe mâini?

— Aş vrea să fiu condusă în stradă, la o birjă, îi răspund. Atâta doar. Altceva nu.

— Păi, te ducem la o fereastră şi o să vezi strada de-acolo. Haide sus, drăguţa mea! Dă încoace vechitura aia... Vrei s-o ţii la tine? Nici o problemă. Da' tare te mai agăţi de ea! Domnu, vino şi tu! Haide. Vrei să stai tot în odaia de deasupra?

— Vreau, răspunde el, dacă mă găzduiţi. Câtă vreme aşteptăm.

Fac schimb de priviri, femeia a pus iarăşi mâinile pe mine, iar eu m-am smuls din strânsoare şi m-am ridicat. Richard vine mai aproape. Şi de el mă feresc. Păzindu-mă dintr-o parte şi din cealaltă, ca doi câini care îndrumă ameninţător o oaie în ţarcul ei, mă duc din bucătărie, pe una din uşi, către o scară. Aici casa e mai întunecoasă şi mai rece. Simt curentul ce vine, poate, dinspre vreo uşă de la stradă şi îmi încetinesc paşii, dar mă gândesc şi la fereastra de care mi-a spus femeia. Îmi închipui că aş putea să strig de-acolo sau să cad — să mă arunc pe ea — dacă încearcă să-mi facă vreun rău. Scara e îngustă, fără nici un covor. Pe trepte zac ici şi colo căni ciobite de porţelan, pe jumătate umplute cu apă, în care plutesc feştile ce împrăştie umbre.

— Saltă-ţi poalele, dragă, pe deasupra flăcărilor, îmi spune femeia, luându-mi-o înainte.

Richard ne urmează îndeaproape.

La etaj sunt nişte uşi, toate închise. Femeia o deschide pe prima şi mă pofteşte într-o cămăruţă pătrată. Un pat, un lavoar, o ladă, un scrin, un paravan din păr de cal — şi o fereastră, spre care mă îndrept pe dată. E îngustă şi în dreptul ei atârnă o plasă decolorată. Ivărul e stricat de mult. Cercevelele sunt bătute în cuie. Pe geam se văd o fâşie înnoroită de stradă, o casă cu obloane de culoarea pomezii, cu găuri în formă de inimă şi un zid de cărămidă pe care sunt desenate cu cretă galbenă rotocoale şi spirale.

Stau şi le cercetez pe toate, strângând încă tare geanta la piept, deşi îmi simt braţele tot mai grele. Îl aud pe Richard oprindu-se, apoi urcând următorul rând de scări. Intră în odaia de deasupra capului meu. Femeia se duce la lavoar şi toarnă un pic de apă din urcior în lighean.

Îmi dau seama cât am greşit zorindu-mă la fereastră, căci acum între mine şi uşă stă ea. E îndesată şi are braţe groase. Socot totuşi că aş putea s-o împing în lături dacă aş lua-o pe nepregătite;

Poate că şi ea se gândeşte la asta. Îşi ţine mâinile deasupra lavoarului şi capul înclinat, însă mă urmăreşte cu aceeaşi privire avidă, pe jumătate uimită, pe jumătate admirativă.

— Uite aici nişte săpun parfumat, îmi spune. Uite şi un pieptene. Uite o perie.

Eu nu zic nimic.

— Uite un ştergar de faţă. Şi nişte *eau de Cologne.*

Scoate dopul sticluţei, iar lichidul se varsă. Vine la mine cu încheietura dezgolită, udă de parfumul greţos.

— Nu-ţi place levănţica? mă întreabă.

M-am îndepărtat de ea şi mă uit la uşă. Dinspre bucătărie se aude foarte desluşit glasul băiatului: „Ştoarfă ordinară!“.

— Nu-mi place să mi se joace renghiuri, îi răspund.

Vine mai aproape.

— Ce renghi, drăguţa mea?

— Socoţi că am avut de gând să vin aici? Socoţi că am de gând să rămân?

— Socot că eşti numa’ speriată. Socot că nu eşti tocma’ în apele tale.

— În apele mele? Ce ai tu de-a face cu mine? Cine eşti tu ca să-mi zici în ce ape mă scald?

Când mă aude, îşi pleacă privirea. Îşi suflecă mâneca, se întoarce la lavoar, atinge iarăşi săpunul, pieptenele, peria şi ştergarul. La parter un scaun e târât pe podea, ceva se trânteşte sau cade, câinele latră. Sus Richard umblă, tuşeşte, mormăie. Dacă e să fug, trebuie s-o fac acum. Pe unde s-o apuc? În jos, în jos, pe unde am venit. Pe care uşă m-au adus când am urcat — prima sau a doua? Nu sunt sigură. *Lasă asta,* îmi spun. *Ia-o din loc acum!* Însă nu o fac. Femeia înalţă capul, îmi întâlneşte privirea, eu şovăi şi, chiar în clipele cât stau în cumpănă, Richard străbate podeaua şi coboară cu paşi grei scările. Intră în odaie. Are o ţigară după ureche. Şi-a suflecat mânecile până la cot, iar barba i s-a înnegrit de la apă.

Închide uşa, apoi o încuie.

— Scoate-ţi pelerina, Maud, îmi spune.

Are de gând să mă sugrume, îmi zic.

Îmi ţin pelerina bine strânsă pe lângă mine şi mă dau încet în spate, îndepărtându-mă de el şi de femeie şi trăgându-mă înspre fereastră. Am s-o sparg cu cotul dacă trebuie. Am să ţip să m-audă toată strada. Richard mă urmăreşte şi oftează. Face ochii mari.

— Nu-i cazul să te porţi ca un iepuroi speriat, îmi spune. Ţi se pare că

am bătut atâta amar de drum cu tine doar ca să te chinui?

— Ţi se pare că pot să te cred dacă zici că n-o să faci aşa? îi răspund. Chiar tu mi-ai spus la Briar de ce eşti în stare pentru bani. De te-aş fi ascultat atunci mai cu băgare de seamă! Hai, spune-mi că nici nu te gândeşti să mă cureţi de toată averea. Spune-mi că n-o să pui mâna pe ea cu ajutorul lui Sue. Îmi închipui că o s-o aduci înapoi — cu un pic de întârziere. Se va *vindeca,* bănuiesc. Mi se strânge inima. E deşteaptă Sue. Fată de ispravă.

— Taci, Maud.

— De ce? Ca să mă omori în linişte? Haide, fă-o. Trăieşte cu asta pe conştiinţă. În caz că ai aşa ceva...

— Nu am o conştiinţă care să mă muncească dacă te ucid, fii sigură, zice el senin şi liniştit şi îşi apasă pleoapele cu degetele. Numai că doamnei Sucksby nu i-ar plăcea.

— Adică *ei?* spun, uitându-mă la femeie.

Ea priveşte în continuare lung săpunul, peria şi nu scoate o vorbă.

— Asculţi întru totul de ea?

— În cazul ăsta, da.

O spune cu tâlc, iar când şovăi, căci nu pricep nimic, continuă:

— Ascultă-mă, Maud. Planul îi aparţine. Tot. E al ei de la cap la coadă. Şi, oricât de ticălos aş fi, tot nu sunt un şarlatan atât de bun încât să i-l suflu dânsei de sub nas.

Pare sincer — însă mi-a mai părut el aşa.

— Minţi, îi zic.

— Nu. E adevărat.

— Planul ei, spun, dar nu-mi vine a crede. Ea te-a trimis la Briar, la unchiul? Şi mai înainte la Paris? La domnul Hawtrey?

— Dânsa m-a trimis la tine. Nu contează pe ce căi cotite am luat-o ca să ajung. Aş fi putut s-o apuc pe ele oricum, fără să ştiu ce m-aşteaptă la capăt. Aş fi putut să trec pe lângă tine. Poate că mulţi au şi făcut-o. N-au avut-o pe doamna Sucksby să le îndrume paşii.

Mă uit de la unul la celălalt.

— Asta înseamnă că ştia de averea mea, spun după o clipă. Bănuiesc că oricine ar fi putut să ştie. Îl ştia... pe cine? Pe unchiul? Pe vreun servitor din casă?

— Te ştia pe tine, Maud, pe tine, înainte să te ştie aproape oricine altcineva.

Femeia ridică în sfârşit ochii spre ai mei şi încuviinţează.

— Am cunoscut-o pe mama ta, spune.

Mama! Mâna mi se ridică la gât. Curios gest, căci portretul mamei e laolaltă cu bijuteriile, cu panglica lui decolorată, şi nu l-am mai purtat de ani de zile. *Mama!* Am venit la Londra ca să scap de ea. Acum,

deodată, mă gândesc la mormântul ei de la Briar — neîngrijit, neplivit, cu lespedea albă îmbrăcându-se încet în cenuşiu.

Femeia mă priveşte în continuare. Îmi las mâna să cadă.

— Nu te cred, spun. Pe mama? Cum o chema? Spune-mi. Îşi ia un aer şiret.

— Îi ştiu numele, începe ea, dar n-o să-l spun chiar acum. O să-ţi zic totuşi litera de la care a pornit totul. Era un M, prima literă a numelui tău. O să-ţi zic şi a doua literă. Un A... hei, tot ca în numele tău! La următoarea literă însă treaba se schimbă. Era un R...

Ştie, ştiu că ştie! Cum e cu putinţă? Îi cercetez chipul, ochii, buzele. Îmi par cunoscute. Cum anume? Cine e femeia?

— Soră, spun. Ai fost soră...

Însă ea clatină din cap, gata să zâmbească.

— Ei, de ce să fi fost tocmai aşa ceva?

— Atunci nu ştii totul! îi zic. Nu ştii că m-am născut la balamuc!

— Aşa o fi? întreabă ea repede. De ce spui asta?

— Crezi că mi-am uitat căminul?

— Aş zice că ţii minte locul unde-ai trăit când erai micuţă. Ei, toţi ni-l amintim. Dar asta nu-nseamnă că ne-am născut chiar acolo.

— Ba da, acolo a fost! spun eu.

— Aşa ţi s-a zis, pasămite.

— Nu-i servitor în casa unchiului care să n-o ştie!

— Poate că şi lor li s-a zis la fel. Înseamnă oare că-i adevărat? Poate că da. Poate că nu.

În vreme ce vorbeşte, merge de la lavoar la pat şi se aşază încet şi greoi. Se uită la Richard. Îşi duce mâna la ureche şi îşi mângâie lobul. Cu un glas voit nepăsător, spune:

— Odaia e-n ordine, Domnu?

Mi-am dat seama în sfârşit că aşa îl numesc cei de aici, borfaşii.

— Odaia e-n ordine?

Richard încuviinţează. Femeia mă priveşte iarăşi.

— Ţinem odaia aia, continuă ea pe acelaşi ton nepăsător, prietenos şi primejdios, ca să tragă Domnu acolo când vine pe la noi. E sus de tot, unde n-ajunge lumea. Ăsta i-e felul, află de la mine. E-o cameră mai aleasă. A văzut treburi de toate soiurile acolo sus. Învârteli de toate soiurile. Se ştie că pe-aici vin oameni cam cu fereală, aşa...

Se preface surprinsă.

— Ei, păi, aşa ai venit şi tu...! Oricum, vin oameni să stea o zi, două zile, două săptămâni, cine ştie cât? Dosiţi bine acolo. Poate inşi cu care ar vrea să stea de vorbă poliţia. Nimeni nu dă de ei când vin aici. Înţelegi? Flăcăi, fete, puşti, doamne...

După ultimul cuvânt se întrerupe. Bate uşor cu palma locul de lângă

ea.

— Nu vrei să te aşezi, fată dragă? Nu-ţi vine? Hmm? Atunci poate un pic mai încolo.

Pe pat e întinsă o cuvertură — o pătură din petice pătrate, colorate, dintr-o împletitură aspră, cusute grosolan unul de altul. Femeia se apucă să pigulească o cusătură, părând cu mintea în altă parte.

— Bun. Despre ce vorbeam? întreabă, privindu-mă în ochi.

— Despre doamne, răspunde Richard.

Femeia îşi mişcă mâna. Ridică degetul.

— Despre doamne, repetă ea. Aşa-i. De bună seamă, aici vin atât de puţine doamne adevărate, că îţi rămân toate în minte. De pildă, îmi amintesc de una care a venit... ei, cât să fie de-atunci? Şaişpe ani? Şapteşpe? Optşpe...?

Femeia îmi urmăreşte chipul.

— Ţie-ţi pare tare mult, dulceaţă, aşa socot. Pare o viaţă de om, aşa-i? Aşteaptă numa', fată dragă, până ajungi bătrână ca mine. Atuncea toţii anii se scurg laolaltă. Se scurg laolaltă ca lacrimile...

Scutură din cap şi trage aer în piept, de parcă ar ofta pe dos, dar iute şi cu alean. Aşteaptă. Însă acum eu stau nemişcată, înfrigurată şi prevăzătoare şi nu spun nimic. Aşa că îşi urmează vorba.

— Ei bine, doamna asta, spune ea, nu era cu mult mai înaintată în vârstă decât tine. Da' era borţoasă bine. Aflase de mine de la o femeie din Borough, care se ocupa de fete şi de probleme muiereşti. Ştii despre ce vorbesc, drăguţă? Se îngrijea să fie iarăşi bolnăvioare, cum sunt îndeobşte femeile după ce nu le mai vine sorocul.

Femeia dă din mână şi se strâmbă.

— Eu nu mi-am bătut capu' cu aşa ceva. Nu mă îndeletniceam cu din astea. Io, una, ziceam: Dacă nu te omoară când iese, fă-l şi vinde-l. Sau, şi mai bine, dă-mi-l mie să ţi-l vând! Cum ar veni, oamenilor care vor prunci ca să-i aibă drept slugi sau ucenici ori drept fii şi fiice în toată regula. Ştiai, fată dragă, că există astfel de oameni pe lume? Şi oameni ca mine, care le fac rost de prunci? Nu?

Iarăşi nu răspund. Ea dă iarăşi din mână.

— Ei, poate că doamna asta de care zic nu ştia nici ea până n-a ajuns la mine. Sărmana! Femeia din Borough încercase s-o ajute, dar sarcina era prea înaintată. Îi făcuse doar rău. „Unde ţi-e bărbatul?" am întrebat-o înainte s-o primesc. „Unde ţi-e muma? Unde-ţi sunt neamurile? N-or să vie după tine aici, nu?" Mi-a zis că nu. N-avea bărbat — ăsta şi era necazul, fireşte. Mama îi murise. Fugise dintr-o căsoaie de bogătani de la patruzeci de mile de Londra — în sus pe fluviu, aşa mi-a zis...

Dă din cap, dar nu mă scapă din ochi. Mi-e mai frig ca oricând.

— Tatăl şi fratele o căutau, continuă femeia. Ar fi fost în stare s-o şi

omoare. Însă mi-a jurat că n-or să-i dea în veci de urmă în Borough. Cât despre domnul de la care i se trăgea tot necazul, ăla care i-a zis că o iubeşte... ei, păi el avea nevasta şi copilul lui, aşa că o lăsase singură, zicându-i că-i o destrăbălată, şi se spălase pe mâini de toată tărăşenia. Cum fac, de bună seamă, domnii. Lucru pentru care în meseria mea mulţumeşti cerului!

Zâmbeşte, gata să-mi facă cu ochiul.

— Doamna cu pricina avea bani. Am primit-o şi i-am dat odaia de sus. Poate că n-ar fi trebuit. Domnu' Ibbs aşa mi-a zis. Că deja aveam cinci sau şase prunci în casă şi eram ostenită şi tulburată — cu atât mai mult cu cât tocma' născusem şi eu un pruncuşor care murise...

Se schimbă la faţă şi îşi trece o mână peste ochi.

— N-o să vorbesc totuşi de asta. N-o să vorbesc! zice ea.

Înghite şi se uită în jur, de parcă ar căuta firele căzute ale poveştii. Apoi pare să le găsească. Confuzia i se şterge de pe chip. Îmi întâlneşte iarăşi privirea, apoi îmi arată ceva sus. Ridic şi eu ochii spre tavan. E gălbui şi murdar, cu pete cenuşii de la fumul lămpilor.

— Acolo sus a tras, spune. În odaia lu' Domnu. Şi cât era ziulica de lungă stăteam lângă ea şi o ţineam de mână şi noapte de noapte o auzeam cum se perpeleşte în pat şi plânge. Mai să-ţi rupă inima. N-avea nimic rău în ea. Ca laptele era de bună! Bănuiam c-o să moară. Şi domnu' Ibbs la fel. Cred că şi ea bănuia, căci trebuia s-o mai ducă două luni aşa şi oricine îşi dădea seama că n-o să reziste nici jumate din vremea asta. Dar poate că şi pruncul o ştia... uneori chiar se întâmplă aşa. Căci abia era aici de-o săptămână şi i s-a rupt apa. Pruncul era pe drum. O zi şi-o noapte i-a luat. Da' nu se lăsa deloc! Chiar şi-aşa, e o fărâmă de om, însă doamna, deja bolnavă, e de-acum praf. Atunci îşi aude pruncul plângând şi îşi saltă capul de pe pernă. „Ce se-aude, doamnă Sucksby?" întreabă ea. „E pruncul tău, drăguţa mea!" îi răspund. „Pruncul meu?" zice. „Ce e pruncul, băiat sau fată?" „E fată", îi spun. Şi când m-aude, strigă din toţi rărunchii: „Atunci Domnul s-o ajute! Căci lumea e rea cu fetele. Mai bine murea odată cu mine!".

Femeia clatină din cap, îşi ridică mâinile şi le lasă să-i cadă pe genunchi. Richard se sprijină de uşă. Pe uşă e un cârlig de care atârnă un capot de mătase: a luat cordonul capotului şi şi-l trece acum absent peste buze. Îşi ţine ochii pironiţi în ai mei, cu pleoapele un pic coborâte. Pe faţă nu i se citeşte nimic. De jos, de la bucătărie, se aud râsete şi un ţipăt răguşit. Femeia ascultă şi oftează iarăşi, tot pe dos şi tot cu alean.

— Asta-i Dainty, iară boceşte... zice şi îşi dă ochii peste cap. Da' ce m-am mai întins! Aşa-i, domnişoară Lilly? Doar nu te plictisesc, drăguţă? Îţi cam păleşte interesul, mi se pare, când e vorba de istoriile astea vechi...

— Continuă, spun.

Am gura uscată şi încleiată.

— Zi mai departe de femeie.

— Doamna cu fetiţa? Un ţâşti-bâşti de fată: bălaie, cu ochii albaştri... Ei, toţi îi au albaştri la început, fireşte. Mai târziu se fac căprui...

Se uită cu tâlc în ochii mei căprui. Clipesc şi mă înroşesc la faţă. Însă glasul mi-l golesc de orice emoţie.

— Zi mai departe, o îndemn iarăşi. Ştiu că vrei să-mi spui. Spune-mi acum. Femeia îşi dorea să-i fi murit fetiţa. Şi după aceea?

— Îşi dorea? dă ea din cap. Aşa zicea. Aşa zic uneori femeile. Şi uneori chiar aşa îşi doresc. Nu şi ea. Pruncul ăla era totul pentru ea şi când i-am zis că mai bine-ar face să mi-l dea mie, au apucat-o furiile. „Ce? Doar n-ai de gând s-o creşti tu?“ am întrebat-o. „Tu, o doamnă fără bărbat?” A spus că avea să se dea drept văduvă. Voia să plece în străinătate, unde n-o ştia nimeni, şi să-şi câştige pâinea ca lenjereasă. „Mai bine îmi văd fata măritată cu un sărăntoc decât să cunoască şi ea aceeaşi ruşine”, a zis. „Am terminat-o cu traiul pe picior mare.” Numai asta avea în minte, sărăcuţa, şi n-o puteam rupe de la ale ei, oricât vorbeam cu ea: că mai bine-şi vede fata ducând un trai sărac, dar cinstit, decât s-o dea înapoi lumii de bogătani din care venea. Avea de gând s-o pornească spre Franţa de cum se înzdrăvenea de tot... şi acuma îţi spun că o socoteam nătângă, însă mi-aş fi tăiat şi mâna ca s-o ajut, aşa era de simplă şi de bună.

Oftează.

— Însă taman cei simpli şi buni sunt meniţi să sufere pe lumea asta, aşa-i? zice ea apoi. Se simţea tare slăbită, iar pruncul creştea cu greu. Dar femeia vorbea fără încetare de Franţa şi numai la asta se gândea — până când, într-o noapte, tocmai o culcam când se aude un ciocănit la uşa bucătăriei. E femeia din Borough care mi-a trimis-o. Îi văz faţa şi ştiu că e rost de necazuri. Şi e. Ce crezi? Tătânele şi fratele i-au dat într-un sfârşit de urmă. „Vin încoace”, spune femeia. „Domnul mi-e martor că n-am vrut să le spun unde eşti. Dar fratele avea un baston şi m-a pălit.” Îmi arată spinarea, neagră toată. „S-au dus după o trăsură şi un zdrahon care să-i ajute. Aş zice că mai aveţi vreun ceas. Scoateţi acuma cucoana de-aici, dacă vrea să plece. De încercaţi s-o ascundeţi, or să vă dărâme casa!“ Ehei! Sărmana doamnă coborâse după mine. A auzit tot şi s-a pus pe ţipat. „Vai! S-a zis cu mine!“ se tânguia ea. „Vai, de-aş fi plecat în Franţa!“ Dar numai drumul de la etaj până jos o omorâse pe jumate, aşa era de slăbită. „Or să-mi ia fata!“ a ţipat. „Or s-o ia şi-or s-o crească ei! Or s-o ducă în casa aceea! E ca şi cum ar închide-o într-un cavou! Or să mi-o ia şi or să-i învrăjbească inima! Vai! Şi nici măcar n-am apucat să-i dau un nume!” „Atunci dă-i-l acum!“ i-

am zis, doar s-o văz că se potoleşte. „Pune-i un nume iute, cât mai apuci.” „Da!” zice ea. „Dar ce nume să-i dau?” „Păi”, i-am zis, „gândeşte-te ce-o aşteaptă. Până la urmă o să ajungă doamnă, nu mai avem ce-i face. Dă-i un nume pe potrivă. Cum te cheamă? Dă-i numele tău”. Atunci s-a întunecat la faţă. A zis: „Am un nume spurcat. Mai bine o blestem decât să las pe vreunul să-i spună Marianne...”

Când îmi vede chipul, se opreşte. Am tresărit sau m-am sucit cumva, cu toate că ştiusem că povestea trebuia să ajungă aici şi stătusem cu răsuflarea tot mai tăiată şi cu stomacul tot mai strâns pe măsură ce povestea înainta. Îmi trag răsuflarea.

— E o minciună, spun. Mama să vină aici fără bărbat? Mama era nebună. Tata era soldat. Am inelul lui. Uite-l aici, aici!

Mă duc la geantă, mă aplec, trag de pielea sfâşiată şi găsesc pătratul de pânză în care am bijuteriile. Aici e inelul pe care mi l-au dat la balamuc. Îl ridic. Mâna îmi tremură. Doamna Sucksby îl cercetează şi ridică din umeri.

— De inele poţi să faci rost cam de oriunde, spune ea.

— De la el, îi răspund.

— De oriunde. Îţi pot face rost de zece din astea, toate cu pecetea R.V. Înseamnă oare că-s ale reginei?

Nu pot răspunde. Ce ştiu eu de unde vin inelele şi cum se sapă pecetea? Spun iarăşi, cu glasul mai pierit:

— Mama să vină aici fără bărbat? Bolnavă şi să vină aici? Tatăl meu... Unchiul...

Ridic privirea. Unchiul meu. De ce-ar minţi unchiul?

— De ce să spună adevărul? îmi răspunde Richard, apropiindu-se şi grăind în sfârşit. Aş putea să jur că sora lui era o femeie destul de cinstită înainte să se nenorocească. Doar că n-a avut noroc. Însă un asemenea ghinion... ei bine, despre aşa ceva bărbaţilor nu le place să vorbească fără înconjur...

Mă uit iarăşi la inel. Pe el e o tăietură. În copilărie îmi plăcea să-mi închipui că e urma unei baionete. Acum aurul pare uşor, de parcă ar fi străpuns şi golit.

— Mama, spun cu încăpăţânare, era nebună. M-a născut legată de o masă. Nu.

Îmi duc mâinile la ochi.

— Poate că asta a fost doar în închipuirea mea. Nu însă şi restul. Mama era nebună, era închisă în celula unui ospiciu, iar eu am fost crescută să iau aminte la exemplul ei, pentru a nu o apuca pe aceeaşi cale.

— De bună seamă, a fost vârâtă într-o celulă odată ce-au pus mâna pe ea, spune Richard. Aşa cum se ştie că se întâmplă din când în când

cu fetele, spre satisfacţia domnilor... Ei, dar să nu mai vorbim de asta deocamdată, zice el repede când întâlneşte privirea doamnei Sucksby. Şi de bună seamă că ţi-au vârât frica în oase, ca să nu-i calci pe urme, Maud. Şi cum ai ajuns? Taman înfricoşată, supusă, nepăsătoare în ce priveşte bunăstarea ta — cu alte cuvinte, întocmai pe potriva gusturilor unchiului tău. Nu ţi-am spus odată ce josnic e omul acela?

— Te înşeli, îi spun. Te înşeli sau e o greşeală.

— Nu-i nici o greşeală, răspunde doamna Sucksby.

— Poate că minţi — chiar şi acum. Poate că minţiţi amândoi!

— Se poate, zice femeia şi se bate uşor peste buze cu degetul. Numai că, vezi tu, fată dragă, nu minţim deloc.

— Unchiul, spun iarăşi. Servitorii unchiului. Domnul Way, doamna Stiles...

Însă o spun şi simt umbra unei apăsări, umărul domnului Way în coaste, degetul lui în dosul genunchiului meu. „Te crezi mare doamnă, ai?“ Şi apoi... şi apoi mâinile aspre ale doamnei Stiles pe braţele mele înfiorate şi răsuflarea ei pe obraz: „Cum de-a ajuns mama ta, cu toată averea ei, o zdreanţă de nimic...”

Ştiu. Ştiu. Încă mai ţin inelul. Acum, cu un ţipăt, îl azvârl la podea, aşa cum pe vremuri, când eram o fetiţă plină de furii, aruncam ceşti şi farfurioare.

— Afurisit să fie! ţip.

Mă gândesc cum i-am stat la căpătâi, cu briciul în mână, la ochii lui neştiutori. *Înşelarea încrederii.*

— Afurisit să fie!

Richard încuviinţează. Şi atunci îmi îndrept furia asupra lui.

— Afurisit să fii şi tu, laolaltă cu el! Ai ştiut de la bun început? De ce nu mi-ai spus-o la Briar? Nu crezi că aş fi mers cu tine mai degrabă? De ce să aştepţi şi să mă aduci aici — în locul ăsta împuţit? Ca să mă amăgeşti şi să mă tulburi?

— Să te tulbur? spune el cu un râs ciudat. Vai, Maud, scumpă Maud, nici n-am început încă să te tulburăm!

Nu-l înţeleg. Nici nu prea încerc. Mă gândesc încă la unchiul, la mama — mama bolnavă, nenorocită, venind aici... Richard îşi duce mâna la bărbie şi dă din buze.

— Doamnă Sucksby, spune, ai ceva de băut pe aici? Văd că mi s-a cam uscat gura. E aşteptarea spectacolului, zic eu. Aşa mi se întâmplă şi la cazinou când se învârte ruleta. Şi la pantomimă când sunt pe cale să dea drumul zânelor.

Doamna Sucksby şovăie, apoi se duce la un raft, deschide o cutie şi scoate o sticlă dinăuntru. Scoate şi trei păhăruţe cu buza tivită cu aur. Le şterge de un pliu al poalelor.

— Nădăjduiesc, domnişoară Lilly, că n-o să-l iei drept sherry, spune ea în vreme ce toarnă.

Mirosul licorii se întinde, înţepător şi greţos, în aerul închis al odăii.

— În veci n-aş îngădui sherry în iatacul unei doamne. Însă un strop de coniac cinstit, menit să te ungă pe suflet din când în când... ei, ia spune, ce mare rău ar putea să facă?

— Nici unul, răspunde Richard.

Îmi întinde un pahar şi sunt atât de încurcată, de zăpăcită şi de înfuriată, că îl iau pe dată şi-l sorb ca pe vin. Doamna Sucksby mă urmăreşte cum înghit.

— Are gust pentru spirtoase, spune aprobatoare.

— Are, adaugă Richard, când scrie „Doctorie” pe sticlă. Nu, Maud?

Nu vreau să răspund. Coniacul mă arde. Mă aşez în sfârşit pe marginea patului şi-mi desfac şnurul pelerinei. Odaia e mai întunecoasă — ziua se îngână cu noaptea. Paravanul din păr de cal se desluşeşte întunecat şi aruncă umbre. Pereţii — tapetaţi ici cu flori, colo cu romburi năclăite — sunt sumbri şi apăsători. Plasa se distinge limpede în dreptul ferestrei. În dosul ei s-a prins o muscă şi bâzâie cu o furie neputincioasă, lipită de geam.

Stau cu capul în mâini. Creierul, asemeni odăii, îmi pare strâns în chingi de întuneric. Gândurile mi se perindă iute prin minte, însă zadarnic. Nu întreb — cum aş face, socot, de-ar fi vorba de povestea alteia şi doar aş citi-o sau mi-ar fi istorisită — nu întreb, zic, de ce m-au adus aici; ce-au de gând să facă acum cu mine şi cum plănuiesc să profite de faptul că m-au înşelat şi m-au tulburat. Mă las doar pe mai departe pradă furiei faţă de unchiul meu. Mă gândesc numai, iar şi iar: *Mama, nenorocită, dezonorată, vine şi zace însângerată aici, într-o casă de borfaşi. Nu-i nebună, nu-i nebună...*

Îmi închipui că am o expresie stranie. Richard îmi spune:

— Maud, uită-te la mine. Nu te mai gândi acum la unchiul tău şi nici la casa unchiului tău. Nu te mai gândi la femeia aceea, Marianne.

— Mă voi gândi la ea, îi răspund. Mă voi gândi la ea cum am făcut întotdeauna: ca la o proastă! Însă tatăl meu... Un domn, aţi zis? Mi-au spus atâţia ani că sunt orfană. Tatăl meu încă mai trăieşte? Nu a...?

— Maud, Maud! îmi spune el, oftând şi întorcându-se la locul lui de la uşă. Uită-te în jur. Gândeşte-te cum ai ajuns aici. Îţi închipui cumva că te-am răpit de la Briar, am făcut tot ce-am făcut azi-dimineaţă şi am riscat tot ce am riscat doar ca să afli tu nişte secrete de familie şi gata?

— Nu ştiu! spun. Ce ştiu eu acum? Dacă m-ai lăsa o vreme să gândesc! Dacă mi-ai spune...

Însă doamna Sucksby se apropie de mine şi îmi atinge uşor braţul.

— Aşteaptă, fată dragă, îmi spune ea foarte blând şi duce un deget

la buze, închizând pe jumătate un ochi. Aşteaptă şi ascultă. Nu mi-ai ascultat povestea până la capăt. Partea a mai bună de-abia urmează. Căci acolo e doamna, îţi aminteşti, cea care a ajuns zdrenţe. Mai sunt tatăl şi fratele şi zdrahonul, care trebuiau să apară într-un ceas. E pruncul şi mai sunt şi eu, care zic: „Ce nume să-i punem? Ce zici de numele tău, Marianne?“. Şi doamna spune că mai bine-o blestemă decât s-o boteze aşa. Ţii minte, drăguţa mea? „Şi dacă-i vorba că-i fiică de doamnă”, spune mai apoi sărmana fată, „zi-mi tu cu ce te-ajută că eşti doamnă, în afară de nenorocirea pe care o îngăduie? Vreau atunci să aibă un nume simplu”, zice, „ca o fată din popor. Vreau un nume simplu”. „Atunci dă-i un nume simplu”, spun — tot ca să-i fac pe plac, cum ar veni. „Da”, zice, „aşa o să fac. Aveam o servitoare care s-a purtat frumos cu mine — mai frumos decât s-a purtat vreodată tatăl sau fratele meu. Vreau să-i poarte numele. Am să-i dau numele ei. Am s-o botez...”

— *Maud,* spun eu nenorocită.

Mi-am lăsat iarăşi privirea în podea. Însă când doamna Sucksby rămâne tăcută, mi-o ridic. Are o expresie stranie. Clatină încet din cap. Trage aer în piept, mai şovăie o clipă, apoi spune:

— *Susan.*

Richard priveşte, cu mâna la gură. Odaia, casa — toate sunt încremenite. Gândurile mele, care păreau să se învârtă ca nişte roţi de moară, acum par să se oprească. Susan. Susan. Nu-i voi lăsa să vadă cât mă dărâmă cuvântul. *Susan.* Nu voi vorbi. Nu mă voi mişca, de teamă că mă voi poticni sau voi tremura. Rămân doar aşa, cu ochii pironiţi pe faţa doamnei Sucksby. Soarbe din nou, îndelung, din paharul cu coniac şi se şterge la gură. Vine şi se aşază iarăşi lângă mine, pe pat.

— *Susan,* repetă ea. Aşa a botezat-o doamna. Pare mare păcat că a botezat pruncul ăla cu numele unei servitoare, aşa-i? Mie aşa mi s-a părut. Dar ce puteam să zic? Sărmana fată era încă înnebunită. Tot plângea, tot ţipa, tot zicea că tatăl ei o să vină, o să ia fetiţa, o s-o facă să urască numele mamei ei... „Vai, cum s-o salvez?“ zicea. „Mai bine-o ia oricine altcineva decât el şi fratele meu! Vai, ce pot să fac? Cum pot s-o salvez? Vai, doamnă Sucksby, îţi jur, mi-aş dori să ia mai bine pruncul oricărei alte sărmane decât pe al meu!“

Glasul i s-a înălţat. Obrazul i s-a înroşit. Pulsul îi zvâcneşte o clipă — tare iute — în pleoapa ochiului. Îşi duce mâna la el, apoi iarăşi bea şi iarăşi se şterge la gură.

— Aşa a zis, continuă ea mai potolită. Aşa a zis. Şi, cum a zis-o, toţi pruncii culcaţi prin casă parc-o aud şi se pun cu toţii pe plâns. Dacă nu le eşti mamă, ţi se pare că scâncesc toţi cu un singur glas. Oricum, ei

aşa i se părea. O îndrumasem în sus pe scări, chiar în faţa uşii ăleia — înclină capul, Richard se mişcă şi uşa scoate un scârţâit —, şi o văd cum se opreşte. Se uită la mine, văz ce gândeşte şi-mi îngheaţă inima. „Nu se poate!“ zic. „De ce să nu se poată?“ răspunde ea. „Tu ai zis-o: fiica mea va fi crescută să ajungă doamnă. De ce să n-aibă parte de asta vreo altă fetiţă fără mamă...? Sărăcuţa, al ei va fi şi necazul! Însă îţi jur că ei îi încredinţez jumate din averea mea. Iar Susan va primi restul. Al ei va fi dacă o iei şi o creşti să fie cinstită şi să nu afle de moştenirea ei până când nu vede ce-i sărăcia şi-i poate simţi valoarea! Nu ai cumva”, zice ea, „vreun prunc fără mamă, pe care i-l putem da tatei în locul lui Susan? Nu ai? Pentru numele lui Dumnezeu, spune-mi că ai! Am cincizeci de lire în buzunarul rochiei. Ale tale sunt! O să-ţi trimit şi mai mult dacă faci asta pentru mine şi nu sufli o vorbă nimănui că ai făcut-o“.

Parcă se iscă o mişcare în odaia de jos, în stradă... Nu ştiu şi, dacă a fost cumva, nu o aud. Nu-mi desprind privirea de la chipul aprins al doamnei Sucksby, de la ochii şi buzele ei.

— Ei, asta da rugăminte! spune ea. Zi şi tu, fată dragă. Grozăvie, nu glumă! Cred că, de când mă ştiam, nu mai cugetasem nicicând atât de aprig şi de iute. Şi ce-am răspuns până la urmă? Iată: „Ţine-ţi banii. Ţine-ţi cele cincizeci de lire. Nu le vreau. Altceva vreau. Ascultă! Taică-tău e domn şi domnii sunt vicleni. Am să ţin eu pruncul, însă vreau să-mi scrii pe o foaie, să zici acolo tot ce vrei să faci, s-o semnezi şi s-o pecetluieşti. Aşa o să fie o treabă de netăgăduit”. „Aşa o să fac!“ zice din prima ea. „Aşa o să fac!“ Şi venim aici, îi aduc nişte hârtie şi cerneală, iar ea aşterne totul pe hârtie întocmai cum ţi-am spus: că Susan Lilly e copilul ei, deşi mi l-a lăsat mie, şi că averea va fi împărţită în două şi aşa mai departe... Împăturește hârtia, o pecetluieşte cu inelul de la mâna ei şi scrie deasupra că nu se va deschide până în ziua când fiica ei împlineşte optşpe ani. Douăzeci şi unu a vrut la început, însă pe când scria ea, eu socoteam totul dinainte şi am zis că trebuie să fie optşpe, căci nu se cuvenea să riscăm să se mărite fetele înainte să afle cum stă treaba.

Zâmbeşte.

— I-a plăcut. Mi-a mulţumit pentru asta. Şi nici n-a apucat bine să-şi pună pecetea, că domnu’ Ibbs ţipă de jos: o trăsură a tras în faţa atelierului şi doi domni — unul bătrân, altul mai tânăr — se dau jos, iar cu ei e un zdrahon cu o bâtă. Oho! Doamna dă fuga ţipând în odaia ei şi eu stau pe loc, smulgându-mi părul din cap. Apoi merg la pătuţuri, iau un anume prunc de-acolo — o fetiţă asemenea la trup ca şi cealaltă, care părea c-o să fie tot blondă —, şi o duc sus. Zic: „Uite-o! Ia-o iute şi fii bună cu ea! O cheamă Maud. Până la urmă e tot un nume de

doamnă. Nu-ţi uita cuvântul”. „Nici tu pe-al tău!“ ţipă sărmana fată. Apoi îşi sărută pruncul, iar eu i-l iau, îl duc jos şi îl culc în pătuţul gol...

Clatină din cap.

— Ce lucru uşor! spune. În câteva clipe s-a şi terminat. Câtă vreme domnii băteau cu pumnii în uşă. „Unde e?“ ţipau. „Ştim că e la voi!“ Nici vorbă să-i opreşti. Domnu’ Ibbs le deschide, ei se vântură prin casă ca nişte furii, mă văd, mă doboară la podea şi când mă dezmeticesc, sărmana doamnă e târâtă pe scări de taică-său, cu rochia fluturându-i, cu pantofii descheiaţi, cu faţa însemnată de bastonul fratelui şi cu tine, fată dragă, cu tine în braţe. Nimănui nu-i trece prin cap că ai fi a altcuiva. Şi de ce i-ar trece cuiva prin cap aşa ceva? Era prea târziu ca să se mai schimbe ceva. Mi-a aruncat o privire pe fugă în timp ce era târâtă de taică-său şi asta a fost. Îmi închipui că m-a privit totuşi de la geamul trăsurii. De i-a părut ori nu cumva rău c-a făcut-o, asta n-aş putea să-ţi zic. Pasămite, s-a gândit adesea la Sue, dar nu mai mult decât... Ei, nu mai mult decât se cuvenea.

Clipeşte şi întoarce capul. Şi-a aşezat paharul de coniac pe pat, între noi. Cusăturile păturii îl împiedică să se verse. Mâinile şi le-a strâns laolaltă. Îşi mângâie încheieturile uneia cu degetul mare şi lat al celeilalte. Piciorul, încălţat în papuc, bate nervos în podea. Nu şi-a luat ochii de la faţa mea tot timpul cât a vorbit. Până acum.

Eu mi-i închid pe ai mei. Mâinile mi le ridic în faţa lor şi privesc în bezna din dosul palmelor. Urmează o tăcere care se lungeşte. Doamna Sucksby se apleacă, venind mai aproape.

— Fată dragă, murmură. Nu vrei să ne spui nici o vorbă?

Îmi mângâie părul. Tot nu vreau să vorbesc sau să mă urnesc, îşi lasă mâna să cadă.

— Din câte văz, veştile astea ţi-au cam zgâlţâit moralul, spune.

Poate că îi face un semn lui Richard, căci el vine şi se ghemuieşte în faţa mea.

— Înţelegi, Maud, îmi zice, încercând să-mi vadă ochii printre degete, înţelegi ce ţi-a povestit doamna Sucksby? Un prunc se preschimbă în celălalt. Mama ta nu ţi-a fost mamă, unchiul tău nu ţi-e unchi. Viaţa ta nu a fost viaţa ce ţi-era menită ţie, ci lui Sue. Iar Sue a trăit-o pe a ta...

Se spune că muribunzilor li se înfăţişează prin faţa ochilor, cu o iuţeală de necrezut, toate faptele vieţii pe care au trăit-o. Cât vorbeşte Richard, mi le văd pe-ale mele: balamucul, vergeaua mea de lemn, rochiile neîncăpătoare de la Briar, usturimea mărgelelor, ochii descoperiţi ai unchiului, cărţile, cărţile... Imaginile pâlpâie şi dispar, se pierd în nimicnicie, asemeni unei monede într-o apă mâloasă. Mă cutremur, iar Richard oftează. Doamna Sucksby clatină din cap şi ţâţâie. Însă când îmi dezvălui chipul, tresar amândoi. Nu plâng, aşa cum

şi-au închipuit. Râd. M-a năpădit un hohot de râs teribil — şi pesemne că arăt înfiorător.

— A, dar e perfect! mi se pare că spun. E tot ce mi-am dorit vreodată din adâncul sufletului! De ce vă holbaţi? De ce căscaţi ochii aşa? Credeţi că stă o fată aici? Fata aceea s-a dus! S-a înecat! Zace pe fundul apei, la nu ştiu câte leghe adâncime. Credeţi că are braţe şi picioare învelite cu carne şi cârpe? Credeţi că are păr? N-are decât oase albe şi descărnate! E albă ca o foaie de hârtie! E o carte din care cuvintele s-au desprins şi-au fost luate de curent...

Încerc să răsuflu şi parc-aş avea apă în gură. Trag aer în piept şi nu intră. Icnesc sufocată, tremur, apoi icnesc iar. Richard se ridică şi se uită la mine.

— Fără sminteli, Maud! îmi spune cu o expresie dezgustată. Aminteşte-ţi, acum nu mai ai nici o scuză.

— Am scuze pentru orice! îi răspund. Pentru orice!

— Fată dragă, spune doamna Sucksby.

Şi-a luat păhărelul şi mi-l flutură prin faţă.

— Fată dragă...

Însă eu mă cutremur încă de râs; hohotesc hidos şi zvâcnesc cum zvâcneşte un peşte în undiţă. Îl aud pe Richard înjurând. Apoi îl văd că se duce la geanta mea, scotoceşte prin ea, scoate sticluţa cu doctoria, pune trei picuri de licoare în paharul de coniac, apoi îmi apucă zdravăn faţa şi îmi lipeşte paharul de buze. Simt gustul doctoriei, înghit şi tuşesc. Îmi duc mâinile la gură. Mi-a amorţit. Închid iarăşi ochii. Nu ştiu cât stau aşa, însă într-un sfârşit simt pe umăr şi pe obraz pătura de pe pat. M-am lăsat pe ea fără vlagă. Zac, încă străbătută când şi când de spasme, cuprinsă de ceva ce pare un acces de râs, iar Richard şi doamna Sucksby stau în continuare tăcuţi şi mă privesc.

Îndată vin totuşi un pic mai aproape.

— Acum te simţi mai bine, scumpo? mă întreabă doamna Sucksby.

Nu răspund. Ea se uită la Richard.

— N-ar fi mai bine să mergem şi s-o lăsăm să doarmă?

— La dracu’ cu somnul! răspunde el. Eu încă socot că îşi închipuie că am adus-o aici pentru propriul ei interes.

Vine, mă bate uşor cu degetele pe faţă şi spune:

— Deschide ochii.

— Nu am ochi, îi răspund. Cum să fac? Mi i-aţi luat, îmi apucă o pleoapă între degete şi o strânge zdravăn.

— Deschide afurisiţii ăia de ochi! îmi strigă. Aşa mai merge. Acum trebuie să mai afli ceva — câteva lucruri, nu multe — şi după aceea poţi să dormi. Ascultă-mă. Ascultă! Să nu mă întrebi cum să faci asta, că o să-ţi tai blestematele alea de urechi dintr-o parte şi alta a capului dacă

întrebi! Aha, văd că pe asta o auzi. Ia să vedem, pe-asta o simţi?

Mă loveşte.

— Foarte bine.

Nu m-a lovit atât de tare cum ar fi vrut: doamna Sucksby a văzut cum ridică braţul şi a încercat să-l împiedice.

— Domnu! strigă ea, întunecându-se la faţă. Nu-i nevoie să faci asta. Nu-i deloc nevoie. Ţine-ţi nervii în frâu, da? Cred că ai învineţit-o. Of, fată dragă!

Întinde mâna şi îmi atinge faţa. Richard se uită mânios.

— Ar trebui să zică mersi că nu m-am purtat şi mai rău în astea trei luni, spune el, îndreptându-se de spate şi dându-şi părul de pe frunte. Ar trebui să ştie că am s-o fac iarăşi, fără să stau pe gânduri. Mă auzi, Maud? M-ai văzut la Briar purtându-mă întru câtva ca un domn. Când vin aici, îmi iau vacanţă de la cavalerism. Ai înţeles?

Zac cu mâna la obraz şi cu ochii pironiţi într-ai lui, fără să scot o vorbă. Doamna Sucksby îşi frânge mâinile. Richard îşi ia ţigara de după ureche, şi-o vâră în gură şi caută un chibrit.

— Continuă, doamnă Sucksby, spune el în vremea asta. Povesteşte-i şi restul. Iar tu, Maud, ascultă cu atenţie şi află în sfârşit pentru ce-ai trăit până acum.

— N-am trăit, îi răspund în şoaptă. Doar ai zis şi tu: a fost o plăsmuire.

— Ei bine — găseşte el un băţ de chibrit şi îl aprinde — plăsmuirile au un sfârşit. Ascultă acum cum se va sfârşi a ta.

— S-a sfârşit deja, îi zic.

Însă cuvintele lui m-au pus în gardă. Îmi simt capul greu de la băutură, de la doctorie, de la şoc, însă nu atât de greu încât să nu mi se strecoare în suflet teama de ceea ce-mi vor spune în continuare, cum au de gând să mă ţină prizonieră şi pentru ce au de gând să mă ţină...

Doamna Sucksby mă vede îngândurată şi încuviinţează.

— Acuma începi să te prinzi, spune. Începi să vezi. Am pruncul doamnei şi, mai mult de-atât, am cuvântul doamnei. Cuvântul e toată şmecheria. Cuvântul e şmecheria care aduce bani. Aşa-i?

Zâmbeşte şi îşi atinge nasul cu vârful degetului. Apoi se apleacă mai aproape.

— Ai vrea să vezi? mă întreabă, schimbându-şi tonul. Ai vrea să vezi cuvântul doamnei?

Aşteaptă. Ea nu răspunde, însă ea zâmbeşte iarăşi, se îndepărtează de mine, se uită la Richard, apoi îi întoarce spatele şi îşi face o clipă de lucru cu nasturii rochiei. Taftaua foşneşte. După ce îşi descheie nasturii de la piept, vâră mâna înăuntru — mie mi se pare că îşi vâră mâna chiar în sân, în inimă — şi scoate o hârtie împăturită.

— Am ţinut-o la mine atâta amar de vreme, spune în vreme ce mi-o arată. Am ţinut-o mai bine decât aurul. Ia uite!

Hârtia e împăturită ca o scrisoare şi pe ea scrie, cu litere înclinate: *A se deschide la a optsprezecea aniversare a fiicei mele, Susan Lilly.* Văd numele, mă cutremur şi întind mâna, însă femeia o ţine cu gelozie şi, cum face unchiul — care acum nu-mi mai e unchi! — cu vreun tom vechi, nu-mi dă voie s-o iau. Îmi îngăduie totuşi s-o ating. Hârtia e caldă, încălzită la sân. Cerneala e cafenie. Muchiile foii sunt scămoşate şi decolorate. Pecetea nu e ruptă. Sigiliul e al mamei — adică al mamei lui Sue, nu a mea, nu a mea...

M.L.

— O vezi, fată dragă? mă întreabă doamna Sucksby.

Hârtia tremură. Femeia o trage înapoi, cu un gest şi o figură de avar, o ridică în dreptul feţei, îşi lipeşte buzele de ea, apoi o suceşte şi o pune la loc, la pieptul rochiei. În vreme ce se încheie la nasturi, se uită iarăşi la Richard. El a privit totul atent şi interesat. Însă de spus nu spune nimic. Vorbesc eu în locul lui.

— A scris-o, spun, răguşită şi ameţită. A scris-o. Au luat-o. Şi apoi?

Doamna Sucksby se întoarce. Rochia îi e încheiată până la gât şi bine întinsă, însă ea ţine mâna la piept, ca pentru a îmbrăţişa cuvintele de sub pânză.

— Doamna? întreabă distrată. Doamna a murit, fată dragă.

Se smârcâie şi glasul i se schimbă.

— Să crăp io dacă n-a răbdat înc-o lună pân-atunci! Cine-ar fi crezut? Luna aia nu ne-a picat prea bine. Căci acuma, după ce-au dus-o acasă, taică-său şi frate-său au silit-o să-şi schimbe testamentul. Îţi închipui cui îi lăsa totul. Nici un sfanţ fetei — adică ţie, din ce ştiau ei — până nu se mărită. Aşa-s domnii, nu? Ea mi-a trimis un bilet printr-o soră, ca să-mi dea de ştire. Pe atunci o băgaseră deja la balamuc — şi pe tine laolaltă cu ea. Ei, asta i-a pus cruce iute. Scria că pentru ea rămânea de-acum o taină felul cum or să se potrivească lucrurile, dar se mângâia cu gândul că sunt o femeie cinstită. Sărmana fată! zice doamna, aproape cu regret. Aici a zbârcit-o.

Richard râde. Doamna Sucksby îşi netezeşte gura cu degetele şi începe să capete un aer viclean.

— Cât despre mine, continuă ea, io din prima clipă am văzut că singura problemă era cum să pun mâna pe toată averea când mi se încredinţase numai jumate. Mângâierea mea era, zic io acum, că puteam să stau optşpe ani până să potrivesc treaba. M-am gândit adesea la tine.

Îmi întorc faţa.

— Nu ţi-am cerut eu să te gândeşti la mine, îi spun. Nu vreau nici

acum.

— Nerecunoscătoareo! mă ceartă Richard. Uite că doamna Sucksby a urzit totul cu greu şi în numele tău atâta amar de vreme. O alta — nu vor fetele să fie eroine de romanţuri? —, o alta s-ar crede aleasă.

Îmi mut privirea de la el la doamna Sucksby, dar fără să răspund. Doamna Sucksby dă din cap.

— M-am gândit adesea la tine, repetă ea, şi m-am întrebat cum îţi merge. Îmi închipuiam că te-ai făcut frumoasă. Şi te-ai făcut, fată dragă!

Înghite.

— Nu m-am temut decât de două lucruri. Primul era să nu mori. Al doilea că bunicu-tău şi unchiul tău or să te ia din Anglia şi or să te mărite înainte să se afle taina doamnei. Apoi am citit în ziar că bunicu-tău a murit. După care am auzit că unchiu-tău trăia retras la ţară şi că te ţinea cu el, tot retrasă. Şi uite-aşa mi s-au topit amândouă temerile!

Zâmbeşte.

— Apoi, spune şi genele încep să-i fluture, apoi mai e şi Sue. Ai văzut, fată dragă, cât de îndeaproape şi de tainic am respectat cuvântul doamnei.

Se bate uşor peste piept.

— Păi, ce rost ar mai fi avut cuvântul ăla, dacă nu era Sue acolo să-i dea greutate? Gândeşte-te cât de ocrotit şi de ferit am crescut-o. Cu câtă pază. Gândeşte-te cât de dibace ar fi ajuns o asemenea fată într-o asemenea casă şi pe o asemenea stradă. Şi mai gândeşte-te cât ne-am mai chinuit eu şi cu domnu’ Ibbs s-o înfrânăm. Gândeşte-te cât de adânc am socotit totul, cum ştiam că trebuie s-o pun cumva la lucru, însă nu-mi dădeam seama prea bine în ce fel. Gândeşte-te cum se limpezesc apele când îl văz pe Domnu prima oară, cât de iute mi se preschimbă teama c-o să te măriţi pe furiş în credinţa că taman el e flăcăul care trebuie să te ia pe furiş de nevastă... Nu-mi ia mult să mă uit la Sue şi să pricep ce-i de făcut cu ea.

Ridică din umeri şi încheie:

— Ei, şi cu asta am ajuns la capăt. Sue este în locul tău acum, fată dragă. Şi te-am adus pe tine aici ca să faci un lucru...

— Ascult-o, Maud! mă previne Richard.

Am închis ochii şi am întors capul. Doamna Sucksby vine lângă mine, ridică mâna şi începe să mă mângâie pe păr.

— Te-am adus aici, urmează ea pe un ton mai blând, ca să începi să fii Sue. Doar atât, fată dragă! Doar atât.

Deschid ochii şi pesemne că am un aer nătâng.

— Înţelegi? spune Richard. O ţinem pe Sue, ca soţie a mea, la balamuc, iar când se deschide mărturisirea mamei sale, partea ei de

avere — adică partea lui *Maud* — îmi revine mie. Şi tare mi-ar plăcea să spun c-am s-o păstrez până la ultimul bănuţ, însă planul e al doamnei Sucksby, aşa că ei îi revine jumătate.

Face o plecăciune.

— Ce-i drept e drept, aşa-i? zice doamna Sucksby, mângâindu-mă încă pe păr.

— Însă cealaltă jumătate, continuă Richard, deci, cum ar veni, partea care i se cuvine *cu adevărat* lui Sue, tot doamna Sucksby o va lua. Mărturisirea o face tutorele lui Sue, iar tutorii, mă tem, nu sunt tocmai conştiincioşi când vine vorba să mânuiască averile pupilelor... Toată chestiunea nu are nici o importanţă, fireşte, dacă Sue nu e de găsit. Însă Maud Lilly, adevărata Maud Lilly — Richard clipeşte —, şi acum mă refer, de bună seamă, la falsa Maud Lilly, e cea care a dispărut. Nu asta îţi doreai? Să dispari? Tocmai ai zis că acum ai scuze pentru orice. Cu ce te-ar deranja dacă ai trece drept Sue şi ai îmbogăţi-o astfel pe doamna Sucksby?

— Pe amândouă, scumpo, spune iute doamna Sucksby. Nu-s aşa de câinoasă, drăguţă, ca să te jefuiesc de tot ce ai! Doar eşti o doamnă, nu? Şi mai eşti şi frumoasă! Ei, păi o să am nevoie de o doamnă frumoasă ca să-mi arate cu ce se mănâncă totul când o fi să mă trezesc bogată. Am planuri legate de tot ce-am putea face amândouă, planuri simandicoase!

Se bate uşor cu un deget peste nas.

Eu sar din pat, dând să mă îndepărtez de ea, dar sunt încă prea ameţită ca să stau pe picioarele mele.

— Nu sunteţi în toate minţile, le zic. Nu sunteţi zdraveni la cap! Să... să mă prezentaţi drept Sue?

— De ce nu? întreabă Richard. Nu trebuie decât să convingem un avocat. Cred că vom izbuti.

— Cum să-l convingeţi?

— Cum? Păi, iată. Doamna Sucksby şi domnu' Ibbs te-au crescut ca pe copilul lor, aşa că se poate socoti, cred eu, că dacă e să te ştie careva, taman ei sunt aceia. Şi mai sunt şi John cu Dainty. Ei îşi vor da cuvântul în orice potlogărie dacă le pică nişte bani din asta, poţi să fii sigură. Şi mai sunt şi eu, care te-am cunoscut la Briar pe când erai slujnica domnişoarei Maud Lilly, cea care mi-a devenit soţie. Ai văzut doar cât preţuieşte cuvântul unui domn, nu?

Richard se preface că tocmai i-a venit o idee.

— A, sigur că ai văzut! Căci la un ospiciu de la ţară există doi doctori care cred că or să-şi aducă aminte de tine. Căci nu le-ai întins tu oare mâna deunăzi, nu le-ai făcut o reverenţă şi n-ai stat cumva la lumină în faţa lor vreo douăzeci de minute, răspunzându-le la întrebări şi dându-

te drept Susan?

Îmi dă răgaz să cuget. Apoi continuă:

— Nu-ţi cerem decât să repeţi spectacolul la momentul potrivit şi în faţa unui avocat. Ce ai de pierdut? Dragă Maud, nu ai nimic: nici un prieten la Londra, nici un ban... ehei, nici măcar nume nu ai!

Mi-am dus degetele la gură.

— Şi dacă nu vreau să o fac? întreb. Dacă, îndată ce vine avocatul, îi spun...

— Ce-i spui? Îi spui cum ai complotat ca să tragi pe sfoară o fată nevinovată? Ai privit cu mâinile-n sân cum doctorii au îndopat-o cu medicamente şi au luat-o pe sus? Hmm... Ce-ţi închipui că o să creadă?

Îl urmăresc cum vorbeşte. În cele din urmă răspund în şoaptă:

— Chiar eşti în halul ăsta de ticălos?

Richard ridică din umeri. Mă întorc spre doamna Sucksby.

— Şi tu, spun, şi tu eşti atât de ticăloasă? Dacă ar fi să te gândeşti la Sue... Eşti chiar atât de mârşavă?

Îşi flutură mâna în dreptul feţei, fără să răspundă. Richard pufneşte.

— *Ticăloşie,* spune. *Mârşăvie.* Ce termeni! Termeni din literatură. Când femeile fac schimb de copii, socoţi că procedează astfel, asemenea surorilor de operetă, pentru impresia comică? Uită-te înjur, Maud. Du-te la fereastră! Priveşte în stradă! E viaţă adevărată, nu literatură. E grea, e mizeră. Asta ar fi fost şi viaţa ta dacă doamna Sucksby n-ar fi avut bunătatea să te ferească de aşa ceva. Iisuse!

Se duce de la uşă, ridică mâinile deasupra capului şi se întinde.

— Ce ostenit sunt! Cât m-am mai muncit azi, nu? O fată vârâtă la casa de nebuni, alta... Mă rog.

Mă măsoară din priviri şi îmi împinge piciorul cu al lui.

— Nici o replică? întreabă apoi. Nici un urlet? Or să vină şi astea, cred eu. Nu contează. Ziua de naştere a lui Sue cade la începutul lui august. Avem mai bine de trei luni să te convingem să te alături urzelii. Cred că trei zile — de trai în Borough, adică — or să fie de-ajuns.

Îl privesc lung, însă nu pot vorbi. Mă gândesc încă la Sue. Îşi înclină capul.

— Să nu-mi zici că te-am supus atât de iute, Maud? se miră el. Mi-ar părea rău să aflu una ca asta.

Se întrerupe, apoi continuă:

— Şi mamei tale i-ar fi părut rău.

— Mama... încep eu.

Mă gândesc la Marianne, cu nebunia citindu-i-se în ochi. Apoi îmi ţin răsuflarea. N-am apucat să cuget la asta. Richard mă priveşte cu un aer viclean. Îşi duce mâna la guler, îşi întinde gâtul şi tuşeşte într-un fel delicat, ca o fetişcană, cu un gest jucat.

— Ei, Domnu! spune neliniştită în vremea asta doamna Sucksby. Nu o necăji.

— Să o necăjesc? zice el şi se trage în continuare de guler, de parcă l-ar roade. Îmi simt doar gâtlejul uscat de la atâta vorbit.

— Ai spus prea multe, de-aia, răspunde ea. Domnişoară Lilly... aşa am să-ţi spun, bine, drăguţă? Pare firesc, aşa-i...? Domnişoară Lilly, nu-l lua în seamă. Avem timp berechet să vorbim despre asta.

— Adică despre mama, îi zic. Mama mea adevărată, care aţi pretins că e mama lui Sue. Care s-a înecat — vedeţi, ceva tot ştiu! Care s-a înecat cu un ac.

— Un ac?! exclamă Richard, râzând. Aşa a zis Sue?

Doamna Sucksby îşi muşcă buzele. Îmi mut privirea de la unul la celălalt.

— Ce a fost mama? întreb vlăguit. Pentru Dumnezeu, spuneţi-mi! Credeţi că acum mai sunt în stare să mă cutremur? Vă închipuiţi că îmi pasă? Ce a fost? Borfaşă, ca voi? Ei, dacă tot e să pierd o mamă nebună, socot că una borfaşă nu-i chiar atât de rău...

Richard tuşeşte iarăşi. Doamna Sucksby îşi fereşte privirea, îşi împreunează şi îşi agită degetele. Când grăieşte, are glasul potolit, grav.

— Domnu, acum nu mai ai ce să-i spui domnişoarei Lilly. Eu mai am câteva vorbe. Vorbe de soiul celor pe care le spun doamnele fetelor între patru ochi.

Richard încuviinţează.

— Ştiu, spune el şi îşi încrucişează mâinile pe piept. Mor de curiozitate să le aud.

Doamna Sucksby aşteaptă, însă Richard nu pleacă. Atunci ea se aşază iarăşi lângă mine, iar eu mă dau iarăşi în spate, tresărind.

— Fată dragă, spune doamna Sucksby. Adevăru' e că, oricum aş lua-o, nu e o veste prea plăcută şi eu, una, o ştiu cu vârf şi îndesat! Căci deja i-am zis-o lui Sue. Mama ta...

Îşi umezeşte buzele şi se uită la Richard.

— Zi-i, o îndeamnă el, sau îi zic eu.

Atunci ea vorbeşte iarăşi, ceva mai iute.

— Mama ta, spune, a fost dusă în faţa tribunalului. Nu doar pentru tâlhărie, ci şi pentru că a omorât un om. Şi... of, Doamne, au spânzurat-o pentru asta!

— Au spânzurat-o?

— O criminală, Maud, spune Richard cu încântare. Poţi să şi vezi unde au spânzurat-o de la fereastra odăii mele.

— Domnu! Io nu glumesc, să ştii!

Richard tace. Repet:

— *Au spânzurat-o!*

— Au ridicat-o în furci, spune doamna Sucksby, ca şi cum aflând asta, orice-ar însemna, voi îndura vestea mai uşor.

Apoi îmi cercetează chipul.

— Fată dragă, nu-ţi mai bate capul! zice ea. Ce mai contează acuma? Eşti o doamnă, aşa-i? Cine-şi mai chinuie creierii să afle de familie? Păi, uită-te numa' aici.

S-a ridicat şi aprinde o lampă: o sumedenie de suprafeţe de nimic — capotul de mătase, alama pătată a patului, bibelourile de porţelan de pe poliţa căminului — se iţesc din beznă. Doamna Sucksby se duce iar la lavoar şi repetă:

— Uite săpun. Şi ce săpun! Dintr-o prăvălie din West Street. L-am primit acu' un an. L-am văzut când l-a adus şi mi-am zis „Ce-o să-i mai placă domnişoarei Lilly!". L-am ţinut înfăşurat în hârtie atâta vreme. Şi un prosop, uite-aici — pufos ca piersica. Şi parfum! Nu-ţi place levănţica? Îţi facem rost de unu' de trandafiri. Te uiţi, drăguţă?

Se duce la scrin şi trage de sertarul cel mai mare.

— Ei, da' ce-avem aici?

Richard se apleacă să vadă. Mă uit şi eu, cu un soi de uimire amestecată cu groază.

— Jupoane, ciorapi şi furouri! Dragă Doamne, uite spelci pentru coafuri de cucoană. Uite sulemeneală pentru obrazuri de cucoană. Uite cercei de cleştar — o pereche cu albastru, una cu roşu. Asta din pricină că n-am ştiut, drăguţă, culoarea ochilor cu care trebuiau să se potrivească! Ei, o să ia Dainty perechea cu cleştar albastru...

Ţine de sârme bobiţele vulgare şi eu mă uit cum se rotesc cristalele. Culoarea se vede ca prin ceaţă. De deznădejde, am început să plâng.

De parcă plânsul mă poate salva.

Doamna Sucksby mă vede şi ţâţâie.

— Haide! spune ea. Nu-i păcat? Să plângi? Cu toate lucruşoarele astea frumoase? Domnu, o vezi? Plânge din nimic!

— Plâng când mă văd aici, în halul ăsta! răspund cu amărăciune şi cu un glas tremurător. Plâng când mă gândesc ce vis am trăit când am crezut-o pe mama doar o femeie cu mintea rătăcită! Plâng de groază că stau lângă doi mizerabili ca voi!

Doamna Sucksby s-a dat în spate.

— Fată dragă, îmi spune pe un ton mai stins şi se uită iute la Richard, mă dispreţuieşti chiar aşa de tare că i-am lăsat să te ia?

— Te dispreţuiesc, îi răspund, fiindcă m-ai adus înapoi.

Se uită lung la mine, apoi mai că zâmbeşte. Face semn în jurul ei.

— Doar nu socoţi, îmi spune ea cu un aer uluit, că am de gând să te ţin în Lant Street! Fată dragă, fată dragă, ai fost luată de-aici ca să te

faci o doamnă. Şi chiar asta ai ajuns — un giuvaier desăvârşit! Doar nu crezi că o să îndur să ţi se năclăiască luciul într-un asemenea loc josnic. Nu ţi-am zis? Te vreau lângă mine, drăguţa mea, atunci când oi fi bogată. Doamnele nu-şi iau tovarăşe? Aşteaptă numa' să pun mâna pe averea ta! Apoi să vezi de nu luăm cel mai simandicos căsoi din Londra! Să vezi ce trăsuri şi lachei o s-avem atuncea! Ce perle, ce rochii!

Îşi pune iar mâinile pe mine. Vrea să mă sărute, să mă mănânce. Mă ridic, mă scutur de atingerea ei şi zic:

— Doar nu crezi că o să rămân cu tine după ce duceţi la bun sfârşit urzeala voastră mizerabilă?

— Ce altceva poţi să faci, mă întreabă. Cine să te aibă dacă nu eu? Soarta mi te-a răpit. Eu te-am câştigat înapoi. Mă muncesc cu asta de mai bine de şapteşpe ani. Tot urzesc planuri şi mă gândesc la asta clipă de clipă de te-am aşezat în braţele sărmanei doamne. M-am uitat la Sue...

Înghite. Plâng şi mai năvalnic.

— Sue, spun. Vai, Sue...

— Ei, da' de ce faci faţa asta? N-am făcut totu' pentru ea, întocmai cum a vrut maică-sa? N-am ţinut-o la adăpost, n-am îngrijit-o, n-am crescut-o ca pe o fată de rând? Ce altceva am făcut decât să-i dau înapoi viaţa pe care ai dus-o tu în locul ei?

— Ai omorât-o!

— Am omorât-o? Când are prin preajmă toţi doftorii ăia, care-o socot cucoană? Şi nu-i deloc un trai ieftin, îţi zic io.

— Cu siguranţă că nu, spune Richard. Tu plăteşti totul, ţine minte. De-ar fi fost după mine, aş fi băgat-o la ospiciul comitatului.

— Vezi, fată dragă? Cum s-o omor? Apăi se prea putea să moară orişicând dacă nu eram eu! Cine-a îngrijit-o când s-a îmbolnăvit? Cine a alungat flăcăii de se-nvârteau pe lângă ea? Mi-aş fi dat amândouă mâinile şi picioarele ca să nu şi le vatăme pe-ale ei. Însă socoţi că la ea mă gândeam eu când făceam toate astea? La ce-o să-mi mai folosească o fată de rând când o să fiu bogată? Pentru tine le făceam! Nu te mai gândi la ea. Era apă chioară, era cărbune, era tină dacă ne gândim ce-a ieşit din tine.

Mă uit la ea cu ochii măriţi.

— Doamne Dumnezeule! Cum ai putut? Cum ai putut?

Iarăşi mă priveşte uimită.

— Cum aş fi putut să fac altfel?

— Dar să o amăgeşti! Să o părăseşti acolo...!

Întinde mâna şi mă bate uşor pe mânecă.

— Tu i-ai lăsat să o ia, îmi răspunde.

Apoi se schimbă la chip. Mai că-mi face cu ochiul.

— Ah, fată dragă, aşa-i că atuncea ai fost vrednică de mama ta?

Din odaia de jos răzbesc iarăşi ţipete, bufnituri şi hohote. Richard priveşte, cu braţele încrucişate. Musca de la geam încă bâzâie, încă se izbeşte de sticlă. Apoi bâzâitul încetează. Ca la un semnal, mă întorc şi alunec din strânsoarea doamnei Sucksby. Mă las în genunchi la marginea patului şi îmi ascund chipul în cusăturile cuverturii. Am fost îndrăzneaţă şi hotărâtă. Mi-am înghiţit furia, nebunia, dorinţa, dragostea — totul de dragul libertăţii. Acum, că libertatea asta îmi e smulsă cu totul, e de mirare că mă socot înfrântă?

Mă las în voia beznei şi îmi doresc să nu mi se mai ceară nicicând să-mi ridic fruntea spre lumină.

Capitolul treisprezece

Noaptea următoare mi-o amintesc pe frânturi. Îmi amintesc cum stau lângă pat, cu ochii feriţi, şi refuz să mă ridic şi să mă duc jos, la bucătărie, cum doreşte doamna Sucksby. Îmi amintesc că Richard vine la mine şi îşi lipeşte iarăşi gheata de rochia mea, ca să mă îmboldească, stă şi râde când eu nu mă clintesc, apoi mă lasă. Îmi amintesc cum cineva îmi aduce o supă, iar eu refuz s-o mănânc. Cum mi se ia lampa şi odaia se cufundă în beznă. Cum trebuie să mă ridic până la urmă, ca să merg la toaletă, şi roşcovana cu faţă bucălată — Dainty — e trimisă să-mi arate drumul, după care stă la uşă ca să nu fug de acolo în noapte. Îmi amintesc că plâng iarăşi şi că mi se mai dau nişte picături în coniac. Că sunt despuiată şi îmbrăcată într-o cămaşă de noapte, dar nu a mea. Că dorm poate vreun ceas, că mă trezeşte foşnetul taftalei, că mă uit cu groază cum doamna Sucksby, cu părul despletit, îşi leapădă rochia, dezvelind carne şi rufărie murdară, apoi stinge lumânarea şi se urcă în pat, lângă mine. Îmi amintesc că se întinde, crezându-mă adormită, îşi lipeşte mâinile de mine, apoi şi le retrage şi într-un sfârşit, ca un avar cu o bucată de aur, îmi prinde între degete o şuviţă de păr şi şi-o lipeşte de buze.

Ştiu că-i simt căldura, forma trupului şi mirosurile acre, cu care nu sunt obişnuită. Ştiu că se cufundă iute într-un somn lin şi că sforăie, în vreme ce eu când moţăi, când mă trezesc. În somnul meu neliniştit, ceasurile se scurg încet. Mi se pare că noaptea e alcătuită dintr-un şir întreg de nopţi — nopţi care se întind pe ani întregi! —, prin care sunt silită să mă împleticesc ca prin nişte vălătuci de fum. Mă trezesc brusc şi mă cred o dată în iatacul de la Briar, altă dată în odaia din casa doamnei Cream, apoi pe un pat de balamuc, cu o soră uriaşă şi liniştită lângă mine. Mă trezesc de o sută de ori. Mă trezesc gemând şi tânjind după somn, căci de fiecare dată se iveşte până la urmă amintirea ascuţită şi înfricoşată a locului unde mă aflu cu adevărat, a felului cum am ajuns aici, a cine şi ce anume sunt.

Într-un sfârşit mă deştept şi nu mai adorm. Întunericul s-a mai subţiat. Afară ardea un felinar de stradă, care lumina firele plasei decolorate atârnate la fereastră. Acum e stins. Lumina se preschimbă

într-un trandafiriu murdar. Cu vremea, trandafiriul lasă locul unui galben bolnăvicios. Se strecoară înăuntru şi odată cu el se strecoară şi zgomotul — mai întâi stins, apoi înălţându-se într-un crescendo cutremurător: cântece de cocoşi, fluiere şi clopote, câini, ţipete de prunci, strigăte înverşunate, tuse, scuipături, paşi greoi, tropot nesfârşit şi răsunător de copite şi scrâşnet de roţi. Se înalţă sus, tot mai sus, din gâtlejul Londrei. E şase sau şapte dimineaţa. Doamna Sucksby doarme în continuare lângă mine, însă acum sunt pe deplin trează, amărâtă şi îngreţoşată. Mă scol şi, cu toate că e luna mai, iar aici e mai cald decât la Briar, tremur toată. Încă port mănuşile, însă hainele, încălţămintea şi geanta de piele le-a încuiat doamna Sucksby într-un cufăr — „Nu cumva să te trezeşti buimacă, drăguţă, şi, crezându-te acasă la tine, să te îmbraci, să ieşi şi s-o întinzi”. Îmi amintesc de cuvintele ei acum, în vreme ce stau ameţită şi amorţită de doctorie. Unde a pus cheia?... Dar cheia de la uşa odăii? Mă cutremur iarăşi, şi mai violent, şi mi-e mai greaţă ca oricând. Însă gândurile îmi sunt teribil de limpezi. Trebuie să ies. Trebuie să ies! Trebuie să ies din Londra şi să merg oriunde — fie şi înapoi la Briar. Trebuie să fac rost de bani. *Trebuie* — şi acesta cred că e gândul cel mai limpede dintre toate —, *trebuie s-o scot pe Sue de acolo!* Doamna Sucksby răsuflă greoi şi egal. Unde-ar fi putut să pună cheile? Rochia ei din tafta e atârnată de paravanul din păr de cal. Mă duc fără zgomot la ea şi pipăi buzunarele de la talie. Goale. Cercetez rafturile, scrinul, poliţa căminului — nici urmă de chei, dar sunt multe locuri, zic eu, unde ar putea fi ascunse.

Apoi ea se mişcă. Nu se deşteaptă, doar îşi clatină capul, şi-atunci parcă descopăr ceva, parcă îmi amintesc ceva... Ţine cheile sub pernă: îmi aduc aminte de mişcarea meşteşugită a mâinii ei, de clinchetul înăbuşit al metalului. Fac un pas. Buzele îi sunt desfăcute, iar părul alb i se întinde pe obraz. Mai fac un pas, iar podeaua scârţâie. Îi stau la căpătâi. Aştept nehotărâtă câteva clipe. Apoi îmi strecor degetele pe sub marginea pernei şi înaintez încet-încet.

Deschide ochii. Mă apucă de încheietură şi zâmbeşte. Tuşeşte.

— Copila mea, mi-eşti dragă că ai încercat, spune ea, ştergându-se la gură. Da’ nu s-a născut încă fata aia aşa de meşteră ca să mă fure când mi-am pus eu în cap să fac o treabă.

Mă strânge zdravăn de braţ, însă strânsoarea se preschimbă în mângâiere. Mă înfior.

— Doamne, pesemne ţi-e tare frig! spune ea atunci. Haide, drăguţă, să te acoperim bine!

Trage cuvertura împletită de pe pat şi mi-o înfăşoară în jurul umerilor.

— Aşa ţi-e mai bine, fată dragă? zice ea.

Părul mi-e încâlcit şi îmi cade peste faţă. O urmăresc printre şuviţe.

— Mai bine-aş fi murit, spun.

— A, nu! îmi răspunde, ridicându-se. Ce vorbe-s astea?

— Atunci mai bine-ai fi murit tu.

Clatină din cap şi zâmbeşte.

— Vorbe fără judecată, fată dragă!

Amuşină. Dinspre bucătărie s-a strecurat o duhoare groaznică.

— Ei, simţi? mă întreabă ea. E domnu' Ibbs. Ne pregăteşte micu' dejun. Ian să vedem cine-şi mai doreşte să fi murit, cu un blid de peşte afumat în faţă!

Îşi freacă iarăşi palmele. Are mâinile înroşite, însă carnea ce-i atârnă pe braţe are nuanţa şi luciul abanosului. A dormit în furou şi jupon. Acum îşi încheie corsetul, îşi pune rochia de tafta, vine să-şi înmoaie pieptenele în apă şi se piaptănă. „Tra la la, hi hi", cântă ea spart în vremea asta. Îmi las chipul acoperit de pletele încâlcite şi o urmăresc. Picioarele goale îi sunt crăpate, cu degetele mari strâmbe. În sus pulpele îi sunt aproape lipsite de păr. Când se apleacă să-şi tragă ciorapii, geme. Coapsele îi sunt grase şi poartă imprimate semnele jartierelor.

— Aşa, spune ea când a terminat cu îmbrăcatul.

Un prunc se pune pe plâns.

— Asta o să-i stârnească şi pe ceilalţi, anunţă femeia. Vino cu mine jos, fată dragă — vrei? — câtă vreme le dau eu mâncărică.

— Să vin jos? întreb.

Trebuie să cobor dacă vreau să evadez. Însă mă uit la mine.

— Aşa? Nu-mi dai înapoi rochia şi încălţările?

Poate că o spun totuşi prea înverşunat sau poate că în privire mi se citeşte un strop de viclenie sau de disperare. Şovăie, apoi zice:

— Vechitura aia prăfuită? Cizmele alea? Păi, alea îs de plimbat p-afară. Uite-aici capotul ăsta de mătase.

Ia capotul din cârligul de pe uşă.

— Uite ce poartă doamnele când stau dimineaţa acasă. Uite şi nişte papuci de mătase. Aşa-i că or să-ţi stea tare bine? Pune-ţi-le, fată dragă, şi coboară la micul dejun. N-ai de ce să te sfieşti. John Vroom nu se scoală înainte de prânz, aşa că nu suntem decât Domnu şi cu mine... iar el te-a văzut şi mai despuiată, zic io. Şi mai e şi domnu' Ibbs. Iar pe el, fată dragă, îl poţi socoti acuma, de vreme ce... ei bine, să zicem că-i un unchi. Ei?

Îi întorc spatele. Odaia îmi pare respingătoare. Dar fără veşminte nu vreau să merg jos, în bucătăria întunecoasă, împreună cu ea. Mă mai roagă şi mă mai îmbie o vreme. Apoi mă lasă baltă şi pleacă. Cheia se răsuceşte în broască.

Mă duc pe dată la lada în care se află veşmintele mele, ca să încerc capacul. E bine închis, iar cufărul e rezistent.

Aşa că mă duc la fereastră, unde forţez cercevelele. Se ridică un ţol, doi, iar cuiele ruginite care le ţin închise ar putea ceda, zic eu, dacă aş împinge mai cu forţă. Însă tocul e îngust, până jos e mult, iar eu sunt încă despuiată. Mai rău, pe stradă sunt oameni şi, cu toate că la început mă gândesc să strig, să sparg geamul, să fac semne şi să ţip, după o clipă încep să-i privesc mai îndeaproape şi le văd chipurile, hainele prăfuite, pachetele pe care le duc, copiii şi câinii care aleargă şi se hârjonesc pe lângă ei. *E viaţă adevărată,* a spus Richard acum douăsprezece ceasuri. *E grea, e mizeră. Asta ar fi fost şi viaţa ta dacă doamna Sucksby n-ar fi avut bunătatea să te ferească de aşa ceva...*

La uşa casei ale cărei obloane au nişte găuri în formă de inimă stă o fată cu o cămaşă murdară şi îşi hrăneşte pruncul, înalţă capul, îmi surprinde privirea şi îmi arată pumnul.

Mă trag de la fereastră şi îmi acopăr faţa cu mâinile.

Aşadar, când doamna Sucksby vine iarăşi, sunt pregătită.

— Ascultă-mă, îi spun, apropiindu-mă de ea. Ştii că Richard m-a luat din casa unchiului? Ştii că unchiul e bogat şi că mă va căuta?

— Unchiul? întreabă ea.

Mi-a adus o tavă, dar stă în uşă până când mă dau înapoi.

— Domnul Lilly, zic eu în vremea asta. Ştii de cine vorbesc. El încă mă mai socoate nepoata lui, cel puţin. Nu te gândeşti că va trimite un om după mine? Crezi că-ţi va fi recunoscător că m-ai ţinut la tine acasă — şi încă în halul ăsta?

— Aş zice că da, dacă îi pasă cu adevărat de tine. Nu te-am primit cum se cuvine, drăguţă?

— Ştii prea bine că nu. Ştii că mă ţii aici împotriva voinţei mele. Pentru Dumnezeu, nu vrei să-mi dai înapoi rochia?

— Toate bune, doamnă Sucksby?

E domnul Ibbs. Tonul meu ridicat l-a făcut să vină din bucătărie până în capul scărilor. Şi Richard s-a sculat din pat. Îl aud cum străbate podeaua, deschide uşa şi trage cu urechea.

— Bine! strigă doamna Sucksby cu glas potolit. Acum gata. Uite-ţi micul dejun. Se sleieşte aicea.

Pune tava pe pat. Uşa e deschisă. Însă ştiu că domnul Ibbs tot mai stă în capul scărilor şi că Richard pândeşte şi ascultă totul de sus.

— Acum gata, spune iarăşi doamna Sucksby.

Pe tavă sunt puse o farfurie, o furculiţă şi un şervet de pânză. Pe farfurie sunt doi-trei peşti chihlimbarii, într-un sos cu unt şi apă. Au aripioare şi capete. Şervetul e vârât printr-un inel de argint lustruit, ce seamănă un pic cu cel ţinut special pentru mine la Briar, însă fără

iniţială.

— Te rog, lasă-mă să plec, îi spun.

Doamna Sucksby clatină din cap.

— Fată dragă, spune, un’ să pleci?

Aşteaptă şi, cum nu-i răspund, pleacă. Richard închide uşa şi se suie înapoi în pat. Îl aud fredonând.

Mă gândesc să iau tava şi să o izbesc de tavan, de fereastră, de perete. Apoi îmi spun: *Trebuie să fii tare. Trebuie să fii tare şi gata să o iei la goană.* Aşa că mă aşez şi mănânc, culegând încet, cu grijă şi obidă, oasele din carnea chihlimbarie. Mănuşile mi se umezesc şi mi se pătează şi nu am nici o altă pereche cu care să le schimb.

După un ceas doamna Sucksby se întoarce să ia farfuria goală. După încă un ceas îmi aduce cafea. Cât e plecată, stau iarăşi la fereastră sau îmi lipesc urechea de uşă. Mă plimb prin odaie, stau pe scaun, apoi iarăşi mă plimb. Trec de la furie la o jale dulceagă, apoi la amorţeală. Însă mai târziu vine Richard.

— Ei, Maud… e tot ce-mi spune.

Când îl văd, mă umplu de o furie clocotitoare. Mă reped la el, căutând să-l pocnesc peste faţă. Se fereşte de lovituri şi mă doboară la pământ, iar eu rămân acolo şi dau neîncetat din picioare…

Apoi mă năucesc iarăşi cu doctorie şi coniac. O zi sau două trec cufundate în beznă.

Când mă trezesc, e iarăşi nefiresc de devreme. În odaie a apărut un scăunel din răchită vopsit în auriu, cu o pernă stacojie, îl duc la fereastră şi stau acolo, înfăşurată în capot, până când doamna Sucksby cască şi deschide ochii.

— Fată dragă, toate bune? mă întreabă, aşa cum va face zi de zi, iar nerozia sau perversitatea întrebării — când toate nu sunt nici pe departe bune, ci atât de rele, încât mai că aş prefera să mor decât să le îndur — mă stârneşte să scrâşnesc din dinţi, să-mi smulg părul şi să o privesc cu dezgust. Bravo, spune ea apoi şi continuă: îţi place scaunu’, aşa-i, drăguţă? M-am gândit c-o să-ţi placă.

Cască iarăşi şi se uită în jur.

— Oala e p-acolo? întreabă.

În pudoarea mea, mi-am făcut obiceiul să duc oala de noapte după paravanul din păr de cal.

— Ia dă-o-ncoace, iubito, zice ea. Îmi plesneşte băşica.

Nu mă clintesc. După o clipă se ridică şi şi-o ia singură. E din porţelan alb, cu ceva întunecat pe fund, ceva care la început, în penumbra dimineţii şi spre greaţa mea, mi s-a părut că seamănă cu

nişte smocuri de păr; dar s-a dovedit a fi doar un ornament — un ochi mare, cu gene, şi în jurul lui, cu litere simple, negre, un motto:

FOLOSEŞTE-MĂ CU CAP ŞI SPALĂ-MĂ BINE
ŞI CE-AM VĂZUT LA NIMENEA N-OI SPUNE
UN DAR DIN WALES

Ochiul îmi iscă de fiecare dată câteva clipe de stânjeneală, însă doamna Sucksby pune oala pe podea, îşi saltă nepăsătoare poalele şi se lasă pe vine. Când mă cutremur, se strâmbă.

— Nu prea dă bine, ai, drăguţă? Lasă. În căsoaia noastră o să ai un closet.

Se îndreaptă de spate şi îşi vâră jupa între picioare. Apoi îşi freacă mâinile.

— Aşa, spune şi mă măsoară din cap până-n picioare, iar ochii îi lucesc. Ce zici de asta? Ce-ar fi să te înţolim azi? Să te facem frumoasă? Ai rochia din ladă. Dar e o zdreanţă veche şi roasă, aşa-i? Ciudată şi demodată. Ce-ar fi să încercăm ceva mai drăguţ? Am rochii păstrate pentru tine. Le ţin învelite în foiţă de argint. Aşa-s de frumoase, că n-o să-ţi crezi ochilor! Ce zici s-o chemăm pe Dainty să ţi le potrivească? Dainty mânuieşte de minune acul, chiar dacă pare mai din topor, aşa-i? Aşa-i ea. Ea n-a fost crescută, ci, cum s-ar spune, târâtă. Dar e bună la inimă.

Acum mi-a câştigat atenţia. *Veşminte,* îmi spun. Odată ce sunt îmbrăcată cum se cuvine, pot să evadez.

Vede cum mă schimb la faţă şi e mulţumită. Îmi aduce iar peşte la micul dejun şi eu mănânc din nou. Îmi aduce o cafea dulce ca siropul. Inima îmi bate cu putere. Apoi îmi aduce o vadră cu apă fierbinte. Umezeşte un prosop şi dă să mă spele. Nu vreau s-o las, ci îi iau prosopul, mi-l trec peste faţă, pe la subsuori şi printre picioare. E pentru prima dată în viaţa mea când mă spăl singură.

Apoi pleacă — şi, fireşte, încuie uşa după ea — dar se întoarce cu Dainty. Au în mâini nişte cutii de carton. Le pun pe pat, le desfac sforile şi scot din ele rochii. Dainty ţipă când dă cu ochii de ele. Rochiile sunt toate de mătase: una violet, tivită cu panglici galbene, alta verde cu dungi argintii, iar a treia stacojie. Dainty apucă de o margine şi mângâie mătasea.

— Mătase naturală?

— Mătase naturală cu corsaj de fular, răspunde doamna Sucksby.

În gura ei cuvintele acestea sună stângaci şi nemaiauzit, ca nişte sâmburi de cireaşă. Ridică rochia stacojie, cu bărbia şi obrajii la fel de roşii ca strălucirea răsfrântă a mătăsii, de zici că-i sunt date cu cârmâz.

Ochii ei îi caută pe ai mei.

— Ce zici, drăguţa mea, de astea?

Nu ştiam că există asemenea culori, asemenea stofe, asemenea rochii. Mă închipui îmbrăcată în ele şi păşind pe străzile Londrei. Inima mi se afundă în piept.

— Sunt hidoase, hidoase! îi răspund.

Clipeşte, apoi îşi revine.

— Aşa zici acuma. Dar prea ai stat tu mult în căsoiu' ăla cenuşiu al lui unchiu-tău. Să fie oare de mirare că te pricepi la modă cam cât un liliac chior? Când ţi-oi face ieşirea în lume, în oraş, fată dragă, o să ai aşa nişte rochii vesele, că o să te gândeşti la astea şi o să te prăpădeşti de râs amintindu-ţi că le-ai socotit hidoase.

Îşi freacă mâinile.

— Acum zi, care ţi-e mai pe plac? Aia verde arsenic cu argintiu?

— N-ai una cenuşie? spun. Sau cafenie? Sau neagră?

Dainty mă priveşte dezgustată.

— Cenuşie, cafenie sau neagră? întreabă doamna Sucksby. Când avem aicea atâta argintiu şi violet?

— Atunci să fie cea violet, spun până la urmă.

Mă gândesc că dungile mă vor orbi, iar stacojiul o să-mi facă greaţă — deşi deja mi-e greaţă. Doamna Sucksby se duce la scrin şi îl deschide. Scoate ciorapi, corsete şi jupoane colorate. Jupoanele mă uimesc: căci mi-am închipuit întotdeauna că rufăria trebuie să fie albă, aşa cum în copilărie credeam că toate cărţile negre trebuie să fie Biblii.

Însă acum trebuie să fiu ori pestriţă, ori despuiată. Mă înveşmântează, ca două fetiţe care îmbracă o păpuşă.

— Acum unde s-o strâmtăm? întreabă doamna Sucksby, cercetând rochia. Nu te mişca, drăguţă, cât te măsoară Dainty! Doamne, uite ce mijlocel ai... Stai nemişcată! Ascultă la mine, e bine să nu te prea foieşti când stă Dainty lângă tine cu un ac în mână... Aşa mai merge. Prea largă, nu? Ei, nu prea putem să facem caz de mărime — ha, ha! — când le-avem de unde le avem.

Îmi scot mănuşile. Însă ele îmi aduc altele noi. În picioare îmi pun papuci albi de mătase.

— N-am voie să port pantofi? întreb.

Doamna Sucksby îmi răspunde:

— Pantofi? Fată dragă, pantofii sunt de plimbare. Unde te duci tu la plimbare...?

O zice cu gândul în altă parte. A deschis lada mare de lemn şi mi-a scos de-acolo geanta de piele. Acum, sub ochii mei, în vreme ce Dainty coase la rochie, merge cu ea la lumina ferestrei, se aşază comod pe scaunul scârţâitor de răchită şi se apucă să pună în ordine lucrurile din

ea. O privesc cum pipăie papuci, cărţi de joc, piepteni. La bijuterii râvneşte totuşi. Găseşte după o vreme mărunta legătură de pânză, o desface şi varsă conţinutul în poală.

— Ei, ce-avem aicea? Un inel. O brăţară. Un portret al unei cucoane.

Priveşte totul, socotindu-i din ochi preţul. Apoi se schimbă dintr-odată la faţă. Ştiu ale cui trăsături le vede acolo, pe chipul unde mi-am căutat pe vremuri propriile trăsături. Îl pune iute deoparte.

— O brăţară cu smaralde, continuă. Era la modă pe vremea regelui George, dar are pietre frumoase. O să-ţi scoatem un preţ gras pe astea. O perlă pe un lănţişor. Un colier cu rubine — prea greu pentru o fată plăpândă ca tine. Ţi-am luat un şirag drăguţ de mărgele — mărgele de sticlă, da' aşa lucesc de tare, de juri că-s safire! Or să-ţi stea mult mai bine. Şi... O! Ce-i asta? Nu-i aşa că-i o frumuseţe? Ia uite, Dainty, uite ce pietre straşnice! Îţi iau ochii!

Dainty se uită.

— E moarte de om! exclamă ea.

E broşa cu briliante pe care mi-am închipuit odinioară că Sue o abureşte cu suflarea ei şi o lustruieşte, privind-o printre gene. Doamna Sucksby o ţine acum ridicată şi o cercetează cu ochii mijiţi. Scânteiază. Se vede până şi de-aici cum scânteiază.

— Ştiu unde i-e locul, spune. Fată dragă, te superi?

Îi desface încheietoarea şi şi-o prinde pe piept. Dainty lasă să-i cadă acul şi aţa şi o priveşte.

— Vai, doamna S.! se minunează ea. Parc-ai fi o damă din aia de la curte, zău aşa!

Inima îmi bate iarăşi cu putere.

— Dama de caro, spun.

Mă măsoară bănuitoare, neştiind dacă îi fac un compliment sau o iau peste picior. Nici eu nu ştiu.

După aceea nu mai vorbim o vreme. Dainty îşi termină treaba, după care mă piaptănă, îmi răsuceşte părul şi îl prinde în coc. Apoi mă pun să stau în faţa lor, ca să mă cerceteze. Par pline de speranţă şi înclină capetele, dar se întunecă la faţă. Dainty îşi freacă nasul. Doamna Sucksby bate darabana cu degetele peste buze şi se încruntă.

Pe poliţa căminului e un pătrat de oglindă cu inimioare de ghips pe margini. Mă întorc să-mi privesc în el chipul şi trupul, atât cât pot. De-abia mă recunosc. Am buzele palide. Am ochii umflaţi şi înroşiţi, iar obrajii par, la culoare şi la pipăit, ca lâna îngălbenită. Părul nespălat mi-e îmbâcsit şi unsuros. Rochia are decolteul larg şi lasă să se vadă conturul oaselor ascuţite de la gât.

— Până la urmă poate că nu-ţi şade bine în violet, fată dragă, spune

doamna Sucksby. Prea îţi scoate la iveală umbrele de sub ochi. Parc-ar fi vânătăi, aşa arată. Şi dacă-i vorba de obraji, ce-ai zice să ţi-i ciupeşti o ţâră, să-ţi răsară iar bujorii? Nu? Atuncea las-o pe Dainty. Strânge de zici că te-a lovit trăsnetu'.

Dainty vine la mine şi-mi înşfacă obrazul. Scot un ţipăt şi mă răsucesc, dând să-i scap din gheare.

— Bine, mâţă leşinată! îmi spune ea, ridicându-şi semeaţă bărbia şi lovind cu piciorul în podea. Din partea mea, n-ai decât să rămâi aşa, gălbejită la moacă!

— Ho! face doamna Sucksby. Domnişoara Lilly e damă fină! Vreau să i se vorbească pe potrivă. Nu-ţi mai hâţâna buzişoarele la mine!

Dainty s-a cam bosumflat.

— Aşa mai merge. Domnişoară Lilly, ce-ar fi să scoatem rochia şi s-o încercăm p-aia verde cu argintiu? Un picuţ de arsenic în verdele ăla n-o să-ţi facă nici un rău câtă vreme nu asuzi prea tare în corsaj.

Însă nu mai îndur să fiu iarăşi trasă în toate părţile şi nu o las să-mi descheie rochia violet.

— Îţi place, fată dragă? mă întreabă ea atunci, înmuiată la chip şi la glas. Bravo! Am ştiut eu că mătăsurile or să te înduplece până la urmă. Acuma ce-ai zice să mergem jos şi să le luăm piuitul la domnii ăia? Domnişoară Lilly...? Dainty, ia-o tu înainte. Scările alea sunt cu schepsis şi nu mi-ar plăcea deloc să se ducă domnişoara Lilly de-a berbeleacul până jos.

Descuie uşa. Dainty o porneşte înainte şi, după o clipă, o urmez. Încă îmi doresc să port încălţări adevărate, o pălărie şi o pelerină, însă voi fugi cu capul gol şi în papuci de mătase, dacă trebuie. O s-o ţin tot într-o goană până la Briar. Care era uşa din capul scărilor pe unde ar trebui s-o iau? Nu sunt sigură. Nu văd. Dainty merge înainte şi doamna Sucksby vine neliniştită în urmă.

— Nimereşti scările, fată dragă? mă întreabă.

Nu-i răspund. Căci din nu ştiu ce odaie de alături se aude un sunet extraordinar — un sunet ca un ţipăt de păuniţă, ce se înalţă, tremură şi apoi se topeşte în aer. Tresar şi mă întorc. Şi doamna Sucksby s-a întors.

— Haida, haida, orătanie bătrână! strigă ea, arătându-şi pumnul.

Apoi îmi spune, cu un glas mai blând:

— Doar nu te-ai speriat, drăguţă? Ei, nu-i decât sora bătrână a lu' domnu' Ibbs. E ţintuită la pat, sărăcuţa, şi o apucă pandaliile.

Zâmbeşte. Ţipătul răsună iarăşi. Îl aud şi mă reped în jos pe scările întunecoase, cu mădularele trosnindu-mi dureros şi răsuflarea întretăiată. Dainty aşteaptă la capăt. Holul e mic şi ea pare să-l umple cu totul.

— Pe-aicea, spune.

A deschis uşa bucătăriei. În spatele ei e o uşă ce cred că dă spre stradă, cu zăvoare puse de-a latul. Îmi încetinesc paşii, însă doamna Sucksby vine şi mă atinge pe umăr.

— Aşa, fată dragă. Pe-acolo.

Mai fac un pas, gata să mă împiedic.

În bucătărie e mai cald şi mai întuneric decât îmi amintesc. Richard şi băiatul, John Vroom, stau la masă şi joacă zaruri. Când apar, înalţă amândoi privirea şi izbucnesc în râs.

— Iote ce moacă are! Cine ţi-a învineţit ochii, ai? Dainty, zi că tu şi te pup.

— Îţi învineţesc io ochii când pun mâna pe tine! îl ameninţă doamna Sucksby. Domnişoara Lilly e obosită, atâta tot. Scoală-te de pe scaun, trântor mic ce eşti, şi las-o să se-aşeze!

Zice asta în vreme ce încuie uşa pe care am venit, apoi vâră cheia în buzunar, se duce în partea opusă a bucătăriei şi încearcă celelalte două uşi, ca să se încredinţeze că sunt ferecate.

— Ca să nu intre curentu’, spune când mă vede cum o urmăresc.

John aruncă iarăşi zarurile şi socoteşte punctele înainte să se ridice. Richard bate uşor cu palma locul gol.

— Vino, Maud! îmi spune. Vino şi stai lângă mine. Iar dacă făgăduieşti că n-ai să te repezi să-mi scoţi ochii — ştii tu, cum ai făcut miercuri —, atunci jur pe viaţa lui Johnny că n-am să te pocnesc iarăşi.

John îi aruncă o privire mânioasă.

— Ia nu te mai lua tu de viaţa mea, că poate mă iau şi io de-a ta, auzi?

Richard nu răspunde. Se uită în ochii mei şi zâmbeşte.

— Vino. Hai să fim iarăşi prieteni, hmm?

Pune o mână pe mine şi eu mă feresc, trăgându-mi poalele rochiei. Ferecarea uşilor şi aerul închis din bucătărie m-au umplut de o cutezanţă sumbră.

— Nu ţin câtuşi de puţin, îi spun, să mă număr printre prietenii tăi. Nu ţin să mă număr printre prietenii nimănui de aici. Sunt printre voi pentru că trebuie, pentru că asta e voia doamnei Sucksby şi nu mai am în mine destulă vlagă ca să mă împotrivesc. Cât priveşte restul, ţineţi minte: vă dispreţuiesc pe toţi din toată inima.

Şi mă aşez, dar nu pe scaunul gol de lângă el, ci în marele balansoar de lemn din capul mesei. Când mă aşez, scârţâie sub mine. John şi Dainty se uită iute la doamna Sucksby, iar ea mă priveşte pe mine, clipind de vreo două-trei ori.

— Ei, de ce nu? spune până la urmă, cu un râs silit. Şezi comod, drăguţa mea. O să iau eu scaunu’ ăsta tare şi vechi. O să-mi facă bine.

Se aşază şi se şterge la gură.

— Domnu’ Ibbs nu-i pe-aicea?

— S-a dus cu treburi, răspunde John. L-a luat pe Charley Wag.

Doamna Sucksby încuviinţează.

— Pruncii mei fac nani?

— Le-a dat Domnu o doză acu’ juma’ de ceas.

— Bravo, băiatu’. Să fie linişte şi pace.

Doamna Sucksby se uită la mine.

— Toate bune, domnişoară Lilly? Ai vrea, poate, un strop de ceai?

Nu răspund. Mă legăn doar alene în balansoar.

— Sau cafea?

Îşi umezeşte buzele.

— Cafea să fie. Dainty, pune apă la fiert... Ţi-ar plăcea o prăjiturică, fată dragă, ca să alunece mai bine pe gâtlej? Să dea o fugă John să-ţi aducă? Nu te dai în vânt după prăjituri?

— Nu există mâncare pe lumea asta care să nu prindă gust de cenuşă pe limba mea de-ar fi să mi-o serviţi aici, răspund eu rar.

Doamna Sucksby clatină din cap.

— Ei, da’ ce poezii scoţi pe gură! Acuma, cum rămâne cu prăjiturelele?

Îmi întorc faţa de la ea.

Dainty se pune şi pregăteşte cafeaua. Un ceasornic ieftin ticăie, bătând ora. Richard îşi răsuceşte o ţigară. Fumul de tutun şi fumul de la lămpi şi lumânările scânteietoare se întinde deja în vălătuci de la un perete la altul. Pereţii sunt cafenii şi lucesc slab, parcă unşi cu sos de friptură. Pe ei sunt prinse ici şi colo desene colorate — cu îngeraşi, cu trandafiri, cu fetişcane care se dau în leagăn — şi fâşii boţite de hârtie tăiate din ziare şi întipărite cu imagini de sportivi, cai, câini şi tâlhari. Lângă vatra cu cărbuni a domnului Ibbs, trei portrete — DL CHUBB, DL YALE şi DL BRAMAH[12] — atârnă lipite pe bucăţi de mucava, presărate cu găuri de săgeţi.

De-aş avea o săgeată, mă gândesc, i-aş ameninţa cu ea şi aş sili-o pe doamna Sucksby să renunţe la chei. De-aş avea o sticlă spartă. De-aş avea un cuţit.

Richard îşi aprinde ţigara, mijeşte ochii prin fum şi mă măsoară din priviri.

— Drăguţă rochie, spune. Te prinde de minune culoarea.

Dă să apuce între degete o panglică galbenă şi îl lovesc peste mână.

— Ţţ, ţţ! exclamă el. Nu prea ţi s-au potolit nervii, din câte se pare. Nădăjduiam cu toţii c-o să te mai îndulceşti cât eşti pusă la păstrare. Ca merele. Şi viţeluşii.

---

12 Inventatorii şi fabricanţii unor sisteme de încuietori devenite clasice.

— Ce-ar fi să te duci dracului? îl întreb.

Zâmbeşte. Doamna Sucksby se aprinde la faţă, apoi râde.

— Ei, comedie! spune ea. Când o spune o fătucă de rând, sună din cale-afară de vulgar. Când o zice o doamnă, mai că sună drăgălaş. Orişicum, drăguţă — şi se apleacă peste masă, coborând tonul —, tare mi-aş dori să nu mai vorbeşti aşa urât.

Îi întorc privirea.

— Şi socoţi că dau măcar doi bani pe ce-ţi doreşti tu? îi răspund cu glas egal.

Tresare şi se aprinde şi mai tare. Genele îi flutură şi întoarce capul.

După aceea îmi beau cafeaua şi nu mai deschid gura. Doamna Sucksby stă cu sprâncenele încruntate şi bate încet darabana cu mâinile pe tăblia mesei. John şi Richard încep iarăşi să joace zaruri, ciondănindu-se. Dainty spală ştergare într-un vas cu zoaie maro şi le întinde la foc, unde scot aburi şi împut aerul, închid ochii. Stomacul mi se tot strânge dureros. De-aş avea un cuţit, îmi zic iarăşi. Sau un topor...

Însă în odaie e atât de înăbuşitor de cald, iar eu mă simt atât de vlăguită şi de suferindă, încât capul mi se lasă pe spate şi adorm. Când mă deştept, e cinci după-amiază. Zarurile au fost luate de pe masă. S-a întors domnul Ibbs. Doamna Sucksby hrăneşte pruncii, iar Dainty pregăteşte cina. Şuncă, varză, cartofi sfărâmicioşi şi pâine. Îmi dau o farfurie şi eu mănânc, scoţând cu obidă firele de grăsime din şuncă şi coaja de la pâine, aşa cum scot oasele de peşte de la micul dejun. Apoi ei aduc nişte pahare.

— Ai vrea un păhărel de tărie, domnişoară Lilly? mă întreabă doamna Sucksby. Nişte bere sau sherry?

— Un gin? se amestecă Richard, cu o lucire parşivă în ochi.

Primesc un pic de gin. Gustul mi se pare amar, însă sunetul lingurii de argint ce se loveşte de pahar, amestecând licoarea, aduce cu sine un sentiment nedesluşit şi nenumit de alinare.

Şi aşa trece ziua. Tot aşa trec şi zilele ce-i urmează. Mă duc la culcare devreme. Sunt dezbrăcată de fiecare dată de doamna Sucksby, care-mi ia rochia şi jupoanele şi le pune sub cheie, apoi mă pune şi pe mine sub cheie. Dorm prost şi în fiecare dimineaţă mă trezesc îngreţoşată, înfricoşată, cu mintea limpede şi stau pe scăunelul auriu, trecând în revistă detaliile prizonieratului meu şi plănuindu-mi evadarea. Căci trebuie să evadez. O să evadez. O să evadez şi o să mă duc la Sue. Cum îi chema pe oamenii care au luat-o? Nu-mi amintesc. Unde trăiesc? Nu ştiu. Nu contează, nu contează... O să aflu. Însă mai întâi voi merge la Briar, voi cerşi nişte bani de la unchiul — căci, fireşte,

încă se va mai crede unchiul meu — şi dacă nu vrea să-mi dea, voi cerşi de la servitori! Voi cerşi de la doamna Stiles! Sau o să fur! O să fur o carte din bibliotecă, pe cea mai rară, şi o s-o vând!...

Sau nu. N-o să fac aşa ceva. Căci gândul întoarcerii la Briar îmi dă fiori reci până şi acum. Cu vremea, îmi dau seama că, în definitiv, am prieteni la Londra. Îi am pe domnul Huss şi pe domnul Hawtrey. Domnul Huss, care mă urmărea cu plăcere când urcam scările. M-aş putea oare duce la el? M-aş putea lăsa în puterea lui? Socot că da, sunt îndeajuns de disperată... Domnul Hawtrey era totuşi mai cumsecade. Şi m-a invitat să-i văd casa şi prăvălia din Holywell Street. Cred că mă va ajuta. Sunt sigură. Şi mă gândesc că Holywell Street nu poate fi prea departe, nu? Nu ştiu, iar aici nu-i nici o hartă. Însă voi afla eu cum se ajunge acolo. Şi-apoi domnul Hawtrey mă va ajuta. Domnul Hawtrey mă va ajuta s-o găsesc pe Sue...

Astfel mi se deapănă gândurile câtă vreme zorii Londrei se revarsă ca nişte lături în jur, câtă vreme domnul Ibbs pregăteşte peştele afumat, iar sora lui o ţine tot într-un ţipăt, câtă vreme Domnu tuşeşte în patul lui, iar doamna Sucksby se întoarce de pe o parte pe alta în al ei, sforăind şi oftând.

De nu m-ar ţine aşa din scurt! *Într-o bună zi,* îmi spun de fiecare dată când e ferecată o uşă după mine, *într-o bună zi vor uita s-o încuie. Atunci voi fugi. Vor obosi să fie tot timpul cu ochii în patru.* Însă ei nu obosesc. Mă plâng de aerul apăsător şi stătut. Mă plâng de căldura tot mai aprigă. Cer voie să merg la privată mai des decât am nevoie: căci privata se găseşte în celălalt capăt al gangului întunecos şi prăfuit din spatele casei şi pot să văd lumina zilei. Ştiu că aş putea să fug de-aici spre libertate dac-aş prinde un prilej, însă prilejul nu se iveşte: Dainty vine de fiecare dată cu mine şi mă aşteaptă să ies. Într-un rând chiar încerc să fug, dar mă prinde cu uşurinţă şi mă duce înapoi, iar doamna Sucksby o loveşte pentru că m-a scăpat din mână.

Richard mă duce sus şi mă bate.

— Îmi pare rău, îmi spune în vremea asta. Însă ştii cât ne-am muncit să ajungem aici. Nu trebuie decât să aştepţi sosirea avocatului. Te pricepi să aştepţi — aşa mi-ai zis odinioară. De ce nu ne dai ascultare?

Bătaia îmi învineţeşte pielea. În fiece zi mă uit cum păleşte vânătaia, zicându-mi: *Până nu se mai vede defel, am să evadez!*

Îmi petrec multe ceasuri în tăcere, cugetând sumbru la toate acestea. La bucătărie stau în penumbra de dincolo de lumina răspândită de lămpi. *Poate or să uite de mine,* îmi spun. Uneori chiar par să uite: forfota casei continuă, Dainty şi John se sărută şi se ciondănesc, pruncii se pun pe urlat, bărbaţii joacă zaruri şi cărţi. Când şi când vin alţi bărbaţi sau băieţi, mai rar femei şi fete, cu lucruri de furat,

ca să le vândă domnului Ibbs, care le vinde mai departe. Vin la orice ceas al zilei, cu tot felul de lucruri uluitoare — lucruri grosolane, lucruri vulgare... Numai marfă proastă, mi se pare mie: pălării, batiste, bijuterii ieftine, dantele şi, o dată, o viţă de păr bălai, împletit, încă legată cu panglică. Un şuvoi de gioarse, nu precum cărţile care ne veneau la Briar, care parcă zăcuseră cufundate pe fundul unei mări vâscoase, prin stânjeni de apă întunecoasă şi tăcută, nici precum lucrurile descrise în cărţi, obiectele lesnicioase şi folositoare — scaunele, pernele, paturile, perdelele, funiile, vergile...

Aici nu sunt cărţi. Nu-i decât viaţă, cu tot haosul ei îngrozitor. Iar lucrurile sunt menite a sluji unui singur rost — banii.

Şi cel mai bănos lucru dintre toate sunt eu.

— Nu te ia cu frig, fată dragă? mă tot întreabă doamna Sucksby. Nu te-a răzbit foamea? Vai, da' ce frunte fierbinte ai! Doar n-ai friguri, trag nădejde? Nu se poate să ni te îmbolnăveşti.

Nu răspund. Nu-mi spune nimic nou. O las să mă înfofolească în zdrenţe. O las să stea lângă mine şi să-mi încălzească degetele şi obrazul, frecându-mi-le.

— Eşti abătută? mă întreabă. Ia uite ce buzişoare! Ce bine le-ar sta să zâmbească, zău aşa! Nu vrei să zâmbeşti? Nici măcar — şi înghite un nod — de dragu' meu? Aruncă doar o privire, fată dragă, la calendar.

A însemnat zilele trecute cu cruci negre.

— Deja mai că s-a scurs o lună, zice. Nu mai sunt decât două. Apoi o să ştim ce ne-aşteaptă! Nu-i chiar aşa de mult, nu?

O spune aproape rugător. Însă eu o privesc neclintită în faţă, ca pentru a-i da de înţeles că şi o zi, un ceas, o clipită e prea mult dacă sunt silită să stau cu ea.

— Ei, hai!

Degetele i se încleştează, strângându-mi zdravăn mâna. Apoi slăbesc strânsoarea şi mă bat uşor.

— Încă îţi pare cam ciudat totu', nu, iubito? mă întreabă. Lasă! Ce să-ţi luăm noi ca să te mai înveselim? Ei? Un bucheţel de floricele? O fundă pentru frumuseţea asta de păr? O cutie pentru zorzoane? O pasăre cântătoare în colivie?

Poate că am făcut o mişcare oarecare.

— Aha! exclamă ea. Unde-i John? John, na un şiling... E calp, aşa că scapă iute de el. Tuleşte-o şi adă-i domnişoarei Lilly o colivie cu o păsăruică... Să fie galbenă, drăguţă, sau albastră?... Nu-i bai, John, numa' să fie frumuşică...

Face cu ochiul. John pleacă şi se întoarce după o jumătate de ceas cu un cintezoi într-un coş de răchită. Toată lumea se agită. Atârnă coşul de o grindă şi îl hâţână, ca să stârnească pasărea. Charley Wag, câinele,

tot ţopăie şi schelălăie sub el. Numai că acum cintezoiul nu vrea să cânte — e prea întuneric în odaie —, ci doar îşi flutură şi-şi piguleşte aripile şi încearcă să reteze cu ciocul gratiile coliviei. Până la urmă ai casei uită de el. John îşi ia obiceiul să-i dea să ciugulească măciulii albastre de chibrit. Spune că are de gând să-i vâre pe gât o feştilă lungă şi să-l aprindă.

De Sue nu vorbeşte nimeni. O dată Dainty se uită la mine în vreme ce strânge resturile cinei şi se scarpină la ureche.

— Mare ciudăţenie că Sue nu s-a întors încă de la ţară, spune ea. Aşa-i?

Doamna Sucksby se uită la Richard, la domnul Ibbs şi apoi la mine. Îşi umezeşte buzele.

— Uite ce-i! îi zice lui Dainty. N-am vrut să zic nimic, da' mai bine să ştiţi de-acuma. Adevăru' e că Sue nu se mai întoarce în veci. În trebuşoara aia de care a lăsat-o Domnu să se ocupe era rost de bani. Mai mulţi decât se cuvenea să-i fie partea. Şi ea a şters-o frumuşel, Dainty, cu tot cu gologani.

Dainty cască gura de uimire.

— Nu! Sue Trinder? De era ca şi copilu' tău?... Johnny!

John se găseşte chiar atunci să coboare la cină.

— Johnny, n-o să ghiceşti niciodată! Sue a pus laba pe toţi banii lu' doamna Sucksby şi d-asta nu s-a-ntors! I-a tras o păcăleală a-ntâia! Mai să-i frângă inima lu' doamna Sucksby! Dacă dăm de ea, tre' s-o belim!

— I-a tras o păcăleală? Sue Trinder? pufneşte John. N-are ea tupeu' ăsta!

— E, uite c-a făcut-o.

— A făcut-o, spune doamna Sucksby, aruncându-mi iarăşi o privire. Şi nu mai vreau să-i aud numele în casa asta. Atât.

— Sue Trinder să ducă lumea cu cobza! se miră John.

— Aşa-i sângele rău, spune Richard şi se uită şi el la mine. Iese la iveală în feluri dintre cele mai ciudate.

— Ce-am zis io? i-o taie doamna Sucksby cu glas spart. Să nu-i mai aud numele!

Ridică braţul şi John amuţeşte. Însă clatină din cap şi scoate un fluierat. Apoi, după o clipă, râde.

— Păi, ne rămâne nouă mai multă haleală, aşa-i? spune, umplându-şi farfuria. Sau ne-ar rămâne de n-ar fi cucoana asta.

Doamna Sucksby vede cum mă priveşte fioros. Se apleacă şi îl loveşte.

După aceea, dacă bărbaţii şi femeile care vin în casă întreabă de

Sue, îi trag deoparte şi le spun, cum au făcut cu John şi Dainty, că Sue s-a arătat a fi o netrebnică, a dus-o de nas pe doamna Sucksby şi i-a frânt inima. Toţi spun la fel: „Sue Trinder? Cine-ar fi crezut-o aşa de şireată? Ei, ce mi-e mama, ce mi-e fata...” Clatină din cap a părere de rău. Însă mi se pare că o uită destul de iute. Mi se pare că şi John cu Dainty uită de ea. La urma urmei, e o casă fără ţinere de minte. E un ţinut fără ţinere de minte. Mereu mă trezesc noaptea zgomotul de paşi ori scârţâitul de roţi — goneşte un om, fuge o familie pe tăcute, în beznă. Femeia cu faţa bandajată, care-şi hrăneşte bebeluşul pe scara casei cu obloane cu găuri în formă de inimă, dispare. În locul ei vine o alta, iar ea, la rândul ei, e înlocuită de încă una, care bea. Ce însemnătate are Sue pentru ei?

Ce însemnătate are Sue pentru mine? Aici mi-e teamă să-mi amintesc de apăsarea gurii ei, de lunecarea mâinii ei. Însă mă tem şi să nu uit. Mi-aş dori s-o visez. Nu o visez nici măcar o dată. Uneori scot portretul femeii pe care am crezut-o mama mea şi îi caut trăsăturile pe chipul ei — ochii, bărbia ascuţită. Doamna Sucksby mă vede. Se uită la mine agitată. Până la urmă îmi ia portretul.

— Nu te mai gândi acum la lucruri care s-au dus şi nu se mai pot schimba. Bine, fată dragă? zice ea. Gândeşte-te la ce-o să vie.

Îşi închipuie că îmi fac gânduri negre în legătură cu trecutul, însă eu îmi fac gânduri negre despre viitor. Încă stau cu ochii pe chei: în curând, vor uita sigur una în broască. Îi urmăresc pe Dainty şi John, pe domnul Ibbs... Se obişnuiesc tot mai mult cu mine. Vor deveni neatenţi. Vor uita. *Nu mai e mult până atunci,* îmi spun. *Nu mai e mult, Maud.*

Aşa îmi spun. Până când se întâmplă următorul lucru.

Richard începe să plece din casă în fiecare zi, fără să spună unde. Nu are bani şi nici nu va avea până nu e adus avocatul. Eu cred că pleacă doar ca să se plimbe pe străzile prăfuite sau să stea prin parcuri. Cred că aerul închis şi căldura înăbuşitoare din bucătărie îl sufocă la fel de mult ca şi pe mine. Într-una din zile însă pleacă tot aşa, numai că se întoarce după un ceas. În casă, ca niciodată, e linişte: domnul Ibbs şi John au ieşit, iar Dainty doarme într-un scaun. Doamna Sucksby îl duce la bucătărie, unde Richard îşi azvârle pălăria şi o sărută pe obraz. E aprins la faţă, iar ochii îi lucesc.

— Ei, ce crezi? spune el.

— Băiete dragă, nici nu-mi închipui! Ţi-au ieşit toţi caii câştigători?

— Şi mai bine, răspunde el şi întinde mâna spre mine. Maud? Ce crezi? Hai, ieşi din umbră! Nu mai face faţa asta fioroasă! Stai să auzi mai întâi vestea. Te cam priveşte.

Mi-a înşfăcat scaunul şi se apucă să mă tragă spre masă cu tot cu el.

Îl alung.

— Cum adică mă priveşte? îl întreb arţăgoasă.

Am tot stat şi m-am gândit la chipul pe care-l ia viaţa mea.

— O să vezi tu. Ia uite.

Îşi vâră mâna în buzunarul vestei şi scoate ceva. O hârtie. O flutură.

— O poliţă, băiete dragă? întreabă doamna Sucksby, venind lângă el.

— O scrisoare, răspunde el. Ghici de la cine? Poţi să ghiceşti, Maud?

Nu zic nimic. Se strâmbă.

— Nu vrei să te joci? Să-ţi dau un indiciu? E cineva pe care-l cunoşti. Un prieten foarte drag.

Îmi tresăltă inima.

— Sue! spun pe dată.

Însă el scutură din cap şi pufneşte.

— Nu e ea. Socoţi că le dau hârtie pe mână acolo unde e? Richard îi aruncă o privire lui Dainty, care deschide ochii, îi închide şi doarme mai departe.

— Nu e ea, spune el iarăşi, dar mai încet. E un alt prieten de-al tău. Nu ghiceşti?

Mă întorc dinspre el.

— De ce să ghicesc? Oricum ai de gând să-mi spui, nu?

Zăboveşte câteva clipe, apoi spune:

— Domnul Lilly. Cel care-ţi era unchi... Aha!

Am tresărit.

— Deci te interesează!

— Dă-mi să văd, spun eu.

Poate că, la urma urmei, unchiul mă caută,

— Ei, hai! zice el şi ţine scrisoarea ridicată. Pe ea e scris numele meu, nu al tău.

— Dă-mi să văd!

Mă ridic, îi trag braţul în jos şi zăresc un rând scris. Apoi îl împing.

— Nu e scrisul unchiului, spun, atât de dezamăgită, că-mi vine să-l pocnesc.

— Nici n-am zis că ar fi, răspunde Richard. Scrisoarea e de la el, însă e trimisă prin altcineva: prin majordomul său, domnul Way.

— Domnul Way?

— Şi mai curios, nu? Ei, o să-nţelegi când o s-o citeşti. Uite. Despăturește hârtia şi mi-o întinde.

— Citeşte mai întâi pagina asta. E un post-scriptum şi cel puţin explică ceva ce mi s-a părut tot timpul ciudat: de ce nu ne-a venit nici o veste de la Briar până acum...

E un scris înghesuit. Cerneala a lăsat pete. Înclin hârtia, ca să cadă cât mai multă lumină; apoi citesc.

Stimate domn,

Am găsit astăzi printre hârtiile personale ale stăpânului meu această scrisoare & presupun că a voit să o expedieze. Doar că a fost cuprins de o gravă indispoziţie la scurtă vreme după ce a scris-o, domnule, indispoziţie care nu l-a părăsit nici în ziua de azi. Eu & doamna Stiles am socotit la început că pricina ar fi nepoata dânsului, care a fugit de la conac în felul cel mai ruşinos, însă am dori să se remarce, domnule, că în cuvintele sale alăturate se dă de înţeles cum că fapta respectivă nu l-a uimit din cale-afară, aşa cum, iarăşi, am dori să se remarce că nici pe noi nu ne-a mirat. Vă trimitem această misivă cu tot respectul, domnule, şi tragem nădejde că vă va găsi cu sufletul uşor.

Domnul Martin Way,

majordomul conacului Briar.

Ridic privirea, însă nu spun nimic. Richard îmi vede expresia şi zâmbeşte.

— Citeşte şi restul, mă îndeamnă.

Întorc hârtia. Scrisoarea este scurtă şi e datată 3 mai. Se împlinesc trei săptămâni de atunci. Cuvintele sunt următoarele:

Domnului Richard Rivers, de la Christopher Lilly, Esq.

Domnule,

Presupun că mi-ai luat cu dumneata nepoata, pe Maud Lilly. Îţi urez să te bucuri de ea! Mama ei a fost o stricată şi ea i-a moştenit toate instinctele, chiar dacă nu şi chipul. Va fi o piedică gravă în înaintarea operei mele, însă după pierderea suferită, mă consolez cu următorul gând: îmi închipui, domnule, că eşti un bărbat care ştie cum să se poarte cu o târfă.

C.L.

O citesc de două, de trei ori. Apoi o mai citesc o dată, după care o las să cadă. Doamna Sucksby o ridică pe dată, ca s-o citească şi ea. În vreme ce se căzneşte să buchisească, se aprinde tot mai tare la faţă. Când sfârşeşte, scoate un ţipăt:

— Ce lichea! Vai!

Ţipătul o trezeşte pe Dainty.

— Cine, doamna Sucksby? Cine? întreabă.

— Un afurisit şi jumătate, atâta tot. Un afurisit bolnav, aşa cum şi merită să fie. Nu-l cunoşti. Culcă-te la loc.

Întinde mâna, vrând să mă atingă.

— Vai, drăguţa mea...

— Dă-mi pace, îi spun.

Scrisoarea m-a mâhnit mai mult decât aş fi crezut. Nu ştiu dacă m-au rănit mai mult cuvintele ei sau dovada finală pe care par să o ofere despre adevărul celor povestite de doamna Sucksby. Însă nu îndur să fiu privită de ea şi de Richard când simţămintele îmi sunt atât de răscolite. Mă îndepărtez cât pot de ei — un pas, doi, trei — spre peretele cafeniu al bucătăriei. Apoi mă duc până la un alt perete şi de acolo la o uşă. Apuc şi răsucesc în van de clanţă.

— Daţi-mi drumul! spun.

Doamna Sucksby vine la mine. Întinde mâna, dar nu spre uşă, ci spre chipul meu. O împing cât colo. Mă duc iute la a doua uşă, apoi la a treia.

— Daţi-mi drumul! Daţi-mi drumul!

Doamna Sucksby mă urmează.

— Fată dragă, zice ea, nu te lăsa mâhnită de ticălosul ăla bătrân. Haide, zău, nu merită să plângi din pricina lui!

— Îmi daţi drumul odată?

— Unde să-ţi dăm drumul? N-ai aicea tot ce-ţi trebe? Sau n-o să ai în curând? Gândeşte-te la giuvaiericale, la rochii...

S-a apropiat iar de mine. Eu o împing din nou. Mă retrag spre peretele de culoarea sosului de friptură, îmi lipesc de el mâna, pumnul şi îl lovesc, îl tot lovesc. Apoi ridic privirea. În faţa ochilor mei stă calendarul, cu paginile năpădite de cruci negre. Îl apuc şi îl smulg din cui.

— Fată dragă... spune doamna Sucksby iarăşi.

Mă întorc şi i-l arunc în cap.

Însă mai apoi mă prăbuşesc, podidită de lacrimi, iar când îmi trece accesul de plâns, cred că nu mai sunt aceeaşi. Spiritul m-a părăsit. Mi l-a luat scrisoarea. Calendarul revine pe perete şi îl las acolo. Se înnegreşte tot mai mult, pe măsură ce ne apropiem, încet-încet, de soroc. Anotimpul se scurge. Iunie devine tot mai cald şi mai cald. Casa începe să se umple de muşte. Îl scot pe Richard din răbdări şi le urmăreşte cu papucul, roşu la faţă şi asudat.

— Ştii că sunt fiul unui domn de vază? îmi spune. Ţi-ar veni să crezi asta de m-ai vedea acum? Ţi-ar veni?

Nu răspund. Am început, asemenea lui, să tânjesc după ziua de naştere a lui Sue din august. O să spun tot ce vor, îmi zic eu, în faţa

oricărui consultant sau avocat. Însă îmi trec zilele pierdută într-un soi de letargie, iar noaptea, cum e prea cald ca să dorm, stau la ferestruica din odaia doamnei Sucksby şi privesc pierdută strada de afară.

— Vino de acolo, drăguţă, murmură doamna Sucksby dacă se trezeşte.

Se spune că în Borough bântuie holera.

— Mai ştii, să nu te ia frigurile de la curent.

Poţi să te molipseşti de friguri dintr-un curent de aer fetid? Stau întinsă lângă ea până adoarme. Apoi mă duc înapoi la fereastră, îmi vâr nasul în golul dintre canaturi şi trag adânc aer în piept.

Aproape că uit cum mi-am pus în gând să evadez. Poate că ei simt asta, căci într-o după-amiază — pe la începutul lui iulie, cred — mă lasă în sfârşit doar în paza lui Dainty.

— N-o slăbi din ochi, îi spune doamna Sucksby, trăgându-şi mănuşile. Dacă păţeşte ceva, te omor.

Pe mine mă sărută.

— Toate bune, drăguţă? Nu lipsesc nici măcar un ceas. Să-ţi aduc un dar, ce zici?

Nu răspund. Dainty îi descuie, apoi vâră cheia în buzunar. Se aşază, trage mai aproape o lampă de pe masă şi se apucă de lucrul ei. Nu spală şervete, căci acum pruncii sunt mai puţini — doamna Sucksby s-a apucat să le găsească alte cămine, iar casa e tot mai tăcută pe zi ce trece —, ci scoate firul de mătase brodat de pe nişte batiste furate. O face însă fără pic de chef.

— Plicticoasă treabă, îmi spune când mă vede urmărind-o. Sue se îngrijea de-aşa ceva. Vrei să-ţi încerci mâna?

Clatin din cap şi îmi las pleoapele să se închidă. Nu trece mult şi Dainty cască. O aud şi sunt dintr-odată pe deplin trează. Dacă adoarme, îmi zic, aş putea încerca uşile. Aş putea să-i fur cheia din buzunar! Ea cască iarăşi. Încep să asud. Ceasornicul ticăie minutele — cincisprezece, douăzeci, douăzeci şi cinci. Jumătate de ceas. Port rochia violet şi papucii albi de mătase. N-am pălărie, n-am nici un ban... nu contează, nu contează. Îmi va da domnul Hawtrey.

Dormi, Dainty. Dainty, dormi. Dormi, dormi... *Dormi, naiba să te ia!*

Însă nu face altceva decât să caşte şi să picotească. Ceasul aproape că s-a scurs.

— Dainty, zic.

Tresare.

— Ce-i?

— Mă tem... Mă tem că trebuie să mă duc la privată.

Lasă lucrul jos şi se strâmbă.

— Chiar trebe? Acu’, acu’, în clipa asta?

— Da, zic şi îmi pun mâna pe stomac. Cred că mi-e rău.

Îşi dă ochii peste cap.

— Zău dacă mai ştiu o fată aşa bolnăvicioasă ca tine! Asta-i cumva, cum s-ar zice, o constituţie de doamnă?

— Pesemne că da. Îmi pare rău, Dainty. Îmi deschizi uşa?

— O să merg cu tine.

— Nu-i nevoie. Poţi să rămâi cu batistele tale, dacă vrei...

— Doamna Sucksby zice că tre' să merg cu tine tot timpu'. Altfel dau de naiba. Haida.

Oftează şi se întinde. Mătasea rochiei îi e pătată la subsuori, cu marginea petei albă. Scoate cheia, descuie uşa, mă conduce în gang. Merg încet, urmărindu-i spatele încovoiat. Ţin minte că am mai încercat să-i scap şi că m-a prins. Ştiu că şi dacă o lovesc şi o prăvălesc în lături, s-ar ridica pe dată şi ar goni după mine. Aş putea s-o izbesc cu capul de cărămizi... însă numai când mă închipui făcând aşa ceva, mi se înmoaie încheieturile. Nu mă văd în stare.

— Haide, îmi zice când şovăi. Ce? Care-i treaba?

— Nimic.

Apuc uşa privatei şi o trag încet.

— Nu-i nevoie să mă aştepţi, îi spun.

— Nu, o s-aştept, zice ea şi se reazemă de zid. O să-mi facă bine o gură de aer.

Aerul e încins şi împuţit. În privată e şi mai cald, şi mai împuţit. Însă păşesc înăuntru, închid uşa şi trag zăvorul. Apoi mă uit în jur. E aici o ferestruică mare cât să-mi vâr capul prin ea, cu geamul spart şi astupat cu o cârpă. Sunt păianjeni şi muşte. Colacul privatei e crăpat şi mânjit. Stau în picioare şi mă gândesc vreun minut.

— Toate bune? îmi strigă Dainty.

Nu răspund. Podeaua e din pământ bătătorit. Pereţii sunt de un alb prăfos. De o sârmă atârnă fâşii de ziar. HAINE DE DAMĂ SAU BĂRBĂTEŞTI DE LEPĂDAT, ÎN CONDIŢIE BUNĂ SAU INFERIOARĂ, SE CUMPĂRĂ LA... CARNE DE OAIE GALEZĂ & OUĂ PROASPETE...

Gândeşte-te, Maud.

Mă întorc spre uşă şi îmi lipesc gura de o deschizătură dintre două scânduri.

— Dainty, spun încet.

— Ce-i?

— Dainty, nu mi-e bine deloc. Trebuie să-mi aduci ceva.

— Ce?

Încearcă uşa.

— Ieşi de-acolo, domnişoară!

— Nu pot. Nu-ndrăznesc. Dainty, trebuie să cauţi în sertarul scrinului

din odaia mea de sus. Vrei? O să găseşti acolo ceva. Vrei? Vai, aş vrea să dai fuga acum! Vai, ce mai curge! Mă tem c-or să se întoarcă bărbaţii...

— A, exclamă ea, pricepând în sfârşit.

Îşi coboară glasul:

— Te-a luat ca din oală, aşa-i, domnişoară?

— Vrei să te duci când te rog, Dainty?

— Da' n-am voie să te las, domnişoară!

— Atunci trebuie să rămân aici până vine doamna Sucksby! Dar dacă vin înainte John sau domnul Ibbs? Sau dacă leşin? Uşa e zăvorâtă! Ce va crede doamna Sucksby despre noi?

— Of, Doamne, mormăie ea, apoi o aud: în scrin, zici?

— Sertarul de sus, în dreapta. Ce-ar fi să te grăbeşti? Of, de-aş putea să mă curăţ şi să mă întind! Întotdeauna mă răzbeşte aşa de rău...

— Bine.

— Grăbeşte-te!

— Bine!

Glasul i se aude mai slab. Îmi lipesc urechea de lemn, îi aud paşii, aud cum se deschide şi se cască uşa de la bucătărie. Trag zăvorul şi o iau la goană. Ies în fugă din gang şi ajung în curte. Mi-o amintesc. Îmi amintesc urzicile, cărămizile. Pe unde s-o iau de aici? Peste tot în jur se înalţă ziduri înalte. Dar fug mai departe şi zidurile se despart. Dau de o cărare prăfuită. Când am străbătut-o prima oară, era înnoroită, însă o văd şi ştiu — ştiu! — că dă spre o alee, iar aceasta, la rândul ei, spre o altă cărare, ce se întinde dincolo de o stradă şi mă duce... unde? La un drum pe care nu-l recunosc şi care se întinde pe sub arcadele unui pod. Ţin minte podul, numai că îl socoteam mai aproape, mai jos. Ţin minte un zid înalt şi mort. Aici nu e nici un zid.

N-are a face. Tot înainte. Lasă casa în urmă şi fugi. Acum ia-o pe străzi mai late. Uliţele şi aleile sunt încâlcite şi întunecoase. Nu trebuie să te rătăceşti pe ele. Aleargă, aleargă. Şi ce dacă văzduhul îţi pare nesfârşit şi teribil? Şi ce dacă Londra e plină de larmă? Şi ce dacă sunt oameni aici? Şi ce dacă se holbează? Şi ce dacă poartă haine ponosite şi tocite, iar rochia ta e ţipătoare; că au capetele acoperite şi al tău e descoperit? Şi ce dacă papucii sunt de mătase şi simţi cum fiecare piatră şi grăunte de zgură îţi taie tălpile...?

Aşa mă biciuiesc şi mă îndemn să înaintez. Doar mişcarea de pe străzi îmi stă în cale, caii şi roţile repezi. De câte ori traversez, mă opresc, apoi mă arunc în şuvoiul de birje şi căruţe şi îmi închipui că doar din pricina zorului şi a zăpăcelii — şi, poate, a rochiei de culoarea asta aprinsă — vizitiii trag de frâie şi nu mă calcă nici unul. Înainte, tot înainte. Cred că o dată mă latră un câine şi mi se agaţă de poale cu

colţii. Cred că pe lângă mine aleargă o vreme nişte copii — doi sau trei băieţei —, care ţipă când văd cum mă clatin.

— Hei, voi! le strig, punându-mi o mână în şold. Puteţi să-mi spuneţi unde e Holywell Street? Pe unde ajung în Holywell Street?

Însă când îmi aud glasul se reped din drumul meu.

Apoi merg mai încet. Traversez un drum mai aglomerat. Aici clădirile sunt mai impunătoare — şi totuşi cu două străzi mai încolo casele sunt dărăpănate. Pe unde s-o apuc? Am să întreb iarăşi, am să întreb într-o clipă. Deocamdată doar merg, ca să las cât mai multe străzi în spate, între mine şi doamna Sucksby, Richard şi domnul Ibbs. Ce mai contează că mă rătăcesc? Deja m-am rătăcit...

După aceea trec prin faţa unei guri de gang din cărămidă gălbuie şi la capătul ei, întunecată şi gheboşată pe deasupra acoperişurilor, cu crucea de aur lucind în soare, văd catedrala St. Paul. O ştiu din ilustraţii. Şi mi se pare că Holywell Street e undeva în vecinătatea ei. Mă întorc, îmi salt poalele şi pornesc. Gangul duhneşte, însă biserica pare aproape. Atât de aproape! Cărămizile se înverzesc, iar duhoarea e şi mai grea. Urc, apoi cobor dintr-odată, ies la aer curat şi aproape că mă poticnesc. Mă aşteptasem să dau de o stradă, de o piaţă. Însă mă aflu la capătul unor trepte strâmbe, ce coboară spre o apă murdară. Am ajuns la malul fluviului. Catedrala St. Paul e până la urmă foarte aproape, doar că între noi curge toată întinderea Tamisei.

Rămân locului şi mă uit la ea lung, cu un soi de groază, cu un soi de uimire. Îmi amintesc cum mergeam pe malul Tamisei la Briar. Îmi amintesc că părea să se zbată şi să se chinuie între maluri şi socoteam că tânjeşte — ca şi mine — să-şi iuţească apele, să se întindă. Nu ştiam că ajunge să se-ntindă într-atât. Curge ca otrava. Suprafaţa îi e presărată cu gunoaie — paie, lemne, ierburi, hârtii, bucăţi de pânză, dopuri de plută şi sticle ce plutesc de-a curmezişul. Nu se mişcă asemenea unui fluviu, ci asemenea mării, în talazuri. Iar acolo unde se sparge de carena vaselor, unde e azvârlită la mal, la poalele scărilor, zidurilor şi digurilor care se înalţă din ea, spumegă — spumegă ca laptele acrit.

E o frământare agonică de ape şi resturi, însă pe ea văd oameni agili ca nişte şobolani, vâslind în bărci şi mânuind pânze. Iar ici-colo, la marginea fluviului, cu picioarele dezgolite şi spinările încovoiate, se zăresc femei, fete şi băieţi ce-şi croiesc cale printre gunoaiele învolburate, ca nişte culegători de spice pe câmp.

Nu ridică privirile şi nu mă văd, cu toate că stau o vreme şi îi privesc cum înaintează prin apă. Dar de-a lungul malului la care am ajuns se înşiră magazii prin care se perindă muncitori şi numaidecât, aşa cum eu îmi dau seama că sunt acolo, şi ei mă observă — adică, zic eu, îmi

remarcă rochia —, apoi se uită lung, fac tot felul de semne şi strigă. Atunci mă dezmeticesc. Mă întorc, o iau înapoi spre gangul galben şi ies iarăşi în drum. Am văzut pe ce pod trebuie s-o apuc ca să ajung la catedrală, însă mi se pare că sunt mai în vale decât ar trebui şi nu găsesc drumul care să mă ducă mai la deal. Străzile pe care păşesc acum sunt înguste, nepavate şi duhnesc încă a apă murdară. Şi pe ele sunt bărbaţi — bărbaţi precum cei de pe vase şi de la magazii, care, asemenea celorlalţi, încearcă să-mi întâlnească privirea, fluieră şi uneori strigă după mine, dar nu mă ating, îmi acopăr chipul cu mâna şi merg mai repede. Până la urmă găsesc un băiat îmbrăcat în haine de servitor. Îl întreb:

— Cum ajung la podul care duce pe malul celălalt?

Îmi arată nişte scări şi se uită lung la mine când încep să le urc.

Toată lumea se uită lung după mine — bărbaţi, femei, copii. Până şi aici, unde drumul se aglomerează iarăşi, tot lung se uită. Îmi trece prin cap să-mi rup un volan de la rochie, ca să-mi acopăr capul dezgolit. Îmi trece prin cap să cerşesc un ban. De-aş şti cât să cer, cât m-ar costa o pălărie şi de unde aş putea s-o cumpăr, aş face-o. Însă nu ştiu nimic, nimic... aşa că merg pur şi simplu mai departe. Cred că tălpile papucilor încep să mi se rupă. *Nu te gândi la asta, Maud. Dacă stai să te gândeşti la asta, o să izbucneşti în plâns.* Apoi drumul începe să urce şi zăresc iarăşi în faţă scânteierea apei. În sfârşit, podul! Asta mă îmboldeşte să merg mai iute. Însă dacă merg mai iute, papucii se rup şi mai rău, aşa că după o vreme sunt silită să mă opresc, în zidul de la capătul podului se zăreşte o deschizătură, cu o bancă îngustă în ea. Alături e agăţat un colac de plută, menit a fi aruncat, cum scrie pe o plăcuţă, oamenilor gata să se înece în fluviu.

Mă aşez. Podul e mai înalt decât mi-am închipuit. N-am mai fost nicicând atât de sus! Ameţesc doar când mă gândesc la asta, îmi pipăi papucul rupt. Oare femeile au voie să-şi aline picioarele obosite pe un pod public? Nu ştiu. Trăsurile trec iute şi necurmat, ca un şuvoi răsunător. Dacă apare Richard? Îmi acopăr iarăşi faţa. O clipă numai, apoi plec. Soarele e dogoritor. O clipă numai, cât să-mi trag sufletul. Închid ochii. Aşa, chiar dacă lumea se holbează la mine, eu n-am să mai văd pe nimeni.

Apoi vine cineva, se opreşte în faţa mea şi zice:

— Mă tem că nu ţi-e bine deloc.

Deschid ochii. Un bărbat destul de vârstnic. Un necunoscut, îmi las mâna să cadă.

— Nu te teme, îmi spune, fiindcă s-ar putea să par năucită. N-am vrut să te sperii.

Îşi duce mâna la pălărie şi face un soi de plecăciune. Ar putea fi un

amic de-al unchiului. Are glas de domn şi guler alb. Zâmbeşte, apoi mă cercetează mai îndeaproape. Are chipul blând.

— Chiar nu te simţi bine?

— Aţi vrea să mă ajutaţi? îl întreb.

Când îmi aude glasul, se schimbă la faţă.

— Desigur, răspunde. Ce este? Eşti rănită?

— Nu sunt rănită, îi spun. Însă am fost supusă la chinuri îngrozitoare. Mi-e...

Arunc o privire spre trăsurile şi căruţele de pe pod.

— Mi-e teamă, zic apoi, de nişte oameni anume. Mă ajutaţi? Vai, ce n-aş da să spuneţi că da!

— Deja am spus-o. Ei, dar e extraordinar! Iar dumneata, o doamnă... Vrei să vii cu mine? Trebuie să-mi spui tot ce ţi s-a întâmplat. Am să ascult până la capăt. Nu încerca să vorbeşti — nu încă. Poţi să te ridici? Mă tem că ţi-ai rănit tălpile. Of, Doamne! O clipă numai, să caut o trăsură. Aşa.

Îmi oferă braţul. Eu i-l iau şi mă ridic. Uşurarea m-a înmuiat.

— Slavă Domnului! spun. Ah, slavă Domnului! însă... ascultaţi-mă.

Îl apuc şi mai strâns de braţ.

— Nu am nimic — nici un ban ca să vă plătesc...

— Bani? îşi pune el mâna peste a mea. Nici nu i-aş lua. Nici să nu te gândeşti!

— ... însă am un prieten care cred că mă va ajuta. Asta dacă mă duceţi la el.

— Desigur, desigur! Cum altfel? Vino! Uite, găsim aici ce ne trebuie.

Se apleacă spre drum şi ridică braţul. O birjă se desprinde din şuvoi şi se opreşte în faţa noastră. Domnul apucă uşa şi o trage. Birja e acoperită şi întunecoasă.

— Ai grijă, îmi spune. Te descurci? Ai grijă. Scara e cam sus.

— Slavă Domnului! exclam iarăşi, ridicând piciorul. Bărbatul vine în spatele meu chiar când dau să urc.

— Aşa, zice el, iar apoi: Ei, ia uite ce frumos te urci!

Mă opresc cu piciorul pe scară. El pune mâna pe mijlocul meu.

— Urcă, îmi spune, îmboldindu-mă spre birjă.

Fac un pas înapoi.

— Până la urmă, spun iute, cred că ar trebui totuşi să merg pe jos. Vreţi să-mi spuneţi încotro s-o iau?

— E prea cald ca să mergi pe jos. Eşti prea ostenită. Urcă.

Nu şi-a luat mâna de pe mine. O ţine şi mai apăsat. Mă răsucesc, dând să scap, şi aproape că ne luptăm.

— Ei, hai! spune el zâmbind.

— M-am răzgândit.

— Haide acum!

— Dă-mi drumul!

— Chiar vrei să faci zarvă? Haide. Ştiu eu o casă...

— O casă? Nu ţi-am spus că nu vreau decât să-mi văd prietenul?

— Ei, o să-i fii mai degrabă pe plac, zic eu, după ce te vei fi spălat pe mâini, îţi vei fi schimbat ciorapii şi vei fi băut un ceai. Sau poate — cine ştie? —, după ce vei fi făcut toate astea, s-ar putea să mă preferi pe mine. Ei?

Încă are chipul blând, încă mai zâmbeşte, însă îmi ia încheietura mâinii şi îşi mişcă degetul mare peste ea, încercând iarăşi să mă îmboldească în birjă. Acum ne luptăm cu adevărat. Nimeni nu încearcă să intervină. Bănuiesc că dinspre celelalte vehicule de pe drum nu suntem văzuţi. Bărbaţii şi femeile care trec pe pod ne aruncă o privire, apoi întorc capul.

Totuşi mai e şi birjarul. Îl strig.

— Nu vedeţi? ţip eu. E o greşeală! Bărbatul acesta mă insultă.

Atunci bărbatul îmi dă drumul. O iau pe lângă birjă, strigând în continuare:

— N-aţi vrea să mă luaţi? Doar pe mine? Găsesc eu pe cineva să vă plătească atunci când ajungem. Vă dau cuvântul meu.

Birjarul mă măsoară cu o privire goală în vreme ce vorbesc. Când află că n-am bani, întoarce capul şi scuipă.

— Nu plăteşti, nu călătoreşti, îmi spune.

Bărbatul de dinainte a venit iar lângă mine.

— Haide! spune el fără să mai zâmbească. Nu-i cazul să te porţi aşa. Ce joc mai e şi ăsta? E limpede că eşti la ananghie. Nu ţi-ar prinde bine ciorapii, ceaiul...?

Însă eu strig înainte la birjar.

— Atunci îmi spuneţi încotro s-o iau? îl întreb. Trebuie să ajung în Holywell Street. Îmi spuneţi pe unde s-o iau ca să ajung acolo?

Când aude numele, birjarul fornăie pe nas — dispreţuitor sau înveselit, nu-mi dau seama. Însă îşi înalţă biciul.

— Într-acolo, spune, arătând spre pod. Apoi spre apus, pe Fleet Street.

— Mulţumesc.

Pornesc la drum. Bărbatul mă apucă de braţ.

— Dă-mi drumul! îi spun.

— Doar nu vorbeşti serios.

— Dă-mi drumul!

Aproape că am urlat. Se trage înapoi.

— Bine, n-ai decât! îmi spune. Farfuză mică şi afurisită!

Merg cât de iute pot. Aproape că gonesc. Însă mai apoi birja mă

ajunge din urmă şi încetineşte în ritmul paşilor mei. Domnul îşi scoate capul. E iarăşi schimbat la chip.

— Îmi pare rău! spune el mieros. Urcă. Îmi pare rău! Vii, te rog? Te duc la prietenul dumitale, jur! Uite, uite ce-am aici, îmi arată el o monedă. Ţi-o dau. Urcă. Nu trebuie să mergi în Holywell Street! Acolo bărbaţii sunt ticăloşi — nu ca mine. Haide. Ştiu că eşti doamnă. Vino, o să mă port frumos...

Astfel strigă şi murmură câtă vreme străbat jumătate de pod, până când în spatele birjei se adună o mulţime de căruţe, iar birjarul strigă că trebuie s-o ia înainte. Atunci bărbatul se trage înăuntru şi închide geamul cu un bufnet. Birja se îndepărtează. Răsuflu uşurată. Am început să tremur toată. Mi-ar plăcea să mă opresc şi să-mi trag sufletul, dar acum nu îndrăznesc. Las podul în urmă. Aici drumul întâlneşte un altul, mai aglomerat decât cele de pe malul de sud, însă şi mai anonim, zic eu. Mă bucur de asta, deşi mulţimile... mulţimile sunt îngrozitoare. Nu contează, nu contează! Croieşte-ţi drum printre ei. Nu te opri Tot spre apus, cum te-a îndrumat birjarul.

Acum strada se schimbă iarăşi. De-o parte şi de alta sunt case cu vitrine bombate — *prăvălii,* cum înţeleg într-un sfârşit, căci sunt înfăţişate mărfuri însemnate cu cartonaşe pe care scrie preţul lor. Pâini, medicamente. Mănuşi. Încălţări şi pălării. Vai, de-aş avea un ban măcar! Mă gândesc la moneda pe care mi-a făgăduit-o domnul de la geamul birjei. Oare ar fi trebuit s-o înşfac şi s-o iau la fugă? E prea târziu ca să mă mai întreb. N-are importanţă. Tot înainte. Iată o biserică ce desparte drumul cum desparte stâlpul unui pod apele. Pe care parte s-o apuc? Trece o femeie cu capul dezvelit, ca şi mine. O prind de braţ şi o întreb încotro s-o iau. Îmi arată şi apoi, cum au făcut toţi până acum, stă locului şi se holbează în vreme ce eu merg pe unde mi-a zis.

Însă am ajuns în sfârşit pe Holywell Street! Doar că acum şovăi. Cum mi-am închipuit-o? Nu aşa, poate — nu atât de îngustă, de strâmbă şi de întunecoasă. Soarele londonez e încă fierbinte, încă luminos. Când dau însă colţul spre Holywell Street, parcă păşesc în amurg. Dar, la urma urmei, amurgul prinde bine: îmi ascunde chipul şi îmi şterge culoarea rochiei. Înaintez. Drumul se îngustează şi mai mult. Strada e prăfuită, crăpată şi nepavată. Pe amândouă părţile sunt prăvălii luminate. În faţa unora atârnă frânghii cu veşminte zdrenţuite. Altele dau pe dinafară de scaune rupte, rame goale şi ochelari colorați, în grămezi. Cele mai multe însă vând cărţi. Când le văd, şovăi iar. N-am mai pus mâna pe o carte de când am plecat de la Briar — iar acum, când dau dintr-odată peste atâtea şi atâtea, când le văd puse frumos, ca nişte pâini pe tăvi, sau claie peste grămadă în coşuri, când observ că sunt rupte, peticite ori decolorate, însemnate cu *a 2-a, a 3-a, ED.*

PRINCEPS, simt că mă golesc de vlagă. Mă opresc şi mă uit cum un bărbat scotoceşte alene printr-o cutie cu volume fără coperte şi ridică unul. *Capcana dragostei.* O ştiu! I-am citit cartea de atâtea ori unchiului, că o ştiu aproape pe dinafară!

Apoi bărbatul înalţă capul şi vede că îl privesc. Eu merg mai departe. Alte prăvălii, alte cărţi, alţi bărbaţi — şi în sfârşit o vitrină ceva mai luminată decât restul. În vitrină se văd stampe atârnate pe sfori. Pe geam scrie numele domnului Hawtrey cu litere aurii, cojite. Îl văd şi mă cuprinde un tremur atât de aprig, că aproape mă poticnesc.

Pe dinăuntru prăvălia e mică şi înghesuită. Nu m-am aşteptat să arate astfel. Pereţii gem de cărţi şi de stampe — şi mai sunt şi vitrinele. Trei sau patru bărbaţi stau în faţa lor, răsfoind fiecare un album sau o carte. Când se deschide uşa, nu ridică privirea, însă când păşesc mai departe şi rochia îmi foşneşte, întorc cu toţii capetele, mă văd şi se holbează fără jenă. Doar că de-acum m-am învăţat cu ocheadele. La celălalt capăt al prăvăliei se vede masa mică de scris, la care stă un tinerel în cămaşă şi vestă. Se zgâieşte la mine, asemenea celorlalţi, iar mai apoi, când vede că înaintez, se ridică.

— Ce anume căutaţi? mă întreabă.

Înghit în sec. Am gura uscată.

— Îl caut pe domnul Hawtrey, spun încet. Aş dori să vorbesc cu domnul Hawtrey.

La auzul glasului meu, tânărul clipeşte. Muşteriii se răsucesc şi mă cercetează iarăşi.

— Domnul Hawtrey, spune el pe un ton un pic diferit. Domnul Hawtrey nu lucrează în prăvălie. Nu s-ar fi cuvenit să veniţi la prăvălie. Aţi stabilit o întâlnire cu dânsul?

— Domnul Hawtrey mă cunoaşte, îi răspund. N-am nevoie să stabilesc nici o întâlnire.

Tinerelul le aruncă o privire muşteriilor.

— Ce treburi aveţi de rezolvat cu dânsul? mă întreabă.

— Personale, îi spun. Aţi putea să mă conduceţi la dânsul? Aţi putea să-l aduceţi pe dânsul la mine?

Pesemne că surprinde el un anume lucru în privirea ori în glasul meu. Devine mai precaut şi face un pas înapoi.

— De fapt nu ştiu sigur dacă îl găsiţi, îmi răspunde. Zău, nu s-ar fi cuvenit să veniţi la prăvălie. Aici se vând cărţi şi stampe — ştiţi de care? Odăile domnului Hawtrey sunt la etaj.

În spatele lui e o uşă.

— Mi-aţi putea permite să urc la dânsul?

Clatină din cap.

— Aţi putea să-i trimiteţi cartea dumneavoastră de vizită sau cam

aşa ceva.

— Nu am nici o carte de vizită, îi răspund. Însă daţi-mi o foaie de hârtie şi-mi voi scrie numele. Când o să-l citească, o să vină. Aţi putea să-mi daţi o foaie de hârtie?

Nu se urneşte.

— Nu cred că e la prăvălie, spune el iarăşi.

— Atunci o să aştept, dacă trebuie, îi spun eu.

— Nu puteţi aştepta aici!

— Atunci socot că trebuie să aveţi un birou ori o odaie de felul acesta. O să aştept acolo.

Tânărul se uită iar la muşterii. Ia un creion, apoi îl pune la loc.

— Dacă sunteţi amabil... îi spun.

Se strâmbă. Apoi îmi găseşte o foaie de hârtie şi un condei.

— Însă nu veţi putea aştepta aici dacă până la urmă nu e la prăvălie, zice el.

Încuviinţez.

— Scrieţi-vă numele acolo, îmi spune, arătându-mi cu degetul.

Încep să scriu. Apoi îmi amintesc ce mi-a spus odată Richard — cum vorbesc negustorii de cărţi despre mine în prăvăliile de la Londra. Mi-e teamă să scriu *Maud Lilly.* Mă tem că va citi tânărul. Până la urmă, amintindu-mi altceva, scriu un singur nume: *Galateea.*

Împăturesc hârtia şi i-o întind tinerelului. El deschide uşa şi fluieră pe altcineva de pe coridor. Ascultă, apoi fluieră iarăşi. Se aud paşi. Tânărul se apleacă şi şuşoteşte, arătând spre mine. Aştept. Între timp un muşteriu închide albumul pe care-l ţinea în mâini şi ochii lui îi întâlnesc pe-ai mei.

— Nu-l luaţi în seamă, îmi spune el încet, vorbind despre tinerel. Îi păreţi ciudată, atâta tot. Oricine poate vedea însă că sunteţi o doamnă...

Mă măsoară din creştet până-n tălpi, apoi îmi arată cu capul spre rafturile cu cărţi.

— Vă plac, nu? mă întreabă el pe un ton schimbat. Fireşte că vă plac. De ce nu v-ar plăcea?

Nu spun nimic, nu fac nimic. Tinerelul se retrage de la uşă.

— Acum o să vedem dacă a venit, îmi spune el.

Dincolo de capul său, pe perete, sunt nişte poze prinse într-o învelitoare de hârtie cerată: o fată într-un leagăn şi cu picioarele dezvelite, o fată într-o barcă, gata să alunece în apă, o fată care tocmai cade de pe o creangă frântă de copac... închid ochii. Tinerelul îi strigă unuia din bărbaţi:

— Doriţi să cumpăraţi cartea aceea, domnule...?

Îndată însă se aud alţi paşi, iar uşa se deschide din nou.

E domnul Hawtrey.

Arată mai scund şi mai plăpând decât mi-l amintesc. Haina şi pantalonii îi sunt şifonaţi. Stă pe culoar, cumva agitat, şi nu intră în prăvălie. Îmi întâlneşte privirea, însă nu zâmbeşte. Se uită înspre mine ca pentru a se încredința că sunt singură. Apoi îmi face semn să mă apropii. Tinerelul se dă înapoi, ca să-mi facă loc.

— Domnule Hawtrey... spun.

El clatină din cap. Aşteaptă până ce uşa se închide în urma mea şi abia atunci grăieşte. Iar cuvintele sale — rostite într-o şoaptă atât de înverşunată, încât par şuierate — sunt:

— Doamne Dumnezeule! Chiar dumneata eşti? Chiar ai venit aici, la mine?

Nu spun o vorbă, ci doar zăbovesc cu ochii pironiţi în ai lui. Îşi duce distrat mâna la cap. Apoi mă ia de braţ.

— Pe aici, spune, conducându-mă spre nişte scări.

Pe trepte sunt nişte cutii.

— Ai grijă. Ai grijă, mă previne el pe când urcăm, apoi, odată ajunşi sus, zice: Pe-aici.

La etaj sunt trei odăi, orânduite în chip de ateliere pentru tipărituri şi legarea cărţilor. Într-una lucrează doi oameni care aranjează caractere. Alta socot că e biroul domnului Hawtrey. Cea de-a treia e mică şi miroase înţepător a lipici. Aici mă aduce el. Pe mese sunt vrafuri de foi desprinse, cu marginile zdrenţuite: filele cărţilor neterminate. Podeaua e goală şi prăfuită. Pe un perete — peretele dinspre odaia tipografilor — sunt nişte panouri de sticlă mată. Bărbaţii se văd ca prin ceaţă, aplecaţi asupra literelor.

În încăpere e doar un scaun, însă domnul Hawtrey nu mă pofteşte să iau loc. Închide uşa şi rămâne în dreptul ei. Scoate o batistă şi îşi şterge faţa. Chipul îi e alb-gălbui.

— Doamne Dumnezeule! spune iarăşi, apoi continuă: Iartă-mă, iartă-mă. E din pricina surprizei.

O spune mai blând. Îl aud şi aproape că mă întorc cu spatele la el.

— Îmi pare rău, spun.

Nu reuşesc să-mi controlez vocea. Mă tem că o să plâng.

— Nu am venit la dumneata ca să plâng.

— Poţi să plângi dacă aşa pofteşti! îmi răspunde, aruncând o privire spre geamurile mate.

Însă nu vreau să plâng. Mă urmăreşte cum mă lupt o vreme cu lacrimile, apoi clatină din cap.

— Draga mea, spune el blând în cele din urmă. Ce-ai făcut?

— Nu mă întreba.

— Ai fugit.

— De unchiul, da.
— De soţul dumitale, socot.
— Soţul meu?
Înghit cu greutate.
— Ştii, aşadar, şi de asta?
Dă din umeri, roşeşte şi-şi fereşte privirea.
— Mă socoteşti necugetată. Nici nu ştii la câte suferinţe am fost supusă! Nu-ţi face griji, zic, căci tocmai şi-a ridicat privirea, pentru a se uita iarăşi înspre geamuri. Nu-ţi face griji, n-am să mă dezlănţui. N-ai decât să crezi ce pofteşti. Nu-mi pasă. Însă trebuie să mă ajuţi. O să mă ajuţi?
— Draga mea...
— O să mă ajuţi. Trebuie. Nu am nimic. Am nevoie de bani şi de un acoperiş deasupra capului. Pe vremuri îţi plăcea să mă pofteşti la dumneata...
Fără să vreau, ridic glasul.
— Fii mai calmă, îmi spune, înălţând braţele, ca pentru a mă linişti, dar nu se clinteşte de lângă uşă. Fii mai calmă. Ştii dumneata cât de ciudată o să pară situaţia asta? Ştii? Ce-or să creadă angajaţii mei? Vine o fată şi cere să vorbească neîntârziat cu mine, îmi trimite o ghicitoare în chip de nume...
Râde, dar fără plăcere.
— Ce vor spune fiicele mele, soţia mea?
— Îmi pare rău.
Îşi şterge iarăşi faţa. Răsuflă prelung.
— Aş dori să-mi spui de ce-ai venit la mine, urmează el. Nu trebuie să te aştepţi să-ţi iau apărarea în faţa unchiului dumitale. Nu mi-a plăcut niciodată să văd cât de aspru se poartă cu dumneata, însă nu trebuie să afle că ai venit aici. Nici nu trebuie să te aştepţi, dacă asta nădăjduieşti, că te voi ajuta să-i intri iar în graţii. S-a lepădat de dumneata cu totul, ştii... Şi, în afară de asta, e bolnav — grav bolnav — din pricina întregii poveşti. Ştiai asta?
Clatin din cap.
— Acum nu-mi mai pasă câtuşi de puţin de unchiul meu.
— Mie însă da. Înţelegi? Dac-ar afla că ai venit...
— Nu va afla.
— Bun, oftează el.
Apoi pare să devină iarăşi neliniştit.
— Totuşi să vii la mine! Să vii aici!
Mă măsoară de sus până jos, îmi cercetează rochia ţipătoare şi mănuşile mizerabile, părul, care cred că mi-e încurcat, şi chipul — pesemne prăfuit, şters şi palid.

— Cu greu te-aş fi recunoscut, îmi spune el, încă încruntat. Pari atât de schimbată! Unde-ţi sunt haina şi pălăria?

— N-am avut vreme...

Pare îngrozit.

— Ai venit aşa?

Se zgâieşte la poalele rochiei mele. Apoi îmi vede picioarele şi tresare.

— Vai, ia te uită la papucii dumitale! Îţi sângerează picioarele! Ai plecat desculţă?

— Trebuia. Nu am nimic!

— Nu ai încălţări?

— Nu. Nici măcar atâta.

— Rivers te ţine desculţă?

Nu-i vine să creadă.

— Dacă m-ai lăsa să-ţi spun doar...

Însă nu mă ascultă. Se uită în jur, de parcă vede prima oară mesele şi teancurile de hârtii. Ia câteva foi goale, apucându-se să acopere în grabă tipăriturile ce se înfăţişează privirii.

— Nu s-ar fi cuvenit să vii aici, îmi spune în vremea asta. Uite ce-i aici! Uite!

Desluşesc un rând tipărit: *„... o să-ţi ajungă cu vârf şi îndesat, te previn, şi îţi voi biciui, îţi voi biciui...”*

— Tocmai mie încerci să-mi ascunzi toate astea? îl întreb. Am văzut lucruri mult mai rele la Briar. Sau ai uitat?

— Nu suntem la Briar. Nu înţelegi. Cum ai putea? Acolo erai în compania domnilor. E vina lui Rivers. Dacă tot te-a luat, s-ar fi cuvenit măcar să te ţină mai din scurt. A văzut cum erai.

— Dumneata nu ştii, îi spun. Nu ştii cum s-a folosit de mine!

— Nici nu vreau să ştiu! Nu se cade să ştiu! Nu-mi spune... Vai, uită-te numai la dumneata! Ştii cum le-ai părut oamenilor de pe stradă? Doar nu te-ai strecurat nevăzută până aici?

Mă uit în jos, la rochia mea şi la papuci.

— Era un bărbat pe un pod, spun. Am crezut că voia să mă ajute. Însă el nu voia decât...

Glasul începe să-mi tremure.

— Vezi? sare el. Vezi? Şi dacă te vedea un poliţist şi te urmărea până aici? Ştii ce s-ar alege de mine — de angajaţii mei, de marfa mea — dacă ne-ar veni poliţia pe cap? Şi, când e vorba de o asemenea chestiune, chiar ar putea... Vai, Doamne, uită-te la picioarele dumitale! Sângerezi cu adevărat?

Mă ajută să mă aşez pe scaun, apoi se uită în jur.

— E o chiuvetă alături, zice el. Aşteaptă aici, bine?

Se duce în odaia tipografilor. Îi zăresc cum înalţă capetele şi aud glasul domnului Hawtrey. Nu ştiu ce le spune. Nu-mi pasă. Odată aşezată, mă răzbeşte oboseala, iar tălpile, până acum amorţite, încep să mă usture. Odaia nu are nici o fereastră, nici un cămin, iar mirosul de lipici pare şi mai puternic. Sunt aproape de una din mese. Mă sprijin de margine şi arunc o privire peste ea, peste teancurile de file netăiate şi necusute, unele răvăşite sau ascunse de domnul Hawtrey. *„... şi îţi voi biciui, îţi voi biciui crupa până când sângele ţi se va prelinge pe călcâie...”* Tiparul e proaspăt şi negru, însă hârtia e ieftină, iar cerneala s-a întins. Ce tip de caractere sunt? Ştiu, însă — ceea ce mă nelinişteşte — cuvântul nu-mi vine pe limbă.

„... aşa, aşa, aşa, aşa, aşa, deci îţi place vergeaua asta de mesteacăn, nu?“

Domnul Hawtrey se întoarce. A adus o cârpă, un vas pe jumătate plin cu apă şi un pahar cu apă de băut.

— Poftim, îmi spune, punându-mi vasul în faţă, apoi umezeşte cârpa şi mi-o întinde; apoi, ferindu-şi nervos privirea: Te descurci? Doar cât să cureţi sângele... deocamdată.

Apa e rece. După ce mi-am şters picioarele, înmoi iarăşi cârpa şi, preţ de-o clipă, stau cu ea lipită de faţă. Domnul Hawtrey îşi plimbă privirea prin odaie şi mă vede.

— Doar nu ai friguri? mă întreabă. Nu eşti bolnavă?

— Mi-e doar cald, îi răspund.

Încuviinţează, apoi vine şi ia vasul. După aceea îmi dă paharul, din care beau un pic de apă.

— Foarte bine, spune el.

Mă uit iarăşi la foile tipărite de pe masă, însă numele caracterelor tot îmi scapă. Domnul Hawtrey se uită la ceas. Apoi îşi duce mâna la gură, îşi muşcă degetul mare şi se încruntă.

— E foarte drăguţ din partea dumitale că mă ajuţi. Socot că alţi bărbaţi mi-ar găsi vină.

— Nu, nu! Nu ţi-am spus? Lui Rivers îi găsesc vină. Lasă. Spune-mi acum cinstit, câţi bani ai asupra dumitale?

— Nu am nici un ban.

— Nimic?

— Nu am decât rochia de pe mine. Însă am putea să o vindem, nu? Oricum, aş prefera să port una mai simplă.

— Să-ţi vindem rochia?

Se încruntă şi mai aprig.

— Nu vorbi atât de ciudat. Când te vei întoarce...

— Unde să mă întorc? La Briar?

— La Briar?! La soţul dumitale, asta vreau să zic.

— La el? îl privesc eu uluită. Nu pot să mă întorc la el! Mi-a luat două luni să scap de el!

Clatină din cap.

— Doamnă Rivers... începe.

Mă cutremur.

— Nu-mi spune aşa! îi zic. Te implor!

— Iarăşi e ciudat! Şi cum se cuvine să-ţi spun dacă nu aşa?

— Spune-mi Maud. M-ai întrebat adineauri dacă am ceva al meu. Am numele acesta. Atât şi nimic altceva.

Face un gest cu mâna.

— Nu fi ridicolă, îmi spune. Şi-acum ascultă-mă. Îmi pare rău să te văd aşa. V-aţi certat, nu-i aşa?

Izbucnesc într-un râs atât de ascuţit, că tresare, iar cei doi tipografi ridică privirile. Domnul Hawtrey îi vede, apoi se întoarce spre mine.

— Vrei să fii cuminte? îmi spune încet, pe un ton de avertizare.

Dar cum aş putea fi?

— O ceartă! răspund eu. Despre asta crezi dumneata că e vorba — o ceartă! Îţi închipui că am străbătut cu picioarele sângerânde jumătate din Londra pentru atâta lucru? Nu ştii nimic. Nici nu bănuieşti în ce primejdie mă aflu, în ce năpastă...! Însă nu pot să-ţi spun. E prea mare grozăvia!

— Ce anume?

— O taină. O urzeală. Nu pot să-ţi spun. Nu pot... A!

Îmi cobor privirea şi dau iarăşi de foile tipărite. *„... îţi place vergeaua asta de mesteacăn, nu?“*

— Ce tip e acesta? îl întreb. Poţi să-mi spui?

Înghite în sec.

— Ce tip? repetă el cu glas schimbat.

— Tipul caracterelor.

Tace o clipă. Apoi spune încet:

— Clarendon.

Clarendon. Clarendon. Ştiam eu. Mă uit în continuare la hârtie — cred că mi-am pus degetele pe literele de tipar — până când domnul Hawtrey vine şi o acoperă cu o coală albă, cum a făcut şi cu celelalte.

— Nu te uita, îmi spune. Nu te mai holba în halul ăsta! Ce-ai păţit? Pesemne că nu ţi-e bine.

— Mi-e bine, îi răspund. Sunt doar obosită.

Închid ochii.

— Aş vrea să rămân să dorm aici.

— Să rămâi aici? se miră. Să rămâi aici, în prăvălia mea? Eşti *nebună?*

La auzul cuvântului, deschid ochii şi-i întâlnesc privirea. Roşeşte şi-şi

fereşte iute ochii. Spun iarăşi, mai sigură pe glasul meu:

— Sunt doar obosită.

Însă nu-mi răspunde. Îşi duce mâna la gură şi începe să-şi muşte iarăşi buricul degetului mare. Mă priveşte dintr-o parte, cu luare-aminte, prevăzător.

— Domnule Hawtrey... încep eu.

— Aş vrea, mă întrerupe el atunci, aş vrea doar să-mi spui ce anume ai de gând să faci. Cum să fac oare să te scot din prăvălie? Cred că trebuie să chem o birjă care să tragă în spatele clădirii.

— Vrei să faci asta?

— Ai unde să mergi să dormi? Să mănânci?

— Nu am!

— Atunci trebuie să te duci acasă.

— Nu pot. Nu există acasă! N-am nevoie decât de nişte bani şi de un pic de răgaz. Vreau să găsesc o anumită persoană, să o salvez...

— Să o *salvezi*?

— Să o găsesc. Să o găsesc. Şi, odată ce o găsesc, s-ar putea să am iarăşi nevoie de ajutor. Doar un pic. Am fost înşelată, domnule Hawtrey. Am fost nedreptăţită. Socot că dacă aş avea un avocat... de-am găsi un om cinstit... Ştii că sunt bogată?... Sau ar trebui să fiu.

Iarăşi mă urmăreşte, fără să scoată o vorbă.

— Ştii că sunt bogată, continui. Dacă mă vei ajuta acum... Dacă mă vei găzdui...

— Să te *găzduiesc?* Dumneata ştii ce spui? Unde să te găzduiesc?

— Nu în casa dumitale?

— În casa mea?

— Am crezut...

— În casa mea? Laolaltă cu soţia şi fiicele mele? Nu, nu!

Începe să se plimbe dintr-o parte în alta a odăii.

— Însă la Briar ai spus adesea...

— Nu ţi-am zis deja? Nu suntem la Briar. Lumea nu e ca Briar. Trebuie să afli asta! Câţi ani ai? Eşti o copilă. Nu poţi să-ţi părăseşti soţul aşa cum ţi-ai părăsit unchiul. La Londra nu poţi trăi din nimic. Cum îţi închipui că o să trăieşti?

— Nu ştiu. Am crezut...

Am crezut că o să-mi dai dumneata nişte bani, îmi vine să-i spun. Mă uit în jur. Apoi mă izbeşte o idee.

— N-aş putea, îi zic, să lucrez pentru dumneata?

Rămâne nemişcat.

— Pentru mine?

— N-aş putea lucra aici? La alcătuirea cărţilor? Sau chiar la scrierea lor? Mă pricep la lucruri din astea. Ştii doar cât de bine mă pricep! Mi-ai

putea plăti pentru munca mea. Am să-mi iau o odaie... n-am nevoie decât de o odaie, una liniştită! Am să mi-o iau în taină. Richard n-o să afle în veci, îmi vei păstra taina. O să muncesc şi o să câştig ceva bani — cât să-mi găsesc prietena, să dau de un avocat cinstit — şi apoi... Ce este?

Cât am vorbit, a rămas nemişcat, dar s-a schimbat la faţă, căpătând un aer ciudat.

— Nimic, îmi răspunde, mişcându-se din loc. Am... Nimic. Bea-ţi apa.

Pesemne m-am aprins la faţă. Am vorbit iute şi m-am încins, înghit şi simt curgerea rece a apei în jos, pe gâtlej, până în sân. O simt ca pe o sabie. Domnul Hawtrey se duce la masă şi se sprijină de ea fără să mă privească, tot cugetând. Când pun paharul jos, se întoarce iarăşi spre mine. Nu-mi întâlneşte privirea.

— Ascultă-mă, îmi spune el încet. Nu poţi rămâne aici. Ştii doar. Trebuie să chem o birjă să te ia. Trebuie... Trebuie să mai chem o femeie. O să tocmesc o femeie care să meargă cu dumneata.

— Unde să meargă?

— La un... hotel.

Acum se întoarce iarăşi, ia un condei, se uită într-o carte şi se apucă să aştearnă o adresă pe o foaie de hârtie.

— La o casă, urmează el în vremea asta. Un loc unde te poţi odihni şi poţi lua cina.

— Să mă odihnesc? îi răspund. Nu cred că îmi voi mai găsi odihna în veci! Însă o odaie...! Ai să vii să mă vezi acolo? Diseară?

Nu-mi răspunde.

— Domnule Hawtrey?

— Nu diseară, spune el, scriind mai departe. Diseară nu pot.

— Atunci mâine.

Flutură hârtia, ca să se usuce scrisul, apoi o împăturește.

— Mâine, răspunde. Dacă pot.

— Trebuie!

— Da, da.

— Şi în ce priveşte munca — munca în prăvălia dumitale... O să te gândeşti la propunerea mea? Spune că da!

— Şşşş! Da, o să mă gândesc. Da.

— Slavă Domnului!

Îmi duc mâna la ochi.

— Rămâi aici, îmi spune. Da? Să nu pleci nicăieri.

Îl aud cum se duce în odaia alăturată, iar când mă uit îl văd cum vorbeşte încet cu unul din tipografi. Văd cum omul îşi pune haina şi pleacă. Domnul Hawtrey se întoarce. Arată din cap spre picioarele mele.

— Încalţă-te acum, îmi spune, întorcându-se cu spatele. Trebuie să fim gata.

— Eşti tare bun, domnule Hawtrey, îi răspund, aplecându-mă să-mi încalţ papucii rupţi. Dumnezeu ştie că nu mi-a mai arătat nimeni atâta bunătate de când...

Glasul îmi piere.

— Ei, lasă, îmi spune el distrat. Nu te mai gândi acum...

Apoi stăm în tăcere. Domnul Hawtrey aşteaptă, îşi scoate ceasul şi se mai duce din când în când în capul scărilor, ca să tragă cu urechea. Până la urmă iese şi se întoarce iute.

— Au ajuns, îmi spune. Să vedem, ţi-ai luat toate lucrurile? Vino pe-aici... Ai grijă.

Mă conduce pe scări în jos. Mă poartă printr-un şir de odăi ticsite până în tavan cu lăzi şi cărţi, apoi printr-un soi de spălător, până la o uşă. Uşa dă spre un petic de loc cenuşiu, iar de aici pornesc nişte trepte spre o alee. Acolo aşteaptă o birjă, cu o femeie alături. Când ne vede, femeia ne face semn din cap.

— Ştii ce ai de făcut? o întreabă domnul Hawtrey.

Femeia dă iarăşi din cap. Domnul Hawtrey îi înmânează nişte bani, împăturiţi în hârtia pe care a scris-o.

— Iată, aici e doamna. O cheamă doamna Rivers. Să te porţi frumos cu ea. Ai un şal, ceva?

Are un pled de lână în care mă înveleşte, pentru a-mi acoperi capul. Simt lâna încinsă pe obraz. E în continuare cald, deşi aproape că s-a lăsat amurgul. Soarele s-a dus de pe cer. Am petrecut trei ceasuri departe de Lant Street.

Ajunsă la uşa birjei, mă întorc. Iau mâna domnului Hawtrey.

— Vei veni, aşadar, mâine? îl întreb.

— De bună seamă.

— N-ai să spui nimănui, da? N-ai să uiţi primejdia de care ţi-am pomenit?

Încuviinţează.

— Haide, mă îndeamnă încet. De-acum femeia aceasta va avea grijă de dumneata mai bine decât mine.

— Mulţumesc, domnule Hawtrey!

Mă ajută să urc în birjă. Şovăie o clipă, apoi îmi ridică degetele la buzele lui. Vine şi femeia. Domnul Hawtrey închide uşa în urma ei şi apoi se trage din calea roţilor. Eu mă sprijin de geam şi îl văd cum îşi scoate batista şi îşi şterge faţa şi gâtul. Apoi întoarcem, ieşim de pe alee şi domnul Hawtrey nu se mai vede. Ne îndepărtăm de Holywell Street, luând-o înspre nord, din câte îmi dau eu seama, căci ştiu — sunt aproape sigură — că nu trecem fluviul.

Mergem însă foarte smucit. Strada e aglomerată. Rămân întâi cu faţa la geam, privind mulţimile de oameni şi prăvăliile. Apoi îmi zic „Dacă-l văd pe Richard?” şi mă las iute pe speteaza banchetei de piele, cercetând străzile de acolo.

De-abia după ce fac asta o vreme, îmi întorc privirea spre femeie. Stă cu mâinile în poală: mâini aspre şi fără mănuşi. Îmi întâlneşte privirea.

— Toate bune, scumpete? mă întreabă fără să zâmbească.

Are glasul la fel de aspru ca şi mâinile.

Oare atunci devin bănuitoare? Nu sunt sigură. Îmi zic: La urma urmei, domnul Hawtrey nu a avut vreme să aleagă cu luare-aminte o femeie. Ce contează că nu e blajină, dacă e cinstită? O privesc mai îndeaproape. Are o rochie de un negru ruginiu. Culoarea şi înfăţişarea încălţărilor ei îmi amintesc de carnea prăjită. Stă placidă, fără să vorbească, în vreme ce birja se hâţână şi se smuceşte.

— Trebuie să mergem drum lung? o întreb într-un sfârşit.

— Nu prea lung, scumpete.

Glasul îi e tot scorţos, iar chipul îi e golit de orice expresie, îi spun cu arţag:

— Cum de îmi spui aşa? Mi-aş dori să încetezi.

Femeia ridică din umeri. E un gest atât de îndrăzneţ şi totuşi atât de nepăsător, încât socot că în clipa aceea devin într-adevăr bănuitoare. Îmi lipesc faţa de geam, încercând să trag o gură de aer. Aerul nu pătrunde înăuntru. Încotro e acum Holywell Street? mă întreb eu.

— Nu-mi place, spun, întorcându-mă iarăşi spre femeie. N-am putea merge pe jos?

— Să mergem pe jos? Cu papucii ăia? pufneşte femeia.

Se uită pe geam.

— Am ajuns în târgul Camden, îmi spune. Mai avem destul de mers. Şezi binişor şi fii cuminte.

— Cum îmi vorbeşti aşa? îi zic iarăşi. Nu sunt copil.

Ea ridică iarăşi din umeri. Birja îşi continuă drumul ceva mai lin. Mergem aşa poate vreo jumătate de ceas, urcând pe un drumeag. A început să se întunece. Mă simt şi mai încordată. Am lăsat în urmă luminile şi prăvăliile şi înaintăm pe o stradă oarecare — o stradă cu tot felul de clădiri modeste. Luăm colţul, iar aici clădirile sunt şi mai modeste. Nu peste multă vreme tragem în faţa unei case mari şi cenuşii. În capul scărilor e un felinar. O fată cu un şorţ trenţăros îl aprinde de la o lumânare. Sticla felinarului e spartă. Strada e cufundată în tăcere.

— Ce-i asta? o întreb pe femeie după ce birja se opreşte şi înţeleg că mai departe nu merge.

— Casa matale, răspunde ea.
— Hotelul?
— Hotelul? repetă femeia, zâmbind. Poţi să-i zici şi-aşa.
Se întinde să deschidă uşa. O prind de încheietură.
— Stai, îi spun, cuprinsă în sfârşit de teamă. Cum adică? Încotro te-a îndrumat domnul Hawtrey?
— Păi, încoace!
— Încoace unde?
— La o casă, aşa-i? Ce-ţi pasă ce soi de casă? Îţi primeşti cina orice-ar fi... Acuma ia nu mă mai strânge aşa!
— Mai întâi spune-mi unde sunt.
Încearcă să-şi tragă mâna, însă n-o las. Până la urmă îşi suge dinţii.
— O casă pentru cucoane aşa, ca matale, îmi spune.
— Ca mine?
— Ca matale. Cucoane sărmane, cucoane văduve... Nu m-ar mira să fie ceva cuconet drăcos... Aşa!
Îi împing mâna cât colo.
— Nu te cred, îi spun. Trebuia să ajung la un hotel. Domnul Hawtrey pentru asta te-a plătit...
— M-a plătit să te aduc încoace şi să te las aici. Întocmai aşa. De nu-ţi place... vâră ea mâna în buzunar. Păi, uite-aici ce-a scris cu mâna lui.
A scos o foaie de hârtie. E hârtia în care a împăturit domnul Hawtrey moneda. Pe ea scrie numele casei.
Un cămin, cum îi spune el, *pentru femeile decăzute de familie bună.*
O vreme mă uit lung la cuvinte, cuprinsă de un soi de neîncredere, ca şi cum privirea mea le va schimba, le va modifica tâlcul sau forma. Apoi mă uit la femeie.
— E o greşeală, îi zic. N-a vrut să mă trimită aici. A înţeles greşit — sau ai înţeles tu greşit. Trebuie să mă duci înapoi...
— Io trebuia doar să te-aduc şi să te las, atât şi nimic mai mult, spune iarăşi ea, îndărătnică. „O doamnă sărmană şi slabă de minte, trebuie dusă într-un aşezământ de întrajutorare”. Ăsta-i aşezământ, aşa-i?
Arată din cap spre casă. Nu răspund. Îmi amintesc privirea domnului Hawtrey, cuvintele sale, tonul lui ciudat. *Trebuie să mă întorc!* îmi spun. *Trebuie să mă întorc în Holywell Street!* Şi totuşi, chiar în vreme ce gândesc asta, simt ca un cuţit rece în inimă, căci ce anume mă aşteaptă acolo dacă mă întorc: prăvălia, bărbaţii, tinerelul... Iar domnul Hawtrey e plecat, a plecat acasă — la casa lui, care poate fi oriunde în oraş, absolut oriunde... Şi după aceea strada — strada cufundată în beznă. Cum o să mă descurc? Cum o să rezist o noapte întreagă la Londra de una singură?

Încep să tremur din tot trupul.

— Ce mă fac? întreb.

— Apăi, mergeţi acolo, îmi răspunde femeia, arătându-mi iarăşi casa.

Fata cu lumânarea a dispărut, iar felinarul împrăştie o lumină plăpândă. Ferestrele sunt oblonite, cu geamurile de deasupra negre, de parcă odăile ar fi cufundate într-o beznă deplină. Uşa casei e înaltă şi despărţită în două, asemenea marii intrări de la Briar. Când dau cu ochii de ea, mă cuprinde panica.

— Nu pot, spun. Nu pot!

Femeia îşi suge iarăşi dinţii.

— Mai bine-acolo decât în stradă, nu? Din două, una. Eu m-am tocmit doar să te aduc încoace şi să te las. Acuma ieşi, ca să mă duc şi eu acasă.

— Nu pot, repet şi o înşfac de mânecă. Trebuie să mă duci altundeva.

— Aşa trebuie?

Râde, însă nu încearcă să scape din strânsoare. Doar se schimbă la faţă.

— Păi... bine, îmi spune. Dacă mă plăteşti.

— Să te plătesc? N-am cu ce să te plătesc!

Izbucneşte iarăşi în râs.

— N-ai nici un ban? întreabă. Cu o rochie ca asta?

Îmi măsoară din ochi poalele rochiei.

— Doamne, îi răspund, trăgând deznădăjduită de mătase. Ţi-aş da rochia de-aş putea!

— Zău?

— la şalul!

— Şalu’ e al meu! îmi răspunde ea, pufnind.

Nu şi-a luat ochii de la rochie. Înclină uşor capul.

— Ce-ai pe dedesubt? mă întreabă cu glasul mai coborât.

Mă trece un fior. Apoi încet, codindu-mă, îmi ridic tivul, arătându-i jupoanele — două cu totul, unul alb şi unul stacojiu. Când le vede, încuviinţează.

— Sunt bune. De mătase, aşa-i? Sunt bune.

— Ce, amândouă? spun. Le vrei pe amândouă?

— Păi, şi birjaru’ trebă plătit, nu? îmi răspunde. Tre’ să-mi plăteşti o dată pentru mine şi apoi pentru el.

Şovăi. Însă ce pot face? Îmi ridic şi mai sus poalele rochiei, găsesc şnururile de la talie, le desfac şi îmi scot jupoanele pe cât de ferit pot, trăgându-le în jos. Femeia nu-şi fereşte privirea. Mi le ia şi le doseşte iute sub haină.

— Nu se prind ei, domnii, aşa-i? îmi spune cu un râs înfundat, de

parcă acum am fi în aceeaşi oală.

Îşi freacă mâinile.

— Acuma încotro? Ei? Un’ să-i spun birjarului să mâne?

A deschis geamul ca să strige. Mă cuprind singură cu braţele, simţind cum stofa rochiei îmi înţeapă coapsele goale. Cred că aş roşi, cred că aş vărsa lacrimi de-aş mai avea destulă viaţă în mine.

— Încotro? repetă ea.

Dincolo de capul ei strada e plină de umbre. S-a înălţat luna — o seceră zveltă, de un cafeniu murdar.

Îmi plec fruntea. După această ultimă lovitură dată speranţelor mele, nu mi-a mai rămas decât un singur loc. I-l spun, ea îl strigă mai departe, iar birja porneşte. Femeia se aşază mai comod pe banchetă şi îşi aranjează iarăşi haina. Se uită la mine.

— Toate bune, scumpete? mă întreabă.

Nu-i răspund. Râde. Îşi întoarce privirea.

— Acuma nu se mai supără, aşa-i? spune ca pentru sine. Acuma nu se mai supără.

Când ajungem, Lant Street e cufundată în beznă. Ştiu la ce casă trebuie să ne oprim, căci mă orientez după casa din faţă — cea cu storurile de culoarea pomezii, la care m-am tot uitat lung de la fereastra doamnei Sucksby. Când bat, îmi deschide John. E alb la faţă. Dă de mine şi face ochii mari.

— Ei, *fute-m-aş*! exclamă el.

Trec pe lângă el. Uşa dă spre ceea ce îmi închipui că e atelierul domnului Ibbs, iar de acolo un coridor mă duce drept în bucătărie. Toată lumea e acolo, în afară de Richard. E plecat să mă caute. Dainty boceşte. Are obrajii şi mai învineţiţi, iar buza îi e spartă şi însângerată. Domnul Ibbs, în cămaşă, se foieşte prin odaie, iar podeaua de lemn scârţâie sub paşii lui. Doamna Sucksby stă locului, în picioare, şi priveşte în gol, albă ca varul la faţă, exact ca John. Nu face nici o mişcare. Însă când mă vede venind, se încovoiază cu o tresărire dureroasă şi îşi duce mâna la inimă, de parcă ar fi împuns-o un cuţit acolo.

— Vai, fata mea! spune.

Nu ştiu ce fac cu toţii după aceea. Dainty se pune pe ţipat, cred. Trec pe lângă ei fără să îi privesc. O iau în sus pe scări, spre odaia doamnei Sucksby — odaia *mea,* odaia *noastră,* fiindcă, pesemne, aşa ar trebui s-o numesc de-acum — şi mă aşez pe pat, cu faţa spre fereastră. Stau cu mâinile în poală şi cu capul în piept. Am degetele de la mâini mânjite de tină. Picioarele au început să-mi sângereze iar.

Doamna Sucksby îmi lasă un mic răgaz înainte să vină. Intră fără

zgomot. Închide uşa şi o încuie după ea, întorcând cu luare-aminte cheia în broască, de parcă s-ar gândi că dorm şi i-ar fi teamă să nu mă trezească. Apoi rămâne în picioare lângă mine. Nu încearcă să mă atingă. Ştiu însă că tremură din tot trupul.

— Fată dragă, spune ea. Te-am crezut pierdută. Te-am crezut înecată sau omorâtă...

Glasul îi tremură, însă nu i se frânge. Aşteaptă şi, cum eu nu fac nimic, îmi zice:

— Ridică-te, scumpa mea, îmi spune.

Mă ridic. Îmi scoate rochia şi corsajul. Nu întreabă ce s-a întâmplat cu jupoanele mele. Nu se minunează de papucii şi de picioarele mele, dar se cutremură când îmi scoate ciorapii. Mă culcă în pat goală, îmi trage pătura până la bărbie, apoi se aşază lângă mine. Mă mângâie pe păr, încercând să-mi descâlcească şuviţele şi să-mi scoată agrafele cu mâinile ei. Capul îmi zace fără vlagă, smucindu-se după cum trage de el.

— Gata, gata, spune ea apoi.

Casa e cufundată în linişte. Bănuiesc că domnul Ibbs vorbeşte cu John, însă în şoaptă. Degetele doamnei Sucksby se mişcă mai încet.

— Gata, gata, repetă ea, iar eu mă cutremur, pentru că are glasul lui Sue.

Glasul e al lui Sue, însă chipul... în odaie e beznă, dar doamna Sucksby nu a adus nici o lumânare. Stă cu spatele la fereastră. Însă îi simt privirea şi răsuflarea. Închid ochii.

— Te-am socotit pierdută, murmură ea din nou. Însă te-ai întors. Fată dragă, ştiam eu că aşa o să faci!

— Nu am unde altundeva să mă duc, îi răspund rar şi deznădăjduit. Nu am unde. Nu am la cine. Credeam că ştiu, dar n-am aflat decât acum. Nu am nimic. Nu am cămin...

— *Aici* e căminul tău! îmi răspunde.

— Nu am prieteni...

— *Aici* sunt prietenii tăi!

— Nu am pe nimeni care să mă iubească...

Trage aer în piept. Apoi grăieşte în şoaptă:

— Fată dragă, nu ştii dară? Nu ţi-am zis-o de-o sută de ori...? De atâta zădărnicie şi sfârşeală, mă apucă plânsul.

— De ce s-o zici? îi strig printre lacrimi. *De ce?* Nu-i de-ajuns că mă ai lângă tine? De ce trebuie neapărat să mă şi iubeşti? De ce trebuie să mă sufoci şi să mă chinui, tot agăţându-te de inima mea?

M-am săltat pe pernă. Însă plânsul îmi topeşte ultimele fărâme de vlagă şi curând mă prăbuşesc înapoi. Ea nu vorbeşte. Mă urmăreşte. Aşteaptă până mă liniştesc. Apoi întoarce capul şi îl ţine înclinat. După

rotunjimea obrazului, socot că zâmbeşte.

— Ce linişte s-a lăsat în casă acum, că s-au dus atâţia prunci! zice ea. Aşa-i?

Se întoarce spre mine. O aud cum înghite în sec.

— Ţi-am zis, fată dragă, continuă ea încetişor, că odată am născut şi eu un prunc şi mi-a murit? Cam pe la vremea când a venit doamna aceea, mama lui Sue... dă ea din cap. Aşa am zis. Aşa or să-ţi spună oamenii de-aici că s-a întâmplat dacă o fi să-i întrebi. Aşa mor pruncii. Cui i s-ar părea ciudat...?

În glas i se simte ceva ciudat. Încep să tremur. Mă simte, întinde iarăşi mâna şi îmi mângâie pletele încâlcite.

— Gata, gata. Acum taci. Acum eşti în siguranţă...

Apoi mângâierile încetează. Mi-a prins o şuviţă între degete. Zâmbeşte iarăşi.

— Ce ciudat, începe ea pe un alt ton, că ai părul aşa. Ochii mi-am închipuit c-or să fie căprui şi pielea albă şi ştiam c-o să fii mlădie, cu mâini lungi. Numa' părul ţi s-a făcut mai bălai decât mi l-am închipuit eu.

Cuvintele i se pierd. Cum s-a întins să mă mângâie, şi-a mişcat capul. Lumina felinarului din stradă şi a feliei întinate de lună se revarsă asupra ei şi dintr-odată îi văd chipul — căpruiul ochilor, paloarea obrazului şi buzele pline, care, înţeleg într-o clipă, au fost, de bună seamă, şi mai cărnoase pe vremuri... Şi le umezeşte.

— Fată dragă, spune ea. Fata mea, fata mea dragă...

Mai şovăie câteva clipe. Apoi în sfârşit grăieşte.

Partea a treia

Capitolul paisprezece

Am urlat ca din gură de şarpe. Am urlat şi-am tot urlat. M-am zbătut ca o fiară. Însă cu cât mă suceam mai aprig, cu atât mă apucau mai vârtos. Am văzut cum Domnu se lasă înapoi pe banchetă, iar trăsura o ia din loc şi întoarce. Am văzut cum Maud îşi lipeşte faţa de geamul de sticlă aburit. Când i-am zărit ochii, am urlat iar.

— Uite-o! am ţipat, ridicând mâna şi arătând-o cu degetul. Uite-o! N-o lăsaţi să se ducă! N-o lăsaţi, în mă-sa, să se ducă...!

Însă trăsura mergea mai departe, iar roţile împroşcară cu praf şi pietriş când calul prinse s-o ia mai iute şi, cu cât mergea mai iute, cu atât, socot, mă luptam eu mai abitir. Apoi s-a apropiat şi celălalt doctor, ca să-l ajute pe doctorul Christie. Femeia încinsă cu şorţul veni şi ea. Se chinuiau să mă tragă mai înspre casă. Dar eu nu mă lăsam. Trăsura se îndepărta cu repeziciune şi se tot micşora.

— Uite-i cum scapă! am ţipat.

Apoi femeia se trase în spatele meu şi mă înşfăcă de mijloc. Ca un bărbat, aşa de tare mă strângea. Mă luă pe sus şi începu să urce cu mine cele două-trei trepte ce duceau la uşa din faţă, de parcă eram un sac cu pene.

— Haida, haida, spunea în vreme ce mă căra. Ce-i asta? Izbeşti cu picioarele, ai? Le dai doctorilor de furcă?

Îşi ţinea gura lângă urechea mea şi faţa ascunsă în spatele meu. Abia dacă mai ştiam ce fac. Nu ştiam decât că ea mă ţinea locului, iar Domnu şi Maud spălau putina. Am simţit-o vorbind, mi-am lăsat capul în piept şi apoi mi l-am repezit cu îndârjire în spate.

— A! ţipă femeia şi mâinile i se înmuiară. A! A!

— A apucat-o demenţa, spuse doctorul Christie.

Am crezut că vorbeşte despre ea. După aia am văzut că era vorba de mine. Doctorul scoase un fluier din buzunar şi suflă în el.

— Pentru Dumnezeu, am ţipat, nu mă auziţi odată? M-au tras pe sfoară, m-au tras pe sfoară...!

Femeia mă înşfăcă iarăşi — de data asta pe după gât — şi, când m-am răsucit în braţele ei, m-a pocnit zdravăn cu pumnul în stomac. Cred că a făcut ea cumva să n-o vadă doctorii. Am zvâcnit şi mi-am înghiţit

răsuflarea. După aia a mai făcut-o o dată.

— Îţi dau eu istericale! mi-a zis.

— Ai grijă la mâini! i-a strigat domnul Graves. S-ar putea să muşte.

În vremea asta izbutiseră să mă târască în holul casei, iar fluierul mai adusese încă doi bărbaţi. Îşi trăgeau peste mânecile hainelor manşete din hârtie maronie. Nu arătau a doctori. Au venit şi m-au prins de glezne.

— Ţineţi-o să nu se zbată, spuse doctorul Graves. A intrat în convulsii. S-ar putea să se smulgă.

Nu puteam să le spun că nu mă apucaseră pandaliile, ci eram doar încordată ca un arc, că femeia aia mă lovise, că, la urma urmei, nu eram lunatică, ci la fel de sănătoasă ca şi ei. Nu puteam să spun nimic, căci nu voiam decât să-mi recapăt suflul. Nu izbuteam să scot decât nişte sunete dogite şi sparte. Bărbaţii mi-au îndreptat picioarele, iar rochia mi s-a ridicat până la genunchi. Am început să mă tem că o să mi se ridice şi mai mult. De-asta mă tot zbăteam, pasămite.

— Ţineţi-o zdravăn, spuse doctorul Christie.

Scosese ceva ce semăna cu un linguroi turtit, din os. Veni lângă mine, îmi ţinu capul pe spate şi îmi vârî linguroiul în gură printre dinţi. Era neted, însă el îl împingea cu putere şi mă durea. Am crezut c-o să mă sufoc. L-am apucat cu dinţii, ca să nu-mi pătrundă în gâtlej. Avea gust rău. Încă mă mai gândesc în câte guri mai fusese vârât înainte de a mea.

Doctorul văzu cum mi se încleştează fălcile.

— Hai că o ia! spuse. Aşa. Ţineţi-o liniştită.

Se uită la doctorul Graves.

— În odaia căptuşită? Eu aşa zic. Soră Spiller?

Era femeia care mă ţinea de gât. Am văzut-o încuviinţând din cap spre doctor şi spre bărbaţii cu manşete, după care se întoarseră cu toţii şi mă traseră înăuntrul casei. I-am simţit când au pornit şi am început să mă zbat iar. Nu mă mai gândeam acum la Domnu şi la Maud. Mă gândeam la mine. Mă apucase o spaimă cumplită. Stomacul mă durea unde mă lovise sora. Linguroiul îmi înfunda gura. Mi s-a năzărit că, odată ce mă vâră într-o odaie, or să mă şi omoare.

— Da’ îndrăcită mai e, aşa-i? spuse unul din bărbaţi, căutând să mă apuce mai bine de gleznă.

— Un caz foarte grav, îi răspunse doctorul Christie şi îmi cercetă faţa. Cel puţin convulsiile încep să i se liniştească. Nu te teme, doamnă Rivers! îmi spuse el apoi cu un glas mai puternic. Ştim totul despre dumneata! Suntem prieteni. Te-am adus aici ca să te facem bine.

Am încercat să vorbesc. Am încercat să strig „Ajutor! Ajutor!“. Însă, din pricina linguroiului, uguiam ca o orătanie. Îmi mai curgeau şi balele.

Un strop îmi zbură din gură şi îl izbi pe doctorul Christie în obraz. Pesemne a crezut că l-am scuipat. Oricum, s-a retras mai în spate şi s-a întunecat la faţă. Şi-a scos batista.

— Prea bine, le spuse apoi bărbaţilor şi sorei, ştergându-şi obrazul. Ajunge. Acum puteţi să o luaţi.

M-au cărat pe sus de-a lungul unui coridor, printr-un şir de uşi şi printr-o odaie, apoi la un etaj, printr-un alt coridor şi printr-o altă odaie. Am încercat să văd pe unde mă duc, însă mă ţineau cu faţa în sus şi nu desluşeam decât un şir de tavane şi pereţi în culori şterse. După vreun minut mi-am dat seama că mă căraseră undeva în mijlocul casei şi că se terminase cu mine. Nu puteam să ţip. Sora mă strângea de gât cu un braţ şi mai aveam şi linguroiul de os în gură. Când am ajuns la nişte scări, au luat-o în jos, îndemnându-se unul pe altul, „Ia-o tu în faţă, domnu' Bates!“ şi „Cu grijă când cotiţi acuma, e îngust!”, de parc-aş fi fost un cufăr sau un pian, nu un sac cu fulgi, ca mai înainte. Nu m-au privit în faţă nici măcar o dată. Până la urmă unul din bărbaţi începu să fluiere o melodie şi să bată ritmul cu degetele pe piciorul meu.

Apoi am ajuns într-o altă odaie, cu tavanul de un gălbui mai şters. Aici s-au oprit.

— Acuma cu grijă, au zis.

Bărbaţii îmi lăsară picioarele pe podea. Femeia îşi luă braţul de pe gâtul meu şi mă împinse în faţă. Nu m-a împins prea tare, însă, la cât trăseseră de mine şi mă zgâlţâiseră, m-am trezit că mă clatin şi mă prăbuşesc. Am căzut sprijinindu-mă în mâini. Am deschis gura şi linguroiul a alunecat afară din ea. Unul din bărbaţi se întinse iute să-l ia. Îl scutură de scuipat.

— Vă rog! le-am zis.

— Acuma te-ai găsit să zici „Vă rog“, îmi răspunse femeia.

Apoi le spuse bărbaţilor:

— Mi-a tras una cu capul pe scări de mi-a spart ţeasta. Ia uitaţi-vă, am vânătaie?

— Bag seamă c-o să ai.

— Drac de fată!

Îşi sprijini un picior de mine.

— Păi, doctoru' Christie de-asta te-a primit aici, ca să ne faci vânătăi la toţi? Ai, doamna? Doamna cum ţi-o zice? Doamna Waters sau Rivers[13] sau ce-o fi. De-asta?

— Vă rog, le-am spus iarăşi. Nu-s doamna Rivers.

— Nu-i doamna Rivers? Ai auzit, domnu' Bates? Păi, nici io nu-s sora Spiller. Ce po' să zic? Şi nici domnu' Hedges nu-i cine e. Se prea poate.

---

13 Joc de cuvinte: *waters* — ape, *rivers* - râuri (engl.).

Veni mai aproape, mă săltă de pe podea, înşfăcându-mă de mijloc, apoi mă lăsă să mă prăvălesc. Nu puteai să zici că m-a aruncat. M-a ridicat numai binişor şi mi-a dat drumul, dar, cum în clipa aia eram atât de ameţită şi de slăbită, am căzut grămadă.

— Pe-asta o încasezi aşa, că m-ai trosnit, îmi spuse. Zi mersi că nu suntem pe scări sau pe acoperiş. Mai trosneşte-mă tu iară şi, cine ştie, poate o să ajungem şi acolo.

Îşi îndreptă şorţul de pânză, apoi se aplecă şi mă apucă de guler.

— Bun, haide să scoatem rochia asta, zise ea. Po' să arăţi tu şi ţuţ. Ce-mi pasă mie? Ei, da' ce copci mărunte ai aicea! Şi eu am mâna aspră, aşa-i? Eşti învăţată cu ceva mai de soi, nu? Aşa aş zice, din câte mi-au ajuns la ureche, începe ea să râdă. Apăi aicea n-avem slujnice. Îi avem pe domnu' Hedges şi pe domnu' Bates.

Cei doi stăteau în continuare şi ne priveau de la uşă.

— Să-i chem încoa'?

Mi-am închipuit că voia să mă despoaie până la piele şi mai bine muream decât să-ndur aşa ceva. M-am ridicat în genunchi şi m-am smuls de lângă ea.

— N-ai decât să chemi pe cine-oi vrea, căţea dolofană! i-am spus gâfâind. Nu pui tu laba pe rochia mea.

Se întunecă la faţă.

— Căţea, ai? răspunse. Bine!

Îşi trase braţul, îşi făcu mâna pumn şi mă pocni.

Crescusem în Borough, printre toate soiurile de mardeiaşi şi de borfaşi de pe lumea asta, însă doamna Sucksby mă îngrijise ca o mamă şi până acum nu mă mai lovise nimeni. Pumnul acela mai că m-a smintit. Mi-am dus mâinile la faţă şi m-am ghemuit la podea. Însă ea mi-a scos oricum rochia — pesemne se învăţase să dezbrace nebunele de rochii şi ştia ea o şmecherie. După aia m-a înşfăcat de corset şi mi l-a luat. Mi-a scos jartierele, încălţările, ciorapii şi la sfârşit agrafele din păr.

Apoi s-a ridicat, asudată toată, părând mai cătrănită ca oricând.

— Gata! spuse, uitându-se în jos, la mine, cum stăteam doar în jupon şi furou. S-au dus panglicile şi dantelele. Dacă te sugrumi acuma, nu mai e treaba noastră. M-ai auzit, doamna Nu-s-doamna-Rivers? Acuma stai căptuşită bine la noapte şi fierbe până nu mai poţi. Să vedem cum îţi place. Convulsii? Cre' că pot să deosebesc dracii din om de o criză adevărată. Aicea poţi să dai din picioare cât vrei, să-ţi smulgi oasele din încheieturi şi să-ţi înghiţi limba. Aşa barem n-o să-ţi mai auzim glasu'. Nouă ne place să-şi ţină omu' gura, ca să meargă treaba ca pe roate.

Spuse astea, apoi îmi strânse hainele, şi le aruncă pe umăr şi se duse. Bărbaţii plecară odată cu ea. Văzuseră că m-a lovit, dar n-au

făcut nimic. S-au uitat la ea când mi-a luat ciorapii şi corsetul. I-am auzit cum îşi scot manşetele alea de hârtie. Unul din ei se puse iar pe fluierat. Sora Spiller închise uşa şi o încuie, iar fluieratul se auzi tot mai slab.

Când de-abia îl mai auzeam, m-am ridicat în picioare. Apoi m-am prăvălit la loc. În aşa hal mă trăseseră de picioare, că îmi tremurau ca piftia, iar urechile îmi ţiuiau de la pumnul pe care îl încasasem. Îmi tremurau şi mâinile. Ca să zic aşa, mai de-a dreptul, o feştelisem. M-am dus de-a buşilea la uşă, ca să mă uit pe gaura cheii. Nu se vedea nici o clanţă. Uşa era căptuşită cu pânză de sac murdară, umplută cu paie. Pereţii erau şi ei căptuşiţi cu stofa aia. Podeaua era acoperită cu muşama. În odaie se găsea o singură pătură, ruptă şi pătată din cale-afară. Mai era acolo şi o oală mică de tinichea, în care să mă uşurez. Sus de tot se vedea o fereastră cu zăbrele. Dincolo de zăbrele se zăreau viţe îmbârligate de iederă. Lumina care pătrundea înăuntru era verzuie şi întunecată, ca apa dintr-un iaz.

Mă uitam la tot ce mă înconjura, copleşită de un soi de zăpăceală. Aş zice că nu-mi venea să cred că propriile mele picioare îngheţate stau pe muşamaua de pe podea şi că lumina cădea taman pe faţa mea învineţită ori pe braţele mele. M-am întors iarăşi spre uşă şi mi-am trecut degetele peste ea — peste gaura cheii, peste căptuşeală, peste muchii, peste tot —, încercând s-o trag spre mine. Dar era înţepenită ca o scoică. Mai rău, în vreme ce mă agăţam de ea, am început să desluşesc mici rupturi şi găurele în pânza murdară — semiluni micuţe, unde urzeala se destrămase —, iar alea erau, cum am înţeles pe dată, semnele lăsate de unghiile tuturor celorlalţi lunatici... ale lunaticilor adevăraţi, vreau să spun, cei care fuseseră închişi în odaia aceea înaintea mea. Mi-era groază să mă gândesc că stăteam şi făceam întocmai ce făcuseră şi ei. M-am îndepărtat de uşă, zăpăceala mi s-a risipit cât ai clipi din ochi şi m-a cuprins o spaimă de moarte. Mi-am făcut vânt în uşă şi am început să bat cu mâinile în căptuşeala de pânză. Fiece lovitură stârnea un norişor de praf.

— Ajutor! Ajutor! am ţipat, iar glasul îmi suna ciudat. Vai, ajutor! M-au închis aici! Mă cred nebună! Chemaţi-l pe Richard Rivers!

M-a apucat tusea.

— Ajutor! Doctore! Ajutor! Mă aude cineva?

Am tuşit iarăşi.

— Ajutor! Mă aude cineva?...

Şi tot aşa. Am tot ţipat, am tuşit şi am bătut în uşă, oprindu-mă doar când şi când, ca să-mi lipesc urechea de ea şi să-mi dau seama dacă era cineva pe-aproape şi am făcut asta nici nu ştiu câtă vreme, dar n-a venit nimeni. Îmi închipui că ori era căptuşeala prea groasă, ori cei care

mă auzeau se învăţaseră cu ţipetele nebunilor şi ştiau că nu trebuie să le bage în seamă. Aşa că am luat pereţii la rând. Erau toţi bine căptuşiţi. Şi când am renunţat să mai bat în pereţi şi să strig, am pus pătura şi oala una peste alta sub fereastră şi m-am urcat pe ele, încercând să ajung la geam. Numai că oala s-a îndoit, pătura a alunecat şi eu m-am trezit pe jos.

Într-un târziu m-am aşezat pe muşamaua podelei şi am plâns. Am plâns cu lacrimi înţepătoare. Mi-am dus degetele la obraz şi mi-am pipăit faţa umflată. Mi-am pipăit părul. Femeia aceea mi-l despletise atunci când îmi smulsese agrafele şi acum mi se revărsa pe umeri, iar când am apucat o şuviţă, ca s-o descâlcesc cu degetele, în mână mi-au rămas smocuri de păr. M-a podidit plânsul şi mai vârtos. Nu că aş fi fost eu cine ştie ce frumuseţe, însă mi-a venit în minte o fată pe care o ştiam, cu pletele retezate de o roată dintr-un atelier. Şuviţele alea nu i-au mai crescut în veci. Dacă rămâneam cheală? Mi-am cercetat părul la rând, trăgând de firele rupte şi întrebându-mă dacă nu era mai bine să le păstrez, ca să-mi fac, poate, din ele o perucă mai târziu. Dar până la urmă nu-mi căzuse aşa de mult. Într-un sfârşit l-am strâns şi l-am dosit într-un colţ.

Şi atunci am zărit pe podea ceva alb. Arăta ca o mână boţită şi în prima clipă m-am cutremurat. Apoi mi-am dat seama ce era. Îmi căzuse din sân când sora mă dezbrăcase de rochie şi fusese azvârlită cu piciorul undeva unde n-o zărise nimeni. Purta urma unui pantof, iar unul din nasturi se spărsese.

Era mănuşa aceea a lui Maud, cea pe care o luasem de dimineaţă dintre lucrurile ei, voind s-o păstrez ca amintire.

Am luat-o în mâini şi am întors-o pe toate părţile. Dacă adineauri îmi spusesem că am feştelit-o... ei bine, aia e floare la ureche faţă de ce-am simţit acum, uitându-mă la mănuşă şi gândindu-mă la Maud şi la îngrozitorul renghi pe care mi-l jucaseră ea şi Domnu. De ruşine, mi-am acoperit faţa cu braţele. Am străbătut odaia de la un perete în altul. Dacă mă opream fie şi preţ de o clipă, parc-aş fi avut ace sub tălpi. Săream cât colo, plângând şi asudând. Mi-am amintit toată vremea cât stătusem la Briar şi mă crezusem isteaţa pământului, când de fapt fusesem o vită încălţată. M-am gândit câte zile petrecusem cu afurisiţii ăia doi... Ce priviri trebuie să-şi fi aruncat unul altuia! Ce zâmbete! *Las-o-n pace,* îi spusesem lui Domnu, pentru că mi se făcuse milă de ea. Iar ei îi zisesem: *Nu-l luaţi în seamă, domnişoară. Vă iubeşte, domnişoară. Măritaţi-vă cu el. Vă iubeşte...*

Faceţi ce vă spune...

Vai! Vai! Încă şi azi mai simt cuţitul acela dureros în inimă. Dar atunci parcă înnebunisem de-a binelea. Tot mergeam dintr-o parte în

alta, lipăind cu tălpile goale pe muşama. Mi-am dus mănuşa la gură şi am muşcat-o. El socot că nu mă aşteptasem să fie mai breaz. La ea mă gândeam cel mai mult — căţeaua aia, năpârca aia... Ah! Şi când te gândeşti că m-am uitat la ea şi mi-am zis că-i o tută. Când te gândeşti că am luat-o în râs. Când te gândeşti că am iubit-o! Când te gândeşti că am crezut că mă iubeşte şi ea! Când te gândeşti că am sărutat-o în numele lui Domnu! Când te gândeşti, când te gândeşti...!

Când te gândeşti că mi-am vârât capul sub pernă în noaptea nunţii, ca să n-o aud cum plânge. Când te gândeşti că dacă aş fi tras cu urechea, aş fi auzit-o, poate — poate? poate? —, gemând.

Nu înduram gândurile acestea. Am uitat pe moment măruntul amănunt că, trăgându-mă pe sfoară, întorsese împotriva mea propriu-mi renghi. M-am fâţâit de colo colo, am gemut, am înjurat şi am blestemat-o. Am strâns, am muşcat şi am răsucit mănuşa aia până când lumina de dincolo de fereastră a pălit, iar în odaie s-a lăsat întunericul. N-a venit nimeni să se uite ce făceam. Nimeni nu mi-a adus mâncare, vreo rochie sau ciorapi. Şi, cu toate că la început, după cât mă plimbasem prin odaie, mi-era cald, atunci când am ajuns atât de ostenită încât a trebuit să mă întind pe pătură ca să nu mă prăbuşesc a început să mi se facă frig şi n-am mai izbutit să mă încălzesc.

Nu am dormit deloc. Din restul casei răzbăteau când şi când zgomote stranii — urlete şi paşi care goneau şi, o dată, fluierul doctorului. La cine ştie ce ceas al nopţii începu să plouă, iar picurii se izbeau de geam. În grădină lătră un câine. L-am auzit şi am început iar să mă gândesc, dar nu la Maud, ci la Charley Wag, la domnul Ibbs şi la doamna Sucksby — la doamna Sucksby în patul ei şi la locul pustiu de lângă ea, care mă aştepta. Cât oare avea să mă aştepte?

Cât de curând avea să se ducă Domnu la ea? Ce-avea să-i zică? Ar putea să spună că am murit. Însă dacă ar zice asta, doamna Sucksby ar vrea să-i aducă trupul meu, ca să-l îngroape. M-am gândit la înmormântarea mea. M-am întrebat cine ar plânge cel mai amarnic. Ar putea zice că m-am înecat sau că m-am pierdut prin mlaştini. Ea ar cere hârtii drept dovadă. Oare se pot plastografia astfel de hârtii? Ar putea zice că mi-am luat partea mea din bani şi m-am cărat.

Eram sigură că ar fi în stare să zică asta. Însă doamna Sucksby nu l-ar crede. Ar fi străveziu ca sticla în faţa ochilor ei. Iar ea m-ar căuta şi-n gaură de şarpe. Doar nu m-a ţinut şapteşpe ani lângă ea ca să mă piardă acum în felul ăsta! M-ar căuta în toate casele din Anglia până ar da de mine!

Aşa-mi spuneam eu şi, încet-încet, mă linişteam. Îmi spuneam că nu trebuia decât să vorbesc cu doctorii ca să-şi dea seama că greşiseră şi să mă lase să plec. Sau, oricum, avea să vină doamna Sucksby şi tot

plecam.

Iar când o să fiu iarăşi liberă, o să mă duc după Maud Lilly, oriunde ar fi, şi atunci — căci nu eram eu, la urma urmei, fata cea vrednică a mamei? — atunci o s-o omor..

Vedeţi, dară, cât de puţine ştiam despre grozăvia buclucului în care mă vârâseră.

A doua zi dimineaţă femeia care ştersese podeaua cu mine s-a întors. A venit nu cu cei doi bărbaţi, domnul Bates şi domnul Hedges, ci cu o altă femeie. Pe aici li se zicea surori, dar erau surori cum eram şi eu. Căpătau slujba asta doar pentru că erau vânjoase şi aveau braţele ca nişte tăvăluguri. Intrară în odaie şi mă măsurară din priviri.

— Uite-o, spuse sora Spiller.

— Cam tânără ca să fie nebună, zise cealaltă, care era oacheşă.

— Uite ce e, am început.

Pusesem totul la cale. Le auzisem venind şi mă ridicasem în picioare, îmi îndreptasem juponul şi îmi aranjasem părul.

— Uite ce e. Mă socotiţi nebună. Nu sunt. Nu sunt deloc doamna drept care mă luaţi, voi şi doctorii. Doamna aceea şi bărbatul ei — Richard Rivers — sunt doi şarlatani şi v-au tras pe sfoară — şi pe voi, şi pe mine, şi pe toată lumea. E foarte important ca doctorii să ştie, ca să mi se dea drumul, iar cei doi şarlatani să fie prinşi. Eu...

— Drept în faţă, spuse sora Spiller peste vorbele mele. Uite-aicea, cu capu'.

Şi-a dus mâna la obraz, lângă nas, unde se vedea o pată stacojie, prizărită şi aproape ştearsă. Faţa mea, de bună seamă, era umflată ca o budincă şi pun rămăşag că mi se învineţise bine şi ochiul. Însă am spus, alegându-mi iarăşi cu grijă cuvintele:

— Îmi pare rău că te-am lovit. Numai că eram zdruncinată din cale-afară că mă aduseseră aici, dându-mă drept nebună, căci la început fusese vorba să vie cealaltă doamnă, domnişoara Lilly... doamna Rivers.

Se uitară iarăşi cercetător la mine.

— Trebuie să ne spui „soră" când vorbeşti cu noi, spuse în sfârşit oacheşa. Însă, între noi fie vorba, drăguţă, tare bine ne-ar părea dacă nu ne-ai vorbi deloc. La câte prostii ne e dat să auzim... eh! Haide. Trebuie să te îmbăiezi, ca să te vadă doctorul Christie. Trebuie să ţi se dea o rochie. Ei, da' ce mică eşti! Cred că n-ai mai mult de şaişpe ani.

Venise lângă mine şi a dat să mă prindă de braţ. M-am ferit.

— Nu vrei să mă asculţi? am întrebat.

— Să te ascult? Alelei, păi de-aş asculta toate balivernele care-mi trec pe la ureche în casa asta, aş înnebuni şi eu. Haide odată.

Glasul, la început blând, acum i se înăsprise. M-a prins de braţ. Când i-am simţit degetele pe piele, m-am înfiorat.

— Fii cu ochii pe ea, spuse sora Spiller, văzându-mă cum tresar.

— Dacă nu mă atingeţi, o să merg cu voi unde vreţi, le-am zis.

— Oho! sări atunci sora cea oacheşă. Astea da maniere! Haide cu noi, da? Îţi rămânem îndatorate, fireşte.

Mă trase de braţ şi, când m-am smucit din strânsoare, sora Spiller veni să o ajute. Mă înşfăcară de braţe şi, pe jumătate pe sus, pe jumătate târâş, mă scoaseră din odaie. Când am început să dau din picioare şi să mă plâng — căci aşa am făcut, răzvrătită cum eram —, sora Spiller şi-a vârât degetele ei mari şi tari în subsuoara mea şi m-a împuns zdravăn. La subsuoară nu se văd vânătăile. Cred că ştia asta.

— A apucat-o! spuse când am ţipat.

— O să-mi ţiuie urechile toată ziua, zise cealaltă.

Mă înşfăcă şi mai zdravăn şi mă scutură.

După aceea am tăcut. Mă temeam să nu mă pocnească iarăşi, însă mă uitam şi cu luare-aminte la calea pe care o luaserăm — la ferestre şi la uşi. Unele uşi erau zăvorâte. Toate ferestrele erau zăbrelite. Dădeau spre o curte. Eram în partea din spate a casei, acolo unde, într-un conac precum Briar, ar fi stat slugile. Aici stau surorile. Ne-am întâlnit cu vreo două pe drum. Purtau şorţuri şi bonete şi duceau coşuri, sticle sau cearşafuri.

— Bună dimineaţa, cântară toate.

— Bună dimineaţa, răspunseră surorile.

— Nouă? întrebă una în sfârşit, arătând din cap spre mine. Vine de la căptuşit? Face urât?

— A trosnit-o pe Nancy în obraz.

Femeia fluieră.

— Ar trebui să le-aducă legate. Da’ tânără mai e, aşa-i?

— Şaişpe… dacă are şi-atâta.

— Am şapteşpe ani, am zis eu.

Sora cea nouă se uită la mine, cântărindu-mă din ochi.

— Ascuţită la faţă, spuse după câteva clipe.

— Aşa zic şi io.

— Care-i necazul? Plăsmuiri?

— Tot tacâmu’, răspunse sora cea oacheşă, coborându-şi glasul. Ea e aia… ştii tu.

Sora cea nouă păru ceva mai interesată.

— Asta? se miră. Arată prea plăpândă.

— Ei, mare-i grădina…

Nu pricepeam ce vorbeau ele acolo. Însă mă ruşinam să fiu ţinută să mă cerceteze nişte necunoscuţi şi să vorbească despre mine cu

zâmbete pe faţă, aşa că am rămas tăcută. Femeia îşi văzu de treburi, iar cele două surori mă înşfăcară iarăşi şi mă duseră pe un alt coridor, până într-o odaie mică. Poate că pe vremuri fusese o cămară — aducea foarte bine cu cămara doamnei Stiles de la Briar —, căci în ea erau dulapuri cu lacăte, un fotoliu şi o chiuvetă. Sora Spiller se aşeză în fotoliu, oftând din greu. Cealaltă soră umplu chiuveta cu apă. Îmi arătă o coajă de săpun gălbuie şi o bucată murdară de lână.

— Uite-aici, zise.

Cum n-am făcut nimic, începu iar:

— Haide. Ai mâini, nu? Hai să vedem cum te speli.

Apa era rece. Mi-am dat cu apă pe faţă şi pe braţe, apoi am dat să mă spăl pe picioare.

— Ajunge, îmi spuse când mă văzu. Crezi că doctorului Christie îi pasă dacă ai mizerie pe degetele de la picioare? Aşa. Să-ţi vedem rufăria.

Îmi prinse între degete tivul furoului, apoi întoarse capul spre sora Spiller, care încuviinţă.

— Fină, aşa-i? Prea fină pentru casa asta. Dac-o fierbi, nu mai rămâne nimic din ea.

Trase de furou.

— Scoate-l, drăguţă. O să-l punem bine, să-l ai la plecare... Ce, eşti ruşinoasă?

— Ruşinoasă? făcu sora Spiller, căscând. Nu ne face să pierdem vremea cu tine. Eşti femeie măritată.

— Nu-s măritată, i-am răspuns. Şi v-aş rămâne recunoscătoare dacă nu v-aţi atinge de rufăria mea. Îmi vreau rochia înapoi. Şi ciorapii, şi pantofii. Să vorbesc numai cu doctorul Christie şi-o să vă pară rău dup-aia.

Se uitară la mine, apoi izbucniră în râs.

— Mare panaramă! ţipă sora cea oacheşă, ştergându-se la ochi. Vai, Doamne...! Acuma haide. N-are rost să te burzuluieşti. Trebuie să-ţi luăm rufăria. Nu c-am da doi bani pe ea, sora Spiller şi cu mine, da' astea-s rânduielile casei. Uite-aicea altele, şi o rochie şi, uite, papuci.

Se dusese la un dulap şi scosese nişte lenjuri cenuşii, o rochie de lână şi cizme. Veni iar la mine cu ele în mână, iar sora Spiller i se alătură şi degeaba m-am certat cu ele şi am înjurat, fiindcă m-au ţinut bine şi m-au despuiat la piele. Când mi-au scos jupa, mi-a căzut mănuşa aceea a lui Maud. O pusesem sub betelie. M-am aplecat şi am prins-o.

— Ce-i aia? spuseră ele într-un glas.

Apoi văzură că e o mănuşă. Se uitară la literele brodate pe dos, pe partea de la încheietură.

— Uite! Numele tău, Maud, spuseră. Frumoasă lucrătură.

— Nu v-o dau! am ţipat, smulgându-le-o din mâini.

Îmi luaseră toate hainele şi încălţările. Însă călcasem în picioare, muşcasem şi trăsesem de mănuşa aceea toată noaptea, iar altceva care să mă învioreze nu mai aveam. Cumva îmi intrase în cap că, dacă mi-o luau, rămâneam ca Samson fără plete.

Pesemne că au văzut ceva în privirea mea.

— Ce nevoie avem, până la urmă, de o mănuşă? îi spuse încet sora cea oacheşă sorei Spiller. O mai ştii pe domnişoara Taylor, care-şi ţinea nasturii pe o aţă şi zicea că-s copilaşii ei? Păi, dacă încercai să pui mâna pe vreunu', era-n stare să ţi-o smulgă din umăr!

Aşa că mi-au lăsat-o. Apoi am stat fără vlagă şi fără să mă împotrivesc cât m-au îmbrăcat, de teamă să nu se răzgândească. Hainele erau de balamuc. Corsetul avea copci în loc de şnururi şi mi-era prea mare.

— N-are-a face! au zis râzând.

Era bombat la piept ca o pânză de corabie.

— E destul loc, numai să creşti tu mare.

Rochia era de tartan, zice-se, însă culorile ieşiseră. Ciorapii erau scurţi, ca de băieţi. Încălţările erau din cauciuc indian.

— Gata cu tine, Cenuşăreaso! îmi spuse sora cea oacheşă, încălţându-mă, iar apoi, privindu-mă din cap până-n picioare, adăugă: Ehei! O să ţopăi ca o minge în alea!

Şi iar se puseră pe râs ceva vreme. Apoi făcură următoarele: mă aşezară în fotoliu, îmi pieptănară părul şi mi-l împletiră, apoi scoaseră un ac şi aţă de bumbac şi îmi cusură cozile de cap.

— Ori aşa, ori ţi-l tăiem, spuse sora cea oacheşă când m-am zbătut. Mie mi-e totuna.

— Lasă-mă pe mine, zise sora Spiller.

Termină ea treaba şi de vreo două ori — chipurile, fără să vrea — îmi înţepă pielea capului cu acul. Alt loc unde nu se văd tăieturile şi vânătăile.

Şi aşa, la patru mâini, m-au pus la punct şi-apoi m-au dus în odaia care mi se dăduse.

— Ai grijă şi nu-ţi uita bunele purtări, îmi ziseră pe coridor. Dacă mai faci iară ca toţi dracii, te ducem înapoi în odaia căptuşită sau te băgăm la apă.

— Da' nu-i drept! le-am strigat. Nu-i deloc' drept!

M-au scuturat bine, fără să-mi răspundă. Aşa că am rămas tăcută, încercând, ca şi înainte, să mă uit cu luare-aminte pe unde mă duceau. Mă apucase şi frica. Îmi făcusem eu o idee — pesemne dintr-o poză sau din vreo piesă — cum trebuie să arate o casă de nebuni şi, din câte

văzusem până atunci, casa asta nu aducea deloc cu ce ştiam. *M-au dus unde stau doctorii şi surorile,* mi-am zis. *Acuma or să mă ducă în partea cu nebunii.* Îmi închipuiam, cred, că o să fie cumva ca la carceră sau la puşcărie, însă doar înaintam pe alte şi alte coridoare gălbui, pe lângă alte şi alte uşi gălbui, şi am început să mă uit în jur şi să bag de seamă tot felul de mărunţişuri — de pildă, că lămpile erau din acelea obişnuite, de alamă, însă cu plase groase de sârmă în jurul flăcăruilor, uşile aveau încuietori elegante, însă lacăte urâte, iar pereţii aveau din loc în loc nişte mânere care, din câte se părea, se porneau să clopoţească dacă trăgeai de ele. Şi în sfârşit m-am luminat, înţelegând că, la urma urmei, aşa era la balamuc, că fusese pe vremuri o casă obişnuită de domni, că pe pereţi atârnaseră odată tablouri şi oglinzi, iar pe podele fuseseră covoare, însă că acuma se schimbase totul pe potriva lunaticelor, asemuindu-se într-un fel cu un om ferchezuit şi frumos care şi-a pierdut minţile.

Şi, nu ştiu de ce, gândul ăsta era cumva mai rău şi mă umplea mai tare de groază decât dacă locul fi arătat până la urmă ca o puşcărie.

M-am cutremurat, încetinindu-mi paşii, şi era să mă poticnesc. Era greu să mergi în încălţările alea de cauciuc.

— Haide, îmi spuse sora Spiller, dându-mi un ghiont.

— Pe care-o vrei? întrebă cealaltă soră, uitându-se la uşi.

— Paişpe. Am ajuns.

Pe toate uşile erau plăcuţe fixate cu şuruburi. Ne oprirăm la una din ele, iar sora Spiller bătu o dată, apoi vârî o cheie în lacăt şi o întoarse. Cheia era simplă şi lustruită, de veche ce era. O ţinea pe un lanţ, în buzunar.

Odaia în care ne-a dus nu era una obişnuită, ci fusese clădită prin ridicarea unui perete de lemn înlăuntrul unei odăi mai mari. Căci, aşa cum am zis, casa fusese ciopârţită nebuneşte. Peretele de lemn avea undeva un geam prin care pătrundea lumina de la o fereastră de dincolo, însă odaia în sine nu avea fereastră. Aerul era închis. Înăuntru erau patru paturi, precum şi unul de campanie, unde dormea o soră. Lângă trei paturi erau femei care se îmbrăcau. Unul era fără aşternuturi.

— Asta o să fie al tău, spuse sora Spiller, ducându-mă la el. Era foarte aproape de patul sorei.

— Aicea le ţinem pe doamnele cu incuri. Încearcă numa’ ceva necurat şi sora Bacon prinde pe loc de veste. Aşa-i, soră Bacon?

Era sora care se îngrijea de odaie.

— Şi-ncă cum! zise ea.

Încuviinţă din cap, frecându-şi mâinile. Suferea de vreun beteşug din pricina căruia avea degete dolofane şi rozalii ca nişte cârnaţi — un

beteşug păcătos dacă te mai chema şi Bacon, cred eu — şi îi plăcea să şi le frece una-două. Mă cercetă cu răceală din cap până-n picioare, ca toate celelalte surori, şi spuse, tot ca şi ele:

— Da’ tânără mai eşti!

— Şaişpe ani, răspunse oacheşa.

— Şapteşpe, am zis eu.

— Şaişpe? Ţi-am spune plodu’ casei de n-ar fi Betty. Ia uite, Betty! Uite o doamnă abia sosită, cam de vârsta ta. Păi, vă zic io, fata asta coboară şi urcă scările iute ca săgeata. Şi mai zic că se poartă tare îngrijit. Nu, Betty?

Acestea i le strigase unei femei care stătea lângă patul de lângă al meu şi-şi trăgea rochia peste o burtă lătăreaţă. Mai întâi am crezut că era o fată, însă când s-a întors cu faţa, am văzut că era femeie în toată firea, numai că era sărăcuţă la minte. Mă privi cumva stânjenită, iar surorile izbucniră în râs. Mai târziu am aflat că o foloseau mai mult sau mai puţin în chip de slugă şi că o puneau la tot felul de treburi, deşi venea — dacă vă vine să credeţi una ca asta — dintr-o familie foarte sus-pusă.

Betty îşi plecă fruntea, în vreme ce surorile râdeau, şi aruncă priviri furişe spre picioarele mele, ca pentru a se încredinţa cu ochii ei de ce sunt în stare. Într-un sfârşit una din celelalte două femei spuse încet:

— Nu le lua în seamă, Betty. Nu vor decât să te întărâte.

— Da’ cine vorbea cu tine? i-o tăie pe dată sora Spiller.

Femeia dădu mărunt din buze. Era vârstnică şi slăbuţă, cu obraji pământii. Îmi întâlni privirea, apoi îşi feri ochii, de parcă s-ar fi ruşinat.

Nu părea în stare să facă vreun rău. Însă m-am uitat la ea, la Betty şi la cealaltă femeie de acolo — care stătea în picioare, cu privirea în gol, şi-şi trăgea părul peste faţă — şi mi-am zis că n-aveam de unde să ştiu dacă nu erau ţicnite cu toatele. Şi taman aici nimerisem eu, iar acum eram silită să-mi aflu culcuşul printre ele. M-am dus la surori şi le-am zis:

— Eu nu rămân aici. Nu puteţi să mă siliţi.

— Oare? întrebă sora Spiller. Nu ne înveţi tu ce-i legea! Ţi-au iscălit trimiterea, aşa-i?

— Dar e o greşeală!

Sora Bacon căscă şi îşi dădu ochii peste cap. Sora cea oacheşă oftă.

— Haide, Maud, zise. Ajunge.

— Nu mă cheamă Maud, i-am răspuns. De câte ori să vă zic? Nu-s Maud Rivers!

Oacheşa se uită cu tâlc la sora Bacon.

— Ai auzit? Aşa o să turuie ceas de ceas.

Sora Bacon îşi frecă de şolduri încheieturile degetelor.

— Nu-i place să vorbească frumos? zise. Mare păcat! Poate că i-ar plăcea să se facă soră. Să vadă cum îi e. Numa’ că şi-ar strica mânuţele alea albe.

Tot frecându-şi mâinile de rochie, se zgâi la ale mele. M-am zgâit şi eu odată cu ea. Parcă erau degetele lui Maud. Le-am ascuns la spate.

— Am mâinile aşa de albe doar pentru că am fost slujnica unei doamne, am zis. Doamna care m-a tras pe sfoară. Am...

— Slujnică!

Surorile izbucniră iarăşi în râs.

— Ei, asta, zău, le-ntrece pe toate! Avem aicea o groază de fete care se cred ducese. N-am mai întâlnit nici una care să se creadă slujnica unei ducese! Măiculiţă, aşa ceva chiar că nu s-a mai văzut! Pe tine tre’ să te punem la bucătărie, să-ţi dăm vacs şi-o cârpă.

Am bătut din picior.

— Ei, mai daţi-o dracului de treabă! am ţipat.

Le-a pierit râsul. M-au înşfăcat şi m-au scuturat zdravăn. Sora Spiller m-a lovit iarăşi peste faţă, în acelaşi loc ca şi mai înainte, însă nu chiar aşa de tare. Pesemne s-a gândit că vânătaia veche avea s-o acopere pe cea proaspătă. Bătrâna cea pământie o văzu şi scoase un ţipăt. Betty, idioata, se puse pe gemut.

— Ei, uite, acuma le-ai stârnit şi pe astea! îmi zise sora Spiller. Şi doctorii tre’ să apară din clipă-n clipă.

Mă mai smuci o dată, apoi mă lăsă să mă duc de-a berbeleacul, iar ea îşi îndreptă şorţul. Pentru ele doctorii erau ca nişte regi. Sora Bacon se duse la Betty şi-o certă, ca să înceteze cu plânsul. Sora cea oacheşă dădu fuga la bătrână.

— Încheie-te odată la nasturi, arătare! îi spuse, dând din mâini. Iar mata, doamnă Price, scoate-ţi chiar acuma părul din gură. Nu ţi-am zis de o sută de ori că o să-nghiţi un smoc din ăsta şi-o să te-neci? Nici nu ştiu de ce-mi mai bat capu’ să te feresc, că tare ne-am mai bucura să se-ntâmple una ca asta...

M-am uitat la uşă. Sora Spiller o lăsase deschisă şi m-am întrebat dacă aveam şanse să ajung la ea în caz că o rupeam la fugă. Însă în vreme ce stăteam în cumpănă, din odaia alăturată — şi, mai apoi, de pe tot coridorul, din toate odăile pe lângă care trecuserăm — se auzi zgomot de uşi care se descuiau şi se deschideau, apoi mormăitul surorilor şi, când şi când, câte un ţipăt. De undeva răsună o sonerie. Era semnalul că veneau doctorii.

Şi, la urma urmei, socoteam că aş face o impresie mult mai bună dacă aş sta de vorbă în linişte cu doctorul Christie decât dacă m-aş repezi la el în cizmele mele de cauciuc. M-am dus lângă pat, sprijinindu-mi genunchiul de el, ca să nu-mi mai tremure piciorul, şi mi-am dus

mâna la păr, cu gând să-l aranjez, uitând o clipă că mi-l cususeră de cap. Sora cea oacheşă ieşi în fugă. Toate celelalte am aşteptat în linişte, trăgând cu urechea, ca să prindem de veste când se apropie doctorii. Sora Spiller mă ameninţă cu arătătorul.

— Tu să-ţi ţii gura aia spurcată, buleandro, îmi spuse.

Am aşteptat aşa vreo zece minute, apoi pe coridor se stârni rumoare, iar doctorul Christie şi doctorul Graves intrară cu paşi iuţi în odaie, aplecaţi peste carnetul doctorului Graves.

— Bună dimineaţa, doamnele mele, spuse doctorul Christie, ridicând capul..

Mai întâi se duse la Betty.

— Cum te mai simţi, Betty? Eşti o fată cuminte. Vrei doctoria, de bună seamă.

Îşi vârî mâna în buzunar şi scoase o bucăţică de zahăr. Betty o luă cu o reverenţă.

— Eşti o fată cuminte, spuse el iarăşi.

Apoi, trecând pe lângă ea, continuă:

— Doamnă Price, surorile îmi spun că te-au tot podidit lacrimile. Nu e bine deloc. Ce va spune soţul dumitale? Oare o să-i cadă bine să te ştie atât de melancolică? Hmm? Şi toţi copiii dumitale? Ce vor crede?

— Nu ştiu, domnule, răspunse ea în şoaptă.

— Da?

O apucă de încheietură, murmurându-i în vremea asta ceva doctorului Graves, care-şi însemnă nu ştiu ce în carnet. Apoi merseră la doamna cea bătrână şi pământie.

— Domnişoară Wilson, ce plângeri ai a ne face pe ziua de azi? o întrebă doctorul Christie.

— Nici una în afară de cele obişnuite, răspunse ea.

— Ei, pe astea le-am tot auzit. Nu-i nevoie să le repeţi.

— Lipsa aerului curat, spuse ea iute.

— Da, da.

Aruncă o privire în carnetul doctorului Graves.

— Şi a mâncării sănătoase.

— Vei afla că mâncarea e destul de sănătoasă, domnişoară Wilson, dacă te vei îndura măcar s-o guşti.

— Apa îngrozitor de rece.

— Un întăritor pentru nervii zdruncinaţi. Ştii asta, domnişoară Wilson.

Femeia dădu încet din buze şi se legănă pe picioare. Şi, din senin, ţipă:

— Hoţii!

Am sărit speriată de cum am auzit-o. Doctorul Christie ridică privirea şi se uită la ea.

— Ajunge, spuse el. Gândeşte-te la limba dumitale. Ce ai pe ea?
— Hoţii! Diavolii!
— Limba dumitale, domnişoară Wilson! Ce ai pe ea? Ei?
Femeia parcă molfăi ceva. Apoi, după o clipă, spuse:
— O zăbală.
— Întocmai. O zăbală. Excelent. Strânge-o bine. Soră Spiller...
Se întoarse şi o chemă pe soră, vorbindu-i încet. Domnişoara Wilson îşi duse mâinile la gură, de parcă ar fi pipăit un lanţ. Îmi întâlni iarăşi privirea, degetele îi tremurară şi păru ruşinată.
În oricare alt prilej mi-ar fi fost milă de ea. Însă acum, de-ar fi întins-o la podea pe ea şi încă zece ca ea şi mi-ar fi spus că nu puteam să ies de-acolo decât dacă păşeam pe spinările lor, aş fi dat fuga spre ieşire chiar dacă aş fi avut saboţi în picioare. Am aşteptat ca doctorul Christie să termine cu îndrumările, apoi mi-am lins buzele şi l-am strigat.
— Domnule doctor Christie!
El se întoarse şi veni la mine.
— Doamnă Rivers.
Mă apucă de încheietură fără să zâmbească.
— Cum te mai simţi?
— Domnule, am început. Domnule, eu...
— Puls cam rapid, îi spuse încet doctorului Graves.
Doctorul Graves scrise ceva. Apoi doctorul Christie se întoarse iarăşi spre mine.
— Îmi pare rău să văd că te-ai lovit la faţă.
Sora Spiller mi-o luă înainte:
— S-a trântit la podea, domnule doctor Christie, când a făcut criza cu pricina.
— A, da! Vezi şi dumneata, doamnă Rivers, în ce stare violentă ai ajuns la noi. Nădăjduiesc că ai dormit.
— Să dorm? Nu, am...
— Vai! Nu se poate! Am să le spun surorilor să-ţi dea o doctorie. N-o să te faci bine în veci dacă nu dormi din plin.
Îi făcu semn din cap sorei Bacon. Ea îi răspunse aşijderea.
— Doctore Christie, i-am zis ceva mai tare.
— Puls şi mai grăbit, murmură el.
Mi-am tras mâna.
— Vreţi să mă ascultaţi? Am ajuns aici din greşeală.
— Aşa să fie?
Îşi mijise ochii şi acum se uita în gura mea.
— Dinţi destul de sănătoşi, aş zice. Gingiile ar putea fi totuşi putrede... Să ne spui dacă încep să te supere.
— Eu aici nu rămân, i-am spus.

— Cum adică nu rămâi, doamnă Rivers?

— Doamnă Rivers? Pentru numele lui Dumnezeu, cum să fiu doamna Rivers? Doar am văzut-o măritându-se! Am fost la nunta ei! Aţi venit la mine şi m-aţi auzit vorbind... Am...

— Chiar aşa, spuse el domol. Şi mi-ai zis că te temi pentru sănătatea stăpânei dumitale şi că îţi doreşti s-o vezi într-un loc liniştit, unde să fie ferită de rele. Căci uneori e mai simplu — nu-i aşa? — să ceri ajutor în numele altcuiva, nu pentru sine. Te înţelegem întru totul, doamnă Rivers.

— Nu sunt Maud Rivers!

El ridică un deget, aproape zâmbind.

— Încă nu eşti pregătită să recunoşti că eşti Maud Rivers. Nu? Ei, asta-i cu totul altceva. Iar când vei fi pregătită s-o recunoşti, munca noastră se va sfârşi. Până atunci însă...

— N-o să mă ţineţi aici. Nu se poate! Pe mine mă ţineţi aici, iar în vremea asta şarlatanii ăia afurisiţi...

Doctorul îşi încrucişă mâinile la piept.

— Care şarlatani afurisiţi, doamnă Rivers?

— Nu sunt Maud Rivers! Mă cheamă Susan...

— Aşa?

Însă în clipa aceea am şovăit pentru prima oară.

— Susan Smith, am spus până la urmă.

— Susan Smith. Din... De unde era, doctore Graves? Din Whelk Street, Mayfair?

N-am răspuns.

— Haide, haide! continuă el. E doar o plăsmuire, nu-i aşa?

— Domnu a plăsmuit totul, i-am răspuns descumpănită. Dracul ăla împieliţat...!.

— Care domn? Domnul Rivers?

— Richard Rivers.

— Soţul dumitale.

— Soţul *ei.*

— A!

— Soţul *ei,* vă spun! I-am văzut la nuntă. Puteţi să-l găsiţi pe preotul care i-a cununat. Puteţi s-o aduceţi aici pe doamna Cream!

— Doamna Cream? Doamna la care aţi locuit? Am discutat pe larg cu ea. Ne-a spus cu mare tristeţe de melancolia care vă stăpânea în casa ei.

— Vorbea de Maud.

— Fireşte.

— Vorbea de Maud, nu de mine. Aduceţi-o aici! Să mă vadă la faţă numai şi-apoi să vedeţi ce zice. Aduceţi aici pe oricine ne-a cunoscut pe

Maud Lilly şi pe mine. Aduceţi-o pe doamna Stiles, intendenta de la Briar! Aduceţi-l pe bătrânul domn Lilly!

Doctorul clătină din cap.

— Şi nu socoţi, îmi spuse, că propriul dumitale soţ ar trebui să te cunoască şi pe dumneata, şi pe unchiul dumitale? Şi pe slujnica dumitale? A stat în faţa noastră, ne-a vorbit de dumneata şi a plâns.

Îşi coborî glasul.

— Ce i-ai făcut bietei fete de s-a purtat aşa?

— A! am strigat, frângându-mi mâinile. („Observă că s-a aprins la faţă, doctore Graves”, spuse el încet.) A plâns ca să vă tragă pe sfoară! Joacă teatru, atâta tot!

— Joacă teatru? Slujnica dumitale?

— Maud Lilly! Nu mă auziţi? Maud Lilly şi Richard Rivers. Ei m-au închis aici, m-au amăgit, m-au păcălit, v-au făcut să mă luaţi pe mine drept ea şi pe ea drept o slujnică!

Doctorul clătină iarăşi din cap, apropiindu-şi sprâncenele, şi iarăşi îi miji un zâmbet. Apoi grăi, rar şi liniştit:

— Bine, dragă doamnă Rivers, dar de ce să-şi dea atâta osteneală ca să facă una ca asta?

Am deschis gura. Apoi am închis-o. Căci ce-aş fi putut să zic? Încă îmi mai închipuiam că, dacă i-aş spune numai adevărul, m-ar crede. Însă adevărul era că pusesem la cale să jecmănesc o doamnă de averea ei. Că mă dădusem drept slugă, când de fapt eram o hoţomană. De n-aş fi fost atât de înfricoşată, atât de obosită şi atât de suferindă după noaptea petrecută în odaia căptuşită, poate că mi-ar fi trecut prin cap vreo poveste isteaţă, însă în clipa aia nu eram în stare să mă gândesc la nimic. Sora Bacon îşi frecă mâinile şi căscă. Doctorul Christie mă privea în continuare, cu o expresie îngăduitoare.

— Doamnă Rivers?

— Nu ştiu, am răspuns în cele din urmă.

— Aha.

Îi făcu semn din cap doctorului Graves şi începură să se îndepărteze amândoi.

— Staţi! Staţi! am ţipat după ei.

Sora Spiller veni spre mine.

— Ajunge acuma, îmi spuse. Îşi irosesc doctorii vremea cu tine.

Nu m-am uitat la ea. Priveam cum doctorul Christie pleacă, întorcându-mi spatele, iar dincolo de el am văzut-o pe bătrâna pământie, cu degetele încă încleştate la gură, pe femeia cu chipul trist şi cu tot părul în ochi şi pe Betty, idioata, cu buzele lucind de la zahăr, şi mi-am pierdut iarăşi cumpătul. „Nu-mi pasă dacă mă bagă la puşcărie!“ mi-am zis. „Mai bine la puşcărie, cu hoţii şi cu ucigaşii, decât

la balamuc!”

— Doctore Christie! Doctore Graves! Ascultaţi-mă! am strigat.

— Ajunge! îmi spuse iarăşi sora Spiller. Nu ştii cât de ocupaţi sunt doctorii? Nu crezi că au lucruri mai bune de făcut decât să-ţi asculte prostiile? Înapoi!

Mă dusesem după doctorul Christie şi întinsesem mâna, dând să-l apuc de haină.

— Vă rog, domnule, i-am spus. Ascultaţi-mă. N-am fost tocmai sinceră cu dumneavoastră. De fapt nu mă cheamă Susan Smith.

Voise să-mi dea mâna la o parte. Acum se întoarse puţin spre mine.

— Doamnă Rivers... începu.

— Susan Trinder, domnule. Sue Trinder, din...

Era să spun Lant Street. Apoi mi-am dat seama că, fireşte, nu trebuia să-i rostesc numele, ca nu cumva să ajungă poliţia la atelierul domnului Ibbs.

Am închis ochii şi am clătinat din cap. Parcă mi se încinsese creierul. Doctorul Christie se trase din strânsoarea mea.

— Nu trebuie să te atingi de haina mea, îmi zise cu un glas mai aspru.

M-am agăţat iarăşi de el.

— Ascultaţi-mă numai, vă implor! Lăsaţi-mă să vă spun în ce urzeală îngrozitoare m-a vârât Richard Rivers. Diavolul ăla! Îşi râde de dumneavoastră, domnule! Îşi râde de noi toţi! A pus mâna pe o avere întreagă! Are acuma cinşpe mii de lire!

Nu voiam să-i dau drumul. Glasul mi se ascuţise. Suna ca un schelălăit de câine. Sora Spiller şi-a încolăcit braţul în jurul gâtului meu, iar doctorul Christie mi-a apucat mâna şi a început să-mi desfacă degetele. Doctorul Graves a venit să-l ajute. Simţindu-le mâinile, am scos un ţipăt. Îmi închipui că în clipa aceea păream de-adevăratelea nebună, însă din pricina grozăviei ăsteia, că eu spuneam adevărul curat şi eram socotită smintită. Am ţipat, iar doctorul Christie a scos fluierul, ca mai înainte. S-a pornit să sune o sonerie. Domnul Bates şi domnul Hedges veniră în fugă, cu manşetele cafenii deja puse. Betty se puse pe răcnit.

Iar m-au vârât în odaia căptuşită. Mi-au lăsat însă rochia şi cizmele şi mi-au dat un castron de ceai.

— Când o să ies de-aici, o să vă pară rău! le-am strigat când închideau uşa. Am o mamă la Londra. Mă caută în fiecare casă din ţară!

Sora Spiller dădu din cap.

— Zău? zise ea. Păi, atunci asta-i casa ta şi a tuturor doamnelor de aici, urmă ea, râzând.

Cred că ceaiul — care era amar — fusese botezat cu niscaiva doctorie. Am dormit o zi întreagă — sau să fi fost două zile? —, iar când mi-am revenit în sfârşit în simţiri eram năucă. Le-am lăsat pe surori să mă ia, împleticindu-mă, înapoi în odaia cu paturile. Doctorul Christie a venit ca de obicei şi m-a luat de încheietură.

— Eşti mai calmă azi, doamnă Rivers, zise el, iar cum gura îmi era uscată de la doctorie şi de la somn, de-abia am avut vlagă să-mi dezlipesc limba de gingii ca să-i răspund:

— Nu-s doamna Rivers!

Dar când am spus asta, el deja plecase.

Capul însă mi s-a mai limpezit pe măsură ce ziua trecea. Am stat în pat şi am încercat să mă gândesc. Dimineaţa nu ne lăsau să ieşim din odăi şi trebuia să stăm în linişte sau să citim, dacă aveam chef, vegheate de sora Bacon. Însă socot că, la câte cărţi or fi fost în casă, doamnele le citiseră pe toate, căci, asemenea mie, stăteau şi ele întinse în pat şi nu făceau nimic. Numai sora Bacon stătea în capul oaselor, cu picioarele pe un taburet, şi frunzărea o revistă mică, lingându-şi când şi când un deget dolofan şi înroşit pentru a întoarce pagina, iar uneori chicotind.

Apoi, la prânz, lăsă revista, căscă de-i trosniră fălcile şi ne duse jos să mâncăm. Mai veni o soră s-o ajute.

— Haide, haide, ne îndemnară. Ce vă tot moşmondiţi atâta?

Mergeam în şir. Doamna bătrână şi pământie la faţă — domnişoara Wilson — era înghesuită în mine din spate.

— Să nu te temi de... Nu întoarce capul! îmi spuse. Şşşş! Şşşş!

Îi simţeam suflarea pe gât.

— Să nu te temi... de supă, continuă ea.

După aia am grăbit pasul, ca să fiu mai aproape de sora Bacon.

Ne duse în sala de mese. Acolo suna un clopoţel, iar când am intrat ni s-au alăturat alte surori, cu tot cu doamnele din odăile pe care le vegheau. Să tot fi fost şaizeci de doamne în toată casa. Acum, după răstimpul petrecut în odaia căptuşită, îmi păreau o gloată imensă şi îngrozitoare. Erau îmbrăcate ca mine, adică prost, în veşminte de toate soiurile, iar din pricina asta — şi pentru că unele erau tunse până la piele, altora le căzuseră sau li se scoseseră dinţii, altele aveau tăieturi şi vânătăi pe piele, iar altele purtau brăţări sau manşoane din pânză groasă —, din pricina asta, zic, păreau mai ciudate decât erau, poate, de fapt. Nu că n-ar fi fost nebune cu toatele, fiecare în felul ei, iar mie în clipa aceea mi se păreau de-a dreptul lovite cu leuca. Însă, la urma urmei, poţi fi nebun în multe feluri, aşa cum şi şarlatanii sunt de toate soiurile. Unele din ele erau cu desăvârşire maniace. Vreo două-trei — Betty, bunăoară — erau doar sărace cu duhul. Uneia îi plăcea să strige

vorbe deocheate. Pe alta o apucau pandaliile. Restul erau doar nenorocite: mergeau cu ochii în podea, stăteau cu mâinile răsucite în poală, bolboroseau şi oftau.

Am stat cu ele la masă şi am mâncat ce-am primit. Era supă, aşa cum spusese domnişoara Wilson, pe care am văzut-o cum se uită la mine şi dă din cap în vreme ce eu sorbeam. Însă n-am vrut să-i întâlnesc privirea. Nu voiam să întâlnesc privirea nimănui. Înainte fusesem îndopată cu doctorii şi năucită, iar acum mă cuprinsese iarăşi un soi de groază, un soi de spaimă înfrigurată. Asudam şi zvâcneam înnebunită. Mă uitam la uşi şi la ferestre şi cred că de-aş fi văzut o fereastră obişnuită, m-aş fi aruncat prin ea. Însă la toate ferestrele erau zăbrele. Nu ştiu ce ne-am fi făcut dacă izbucnea vreun foc înăuntru. La uşi erau încuietori obişnuite, iar de-aş fi avut uneltele potrivite, socot că aş fi izbutit să le sparg. Însă n-avem nici o unealtă — nici măcar o agrafă — şi nici n-aveam din ce să îmi fac vreuna. Lingurile cu care ne mâneam supa erau din tinichea şi erau atât de moi, că parcă erau din cauciuc. Nici în nas nu puteai să te scobeşti cu ele.

Masa a ţinut o jumătate de ceas. Eram vegheate de surori şi de câţiva bărbaţi îndesaţi — domnul Bates, domnul Hedges şi încă vreo doi. Stăteau lângă perete şi se plimbau din când în când printre mese. Când se apropie unul de mine, am zvâcnit, am ridicat mâna şi l-am întrebat:

— Vă rog, domnule, unde sunt doctorii? Domnule? Aş putea să-l văd pe doctorul Christie, domnule?

— Doctorul Christie e ocupat, îmi răspunse el. Ţine-ţi gura. Şi trecu mai departe.

— N-o să-i vezi pe doctori acum, îmi spuse o doamnă. Vin numai dimineaţa. Nu ştiai asta?

— E nouă, zise alta.

— De unde eşti? mă întrebă prima.

— Din Londra, i-am răspuns, încă uitându-mă după bărbat. Deşi ei cred că sunt din altă parte.

— Din Londra! ţipă ea.

Şi alte doamne ziceau la fel; „Londra!“, „Ah! Londra! Ce dor îmi e de ea!“.

— Şi de-abia a început anotimpul. Pesemne ţi-e greu. Eşti aşa de tânără! Eşti pe dinafară?

— Pe dinafară? am întrebat.

— Cine sunt ai tăi?

— Ce?

Bărbatul cel îndesat se întoarse şi se apropie de noi. Am ridicat iarăşi mâna şi i-am făcut semn.

— Aţi putea să îmi spuneţi, l-am întrebat, unde-l găsesc pe doctorul Christie? Domnule? Vă rog, domnule?

— Ţine-ţi gura! îmi spuse el iar, îndepărtându-se.

Doamna de lângă mine puse mâna pe braţul meu.

— Pesemne cunoşti foarte bine pieţele din Kensington, zise ea.

— Ce? am răspuns. Nu.

— Aş zice că la vremea asta au înverzit toţi copacii.

— Nu ştiu. Nu ştiu. Nu i-am văzut niciodată.

— *Cine* sunt ai tăi?

Bărbatul cel îndesat se duse până la fereastră, apoi se întoarse şi îşi încrucişă braţele pe piept. Ridicasem iarăşi mâna, însă acuma am lăsat-o să-mi atârne fără vlagă.

— Ai mei sunt tâlhari, am răspuns amărâtă.

— O! se strâmbară doamnele. Ciudată mai e fata asta... însă femeia de lângă mine mi-a făcut semn să vin mai aproape.

— Ai rămas fără avere? mă întrebă în şoaptă. Şi eu la fel. Da’ ia uite aici.

Îmi arătă un inel pe care îl purta pe o aţă, la gât. Era aurit, cu pietrele scoase.

— Asta-i capitalul meu, îmi zise. Ăsta-i sprijinul meu.

Îşi vârî inelul sub guler, îşi duse degetul la nas şi dădu din cap.

— Surorile mele au luat restul. Însă pe ăsta nu pun ele laba! A, nu!

După aia n-am mai vorbit cu nimeni. Când s-a sfârşit cu masa, surorile ne-au dus într-o grădină şi ne-au pus să ne plimbăm pe-acolo un ceas. Grădina era împrejmuită cu ziduri şi avea o poartă. Poarta era încuiată, însă printre drugi se vedea restul parcului care înconjura casa. Avea mulţi copaci, unii aproape de zidul marelui parc. Mi-am însemnat în minte asta. În viaţa mea nu mă mai căţărasem în copaci, dar cât de greu putea să fie? Dacă ajungeam destul de sus, pe o cracă, nu m-aş fi dat în lături să sar, chiar de-ar fi fost să-mi rup picioarele, dacă săritura aceea mi-ar fi adus libertatea.

Asta dacă nu venea doamna Sucksby până atunci.

Însă la vremea aia încă mai socoteam că trebuia să-i explic situaţia doctorului Christie. Voiam să-i arăt că sunt pe deplin sănătoasă la cap. Când s-a scurs ceasul petrecut în grădină, a sunat un clopoţel şi ne-au dus înapoi în casă, unde trebuia să stăm până la vremea ceaiului într-o odaie mare şi cenuşie, care mirosea a gaz — pe-asta o numeau salon —, iar apoi am fost încuiate iar în odăile noastre. M-am dus acolo, încă agitată şi asudată, fără să scot o vorbă. Am făcut şi eu ce făceau celelalte doamne — doamna Price cea tristă, domnişoara Wilson cea pământie şi Betty. M-am spălat pe faţă şi pe mâini la lavoar când au

terminat ele, mi-am curăţat dinţii după ce au folosit şi ele periuţa, mi-am aşezat frumos rochia aia nesuferită de tartan peste celelalte rochii, mi-am tras pe mine cămaşa de noapte şi am spus „Amin” când sora Bacon a bălmăjit o rugăciune. Însă pe urmă, când sora Spiller a venit la uşă cu o oală de ceai şi mi-a umplut castronul, l-am luat, dar nu l-am băut. L-am vărsat pe podea când am crezut că nu mă vede nimeni. A băltit o vreme acolo, aburind, apoi s-a scurs printre scândurile podelei. Eu am pus piciorul peste locul unde-l vărsasem. Apoi am ridicat privirea şi am văzut-o pe Betty uitându-se la mine.

— Ce mizerie ai făcut, spuse ea în gura mare.

Avea un glas ca de bărbat.

— Nu eşti deloc cuminte!

— Nu-i cuminte? sări sora Bacon, întorcându-se spre noi. Las’ că ştiu eu cine nu-i cuminte. În pat. Fuguţa, fuguţa! Hai, toate! Doamne, iartă-mă, ce viaţă!

Era în stare să turuie ca o moară stricată. Toate surorile erau aşa. Noi însă trebuia să ne ţinem gura. Trebuia să stăm liniştite. Dacă nu, veneau şi ne ciupeau sau ne pocneau.

— Tu, Maud, îmi zise sora Bacon în prima seară, când mă tot răsuceam în pat şi tremuram toată. Termină cu foiala!

Citea sprijinită de pernă, iar lumina lămpii îmi bătea în ochi. Chiar şi după câteva ceasuri bune, atunci când puse revista deoparte, îşi scoase şorţul şi rochia şi se culcă, lăsă o lumină să ardă, ca să vadă dacă ne trezeam noaptea. Apoi adormi pe loc şi începu să sforăie. Sforăitul ei semăna cu zgomotul unei pile frecate de o bucată de fier şi mie mi s-a făcut un dor cumplit de casă.

Îşi luase lanţul cu chei în pat şi dormea cu el la gât.

Eu stăteam cu mănuşa cea albă a lui Maud în pumn, iar când şi când îmi lipeam de buze vârful unui deget, închipuindu-mi că mâna fină a lui Maud era în mănuşă, şi îmi tot înfigeam dinţii în degetul acela.

Însă într-un sfârşit am adormit, iar a doua zi dimineaţă, când doctorii s-au întors ca să-şi facă turul cu sora Spiller, eram pregătită.

— Doamnă Rivers, cum te mai simţi? mă întrebă doctorul Christie după ce-i dădu zahărul lui Betty şi zăbovi câteva clipe cu doamna Price şi domnişoara Wilson.

— Am mintea complet limpede, i-am răspuns.

Se uită la ceas.

— Splendid!

— Domnu’ doctor Christie, vă implor…!

Mi-am înclinat capul, i-am întâlnit privirea şi i-am depănat iarăşi povestea mea — că nu eram Maud Lilly, ci doar fusesem vârâtă în casa

aceea printr-o înşelăciune îngrozitoare, că Richard Rivers mă adusese la Briar în chip de slujnică a lui Maud Lilly, ca să-l ajut să o ia de nevastă, iar pe urmă s-o dea drept nebună. Că mă trăseseră pe sfoară şi puseseră mâna pe toată averea.

— M-au jucat cum au vrut, i-am zis. Şi pe dumneavoastră la fel! Îşi râd de dumneavoastră! Nu mă credeţi? Aduceţi pe oricine de la Briar! Aduceţi-l pe preotul de la biserica unde s-au cununat! Aduceţi registrul bisericii şi o să le vedeţi numele în el — şi, lângă ale lor, pe al meu!

Doctorul se frecă la ochi.

— Numele tău, spuse el. Susan... cum zici că e acum? — Trinder?

— Susan... Nu! i-am răspuns. În registru nu e ăsta. Acolo scrie Susan Smith.

— Iarăşi Susan Smith?!

— Numai acolo. Aşa m-au pus să fac. El mi-a arătat cum se face. Nu vedeţi?

Însă acum mă bufni plânsul. Doctorul Christie îşi luă o faţă severă.

— Te-am lăsat să zici prea multe, îmi spuse. Şi-acum te-ai aprins prea tare. Nu se poate aşa ceva. Trebuie să ne păstrăm tot timpul calmul. Plăsmuirile acestea ale dumitale...

— Plăsmuiri? Doamne păzeşte, e adevărul gol-goluţ!

— *Plăsmuiri,* doamnă Rivers. De-ai putea să te auzi! Urzeli infernale? Ticăloşi care îşi râd de dumneata? Averi furate şi fete care trec drept nebune? Aşa ceva găseşti în romanele de duzină! Ştim cum se cheamă boala dumitale. Îi spunem hiperestetizare. Ai fost încurajată să abuzezi dc literatură şi ţi-ai inflamat organele fanteziei.

— Inflamat? am repetat eu. Să abuzez? Literatură?

— Ai citit prea mult.

M-am uitat la el amuţită.

— Doamne păzeşte! am spus într-un sfârşit, când el îmi întorcea spatele. Io nu-s în stare să buchisesc două cuvinte măcar. Cât despre scris, daţi-mi un creion şi o să vă scriu numele meu, dar mai mult de-atât n-o să-mi iasă nici de-ar fi să mă puneţi să încerc un an întreg!

Doctorul o luase spre uşă, urmat îndeaproape de doctorul Graves. Glasul mi-a pierit, căci sora Spiller mă înşfăcase, ca să nu mă iau după el.

— Cum îndrăzneşti să mai vorbeşti când doctorul ţi-a întors deja spatele?! îmi spuse ea. Ia nu te mai smuci! După mine eşti îndeajuns de turbată ca să te căptuşim iarăşi. Dom’ doctor Christie?

Însă doctorul Christie îmi auzise cuvintele. Se întorsese în prag şi mă privea cumva cu alţi ochi, cu mâna la bărbie. Apoi se uită la doctorul Graves.

— Ne-ar arăta, în fond, până unde se întind plăsmuirile, spuse el

încet. Şi chiar ar putea s-o ajute să se mai dezmeticească. Ce spui? Da, dă-mi o foaie din carnetul tău. Soră Spiller, dă-i drumul doamnei Rivers. Doamnă Rivers...

Se întoarse la mine şi îmi dădu crâmpeiul de hârtie pe care îl rupsese doctorul Graves din carnet. Apoi îşi duse mâna la buzunar şi scoase un creion, vrând să mi-l întindă.

— Fiţi cu ochii pe ea, domnule! spuse sora Spiller când văzu vârful creionului. E o cutră şi jumătate fata asta!

— Foarte bine, o văd, îi răspunse el. Însă nu cred că vrea să ne facă vreun rău. Aşa-i, doamnă Rivers?

— Aşa-i, domnule, am spus.

Am luat creionul în mână. Îmi tremura. Doctorul mă urmărea cu luare-aminte.

— Poţi să-l ţii ceva mai bine, zic eu, mă îndemnă.

L-am mişcat între degete şi mi-a scăpat. L-am ridicat de jos.

— Aveţi grijă ce face! Aveţi grijă! strigă sora Spiller, gata să se năpustească la mine.

— Nu sunt învăţată să ţin un creion în mână, am zis. Doctorul Christie dădu din cap.

— Eu cred că eşti. Haide, scrie-mi un rând pe hârtia asta.

— Nu pot, i-am zis.

— Fireşte că poţi. Şezi frumos pe pat şi aşază-ţi hârtia pe genunchi. Aşa stăm ca să scriem, nu? Ştii doar. Acum scrie-mi numele dumitale. Măcar atâta poţi să faci. Ne-ai spus doar că poţi. Haide.

Am şovăit, apoi l-am scris. Hârtia s-a rupt sub apăsarea creionului. Doctorul Christie mă urmări şi, când am încheiat, îmi luă hârtia şi i-o arătă doctorului Graves. Se încruntară amândoi.

— Ai scris *Susan,* îmi spuse doctorul Christie. De ce?

— Aşa mă cheamă.

— Ai scris foarte urât. Ai făcut-o dinadins? Uite, îmi dădu el înapoi hârtia. Scrie-mi un rând, cum ţi-am cerut prima dată.

— Nu pot. Nu pot!

— Ba poţi. Scrie atunci doar un cuvânt. Scrie asta. Scrie „sloi”.

Am clătinat din cap.

— Haide, haide, mă îndemnă el. Nu e un cuvânt greu. Şi ştii deja prima literă. Am văzut că ai scris-o deja.

Iarăşi am şovăit. Iar apoi, pentru că nu mă scăpa din ochi — şi pentru că în spatele lui doctorul Graves, sora Spiller şi sora Bacon, ba chiar şi doamna Price cu domnişoara Wilson îşi înclinaseră capetele şi mă urmăreau —, am scris un S. Apoi am scris la întâmplare restul literelor. Cuvântul se tot lungea pe măsură ce scriam.

— Iar apeşi prea tare, îmi spuse doctorul Christie.

— Aşa fac?

— Ştii prea bine că da. Iar literele sunt încâlcite şi foarte prost alcătuite. Ce literă e asta? Ai scornit-o dumneata, socot. Ce să pricep eu acum? Că unchiul dumitale — cărturar, din câte-am înţeles? — s-ar mulţumi cu o asemenea realizare din partea secretarei lui?

Venise clipa prielnică. Am irosit-o cu tremuratul meu. Până la urmă m-am uitat în ochii doctorului Christie şi am spus, pe cât de liniştit puteam:

— Eu, una, nu am nici un unchi. Vorbiţi despre bătrânul domn Lilly. Pesemne că nepoata dânsului, Maud, scrie destul de frumos. Însă, vedeţi dumneavoastră, eu nu sunt ea.

Doctorul Christie se bătu încet cu degetul peste bărbie.

— Fiindcă dumneata eşti Susan Smith, spuse. Sau Trinder.

— Da, domnule! am răspuns, străbătută iar de un fior.

Doctorul Christie rămase tăcut. *Asta e!* mi-am zis, gata să leşin de uşurare. Apoi el se întoarse spre doctorul Graves, clătinând din cap.

— Se potriveşte întru totul, spuse. Nu-i aşa? Nu cred că am mai avut vreodată de-a face cu vreun caz atât de pur. Plăsmuirea îi afectează chiar şi facultăţile motorii. Aici e punctul în care vom reuşi să rezolvăm cazul ei. Dar trebuie să studiem chestiunea înainte să hotărâm desfăşurarea tratamentului. Doamnă Rivers, creionul, rogu-te. Doamnelor, vă salut.

Îmi luă creionul dintre degete, se întoarse şi plecă. Doctorul Graves şi sora Spiller îl urmară, iar sora Bacon încuie uşa după ei. Am văzut-o cum întoarce cheia în broască şi parcă m-ar fi izbit peste faţă sau m-ar fi doborât. M-am prăvălit pe pat şi am izbucnit în plâns. Sora Bacon ţâţâi. Însă erau mult prea învăţaţi cu lacrimile în casa aceea şi nu-i impresiona cu nimic dacă vedeau vreo femeie la masă vărsând lacrimi în supă sau mergând prin grădină şi plângând amarnic. Ţâţâiala surorii se preschimbă în căscat. Mă cercetă, apoi îşi întoarse privirea. Se aşeză în scaunul ei, îşi frecă mâinile şi se strâmbă.

— Vezi, Doamne, cică astea-s chinuri! îmi spuse ea — sau poate că vorbea cu toate. Da’ ia să ai degetele astea un ceas! Degetele astea mari! Atunci să vezi chinuri, cu vârf şi îndesat. Chinuri de nu le poţi duce. Vai! Vai! Doamne, ţine-mă! Cred că mor aici! Haide, Betty, fii drăguţă cu bătrâna ta soră! Adă-mi pomada, bine?

Încă ţinea în mână lanţul cu chei. Când le-am zărit, am plâns şi mai amarnic. Scoase una, iar Betty se duse cu ea la dulapul sorei. Descuie uşa şi scoase un borcan cu unsoare. Unsoarea era albă şi tare, ca untura. Betty se aşeză, luă nişte pomadă în mână şi începu s-o întindă pe degetele umflate ale sorei Bacon. Sora Bacon zvâcni iarăşi. Apoi oftă, iar faţa i se netezi.

— Drept pe suflet mă unge! spuse ea, iar Betty chicoti.

Mi-am îngropat capul în pernă şi am închis ochii. Dacă acea casă ar fi fost iadul, sora Bacon diavolul şi Betty un demon de la dreapta ei, tot n-aş fi fost mai nenorocită. Am plâns până n-am mai putut.

Apoi am auzit pe cineva mişcându-se lângă patul meu şi un glas foarte blând.

— Haide, draga mea... Nu trebuie să te laşi potopită de lacrimi.

Era bătrâna cea pământie, domnişoara Wilson. Îmi întinsese mâna. Când am văzut-o, m-am tras înapoi.

— A! făcu ea atunci. Te păzeşti de mine. Nu mă miră. Nu sunt tocmai în apele mele. O să te obişnuieşti cu aşa ceva aici. Şşş! Nici o vorbă. Sora Bacon veghează. Şşş!

Scosese o batistă din mânecă şi-mi făcu semn să mă şterg pe faţă. Batista era îngălbenită de vreme, însă era moale, iar moliciunea ei şi blândeţea din privirea femeii — care, cu toate că era nebună, îmi oferise primul semn de bunătate de care mă bucurasem în casa aia — mi-au stârnit iar lacrimile. Sora Bacon ne aruncă o privire.

— Sunt cu ochii pe tine, îmi spuse. Să nu-ţi închipui că nu sunt.

Apoi se lăsă la loc pe scaun. Betty încă îi mai freca mâinile, ca să-i intre unsoarea în piele. Am spus încet:

— Să nu crezi că acasă plâng chiar aşa de uşor.

— Sunt încredinţată că nu, îmi răspunse domnişoara Wilson.

— Doar că mi-e aşa de teamă că mă vor ţine aici! Mi s-a făcut o mare nedreptate. Spun că sunt nebună.

— Nu trebuie să te laşi doborâtă. Casa asta nu-i chiar atât de rea ca altele. Însă nici prea bună nu e. Aerul din odaia asta, de pildă, pe care trebuie să-l respirăm ca nişte boi într-un grajd... Mesele. Ne spun doamne, însă mâncarea... un terci teribil de puturos! Aş roşi de ruşine dac-aş vedea-o dată şi unui argat de grădinar.

Vocea i se ridicase. Sora Bacon ne privi iarăşi şi se schimonosi cu dezgust.

— Tare mi-ar plăcea să văd cum roşeşti, fantomă ce eşti! îi zise.

Domnişoara Wilson îşi frământă buzele şi păru stânjenită.

— O aluzie la paloarea mea, îmi spuse apoi. M-ai crede dacă ţi-aş zice că apa de aici are în ea o substanţă de felul cretei?... Şşş! Să lăsăm asta.

Dădu din mână şi, preţ de o clipă, păru atât de nebună, că mi-am simţit inima grea.

— Sunteţi de mult aici? am întrebat-o când şi-a lăsat mâna să-i cadă iar.

— Cred că... ia să vedem. Aici de-abia ştim cum trec anotimpurile... Aş zice că de mulţi ani.

— Douăzeci şi doi, spuse sora Bacon, care încă asculta. Căci erai deja hoaşcă bătrână, nu-i aşa?, când am venit eu aici, în tinereţile mele. Şi de-atunci s-au făcut paisprezece ani astă-toamnă... Ah, apasă mai zdravăn, Betty! Acolo! Bravo!

Se strâmbă, răsuflă lung şi ochii i se închiseră. *Douăzeci şi doi de ani!* mi-am spus îngrozită, iar gândul pesemne că mi se citea pe chip, căci domnişoara Wilson spuse:

— Nu trebuie să te gândeşti că o să stai şi tu atâţia ani. Doamna Price vine în fiecare an, dar soţul ei o ia acasă când trece de ce-i mai rău. Tot soţul, pare-mi-se, ţi-a semnat trimiterea. Pe mine mă ţine aici fratele meu. Însă bărbaţii vor soţii. Fără surori se descurcă ei.

Mâna i se ridică.

— Aş vorbi mai pe şleau de-aş putea. Însă limba mea... înţelegi tu.

— Bărbatul care m-a vârât aici, i-am zis, e un ticălos fără seamăn. Se preface numai c-ar fi soţul meu.

— Tare greu trebuie să-ţi fie, îmi răspunse domnişoara Wilson, clătinând din cap şi oftând. Asta-i cel mai rău dintre toate.

I-am atins braţul. Inima, pe care mi-o simţisem grea, îmi crescu deodată ca aluatul şi mi-era atât de încordată, că mă durea.

— Mă crezi, i-am spus.

M-am uitat la sora Baron. Însă ea mă auzise şi deschisese ochii.

— Nu te bizui pe ce spune aia, îmi zise ea cu glas liniştit. Domnişoara Wilson crede tot felul de prostii. Întreab-o numai ce creaturi trăiesc pe Lună.

— Blestemato! strigă domnişoara Wilson. Ţi-am zis-o în chip de confidenţă...! Vezi, doamnă Rivers, cum se străduiesc să-mi nimicească onoarea? Fratele meu îţi plăteşte o guinee pe săptămână ca să mă insulţi? Hoţii! Diavolii!

Sora Bacon se ridică de pe scaun şi îşi încleştă pumnii, dând s-o sperie. Domnişoara Wilson amuţi iarăşi. După câteva clipe am spus:

— Puteţi să credeţi ce poftiţi despre Lună, domnişoară Wilson. De ce să nu credeţi? Însă când vă spun că nişte şarlatani m-au vârât aici şi că sunt pe deplin sănătoasă la cap, spun numai adevărul. Cu vremea, doctorul Christie o să afle şi el.

— Sper să afle, îmi răspunse ea. Sunt încredinţată că o să afle. Însă, vezi tu, soţul tău trebuie să iscălească hârtiile de eliberare.

M-am holbat la ea. Apoi m-am uitat la sora Bacon.

— E adevărat? am întrebat-o.

Sora Bacon a încuviinţat. Atunci m-am pus iarăşi pe plâns.

— Atunci Dumnezeu cu mila! am ţipat. Pân-aici mi-a fost! Secătura aia n-o să iscălească în veci!

Domnişoara Wilson clătină din cap.

— Tare greu! Tare greu! Însă poate că va veni să te vadă şi se va răzgândi. Trebuie să ne lase să primim vizite, ştii. Asta e legea.

Mi-am şters faţa.

— N-o să vină, am spus. Ştie că dacă vine, o să-l omor! Domnişoara Wilson se uită în jur cu un soi de teamă.

— Nu trebuie să zici asemenea lucruri aici. Trebuie să fii potolită. Nu ştii că pot să te ia, să te lege...? Că au apă...?

— *Apă,* murmură doamna Price, cutremurându-se.

— Ajunge! spuse sora Bacon. Iar tu, don'şoară Fârlifus — cu mine vorbea —, nu mai stârni doamnele.

Şi îşi arătă iarăşi pumnul.

Aşa că am tăcut toate. Betty îi mai frecă mâinile vreun minut, două, apoi puse borcanul la loc şi se duse în patul ei. Domnişoara Wilson îşi lăsă capul în piept, iar privirea i se întunecă. Doamna Price scotea când şi când câte un murmur sau un geamăt de după vălul ei de păr. Din odaia alăturată izbucniră ţipete sparte. M-am gândit la sora domnului Ibbs. M-am gândit la casa mea şi la toţi oamenii din ea. Am început să asud iar. Dintr-odată, socot, m-am simţit cum se simte pesemne o muscă prinsă în plasa unui păianjen. M-am ridicat în picioare şi am străbătut odaia de la un perete la altul şi înapoi.

— De-ar fi fost aici măcar o fereastră! am spus. De-am putea să vedem ce-i afară!

Apoi:

— De n-aş fi plecat din Borough!

— Stai odată locului! îmi strigă sora Bacon.

Apoi înjură. Se auzise un ciocănit în uşă şi se văzu nevoită să se ridice de pe scaun ca să răspundă. Era o altă soră, cu o hârtie. Am aşteptat până şi-au apropiat capetele, apoi m-am furişat înapoi la domnişoara Wilson. Disperarea începea să-mi dezvolte şiretenia.

— Ascultaţi-mă, i-am zis încet. Trebuie să ies cât mai iute de aici. Cunosc la Londra oameni cu bani. Am o mamă. Sunteţi aici de-atâta vreme. Pesemne că ştiţi o cale. Care? O să vă plătesc cu toptanul, jur.

Mă privi, apoi se trase înapoi.

— Nădăjduiesc, îmi spuse ea pe un ton obişnuit, nădăjduiesc că nu-ţi închipui c-am fost una din fetele acelea învăţate cu şuşotitul.

Sora Bacon se uită repede în spate şi mă ţintui cu privirea.

— Tu, Maud! îmi spuse. Ce te-ai mai găsit să faci?

— Şuşoteşte, spuse Betty cu ţâfnă.

— Şuşoteşte? Îi arăt eu şuşotit! Du-te înapoi în pat şi las-o în pace pe domnişoara Wilson! Nu pot să mă întorc o clipă cu spatele, că deja te-apuci să le împui mintea doamnelor?

Mi-am închipuit că ghicise că încercam să scap. M-am dus la patul

meu. Sora Bacon rămase la uşă cu cealaltă soră şi îi şopti ceva. Cealaltă soră îşi încreţi nasul. Apoi mă măsurară amândouă cu aceeaşi privire rece şi urâcioasă pe care o mai văzusem şi la alte surori când se uitau la mine.

Pe atunci, bineînţeles, eram prea neştiutoare ca să-mi dau seama ce însemna privirea aceea. Însă, Doamne păzeşte!, aveam să aflu foarte repede.

Capitolul cincisprezece

Până atunci însă nu mi-am bătut capul cu întrebări, căci încă îmi mai închipuiam că am să ies. Chiar şi după o săptămână, şi după două, tot la fel gândeam. De-abia mai apoi am înţeles că trebuia să renunţ la ideea că doctorul Christie e omul care mă va elibera — căci dacă mă socotise nebună când ajunsesem acolo, tot ce-i spusesem după aceea nu părea decât să-i întărească părerea că eram şi mai nebună de-atât. Mai rău, încă susţinea cu tărie că mă voi vindeca şi voi şti iarăşi cine sunt dacă mă convingeau cumva să scriu.

— Ai fost pusă la prea multe munci literare, îmi spuse într-una din vizitele sale. Aceasta este cauza bolii dumitale. Însă uneori noi, doctorii, trebuie să ne folosim de metode paradoxale. Am de gând să te pun iarăşi la lucru, pentru a te restabili. Uite.

Îmi adusese ceva învelit în hârtie: o tăbliţă şi o cretă.

— Ai să şezi cu această tăbliţă goală în faţă, urmă el, şi până la sfârşitul zilei îmi vei scrie — frumos, ai grijă! — numele tău. Adică numele tău adevărat. Mâine ai să începi să-mi scrii o istorisire a vieţii dumitale şi după aceea o vei întregi în fiecare zi. Ai să-ţi redobândeşti uzul raţiunii pe măsură ce-ţi redobândeşti uşurinţa de a mânui condeiul.

Aşa se face că îi spuse sorei Bacon să mă silească să stau cu creta în mână ceasuri în şir; fireşte că n-am fost în stare să scriu nimic. Creta se făcea pulbere sau se umezea şi îmi aluneca din palma transpirată. Apoi doctorul se întorcea, vedea tăbliţa goală, se încrunta şi clătina din cap. Uneori sora Spiller era cu el.

— Chiar nu scrii acolo barem un cuvânt? îmi spunea ea. Şi toată ziua doctorii nu se gândesc decât cum să te vindece. O nerecunoscătoare, asta mi-eşti.

Când doctorul pleca, mă scutura bine. Iar când plângeam şi înjuram, mă scutura şi mai zdravăn. Putea să te sculture în aşa hal, că parcă îţi ieşeau dinţii din cap şi-ţi sunau ca fasolele. Putea să te sculture până îţi vărsai maţele.

— Aşa se scutură cojocul, le spunea atunci celorlalte, făcându-le cu ochiul.

Iar surorile râdeau. Le urau pe doamne. Mă urau şi pe mine. Atunci

când vorbeam după firea mea, credeau că voiam să le stârnesc. Ştiu că au răspândit vorba că mă bucuram de atenţie specială din partea doctorului Christie prefăcându-mă că sunt din lumea celor umili. Din pricina asta mă urau şi doamnele. Numai nebuna de domnişoara Wilson îmi mai arăta când şi când un pic de bunătate. O dată m-a văzut cum plâng cu tăbliţa în mână şi, când sora Bacon s-a întors cu spatele, a venit la mine şi mi-a scris numele — adică numele lui Maud. Însă, cu toate că îmi voia binele, aş fi vrut să n-o fi făcut, căci atunci când a venit doctorul Christie şi l-a văzut, a strigat zâmbitor:

— Bravo, doamnă Rivers! Suntem pe calea cea bună!

Iar a doua zi dimineaţă, când iarăşi n-am mai fost în stare să înşir decât nişte mâzgăleli fără noimă, fireşte că a crezut că-l prostesc în faţă.

— Nu-i mai îngădui să mănânce nimic, soră Bacon, până nu scrie iarăşi, spuse el grav.

Aşa că am tot scris *Susan, Susan.* Am scris asta de cincizeci de ori. Sora Bacon m-a pocnit. Sora Spiller m-a pocnit şi ea. Doctorul Christie a clătinat din cap. A zis că eram un caz mai grav decât crezuse şi că era nevoie să schimbe metoda. Mi-a dat să beau creozot: le-a pus pe surori să mă ţină, iar el îmi turna pe gât. Se gândea să aducă un vraci cu lipitori, ca să-mi lase sânge de la cap. Apoi în casă veni o doamnă nouă, care nu vorbea decât într-o limbă scornită — limba şerpilor, zicea ea. După aia a stat mai mereu cu ea, a înţepat-o cu ace, i-a spart pungi la ureche, a opărit-o cu apă clocotită, căutând prin tot felul de căi s-o sperie până uita de boală şi vorbea iarăşi englezeşte.

Din partea mea, putea s-o înţepe şi s-o opărească până nu mai putea. Mai că mă înecase creozotul. Mă speriau lipitorile. Iar dacă mă lăsa în pace, mi se părea că o să am mai multă vreme să-mi pun la cale fuga. Căci numai la asta mă gândeam pe atunci. S-a făcut şi luna iunie. Eu ajunsesem acolo prin mai. Însă aveam încă atâta viaţă-n mine încât să învăţ aşezarea casei şi să cercetez ferestrele şi uşile, căutându-le slăbiciunile, iar de fiecare dată când sora Bacon îşi scotea lanţul cu chei, mă uitam cu luare-aminte, ca să văd care la ce foloseşte. Am văzut că la încuietorile de la uşa odăii noastre şi la cele de pe coridor era o singură cheie, care le putea descuia pe toate. De-aş fi izbutit să şterpelesc o cheie de pe lanţul vreunei surori, aş fi putut să scap. Nu aveam nici o îndoială. Însă lanţurile alea erau groase, nu glumă, surorile îşi păzeau bine cheile, iar sora Bacon — care prinsese de veste că s-ar putea să urzesc ceva — şi le păzea mai bine ca oricine. Nu i le dădea decât lui Betty atunci când voia să-i aducă ceva din dulapul ei. După aceea le lua pe dată şi le vâra în buzunar.

Nu puteam s-o văd făcând asta ceva fără să mă treacă fiori de furie deznădăjduită. Părea prea de tot ca tocmai eu, din toţi oamenii de pe lumea asta, să fiu umilită şi ţinută atâta vreme sub cheie. O singură cheie amărâtă! Nici măcar nu era cine ştie ce cheie simandicoasă, ci una simplă, cu patru tăieturi drepte pe ea, una pe care, cu o cheie oarbă şi o pilă, eram încredinţată că o puteam face în mai puţin de-un minut. Mă gândeam la asta de o sută de ori pe zi. Mă gândeam la asta când mă spălam pe faţă şi când mâncam. Mă gândeam la asta când mă plimbam prin grădiniţă, când stăteam în salon, ascultând cum bălmăjesc şi bocesc doamnele, când zăceam în pat şi lampa sorei îmi ardea ochii. De mi-ar fi fost gândurile ciocane şi şperacle, mi-aş fi recăpătat de zece mii de ori libertatea. Însă gândurile îmi erau mai degrabă otrăvuri. Erau atât de multe, că mi se făcea rău.

Era un rău surd, nu ca groaza aceea ascuţită care mă cuprinsese şi mă nădusise în primele zile. Era un soi de jale furişă, care se strecura atât de domol şi se pierdea atât de bine în rânduielile casei — în culoarea pereţilor, în mirosul mâncării, în zgomotul bocetelor şi al urletelor —, că n-am prins de veste cum m-a luat decât mult prea târziu. Încă îi mai ziceam oricui vorbea cu mine că eram sănătoasă la cap, că ajunsesem acolo din greşeală, că nu eram Maud Rivers şi că trebuiau să-mi dea drumul pe dată, însă am zis-o de atâtea ori, că vorbele şi-au pierdut tăria, aşa cum se şterg monedele trecute prin prea multe mâini. Până la urmă, într-o zi, când mă plimbam cu o doamnă prin grădină, am spus-o iarăşi. Doamna m-a privit cu milă.

— Şi eu am crezut la fel pe vremuri, îmi spuse cu blândeţe, însă, vezi, teamă mi-e că eşti totuşi nebună, odată ce te afli aici. Toate avem câte o ciudăţenie. Uită-te numai în jur. Uită-te numai la tine.

Zâmbi, însă, ca şi mai înainte, cu un soi de milă. Apoi merse mai departe. Eu m-am oprit. Nici nu mai ştiam de când nu mă mai gândisem cum arătam, probabil, în ochii altora. Doctorul Christie nu îngăduia oglinzi, de teamă să nu fie sparte, iar acum mi se părea că ultima oară îmi văzusem chipul în casa doamnei Cream — oare acolo să fi fost? —, când Maud mă pusese să îmbrac rochia ei albastră — albastră să fi fost? Sau fusese cenuşie? — şi îmi ţinuse oglinjoara. Mi-am dus mâinile la ochi. Rochia era albastră, fără îndoială. Doar o purtam când m-au adus la balamuc! Mi-o luaseră, aşa cum îmi luaseră şi geanta mamei lui Maud, cu toate lucrurile din ea — periile, pieptenii, rufăria, papucii roşii de mătase —, iar de-atunci nu le mai văzusem. În loc de astea... M-am uitat la mine, la rochia de tartan şi la cizmele de cauciuc. Aproape mă învăţasem cu ele. Acum le-am văzut iarăşi cum erau de fapt şi mi-am dorit să le văd mai bine. Sora trimisă să ne vegheze stătea cu ochii închişi, picotind la soare, iar puţin mai în stânga ei era fereastra care

dădea spre salon. Era întunecată şi în ea se desluşeau, limpede ca într-o oglindă, doamnele care dădeau ocol grădinii mergând în şir. Una din ele se oprise şi-şi dusese mâna la faţă. Am clipit. A clipit şi ea. Eu eram.

Am pornit-o încet spre ea şi m-am privit îngrozită.

Arătam, cum spusese şi doamna, ca o lunatică. Părul îmi era tot cusut de cap, însă crescuse sau se desprinsese din aţe, iţindu-se în smocuri. Faţa îmi era albă, dar presărată cu pete, julituri şi vânătăi încă nevindecate. Ochii îmi erau umflaţi — de nesomn, pesemne —, iar pleoapele roşii. Trăsăturile mi se ascuţiseră din cale-afară. Gâtul mi-era subţire ca un băţ. Rochia de tartan atârna pe mine ca un sac. De sub guler se iţeau degetele de un alb murdar ale mănuşii lui Maud, pe care încă o mai purtam la inimă. Dacă te uitai bine la ea, zăreai şi urmele dinţilor.

M-am uitat vreun minut. M-am uitat şi m-am gândit cum, în copilărie, doamna Sucksby îmi spăla şi îmi pieptăna părul până când lucea. M-am gândit cum încălzea ea patul înainte să mă culce, ca să nu mă ia frigul. M-am gândit cum îmi punea deoparte cele mai fragede cărnuri, cum îmi netezea dinţii când mă tăiau şi cum îşi trecea mâinile peste braţele şi pe picioarele mele, ca să se încredinţeze că îmi cresc drepte. Mi-am amintit cât de bine m-a ocrotit în toţi anii vieţii mele. Plecasem la Briar ca să fac avere şi s-o împart cu ea. Acum nu mai aveam nici o avere. Mi-o furase Maud Lilly, schimbându-şi soarta cu a mea. Ea ar fi trebuit să se afle aici. Mă transformase în ea, iar ea zburda prin lume şi fiece oglindă în care se uita — la modistă, de pildă, când încerca rochii, la teatru sau în saloane, când mergea la dans —, fiece oglindă o arăta a fi tot ce nu eram eu — frumoasă, veselă, mândră, liberă...

Ar fi putut să mă apuce pandaliile. Pesemne că m-au şi apucat o clipă. Apoi mi-am văzut privirea şi m-am speriat de propriul meu chip. Am stat acolo, fără să ştiu ce să fac, până s-a trezit sora de pază, a venit la mine şi m-a înghiontit.

— Bine, mândro, îmi spuse el căscând. Pun rămăşag că şi călcâiele tale merită admirate. Ia arată-mi-le acu’.

Mă împinse înapoi, în mijlocul şirului rotitor. Eu mi-am plecat capul şi am mers, cu ochii la tivul rochiei, la cizme, la cizmele doamnei din faţă — la orice, numai să nu-mi ridic privirea spre fereastra salonului şi să-mi văd iarăşi ochii de nebună.

Asta socot că s-a întâmplat pe la sfârşitul lui iunie. Sau să fi fost ceva mai devreme. Era greu să-ţi dai seama ce dată era. Era greu să-ţi dai seama şi ce zi era. Nu ştiai că trecuse o săptămână decât atunci când, în loc să zaci toată dimineaţa în pat, te puneau să stai în picioare în salon şi să-l asculţi pe doctorul Christie citind rugăciuni. Aşa aflai că e

duminică. Poate că s-ar fi cuvenit să-mi fac undeva un semn, ca puşcăriaşii, când venea duminica, însă, bineînţeles, săptămâni în şir mi s-a părut că n-are rost să fac una ca asta, căci în fiecare duminică îmi spuneam că, până o să vină următoarea, eu oricum o să ies. Apoi am început să mă zăpăcesc. Mi se părea că unele săptămâni aveau două-trei duminici. Altele păreau să n-aibă nici una. Singurul lucru pe care îl ştiam fără greş era că primăvara se preschimbase în vară, căci zilele se lungiseră, soarele începuse să ardă, iar casa se încinsese ca un cuptor.

Îmi amintesc arşiţa aproape mai bine decât orice altceva. Atât era de-ajuns ca să te înnebunească. Aerul din odăile noastre, de pildă, era ca o supă fierbinte. Cred că vreo două doamne chiar au murit pentru că au respirat aerul acela — deşi, fireşte, fiind medici, doctorul Graves şi doctorul Christie au putut să pună morţile lor pe seama unor crize. Le-am auzit pe surori vorbind despre asta. Se făceau tot mai arţăgoase pe măsură ce zilele deveneau tot mai calde. Se plângeau că le doare capul şi le trec toate apele. Se plângeau de rochiile lor.

— De ce să stau aici, cu ochii pe voi, toată în lână, spuneau ele în vreme ce ne trăgeau şi ne smuceau, când aş putea fi la azilul Tunbridge, unde surorile poartă poplin?

Însă, aşa cum ştiam toate, adevărul era că nici un alt balamuc nu le-ar fi primit. Iar ele, oricum, n-ar fi plecat. Prea le era bine unde erau. Toată ziua se plângeau ce bătăi de cap le dau doamnele lor, cum uneltesc mereu împotriva lor şi-şi tot arătau vânătăile, însă fireşte că doamnele erau prea ameţite şi nefericite ca să unelteasca şi toate bătăile de cap le pricinuiau tot surorile, atunci când le venea chef de niscaiva distracţii. În rest, munca lor era cea mai uşoară din câte se pot închipui, căci ne culcau la şapte seara — ne dădeau doctoriile alea, ca să adormim — şi apoi stăteau până-n miez de noapte şi citeau ziare şi cărţi, prăjeau pâine, pregăteau cacao, brodau, fluierau, trăgeau pârţuri, stăteau la uşi şi se strigau una pe alta, ba chiar se strecurau în odăile altora când erau peste măsură de plictisite şi îşi lăsau doamnele încuiate şi nepăzite.

Iar dimineaţa, după ce doctorul Christie îşi termina turul, îşi scoteau bonetele, îşi desfăceau pieptănăturile, îşi lăsau în jos ciorapii şi îşi săltau poalele rochiilor. Apoi ne dădeau ziare şi ne puneau să stăm lângă ele şi să le facem vânt, ca să le răcorim picioarele lor groase şi albe.

Sau, oricum, aşa făcea sora Bacon. Ea se plângea de căldură mai rău decât toate, asta din pricina mâinilor, care o furnicau. O punea pe Betty să-i frece degetele cu unsoare de zece ori pe zi. Uneori ţipa. Iar când vremea s-a încălzit peste măsură, şi-a pus două vase de porţelan lângă pat şi dormea cu mâinile în apă. Atunci avea tot soiul de vise.

— E prea alunecos! ţipă ea într-una din nopţi.

Apoi bălmăji:

— Uite, acuma l-am scăpat...

Şi eu visam. Mi se părea că visez de câte ori închideam ochii. Visam, aşa cum bănuiţi, poate, că sunt în Lant Street, în Borough, acasă. Îi visam pe domnul Ibbs şi pe doamna Sucksby. Erau însă vise dureroase şi adesea mă trezeam plângând. Când şi când visam balamucul. Visam că m-am deşteptat şi că îmi încep ziua. Apoi mă trezeam de-adevăratelea şi ziua de-abia începea — şi totuşi semăna atât de tare cu ziua pe care o visasem, încât se putea la fel de bine să le fi visat pe amândouă. Asemenea vise mă năuceau.

Cele mai rele din toate erau însă visele pe care am început să le am pe măsură ce săptămânile se scurgeau şi nopţile se făceau tot mai calde, iar eu eram din ce în ce mai ameţită. Erau vise despre Briar. Şi despre Maud.

Căci nu o visam aşa cum ştiam că e cu adevărat — o viperă şi o borfaşă. Nu-l visam niciodată pe Domnu. Visam doar că eram iarăşi în casa unchiului lui Maud, iar eu eram slujnica ei. Visam că mergeam la mormântul mamei ei sau stăteam pe malul fluviului. Visam că o îmbrac şi o pieptăn. Visam — doar nu eşti vinovat pentru visele tale, aşa-i? —, visam că o iubesc. Ştiam că o urăsc. Ştiam că voiam s-o omor. Însă uneori mă trezeam noaptea şi nu mai ştiam. Deschideam ochii şi priveam în jur, iar în odaie era atât de cald, încât toată lumea se tot sucea şi se foia în pat. Vedeam piciorul dolofan şi dezvelit al lui Betty, faţa asudată a sorei Bacon, braţul domnişoarei Wilson. Doamna Price îşi întindea părul pe pernă, aşa cum făcuse Maud pe vremuri, iar eu, pe jumătate adormită, o priveam şi uitam cu desăvârşire săptămânile care trecuseră de la sfârşitul lui aprilie. Uitam fuga de la Briar, uitam nunta în biserica neagră, de cremene, uitam zilele petrecute la doamna Cream, drumul spre balamuc şi îngrozitoarea înşelăciune. Uitam că-mi pusesem în gând să fug şi ce plănuisem să fac după aceea. Mă întrebam numai, cuprinsă de un soi de panică: *Unde e? Unde e*?, iar apoi îmi ziceam, străbătută de un val de uşurare: *Uite-o...* Închideam iarăşi ochii, iar într-o clipă nu mai eram în patul meu, ci în al ei. Perdelele baldachinului erau trase, iar ea stătea lângă mine. Îi simţeam răsuflarea. „Ce noapte apăsătoare!“ spunea Maud cu glasul ei blând. Apoi: „Mi-e teamă! Mi-e teamă...!“ „Nu te speria”, îi răspundeam eu de fiecare dată. „Vai, nu te speria!“ Iar în clipa aceea visul mi se risipea şi mă deşteptam. Mă deşteptam cuprinsă de un soi de spaimă, gândindu-mă că, asemenea sorei Bacon, poate că spusesem şi eu cu glas tare vorbele acelea — sau suspinasem, sau tremurasem. Apoi rămâneam trează, chinuită de o ruşine cumplită. Căci o uram! O uram...! Şi totuşi

ştiam că de fiecare dată îmi doream în taină ca visul să ajungă până la sfârşit.

Am început să mă tem că o să umblu în somn. Dacă încercam s-o sărut pe doamna Price sau pe Betty? Însă, când încercam să rămân trează, mă zăpăceam. Îmi închipuiam lucruri îngrozitoare. Asemenea nopţi erau tare ciudate. Căci, deşi căldura ne amorţea pe toate, când şi când stârnea crize în rândul doamnelor — chiar şi al acelora liniştite şi supuse. Frământarea din jur ajungea până la noi în pat: ţipete, clopoţei scuturaţi, zgomotul de tălpi lipăit în goană. Despica noaptea încinsă şi mută asemeni unui trăsnet şi, cu toate că ştiai de fiecare dată ce se întâmplă, totuşi zgomotele răsunau tare ciudat. Uneori o doamnă o stârnea pe alta, iar atunci stăteai în patul tău şi te întrebai dacă nu te vor stârni şi pe tine şi parcă simţeai deja cum eşti gata să o iei razna şi începeai să asuzi, să zvâcneşti, poate. Vai, erau nopţi de groază! Uneori Betty se punea pe gemut. Doamna Price începea să bocească. Atunci sora Bacon se ridica.

— Linişte! Linişte! striga ea.

Deschidea uşa, scotea capul şi asculta. Apoi ţipetele încetau, iar zgomotul de paşi se topea.

— Au luat-o, spunea. Acum or s-o căptuşească sau or s-o afunde?

Auzind ultimul cuvânt, *afunde,* Betty gemea iarăşi, iar doamna Price şi chiar şi domnişoara Wilson se înfiorau şi îşi ascundeau capetele. Nu ştiam de ce. Era un cuvânt ciudat şi nimeni nu voia să mi-l desluşească. Îmi închipuiam doar că pesemne te pompau ca pe o scurgere, cu o pompă de desfundat neagră, de cauciuc. Era un gând atât de oribil, încât în scurt timp, de câte ori sora Bacon spunea asta, mă apuca şi pe mine tremuratul.

— Nu ştiu de ce vă tot bâţâiţi atâta, ne spunea ea răutăcioasă, întorcându-se în pat. Doar nu au apucat-o pandaliile pe nici una din voi.

Însă o dată chiar asta s-a întâmplat. Ne-a trezit zgomotul cuiva care se îneca şi am găsit-o pe doamna Price cea tristă pe podea, lângă patul ei, muşcându-şi degetele atât de tare, că-i dăduse sângele. Sora Bacon se duse să sune din clopoţel, iar bărbaţii şi doctorul Christie veniră în fugă. O legară pe doamna Price şi o duseră sus, iar după un ceas, când o aduseră, rochia şi părul îi şiroiau de apă, iar ea părea pe jumătate înecată. Atunci am aflat că să fii afundat însemna să ţi se dea drumul într-o vană cu apă. Asta m-a mai mângâiat, căci mi s-a părut că o baie nu era nici pe departe la fel de rea ca o golire cu pompa...

Pe-atunci nu ştiam încă nimic, nimic, nimic.

Apoi s-a întâmplat ceva. A venit o zi — cea mai dogoritoare, cred, din toată vara aceea înăbuşitoare — şi am aflat că era ziua de naştere a sorei Bacon. Seara a chemat în taină nişte surori în odaia noastră, ca să

petreacă. Surorile mai făceau uneori asemenea lucruri, aşa cum cred că am zis. Nu aveau voie s-o facă şi nouă ne era mai greu decât oricând să adormim cu sporovăială lor. Însă n-am fi îndrăznit în veci să ne plângem unui doctor, căci atunci surorile ar fi spus că ni se năzărise şi după aceea ne-ar fi lovit. Ne porunceau să nu facem nici o mişcare, iar ele jucau cărţi sau domino, beau limonadă şi, uneori, bere.

În seara cu pricina beau bere, dacă tot era ziua sorei Bacon, şi, cum era zăpuşeală, au întrecut măsura şi s-au îmbătat. Eu stăteam cu cearşaful tras până la nas, însă ţineam ochii întredeschişi. Nu îndrăzneam să adorm câtă vreme erau ele în odaie, de teamă să n-o visez iarăşi pe Maud, căci mă apucase ceva ce aţi putea numi — sau bănuiesc că doctorul Christie ar putea numi — o teamă morbidă de a nu mă da de gol. În afară de asta, m-am gândit că ar trebui să rămân trează, în caz că surorile beau până nu mai ştiu de ele, fiindcă atunci aş putea să mă scol şi să le fur cheile...

Însă nu s-a întâmplat aşa. În schimb, s-au însufleţit şi s-au înroşit la faţă. Au vorbit din ce în ce mai tare, iar odaia s-a încins tot mai rău. Cred că din când în când mai picoteam. Glasurile lor ajungeau până la mine asemeni vocilor îndepărtate şi dogite pe care le auzi în vis. Apoi, tot din vreme-n vreme, una din ele striga ceva sau pufnea în râs, celelalte o potoleau, apoi pufneau şi ele în râs. Atunci îmi reveneam în simţiri, cu o zvâcnire de groază. Într-un sfârşit m-am uitat la feţele lor bucălate, asudate şi înroşite şi la gurile lor umede şi căscate şi mi-am dorit să am în clipa aia o puşcă şi să le omor pe toate. Se lăudau cu doamnele pe care le chinuiseră de curând şi povesteau cu mândrie ce le făcuseră. Apoi s-au apucat să-şi măsoare forţa mâinilor. Îşi puneau mâinile una lângă alta, cu palmele lipite, ca să vadă cine le are mai mari. După aceea una din ele îşi arătă braţul.

— Ia arată-ni-l pe-al tău, Belinda! ţipă una.

Belinda era sora Bacon. Toate aveau nume drăgălaşe. Ţi le şi închipuiai pe mamele lor privindu-le pe când erau în faşă şi visând că or să ajungă balerine.

— Haide, arată-ni-l.

Sora Bacon făcu pe modesta. Apoi îşi suflecă mâneca. Avea un braţ gros, ca de salahor din port, numai că era alb. Când şi l-a îndoit, s-a umflat.

— Ăsta-i muşchi irlandez, zise ea. Dinspre partea bunicii.

Celelalte surori i l-au pipăit şi au fluierat. Apoi una a zis:

— Păi, cu un braţ ca ăsta mai că poţi să te întreci cu sora Flew. Sora Flew era o femeie cu ochi zbanghii, care-şi avea odaia la etajul de jos. Se spunea că fusese intendentă într-o puşcărie. Sora Bacon se aprinse la faţă.

— Să mă întrec? întrebă ea. Tare-aş vrea să-i văd braţul lângă al meu, atâta tot. Am vedea noi atuncea al cui e mai mare, întrecere? Mă întrec cu ea la orice oră!

Glasul ei le deşteptă pe Betty şi pe doamna Price. Sora Bacon se uită şi le văzu mişcându-se.

— Culcaţi-vă la loc! le porunci.

Pe mine nu m-a văzut cum mă uitam la ea cu ochii întredeschişi şi îi uram să crape cât mai iute. Îşi arătă iarăşi braţul, încordându-şi din nou muşchii.

— O întrecere pe cinste, mormăi.

Îi făcu semn din cap unei surori:

— Du-te şi adu-o pe sora Flew aici. Atunci o să vedem noi. Margaretta, fă rost de o sfoară.

Surorile se ridicară, se clătinară şi se bălăbăniră niţel, apoi plecară. Prima se întoarse îndată cu sora Flew, sora Spiller şi sora cea oacheşă care o ajutase să mă dezbrace în prima zi. Băuseră toate cot la cot jos. Sora Spiller se uită în jur, cu mâinile în şolduri şi zise:

— Ehei, de v-ar vedea doctorul Christie!

Scoase un râgâit.

— Care-i treaba cu braţele?

Şi-l suflecă pe al său. Sora Flew şi sora cea oacheşă făcură la fel. Cealaltă soră se întoarse cu o panglică şi o riglă şi, pe rând, se apucară să-şi măsoare muşchii. Mă uitam la ele în felul în care ar privi un om nişte spiriduşi într-o pădure întunecată, nevenindu-i să-şi creadă ochilor, căci stăteau în cerc, îşi treceau lampa de la una la alta, ca să-şi lumineze braţele, răspândind o lumină ciudată şi aruncând umbre nefireşti, iar după toată berea, zăpuşeala şi tumultul întrecerii, parcă se clătinau şi ţopăiau.

— Cinşpe! ţipară, ridicând glasul.

Apoi:

— Şaişpe!... Şapteşpe!... Optşpe jumate!... Nouăşpe! Te-a luat sora Flew!

Rupseră cercul şi lăsară lampa, aşezându-se greoi şi ciondănindu-se. Dintr-odată nu mai aduceau cu nişte spiriduşi, ci mai degrabă cu nişte marinari. Mai că te aşteptai să aibă tatuaje. Sora Bacon se întunecase la faţă din cale-afară.

— Dacă e să ne luăm după braţe, zise ea îmbufnată, bine, o las pe sora Flew să câştige de data asta, deşi eu zic că osânza nu s-ar cuveni să se pună la socoteală laolaltă cu muşchii.

Îşi frecă mâinile de mijloc.

— Dar cum rămâne cu greutatea? zise apoi, înălţându-şi bărbia. Care de-aici se socoteşte mai grea ca mine?

Pe dată se ridicară vreo două-trei pe lângă ea şi ziseră că ele. Celelalte încercară să le salte de la podea, ca s-o dovedească. Una se prăbuşi.

— Nu merge aşa, spuseră ele. Atâta vă bâţâiţi, că nu putem să ne dăm seama. Trebuie să facem altfel. Ce-ar fi să vă urcaţi pe un scaun şi să săriţi? O să vedem sub care din voi scârţâie mai tare podeaua.

— Cum ar fi să săriţi pe Betty? spuse râzând sora cea oacheşă. Să vedem sub care din voi scârţâie *ea* mai dihai.

— Să vedem sub care chiţăie mai dihai!

Se uitară spre patul lui Betty. Auzindu-şi numele, Betty deschisese ochii. Acum îi închise şi se puse pe tremurat.

Sora Spiller fornăi.

— S-ar apuca să chiţăie sub Belinda de câte ori sare, spuse ea. N-o alegeţi pe ea! Nu-i drept. Hai s-o alegem pe bătrâna domnişoară Wilson.

— Ar chiţăi, nu glumă!

— Sau pe doamna Price.

— Asta s-ar pune pe plâns. Plânsu’ n-are…

— Atunci s-o alegem pe *Maud!*

Asta a zis-o una din ele, dar nu ştiu cine şi, măcar că până atunci hohotiseră toate, acum le-a pierit râsul. Apoi sora Spiller vorbi.

— Daţi încoa’ un scaun, să ne urcăm pe el, am auzit-o spunând.

— Staţi aşa! Staţi aşa! ţipă o altă soră. Ce vă închipuiţi? Nu puteţi să săriţi pe ea! O să moară.

Aici se opri, ca pentru a se şterge la gură.

— Mai bine întindeţi-vă pe ea, încheie femeia.

Şi, când am auzit una ca asta, mi-am dat deoparte aşternutul de pe faţă şi am deschis bine ochii. Poate n-ar fi trebuit să fac asta tocmai atunci. Poate că, la urma urmei, doar făceau haz de mine, atâta tot. Însă am dat deoparte aşternutul şi m-au văzut cum mă uit. Atunci s-au pus toate iarăşi pe râs şi s-au năpustit peste mine. Au smuls păturile de pe mine şi mi-au luat perna de sub cap. Două din ele îmi apăsară picioarele, iar alte două mă apucară de braţe. Au făcut totul cât ai clipi din ochi. Erau asemenea unei fiare mătăhăloase, încinse şi asudate, cu cincizeci de capete, cu cincizeci de guri gâfâitoare şi cu o sută de mâini. Când m-am zbătut, m-au ciupit.

— Daţi-mi pace! le-am strigat.

— Tacă-ţi gura! mi-au răspuns. Nu-ţi facem nici un rău. Vrem doar să vedem care e mai grea: sora Bacon, sora Spiller sau sora Flew? Vrem numa’ să vedem sub care chiţăi mai tare. Eşti gata?

— Daţi-vă jos de pe mine! Daţi-vă de pe mine! O să-i spun la doctoru’ Christie!

Cineva mă pocni peste faţă. Altcineva îmi smuci piciorul.

— Mofturoasă mică, ziseră ele. Bun, care se urcă prima?

— Eu, am auzit-o pe sora Flew, iar celelalte se dădură un pic mai în spate, ca să-i facă loc.

Sora îşi netezi rochia.

— O ţineţi bine? întrebă.

— O ţinem.

— Bun. Ţineţi-o să nu se zbată.

Apoi traseră zdravăn de mine, de parc-aş fi fost un cearşaf ud şi ele se pregăteau să mă stoarcă. Nici nu se cade să povestesc ce-mi trecea prin cap în clipa aceea. Eram încredinţată că or să-mi smulgă mâinile şi picioarele. Eram încredinţată că or să-mi frângă oasele. Am început să urlu, iar ele m-au pocnit din nou peste faţă şi m-au smucit, aşa că am amuţit. Apoi sora Flew s-a urcat pe pat şi, săltându-şi poalele, a îngenuncheat peste mine. Patul scoase un scârţâit. Sora îşi frecă mâinile, pironindu-mă cu ochii ei zbanghii.

— Cadee! spuse, dând să se arunce pe mine.

Însă nu s-a mai aruncat, cu toate că m-am strâmbat şi am tras aer în piept, ca să mă pregătesc. O opri sora Bacon.

— Nu te azvârli, spuse ea. Nu-i drept să ne azvârlim. Ori te întinzi binişor, ori o lăsăm baltă cu totul.

Aşa că sora Flew se dădu înapoi, apoi se aplecă încet, sprijinindu-se în mâini şi genunchi, şi se lăsă pe mine până ce mă apăsă cu toată greutatea. Sub apăsarea ei, aerul pe care îl trăsesem în piept ţâşni afară. Cred că, dacă aş fi stat la podea şi nu pe un pat, m-ar fi omorât. Ochii, nasul şi gura prinseră a-mi curge.

— Vă rog...! am zis.

— Se roagă! spuse sora cea oacheşă. Asta înseamnă cinci puncte pentru sora Flew!

Atunci m-au ţinut ceva mai blând. Sora Flew m-a pupat pe obraz şi s-a dat jos de pe mine. Am văzut-o cum îşi ridică mâinile deasupra capului, ca un boxer victorios. Am răsuflat din greu, m-am înecat şi am tuşit. Apoi au tras iarăşi zdravăn de mine, căci îi venise rândul sorei Spiller. A fost mai rău decât cu sora Flew. Nu era mai grea, ci mai stângace, căci s-a întins cu mădularele, genunchii, coatele şi şoldurile peste ale mele, apăsându-mă cumplit, şi purta un corset ţeapăn, cu margini care parcă mă tăiau ca un ferăstrău. Îşi dăduse părul cu ulei şi mirosea a rânced, iar răsuflarea îi răsuna ca tunetul în urechea mea.

— Haide, căţea prăpădită, cântă odată! îmi spuse.

Însă şi atunci îmi mai rămăsese mândria mea. Mi-am încleştat fălcile şi n-am scos un sunet, oricât de tare s-a împins în mine. Până la urmă surorile strigară:

— Vai, ce păcat! Sora Spiller nu se-alege cu nici un punct!

Iar atunci sora Spiller îşi mai frecă o dată genunchii de ai mei, înjură şi se ridică. Mi-am săltat capul de pe saltea. Îmi ţâşnea apă din ochi, însă dincolo de cercul surorilor le zăream pe Betty, pe domnişoara Wilson şi pe doamna Price privind şi tremurând, deşi se prefăceau că dorm. Se temeau să nu păţească şi ele ceva. Nu le învinuiesc. Mi-am lăsat capul înapoi şi mi-am încleştat iarăşi fălcile. Acum venea sora Bacon. Era încă aprinsă la faţă, iar mâinile îi erau atât de roşii faţă de albeaţa braţelor, că părea să poarte mănuşi.

Se aşeză călare peste mine, cum făcuse şi sora Flew, şi-şi întinse bine degetele.

— Ei, Maud, îmi spuse ea.

Îmi apucă poalele cămăşii, trăgându-le şi aranjându-le frumos. Mă bătu pe picior.

— Haida, domnişoară Fârlifus! Cine-i fata mea cuminte?

Apoi se lăsă pe mine. Se lăsă mai iute decât celelalte, iar izbitura şi greutatea ei se dovediră cumplite. Am ţipat, iar surorile au bătut din palme.

— Zece puncte! strigară.

Sora Bacon râse. Îi simţeam tremurul hohotelor ca pe un făcăleţ, aşa că am închis tare ochii şi am ţipat şi mai rău. Atunci ea a mai tremurat o dată, dinadins. Surorile chiuiră. Iar după aceea sora Bacon făcu următorul lucru: se ridică în mâini, aşa încât faţa îi era deasupra mea, însă sânii, burta şi picioarele şi le ţinu în continuare apăsate pe mine, după care începu să-şi mişte şoldurile. Şi le mişca într-un fel anume. Ochii mi se deschiseră dintr-odată. Sora Bacon îmi rânji deşănţat.

— Îţi place, aşa-i? mă întrebă, mişcându-se mai departe. Nu? Noi am auzit că îţi plăcea.

Surorile se tăvăleau pe jos de râs. Hohoteau, iar pe feţele lor, când se uitau la mine, am văzut expresia aceea răutăcioasă pe care o mai zărisem, dar nu o înţelesesem. Acum am priceput-o, fireşte, şi am ghicit pe loc ce-i spusese, pesemne, Maud doctorului Christie pe vremea când stăteam la doamna Cream. Gândul că spusese aşa ceva — că o spusese de faţă cu Domnu, ca dovadă că sunt nebună — mă izbi drept în inimă. Mai încasasem multe asemenea lovituri de când plecasem de la Briar, însă aceasta din urmă părea cea mai cumplită din toate. Parcă aveam praf de puşcă în mine şi tocmai mă atinsese o flacără. Am început să mă zbat şi să urlu.

— Dă-te de pe mine! i-am urlat. Dă-te de pe mine! Dă-te de pe mine! Dă-te de pe mine!

Sora Bacon mă simţi cum mă zbucium şi-i pieri râsul. Îşi împinse iarăşi — şi mai tare — şoldurile în mine. I-am văzut chipul roşu şi încins

în faţa ochilor şi am pocnit-o cu capul. Nasul îi trosni. Scoase un ţipăt. Pe obraz începu să-mi picure sânge.

Apoi nu prea mai ştiu ce s-a întâmplat. Pesemne că surorile care mă ţineau mi-au dat drumul, însă cred că m-am zbătut şi am urlat mai departe, de parcă încă mă mai trăgeau. Sora Bacon s-a rostogolit de pe mine şi cred că una din surori — probabil sora Spiller — m-a lovit. Însă tot nu mi-am revenit. Parcă ţin minte că Betty s-a pus pe răcnit şi că alte doamne, din odăile învecinate, ne-au purtat mai departe ţipetele şi urletele. Cred că surorile au fugit.

— Luaţi sticlele şi cănile astea! am auzit-o pe una în vreme ce îşi lua tălpăşiţa laolaltă cu celelalte.

Apoi pesemne că s-a speriat careva şi a tras de un mâner de pe hol, căci se auzi un clopoţel. Sunetul aduse bărbaţii şi, după puţină vreme, pe doctorul Christie. Îşi trăgea haina pe el. Mă văzu cum mă zvârcolesc şi dau din picioare pe pat, plină de sângele care-i cursese sorei Bacon din nas.

— Are o criză! ţipă el. Una gravă de tot. Dumnezeule mare, ce-a stârnit-o în halul ăsta?

Sora Bacon nu-i răspunse. Îşi ţinea mâna la faţă, însă ochii ei mă pironeau.

— Ce s-a întâmplat? întrebă iarăşi doctorul Christie. A visat?

— A visat, răspunse ea, apoi se uită la doctor şi parcă învie. Vai, dom’ doctor Christie, urmă ea. Spunea numele unei doamne şi se tot mişca în somn!

Când am auzit-o, m-am pus iarăşi pe urlat.

— Aşa deci, spuse doctorul Christie. Ştim cum se tratează asemenea crize. Bărbaţii şi sora Spiller! Afundare în apă rece! Treizeci de minute.

Bărbaţii mă apucară de braţe şi mă ridicară. Atât de tare mă striviseră surorile, că acuma, când mă puseră pe picioare, mi se părea că plutesc. De fapt m-au târât. A doua zi am văzut că mi se juliseră degetele de la picioare. Însă acum nu-mi mai amintesc cum am ajuns de la etaj în încăperea de sub pământ. Nu ţin minte când am trecut de uşa odăii căptuşite, iar apoi pe coridorul acela întunecat, până în odaia unde ţineau vana. Ţin minte vuietul robinetelor şi răceala dalelor sub tălpi — însă cumva nedesluşit. Ce ţin minte cel mai limpede e cadrul de lemn de care m-au legat de mâini şi de picioare, apoi cum scârţâia în vreme ce-l ridicau cu scripeţii şi îl aninau deasupra apei ori cum se legăna când mă chinuiam să-mi eliberez mâinile din curele.

După aia îmi amintesc cum m-am prăbuşit când au lăsat roata să se învârtă. Cum m-am hurducat când au apucat iar de frânghii. Cum a năvălit peste mine apa rece ca gheaţa, înghiţindu-mi faţa, şi cum mi-a astupat gura şi nasul când am încercat să răsuflu. Cum simţeam că o

trag în piept când mă înecam şi tuşeam.

Am crezut că mă spânzuraseră.

Am crezut c-am murit. Apoi m-au săltat şi mi-au mai dat drumul o dată. Un minut ridicarea, un minut afundarea. Cincisprezece afundări cu totul. Cincisprezece ridicări. De cincisprezece ori au tras de frânghia vieţii mele, mai s-o rupă.

După aceea nu-mi mai amintesc nimic.

Până la urmă, puteau la fel de bine să mă fi omorât de-adevăratelea. Am zăcut în întuneric. Nu am visat. Nu am gândit. Nu puteai spune că eram eu acolo, căci nu eram nimeni. Poate că nicicând după aceea nu am mai fost cine eram. Căci la deşteptare totul se schimbase. M-au îmbrăcat iarăşi în vechea mea rochie, mi-au dat vechile mele cizme şi apoi m-au dus înapoi în odaia mea, iar eu i-am urmat ca un mieluşel. Eram plină de vânătăi şi julituri, însă de-abia le simţeam. Nu am plâns. Am stat fără să mă uit la nimic, aidoma celorlalte doamne. Se vorbea că or să-mi pună brăţări de pânză întărită, în caz că mă mai apucă vreo criză, însă eram atât de liniştită, că au lăsat-o baltă. Sora Bacon vorbi cu doctorul Christie în numele meu. Avea ochiul învineţit de la lovitura mea de cap şi mi-am închipuit că o să mă ia la scărmănat când o să mă prindă singură. Cred că de-ar fi făcut-o, aş fi încasat loviturile fără să crâcnesc. Însă şi ea părea schimbată, ca tot restul. Se uita ciudat la mine, iar în seara aceea, când m-am culcat şi celelalte doamne au închis ochii, mi-a întâlnit privirea.

— Toate bune? mă întrebă ea încet.

Se uită repede spre celelalte paturi, apoi iarăşi la mine:

— N-ai păţit nimic, nu, Maud? continuă apoi. Ne-am distrat numa’, aşa-i? Tre’ să ne mai şi distrăm, nu? Să nu înnebunim...

Mi-am întors faţa de la ea. Cred că totuşi încă mă mai urmărea. Nu-mi păsa. Acum nu-mi mai păsa de nimic. Nu-mi pierdusem curajul şi avântul atâta vreme... Tot aşteptasem un prilej să evadez. Şi nu ajunsesem nicăieri. Dintr-odată îmi aminteam tot mai nedesluşit de doamna Sucksby şi de domnul Ibbs, de Domnu şi chiar de Maud. Parcă mi se umpluse mintea de fum sau avea o perdea tremurătoare de-a curmezişul. Când încercam să umblu în gând pe străzile din Borough, îmi dădeam seama că mă rătăceam. Nimeni altcineva din casă nu mai cunoştea străzile acelea. Dacă discutau despre Londra, doamnele vorbeau de vreun loc pe care îl ştiau din tinereţe, un loc din societate atât de diferit de oraşul pe care-l cunoşteam eu, că la fel de bine putea fi şi Bombay. Nimeni nu-mi spunea pe numele adevărat. Am început să răspund la numele de Maud şi doamna Rivers. Pesemne că uneori mi se părea că eram Maud, dacă o spuneau atâţia oameni. Iar alteori chiar mi

se părea că visez, şi nu propriile mele vise, ci pe ale ei. Sau, tot aşa, îmi aminteam lucruri întâmplate la Briar, lucruri pe care le povestise sau le făcuse ea, şi mi se părea că le povestisem sau le făcusem eu.

Surorile — în afară de sora Bacon — se purtau mai aspru ca oricând după noaptea în care mă afundaseră. Însă m-am învăţat să fiu mereu scuturată, bruftuluită şi pălmuită. M-am învăţat să văd cum sunt bruftuluite şi alte doamne. M-am învăţat cu tot. M-am învăţat cu patul, cu lampa care-mi bătea în ochi, cu domnişoara Wilson şi doamna Price, cu Betty şi cu doctorul Christie. Acum nu aş fi avut nimic împotrivă nici dacă îmi punea lipitori. Însă n-a adus nici una. Spunea că, odată ce recunoşteam că mă cheamă Maud, asta arăta nu că eram pe drumul cel bun, ci că boala mea urma o altă cale şi avea să se întoarcă. Până atunci n-avea rost să încerce să mă vindece. Aşa că nici n-a mai făcut vreo încercare. Am auzit însă că de fapt renunţase cu totul la tratamente, căci o vindecase aşa de bine pe doamna care vorbea ca şerpii, încât mama ei o luase acasă şi din pricina asta, başca aceea că unele doamne muriseră, casa îşi micşorase câştigurile. Acum, dimineaţa, îmi pipăia pulsul şi se uita în gura mea, apoi trecea mai departe. De când aerul devenise atât de închis şi de puturos, nu stătea mai deloc prin odăi. Noi fireşte că ne petreceam mai toată vremea înăuntru, dar până şi cu asta m-am obişnuit.

Dumnezeu ştie cu ce altceva m-aş mai fi obişnuit. Dumnezeu ştie cât m-ar mai fi ţinut în casa aceea — poate ani în şir. Poate cât o ţinuseră şi pe sărmana domnişoară Wilson, căci poate şi ea fusese la fel de sănătoasă la cap ca şi mine când o vârâse fratele ei la balamuc. Şi azi aş fi putut să fiu tot acolo. Încă mă mai gândesc uneori la asta şi mă trec fiorii. Aş fi putut să nu mai ies în veci, iar atunci doamna Sucksby, domnul Ibbs, Domnu şi Maud... ce s-ar fi ales de ei acum?

Şi la asta mă gândesc.

Însă am ieşit. De vină e destinul. Destinul e orb şi ciudate îi sunt căile. Destinul a trimis-o pe Elena din Troia la greci, nu-i aşa? Şi pe prinţul cel fermecător la Frumoasa Adormită. El m-a ţinut prizonieră în ospiciul doctorului Christie aproape toată vara. Apoi ascultaţi pe cine mi-a trimis.

S-a întâmplat, cred, la cinci sau şase săptămâni după ce mă afundaseră — cândva prin iulie. Gândiţi-vă cât mă tâmpisem până atunci. Era tot cald şi începuserăm să dormim în toate ceasurile zilei. Dormeam dimineaţa, în aşteptarea clopoţelului de prânz, iar după-amiaza vedeai peste tot în salon doamne care picoteau, bălăbănindu-şi capetele, cu balele curgându-le pe gulere. Altceva n-aveai ce face. N-aveai pentru ce să rămâi treaz. Îţi treceai vremea dormind. Eu

dormeam la fel de mult ca şi celelalte. Dormeam atât de mult, că, atunci când sora Spiller veni în odaia noastră într-o dimineaţă şi spuse „Maud Rivers, trebuie să vii cu mine, ai un vizitator”, au fost nevoiţi să mă trezească şi să-mi mai spună o dată, iar când mi-au spus, n-am ştiut ce voia să însemne aşa ceva.

— Un vizitator?

Sora Spiller îşi încrucişă braţele.

— Atunci nu-l vrei? Să-l trimit acasă?

Se uită la sora Bacon, care tot îşi mai freca încheieturile degetelor, strâmbându-se.

— Te chinuie? o întrebă.

— Parcă m-ar înţepa nişte scorpioni, soră Spiller.

Sora Spiller ţâţâi. Am întrebat iarăşi:

— Un vizitator? La mine?

Sora Spiller căscă.

— La doamna Rivers, cum ar veni. Azi eşti doamna Rivers sau nu?

Nu ştiam. Însă m-am ridicat, cu picioarele tremurânde, simţind că mi se scurge sângele din inimă, căci, dacă era un bărbat, atunci, mă gândeam eu, indiferent de-aş fi fost Maud, Sue sau oricine altcineva, nu putea să fie decât Domnu. Lumea mea era acum într-atât de mică, încât nu ştiam decât că mi se făcuse un rău şi că el mi-l făcuse. M-am uitat la domnişoara Wilson. Parcă îmi aminteam că îi spusesem cu trei luni în urmă că, dacă venea Domnu, o să-l omor. La vremea aceea vorbisem serios. Acuma gândul că îl voi vedea la faţă era atât de neaşteptat, încât mă îngreţoşa.

Sora Spiller mă văzu cum şovăi.

— Haide, îmi zise, dacă ai de gând să vii! Lasă părul.

Căci îmi dusesem mâna la cap.

— Îţi zic eu, cu cât te crede mai nebună, cu atât mai bine. Aşa scapă de-o dezamăgire, nu?

Se uită la sora Bacon. Apoi mă îndemnă iarăşi:

— Hai odată!

Am zvâcnit şi m-am împleticit pe coridor, apoi în jos pe scări.

Era miercuri. Era mâna destinului la mijloc, deşi eu încă n-o ştiam, căci miercurea doctorul Christie şi doctorul Graves plecau cu trăsura ca să facă rost de nebune proaspete, iar în casă era linişte. Nişte surori şi vreo doi bărbaţi stăteau pe hol şi trăgeau câteva guri de aer curat dinspre uşa deschisă. Unul din bărbaţi ţinea o ţigară şi, când o văzu pe sora Spiller, o ascunse. La mine nu s-au uitat totuşi, iar eu de-abia dacă le-am aruncat o privire. Mă gândeam ce-avea să urmeze, simţindu-mă tot mai rău şi mai ciudat de la o clipă la alta.

— Pe-aici, zise sora Spiller, arătând din cap spre uşa salonului.

Apoi mă prinse de braţ şi mă trase spre ea.

— Şi ţine minte: fără gogoşi! spuse apăsat. La căptuşit e răcoare şi bine pe o zi ca asta. N-a mai stat nimeni acolo de ceva vreme. Câtă vreme doctorii sunt plecaţi, cuvântul meu cântăreşte la fel de greu ca al oricărui bărbat. M-ai auzit?

Mă scutură. Apoi mă împinse în odaie.

— Uite-o, îi spuse cu glas schimbat persoanei care aştepta acolo.

Mă aşteptasem să-l văd pe Domnu. Nu era el. Era un băiat bălai, cu ochi albaştri, într-o haină albastră cu două rânduri de nasturi, iar în clipa când am dat cu ochii de el, am simţit un amestec atât de puternic de uşurare şi de dezamăgire că era să leşin, căci l-am socotit un străin şi mi-am închipuit că fusese vreo greşeală şi că, pesemne, venise la altcineva. Apoi l-am văzut cercetându-mi trăsăturile cu un fel de zăpăceală şi atunci, în sfârşit, în sfârşit — ca şi cum chipul şi numele lui ieşeau încet la suprafaţa creierului meu prin ceţuri sau un fel de apă tulbure —, în sfârşit l-am recunoscut, chiar dacă nu purta veşmintele de slugă. Era Charles, rândaşul de la Briar. Mă măsură din cap până-n picioare, aşa cum am mai zis. Apoi înclină capul şi se uită dincolo de mine şi de sora Spiller, ca şi cum s-ar fi aşteptat ca Maud să vină din urmă. După care mă privi iarăşi, făcând ochii mari.

Şi asta m-a salvat. În toată vremea ce se scursese de când plecasem de la doamna Cream, era prima pereche de ochi care mă privea şi nu o vedea pe Maud, ci pe Sue. Mi-a redat trecutul. Mi-a dăruit şi viitorul — căci atunci când stăteam în uşă, cu ochii aţintiţi în ai lui şi văzându-i cum mă ocolesc şi se întorc apoi uluiţi, confuzia a început să mă părăsească şi am scornit un plan. L-am plăsmuit de la cap la coadă, cu tot ce-i trebuia.

Era un plan disperat.

— Charles! am zis.

Nu prea mai ştiam să vorbesc, iar cuvântul se auzi ca un croncănit.

— Charles, de-abia mă recunoşti. Socot... socot că, pesemne, m-am schimbat foarte tare. Dar, vai, cât de drăguţ din partea ta să vii să-ţi vezi fosta stăpână!

M-am dus la el şi l-am prins de braţ, fără să-mi desprind privirea de a lui. Apoi l-am tras spre mine şi i-am şoptit la ureche, aproape plângând:

— Spune că sunt ea sau s-a zis cu mine! Îţi dau orice pe lumea asta! Spune că sunt ea! Te rog, spune că sunt ea!

Nu i-am dat drumul la mână, ci i-am strâns-o cu disperare. El se dădu înapoi. Purtase pe cap o şapcă, care îi lăsase o dungă stacojie pe frunte. Acum se făcu stacojiu până-n vârful urechilor. Deschise gura. Zise:

— Domnişoară, eu... domnişoară...

Fireşte, aşa îmi spunea la Briar. Slavă Domnului, sora Spiller îl auzi şi zise cu un soi de satisfacţie răutăcioasă:

— Ei, nu-i minunat cât de iute se limpezesc doamnele la cap când văd un chip drag de acasă? Ce mulţumit o să fie doctorul Christie!

M-am întors şi i-am întâlnit privirea. Avea o faţă acră.

— Îl ţii pe tânăr în picioare? mă întrebă. După ce-a bătut atâta drum? Aşa, aşezaţi-vă. De-aş fi în locul dumitale, tinere domn, n-aş sta totuşi prea aproape. N-avem de unde să ştim dacă nu cumva tabără şi îşi înfige ghearele în dumneata. Chiar şi cele mai prăpădite fac din astea... Aşa mai merge. Acum eu rămân aici, la uşă şi, dacă începe să facă tărăboi, strigă cu nădejde. Bine?

Ne aşezaserăm pe două scaune tari, lângă fereastră. Charles părea încă buimăcit. Acum începu să clipească şi să se arate temător. Sora Spiller stătea în dreptul uşii. Era mai răcoare acolo. Îşi încrucişă braţele şi ne urmări, însă când şi când întorcea capul spre hol, pentru a şuşoti şi a le face semne surorilor de dincolo.

Încă ţineam mâna lui Charles în mâinile mele. Nu puteam să-i dau drumul. M-am aplecat spre el, tremurând, şi am vorbit în şoaptă.

— Charles, sunt... Charles, în viaţa mea nu m-am bucurat atâta să văd pe cineva dintre toţi oamenii pe care-i ştiu! Trebuie... Trebuie să mă ajuţi.

Charles înghiţi în sec. Apoi spuse, tot cu glas coborât:

— *Sunteţi* domnişoara Smith?

— Şşş! Şşş! Da. Vai, da!

Mi se umeziră ochii.

— Însă aici nu trebuie s-o zici. Trebuie să zici...

I-am aruncat o privire sorei Spiller, apoi am spus şi mai încet:

— Trebuie să zici că sunt domnişoara Lilly. Nu mă-ntreba de ce.

Ce-aveam în minte? Ei bine, adevărul e că mă gândeam la doamna care vorbise şerpeşte şi la cele două bătrâne care muriseră. Mă gândeam la ce spusese doctorul Christie: că boala o apucase pe altă cale, însă avea să se întoarcă în mod sigur după o vreme. Mă gândeam că dacă-l auzea pe Charles spunând că eram Sue, nu Maud, ar putea face el cumva să mă ţină şi mai din scurt. Poate m-ar lega, m-ar căptuşi, m-ar afunda ori l-ar afunda şi pe Charles. Cu alte cuvinte, groaza îmi întorsese mintea pe dos. Însă aveam şi planul acela. Era din clipă-n clipă tot mai limpede.

— Nu mă-ntreba de ce, am zis iarăşi. Dar, vai, ce renghi mi s-a jucat! M-au vârât aici, dându-mă drept nebună, Charles.

Se uită în jur.

— Aici e o casă de nebuni? întrebă. Mi-am închipuit că e un hotel mare. Mi-am închipuit c-o s-o găsesc pe domnişoara Lilly. Şi... şi pe

domnul Rivers.

— Domnul Rivers, am spus. Ah! Ah! Diavolul ăla! M-a tras pe sfoară, Charles, şi a plecat la Londra cu nişte bani care mi se cuveneau. Cu domnişoara Lilly. Ah! Ce pereche! M-au lăsat să mor aici...!

Glasul mi se înălţase tot mai mult. Nu izbuteam să mă stăpânesc. Se putea ca altcineva — cineva cu adevărat nebun — să vorbească prin gura mea. Am strâns cu putere degetele lui Charles, ca să-mi stăpânesc glasul. Le-am strâns tare, mai să i le frâng din încheieturi. Şi m-am uitat cu teamă la sora Spiller, care era tot la uşă. Întorsese capul. Se sprijinise cu spatele de toc şi râdea cu celelalte surori şi cu bărbaţii. Mi-am întors iarăşi privirea spre Charles, vrând să vorbesc din nou. Dar el se schimbase la faţă şi m-a oprit. Din stacojiu, obrazul îi devenise alb ca varul. Zise în şoaptă:

— Domnul Rivers a plecat la Londra?

— La Londra sau Dumnezeu ştie unde, i-am răspuns. S-o fi dus la dracu', fiindcă zău că n-ar fi deloc de mirare!

Charles înghiţi cu noduri. Zvâcni. Apoi îşi smulse degetele din strânsoarea mea şi îşi acoperi faţa cu mâinile.

— Vai! Vai! se văicări cu glas tremurător. Atunci m-am nenorocit!

Şi, spre marea mea uimire, se puse pe plâns.

Povestea îi ieşi la iveală printre picături. Se pare că — aşa cum şi bănuisem cu luni în urmă —, odată Domnu plecat, să stai şi să ascuţi cuţite la Briar era o viaţă fără nici un rost. Charles fusese atins atât de adânc, încât începuse să se pleoştească. Atâta vreme stătuse pleoştit, că domnul Way pusese biciul pe spinarea lui.

— Mi-a zis că o să mă biciuiască până-mi jupoaie pielea, îmi povesti el. Şi chiar aşa a făcut. Doamne, ce ţipete a scos din mine! Însă bicele alea erau nimica toată, domnişoară — şi o sută de bice pe spinare tot nimica toată ar fi! —, faţă de dezamăgirea usturătoare din inima mea.

A spus-o într-un fel care mi-a dat de bănuit că repetase de multe ori cuvintele acelea. Apoi se învârtoşă tot, de parcă îşi închipuia că o să-l pocnesc sau o să râd de el, şi păru pregătit să îndure orice lovitură. În schimb, eu i-am răspuns cu amar:

— Te cred. Aşa preschimbă domnul Rivers toate inimile.

Mă gândeam la inima lui Maud. Charles păru să nu bage de seamă.

— Adevărat! zise. Ce domn! Oho, şi-ncă cum!

Îi lucea faţa. Se şterse la nas. Apoi se puse iarăşi pe bocit. Sora Spiller ne aruncă o privire şi se schimonosi. Însă altceva nu făcu. Poate că toţi oamenii plângeau mult când veneau să-şi vadă rudele la balamucul doctorului Christie.

Când sora şi-a întors iarăşi privirea spre hol, m-am uitat la Charles. Văzându-l pe el atât de nenorocit, eu, una, mă simţeam ceva mai

calmă. L-am mai lăsat să se zbuciume un pic şi l-am cercetat ceva mai atentă. Am văzut ce nu băgasem de seamă la început: că avea gâtul murdar şi părul îi stătea ciudat — într-o parte bălai şi moale ca puful, în alta mai închis la culoare şi ţeapăn, căci şi-l umezise, dând să-l netezească. De lâna mânecii de la haină i se prinsese o rămurică. Pantalonii aveau pete de praf.

Se şterse la ochi, văzu cum mă uit la el şi se înroşi mai rău decât oricând.

— Acum fii băiat de treabă şi spune-mi adevărul, l-am îndemnat în şoaptă. Ai fugit de la Briar, nu-i aşa?

Îşi muşcă buza, apoi încuviinţă.

— De dragul domnului Rivers? l-am întrebat.

Încuviinţă iarăşi. Apoi răsuflă înfiorat.

— Domnul Rivers îmi spunea mereu, domnişoară, că m-ar lua să-i fiu valet dac-ar avea destui bani ca să mă plătească aşa cum se cuvine. Mi-am zis că mai degrabă stau în slujba lui fără leafă decât să rămân la Briar. Dar cum aş fi putut să dau de el la Londra? Apoi s-a iscat zarva aia, când a fugit domnişoara Lilly. De-atuncea toată casa e cu fundu-n sus. Am bănuit că a fugit după el, numai că nimeni nu ştia sigur. Dar toată lumea zicea că-i lucru de ocară. Jumătate din servitoare au plecat. Doamna Cakebread s-a dus să slujească în altă bucătărie! Acuma găteşte Margaret. Domnul Lilly s-a scrântit. Domnul Way îl hrăneşte cu lingura!

— Doamna Cakebread, am spus, încruntându-mă. Domnul Way.

Numele astea erau ca nişte luminiţe: de cum se aprindea una, se mai făcea un pic de lumină în creierul meu.

— Margaret. Domnul Lilly.

Apoi:

— Cu lingura?! Şi toate astea... toate astea din pricină că Maud a fugit cu domnul Rivers?

— Nu ştiu, domnişoară, clătină el din cap. Ziceau că i-a luat o săptămână să simtă urmările. La început a fost calm. Apoi a aflat că unele din cărţile lui aveau nişte stricăciuni — sau cam aşa ceva. După aceea l-a lovit damblaua şi s-a prăbuşit pe podea, în bibliotecă. Acuma nici condeiul nu poate să-l mai ţină şi uită de la mână pân’ la gură. Domnul Way m-a pus să-l împing într-un ditamai scaunul cu roţi, numai că de-abia mă urneam vreo zece yarzi — de-abia izbuteam să fac ceva, orice! —, că mă şi bufnea plânsul. Până la urmă m-au trimis la tuşa mea, să îngrijesc de porcii ei cu râtul negru. Chiar am auzit — iarăşi se şterse la nas —, am auzit că dacă te faci porcar, te vindeci de melancolie. Totuşi, eu nu m-am vindecat deloc...

Nu-l mai ascultam. În cap mi se aprinsese o lumină mai strălucitoare

decât toate celelalte. I-am strâns iarăşi mâna.

— Porci cu rât negru? l-am întrebat, mijindu-mi ochii.

Încuviinţă.

Doamna Cream era mătuşa lui.

Bănuiesc că aşa-i la ţară. Nu-mi trecuse prin cap să-l întreb cum îl mai cheamă. A dormit chiar în aceeaşi odaie ca şi mine, pe aceeaşi saltea de paie colcăind de ploşniţe. Când tuşa lui a început să zică de domnul şi doamna care veniseră şi se cununaseră în taină, pe loc a ghicit cine erau, însă, nevenindu-i să creadă ce noroc dăduse peste el, n-a suflat o vorbă. A aflat că plecaseră într-o trăsură, iar văru-său — fiul mai mare al doamnei Cream, care vorbise cu vizitiul — i-a spus de casa doctorului Christie şi unde se afla ea.

— Mi-am închipuit că e un hotel mare, spuse el iarăşi — şi se uită încă o dată cu teamă în jur, la sârma lămpilor, la pereţii cenuşii şi golaşi, la ferestrele zăbrelite.

Fugise de la doamna Cream cu trei nopţi în urmă, iar de atunci dormise prin boscheţi şi şanţuri.

— Când am ajuns aici, era prea târziu să mai fac cale-ntoarsă, zise el. Am întrebat la poartă de domnul Rivers. S-au uitat într-un catastif şi-au zis că pesemne vorbeam de soţia lui. Atunci mi-am amintit ce bună la inimă era domnişoara Maud. Dacă putea cineva să-l înduplece pe domnul Rivers să mă ia în slujba lui, atunci ea era aia. Iar acuma...!

Iarăşi începu să-i tremure buza. Zău că domnul Way avea dreptate: era băiat mare şi nu se făcea să bocească aşa, cu una, cu două, iar altădată sau altundeva, în oricare loc normal, l-aş fi pocnit cu mâna mea. Însă în clipa aceea mă uitam cum plânge, iar în ochii mei învineţiţi şi disperaţi lacrimile lui păreau tot atâtea şperacle şi chei.

— Charles, i-am zis, dându-mă mai aproape şi îmbărbătându-mă, ca să-mi păstrez calmul. Nu poţi să te mai întorci la Briar.

— Nu pot, domnişoară, spuse el. Vai, nu pot! Domnu’ Way o să mă jupoaie de viu!

— Şi pun prinsoare că mătuşa ta nu te vrea.

— O să mă socoată prostovan finc-am fugit, răspunse el, clătinând din cap.

— Tu pe domnul Rivers îl cauţi.

Charles îşi muşcă buza şi încuviinţă, cu lacrimi în ochi.

— Atunci ascultă-mă, i-am zis, de-abia îndrăznind să vorbesc, să şoptesc, de-abia suflându-i vorbele, de teamă să nu ajungă la urechea sorei Spiller. Ascultă-mă. Eu pot să te duc la el. Ştiu unde e. Ştiu exact unde locuieşte! Pot să te duc la el. Însă mai întâi trebuie să mă ajuţi să ies de aici.

Chiar dacă nu era tocmai adevărat că ştiam unde e Domnu, nici nu

minţeam neapărat, căci eram aproape încredinţată că, odată ajunsă la Londra şi cu o mână de ajutor din partea doamnei Sucksby, aveam să-l găsesc. Însă în clipa aia l-aş fi minţit, oricum ar fi stat lucrurile. Pun prinsoare că şi voi aţi fi făcut la fel. Charles se holbă la mine şi îşi şterse faţa cu podul palmei.

— Cum să vă ajut să ieşiţi de-aici, domnişoară? se miră. Cum de nu puteţi să plecaţi frumuşel atunci când poftiţi?

— Mă cred nebună, Charles, i-am răspuns, înghiţind în sec. Mă ţine aici un ordin iscălit... mă rog, nu contează de cine. Aşa-i legea. O vezi pe sora aia? Vezi ce braţe are? Au aici douăzeci de surori cu braţe din astea şi ştiu de minune cum să le pună la treabă. Acum uită-te la faţa mea. Sunt oare nebună?

Mă privi iar, clipind.

— Păi...

— Fireşte că nu-s. Însă aici sunt niscaiva lunatice atât de viclene, încât trec drept sănătoase la cap, iar doctorii şi surorile nu văd deosebirea dintre mine şi ele.

Se uită iarăşi în jur. Apoi mă privi — întocmai cum îl cercetasem şi eu adineauri — de parcă m-ar fi văzut prima oară. Se uită la părul meu, la rochia mea, la cizmele de cauciuc indian. Mi-am tras picioarele la adăpostul poalelor.

— Nu... nu sunt sigur, zise.

— Nu eşti sigur? De ce anume nu eşti sigur? Nu ştii dacă vrei să te întorci la mătuşica ta şi să trăieşti cu porcii? Sau dacă vrei să mergi să-i slujeşti domnului Rivers ca valet la Londra...? Londra, gândeşte-te! Mai ţii minte elefanţii ăia pe care pot să-i călărească băieţeii pentru un şiling? Ce să zic, grea alegere mai e şi asta!

Charles îşi plecă privirea. M-am uitat la sora Spiller. Ne aruncă o privire, căscă, apoi scoase de undeva un ceas.

— Porcii? l-am întrebat iute. Sau elefanţii? Din două, una. Pe care-o alegi, pentru Dumnezeu?

Charles îşi mişcă buzele.

— Elefanţii, răspunse după o tăcere îngrozitoare.

— Bravo! Bravo! Slavă Domnului! Acum ascultă. Câţi bani ai?

— Cinci şilingi şi şase penny, zise el înghiţind în sec.

— Bun. Uite ce tre’ să faci. Trebuie să te duci într-un oraş, în oricare, şi să găseşti un lăcătuş. Iar când îi găseşti atelierul, trebuie să-i ceri...

Mi-am apăsat ochii cu mâna. Iarăşi mi se părea că simt cum se înalţă apa aceea tulbure, cum se trage perdeaua. Mai să ţip de groază. Apoi perdeaua s-a dat iarăşi în lături.

— ... o cheie oarbă, cu aripă simplă, de un ţol. Zi că-i trebuie stăpânului. Dacă nu vrea să ţi-o vândă, trebuie s-o furi. Hai, nu face

mutra asta! O să-i trimitem omului alta când ajungem la Londra. Când faci rost de cheia oarbă, pune-o bine. Dup-aia du-te la un fierar. Cumpără o pilă... uită-te la degetul meu... Cam aşa de groasă. Ia arată-mi ce grosime vreau. Bravo, ai priceput. Pune bine pila, aşa cum tre' să faci şi cu cheia. Adu-le aici săptămâna viitoare... miercurea viitoare. Nu-i bine decât miercurea! Ai auzit? Şi dă-mi-le atunci pe furiş. M-ai înţeles? Charles?

Charles se holba la mine. Iarăşi mă înfierbântasem prea tare. Însă încuviinţă din cap. Apoi se uită în spatele meu şi zvâcni. Sora Spiller plecase de la uşă şi venea spre noi.

— S-a scurs vremea, ne spuse ea.

Ne ridicarăm. Eu mă ţineam de spătarul scaunului, ca să nu tremur. M-am uitat la Charles de parcă voiam să-i ard ochii cu privirea. Îi dădusem drumul la mână, însă i-am apucat-o iar.

— O să ţii minte, nu, ce ţi-am zis?

Încuviinţă, cumva înfricoşat. Îşi plecă privirea. Dădu să-şi elibereze mâna şi să plece. Atunci se petrecu o ciudăţenie. Am simţit cum îşi mişcă degetele în palma mea şi m-am trezit că nu eram în stare să-i dau drumul.

— Nu mă părăsi! i-am strigat.

Cuvintele picaseră ca din senin.

— Nu mă părăsi, te rog!

Charles sări cât colo.

— Ei, haide, spuse sora Spiller. N-avem vreme de-aşa ceva. Haide.

Se apucă să-mi desfacă degetele. Îi luă câteva clipe. Când mâna îi scăpă din strânsoare, Charles şi-o trase iute şi îşi duse pumnul la gură.

— Trist, aşa-i? îi zise sora Spiller, ţinându-mă de braţe.

Umerii îmi tresăriră puternic.

— Nu pune totuşi la suflet. Aşa îi ia pe toţi. Mai bine să nu mai vii deloc, am zice noi. Mai bine să nu le aminteşti de casă. Îi zgândăre.

Mă trase şi mai zdravăn. Charles se făcu mic şi se îndepărtă.

— Ai grijă să le spui alor tăi asta când le povesteşti în ce stare de plâns ai găsit-o. Bine? continuă sora Spiller.

Charles îşi mută privirea de la ea la mine şi încuviinţă.

— Charles, îmi pare rău, i-am zis.

Îmi clănţăneau dinţii în gură.

— Nu-ţi bate capul. Nu-i nimic. O nimica toată.

Însă vedeam cum se uita acum la mine şi-şi spunea că, pesemne, chiar sunt nebună. Iar dacă gândea aşa, atunci se zisese cu mine. Aveam să rămân până la moarte în balamucul doctorului Christie, fără s-o mai văd în veci pe doamna Sucksby şi să mă răzbun pe Maud... Era un gând mai aprig decât frica. Mi-am poruncit să mă liniştesc, iar sora

Spiller mi-a dat în sfârşit drumul. Veni altă soră ca să-l conducă pe Charles la uşă. M-au lăsat să mă uit cum pleacă şi, vai!, cu greu m-am stăpânit să nu fug după el. Aşa că se duse, apoi întoarse capul, se poticni şi îmi întâlni privirea. Păru să se cutremure iar. Încercasem să-i zâmbesc şi, pesemne, trântisem un zâmbet cumplit.

— Nu uita! am strigat după el cu un glas ascuţit şi nefiresc. Nu uita de elefanţi!

Surorile se tăvăliră de râs. Una din ele mă înghionti. Eram stoarsă de puteri, iar ghiontul mă culcă la pământ. Am zăcut acolo grămadă.

— Elefanţi! strigau surorile.

Au stat şi s-au hlizit pe seama mea până le-au dat lacrimile.

A urmat o săptămână cumplită. Acum, că-mi venise mintea la cap, casa părea mai câinoasă ca oricând şi am văzut în ce hal decăzusem când ajunsesem să mă învăţ cu toate. Dacă în şapte zile mă învăţam iarăşi? Dacă mă tâmpeam la loc? Dacă Charles se întorcea, iar eu eram prea dusă ca să-l recunosc? Gândul ăsta mă ucidea. Am făcut tot ce puteam ca să nu alunec iarăşi în visare. Mi-am ciupit braţele până mi se învineţeau. Mi-am muşcat limba. În fiece dimineaţă mă trezeam cu un sentiment oribil: că zile întregi se scurseseră pe nesimţite. „Ce zi e azi?“ o întrebam pe domnişoara Wilson sau pe doamna Price. Fireşte că ele habar n-aveau. Domnişoara Wilson credea că în fiecare zi e Vinerea Mare. Apoi o întrebam pe sora Bacon.

— Ce zi e azi, soră Bacon?

— Ziua de Apoi, răspundea ea, strâmbându-se de durere şi frecându-şi mâinile.

Apoi mai era şi teama că până la urmă Charles n-avea să mai vină, că mă arătasem prea scrântită şi că o să se piardă cu firea sau o să păţească vreo nenorocire. M-am gândit la tot ce-ar fi putut să-l ţină departe, lucruri mai mult sau mai puţin posibile — bunăoară, că-l furau ţiganii sau tâlharii, că-l călca vreun taur în copite, că dădea de niscaiva oameni cinstiţi, care l-ar convinge să se întoarcă acasă... Într-una din nopţi a plouat şi mi-am închipuit cum şanţul în care doarme se umple de apă şi el se îneacă. Apoi s-au pornit fulgerele şi tunetele şi mi l-am închipuit adăpostit sub un copac, cu o pilă în mână...

Aşa s-a scurs săptămâna. Veni şi ziua de miercuri. Doctorul Graves şi doctorul Christie plecară în trăsura lor şi, la sfârşitul dimineţii, sora Spiller veni în uşa odăii, se uită la mine şi zise:

— Măi să fie, da’ tare fermecătoare suntem! Un anume tinerel a venit iarăşi în vizită. Aşteaptă jos. În ritmul ăsta, o să ajungem să deschidem salon.

Mă duse jos. În hol mă împunse zdravăn cu un deget.

— Să nu te prind cu vreo drăcie! mă preveni ea.

De astă dată Charles părea mai înspăimântat decât oricând. Ne-am aşezat pe aceleaşi scaune ca şi mai înainte şi sora Spiller se proţăpi tot acolo, în uşă, făcând haz cu surorile din hol. Am stat o vreme în tăcere. El era alb ca varul la faţă.

— Charles, ai făcut tot? l-am întrebat în şoaptă, încuviinţă din cap.

— Cheia oarbă?

Iarăşi încuviinţă.

— Pila?

Aşijderea. Mi-am dus mâna la ochi.

— Numai că, să ştii, cheia oarbă m-a costat aproape toţi banii, îmi zise el cu glas tânguitor. Lăcătuşul mi-a zis că unele chei sunt mai oarbe decât altele. Nu mi-ai spus asta. Am luat-o pe cea mai oarbă dintre toate.

M-am uitat printre degete şi i-am întâlnit privirea.

— Cât i-ai dat? l-am întrebat.

— Trei şilingi, domnişoară.

Trei şilingi pe o cheie oarbă care nu făcea mai mult de şase penny! Mi-am acoperit iarăşi ochii. Apoi am zis:

— Nu-i nimic. Nu-i nimic. Bravo...

După aia i-am explicat ce-avea de făcut în continuare. I-am zis că trebuie să mă aştepte în noaptea aceea de cealaltă parte a zidului ce împrejmuia parcul balamucului. I-am zis că trebuia să găsească locul unde creştea cel mai înalt copac şi să mă aştepte acolo. Să aştepte toată noaptea, dacă trebuia, căci n-aveam cum să-i spun precis cât o să-mi ia ca să evadez. Trebuia să aştepte, atâta tot, şi să fie gata s-o ia din loc. Iar dacă nu veneam deloc, să ştie că mă împiedicase ceva şi că trebuia să se întoarcă în noaptea următoare şi să aştepte iarăşi. Aşa trebuia să facă trei nopţi la rând.

— Şi dacă nu vii nici atunci? mă întrebă, cu ochii cât cepele.

— Dacă nu vin nici atunci, i-am răspuns, faci aşa: te duci la Londra şi găseşti o stradă care se cheamă Lant Street şi o doamnă care locuieşte acolo, doamna Sucksby pe numele ei. Doamne păzeşte, Charles, doamna aceea mă iubeşte! Şi te va iubi şi pe tine, căci eşti prietenul meu. Ea va şti ce-i de făcut.

Am întors capul. Mi se umpluseră ochii de lacrimi.

— Ai priceput? l-am întrebat într-un sfârşit. Juri?

Mi-a răspuns că da.

— Arată-mi mâna, i-am zis atunci, iar când am văzut ce tare îi tremura, n-am îndrăznit să-l las să-mi strecoare cheia şi pila, de teamă să nu le scape.

Le ţinea în buzunar şi i le-am şparlit chiar înainte să plec, sub ochii

sorei Spiller, care râdea văzând cum mă sărută pe obraz şi roşeşte. Pila mi-am vârât-o în mânecă. Cheia oarbă am ţinut-o în pumn. Apoi, pe când urcam, m-am aplecat ca pentru a-mi trage un ciorap şi i-am dat drumul în cizmă.

Apoi am stat întinsă în pat. M-am gândit la toţi spărgătorii de care auzisem vreodată şi la toate lucrurile cu care se făleau. Acum eram ca ei. Aveam pila. Aveam cheia oarbă. Aveam tovarăşul ce mă aştepta dincolo de zidul balamucului. Nu mai trebuia decât să pun mâna pe o cheie îndeajuns de multă vreme ca să-mi fac o pereche a ei.

Iată cum am izbutit.

În seara aceea, când sora Bacon se aşeză în scaunul ei şi-şi întinse degetele, i-am zis:

— Lasă-mă să-ţi frec eu mâinile în seara asta, soră Bacon, nu Betty. Lui Betty nu-i place. Zice că miroase ca un cotlet de la unsoarea aia.

Lui Betty îi pică falca.

— Vai! Vai! se puse ea pe ţipat.

— Doamne, apără-ne! spuse sora Bacon. De parcă nu-i destul de rău cu zăpuşeala asta. Taci din gură, Betty...! Ca un cotlet. Aşa deci? După ce m-am purtat atât de frumos cu tine?

— Nici vorbă! strigă Betty. Nici vorbă!

— Ba da, aşa a zis. Ca un cotlet gata de pus în tigaie. Lasă-mă pe mine de data asta. Uite ce mâini curate şi moi am.

Sora Bacon se uită — nu la degetele mele, ci la faţă. Apoi se strâmbă.

— Taci odată, Betty! i-o tăie ea. Of, ce gălăgie. Şi mă arde carnea de mor! Puţin îmi pasă mie care din voi o face. Însă mai bine să fie o fată liniştită decât una gălăgioasă. Uite! îşi duse ea degetul mare la buzunarul rochiei şi-l căscă. Scoate-le de-aici, îmi spuse.

De chei era vorba. Am şovăit, apoi mi-am vârât mâna şi le-am săltat. Erau calde de la piciorul ei fierbinte. Sora stătea cu ochii pe mine.

— Aia mai mică, spuse ea.

Am ţinut-o ridicată, lăsând restul să atârne, apoi m-am dus la dulap şi am scos borcanul cu pomadă. Betty stătea pe burtă, izbea din călcâie şi plângea cu nasul în pernă. Sora Bacon s-a lăsat pe spate şi şi-a suflecat manşetele. M-am aşezat lângă ea şi i-am frecat peste tot mâinile umflate cu pomadă, întocmai cum văzusem de o sută de ori că se face. Am tot frecat-o o jumătate de ceas. Când şi când se strâmba de durere. Apoi ochii i s-au închis pe jumătate şi mă privea doar printre gene. Se uita la mine lung, cumva cald şi gânditor, şi îi mijea un zâmbet.

— Nu-i aşa de rău, nu? murmură. Ei?

N-am răspuns. Nu la ea îmi era mie gândul, ci la noaptea şi muncile

ce urmau. Dacă mă aprinsesem în obraji, pesemne ea şi-a închipuit că mă îmbujorasem. Dacă aveam un aer ciudat, de ce să fi luat în seamă aşa ceva? Toate eram ciudate acolo. Când, într-un sfârşit, căscă, îşi trase mâinile şi se întinse, inima îmi zvâcni în piept. Însă ea n-a băgat de seamă. M-am dus de lângă ea, ca să pun la loc pomada în dulap. Inima mi-a zvâcnit iarăşi. N-aveam decât o clipă ca să fac ce trebuia. Inelul cu cheile atârna în încuietoare, iar cea pe care o voiam — cheia de la uşi — atârna cel mai jos. N-aveam de gând s-o fur, fiindcă ar fi băgat de seamă. Însă în Lant Street veneau mereu bărbaţi cu bucăţi de săpun, de chit, de ceară... Am prins cheia şi, iute, însă cu luare-aminte, am apăsat-o în borcan.

Forma dinţilor se întipări de minune în pomadă. Am privit-o o dată, apoi am înşurubat capacul şi am pus borcanul înapoi pe raft. Uşa dulapului am închis-o, dar m-am prefăcut numai că o încui. Cheia am şters-o de mânecă. I-am dus-o înapoi sorei Bacon, care şi-a căscat iarăşi buzunarul cu degetul mare, cum făcuse şi înainte.

— Adânc, îmi spuse când am dat să-i vâr cheile în buzunar. Până la fund. Aşa.

Mi-am ferit privirea. M-am dus la patul meu, iar ea a căscat şi a picotit în scaunul ei, ca întotdeauna, până ne-a adus sora Spiller doctoriile. Mă învăţasem să mi-o iau laolaltă cu celelalte doamne, însă în seara aceea mi-am vărsat-o — pe saltea, de astă dată —, apoi am dat castronul gol. După aceea am stat cu ochii în patru, cuprinsă de un soi de friguri, uitându-mă la ce avea să facă mai departe sora Bacon. Dacă s-ar fi dus la dulap — bunăoară, să ia o hârtie, o prăjitură, ceva de împletit sau cine ştie ce flecuşteţ — dacă s-ar fi dus, deci, la dulap, l-ar fi găsit descuiat, l-ar fi încuiat cu mâna ei şi mi-ar fi stricat tot planul, nu ştiu ce m-aş fi făcut. Cred că aş fi omorât-o. Zău! Oricum, nu s-a dus. A moţăit numai în scaunul ei. Atâta a dormit, că n-am mai crezut că se trezeşte. Am tuşit, mi-am luat cizma şi am lăsat-o să cadă pe jos, am hâţânat picioarele patului, ca să se frece de podea, dar ea tot nu s-a deşteptat. Apoi a trezit-o vreun vis. S-a sculat şi şi-a pus cămaşa de noapte. Stăteam cu mâna la faţă şi am văzut printre degete ce făcea: am văzut-o cum se ridică, cum se freacă pe burtă prin bumbacul cămăşii, am văzut-o cum se uită la toate doamnele şi apoi la mine, părând a întoarce un gând pe toate părţile...

Însă mai apoi o lăsă baltă. Pesemne din pricina căldurii. Căscă iarăşi, îşi puse la gât lanţul cu cheile, se urcă în pat şi se puse pe sforăit.

I-am numărat sforăiturile. Când s-au făcut douăzeci, m-am ridicat, ca o stafie, m-am furişat la dulap şi am scos borcanul cu pomadă.

Apoi mi-am tăiat dublura. Habar n-am cât mi-a luat. Nu ştiu decât că a durat ceasuri în şir — căci, fireşte, cu toate că era o pilă bună şi cu

toate că am lucrat cu mâinile vârâte în aşternuturi şi în pături, ca să înăbuş zgomotul, hârşâitul fierului părea să răsune în toată odaia şi nu îndrăzneam să tai decât potrivindu-mi mişcările după sforăitul sorei Bacon. Şi nici atunci nu puteam să pilesc prea iute, căci trebuia să potrivesc cheia oarbă cu tiparul, încredinţându-mă că tăiam cum trebuie. Când şi când mă dureau degetele şi trebuia să mă opresc şi să mi le întind, altfel se umezeau, cheia îmi luneca şi mi se răsucea în mâini. Era cumplit să faci aşa ceva când erai atât de disperat. Parcă simţeam cum se scurge noaptea, ca nisipul sau vedeam cum sora Bacon se opreşte din sforăit şi atunci încetam lucrul şi mă uitam în jur, revenind la ale mele — la paturi şi la doamnele adormite —, iar odaia părea atât de încremenită, încât mă temeam că vremea stătea pe loc şi o să rămân aici, prinsă în ea, în vecii vecilor. N-a ţipat nimeni în noaptea aceea, n-a visat nimeni urât şi nu s-a sunat nici din clopoţel. Toată lumea zăcea doar în paturi. Eram singurul suflet treaz din casă şi ai fi putut crede foarte uşor că şi singurul suflet treaz din toată lumea asta. Însă eu ştiam că Charles veghea şi el, că aştepta de cealaltă parte a zidurilor doctorului Christie — mă aştepta pe mine — şi mai ştiam că undeva, dincolo de el, şi doamna Sucksby aştepta, oftând poate, în patul ei sau plimbându-se de colo colo, frângându-şi mâinile şi strigându-mi numele... Pesemne gândul ăsta mi-a dat curaj şi mi-a călăuzit cum trebuie pila în mâini.

Căci veni în sfârşit clipa când am lăsat cheia în borcan şi am văzut că dinţii se potriveau. Cheia era gata. Am ţinut-o în mână, cuprinsă de un soi de ameţeală. Mâinile mi se pătaseră de la fier, mi se juliseră de la lunecarea pilei şi aproape că îmi amorţiseră de cât le încordasem. N-am îndrăznit să le mai leg cu ceva. M-am ridicat cu mare băgare de seamă, mi-am îmbrăcat rochia de tartan şi mi-am luat cizmele de cauciuc. Am mai luat şi pieptenele sorei Bacon. Altceva nimic. L-am ridicat de pe masa ei şi tocmai atunci şi-a mişcat şi ea capul. Mi-am ţinut răsuflarea. Însă nu s-a deşteptat. Am stat absolut nemişcată, urmărindu-i chipul. Şi dintr-odată m-am simţit vinovată. „Ce dezamăgită o să fie“, mi-am zis, „când o să afle că am păcălit-o!“. Mi-am amintit ce mulţumită a fost când i-am zis că vreau să-i frec eu mâinile.

Câte ciudăţenii îţi trec prin cap în asemenea clipe! Am mai urmărit-o câteva momente, apoi m-am dus la uşă. Am vârât încet-încet cheia în broască. Am întors-o tot aşa, încet-încet.

— Te rog, Doamne! am şoptit în vremea asta. Doamne Dumnezeule, îţi jur că o să fiu bună, o să fiu cinstită câte zile mi-au mai rămas, jur...

Cheia se poticni în ceva.

— Ah, futu-i! Futu-i! am spus.

Se înţepeniseră dinţii. Până la urmă nu tăiasem pe potrivă, iar acuma

n-o să mai vrea să se răsucească nici înainte, nici înapoi.

— O, futu-i! Hai în mă-ta! Ah!

Am apucat-o mai bine şi am mai încercat o dată. Tot nimic. Până la urmă i-am dat drumul. M-am dus în linişte la pat, am luat borcanul cu pomadă al sorei Bacon, am mers tiptil cu el înapoi la uşă, am pus nişte pomadă pe gaura cheii şi am suflat-o în încuietoare. După aceea, aproape leşinată de frică, am apucat iar cheia, iar de astă dată... de astă dată a mers.

Mai aveam de descuiat încă trei uşi. Cheia a făcut la fel în toate — s-a înţepenit şi a trebuit s-o ung — şi de fiecare dată m-am înfiorat auzind cum se freacă fierul de broască şi i-am dat înainte mai iute. Însă nu s-a trezit nimeni. Pe coridoare era zăpuşeală şi linişte, pe scări şi pe holul de jos nu era nici o mişcare. Uşa din faţă era zăvorâtă pe dinăuntru, aşa că n-aveam nevoie de cheie. Am lăsat-o descuiată în urma mea. Fusese la fel de lesne ca atunci când plecasem de la Briar cu Maud: de-abia pe aleea din faţa casei am tras o sperietură, căci, atunci când am dat să străbat peticul de pietriş de acolo, am auzit mersul cuiva, apoi un glas. Glasul strigă un „Hei!“ înăbuşit. Când l-am auzit, era să mor pe loc. Credeam că pe mine mă strigă. Apoi se auzi un râs de femeie şi am zărit nişte siluete: doi bărbaţi — domnul Bates, cred, şi încă unul — şi o soră — sora Flew, cea cu ochi zbanghii.

— O să primeşti... începu să zică unul din ei.

Atât am auzit.

O luară prin tufişuri, dând ocol casei. Sora Flew râse iar. Apoi râsul se topi şi se aşternu tăcerea.

N-am mai stat să văd ce-o să se aleagă de tăcerea aceea. Am luat-o la fugă, călcând mai întâi uşor, până am trecut de peticul de pietriş, apoi iute şi apăsat cât am străbătut pajiştea. Nu m-am uitat deloc spre casă. Nu m-am gândit la doamnele rămase înăuntru. Mi-ar plăcea să spun că m-am dus să arunc cheia în grădina zidită, ca s-o găsească vreuna din ele, însă n-am făcut aşa ceva. Nu m-am salvat decât pe mine. Mi-era prea frică. Am găsit copacul cel mai înalt. Mi-a mai luat o jumătate de ceas ca să mă urc pe trunchiul lui noduros. Cădeam şi o luam de la capăt. Am căzut şi-a doua oară, şi-a treia oară, şi-a patra oară, dar am ajuns să mă salt într-un sfârşit pe cea mai joasă creangă, să mă caţăr de acolo pe creanga de mai sus, să înaintez pe o cracă ce trosnea sub mine, până când am ajuns la zid... Numai Dumnezeu ştie cum am făcut. Tot ce pot să zic e că am reuşit.

— Charles! Charles! am strigat, cocoţată pe culmea zidului de cărămidă.

N-a venit nici un răspuns. Dar n-am mai aşteptat. Am sărit. M-am prăvălit la pământ şi-am auzit un scâncet. El era. Atâta aşteptase, că-l

luase somnul şi era cât p-aci să-i cad în cap.

Scâncetul lui stârni un câine de lângă casă, care se puse pe lătrat. Câinele acela îl stârni pe un altul. Charles îşi duse mâna la gură.

— Haide! i-am zis.

L-am prins de braţ. Am întors spatele zidului şi am gonit întruna.

Goneam prin iarbă şi tufe. Noaptea era încă adâncă, cărările erau ascunse, iar la început mi-era prea teamă să mai pierd vremea uitându-mă după ele. Când şi când Charles se împiedica sau încetinea pasul, îşi apăsa mâna pe şold şi îşi trăgea sufletul. Atunci îmi plecam urechea şi ascultam, însă nu se auzeau decât păsările, vântul şi şoarecii. Curând cerul se mai lumină şi desluşirăm fâşia palidă a unui drumeag.

— Încotro? întrebă Charles.

Habar n-aveam. Trecuseră luni de zile de când mă oprisem ultima oară pe vreun drum şi mă întrebasem încotro s-o apuc. M-am uitat în jur, iar câmpurile şi cerul luminat îmi părură deodată nesfârşite şi fioroase. Apoi l-am văzut pe Charles aşteptând, cu ochii la mine. M-am gândit la Londra.

— Încoace, i-am răspuns, luând-o din loc, iar frica mă părăsi.

După aceea aşa am făcut tot drumul: de câte ori ajungeam la o răscruce, mă opream câteva clipe şi mă gândeam bine la Londra, iar atunci, ca şi cum aş fi fost Dick Whittington, îmi venea în cap pe unde s-o luăm. Când cerul se limpezi şi mai tare, începurăm să auzim cai şi roţi. Ne-ar fi prins tare bine să ne ia cineva, însă de fiecare dată mă temeam că trăsura sau căruţa cu pricina fusese trimisă de la balamuc, în căutarea noastră. Numai când am văzut un ţăran bătrân ieşind pe o poartă, într-o căruţă trasă de un măgar, mi-am zis că el sigur nu era omul doctorului Christie. Atunci i-am ieşit în cale, el a încetinit şi ne-a dus cu căruţa vreun ceas. Îmi scosesem aţele şi-mi despletisem părul, care îmi stătea acum ca o rogojină. N-aveam pălărie, aşa că mi-am legat o batistă de-a lui Charles pe cap. Am zis că eram frate şi soră şi ne întorceam la Londra după ce am stat o vreme la mătuşa noastră.

— La Londra, ai? făcu ţăranul. Se zice că poţi să trăieşti acolo şi patruzeci de ani fără să-ţi cunoşti vecinii. E-adevărat?

Ne-a lăsat în drum, la marginea unui oraş, şi ne-a arătat pe unde s-o luăm de acolo. Bănuiam că am străbătut vreo nouă-zece mile. Ne rămâneau mai bine de patruzeci. Era încă devreme. Am găsit o brutărie şi ne-am luat nişte pâine, însă femeia din prăvălie s-a uitat aşa de ciudat la părul meu, la rochie şi la cizmele de cauciuc, că mai bine renunţam la pâine şi stăteam flămândă. Ne-am odihnit pe iarbă, în curtea unei biserici, sprijinindu-ne de două pietre aplecate. Când au bătut clopotele, am tresărit amândoi.

— Şapte dimineaţa, am zis.

M-am simţit dintr-odată tristă. M-am uitat la pieptenele sorei Bacon.

— Acuma se trezesc şi îmi găsesc patul gol. Asta dacă nu l-au găsit deja.

— Domnul Way văcsuieşte ghetele, spuse şi Charles. Începu să-i zvâcnească buza.

— Gândeşte-te la ghetele domnului Rivers, i-am zis repede. Pun rămăşag că le-ar prinde bine un pic de vacs. Londra e nemiloasă cu ghetele domnilor.

— Zău?

Atunci s-a simţit ceva mai bine. Am terminat pâinea, apoi ne-am ridicat şi ne-am scuturat de iarbă. Un om cu o lopată trecu pe lângă noi. Ne privi cam la fel ca femeia aceea de la brutărie.

— Ne cred spoitori, îmi spuse Charles în vreme ce ne uitam la omul cu pricina.

Însă eu mi-am închipuit că veniseră unii de la balamuc şi întrebaseră dacă văzuse careva o fată în rochie de tartan şi cizme de cauciuc.

— Hai să mergem, i-am zis.

N-am mai luat-o pe drum, ci pe o cărare liniştită, printre câmpuri. Ne-am aţinut cât am putut pe lângă tufişuri, cu toate că acolo iarba era mai mare şi mergeai mai greu.

Razele soarelui încingeau aerul. În jur zburau fluturi şi albine. Din când în când mă opream să-mi dezleg batista de pe cap şi să-mi şterg faţa. În viaţa mea nu mai bătusem atâta drum şi atât de iute, iar trei luni în şir nu mersesem mai departe de micuţa grădină zidită de la balamuc, în care mă tot învârteam. Pe călcâie făcusem băşici cât un şiling de mari. „N-o să mai ajungem în veci la Londra!“ mi-am zis.

Însă de câte ori îmi venea ideea asta, mă gândeam la doamna Sucksby şi îmi închipuiam cum o să se schimbe la faţă când o să se trezească cu mine la uşă, pe Lant Street. Apoi mă gândeam la Maud, oriunde o fi fost, şi îmi zugrăveam în minte chipul *ei.*

Chipul ei îl vedeam însă ca prin ceaţă. Mă sâcâia ceaţa aceea.

— Ia zi, Charles, ce culoare au ochii domnişoarei Lilly? l-am întrebat. Sunt căprui sau albaştri?

Mă privi ciudat.

— Cred că sunt căprui, domnişoară.

— Eşti sigur?

— Aşa socot, domnişoară.

— Aşa socot şi eu.

Însă nu eram sigură. Am mers ceva mai iute. Charles fugea şi gâfâia pe lângă mine.

Pe la prânz am ajuns la un şir de căsuţe, în marginea unui drumeag ce ducea spre un sat. I-am zis lui Charles să se oprească şi m-am dosit după un gard viu, de unde am cercetat uşile şi ferestrele. La una din ele stătea o fată care scutura rufe, însă după câteva clipe se trase înăuntru şi închise fereastra. La alta o femeie cu o căldare tot trecea încoace şi-ncolo, fără să se uite afară. Ferestrele casei următoare erau toate închise şi întunecate, însă bănuiam că dincolo de ele s-o găsi câte ceva de furat. M-am gândit să bat la uşă, iar dacă nu răspundea nimeni, să încerc încuietoarea. Însă cum stăteam eu acolo, făcându-mi curaj, dinspre ultima casă se auziră nişte glasuri. Ne-am uitat într-acolo şi am văzut la poarta grădinii o femeie cu doi copilaşi. Femeia îşi punea o bonetă şi îşi lua rămas-bun de la copii.

— Ei, Janet, îi zicea fetiţei mai mari, să ai grijă ca lumea de Baby. Când mă-ntorc o să-ţi aduc un ou. Poţi să-ţi tiveşti batista dacă vrei, numa' fii cu băgare de seamă la ac.

— Da, mămico, răspunse fata.

Îşi ridică faţa, ca să primească un sărut, rămase o vreme în poartă şi apoi o-nchise. Maică-sa se îndepărtă iute de casă, trecând de mine şi de Charles — fără s-o ştie, căci eram încă ascunşi în dosul gardului.

M-am uitat după ea. Apoi m-am uitat la fetiţă, care plecase de la poartă, o luase înapoi pe potecă şi-şi ducea frăţiorul spre uşa deschisă a casei. Iar apoi m-am uitat la Charles.

— Charles, i-am zis, uite cum ne-a ieşit norocul în cale. Ia dă-mi ăia şase penny!

Charles se scotoci prin buzunare.

— Nu banul acela, am zis. N-ai altul mai lucios?

Am luat cea mai lucioasă monedă pe care o avea şi am mai lustruit-o un pic de mâneca rochiei.

— Ce-aveţi de gând, domnişoară? mă întrebă el.

— Lasă asta. Tu rămâi aici. Dacă vine cineva, fluieră.

M-am ridicat şi mi-am netezit poalele rochiei. Apoi am ieşit de după gard şi am mers tacticoasă până la poarta casei, de parcă venisem pe drumeag. Fetiţa a întors capul şi m-a văzut.

— Toate bune? am zis. Tu eşti Janet, pesemne. Tocmai m-am întâlnit cu mămica ta. Ia uite ce mi-a dat. Şase penny. Nu-i aşa că-i drăguţ bănuţu'? Maică-ta mi-a zis: „Dă-i, rogu-te, banii' ăsta lui Janet a mea şi spune-i să meargă iute la prăvălie, să ia nişte făină". Mi-a zis adineauri c-a uitat. Ştii ce-i făina, nu? Bravo! Ştii ce-a mai zis mămica ta? A zis: „Janet a mea e o fetiţă aşa de cuminte! Zi-i că poate să-şi ia bomboane de jumate de penny, cât o să-i rămână". Ehei, îţi plac bomboanele, nu? Şi mie. Tare îs bune, nu? Numa' că-s tari pentru dinţii tăi. Ei, nu-i nimic! Mă prind că nici nu ţi-au ieşit încă toţi dinţii. Oho! Ia uite ce mai

strălucesc! Îţi iau ochii! Ca un şirag de perle! Mai bine goleşti prăvălia de dulciuri până ţi-or ieşi ăilalţi. O să rămân eu aici, să am grijă de casă. Bine? Ia uite ce mai luceşte banu' ăsta! Uite-l şi pe frăţiorul tău. Nu vrei să-l iei cu tine? Bravo.

Era un renghi din cale-afară de murdar şi nu mi-a plăcut deloc să fac aşa ceva. Însă ce pot să zic? Mie mi se jucase un renghi şi mai murdar. Cât vorbisem, mă uitasem iute în jur, la ferestrele celorlalte case şi pe drumeag. Însă nu venea nimeni. Fetiţa îşi vârî banul în buzunarul şorţuleţului, îl luă pe frăţiorul ei în braţe şi plecă împleticindu-se. M-am uitat după ea toată vremea asta. Apoi m-am repezit în casă. Era destul de sărăcăcioasă, însă într-un cufăr de sus am găsit o pereche de ghete negre care îmi veneau destul de bine şi o rochie cu imprimeu, înfăşurată în hârtie. M-am gândit că, poate, era rochia pe care o purtase femeia la nuntă şi jur pe ce-am mai sfânt că era să n-o iau. Însă până la urmă am luat-o.

Am mai luat o bonetă neagră, un şal, o pereche de ciorapi de lână, o plăcintă din cămară. Şi un cuţit.

Apoi am dat fuga la gardul unde stătea ascuns Charles.

— Întoarce-te cu spatele, i-am zis, apucându-mă să mă schimb, întoarce-te cu spatele! Nu te mai uita cu ochii ăştia speriaţi, fată mare ce eşti! Afurisita! Afurisita!

De Maud era vorba. Mă gândeam la fetiţa aceea, Janet, şi cum o să se întoarcă ea la căsuţă cu făina şi cu bomboanele. Mă gândeam la mama ei şi cum o să vină acasă la vremea ceaiului şi o să ia rochia de mireasă de unde nu-i.

— Afurisita!

Am înşfăcat mănuşa lui Maud şi am sfâşiat-o până s-a desfăcut de tot. Apoi am aruncat-o la pământ şi am călcat-o în picioare. Charles mă privi cu o faţă îngrozită.

— Nu te mai uita la mine, mucosule! i-am strigat. Ah!

Însă mai apoi m-am temut să nu vină careva. Am luat de jos mănuşa, am vârât-o la loc în sân şi mi-am legat şnururile bonetei. Mi-am aruncat rochia de balamuc şi cizmele de cauciuc într-un şanţ. Băşicile de pe tălpi mi se spărseseră şi picurau ca lacrimile, însă ciorapii erau groşi, iar ghetele cele negre erau tocite şi moi. Pe rochie erau imprimaţi trandafiri, iar boneta avea părăluţe pe bor. Mi-am închipuit cum arătam. Ca într-o stampă cu o lăptăreasă de pe peretele unei lăptării.

Însă cred că era întocmai ce se purta pe la ţară. Am lăsat câmpurile şi cărările umbrite şi ne-am întors la drum, iar după o vreme a venit un alt ţăran bătrân, care ne-a dus câteva mile. Apoi am luat-o iarăşi pe jos.

Mergeam tot iute. Charles amuţise. Într-un sfârşit izbucni:

— Ai luat ghetele şi rochia aia fără să ceri voie!

— Am mai luat şi plăcinta asta, i-am răspuns. Însă pun pariu că o să mănânci oricum din ea.

I-am zis c-o să-i trimitem femeii hainele înapoi şi o să-i cumpărăm o plăcintă proaspătă de la Londra. Charles nu părea prea convins. Am petrecut noaptea într-un şopron de vite, în fân. Charles stătea cu spatele la mine şi-i tremurau umerii. M-am întrebat dacă n-o să fugă cumva înapoi la Briar după ce-o să adorm şi am aşteptat să se liniştească. Apoi i-am legat şireturile unei ghete de şireturile ghetei mele, ca să mă trezesc dacă vrea cumva s-o tulească. Era un băiat tare enervant. Însă ştiam că mă descurcam mai bine cu el lângă mine decât fără, căci oamenii doctorului Christie vor căuta o fată singură, nu o fată cu un frate. Mă gândeam că, dacă trebuie, o să mă descotorosesc de el când ajung la Londra.

Însă Londra părea încă tare departe. Aerul era încă mult prea curat. M-am trezit cândva în timpul nopţii, iar şopronul era de-acum plin de vaci. Stăteau în cerc şi se uitau la noi, iar una din ele tuşi ca un om. Să nu-mi spuneţi că e ceva firesc. L-am trezit pe Charles, care s-a speriat la fel de tare ca şi mine. S-a ridicat şi a dat s-o ia la fugă, însă, fireşte, s-a prăvălit la pământ, mai-mai să-mi smulgă piciorul. Am deznodat şireturile, am ieşit cu spatele din şopron, luând-o la goană, după care am mers cu pas obişnuit. Am văzut cum răsare soarele de după un deal.

— Asta-nseamnă că într-acolo-i estul, zise Charles.

Noaptea fusese friguroasă, ca în vreme de iarnă, însă dealul era abrupt şi ne-am încălzit pe măsură ce îl urcam. Când am ajuns în vârf, soarele se înălţase pe cer şi ziua era tot mai luminoasă. *S-a crăpat de ziuă,* mi-am spus. Îmi închipuiam zorii ca pe un ou care crăpase cu un sunet sec şi acum se deşerta. În faţa ochilor noştri se întindea înverzitul peisaj de ţară englezesc, cu râuri, drumuri, garduri vii, biserici, hornuri şi fuioare de fum. Hornurile se înălţau tot mai sus, drumurile şi râurile se lăţeau tot mai mult, iar fuioarele de fum se îngroşau tot mai tare pe măsură ce înaintam; până când, într-un sfârşit, se ivi un punctuleţ, o pată, un petic negru, negru ca tăciunii din foc, un petic presărat ici şi colo, acolo unde soarele se răsfrângea în geamuri şi în vârfurile aurite ale domurilor, cu scânteieri de lumină.

— Londra! am zis. Ah, Londra!

Capitolul şaisprezece

Totuşi ne-a luat toată ziua până să ajungem în oraş. Am fi putut să găsim gara şi să luăm un tren: însă m-am gândit că mai bine păstram puţinii bani care ne mai rămăseseră pentru mâncare. Am mers o vreme cu un băiat care căra în spate un coş mare, umplut cu cepe. El ne-a îndrumat spre un loc unde veneau căruţe ca să încarce zarzavaturi pentru pieţele din oraş. Cele mai multe plecaseră înainte să ajungem noi acolo, însă până la urmă ne-a luat un om care ducea fasole roşie la Hammersmith într-o căruţă cu un cal care mergea agale. A spus că Charles îi aminteşte de fiul lui — căci chiar avea soiul acela de mutră —, aşa că i-am lăsat pe ei în faţă, pe capră, iar eu m-am aşezat în spate, cu fasolea. Stăteam cu obrazul sprijinit de o ladă şi cu ochii la drumul care ni se aşternea în faţă, iar drumul se înălţa când şi când, arătându-ne iarăşi Londra, de-acum din ce în ce mai aproape. Aş fi putut să dorm. Însă nu răbdam să nu mă uit. Am văzut că drumurile erau tot mai aglomerate, iar gardurile vii lăsau locul celor de scânduri şi zidurilor. Am văzut cum frunzele se preschimbă în cărămizi, iarba în zgură şi praf, şanţurile în borduri de piatră. Când căruţa se apropie o dată de peretele unei case, pe care erau lipite unele peste altele anunţuri ce fluturau în vânt, într-un strat de vreo doi ţoli, am întins mâna şi am rupt o fâşie de afiş. Am ţinut-o o clipă, apoi i-am dat drumul în vânt. Pe ea era un desen cu o mână ce ţinea un pistol. Îmi rămăsese şi funingine pe degete. Atunci am ştiut că eram acasă.

Din Hammersmith am luat-o la picior. Nu cunoşteam partea asta a Londrei, însă mi-am dat seama că ştiam foarte bine pe unde s-o luăm — aşa cum ştiusem şi la ţară pe ce drum s-o apucăm la răscruci. Charles mergea lângă mine, clipind şi agăţându-se uneori de mâneca mea. Până la urmă l-am luat de mână, ca să-l îndrum când traversam o stradă, iar după aceea şi-a ţinut mai departe degetele în palma mea. Am văzut cum arătam în geamul unei vitrine mari de prăvălie: eu cu boneta mea şi el cu surtucul lui cu două rânduri de nasturi. Parcă eram amărâţii ăia de prunci pierduţi în pădure[14]!

Apoi am ajuns în Westminster, de unde puteam vedea ca lumea

14 *Babes in the Wood* - poveste britanică pentru copii.

fluviul. Aici nu puteam să nu mă opresc.

— Stai aşa, Charles, i-am zis, ducându-mi mâna la inimă şi întorcându-mi faţa dinspre el.

Nu voiam să vadă cât sunt de răscolită. Însă mai apoi, când am trecut peste sentimentele mai năvalnice, am început să chibzuiesc.

— Mai bine nu trecem încă apa, i-am spus când am luat-o iarăşi la pas.

Mă gândeam să nu dăm nas în nas cu careva. Dacă îl întâlneam pe Domnu aşa, din întâmplare? Sau dacă ne vedea el? Nu credeam eu că tocmai el avea să pună mâna pe mine, însă cinşpe mii de lire însemna bănet, nu glumă, şi ştiam că era în stare să tocmească golani care să-i spele rufele murdare. Până acum nici prin cap nu-mi trecuse una ca asta. Nu mă gândisem decât cum să ajung la Londra. Am început să mă uit în jur cu alţi ochi. Charles m-a văzut.

— Ce e, domnişoară? m-a întrebat.

— Nimic, i-am zis. Mă tem numai că s-ar putea să ne mai caute încă oamenii doctorului Christie. Hai s-o luăm pe scurtătură.

L-am dus pe o străduţă întunecoasă şi îngustă. Însă apoi m-am gândit că taman pe o stradă întunecoasă şi îngustă e cel mai rău dacă te prind. Atunci am dat colţul — ajunseserăm de-acuma pe lângă Charing Cross — şi am luat-o pe Strand, iar după o vreme am ajuns la capătul unui drum, unde erau vreo două tarabe care vindeau haine la mâna a doua. M-am dus la prima şi i-am luat lui Charles un fular de lână. Mie mi-am luat un voal. Vânzătorul începu să mă necăjească.

— Nu ai vrea mai bine o pălărie? mă întrebă. Ai o faţă tare drăguţă. E păcat s-o ascunzi.

Am întins mâna după rest — o jumate de penny.

— Bine, bine! i-am răspuns nerăbdătoare. De cur nu mai zic.

Charles tresări. Nu-mi păsa. Mi-am pus voalul şi m-am simţit mai uşurată. Nu dădea tocmai bine cu boneta şi rochia mea imprimată, în tonuri pale, însă mă gândeam că aş putea trece drept o fată cu cicatrice pe faţă sau cu vreun alt soi de neajuns. I-am zis lui Charles să-şi tragă fularul peste gură şi şapca peste frunte. Când s-a plâns că-i e cald, i-am tăiat-o:

— Dacă mă umflă iscoadele doctorului Christie înainte să te duc la domnul Rivers, cât de cald o să-ţi mai fie atunci?

Charles privi în faţă, la îngrămădeala de trăsuri şi cai de pe Ludgate Hill. Erau ceasurile şase, când străzile sunt mai ticsite ca oricând.

— Atunci când mă duci la el? mă întrebă. Locuieşte departe de aici?

— Nu foarte. Însă trebuie să fim cu băgare de seamă. Trebuie să chibzuiesc. Hai să găsim un loc liniştit...

Până la urmă am ajuns la St. Paul. Am intrat şi m-am aşezat într-o

strană, iar Charles s-a plimbat şi s-a uitat la statui. „Nu trebuie decât să ajung în Lant Street”, mi-am zis, „şi atunci sunt salvată”. Însă ce mă îngrijora acum era povestea pe care s-ar putea s-o fi răspândit Domnu prin Borough. Dacă îi stârnise împotriva mea pe toţi nepoţii domnului Ibbs? Dacă mă întâlneam cu John Vroom înainte să dau peste doamna Sucksby? El nici nu trebuia stârnit — şi mă va recunoaşte chiar şi cu voalul ăsta. Trebuie să mă păzesc. Va trebui să cercetez casa şi să fac prima mişcare când voi şti cum stau lucrurile. Îmi venea greu să mă port cu luare-aminte şi cu încetineală, însă m-am gândit că mama nu se păzise îndeajuns. Şi uite ce-a păţit.

M-am înfiorat. În catedrala St. Paul era rece până şi în iulie. Sticla ferestrelor îşi pierdea culorile pe măsură ce după-amiaza se preschimba în seară. La doctorul Christie acuma ne-ar duce să mâncăm cina. Ni s-ar da pâine cu unt şi o stacană de ceai... Charles veni şi se aşeză lângă mine. L-am auzit oftând. Îşi ţinea şapca în mână şi părul bălai îi lucea. Buzele îi erau rozalii. Trei băieţandri în rantii albe mergeau prin biserică, purtând în mâini sfeşnice de alamă şi aprinzând lămpi şi lumânări. M-am uitat la el şi m-am gândit cât de bine s-ar potrivi printre ei, într-o rantie.

Apoi m-am uitat la haina lui. Era de soi, deşi cam murdară de praf.

— Câţi bani ţi-au mai rămas, Charles? I-am întrebat.

Mai aveam un penny jumate. L-am dus la o casă de amanet din Watling Street şi am luat doi şilingi pe haina lui.

Când a trebuit s-o dea, a plâns.

— Vai! Acuma cum mai dau eu ochii cu domnul Rivers? a zis. N-o să vrea în veci un băiat în cămaşă!

I-am zis că o să luăm înapoi surtucul într-o zi, două. I-am luat nişte creveţi, pâine cu unt şi un ceai.

— Creveţi de la Londra, i-am spus. Mmm... Nu-i aşa că sunt delicioşi?

N-a răspuns. Când ne-am continuat drumul, el a rămas cu un pas în urma mea, cuprinzându-se singur cu braţele şi cu privirea aţintită în pământ. Avea ochii roşii — de la lacrimi, dar şi de la pulberea din aer.

Am trecut fluviul pe la Blackfriars, iar de acolo, deşi oricum fusesem tot timpul cu ochii-n patru, am mers şi mai ferit. Nu ne-am avântat pe aleile şi străduţele dosnice, ci ne-am aţinut pe drumuri deschise, iar amurgul — care e lumină calpă, mereu bună să învârţi niscaiva treburi necurate la adăpostul ei — ne ascundea destul de bine. Însă cu fiece pas ne apropiam tot mai mult de casă. Am început să recunosc anume lucruri, chiar şi pe unii oameni, şi mi-am simţit iarăşi răscolite inima şi mintea, de-am crezut c-o să mă pierd de tot cu firea. Apoi am ajuns pe Gravel Lane şi pe Southwark Bridge Road, am cotit-o, am ajuns pe Lant Street, la capătul de vest, ne-am oprit şi ne-am uitat de-a lungul străzii.

Sângele îmi fierbea în vine, iar inima îmi bătea să-mi spargă pieptul. Am crezut c-o să leşin acolo. M-am agăţat de zidul de cărămidă de care ne sprijineam şi mi-am plecat fruntea până când sângele a început să-mi curgă mai liniştit prin vine. Când am grăit, aveam glasul răguşit.

— Vezi uşa aia neagră cu geam, Charles? i-am zis. E uşa casei mele. Acolo locuieşte doamna aceea care mi-a fost ca o mamă. Aş vrea să mă duc într-un suflet la uşa aia mai mult decât orice pe lume. Însă n-o să mă duc. Nu-i sigur.

— Nu-i sigur? se miră el.

Aruncă priviri înfricoşate în jur. Pesemne că străzile acelea atât de dragi inimii mele, că-mi venea să mă trântesc la pământ şi să le sărut, lui i se păreau cam îndoielnice.

— Nu-i sigur, i-am zis iarăşi. Nu câtă vreme oamenii doctorului Christie sunt încă pe urmele noastre.

Însă m-am uitat de-a lungul străzii, la uşa domnului Ibbs, apoi la fereastra de deasupra. Era fereastra odăii unde dormeam cu doamna Sucksby, iar ispita de a mă apropia era prea mare. L-am înşfăcat pe Charles şi m-am pitit după el, apoi am mers aşa, oprindu-ne lângă un zid umbrit de două bovindouri late. Trecură nişte puşti care făcură haz de vălul meu. Le cunoşteam pe mamele lor, căci erau din vecini, şi iarăşi am început să mă tem că o să mă vadă careva şi o să mă recunoască. M-am gândit că a fost o neghiobie să vin atât de aproape pe stradă. Apoi mi-am zis: „De ce să nu dau fuga la uşă şi s-o strig pe doamna Sucksby?”. Poate că aşa aş fi făcut. Nu ştiu. Căci mă întorsesem, ca pentru a-mi aranja boneta, şi în vreme ce eu stăteam încă în cumpănă, Charles îşi duse mâna la gură şi scoase un „O!“.

Puştii care râseseră de vălul meu fugiseră departe, în josul străzii, şi grupul se spărsese ca să lase pe cineva să treacă printre ei. Era Domnu. Purta pălăria aceea moale şi veche a lui, iar la gât avea o eşarfă stacojie. Avea părul şi favoriţii mai lungi ca niciodată. L-am urmărit cum mergea alene. Cred că fluiera. Ajuns la uşa de la atelierul domnului Ibbs, se opri. Îşi vârî mâna în buzunarul hainei şi scoase o cheie. Îşi scutură picioarele pe treaptă — mai întâi dreptul, apoi stângul —, ca să alunge praful, apoi vârî cheia în broască, se uită în treacăt în jur şi intră. Toate astea le făcuse cu cel mai firesc aer cu putinţă.

Am tremurat tot timpul cât l-am avut în faţa ochilor. Însă mă simţeam din cale-afară de ciudat.

— Diavol împieliţat! am strigat.

Mi-ar fi plăcut să-l omor pe loc, să-l împuşc, să mă reped la el şi să-l plesnesc peste faţă. Însă, când l-am văzut, m-am şi temut — mai mult decât ar fi trebuit ca şi cum aş fi fost încă la balamucul doctorului Christie şi în orice clipă puteam fi înşfăcată, scuturată, legată şi

afundată în apă. Respiram ciudat, întretăiat şi sacadat. Nu cred că Charles a băgat de seamă. Îi era gândul la cămaşa lui.

— O! gemea el în continuare. O! O!

Îşi privea unghiile şi petele de murdărie de pe manşete.

L-am prins de braţ. Îmi venea s-o rup la fugă, să fac cale-ntoarsă. Îmi venea s-o rup la fugă mai presus de orice. Puţin mi-a lipsit să n-o fac.

— Haide, i-am zis. Hai, iute!

Apoi m-am uitat iarăşi la uşa domnului Ibbs. Mi-am închipuit-o pe doamna Sucksby dincolo de ea şi mi l-am închipuit pe Domnu stând liniştit şi în largul lui lângă ea. Afurisit să fie! M-a făcut să mă tem de casa mea!

— Nu mă las eu alungată cu una, cu două! am zis. O să rămânem aici, dar o să stăm ascunşi. Hai!

L-am înşfăcat mai bine pe Charles şi am început să-l împing de la spate, însă nu ne-am îndepărtat de Lant Street, ci am mers chiar pe stradă. Pe toată partea aia erau case cu odăi de închiriat. Am dat pe dată de una.

— Aveţi paturi? am întrebat-o pe fata de la uşă.

— Avem o juma’ de pat, mi-a răspuns ea.

Nu era bine jumătate de pat. Am mers la următoarea casă, apoi la cea de după ea. Nu mai era nici o odaie liberă. Până la urmă am ajuns chiar peste drum de domnul Ibbs. Pe treapta de la intrare stătea o femeie cu un prunc. N-o ştiam. Era bine aşa.

— Aveţi o odaie liberă? am întrebat-o repede.

— S-ar putea, mi-a răspuns ea, încercând să-mi zărească faţa prin voal.

— În faţă? am ridicat eu privirea, arătând cu degetul. Aia?

— Aia e mai scumpă.

— O luăm pe-o săptămână. Îţi dau un şiling acuma şi restul mâine.

Se strâmbă. Însă ştiam eu că voia să aibă cu ce-şi cumpăra gin.

— Bine, zise femeia.

Se ridică, lăsă pruncul pe treaptă şi ne duse pe nişte scări lunecoase. La etaj, pe hol, zăcea un bărbat beat mort. Uşa odăii în care ne-a condus nu avea încuietoare, ci doar o piatră cu care s-o propteşti. Odaia era mică şi întunecoasă, cu două paturi joase şi un scaun. Fereastra dinspre stradă avea obloanele trase, iar lângă geam atârna un băţ cu un cârlig la capăt, cu care se deschideau.

— Aşa se face, zise femeia, apucându-se să ne arate.

Am oprit-o. I-am zis că aveam un beteşug la ochi şi nu voiam lumină.

Căci ochisem dintr-o privire găurile tăiate în obloane, care se potriveau binişor cu ce-aveam eu de gând. Iar când femeia luă şilingul şi se duse, am închis uşa după ea, mi-am scos vălul şi boneta, apoi m-

am pus la geam şi m-am uitat afară.

Doar că nu era nimic de văzut. Uşa de la atelierul domnului Ibbs era tot închisă, iar fereastra de la odaia doamnei Sucksby era întunecată. M-am tot uitat o vreme, până ce mi-am amintit de Charles. Stătea şi se holba la mine, mototolindu-şi şapca în mâini. În altă odaie un bărbat strigă, iar Charles tresări speriat.

— Stai jos, i-am zis.

Mi-am lipit iarăşi faţa de geam.

— Vreau înapoi surtucul, îmi zise.

— Nu se poate. S-a închis la amanet. O să-l luăm mâine.

— Nu te cred. Ai minţit-o pe doamna aia cum că ai un beteşug la ochi. Ai luat rochia şi încălţările alea... şi plăcinta. M-a luat cu greaţă de la plăcinta aia. M-ai adus într-o casă oribilă.

— Te-am adus la Londra. Nu asta voiai?

— Credeam că o să fie altfel.

— Încă n-ai văzut ce-i mai bun. Culcă-te. O să-ţi luăm înapoi surtucul mâine-dimineaţă. Atunci o să te simţi alt om.

— Cum o să-l luăm? Tocmai i-ai dat doamnei ultimul şiling.

— O să fac rost de altu' mâine.

— Cum?

— Nu mă întreba. Culcă-te. Nu eşti ostenit?

— Patul ăsta e umplut cu păr negru.

— Atunci ia-l pe celălalt.

— Ălălalt e umplut cu păr roşcat.

— N-o să te muşte.

L-am auzit cum se aşază şi îşi freacă faţa cu palmele. Am crezut că o să bocească iar. Însă după câteva clipe vorbi, cu glasul schimbat.

— Nu-i aşa că domnu' Rivers avea favoriţii tare lungi? zise.

— Aşa-i, i-am răspuns, dar fără să mă dezlipesc de oblon. Aş zice că are nevoie de un flăcău care să i-i potrivească.

— Bine-ar fi!

Atunci oftă şi se lungi pe pat, punându-şi şapca pe ochi. Eu am vegheat mai departe la geam. Am vegheat necurmat, cum veghează mâţele găurile de şoareci, fără să iau aminte la scurgerea ceasurilor, fără să mă gândesc decât la ce mă uitam. Noaptea s-a lăsat tot mai tare, iar strada — care vara era ticsită de lume — se goli şi încremeni, de vreme ce copiii erau cu toţii în pat, bărbaţii şi femeile se întorseseră de la cârciumi, iar câinii adormiseră. În celelalte odăi din casă oamenii tropăiau, târâiau scaune, undeva plângea un prunc... O fată râdea fără încetare — pesemne că era beată. M-am uitat în continuare. Un ornic bătea ceasurile undeva. Acum nu puteam să aud dangătul fără să tresar şi îi simţeam fiecare bătaie. Într-un sfârşit bătu şi miezul nopţii,

apoi jumătatea de ceas şi am tras cu urechea să prind bătăile de la fără un sfert tot veghind, tot aşteptând, însă începând să mă-ntreb ce anume mă aşteptam să văd, când iată ce s-a întâmplat:

În odaia doamnei Sucksby se iviră o luminiţă şi o umbră; apoi o siluetă — chiar doamna Sucksby! Mai să mi se frângă inima. Părul îi părea alb şi purta vechea ei rochie de tafta. Stătea în picioare, cu o lampă în mână, cu chipul întors, şi i se mişca falca — vorbea cu cineva aflat mai în spate, cineva care veni acum mai aproape, în vreme ce doamna Sucksby se îndepărtă. O fată. O fată îngustă în talie... Am văzut-o şi m-a apucat tremuratul. Veni spre mine, în vreme ce doamna Sucksby se mişca prin odaie, în spatele ei, scoţându-şi broşa şi inelele. Veni chiar la geam. Îşi ridică braţul, dând să şi-l sprijine de stinghia cercevelei, apoi stătu aşa, încremenită, cu fruntea rezemată de încheietură. Doar degetele i se mişcau, apucând alene perdeaua ce acoperea fereastra. Avea mâna dezgolită. Avea zulufi în păr. *Nu se poate să fie ea,* mi-am zis.

Apoi doamna Sucksby vorbi iarăşi, fata îşi ridică faţa, iar lumina felinarului din stradă o scăldă din plin. Am scos un ţipăt.

Poate că mă auzise — deşi nu cred să fi avut cum —, căci întoarse capul şi păru să se uite la mine, să-mi întoarcă privirea din cealaltă parte a străzii, prin noaptea dintre noi, vreun minut şi mai bine. Nu cred să fi clipit în tot răstimpul ăsta. Nu cred să fi clipit nici ea. Ochii i-au rămas deschişi. I-am văzut şi mi-am amintit în sfârşit ce culoare aveau. Apoi ea se întoarse iarăşi spre odaie, se depărtă cu un pas, luă lampa şi, în vreme ce îi micşora flacăra, doamna Sucksby se apropie, îşi ridică mâinile şi se apucă să-i desfacă rochia la spate.

Apoi se lăsă bezna.

M-am tras de la fereastră. În geam mi se răsfrângea propriul chip, alb ca varul, iar lumina felinarului din stradă zugrăvea pe el — pe obraz, sub ochi — o inimă. M-am întors de la geam. Ţipătul meu îl trezise pe Charles şi pesemne că aveam o privire ciudată.

— Domnişoară, ce s-a întâmplat? mă întrebă el în şoaptă.

Mi-am dus mâna la gură.

— Vai, Charles! i-am zis.

Am făcut doi paşi şi m-am apropiat de el, clătinându-mă.

— Charles, uită-te la mine! Spune-mi cine sunt!

— Cum cine, domnişoară?

— Fără „domnişoară”! Nu-mi mai spune domnişoară! N-am fost niciodată domnişoară, deşi asta voiau să mă facă... Vai! Mi-a luat tot ce aveam, Charles! Mi-a luat tot şi acuma e al ei, ca să-mi facă în ciudă. A câştigat dragostea doamnei Sucksby, aşa cum a câştigat şi... Ah! O

omor! La noapte o omor!

Am dat iar fuga la oblon, cuprinsă de un soi de înfrigurare, vrând să cercetez casa.

— Ia să vedem, am zis. Am cum să mă caţăr până la fereastră? Aş putea să forţez ivărul, să mă strecor înăuntru şi s-o înjunghii în somn. Unde-i cuţitul ăla?

Am dat iar fuga, l-am luat şi i-am încercat tăişul.

— Nu-i destul de ascuţit, am zis.

M-am uitat în jur, apoi am luat piatra care proptea uşa şi am trecut tăişul peste ea.

— Aşa? l-am întrebat pe Charles. Sau aşa? Cum se ascute mai bine? Haide, haide... Doar eşti rândaş, ce mama dracului!

Mă privi îngrozit. Apoi veni şi, cu degete tremurătoare, îmi arătă cum se face. Am tot ascuţit tăişul.

— Bun, am spus. Ce bine o să fie când o să apăs vârful pe sânul ei.

Apoi m-am oprit.

— Numa' că până la urmă nu ţi se pare că de cuţit se moare un pic cam prea iute? Oare n-ar fi mai bine să găsesc o moarte mai înceată?

Mi-am închipuit cum ar fi s-o înăbuş, s-o gâtui, s-o cotonogesc cu o bata.

— Avem vreo bâtă pe-aici, Charles? O să ia mai mult şi... a, mi-ar plăcea să-şi dea seama că moare de mâna mea! O să vii cu mine, Charles. O să mă ajuţi... Ce s-a întâmplat?

Băiatul se dusese la perete. Stătea cu spatele sprijinit de el şi dintr-odată începu să tremure din tot trupul.

— Nu eşti... Nu eşti doamna aia de erai la Briar! îmi zise.

— Uită-te la tine! Nici tu nu eşti băiatu' ăla. Băiatu' ăla avea vână.

— Vreau la domnu' Rivers!

Am început să hohotesc ca o nebună.

— Păi, tre' să-ţi dau o veste. Domnu' Rivers nu-i nici el tocma' un domn, cum ai crezut tu. Domnu' Rivers e un drac împieliţat! O lichea!

Charles veni spre mine.

— Ba nu!

— Ba da. A fugit cu domnişoara Maud, a zis la toată lumea că eu sunt ea şi m-a băgat la balamuc. Cine-ţi închipui că mi-a iscălit ordinul?

— Dacă l-a iscălit, pesemne că era adevărat!

— E un ticălos!

— E o mândreţe de bărbat! Aşa zicea toată lumea la Briar.

— Ei nu l-au cunoscut ca mine. E rău şi mârşav!

Îşi încleştă pumnii.

— Nu-mi pasă! îmi strigă.

— Vrei să fii valetul unui drac de om?

— Mai bine aşa decât... Ah!

Se aşeză pe podea şi îşi ascunse faţa.

— Vai! În viaţa mea nu m-am mai simţit aşa de nenorocit. Te urăsc!

— Şi eu te urăsc, în mă-ta de fătălău!

Încă mai aveam piatra în mână. Am azvârlit-o spre el. L-am ratat de la o poştă, însă când piatra se izbi de perete şi de podea, se iscă un zgomot îngrozitor. Acuma tremuram aproape la fel de rău ca şi el. M-am uitat la cuţitul din mâna mea, apoi l-am lăsat. Mi-am atins faţa. Obrazul şi fruntea îmi erau scăldate într-o sudoare oribilă. M-am dus la Charles şi am îngenuncheat lângă el. A încercat să mă împingă în lături.

— Dă-te de pe mine! ţipă. Sau omoară-mă acuma! Nu-mi pasă!

— Charles, ascultă-mă, i-am zis cu un glas ceva mai stăpânit. Nu te urăsc de-adevăratelea. Nici tu nu trebuie să mă urăşti. Numai pe mine mă ai. Ţi-ai pierdut slujba de la Briar, iar tuşa ta nu te mai vrea. Acum nu mai poţi să te întorci la ţară. Şi, în afară de asta, n-o să răzbeşti prin Southwark fără ajutorul meu. O să te rătăceşti şi o să te zăpăceşti de tot. Iar Londra geme de bădărani fără inimă, care le fac rele de nedescris băieţilor bălai şi zăpăciţi ca tine. Poate că te ia vreun căpitan de vas şi o să sfârşeşti pe undeva prin Jamaica. Ţi-ar plăcea una ca asta? Nu plânge, pentru Dumnezeu! am spus, căci îl înecau suspinele. Crezi că nu mi-ar plăcea şi mie să plâng? Am fost înşelată cumplit, iar omul care m-a înşelat mai rău decât toţi stă chiar în clipa asta în patul meu, în braţele mamei mele. E ceva mai presus de înţelegerea ta. E o treabă de viaţă şi de moarte. Am fost nesocotită când am zis că o omor la noapte. Însă mai dă-mi vreo două zile ca să chibzuiesc şi îţi jur, Charles, că acolo sunt bani de câştigat şi mai sunt şi oameni care, de cum află că mi s-a făcut o nedreptate, îi vor da orice sumă de bani băiatului care m-a ajutat să mă întorc la ei...

Charles clătină din cap, plângând mai departe, iar acum, într-un sfârşit, am început să plâng şi eu. L-am cuprins cu un braţ, el s-a sprijinit de umărul meu şi am tremurat şi am jelit amândoi până când cineva din odaia vecină a început să bată în perete şi să urle la noi să încetăm.

— Acuma gata, i-am zis, ştergându-mă la nas. Acum nu-ţi mai e frică, nu? O să dormi ca un băiat cuminte?

Mi-a răspuns că aşa crede — dacă o să rămân lângă el. Aşa că ne-am întins amândoi pe patul umplut cu păr roşcat şi el a adormit, cu buzele lui rozalii deschise, răsuflând egal şi lin.

Însă eu am rămas trează toată noaptea. Mi-am închipuit-o pe Maud peste drum, întinsă în braţele doamnei Sucksby, răsuflând liniştită, cu gura deschisă în acelaşi fel, ca o floare, şi cu gâtul întru totul zvelt, întru totul alb şi dezgolit.

Până în zori mi se închegase în minte un început de plan. Am stat la fereastră şi m-am uitat încă o dată la uşa domnului Ibbs, însă după aceea, cum n-am văzut nici o mişcare, am renunţat. Putea să mai aştepte. Acum aveam nevoie de bani. Ştiam cum să fac rost de ei. L-am pus pe Charles să se pieptene cu cărare, apoi l-am scos din casă cu fereală, pe uşa din dos. L-am dus în Whitechapel — destul de departe de Borough, m-am gândit eu, încât să cutez să merg fără voal. Am găsit un loc potrivit pe High Street.

— Stai aici, i-am zis, iar el s-a supus. M-a ascultat. Acuma, ţii minte cât ai mai plâns azi-noapte? Ia mai fă-o o dată.

— Ce să fac?

L-am apucat de braţ şi l-am ciupit. A chirăit, apoi a început să se smiorcăie. Mi-am pus mâna pe umărul lui şi am început să mă uit când în josul, rând în susul străzii, arătându-mă neliniştită. Câţiva oameni ne aruncară priviri curioase. Le-am făcut semn să se apropie.

— Vă rog, domnu', vă rog, doamna! le-am zis. Tocma' am dat de băiatu' ăsta sărman. A venit de la ţară azi-dimineaţă şi s-a rătăcit de stăpânu' lui. Aţi putea să vă faceţi milă cu vreo două parale, ca să aibă cu ce să se întoarcă? Aţi putea? E singur cuc şi nu cunoaşte pe nimenea, nu ştie nici care-i Chancery Lane şi care-i Woolwich. Şi-a lăsat haina în căruţă, cu stăpânu-său... Dumnezeu să v-ajute, domnu'! Nu mai plânge, flăcău! Ia uite, domnu-ţi dă doi penny. Uite, şi mai mulţi bani! Şi mai zice lumea de la ţară că londonezii au inima de piatră...

Fireşte, numai la gândul că primea bani de la un domn, Charles bocea şi mai dihai. Lacrimile lui erau ca nişte magneţi, în prima zi, am adunat trei şilingi cu care ne-am plătit odaia şi, când am încercat acelaşi matrapazlâc a doua zi, pe altă stradă, am adunat patru. Aşa am avut ce mânca. Banii rămaşi i-am păstrat în gheată, laolaltă cu tichetul surtucului. Până şi-n pat tot în ghete stăteam.

— Îmi vreau haina înapoi, zicea Charles de o sută de ori pe ceas şi de fiecare dată eu îi răspundeam:

— Mâine. Jur. Făgăduiesc. Mai aşteaptă o zi numai...

Apoi stăteam toată ziua în dreptul obloanelor, trăgând cu ochiul prin gaura în formă de inimă. Vegheam casa şi îi învăţam rânduielile. Stăteam la pândă cu o răbdare de spărgător. Am văzut cum intrau borfaşi care-i aduceau marfă domnului Ibbs. Am văzut cum încuie uşa şi trage storul. Când îi vedeam mâinile şi chipul lui de om cinstit, îmi venea să plâng. „De ce nu pot să mă duc la el?“ îmi ziceam. Dar după ceva timp îl vedeam pe Domnu şi iarăşi mă apuca frica. Apoi o vedeam pe Maud. O vedeam la fereastră. Îi plăcea să stea acolo, cu faţa sprijinită de cercevea, de parcă ştia că mă uit şi îşi râdea de mine! O

vedeam pe Dainty cum o ajută să se îmbrace dimineaţa şi cum îi pune spelcile în păr. Iar seara o vedeam pe doamna Sucksby scoţându-i-le.

O dată am văzut cum duce o buclă de-a ei la gură şi o sărută.

De fiecare dată când vedeam ceva nou, îmi apăsam aşa de tare faţa de geam, că-l auzeam cum geme în toc. Iar noaptea, când casa era cufundată în beznă, luam lumânarea şi mă plimbam când încolo, când încoace, din perete în perete.

— Îi au pe toţi în puterea lor, ziceam. Pe Dainty, pe domnu' Ibbs şi pe doamna Sucksby — şi pun prinsoare că şi pe John, ba chiar şi pe Phil. Ca nişte păianjeni graşi, aşa şi-au ţesut pânza. Trebuie să avem mare grijă, Charles! Vai, şi-ncă cum! Căci dacă au aflat de la doctorul Christie că am evadat? Pesemne că ştiu deja! Acuma stau şi-aşteaptă, Charles. Pe mine mă aşteaptă. Ea nu iese deloc din casă. Deşteaptă treabă! Căci, dacă rămâne aici, rămâne şi lângă doamna Sucksby. Numai el pleacă. L-am văzut. Şi eu tot aştept. Ei nu ştiu asta. El pleacă. O să facem prima mişcare când pleacă rândul următor. Eu sunt musca pe care vor ei s-o prindă. Dar n-or să pună laba pe mine. O să te trimitem pe tine la ei. Aşa ceva nici nu le-a trecut prin cap! Nu, Charles?

Charles nu răspundea niciodată. Atâta îl ţinusem în odaia aceea întunecoasă, fără să facă nimic, că i se scursese culoarea din obraji, iar ochii îi sticleau ca la păpuşi.

— Vreau haina înapoi, mai zicea el, din când în când cu glas stins şi plângăreţ, deşi cred că aproape uitase la ce anume îi trebuia.

Căci veni şi clipa când a spus-o şi i-am răspuns:

— Bine. Azi o s-o primeşti înapoi. Am aşteptat destul. Azi e ziua potrivită.

Şi, în loc să pară mulţumit, el s-a holbat la mine cu nişte ochi speriaţi.

Poate că i se părea că vede în ochii mei ceva anume, o sclipire înfrigurată. Nu ştiu. Mie mi se părea că, o dată-n viaţă, gândeam şi eu ca un şuţ isteţ. L-am dus iarăşi pe Watling Street şi i-am scos surtucul de la amanet. Însă l-am ţinut la mine. Apoi l-am suit într-un omnibuz.

— O mică bucurie, i-am zis. Uită-te pe geam, la prăvălii.

Am găsit două locuri lângă o femeie cu un prunc în braţe. M-am aşezat, cu surtucul în poală. Apoi m-am uitat la prunc. Femeia mi-a întâlnit privirea şi i-am zâmbit.

— Un băieţel tare frumuşel, îmi zise ea. Aşa-i? Numai că nu vrea să facă nani când îi zice mămica lui. Îl plimb cu omnibuzu', iar hurducăitul îl adoarme pe dată. Am mers de la Fulham la Bow şi acuma ne întoarcem.

— E o scumpete, i-am zis.

M-am aplecat şi l-am mângâiat pe obraz.

— Ia uite ce gene are! Or să se înnebunească fetele după el.

— D-apăi cum altfel?

Apoi m-am lăsat pe spate. La următoarea staţie i-am zis lui Charles că trebuie să coborâm. Femeia şi-a luat rămas-bun şi ne-a făcut cu mâna în vreme ce omnibuzul o lua din loc. Însă eu nu i-am răspuns. Căci, la adăpostul hainei lui Charles, îi pipăisem betelia şi îi cardisem ceasul. Era un ceas drăguţ, de domnişoară, întocmai ce-mi trebuia. I l-am arătat lui Charles. S-a uitat la el ca la un şarpe gata să-l muşte.

— De unde-l ai? m-a întrebat.

— Mi l-a dat cineva.

— Nu te cred. Dă-mi haina!

— Îndată.

— Dă-mi haina!

Mergeam pe Podul Londrei.

— Ori taci, ori ţi-l arunc în apă... Aşa mai merge. Acum zi-mi: ştii să scrii?

N-a vrut să răspundă până nu m-am dus lângă zidul podului şi am fluturat haina dincolo de parapet. Atunci s-a pus iarăşi pe plâns, însă mi-a zis că ştie.

— Bravo! l-am lăudat.

L-am dus mai departe până am dat de un vânzător de stradă cu hârtie şi cerneluri. Am cumpărat o foaie simplă şi un creion. Apoi l-am adus pe Charles înapoi în odaia noastră şi l-am pus să scrie o scrisoare. Am stat cu mâna înfiptă în ceafa lui şi l-am privit.

— Scrie *Doamnă Sucksby,* i-am zis.

— Cum se scrie? m-a întrebat.

— Nu ştii?

Se încruntă, apoi începu să scrie. Mie mi se părea că se descurcă bine.

— Acuma scrie aşa, l-am îndemnat. Scrie: *Am fost vârâtă la balamuc de nemernicul ăla, prietenul dumitale... halal prieten!... Domnu...*

— Vorbeşti prea repede, îmi spuse el în timp ce scria, înclinând capul. *De nemernicul ăla, prietenul dumitale...*

— *... halal prieten!... Domnu... şi de căţeaua aia de Maud Lilly...* Trebuie să faci cumva să se vadă numele de-o şchioapă.

Creionul se mişcă înainte, apoi se opri. Charles se îmbujoră.

— Eu cuvântu’ ăla nu-l scriu, îmi spuse.

— Care cuvânt?

— Cuvântu’ cu C.

— Ce?

— Înainte de domnişoara Lilly.

L-am ciupit de ceafă.

— Scrie-l! i-am zis. M-ai auzit? Şi după aia scrii frumos, cu litere mari: *GÂSCULIŢĂ PE MĂ-SA! E MAI REA DECÂT EL!*

Charles şovăi, apoi îşi muşcă buza şi scrise.

— Bun. Acum scrie: *Doamnă Sucksby, am evadat şi sunt pe-aproape. Trimite-mi un semn prin băiatul ăsta. E un prieten. El îţi scrie acum. Îl cheamă Charles. Încrede-te în el şi în mine... vai!* Dacă dăm greş, o să mor!... *şi în mine ca într-o fiică mereu ascultătoare şi credincioasă...* Acolo lasă un loc liber.

Făcu întocmai. Am luat hârtia şi mi-am scris numele în josul foii.

— Nu te uita! i-am strigat în vremea asta.

Apoi am sărutat foaia în locul unde scrisesem şi am împăturit hârtia.

— Uite ce ai de făcut acuma, i-am zis. Diseară, când Domnu — domnul Rivers — iese din casă, trebuie să mergi acolo la uşă, să baţi şi să zici că-l cauţi pe domnu' Ibbs. Spune că vrei să-i vinzi ceva. O să-l recunoşti pe dată: e înalt şi îşi potriveşte bine favoriţii. O să te-ntrebe dacă te-a urmărit careva. Vezi să-i zici negreşit, când întreabă, că te-ai strecurat nevăzut. Dup-aia o să întrebe ce te-aduce. Zi-i că-l cunoşti pe Phil. Dacă te-ntreabă de unde-l cunoşti, să zici: „Printr-un tovarăş pe care-l cheamă George". Dacă te-ntreabă care George, spui: „George Joslin din Collier's Rents".

— Care George? De unde?

— George Joslin, din...

— Vai, domnişoară! Mai bine fac orice altceva decât una ca asta!

— Mai bine bădăranii cei răi, ticăloşiile de nedescris, Jamaica? Charles înghiţi cu noduri.

— George Joslin din Collier's Rents, spuse el.

— Bravo. Apoi îi întinzi ceasul. O să-ţi zică un preţ. Însă orice preţ ţi-ar zice — fie şi-o sută de lire, fie şi o mie —, tre' să spui că nu-i destul. Zi că e un ceas bun, meşteşugit la Geneva. Zi... ce ştiu eu...? zi că taică-tău a fost ceasornicar şi că te pricepi. Fă-l să-l cerceteze mai îndeaproape. Cu un dram de noroc, o să-i scoată capacul. Aşa o să ai prilejul să arunci o privire în jur. Uite pe cine cauţi: o doamnă destul de vârstnică şi cu păr argintiu. O să stea într-un balansoar, poate cu un prunc în poală. E doamna Sucksby, cea care m-a crescut pe mine. O să facă orice pentru mine. Tre' să faci cumva să ajungi lângă ea şi să-i dai scrisoarea. Fă-o, Charles, şi suntem salvaţi. Ascultă numa'! Dacă e prin preajmă un băiat oacheş şi urâcios, stai departe de el. Ne e duşman. La fel şi o fată roşcovană. Şi dacă vipera aia de Maud Lilly se arată pe-acolo, să-ţi ascunzi faţa. M-ai înţeles? Dacă te vede — ea, mai degrabă decât băiatul —, s-a zis cu noi.

Charles înghiţi iarăşi un nod. Puse foaia pe pat şi se aşeză, privind-o cu teamă. Repetă ce-avea de făcut. Eu am stat la fereastră, am

vegheat şi am aşteptat. Se lăsă mai întâi amurgul, apoi întunericul nopţii, şi întunericul îl scoase pe Domnu din casă. Ieşi furişat pe uşa doanului Ibbs, cu pălăria pe-o parte şi eşarfa stacojie la gât. L-am văzut cum pleacă. Am lăsat să mai treacă o jumătate de ceas, apoi m-am uitat la Charles.

— Pune-ţi haina pe tine, i-am zis. A venit vremea.

A pălit. I-am dat şapca şi fularul şi i-am ridicat gulerul.

— Ai luat scrisoarea? Foarte bine. Fii curajos. Şi, vezi, fără şmecherii! O să stau cu ochii pe tine, nu uita!

Nu spuse o vorbă. Porni şi după o vreme l-am văzut trecând strada şi oprindu-se la uşa domnului Ibbs. Mergea ca la spânzurătoare. Îşi trase mai bine fularul peste faţă, apoi aruncă o privire în urmă, spre locul unde ştia că stau în dosul storului. *Nu te uita, prostovane!* mi-am zis eu când l-am văzut. Apoi el îşi mai ridică o dată fularul, după care bătu la uşă. M-am întrebat dacă nu cumva o s-o rupă la fugă din faţa uşii. Aşa părea că are de gând. Însă n-a apucat, căci i-a deschis uşa Dainty. Vorbiră, iar Dainty îl lăsă să aştepte cât se duse ca să-l cheme pe domnul Ibbs. Apoi se întoarse. Se uită iute pe stradă într-o parte şi-n cealaltă. Se uită şi el cu ea, ca un prostovan ce era, de parcă era curios să vadă ce caută fata. Apoi Dainty încuviinţă din cap şi se dădu înapoi. Charles intră şi uşa se închise după el. Mi-am închipuit cum trage zăvorul cu mâna ei îngrijită şi albă. Apoi am aşteptat.

Au trecut, să zic aşa, vreo cinci minute. Sau poate zece.

Ce-mi închipuisem eu c-o să se-ntâmple? Poate să se deschidă uşa şi doamna Sucksby să iasă într-un suflet, cu domnul Ibbs pe urmele ei. Poate doar să se ducă în odaia ei sau poate să arate o lumină, să facă un semn... Nu ştiu. Însă casa rămase tăcută, iar când, în sfârşit, uşa se deschise, nu ieşi decât Charles, tot cu Dainty în spate. Uşa se închise iar. Charles rămase locului, tremurând. De-acum mă învăţasem cu tremuratul lui şi cred c-am ştiut, numai uitându-mă la el, că o făcuse de oaie. L-am văzut cum se uită spre fereastra noastră şi chibzuieşte dacă să fugă sau nu. *Nu fugi, cutră!* am zis şi am tras un pumn în geam. Poate că a auzit, căci şi-a plecat capul şi a trecut iarăşi strada, apoi a urcat. Când a ajuns în odaie, era roşu ca racul şi cu faţa năclăită de lacrimi şi muci.

— Doamne, iartă-mă, n-am vrut să fac asta! zise el, dând buzna înăuntru. Doamne, iartă-mă, ea a dat peste mine şi m-a silit!

— Ce te-a silit să faci? l-am întrebat. Ce s-a-ntâmplat? Ce s-a-ntâmplat, păduche ce eşti?

L-am înşfăcat şi l-am scuturat bine. Îşi duse mâinile la faţă.

— Mi-a luat scrisoarea şi a citit-o! îmi zise apoi.

— Cine?

— Domnişoara Maud! Domnişoara Maud!

L-am privit cu groază.

— M-a văzut, spuse băiatul. Şi m-a recunoscut. Am făcut întocmai cum mi-ai zis. Am dat ceasul, iar lunganul l-a luat şi i-a scos capacul. S-a mirat de fularul meu şi m-a întrebat dacă mă doare măseaua. Am zis că da. Mi-a arătat nişte cleşti şi-a zis că-s numai buni să scoţi dinţi cu ei. Cred că mă lua peste picior. Oacheşul era acolo. Ardea nişte hârtii. M-a făcut... fazan. Roşcata nici nu s-a uitat la mine. Însă doamna, mama dumitale, dormea. Am încercat să ajung lângă ea, numai că domnişoara Maud mi-a văzut scrisoarea în mână. Dup-aia s-a uitat la mine şi m-a recunoscut. A zis: „Ia vino-ncoace, băiete! Te-ai lovit la mână“ şi, până să vadă ceilalţi, m-a tras spre ea. Jucase cărţi la o masă şi a ţinut scrisoarea acolo, sub tăblie, a citit-o şi aşa de tare mi-a răsucit degetele...

Vorbele prinseră a i se topi ca sarea în apa lacrimilor.

— Nu mai plânge! i-am strigat. O dată-n viaţă termină cu plânsul sau îţi jur că te pocnesc! Zi-mi, ce-a făcut?

Răsuflă din greu, îşi vârî mâna în buzunar şi scoase ceva.

— N-a făcut nimic, îmi răspunse. Mi-a dat numai asta. A luat-o de pe masa unde stătea. Mi-a dat-o de parc-ar fi fost o taină. Dup-aia lunganul a închis ceasul şi domnişoara Maud m-a împins în lături. Lunganul mi-a dat o liră şi am luat-o, iar roşcovana m-a dus la uşă. Domnişoara Maud se uita la mine şi parcă avea foc în priviri, însă n-a scos o vorbă. Mi-a dat doar asta şi cred că e pentru dumneata, numai că... Vai, domnişoară, n-ai decât să spui că sunt greu de cap, dar Dumnezeu să mă ierte dacă ştiu ce vrea să-nsemne!

Îmi întinse lucrul cu pricina. Era împăturit bine şi mi-a luat o vreme să-l desfac şi să-mi dau seama ce era. L-am ţinut în mână, l-am întors pe toate părţile, apoi am stat şi m-am uitat prostită la el.

— Atâta tot? l-am întrebat.

Charles încuviinţă din cap.

Era o carte de joc. Una din vechile ei cărţi de joc franţuzeşti de la Briar: doiarul de cupă. Acum era soioasă şi avea dungi groase acolo unde fusese împăturită, însă tot mai păstra adâncitura aceea cu forma tocului ei de-a curmezişul unei inimioare.

Am ţinut-o în mână şi mi-am amintit cum am stat cu ea în salon şi am împărţit cărţile, ca să-i ghicesc. Purta rochia albastră. Şi-a dus mâna la gură. *Acum mă sperii!* mi-a zis.

Cât o mai fi râs de mine după aceea!

— Se joacă cu mine, am zis cu un glas cam tremurător. Mi-a trimis cartea asta... eşti sigur că nu-i nici un mesaj pe ea? Nici o urmă, nici un semn?... mi-a trimis cartea ca să-mi facă în ciudă. Altfel cum?

— Domnişoară, zău că nu ştiu. A luat-o de pe masă. A luat-o iute şi avea privirea cam... rătăcită.

— Cum adică rătăcită?

— Nu ştiu. Părea altfel decât e. Nu purta mănuşi. Avea părul încreţit şi ciudat. Mai era şi un pahar lângă ea... Nu-mi vine deloc a spune... Cred că era gin.

— *Gin?*

Ne-am uitat unul la celălalt.

— Ce ne facem? mă întrebă.

Nu ştiam.

— Trebuie să chibzuiesc, i-am răspuns, începând să mă plimb prin odaie. Trebuie să chibzuiesc ce-o să facă. O să-i spună lui Domnu, nu? O să-i arate scrisoarea. Dup-aia el o să dea de noi cât ai clipi. Nu te-au văzut când te întorceai? Se poate totuşi să te fi văzut altcineva. Nu putem fi siguri. Până acuma ne-a surâs norocul, dar de-acum s-a dus. Ah, barem dacă nu luam rochia aia de mireasă de la femeie...! Ştiam eu c-o să-mi poarte ghinion! Norocu' trece ca valu': o ia înapoi tot mai iute şi nu-l mai opreşte nici naiba.

— Nu mai vorbi aşa! ţipă Charles.

Îşi frângea mâinile.

— Nu poţi să-i trimiţi rochia înapoi doamnei?

— Nu poţi să-nşeli norocul aşa. Cel mai bine e să-l sfidezi.

— Să-l sfidezi?

M-am dus iarăşi la fereastră şi m-am uitat la casă.

— Doamna Sucksby e acum acolo, am zis. N-o să fie de-ajuns măcar un cuvânt de la mine? Când m-am lăsat eu înfricoşată de John Vroom? Dainty cred că n-o să-mi facă nimic. Nici domnu' Ibbs. Şi se pare că Maud s-a cherchelit cu gin. Charles, a fost o prostie să stau şi s-aştept. Dă-mi cuţitul. Mergem la ei.

Charles rămase cu gura căscată şi nu făcu nici o mişcare. Mi-am luat singură cuţitul, apoi l-am apucat de braţ pe băiat şi l-am tras după mine afară din odaie, apoi în jos, pe scările lunecoase. Jos erau un bărbat şi o fată care se sfădeau, însă glasurile le pieriră şi întoarseră capul după noi când trecurăm pe lângă ei. Poate că mi-au zărit cuţitul. N-aveam unde să-l ascund. Pe stradă se iscau vârtejuri de pulbere şi hârtii. Noaptea era caldă încă. Aveam capul descoperit. Oricine m-ar fi văzut acuma, ar fi ştiut că sunt Susan Trinder. Dar era prea târziu ca să-mi mai pese. M-am dus într-o fugă la uşa domnului Ibbs, cu Charles după mine, am bătut, apoi l-am lăsat în prag, iar eu m-am dat la o parte, cu spatele la zid. Uşa se deschise după câteva clipe, însă numai de-un deget.

— Aţi venit prea târziu.

Era glasul lui Dainty.

— Domnu’ Ibbs... A! Iarăşi tu? Ce mai e? Te-ai răzgândit?

Uşa se deschise un pic mai larg. Charles stătea încremenit locului, lingându-se pe buze şi privind-o ţintă pe Dainty. Apoi se uită la mine. Când îl văzu, Dainty îşi iţi capul de după uşă şi se uită şi ea. Apoi scoase un ţipăt.

— Doamnă Sucksby! am strigat.

M-am năpustit pe uşă, iar Dainty a tulit-o. L-am prins de mână pe Charles şi l-am tras în atelier.

— Doamnă Sucksby! am strigat iarăşi.

M-am repezit la perdeaua de aba şi am tras-o. Dincolo, pe coridor, era beznă. M-am poticnit şi Charles s-a poticnit şi el odată cu mine. Apoi am ajuns la uşa din capăt şi am deschis-o cu putere. Căldura, fumul şi lumina mă izbiră în faţă, făcându-mă să clipesc. Mai întâi l-am văzut pe domnul Ibbs. O apucase spre uşă când auzise strigătele. Dădu cu ochii de mine, se opri şi-şi ridică iute mâinile. În spatele lui era John Vroom, în haina lui din blană de câine, iar în spatele lui John Vroom — şi când am văzut-o, mi-a venit să plâng ca un copil — era doamna Sucksby. La masă, în scaunul încăpător al doamnei Sucksby, stătea Maud.

Sub scaun era Charlie Wag. Din pricina hărmălaiei, se pusese pe lătrat. Acum, când mă văzu, hămăi şi mai dezlănţuit, dând din coadă, apoi veni la mine, se ridică şi îmi întinse labele. Şi făcuse o larmă îngrozitoare. Domnul Ibbs se întinse şi-l apucă pe Charlie Wag de zgardă, trăgându-l iute. Aşa de tare l-a tras, că era să-l gâtuie. M-am dat în spate şi am ridicat mâinile. Ceilalţi mă priveau cu toţii. Dacă nu-mi zăriseră cuţitul, acuma sigur nu le-a mai scăpat. Doamna Sucksby deschise gura.

— Sue, ce...? Sue...

Apoi Dainty veni în goană prin spatele meu dinspre atelierul domnului Ibbs.

— Unde-i? ţipă.

Îşi încleştase pumnii. Îl împinse pe Charles, mă văzu şi bătu din picior.

— Cum de ai obrazu’ să mai calci pe aici?! Căţea ce eşti! I-ai frânt inima lu’ doamna Sucksby!

— Nu te apropia! i-am zis, fluturând cuţitul.

Îl privi uluită, apoi se dădu înapoi. Mai bine nu se dădea, căci mişcarea aia avea ceva îngrozitor. La urma urmei, era doar Dainty. Cuţitul începu să-mi tremure.

— Doamnă Sucksby, am zis, întorcându-mă spre ea. Te-au minţit. În viaţa mea n-am... M-au închis — el şi cu ea! Şi mi-a luat atâta vreme — atâta vreme, din mai! — până să mă întorc la dumneata.

Doamna Sucksby ţinea mâna la inimă. Arăta atât de surprinsă şi de înfricoşată, de parcă pe ea aş fi ameninţat-o cu cuţitul. Se uită la domnul Ibbs, apoi la Maud. După aceea păru să-şi vină în fire. Din doi-trei paşi sprinteni străbătu bucătăria şi mă îmbrăţişă cu putere.

— Fată dragă! îmi zise.

Îmi culcă faţa la pieptul ei. Ceva tare mă izbi în obraz. Era broşa cu briliante a lui Maud.

— Ah! am ţipat când am simţit-o şi m-am zbătut, dând să scap. Cu bijuterii mi te-a luat! Cu bijuterii şi cu minciuni!

— Fată dragă, zise iarăşi doamna Sucksby.

Însă eu mă uitam la Maud. Ea nu se dăduse înapoi şi nici măcar nu tresărise când a dat cu ochii de mine, aşa cum făcuseră ceilalţi. Doar îşi dusese mâna la inimă, asemenea doamnei Sucksby. Era îmbrăcată ca o fată din Borough, însă îşi ferea faţa de lumină şi avea ochii umbriţi. Arăta frumoasă şi mândră. Numai mâna îi tremura.

— Aşa, i-am zis când am văzut. Tremură!

Maud înghiţi în sec.

— Mai bine-ai fi făcut dacă n-ai fi venit aici, Sue, îmi spuse ea. Mai bine-ai fi rămas departe.

— Tu spui una ca asta! am ţipat.

Vorbise cu un glas limpede şi dulce. Mi-am amintit acum că-l auzisem în vise când eram la balamuc.

— Tu spui una ca asta, prefăcuto, şarpe, viperă ce eşti!

— Bătaie de fete! ţipă John, bătând din palme.

— Hei! hei! sări domnul Ibbs.

Scosese o batistă şi îşi ştergea fruntea. O privi pe doamna Sucksby. Ea mă cuprindea în continuare cu braţele şi nu-i vedeam faţa. Însă am simţit cum strânsoarea i se înmoaie când se întinse să-mi ia cuţitul din mână.

— Ei, e ascuţit, nu glumă, aşa-i? îmi spuse, râzând tulburată. Puse uşor cuţitul pe masă. M-am aplecat şi l-am înhăţat iarăşi.

— Nu-l lăsa la îndemână, i-am zis. Să nu pună *ea* mâna pe el! Vai, doamnă Sucksby, nici nu ştii ce afurisită e!

— Sue, ascultă-mă, îmi spuse Maud.

— Fată dragă, zise iarăşi doamna Sucksby, tăindu-i vorba. Ce ciudăţenie uluitoare. Ce... Uită-te numai la tine! Parc-ai fi — ha, ha! — un soldat de pe front.

Se şterse la gură.

— Ce-ar fi să şezi acuma şi să te potoleşti? începu apoi iar. Ce zici s-o trimitem pe domnişoara Lilly sus dacă te supără în halul ăsta s-o vezi? Ei? Mai rămân John şi Dainty. Hai să-i rugăm, nu?, să meargă şi ei sus.

Şi le făcu iute semn amândurora cu bărbia.

— Nu-i lăsa să plece! am ţipat când Dainty se mişcă din loc. Nici pe ea, nici pe ei!

Am fluturat cuţitul.

— Tu, John Vroom, rămâi, am zis, apoi, întorcându-mă spre doamna Sucksby şi domnul Ibbs, am explicat: Or să se ducă să-l cheme pe Domnu! Nu vă încredeţi în ei!

— Şi-a pierdut minţile, spuse John Vroom, ridicându-se de pe scaun.

Am dat să-l înşfac de mânecă.

— Ţi-am zis să rămâi! am ţipat.

John se uită la doamna Sucksby. Doamna Sucksby se uită la domnul Ibbs.

— Şezi, fiule, spuse încet domnul Ibbs.

John se aşeză. I-am făcut semn din cap lui Charles.

— Charles, stai în spatele meu, la uşa atelierului. Nu-i lăsa să fugă dacă încearcă vreunul.

Charles îşi scosese şapca şi-i ţinea cozorocul în dinţi. Se duse la uşă. Era atât de palid la faţă, că părea să lucească.

John se uită la el şi izbucni în râs.

— Să-l laşi în pace, i-am zis pe dată. Mi-a fost un prieten mai bun decât ai fost tu vreodată. Doamnă Sucksby, n-aş mai fi ajuns la dumneata dacă nu era el. N-aş mai fi ieşit de la... de la balamuc.

Ea îşi duse degetele la obraz.

— Aşa de mult te-a ajutat, ai? îmi zise, cu ochii la Charles, apoi zâmbi. Atunci ne e drag de el şi fără îndoială că o să-l plătim pentru toate câte a făcut. Nu-i aşa, domnu' Ibbs?

Domnul Ibbs nu răspunse. Maud se aplecă în scaun.

— Trebuie să pleci, Charles, spuse cu glasul ei limpede şi coborât. Trebuie să pleci de-aici.

Se uită la mine. Avea o privire ciudată.

— Trebuie să plecaţi amândoi, adăugă. Până nu se întoarce Domnu.

M-am strâmbat dispreţuitor.

— *Domnu,* am zis. *Domnu.* Ce repede te-ai învăţat cu rânduielile din Borough!

Îi năvăli sângele în obraji.

— M-am schimbat, murmură. Nu mai sunt ce eram.

— Nu eşti, i-am răspuns.

Îşi plecă ochii. Îşi privi mâinile. Şi atunci, ca şi cum ar fi băgat de seamă că sunt dezgolite — şi ca şi cum ar fi putut să acopere goliciunea unei mâini cu a celeilalte —, şi le puse stângaci una peste alta. Se auzi clinchetul slab al metalului. La încheietură avea vreo două-trei brăţări de argint, din cele de care-mi plăcuse şi mie să port pe vremuri. Le ţinu, ca să nu se mai mişte, apoi îşi ridică faţa şi-mi întâlni privirea. I-am zis

cu asprime, fără să-mi tremure glasul:

— Nu-ţi ajungea că eşti doamnă? Trebuia să vii în Borough şi să pui mâna pe ce era al nostru?

Nu-mi răspunse.

— Ei? am stăruit.

Se apucă să-şi scoată brăţările de la mână.

— Ia-le, zise. Nu le vreau!

— Şi crezi că eu le vreau?

Doamna Sucksby făcu un pas în faţă şi întinse iute mâinile spre mâinile lui Maud.

— Lasă-le la mână! ţipă.

Avea glasul spart. Se uită la mine şi râse stânjenită.

— Fată dragă, spuse după aceea, dându-se înapoi, ce mare lucru e argintul în casa asta? Ce mare lucru e argintul faţă de bucuria de a-ţi vedea chipul?

Îşi duse o mână la gât şi se sprijini cu cealaltă de spătarul unui scaun. Se aşeză greoaie, iar picioarele scaunului scrâşniră pe podea.

— Dainty, zise ea, ia adă-mi un păhărel de coniac. Întorsătura asta m-a cam dat peste cap.

Ca şi domnul Ibbs, scoase o batistă şi şi-o trecu peste faţă. Dainty îi dădu băutura. Doamna Sucksby sorbi din păhărel şi se aşeză.

— Vino lângă mine, mă pofti. Nu vrei să laşi cuţitul ăla vechi?

Apoi, cum şovăiam, continuă:

— Ce-i? Te temi de domnişoara Lilly? Când ne ai de pază pe mine şi pe domnu’ Ibbs — başca prietenul tău, Charles? Haide, şezi.

M-am uitat iarăşi la Maud. O socotisem o viperă, însă când fusese adus şi turnat coniacul, lampa fusese mutată şi am văzut acum, la lumină, ce trasă la faţă, ce palidă şi ce ostenită era. La auzul ţipătului, doamna Sucksby încremenise. Însă tot îi mai tremurau mâinile şi-şi sprijinea capul de speteaza înaltă a scaunului, de parcă şi l-ar fi simţit dureros de greu. Avea faţa umedă. De obraz se lipiseră câteva şuviţe de păr. Avea ochii din cale-afară de întunecaţi, părând a-i licări.

M-am aşezat şi mi-am pus cuţitul în faţa mea, pe masă. Doamna Sucksby îmi luă mâna.

— Mi s-a făcut o mare nedreptate, doamnă Sucksby, i-am zis.

Doamna Sucksby clătină încet din cap.

— Drăguţa mea, încep să pricep asta, îmi spuse.

— Dumnezeu ştie ce minciuni ţi-au turnat! Adevărul e că a fost mână-n mână cu el încă de la început. M-au tras pe sfoară amândoi, de-am ajuns să-i iau locul, şi m-au băgat la balamuc, unde toată lumea credea că sunt ea...

John fluieră.

— Joc dublu, spuse el. Bună treabă. Însă... vai!

Râse.

— Ai picat de fazan!

Ştiusem de la bun început c-o să zică asta, numai că acum nu părea să mai conteze. Doamna Sucksby nu se uita la mine, ci la mâinile noastre împletite. Îmi mângâia degetul mare cu al ei. Eu credeam că vestea îi luase maul.

— Urâtă treabă, zise ea încet.

— Ba chiar şi mai urâtă! am ţipat. Vai, mult, mult mai urâtă! La balamuc, doamnă Sucksby! Cu toate surorile alea care m-au lovit şi m-au lăsat să flămânzesc! O dată m-au lovit atât de tare...! M-au aruncat... m-au aruncat într-o vană cu apă...!

Îşi trase mâna din a mea şi şi-o duse la faţă.

— Gata, fată dragă! Ajunge! Nu îndur să aud.

— Te-au schingiuit cu cleşti? mă întrebă John. Te-au îmbrăcat în cămaşă de forţă?

— M-au îmbrăcat într-o rochie de tartan şi mi-au dat cizme din...

— Din fier?

Am şovăit, apoi m-am uitat iute la Charles.

— Cizme fără şireturi, am zis. Se gândeau că dacă-mi dau şireturi, o să mă spânzur. Iar părul...

— Te-au tuns? mă întrebă Dainty, aşezându-se şi ducându-şi mâna la gură.

Lângă gură avea o vânătaie aproape vindecată — mâna lui John, bănuiesc.

— Te-au ras în cap?

Iarăşi am şovăit, apoi am zis:

— Mi l-au cusut de cap.

I se umplură ochii de lacrimi.

— Vai, Sue! spuse. Îţi jur, nu vorbeam serios adineauri, când te-am făcut căţea!

— Nu-i nimic, i-am răspuns. N-aveai de unde să ştii.

M-am întors iarăşi spre doamna Sucksby şi mi-am dus o mână la poalele rochiei.

— Rochia asta am furat-o, i-am zis. Şi încălţările. Şi am mers pe jos aproape tot drumu' până la Londra. Nu mă gândeam decât cum să mă întorc la dumneata. Căci mai rău decât toată cruzimea de care am avut parte la balamuc era gândul că Domnu îţi toarnă minciuni despre ce s-a ales de mine. Mi-am închipuit mai întâi că o să-ţi spună că am murit.

Doamna Sucksby îmi luă iarăşi mâna.

— Se poate să se fi gândit şi la asta, zise.

— Însă ştiam c-o să ceri să-mi vezi trupul.

— Şi încă cum! Pe dată!

— Apoi am ghicit ce-o să spună. O să spună c-am fugit cu banii şi v-am înşelat pe toţi.

— Aşa a zis, glăsui John, sugându-şi dinţii. Dar io am tot zis că n-ai tu atâta tupeu în tine...

Am privit-o pe doamna Sucksby drept în faţă i-am zis:

— Însă ştiam că n-o să crezi că tocmai fata ta ţi-a făcut una ca asta.

Ea îmi strânse şi mai zdravăn mâna.

— Ştiam c-o să mă cauţi până o să mă găseşti.

— Fată dragă, am... Of, aş fi dat eu de tine într-o lună! Numa' că, ştii, mi-am tăinuit căutările de John şi Dainty.

— Zău, doamnă Sucksby? întrebă Dainty.

— Da, drăguţă. Am trimis un om în taină.

Se şterse la gură. Se uită la Maud. Însă Maud nu mă scăpa din ochi. Pesemne că lampa care-i lumina chipul mi-l lumina şi pe al meu, căci spuse încet şi pe neaşteptate:

— Pari bolnavă, Sue.

Era a treia oară când îmi rostea numele. L-am auzit şi, fără să vreau, m-am gândit de câte ori îl mai spusese, la fel de încetişor, şi am simţit că roşesc.

— Chiar arăţi terminată, zise Dainty. Arăţi de parcă n-ai mai fi dormit de-o săptămână.

— Nici n-am dormit, i-am răspuns.

— Atunci ce-ar fi, zise doamna Sucksby, dând să se ridice, ce-ar fi să mergi sus şi să te odihneşti? Şi mâine eu şi cu Dainty o să venim să te înţolim într-o rochie de-a ta şi o să-ţi aranjăm părul...

— Nu te culca aici, Sue! îmi spuse Maud, aplecându-se în scaun şi întinzând o mână spre mine. E primejdios.

Am apucat iar cuţitul şi ea şi-a tras mâna.

— Crezi că nu ştiu ce-i aia primejdie? i-am zis. Crezi că nu văd, când mă uit la tine, cum arată primejdia în carne şi oase: cu chip amăgitor, cu gură de actriţă, cu îmbujorări mincinoase şi doi ochi căprui de trădătoare?

Vorbele mi le simţeam ca zgura pe limbă. Erau îngrozitoare, însă trebuia ori să le scuip, ori să le înghit şi să mă înec. Nu s-a ferit de privirea mea, iar ochii nu-i păreau deloc de trădătoare. Am răsucit cuţitul. Tăişul răsfrânse lumina lămpii şi i-o fulgeră pe obraz.

— Am venit aici ca să te omor, i-am zis.

Doamna Sucksby se foi în scaun. Maud mă pironea în continuare cu ochii ei strălucitori.

— Ai venit la Briar să faci acelaşi lucru... îmi răspunse.

Atunci mi-am întors privirea şi am lăsat cuţitul din mână. Dintr-odată

m-am simţit ostenită şi bolnavă. Mă ajunseseră toate drumurile pe care le bătusem, toată veghea încordată. Acum nimic nu mai era cum îmi închipuisem c-o să fie. M-am întors spre doamna Sucksby.

— Poţi să stai liniştită când o auzi cum îşi râde de mine? am întrebat-o. Poţi să afli ce renghi afurisit mi-a jucat şi s-o ţii aici fără să-ţi vină s-o gâtui?

Vorbeam din inimă şi totuşi suna a fanfaronadă deşartă. M-am uitat în jur, prin odaie.

— Domnu’ Ibbs, dumneata poţi? l-am întrebat. Dainty, n-ai vrea s-o scarmeni în numele meu până nu mai rămâne nimic din ea?

— Şi-ncă cum! strigă Dainty, arătându-şi pumnul. Aşa deci? Îmi înşeli cea mai bună prietenă? îi zise lui Maud. O închizi la balamuc şi-i coşi păru’?

Maud nu răspunse, ci doar întoarse uşor capul. Dainty îi mai arătă pumnul o dată, apoi îl lăsă moale. Se uită în ochii mei.

— Numa’ că pare tare păcat, Sue! Când don’şoara Lilly s-a arătat aşa o fată de ispravă... Şi curajoasă! I-am găurit urechile săptămâna trecută şi n-a scos un ţipăt. Şi s-a apucat să desfacă broderii de parcă asta a făcut toată viaţa...

— Bine, Dainty, îi spuse iute doamna Sucksby.

Iarăşi m-am uitat la Maud, la urechea ei gingaşă, de care atârna — am văzut acum — o bobiţă de cleştar prinsă de o sârmă de aur, la zulufii din părul ei bălai şi la sprâncenele întunecate. Erau potrivite să se arcuiască frumos. Deasupra scaunului — până atunci n-o văzusem nici pe asta, însă acum părea să se potrivească de minune cu bobiţele, zulufii, sprâncenele boltite şi brăţările de la mână —, deasupra scaunului atârna de o grindă o colivie împletită, cu o pasăre galbenă în ea.

Am simţit că-mi dau lacrimile.

— Mi-ai luat tot ce era al meu, i-am zis. Mi-ai luat totul şi l-ai făcut mai de soi.

— Ţi-am luat totul tocmai pentru că îţi aparţinea. Pentru că trebuia!

— De ce trebuia? De ce?

Deschise gura, dând să spună ceva. Apoi se uită la doamna Sucksby şi se schimbă la faţă.

— De păcătoasă ce sunt, rosti sec. De păcătoasă. Pentru că ai avut dreptate: chipul meu e amăgitor, gura mea e o gură de actriţă, roşeaţa din obraji minte, ochii mei... Ochii mei...

Îşi întoarse privirea. Glasul i se tot înălţase. Şi-l înăbuşi iarăşi.

— Richard a aflat până la urmă că trebuie să răbdăm ceva mai multă vreme decât ne-am aşteptat ca să putem să scoatem banii.

Luă paharul în mâini şi bău ce mai rămăsese în el.

— Nu aţi pus mâna pe bani?

Aşeză paharul la loc.

— Încă nu.

— Ei, asta e ceva! am zis. O să-mi vreau şi eu partea. O să vreau jumate. Doamna Sucksby, ai auzit? O să-mi dea jumate din avere — pe puţin. Nu trei miare amărâte. Gândeşte-te câte putem să facem cu atâta bănet!

Însă nu voiam banii şi, când am vorbit, propriul meu glas îmi sună şi mie nesuferit. Doamna Sucksby nu răspunse.

— Ai să primeşti cât doreşti, zise Maud. Îţi dau orice, orice pe lumea asta... doar să pleci de aici acum, înainte să se întoarcă Domnu!

— Să plec? Pentru că aşa-mi zici tu? Sunt la mine acasă! Doamnă Sucksby... Doamnă Sucksby, spune-i!

Doamna Sucksby îşi trecu iarăşi mâna peste buze.

— Până la urmă, Susie, îmi zise ea rar, domnişoara Lilly s-ar putea să aibă dreptate. Dacă tot e să te gândeşti la bani, deocamdată mai bine-ai face să te păzeşti de Domnu. Lasă-mă să vorbesc eu întâi cu el. O să-i arăt eu de ce sunt în stare la mânie!

A zis-o cumva ciudat, fără tragere de inimă şi cu un zâmbet chinuit — cum ar fi zis-o, m-am gândit, dacă tocmai aflase că Domnu o uşurase de doi-trei şilingi la cărţi. Bănuiam că se gândeşte la averea lui Maud şi cum să se facă împărţeala. Iar eu îmi doream acum din suflet să nu pună totuşi nici un preţ pe banii ăia.

— Mă alungi? am întrebat-o.

Vorbele mi se auziră ca o şoaptă. Mi-am întors privirea de la ea şi m-am uitat în jur, prin bucătărie, la vechiul ceas olandez de pe poliţă şi la stampele de pe pereţi. Pe podea, lângă uşa ce dădea spre scări, era oala aia de noapte albă, din porţelan, cu ochiul cel întunecat pe ea, oala din odaia mea, care pesemne că fusese adusă la spălat şi uitată aici. Eu n-aş fi uitat de ea. Pe masă, sub mâinile mele, era o inimioară: eu o scrijelisem în lemn vara trecută. Pe atunci încă eram tare copilăroasă. Eram ca un prunc... Şi iarăşi m-am uitat în jur. De ce nu era nici un prunc în odaie? Bucătăria era încremenită. Toată lumea încremenise cu ochii la mine.

— Mă alungi pe mine, i-am zis iarăşi doamnei Sucksby, iar ea poate să rămână?

Acum aveam un glas dogit, ca de băiat.

— O să te încrezi că n-au să-l trimită pe doctorul Christie să mă prindă? O să... O s-o dezbraci de rochii, o să-i scoţi spelcile din păr, o s-o săruţi şi o s-o laşi să doarmă lângă tine, unde dormeam eu pe vremuri, în vreme ce eu dorm pe un pat... un pat umplut cu păr roşcat?

— S-o las să doarmă lângă mine? întrebă iute doamna Sucksby. Cine

ţi-a zis?

— Păr roşcat? sări John.

Însă Maud ridicase capul, iar privirea i se înflăcărase.

— Ne-ai urmărit! spuse ea.

Apoi, după ce chibzui o vreme, înţelese:

— Prin oblon!

— V-am urmărit, i-am răspuns ceva mai aprig. Te-am urmărit, păianjen ce eşti, cum iei tot ce-i al meu! Ţi-e mai pe plac asta — afurisită să fii! — decât să te culci cu bărbatu-tău!

— Să mă culc cu... cu Richard?

Părea de-a dreptul uimită.

— Doar nu crezi...?

— Susie, începu doamna Sucksby, punând mâna pe mine.

— Sue, zise Maud odată cu ea, aplecându-se peste masă şi întinzându-mi la rândul ei mâna. Doar nu socoţi că înseamnă ceva pentru mine!? Doar nu socoţi că mi-e soţ, altfel decât cu numele?! Nu ştii că-l urăsc? Nu ştii că-l uram la Briar?

— Acum te pomeneşti c-ai făcut ce-ai făcut din pricină că te-a silit? am întrebat-o cu un soi de dispreţ înfrigurat.

— Păi, chiar m-a silit...! Însă nu aşa cum crezi tu.

— Adică pretinzi că nu eşti o trădătoare şi o borfaşă?

— Dar tu? mi-o întoarse ea.

Şi iarăşi mă pironi cu privirea, şi iarăşi aproape că mi se făcu ruşine. Mi-am ferit ochii. Apoi, după o clipă, am zis mai potolit:

— Mă scârbea ce făceam. Nu schimbam zâmbete cu el pe la spatele tău.

— Şi crezi că eu schimbam?

— De ce nu? Eşti o actriţă. Acuma joci teatru!

— Aşa să fie?

O spuse tot cu ochii la faţa mea şi cu mâna întinsă spre a mea, însă fără să mi-o atingă. Lampa ne scălda în lumina ei. Restul bucătăriei era aproape complet cufundat în beznă. I-am privit degetele. Erau pătate sau julite.

— Dacă-l urai, de ce-ai făcut-o? am întrebat-o.

— N-am avut de ales, îmi răspunse. Ai văzut cum trăiam. Aveam nevoie de tine ca să-mi iei locul.

— Iar tu să vii aici şi să iei locul meu!

Nu răspunse.

— Am fi putut să-l păcălim, i-am zis. Dacă mi-ai fi spus. Am fi putut să...

— Să ce?

— Ceva. Orice. Nu ştiu...

Clătină din cap.

— La cât de multe ai fi renunţat? mă întrebă încet.

Avea o privire teribil de întunecată, însă şi teribil de neclintită şi de sinceră. Dintr-odată însă i-am simţit pe doamna Sucksby, pe John şi pe Dainty, pe domnul Ibbs — pe toţi — privind tăcuţi şi curioşi şi întrebându-se: *Ce-i povestea asta...?* Şi în clipa aceea mi-am citit în inima laşă şi am ştiut că n-aş fi renunţat la nimic de dragul ei, la absolut nimic, şi că mai bine muream decât să mă facă ea de râs acum.

Maud întinse iar mâna. Degetele ei îmi atinseră uşor încheietura. Am luat cuţitul şi l-am repezit în mâna ei.

— Nu mă atinge! i-am strigat şi m-am ridicat. Să nu mă atingă careva!

Glasul mi-era nestăpânit.

— Nici unu'! M-aţi auzit? M-am întors aici crezând că vin acasă, iar acum voi vreţi să mă alungaţi din nou. Vă urăsc pe toţi! Mai bine rămâneam la ţară!

Le-am privit chipurile pe rând. Dainty se pusese pe plâns. John stătea cu gura căscată, uluit. Domnul Ibbs ţinea mâna la obraz. Maud îşi îngrijea degetele sângerânde. Charles tremura ca varga.

— Sue, lasă cuţitul, spuse doamna Sucksby. Să te alungăm? Ce idee! Eu...

Apoi se opri. Charley Wag ridicase capul. Dinspre atelierul domnului Ibbs se auzi o cheie întorcându-se în broască, apoi un tropăit de ghete, apoi fluieratul cuiva.

— Domnu! strigă doamna Sucksby.

Se uită la Maud, la domnul Ibbs şi la mine. Se ridică şi mă apucă de mână.

— Sue, zise în vremea asta, vorbind aproape în şoaptă. Susie, scumpa mea, vii cu mine sus...?

Însă eu n-am răspuns. Doar am strâns şi mai bine cuţitul în mână. Charley Wag lătră stins, iar Domnu îl auzi şi îi răspunse tot cu un lătrat. Apoi începu să fluiere iarăşi un vals leneş şi l-am auzit împleticindu-se pe coridor, apoi l-am văzut deschizând uşa. Cred că era beat. Pălăria îi stătea strâmb, obrazul îi era rumen, iar gura rotunjită într-un O. Rămase locului, clătinându-se uşor, şi îşi plimbă privirea prin odaie, mijindu-şi ochii, ca să desluşească umbrele. Apoi fluieratul îi pieri. Îşi strânse buzele. Şi le linse.

— Salutare, zise. Uite-l pe Charles.

Făcu scurt cu ochiul. Apoi se uită la mine şi la cuţit.

— Salutare. Uite-o şi pe Sue.

Îşi scoase pălăria şi se apucă să-şi descolăcească eşarfa stacojie de la gât.

— M-am gândit eu c-ai să vii. De-ai fi lăsat-o pe mâine, aş fi fost pregătit. Tocmai am căpătat o scrisoare de la nătărăul de Christie. Zău că s-a codit o groază de vreme până să-mi dea de ştire că ai evadat! Cred că avea de gând să te prindă înainte de a fi silit să-mi scrie. Îţi faci un renume prost când îţi fug nebunii una-două.

Puse eşarfa stacojie în pălărie şi le aruncă pe amândouă. Scoase o ţigară.

— Ce dat în mă-ta eşti tu! i-am zis.

Tremuram toată.

— Uite, doamna Sucksby şi domnul Ibbs ştiu totul.

— Nu mă miră deloc, răspunse Domnu râzând.

— Domnu! spuse doamna Sucksby. Ascultă-mă! Sue ne-a spus ceva îngrozitor. Vreau să pleci.

— Nu-l lăsa să plece! i-am strigat. O să-l cheme pe doctorul Christie!

Mi-am vânturat cuţitul.

— Charles, opreşte-l!

Domnu îşi aprinsese ţigara, însă nu se clintise din loc. Se întoarse şi se uită la Charles, care făcuse vreo doi paşi şovăielnici spre el. Îl mângâie pe păr.

— Ei, Charles, spuse apoi.

— Vă rog, domnule! răspunse Charles.

— Ai aflat că sunt un ticălos.

Lui Charles începu să-i tremure buza.

— Jur pe ce-am mai sfânt, domnule Rivers, că n-am vrut niciodată să se întâmple aşa!

— Gata, gata, îl linişti Domnu.

Îl mângâie pe obraz. Domnul Ibbs pufni din buze. John se ridică şi se uită în jur, de parcă nu mai ştia de ce-o făcuse. Se aprinse la faţă.

— Stai jos, John, îi zise doamna Sucksby.

John îşi încrucişă braţele pe piept.

— Ba o să stau în picioare dacă aşa vrea muşchiu’ meu.

— Stai jos sau te pocnesc.

— Mă pocneşti? zise el cu glas spart. Pocneşte-i p-ăia doi de colo!

Îi arătă pe Domnu şi pe Charles. Din doi paşi, doamna Sucksby ajunse lângă el şi-l lovi. Îl lovi zdravăn. John îşi duse braţele la cap şi o privi printre coate.

— Vacă bătrână! îi strigă. Mă tot bruftuluieşti de când m-am născut. Dacă mai pui mâna pe mine, o să vezi tu ce păţeşti!

În vreme ce vorbea, îi ardeau ochii; însă mai apoi i se umplură de lacrimi şi John începu să se smiorcăie. Se duse la perete şi-i arse un picior. Charles se cutremură şi boci şi mai amarnic. Domnu îşi mută privirea de la unul la altul, apoi la Maud, cu o uimire prefăcută.

— Oare din pricina mea plâng băieţeii? întrebă.

— Te bag în mă-ta! Vezi că nu-s băieţel! îi strigă John.

— Vrei să taci? spuse Maud cu glasul ei coborât şi limpede. Charles, ajunge.

Charles se şterse la nas.

— Da, domnişoară.

Domnu se sprijini de tocul uşii, fumând mai departe.

— Aşa deci, Suky, îmi zise. Acuma ştii totul.

— Ştiu că eşti un şarlatan mizerabil! i-am răspuns. Însă asta o ştiam şi acum şase luni. Numai că am fost o proastă şi m-am încrezut în tine, atâta tot.

— Fată dragă, zise iute doamna Sucksby, cu ochii pironiţi pe faţa lui Domnu. Fată dragă, noi am fost proşti, domnu' Ibbs şi cu mine, că te-am lăsat.

Domnu îşi scosese ţigara din gură, ca să sufle în jarul de la capăt. Acum, auzind cuvintele doamnei Sucksby şi întâlnindu-i privirea, rămase locului o clipă, cu ţigara încremenită în dreptul gurii. Apoi îşi întoarse privirea şi râse cumva neîncrezător, clătinând din cap.

— Iisuse, spuse încet.

Îmi închipuiam că se ruşinase.

— Bine, zise doamna Sucksby. Bine.

Înălţă mâinile. Se ridică precum un plutaş, de parcă se temea să facă vreo mişcare prea grăbită, ca să nu se ducă la fund.

— Acuma gata cu scandalu'. John, nu mai sta bosumflat! Sue, lasă cuţitul, te rog. Te implor! N-o să păţească nimenea nimica. Domnu' Ibbs. Domnişoară Lilly. Dainty. Charles... băiete dragă, tovarăşu' lui Sue, stai jos. Domnu. Domnu!

— Doamnă Sucksby, răspunse el.

— N-o să păţească nimenea nimica. Bine?

Domnu îmi aruncă o privire.

— Spune-i-o lui Sue, răspunse el. Se uită la mine de parcă-i gata să-mi facă de petrecanie. Date fiind împrejurările, nu prea-mi place.

— Împrejurările? am zis. Vrei să zici felul cum m-ai închis la balamuc şi m-ai lăsat să mor acolo? O să-ţi spintec capu' ăla afurisit!

Domnu îşi îngustă ochii şi se strâmbă.

— Ştii că ai un ton tare plângăreţ câteodată? îmi zise. Nu ţi-a mai spus-o nimeni?

M-am repezit la el cu cuţitul, însă adevărul e că eram încă zăpăcită, bolnavă şi obosită, iar saltul mi-a fost lipsit de vlagă. Când i-am rezemat de piept vârful lamei, s-a uitat la mine fără să tresară. Apoi m-am temut că o să-mi tremure cuţitul în mână şi el o să vadă. L-am lăsat. L-am pus pe masă — pe marginea mesei, dincolo de cercul de lumină

împrăştiat de lampă.

— Ei, aşa mai vii de-acasă! spuse doamna Sucksby.

Lacrimile lui John se uscaseră, însă tot mai era întunecat la faţă — cu un obraz mai întunecat decât celălalt, unde-l pălise doamna Sucksby. Se uită la Domnu, însă făcu semn din cap spre mine.

— S-a repezit adineauri la domnişoara Maud, spuse. A zis c-a venit s-o omoare.

Domnu se uită lung la Maud, care-şi legase cu o batistă degetele sângerânde.

— Tare mi-ar fi plăcut s-o văd cu ochii mei, zise el.

John încuviinţă.

— Vrea jumate din averea ta.

— Serios? spuse Domnu rar.

— John, tacă-ţi gura! zise doamna Sucksby. Domnu, nu-l lua în seamă. Caută sămânţă de scandal. Sue a zis jumate, însă vorbea la supărare. Nu-i în apele ei. Nu-i...

Îşi duse mâna la frunte şi se uită un pic ciudat prin odaie — la mine şi la Maud. Îşi apăsă ochii cu degetele.

— De-aş avea măcar câteva clipe, să cuget ca lumea! spuse ea.

— Cugetă cât pofteşti, îi răspunse Domnu nepăsător şi cu acreală. Mor de curiozitate să aflu ce idee o să-ţi vină.

— Şi eu, adăugă domnul Ibbs.

Vorbise încetişor. Domnu îi întâlni privirea şi ridică o sprânceană.

— Spinoasă treabă, nu-i aşa, domnule?

— Cam prea spinoasă, răspunse domnul Ibbs.

— Aşa socoţi dumneata?

Domnul Ibbs încuviinţă.

— Crezi că ar trebui să plec, ca să uşurez treaba? întrebă Domnul.

— Aţi înnebunit? i-am zis. Nu vedeţi că ar fi în stare de orice pentru bani? Nu-l lăsaţi să plece! O să-l cheme pe doctorul Christie!

— Nu-l lăsa să plece, îi spuse Maud doamnei Sucksby.

— Să nu te prind că pleci undeva! îi zise doamna Sucksby lui Domnu.

Domnu dădu din umeri, dar se îmbujoră la faţă.

— Acum două minute voiai să plec!

— M-am răzgândit.

Doamna Sucksby se uită la domnul Ibbs, care-şi feri privirea. Domnu îşi scoase haina.

— Ei, dă-mă naibii, spuse în vremea asta, apoi râse, însă cumva răutăcios. E prea cald pentru asemenea munci.

— Te bag în mă-ta! i-am zis. În mă-ta de ticălos! Să faci cum îţi spune doamna Sucksby, da?

— Ca tine, îmi răspunse, punându-şi haina pe un scaun.

— Da.

— Căţea amărâtă, pufni el.

— *Richard*! i-o tăie Maud, care se ridicase şi se aplecase peste masă. Ascultă-mă. Gândeşte-te la toate nemerniciile pe care le-ai făcut la viaţa ta. Asta va fi cea mai afurisită dintre toate şi nu vei câştiga nimic din ea.

— Ce tot vorbiţi voi acolo? întrebă John.

Însă Domnu pufni iarăşi.

— Ia spune-mi, îi zise lui Maud, când te-ai apucat tu să înveţi ce-i bunătatea? Ce-ţi pasă ţie de Sue şi de ce ştie ea...? Vai de mine, ce te-ai îmbujorat! Iarăşi chestia aia? Şi te mai uiţi la doamna Sucksby? Să nu-mi spui că-ţi pasă ce crede! Ei, eşti la fel de amărâtă ca Sue! Uite cum tremuri ca varga! Curaj, Maud. Gândeşte-te la mama ta.

Maud îşi dusese mâna la inimă. Acum sări de parcă ar fi ciupit-o. Când o văzu, Domnu râse iarăşi. Apoi se uită la doamna Sucksby. Şi ea tresărise la auzul vorbelor lui şi stătea, ca şi Maud, cu mâna la sân, sub broşa cu briliante. Apoi a simţit că Maud o priveşte, s-a uitat iute la ea şi a lăsat mâna jos.

Lui Domnu îi pieri râsul. Rămase încremenit.

— Ce-i asta? întrebă.

— Ce să fie? întrebă şi John.

— Ei, gata, spuse doamna Sucksby, mişcându-se. Dainty...

— A! făcu Domnu. A!

O urmări cum dă ocol mesei. Apoi se uită când la ea, când la Maud, cumva însufleţit şi aprinzându-se la faţă. Îşi duse mâna la păr şi-l dădu la o parte de pe frunte.

— Acum pricep, spuse şi începu să râdă.

Apoi râsul i se frânse.

— Ah, acum pricep!

— Nu pricepi nimic, spuse Maud, făcând un pas spre el, însă uitându-se la mine. Richard, nu vezi nimic.

Domnu clătină din cap.

— Ce prost am fost că nu m-am prins mai devreme! Oho! Minunat, n-am ce spune! De când ştii? Nu mă mir c-ai tot dat din picior şi ai blestemat! Nu mă mir că te-ai burzuluit! Nu mă mir că te-a lăsat s-o faci! Întotdeauna m-am minunat de asta. Sărmana Maud!

Acum râse de-a binelea.

— Ah, şi sărmana de tine, doamnă Sucksby!

— Ajunge! îi strigă doamna Sucksby. M-ai auzit? Nu-ţi îngădui să vorbeşti despre asta!

Făcu şi ea un pas spre el.

— Sărmana de tine, zise Domnu iarăşi, încă râzând.

Apoi strigă:

— Domnule Ibbs, şi dumneata ştiai?

Domnul Ibbs nu răspunse.

— Ce să ştie? întrebă John şi se uită la mine, cu ochii ca două gămălii negre. Ce să ştie?

— Nu ştiu, i-am răspuns.

— Nu ştia nimic, spuse Maud. Nu ştia nimic, nimic!

Încă înainta încet, fără să-şi ia ochii — care acum păreau aproape negri şi mai strălucitori decât oricând — de la faţa lui Domnu. Am văzut-o cum îşi aşază mâna pe marginea întunecată a mesei, ca pentru a se ţine de ea. Şi doamna Sucksby a văzut-o, cred. Şi poate că a mai văzut ceva. Căci tresări şi apoi vorbi iute.

— Susie, spuse, vreau să pleci! Ia-ţi prietenul şi du-te.

— Nu mă duc nicăieri, am zis.

— Nu, Susie, rămâi, zise Domnu cu un glas ghiduş. Nu mai ţine seama de ce vrea doamna Sucksby. Prea multă vreme ai ţinut seama de ea. Până la urmă, ce-ţi pasă ţie de ele?

— Richard, spuse Maud cu un glas aproape rugător.

— Domnu, zise şi doamna Sucksby, privind-o în continuare pe Maud. Băiete dragă. Taci. Mă tem.

— Te temi? răspunse el. Dumneata? Eu aş spune că nici nu ştii ce-i aia teamă. Aş spune că bătrâna dumitale inimă tăbăcită bate cât se poate de liniştit în clipa asta, în spatele sânului ăluia bătrân şi tăbăcit.

Auzindu-l, doamna Sucksby tresări. Duse o mână la pieptul rochiei.

— Pune mâna! strigă, mişcându-şi degetele. Simte-mi zbaterea din sân şi spune-mi dup-aia că nu mă tem!

— Să pun mâna? răspunse Domnu, uitându-se în treacăt la pieptul ei. Nu prea cred.

Apoi zâmbi.

— Dar poţi s-o pui pe fiica dumitale s-o facă. E învăţată cu aşa ceva.

Nu ştiu precis ce s-a întâmplat după aceea. Ştiu doar că, auzindu-i vorbele, am făcut un pas spre el, cu gândul să-l pocnesc sau să-i închid gura. Ştiu că Maud şi doamna Sucksby au ajuns la el înaintea mea. Nu ştiu dacă doamna Sucksby, atunci când s-a năpustit, s-a năpustit la el sau numai la Maud, văzând-o că ţâşneşte. Ştiu că s-a văzut ceva lucind puternic şi s-au auzit paşi târşâiţi pe podea, foşnetul taftalei şi al mătăsii, o răsuflare zgomotoasă. Cred că un scaun a râcâit podeaua sau s-a răsturnat. Ştiu că domnul Ibbs a urlat.

— Grace! Grace! a strigat el şi până şi în hărmălaia aceea mi s-a părut curios că strigă aşa ceva[15] — asta până mi-am dat seama că era numele doamnei Sucksby, pe care nu-l mai auzisem rostit niciodată.

---

15 Substantivul comun *grace* (engl.) înseamnă, în context, milă.

Aşa că la domnul Ibbs mă uitam când s-a întâmplat. N-am văzut când a început să se clatine Domnu. Însă l-am auzit gemând. Era un geamăt slab.

— M-ai rănit? a întrebat el.

Avea un glas ciudat.

Apoi m-am uitat.

Bănuia că fusese doar pocnit. Cred că şi eu am crezut la fel. Îşi ţinea mâinile pe pântec şi stătea aplecat în faţă, ca pentru a-şi reveni după lovitură. Maud rămase o clipă în faţa lui, apoi se dădu înapoi şi, pe când se îndepărta, am auzit căzând ceva — însă dacă a căzut din mâna ei, din a lui sau din a doamnei Sucksby, asta n-aş putea să vă spun. Doamna Sucksby era mai aproape de el. În mod sigur stătea mai aproape. L-a cuprins cu braţul şi, pe când Domnu se încovoia, s-a opintit şi l-a ţinut să nu se prăbuşească.

— M-ai rănit? întrebă el iarăşi.

— Nu ştiu, îi răspunse ea.

Nu cred că ştia cineva. Purta haine închise la culoare, rochia doamnei Sucksby era neagră şi, cum stătea în umbră, greu se zărea ceva. Însă într-un sfârşit Domnu îşi luă mâna de pe vestă şi o ţinu în faţa ochilor — şi atunci am văzut că albeaţa palmei îi era întunecată de sânge.

— Dumnezeule! zise atunci.

Dainty ţipă.

— Aduceţi o lumină! strigă doamna Sucksby. Aduceţi o lumină!

John luă lampa şi o ţinu, tremurând. Sângele întunecat se preschimbă dintr-odată în stacojiu. Vesta şi pantalonii lui Domnu erau scăldaţi în sânge, iar rochia de tafta a doamnei Sucksby era roşie şi udă acolo unde se lipise de el când îl sprijinea.

Nu mai văzusem vreodată să curgă atâta sânge. Cu un ceas înainte spusesem că o s-o omor pe Maud. Ascuţisem cuţitul. Lăsasem cuţitul pe masă. Acum nu mai era acolo. Nu mai văzusem în viaţa mea asemenea vărsare de sânge. Mi s-a făcut greaţă.

— *Nu*! am zis. *Nu, nu!*

Doamna Sucksby îl prinse pe Domnu de braţ.

— Ia mâna, îi zise ea.

Domnul încă îşi mai ţinea mâna încleştată pe pântec.

— Nu pot.

— Ia mâna!

Voia să vadă cât de adâncă era rana. Domnu se strâmbă, apoi îşi retrase degetele. Dintr-o tăietură a vestei se iţi o băşică asemeni unei băşici de săpun, numai că roşie, apoi un şuvoi de sânge care se scurse şi clipoci pe podea — un clipocit ca oricare altul, ca al apei şi al supei.

Dainty ţipă iarăşi. Lumina pâlpâi.

— *Futu-i! Futu-i!* strigă John.

— Aşezaţi-l pe un scaun, zise doamna Sucksby. Aduceţi o cârpă. Pentru tăietură. Aduceţi ceva să ştergem sângele. Aduceţi ceva, orice... |

— Ajutaţi-mă, zise Domnu. Ajutaţi-mă! Vai, Doamne!

Îl mutară stângaci, cu gemete şi icnete. Îl aşezară pe un scaun tare. Eu am stat şi m-am uitat la ei — încremenită de groază, îmi închipui, deşi acum mi-e ruşine că n-am făcut nimic. Domnul Ibbs smulse un prosop dintr-un cârlig din perete, iar doamna Sucksby îngenunche lângă Domnu şi-l apăsă pe rană. De câte ori Domnu se mişca sau îşi lua mâna de pe pântec, sângele ţâşnea iarăşi.

— Aduceţi o găleată sau o oală, spuse ea din nou şi până la urmă Dainty dădu fuga la uşă, luă oala de noapte lăsată acolo, o aduse şi o puse lângă scaun.

Sunetul sângelui care se izbea de porţelan — laolaltă cu roşeaţa lui pe albeaţa oalei şi negrul marelui ochi — era mai rău decât orice. Domnu auzi sunetul şi se înfricoşă.

— Vai, Doamne! spuse iarăşi. Vai, Doamne, mor!

Printre cuvinte i se strecura un geamăt tremurat şi întretăiat, pe care nu şi-l putea înăbuşi.

— Ah, Doamne, scăpaţi-mă!

— Gata, gata! îl linişti doamna Sucksby, atingându-i faţa. Gata! Fii curajos! Am văzut femei care sângerau aşa când năşteau şi au trăit bine mersi.

— Nu în halul ăsta! îi răspunse Domnu. Nu în halul ăsta! Sunt tăiat. Cât de rău sunt tăiat? Vai, Doamne! Am nevoie de un doctor. Nu?

— Adă-i ceva de băut, îi spuse doamna Sucksby lui Dainty. Însă Domnu clătină din cap.

— Nu vreau să beau. Vreau totuşi o ţigară. De-aici, din buzunar, îşi plecă bărbia spre vestă, iar John scotoci prin pliuri şi scoase un pachet de ţigări şi un chibrit. Jumate din ţigări şiroiau de sânge, însă John găsi una uscată, o aprinse şi i-o puse lui Domnu în gură.

— Bravo, spuse Domnu, tuşind.

Însă se strâmbă de durere, iar apoi ţigara căzu. John o luă cu degete tremurătoare şi i-o puse iarăşi între buze. Domnu tuşi din nou. Printre mâini i se mai scurse un val de sânge. Doamna Sucksby luă prosopul şi îl stoarse — îl stoarse de parcă ar fi fost plin de apă. Domnu începu să tremure.

— Cum de s-a întâmplat aşa ceva? întrebă el.

M-am uitat la Maud. Nu se mai mişcase de când se depărtase de el, atunci când era gata să se prăbuşească. Rămăsese încremenită, ca şi

mine, cu ochii pironiţi la faţa lui.

— Cum se poate una ca asta? zise Domnul, uitându-se înnebunit în jur, la domnul Ibbs, la John, la mine. Aduceţi un doctor. Aduceţi un chirurg!

Cred că Dainty a făcut un pas. Domnul Ibbs a prins-o de braţ.

— Fără chirurgi aici! spuse el hotărât. Nu primesc asemenea oameni în casă.

— Asemenea oameni? ţipă Domnu.

Ţigara îi căzu.

— Ce tot zici acolo? Uită-te la mine! Doamne! Nu ştii nici un medic borfaş? Uită-te la mine! Mor! Doamnă Sucksby, dumneata mă iubeşti. Adu pe cineva, te implor!

— Băiete dragă, nu te mai mişca, îi răspunse ea, încă ţinând prosopul pe rană.

Domnu scoase un ţipăt de durere şi groază.

— Lua-v-ar dracu' pe toţi! strigă. Cutre ce sunteţi! John...

John puse lampa jos şi-şi duse mâna la ochi. Plângea şi încerca să-şi ascundă lacrimile.

— John, du-te după un chirurg! Johnny! Te plătesc! *Futu-i!*

Sângele ţâşni iarăşi. Acum Domnu era alb la faţă, cu favoriţii lui negri năclăiţi ici-colo cu roşu şi cu obrazul lucindu-i ca osânza.

John clătină din cap.

— Nu pot! Nu-mi cere asta!

Domnu se întoarse spre mine.

— Suky! spuse. Suky, m-au omorât...

— Fără chirurgi, zise iarăşi domnul Ibbs când m-am uitat la el. Dacă aducem un om ca ăsta, s-a zis cu noi.

— Duceţi-l în stradă, am zis. Nu puteţi? Chemaţi un doctor în stradă.

— E rănit prea rău. Uită-te la el. O să-i îndrume încoace. E prea mult sânge.

Era. Aproape că umpluse oala de porţelan. Gemetele lui Domnu începuseră să se stingă.

— Blestemaţilor! spuse el încet.

Începuse să plângă.

— Cine de-aici vrea să m-ajute? Am bani, jur! Cine? Maud? Ea era aproape la fel de palidă ca şi el. Avea buzele albe.

— Maud? Maud? o strigă el iarăşi.

Maud clătină din cap. Apoi spuse în şoaptă:

— Îmi pare rău. Îmi pare rău.

— Afurisito! Ajută-mă! Ah!

Tuşi. În scuipat se ivi un fir stacojiu, apoi, după o clipă, un şuvoi de sânge. Ridică fără vlagă o mână, văzu roşul proaspăt pe degete şi se

uită în jur cu o privire rătăcită. Întinse mâna, scoţând-o din cercul de lumină, şi începu să se smucească, de parcă voia să se ridice de pe scaun. Se întinse să-l apuce pe Charles.

— Charley? îi spuse, cu sângele bolborosindu-i şi ţâşnindu-i din gură.

Se agăţă de haina lui Charles, vrând să-l tragă mai aproape, însă Charles nu se dădea dus. Stătuse toată vremea în umbră, cu faţa încremenită într-o expresie de groază cumplită. Acum văzu bulbucii de sânge de pe buzele şi favoriţii lui Domnu, mâna roşie şi alunecoasă ce-l înşfăca de gulerul albastru şi aspru al surtucului şi zvâcni ca un iepure. Se întoarse şi fugi. Fugi pe unde-l adusesem — prin coridorul ce ducea la atelierul domnului Ibbs. Şi, înainte să apucăm să-l strigăm sau să mergem după el ca să-l oprim, l-am auzit deschizând iute uşa şi ţipând ascuţit, ca o fată, pe Lant Street:

— Omor! Ajutor! Ajutor! Omor!

Auzindu-l, am sărit cu toţii în lături, în afară de doamna Sucksby şi de Maud. John o luă spre atelier.

— Prea târziu! strigă domnul Ibbs. Prea târziu!

Ridică mâna. John îl ascultă şi se ridică. Prin uşa deschisă a atelierului pătrunsese o rafală vijelioasă şi caldă, aducând cu ea ceva ce am crezut mai întâi că ar fi ecoul ţipătului lui Charles. Apoi sunetul se auzi mai tare şi am înţeles că era un strigăt de răspuns — poate de la fereastra vreunei case învecinate. După o clipă i se alătură încă unul. Apoi i se alătură următorul sunet, pentru noi cel mai cumplit dintre toate, cel al unei pârâitori[16], ce se înălţa şi cobora purtat de vânt, apropiindu-se.

— Sticleţii! strigă John.

Se întoarse şi se duse la Dainty.

— Dainty, fugi! îi zise.

Dainty rămase o clipă locului, apoi se duse prin spate, smulgând zăvoarele.

— Haide! îi strigă. John când Dainty se uită în urmă.

Însă el nu porni după ea. În schimb, se duse lângă Domnu.

— Am putea să-l luăm, îi zise el doamnei Sucksby.

Se uită la mine, apoi la Maud.

— Îl putem lua mai mulţi dacă ne mişcăm iute.

Doamna Sucksby clătină din cap. Lui Domnu i se prăvăli capul pe piept. Sângele încă îi năvălea în bulbuci pe buze. Bulbucii se spărgeau şi apăreau iarăşi.

— Salvează-te, îi spuse el lui John. Ia-o şi pe Sue.

Însă John nu s-a dus şi ştiam — o ştiu şi acum — că nu aş fi plecat cu

---

16 La începutul secolului al XIX-lea poliţiştii britanici se foloseau de pârâitori ca să-şi anunţe prezenţa.

el dacă ar fi făcut asta. Eram ţintuită locului, ca sub o vrajă. M-am uitat la domnul Ibbs. Se repezi la peretele de lângă vatră şi, sub ochii mei, scoase una din cărămizi. De-abia mai târziu am aflat că ţinea acolo, într-o cutie veche de ţigări, nişte bani de care ştia numai el. Îşi vârî cutia în vestă. Apoi începu să se uite în jur, la porţelanuri, la cuţite şi furculiţe, la bibelourile de pe policioare. Se uita să vadă dacă era ceva pentru care ar fi putut da de belea. Nu se uită nici la Domnu, nici la doamna Sucksby. Nu se uită nici la mine. Veni o dată lângă mine şi mă împinse în lături, ca să se întindă după un vas de porţelan. Când îl apucă, îl şi izbi de podea. Iar când Charley Wag se ridică şi latră gâtuit, îi arse un picior.

Între timp zgomotul, strigătele şi pârâitorile se apropiară. Domnu îşi săltă capul. Avea sânge în barbă, pe obraz şi la colţurile ochilor.

— Auzi? întrebă stins.

— Băiete dragă, aud, îi răspunse doamna Sucksby.

Era încă îngenuncheată lângă el.

— Ce sunet e ăsta?

Ea îşi puse mâinile roşii peste ale lui.

— Sunetul sorţii, îi spuse.

Se uită la mine, apoi la Maud.

— Aţi putea să fugiţi.

N-am spus nimic. Maud a clătinat din cap.

— Nu de aşa ceva, răspunse ea. Nu acum.

— Ştii ce urmează?

Maud încuviinţă. Doamna Sucksby se uită iarăşi la mine, după aceea la Maud, apoi închise ochii. Oftă, parcă ostenită.

— Să te pierd o dată, fată dragă... spuse ea. Iar acum să te pierd iarăşi...

— N-o să mă pierzi! am strigat.

Ochii i se deschiseră iute şi doamna Sucksby mă privi o clipă, de parcă nu înţelegea. Apoi se uită la John. El stătea aşa, încremenit locului, cu capul înclinat.

— Vin! zise John.

Domnul Ibbs îl auzi şi fugi, însă nu ajunse decât în curtea aceea întunecoasă şi strâmtă din spate, căci un poliţai îl prinse şi îl aduse înapoi, iar între timp alţi doi poliţai ajunseseră în bucătărie, prin atelier. Se uitară la Domnu, la oala de noapte plină de sânge şi la un lucru pe care nu ne dăduse prin cap să-l căutăm şi să-l ascundem — cuţitul, care fusese împins cu piciorul în umbră şi era plin de sânge. Clătinară din cap, aşa cum obişnuiesc să facă poliţaii când văd asemenea lucruri prin Borough.

— Urâtă treabă, nu? spuseră ei. Urâtă de tot. Ia să vedem cât de

urâtă.

Îl prinseră pe Domnu de păr şi-i ridicară capul din piept, pipăindu-i pulsul la gât. Apoi ziseră:

— E o crimă murdară. Acum să vedem. Cine a făcut-o?

Maud se mişcă sau făcu un pas. Însă John se mişcă mai iute.

— Ea a făcut-o, spuse fără şovăire.

Era mai vânăt ca oricând la faţă, acolo unde încasase lovitura mai devreme. Ridică braţul şi arătă cu degetul:

— Ea a făcut-o. Am văzut-o.

O arăta pe doamna Sucksby.

L-am văzut şi l-am auzit, însă n-am fost în stare de nimic. N-am zis decât un „Ce...?“, iar Maud cred că a strigat şi ea „Ce...?“ sau „Staţi...!“.

Însă doamna Sucksby se ridică de lângă Domnu. Rochia de tafta îi era îmbibată de sângele lui, iar broşa cu briliante de la piept i se preschimbase într-o broşă cu rubine. Avea mâinile stacojii de la încheieturi până-n vârful degetelor. Arăta ca poza unei criminale din paginile unei fiţuici de doi bani.

— Eu am făcut-o, zise ea. Dumnezeu ştie că acum îmi pare rău. Dar am făcut-o. Iar fetele astea de-aicea sunt nevinovate şi nu ştiu nimica. Ele n-au făcut rău la nimenea.

Capitolul şaptesprezece

În vremurile acelea mă chema Susan Trinder. Acum vremurile acelea s-au sfârşit.

Poliţiştii ne-au luat pe toţi, în afară de Dainty. Ne-au luat şi ne-au ţinut la puşcărie câtă vreme răscoleau bucătăria din Lant Street, căutând urme, bani şi marfă ascunsă. Ne-au ţinut în celule separate, iar în fiecare zi veneau şi ne puneau aceleaşi întrebări.

— De unde îl ştiai pe bărbatul omorât?

Am zis că era un prieten de-al doamnei Sucksby.

— Locuieşti de mult în Lant Street?

Am zis că aici m-am născut.

— Ce-ai văzut în noaptea crimei?

Aici însă mă poticneam mereu. Uneori mi se părea c-o văzusem pe Maud luând cuţitul. Alteori parcă îmi aminteam chiar că o văzusem

lovind. Ştiu că am văzut-o cu mâinile pe tăblia mesei şi ştiu că am zărit lucirea tăişului. Ştiu că s-a tras în spate când Domnu a început să se clatine. Însă fusese şi doamna Sucksby acolo şi se mişcase deopotrivă de iute, iar uneori mi se părea că mâna ei mi-o aminteam repezindu-se iute ca fulgerul... Până la urmă am zis adevărul gol-goluţ: că nu ştiam ce-am văzut. Oricum nu conta. Aveau mărturia lui John Vroom şi mărturisirea doamnei Sucksby. N-aveau nevoie de mine. În a patra zi de când ne-au săltat mi-au şi dat drumul.

Pe ceilalţi i-au mai ţinut.

Domnul Ibbs a fost adus primul în faţa magistratului. Procesul lui a ţinut jumătate de ceas. Până la urmă nu marfa împrăştiată prin bucătărie l-a nenorocit — se pricepea prea bine să scoată peceţile şi însemnele —, ci unele bancnote din cutia lui de ţigări. Erau însemnate. Se pare că poliţia ţinea sub ochi învârtelile din atelierul domnului Ibbs de mai bine de o lună, iar până la urmă l-au pus pe Phil — care poate că vă amintiţi cum se jurase să nu mai stea la puşcărie cu nici un preţ — să-i strecoare bancnotele însemnate. Domnul Ibbs a fost găsit vinovat de negoţ cu bunuri de furat. A fost trimis la Pentonville. De bună seamă, cunoştea multă lume acolo şi se putea bănui că avea să-i fie mai uşor printre ei, numai că să vezi ciudăţenie: şuţii şi spărgătorii care afară se arătaseră atât de bucuroşi să primească un şiling în plus de la el acuma s-au întors împotriva lui. Şi cred că a avut parte de multe necazuri. M-am dus la el la o săptămână după ce l-au închis. Când m-a văzut, şi-a dus mâinile la faţă şi era aşa de schimbat şi de abătut şi mă privea aşa de ciudat, că nu înduram să-l văd. Nu m-am mai dus după aceea la el.

Sora lui, sărmana, a fost găsită de poliţai în patul ei din Lant Street pe când răscoleau casa. Uitaserăm cu toţii de ea. A fost trimisă în salonul unui spital parohial. Mutarea însă a zguduit-o prea tare şi femeia a murit.

John Vroom nu putea fi găsit vinovat pentru nici o nelegiuire, în afară de vechea sa îndeletnicire — furtul de câini pentru haina lui de blană. A scăpat doar cu şase nopţi în Tothill Fields şi nişte bice pe spinare. Se spune că era atât de urât în închisoare, încât paznicii hotărau la jocul de cărţi care din ei să-l biciuie, că au mai pus de la ei un bici, două pe lângă alea douăsprezece, ca să se mai distreze un pic şi că după ce-a ieşit a plâns ca un prunc. Dainty l-a aşteptat la poarta închisorii şi el a pocnit-o, învineţindu-i ochiul. Însă mulţumită lui reuşise ea s-o şteargă din Lant Street.

N-am mai vorbit niciodată cu el. A luat o odaie pentru el şi Dainty într-o altă casă şi s-a ţinut departe de mine. L-am mai văzut doar o dată: la tribunal, la procesul doamnei Sucksby.

Procesul veni foarte iute. În noaptea dinainte am stat trează în vechiul meu pat din Lant Street. Dainty se întorcea uneori ca să doarmă lângă mine şi să-mi ţină tovărăşie. Dintre toţi vechii mei prieteni, era singura care făcea aşa ceva, căci, fireşte, toţi ceilalţi credeau — judecând după povestea răspândită prin târg — că eram o trădătoare. S-a aflat că închiriasem odaia aceea din casa de peste drum de domnul Ibbs şi că am locuit acolo, ascunzându-mă, se pare, aproape o săptămână. De ce făcusem una ca asta? Apoi cineva a zis că în noaptea omorului mă văzuse alergând şi cu privirea rătăcită. Vorbeau de mama şi de sângele rău care-mi curgea prin vine. Acuma nu mai ziceau că sunt neînfricată. Ziceau că sunt neobrăzată. Ziceau că, la urma urmei, nu i-ar fi mirat să fi fost eu cea care înfipsese cuţitul, iar doamna Sucksby — care încă mă iubea ca pe o fiică, măcar că ajunsesem o secătură — ieşise la înaintare şi luase vina asupra ei...

Când mergeam prin Borough, oamenii mă înjurau. O dată o fată a aruncat cu o piatră înspre mine...

Altădată mi s-ar fi rupt inima. Acuma nu-mi mai păsa. Nu mă gândeam decât cum s-o văd pe doamna Sucksby cât de des se putea. O închiseseră la puşcăria din Horsemonger Lane şi îmi petreceam toate zilele acolo, fie stând pe scara din faţa porţii când era prea devreme să intru, fie vorbind cu temnicerele sau cu omul care urma s-o apere la tribunal. Un amic de-al domnului Ibbs ni-l găsise şi se zicea că îi scăpase de la spânzurătoare pe cei mai înrăiţi răufăcători. Însă omul mi-a spus deschis că era un caz foarte urât.

— Tot ce putem spera, mi-a zis el, e ca judecătorul să se gândească la vârsta ei şi să se arate milos.

De multe ori ziceam:

— Şi dacă s-ar putea dovedi că n-a făcut-o ea?

Clătina din cap.

— Unde-i dovada? zicea. Şi, în afară de asta, a recunoscut singură. De ce-a făcut asta?

Nu ştiam şi nu puteam să-i răspund. Atunci mă lăsa la poarta închisorii, depărtându-se iute, ieşea în stradă şi chema un birjar, iar eu îl priveam cum pleacă şi mă ţineam cu mâinile de cap, căci strigătul său, larma copitelor şi a roţilor, zarva oamenilor şi chiar şi pietrele de sub picioare îmi zgâriau nervii. Atunci totul mi se părea tăios, zgomotos, mai aspru şi mai iute decât era firesc. Adesea mă opream şi-mi aminteam de Domnu, de felul cum se ţinea de pântec şi se uita neîncrezător la feţele noastre neîncrezătoare. „Cum de s-a întâmplat aşa ceva?” întrebase el. Acum îmi venea să întreb şi eu la fel pe oricine vedeam: *Cum de s-a întâmplat aşa ceva? Cum se poate? De ce staţi acolo şi vă uitaţi la mine...?*

Aş fi scris scrisori de-aş fi ştiut să scriu şi cui să le trimit. M-aş fi dus la casa omului care urma să-i fie judecător de-aş fi ştiut cum s-o găsesc. Însă n-am făcut nimic de felul ăsta. Singura mea mângâiere, oricât de mică ar fi fost ea, o aflam lângă doamna Sucksby. Iar la închisoare, deşi era atât de înfiorător — atât de întunecat şi de mohorât —, măcar era linişte. Prin bunăvoinţa temnicerelor am ajuns să petrec acolo mai multă vreme decât ar fi fost permis. Bănuiesc că ele mă credeau mai tânără şi mai cinstită decât eram.

— Ţi-a venit fata, ziceau, descuind uşa de la celula doamnei Sucksby, şi de fiecare dată ea ridica iute capul şi-mi cerceta chipul sau se uita în spatele meu cu o privire tulbure — ca şi cum, îmi închipuiam eu, nu-i venea să creadă că mă lăsaseră să vin iar şi că aveau de gând să-mi îngăduie să rămân.

Apoi clipea şi încerca să zâmbească.

— Fată dragă. Eşti singurică?

— Singurică, îi răspundeam.

— E bine aşa, spunea ea după o clipă, luându-mi mâna. Nu? Numa' noi două. E bine.

Îi plăcea să stea şi să mă ţină de mână. Nu-i plăcea să vorbească. La început, când plângeam şi blestemam şi-i spuneam să-şi retragă mărturisirea, vorbele mele o mâhneau într-atâta, că mă temeam să nu se îmbolnăvească.

— Ajunge, spunea, foarte palidă la faţă şi cu buzele strânse. Am făcut-o şi cu asta basta. Acu nu mai vreau să aud nimica.

Aşa că-mi aminteam ce furii puteau s-o apuce şi tăceam, mângâindu-i doar degetele. Parcă se subţiau de fiecare dată când o vedeam. Temnicerele spuneau că nici nu se atingea de mâncare. Mă mâhnea peste poate să văd cum se veştejesc mâinile acelea zdravene. Mi se părea că toate relele ar fi îndreptate dacă mâinile doamnei Sucksby ar putea deveni iarăşi frumoase. Cheltuisem cu avocatul toţi banii pe care-i găsisem în Lant Street, însă tot ce obţineam acum — din împrumuturi şi amanetări — dădeam pe feluri de mâncare cu care încercam s-o momesc: creveţi, cârnaţi uscaţi şi budinci cu seu. O dată i-am dus un şoarece de zahăr, gândindu-mă că şi-ar putea aminti de seara aceea când mă culcase în patul ei şi-mi zisese de Nancy din *Oliver Twist.* Nu cred să-şi fi amintit totuşi. L-a luat doar şi l-a pus neatentă deoparte, zicând că o să guste mai încolo, aşa cum zicea la toate. Până la urmă temnicerele mi-au zis să nu-mi mai cheltuiesc banii. Le dăduse lor toate mâncărurile.

Deseori îmi ţinea faţa în mâini. Deseori mă săruta. De vreo două ori m-a strâns zdravăn de mână, părând gata să vorbească despre nu ştiu ce grozăvie, însă de fiecare dată lăsa până la urmă deoparte povestea

şi se pierdea în gânduri. Şi chiar dacă aveam şi eu s-o întreb ceva, dacă mă tulburau năluciri şi îndoieli ciudate, am rămas la fel de tăcută ca ea. Şi-aşa era rău. De ce să mai zgândăr şi eu rana? În schimb, am vorbit despre mine, despre cum o să mă descurc acum şi pe viitor.

— O să ţii vechea casă din Lant Street? întreba ea.

— Cum să nu?! îi răspundeam.

— N-o să-ţi vină să pleci?

— Să plec? Ei, eu mă gândesc s-o ţin pregătită pentru ziua când or să-ţi dea drumul...

Nu i-am zis ce schimbată era casa acum, că ea, domnul Ibbs şi sora domnului Ibbs nu mai erau acolo. Nu i-am zis că vecinii nu mai veneau pe la noi, că o fată a aruncat cu o piatră după mine, că tot felul de oameni — de străini — veneau şi stăteau ceasuri în şir la uşi şi ferestre, sperând să zărească o clipă locul unde murise Domnu. N-am zis cât ne spetiserăm eu şi Dainty să scoatem pata de sânge de pe podea, cât mai spălaserăm, câte găleţi cu apă stacojii de sânge căraserăm şi cum a trebuit până la urmă să ne lăsăm păgubaşe, pentru că tot frecuşul acela sălta scândurile podelei, iar lemnul palid de dedesubt prindea un rozaliu îngrozitor. Nu i-am zis de toate locurile — uşile, tavanul — şi lucrurile — stampele de pe pereţi, bibelourile de pe poliţa căminului, farfuriile, cuţitele şi furculiţele — pe care le găsiserăm însemnate cu dâre şi picuri din sângele lui Domnu.

Şi nu i-am zis nici că, în vreme ce măturam şi curăţăm bucătăria, am dat peste mii de amintiri mărunte din vechea mea viaţă — păr de câine, cioburi de căni, parale calpe, cărţi de joc, tăieturile de pe tocul uşii, făcute de cuţitul domnului Ibbs ca să însemneze cât am mai crescut — nici cum îmi acopeream faţa şi plângeam de fiecare dată.

Noaptea, dacă dormeam, visam omoruri. Am visat că am omorât un om şi că trebuia să merg pe străzile Londrei cu leşul lui, pus într-un sac prea mic. L-am visat pe Domnu. Am visat că-l întâlnesc printre morminte, la micuţa capelă roşiatică de la Briar, şi că el îmi arată mormântul mamei sale. Mormântul avea o încuietoare, iar eu aveam o cheie oarbă şi o pilă şi trebuia să tai cheia ca să fie pe potrivă şi în fiece noapte mă puneam pe treabă, ştiind că trebuie să lucrez iute de tot, dar de fiecare dată, tocmai când eram aproape gata, se întâmpla vreo nenorocire stranie — cheia se micşora sau se mărea prea tare, pila mi se înmuia în mână, era o tăietură — ultima tăietură — pe care nu o puteam face, n-o puteam face niciodată la vreme...

Prea târziu, spunea Domnu.

O dată s-a auzit şi glasul lui Maud.

Prea târziu.

M-am uitat, însă nu am văzut-o.

N-o mai văzusem din noaptea în care a murit Domnu. Nu ştiam unde e. Ştiam că poliţia o ţinuse mai mult decât pe mine, căci le-a zis cum o cheamă şi a ajuns în ziare — şi, fireşte, a văzut şi doctorul Christie. Mi-au povestit temnicerele. S-a aflat totul: că era soţia lui Domnu, că se bănuia că stătuse la balamuc şi apoi evadase, că poliţia nu ştia ce să facă cu ea — să-i dea drumul, să o închidă la nebuni sau altceva. Doctorul Christie a spus că numai el putea hotărî, aşa că l-au chemat s-o examineze. Mai s-o iau razna când am auzit. Nici acum nu mă puteam apropia de vanele cu apă. Dar s-a întâmplat astfel: el i-a aruncat o privire, a părut să se clatine şi să se albească la faţă, după care s-a declarat doar copleşit de emoţie la vederea faptului că se vindecase atât de bine. A zis că asta dovedeşte ce metode bune practică. A pomenit în ziare detalii despre ospiciul lui. Socot că s-a ales cu o mulţime de doamne şi a dat lovitura.

Atunci, Maud a fost eliberată, iar după aceea parcă a intrat în pământ. Bănuiam că s-a întors acasă, la Briar. Ştiu că în Lant Street n-a venit. Mi-am închipuit că se temea prea tare! Căci, de bună seamă, aş fi gâtuit-o dacă ar fi venit.

Însă m-am întrebat dacă totuşi n-o să vină cumva. M-am întrebat în fiecare zi. „Poate că azi“, îmi ziceam în fiece dimineaţă. „Azi e ziua când vine“. Apoi, în fiece seară, „Poate că mâine...”

Dar, după cum am zis, n-a venit nicicând. În schimb, a venit ziua judecăţii. A venit pe la mijlocul lui august. Soarele a ars cu tărie toată vara aceea cumplită, iar aerul din sala de judecată — ticsită cu privitori — era tare închis. Ceas de ceas era chemat un om să azvârle apă pe podele, ca să le mai răcorească. Am stat cu Dainty. Nădăjduisem să stau în boxă cu doamna Sucksby şi s-o ţin de mână, însă poliţaii mi-au râs în nas când i-am rugat aşa ceva. Au pus-o să stea singură, iar când o aduceau şi o scoteau din sală, o prindeau în cătuşe. Purta o rochie cenuşie, de puşcăriaşă, din pricina căreia părea aproape galbenă la faţă, însă părul ei alb strălucea puternic, căci în jur pereţii sălii erau îmbrăcaţi în lambriuri negre. A tresărit când au adus-o prima oară şi a văzut mulţimea de străini veniţi la procesul ei. Apoi mi-a văzut chipul printre ei şi s-a mai liniştit, cred. După aceea ochii ei mă tot căutau pe măsură ce ziua trecea, deşi i-am văzut privirea rătăcind prin sală, de parcă ar fi căutat pe altcineva. Dar la sfârşit îşi lăsa de fiecare dată privirea în jos.

Când vorbea, avea glasul stins. A zis că l-a înjunghiat pe Domnu la mânie, în toiul unei certe în privinţa banilor pe care i-i datora pentru că închiriase o odaie la ea.

— Îşi câştiga traiul din închiriatul odăilor? o întrebă procurorul.

— Da, răspunse ea.

Nu din negoţ cu lucruri furate sau din îngrijirea necurată — ceea ce se cheamă îndeobşte crescătorie — a pruncilor orfani?

— Nu.

Apoi au adus oameni să spună că o văzuseră când şi când cu mărfuri furate de tot soiul. Mai rău, au găsit femei care au jurat că i-au dat pe mână prunci ce au murit nu după multă vreme...

Apoi a vorbit John Vroom. Îl îmbrăcaseră într-un costum de amploaiat, îi pieptănaseră şi-i dăduseră părul cu pomadă. Arăta mai mult ca oricând ca un mucos. A zis că a văzut tot ce se petrecuse în bucătăria din Lant Street în noaptea fatală. Văzuse când doamna Sucksby înfipsese cuţitul. Strigase: „Na, lichea ce eşti!”. Şi o văzuse cu cuţitul în mână vreun minut şi mai bine înainte să facă asta.

— Cel puţin un minut? a întrebat avocatul. Eşti sigur? Ştii cât ţine un minut? Ia uită-te la ceasul acela. Urmăreşte-i limba...

Ne-am uitat cu toţii cum se roteşte limba. În vremea asta sala a încremenit. N-am mai trăit de când sunt un minut atât de lung. Apoi avocatul s-a întors iarăşi spre John.

— Atâta a durat? îl întrebă.

John începu să plângă.

— Da, domnule, răspunse el printre lacrimi.

Apoi aduseră cuţitul, ca să-l recunoască. Dintr-odată, când îl văzu, gloata începu să şuşotească, iar când John se şterse la ochi, se uită şi încuviinţă din cap, o doamnă leşină. Cuţitul le-a fost arătat bărbaţilor din juriu, pe rând, iar avocatul le spuse să observe negreşit că lama fusese ascuţită mai bine decât se obişnuieşte la soiul ăsta de cuţite şi că tocmai ascuţirea ei pricinuise rana atât de gravă a lui Domnu. Zise că asta făcea praf povestea doamnei Sucksby cu cearta, căci dovedea că plănuise totul...

Mai să sar din scaun când am auzit. Apoi am întâlnit privirea doamnei Sucksby. Clătină din cap şi se uită atât de rugător la mine, dându-mi de înţeles să tac, încât m-am prăbuşit la loc. Aşa că nu s-a aflat niciodată că lama fusese ascuţită nu de doamna Sucksby, ci de mine. Pe mine nici nu m-au chemat să depun mărturie. Nu i-a lăsat doamna Sucksby. L-au chemat pe Charles, însă el a plâns în aşa hal şi a tremurat atât de rău, că judecătorul l-a declarat nepotrivit. A fost trimis înapoi la mătuşa lui.

Nimeni n-a aflat de mine şi de Maud. Nimeni n-a pomenit de Briar şi de bătrânul domn Lilly. Nimeni n-a depus mărturie că Domnu era un ticălos, că încercase să jefuiască de avere tot soiul de moştenitoare sau că nenorocise o mulţime de oameni vânzându-le acţiuni plastografiate. L-au declarat un tânăr cinstit, cu un viitor promiţător. Au zis că doamna

Sucksby îl lipsise de viitorul lui doar din lăcomie. I-au găsit şi familia şi i-au adus părinţii la proces — şi n-o să vă vină să credeţi, însă s-a aflat că toate poveştile lui cum că ar fi fost fiu de gentleman erau praf în ochi. Tatăl şi mama lui ţineau o prăvălie de pânzeturi pe o stradă, cum iei colţul din Holloway Road. Sora lui dădea lecţii de pian. Nu-l chema Richard Rivers, nici măcar Richard Wells — ci Frederick Bunt.

I-au dat portretul la ziar. Se spunea că fete din toată Anglia îl decupaseră şi îl purtau la inimă.

Însă când mă uitam la poza aceea şi auzeam oamenii vorbind despre cum fusese omorât cu sânge rece domnul Bunt, precum şi despre vicii şi despre învârteli mizere, mi se părea că vorbesc despre altceva, cu totul altceva, nu despre felul cum Domnu fusese rănit din greşeală în bucătăria mea, cu ai mei în jur. Chiar şi atunci când judecătorul a trimis juraţii să hotărască şi am rămas să aştept, uitându-mă cum se pregăteau gazetarii să fugă să dea de ştire verdictul de cum se pronunţa, chiar şi când juraţii se întoarseră după un ceas, iar unul din ei se ridică şi vesti hotărârea într-un cuvânt, chiar şi când judecătorul şi-a acoperit peruca din păr de cal cu o pânză neagră, anunţând că nădăjduieşte ca Domnul să se îndure de sufletul doamnei Sucksby — chiar şi atunci nu am simţit ce se cuvenea să simt, fiindcă, pesemne, nu puteam să cred că atâţia domni sumbri şi solemni, ce rosteau atâtea cuvinte severe şi monotone, ar putea face să piară vlaga, căldura şi culoarea din vieţile unor oameni ca mine şi ca doamna Sucksby.

Apoi m-am uitat la faţa ei şi am văzut că vlaga, căldura şi culoarea se scurseseră deja pe jumătate din ea. Privea pierdută în jur, se uita la mulţimea care murmura, iar eu m-am gândit că pe mine mă caută, aşa că m-am ridicat şi am înălţat mâna. Mi-a întâlnit privirea, dar ochii ei, aşa cum se mai întâmplase, şi-au continuat rătăcirea. Am văzut-o cum cercetează toată sala, căutând parcă ceva sau pe cineva, şi într-un sfârşit privirea i s-a oprit, părând să i se limpezească. I-am urmărit ochii şi am desluşit în spatele rândurilor de privitori o fată îmbrăcată în negru de sus până jos, cu un văl pe care tocmai şi-l lăsa. Era Maud. Am văzut-o fără să mă aştept să o văd — şi, vă zic, inima mi s-a deschis parcă într-o clipă. Apoi mi-am amintit totul şi inima mi s-a închis la loc. Maud părea nenorocită. Asta e ceva, mi-am zis. Stătea singură. Nu a făcut nici un soi de semn spre mine. Şi nici spre doamna Sucksby.

Apoi avocatul nostru m-a chemat să-mi strângă mâna şi să-mi spună că îi pare rău. Dainty bocea şi trebuia să se sprijine de braţul meu ca să poată merge. Când m-am uitat iarăşi la doamna Sucksby, capul i se afundase în piept şi, când am căutat-o din priviri pe Maud, deja plecase.

Săptămâna ce a urmat mi-o amintesc acum nu ca pe o săptămână,

ci ca pe o singură zi nesfârşită. O zi fără somn — căci cum puteam să dorm când somnul îmi putea răpi gândurile la doamna Sucksby, care avea să moară curând? A fost o zi aproape fără strop de întuneric, căci în celula ei ţineau lumânări care ardeau toată noaptea, iar în ceasurile când nu puteam să fiu cu ea am ţinut lumânări aprinse în Lant Street — toate pe care le-am găsit în casă şi toate lumânările pe care le-am putut împrumuta. Am stat singură, cu ochii aprinşi de-atâta lumină. Am stat şi am vegheat, de parcă doamna Sucksby zăcea bolnavă lângă mine. Abia dacă mă atingeam de mâncare. Abia dacă-mi primeneam hainele. Când ieşeam, o făceam doar ca să ajung iute în Horsemonger Lane şi să fiu cu ea sau ca să mă întorc iute, lăsând-o iar acolo.

Acum o ţineau, de bună seamă, în celula condamnaţilor la moarte şi două temnicere o păzeau cu rândul fără încetare. Erau destul de blajine, cred eu, însă erau femei mătăhăloase şi îndesate, ca surorile din ospiciul doctorului Christie, şi purtau şorţuri de pânză groasă şi legături de chei aidoma. Le întâlneam privirea şi tresăream, iar toate vânătăile mele vechi parcă se porneau să mă doară din nou. Şi, oricum, n-am reuşit să le privesc niciodată cu ochi buni pentru ceea ce erau — căci, fireşte, dacă ar fi meritat într-adevăr să le am la inimă, ar fi deschis uşa şi ar fi lăsat-o pe doamna Sucksby să plece, nu? În loc de asta, o ţineau acolo, ca mai apoi să fie luată şi dusă la spânzurătoare.

Am încercat totuşi să nu mă gândesc la asta sau, mai degrabă, cum mi se mai întâmplase, mi-am dat seama că *nu puteam* să mă gândesc la asta. Nu-mi venea a crede. Câte gânduri rele îşi făcea doamna Sucksby în privinţa asta, n-aş putea spune. Ştiu că i l-au trimis pe preotul închisorii şi că a stat ceasuri întregi cu el, însă nu mi-a spus nicicând ce-i zisese sau dacă îi adusese vreun strop de mângâiere. Acum, mai mult ca niciodată, părea să nu-i mai placă deloc să vorbească, ci doar să-mi simtă mâna în a ei — deşi privirea ei, pironită asupra mea, părea să se tulbure uneori mai mult ca niciodată, iar atunci se aprindea la faţă şi parcă se lupta cu povara îngrozitoare a unor vorbe nespuse...

Însă nu mi-a zis decât un singur lucru, un lucru pe care voia să îl ţin minte. S-a întâmplat în ajunul ultimei zile — ultima oară când am văzut-o. M-am dus la ea, cu inima gata să mi se frângă, şi am crezut c-am s-o găsesc plimbându-se prin celulă sau agăţându-se de gratiile ferestrei. Dar ea era liniştită. În schimb, eu am plâns şi ea a stat în scaunul de închisoare, m-a lăsat să îngenunchez, să-mi pun capul în poala ei şi şi-a trecut degetele prin părul meu, scoţându-mi spelcile şi lăsându-l să i se reverse pe genunchi. Nu avusesem tragere de inimă să-l încreţesc. Mi se părea că n-o să mai am în veci tragere de inimă pentru nimic.

— Ce-o să mă fac fără dumneata, doamnă Sucksby? am întrebat.

Am simţit cum o străbate un fior. Apoi mi-a răspuns:

— O să-ţi fie mai bine decât cu mine, fată dragă.

— Nu!

— Mult, mult mai bine, spuse ea iarăşi, dând din cap a încuviinţare.

— Cum poţi să zici una ca asta? Când dac-aş fi rămas cu dumneata, dacă n-aş fi plecat niciodată cu Domnu la Briar... Vai, n-ar fi trebuit să plec de lângă dumneata!

Mi-am ascuns faţa în poalele rochiei ei şi am plâns iarăşi.

— Gata, linişteşte-te, mi-a zis ea mângâindu-mă pe păr. Gata... îi simţeam asprimea rochiei pe obraz şi apăsarea scaunului de închisoare în coastă. Însă am stat şi am lăsat-o să mă alinte ca pe un copil. Şi, într-un sfârşit, am tăcut amândouă. Era o ferestruică sus de tot, într-un perete al celulei, prin care pătrundeau două-trei raze de soare. Ne uitam cum se lungesc pe dalele de piatră ale podelei. Nu ştiam că lumina se poate strecura în felul ăsta. Se întindea ca nişte degete. Şi când s-a întins aproape de la un perete la celălalt, am auzit paşi, apoi am simţit-o pe temniceră aplecându-se şi punându-mi mâna pe umăr.

— A venit vremea, îmi murmură. Luaţi-vă rămas-bun acum, bine?

Ne-am ridicat. M-am uitat la doamna Sucksby. Privirea îi era încă limpede, însă într-o clipă obrazul i se schimbase: era cenuşiu şi umed, ca lutul. Începu să tremure.

— Dragă Sue, îmi spuse, ai fost tare bună cu mine.

Mă trase spre ea şi îşi lipi gura de urechea mea. Era deja rece ca o gură de cadavru, însă îi zvâcnea, de parcă o apucaseră spasmele.

— Fată dragă... începu ea, într-o şoaptă întretăiată.

Aproape că m-am dat înapoi. *N-o spune!* mi-am zis. Deşi nu ştiu dac-aş fi putut să zic ce anume îmi doream să nu spună. Ştiam doar că mă apucase deodată teama. *N-o spune!* M-a strâns mai tare.

— Fată dragă...

Apoi şoapta îi deveni aprigă.

— Uită-te la mine mâine, îmi spuse. Uită-te. Nu-ţi acoperi ochii. Şi apoi, de-o fi să auzi vreodată lucruri rele despre mine după ce eu nu mai sunt, aminteşte-ţi...

— O să mă uit! i-am zis, pe jumătate îngrozită, pe jumătate uşurată. O să mă uit!

Au fost ultimele vorbe pe care i le-am spus. Apoi bănuiesc că temnicera mi-a pus iarăşi mâna pe umăr. Cred că după aia am fost condusă, împleticindu-mă, pe coridorul de dincolo de uşă. Nu-mi mai amintesc. Ţin minte că treceam prin curtea închisorii, simţeam soarele pe obraz şi atunci am ţipat şi am întors capul, gândindu-mă cât de ciudat, de aiurea şi de îngrozitor era că soarele încă mai strălucea, până şi acum, până şi acolo...

Se auzi glasul unui paznic. Îi auzeam murmurul, însă nu şi vorbele. O întreba ceva pe temnicera de lângă mine. Ea încuviinţă din cap.

— Una din ele, zise, uitându-se iute la mine. Cealaltă a venit de dimineaţă.

De-abia mai târziu m-am întrebat ce-a vrut să spună. Atunci eram încă prea ameţită şi prea nenorocită să mă întreb. M-am întors ca în transă în Lant Street, căutând numai să mă aţin, pe cât puteam, pe la umbră, să mă feresc de soarele arzător. La uşa atelierului domnului Ibbs am văzut nişte băieţi care desenau cu creta laţuri pe scară. M-au văzut că mă apropii şi au fugit ţipând. Doar că eu mă învăţasem cu aşa ceva şi i-am lăsat să fugă, însă am şters cu piciorul laţurile. Ajunsă înăuntru, am stat locului câteva clipe, cât să-mi trag sufletul şi să mă uit în jur — la tejgheaua de lăcătuşerie cu dâre de praf pe ea, la scule şi la cheile oarbe, care-şi pierduseră luciul, la perdeaua de aba, care se desfăcuse din şnururi şi atârna. Când m-am dus spre bucătărie, am auzit un crănţănit sub paşi, căci la un moment dat — nu ştiu când anume — vatra fusese răsturnată de la locul ei, iar pe jos erau încă împrăştiaţi cărbuni şi zgură. Părea ceva prea firesc să-i mătur şi să pun vatra la locul ei şi, oricum, podeaua era distrusă, ruptă şi găurită în locurile unde poliţaii smulseseră scândurile. Sub podea era întuneric până aduceai o lumină. Atunci, la două picioare mai jos, vedeai pământul — pământ umed, cu oase şi scoici, gâze şi râme presărate în el.

Masa fusese împinsă în colţul odăii. M-am dus şi m-am aşezat la ea, pe vechiul scaun al doamnei Sucksby. Charley Wag stătea întins dedesubt. Sărmanul Charley Wag! Nu mai lătrase de când domnul Ibbs îl trăsese atât de tare de curea! Acum mă văzu, dădu din coadă, veni şi mă lăsă să-l trag de urechi, însă apoi plecă pe furiş de lângă mine şi se întinse cu botul pe labe.

Am stat la fel de nemişcată şi de tăcută ca şi el aproape un ceas. Apoi veni Dainty. Adusese mâncare pentru cină. Nu voiam să mănânc. Nici ea. Însă furase o geantă ca să cumpere de-ale gurii, aşa că am scos vase şi linguri şi am mâncat încet, în tăcere, uitându-ne mereu la ceas, la vechiul ornic olandez de pe poliţa căminului, care ştiam că măsoară, ticăind neîncetat, ultimele ceasuri din viaţa doamnei Sucksby... Voiam să le simt, dacă puteam. Voiam să simt fiece minut, fiece secundă.

— De ce nu vrei să rămân? mă întrebă Dainty când veni vremea să plece. Nu-i deloc bine să stai aici singură-singurică.

Însă am zis că aşa vreau eu şi într-un târziu Dainty mă sărută pe obraz şi se duse, iar eu am rămas iarăşi singură, cu Charley Wag şi cu casa tot mai întunecată în jurul nostru. Am mai aprins nişte lumânări. M-am gândit cum stă doamna Sucksby în celula ei luminată. M-am

gândit la ea, la toate felurile în care o văzusem, dar nu acolo, ci aici, în bucătăria ei: doftoricind prunci, bând ceai, întinzându-şi obrazul ca să i-l sărut. Mi-am amintit cum tăia carnea la masă, cum se ştergea la gură şi cum căsca... Ornicul ticăia înainte şi părea că se face mai iute şi mai zgomotos decât ticăise vreodată. Mi-am lăsat capul pe masă, rezemat pe braţe. Ce obosită eram! Am închis ochii. Nu aveam ce-i face. Voiam să rămân trează. Însă am închis ochii şi am adormit.

Am dormit şi de astă dată n-am visat nimic. M-a trezit un zgomot ciudat; tropăit şi târşâit de picioare, glasuri care se înălţau şi coborau afară, în stradă. Mi-am zis, pe jumătate adormită: „Pesemne că-i sărbătoare, e bâlci. Ce zi e azi?“. Apoi am deschis ochii. Lumânările pe care le aprinsesem se topiseră, devenind băltoace de ceară, iar flăcările lor erau ca nişte stafii, însă, văzându-le, mi-am amintit unde eram. Era ora şapte dimineaţa. Doamna Sucksby urma să fie spânzurată peste trei ceasuri. Oamenii pe care-i auzeam se îndreptau spre Horsemonger Lane, ca să-şi ocupe locuri şi să privească. Veniseră întâi în Lant Street, ca să vadă casa.

De-a lungul dimineţii au sosit şi mai mulţi. „Aici a fost?” îi auzeam. Apoi: „E chiar locul unde s-a întâmplat. Se zice că sângele a curs atât de iute şi atât de mult, că a acoperit toţi pereţii”. „Se zice că flăcăul ucis l-a blestemat pe Cel de Sus.” „Se zice că femeia gâtuia prunci.” „Se zice că a fraierit-o cu chiria.” „Te trece cu răcori, aşa-i?“ „Aşa i-a trebuit.” „Se zice...”

Veneau şi stăteau o vreme, apoi treceau mai departe. Unii şi-au croit drum până-n spatele casei şi au zgâlţâit uşa bucătăriei, s-au oprit la fereastră şi s-au chinuit să zărească ceva printre storuri. Însă eu ferecasem bine totul. Nu ştiu dacă aveau habar că sunt înăuntru. Când şi când câte un băiat striga „Lasă-ne să intrăm! Ai un şiling dacă ne arăţi odaia!“ şi „Uhuu! Sunt stafia ăluia de l-au înjunghiat, m-am întors din morţi să vă bântui!“, însă cred că o făcea ca să-şi necăjească prietenii, nu pe mine. Doar că nu-mi plăcea deloc să-i aud, iar Charley Wag, săracul, stătea lipit de mine, tremura, tresărea şi încerca să latre ori de câte ori cei de-afară strigau şi zgâlţâiau uşa. Până la urmă l-am dus sus, unde zgomotele se auzeau înăbuşit.

Însă după o vreme se auziră tot mai înăbuşit, ceea ce era şi mai rău, căci însemna că toţi oamenii trecuseră, îşi găsiseră locurile de unde să privească şi aproape că venise vremea. L-am lăsat atunci pe Charley şi am urcat scările următoare singură — le-am urcat încet, ca o fată cu mădulare de plumb — apoi am stat la uşa podului, temându-mă să intru. Acolo era patul în care mă născusem. Acolo erau lavoarul şi peticul de muşama bătut în ţinte pe perete. Ultima oară când venisem aici Domnu era în viaţă, era afumat şi dansa jos cu Dainty şi John.

Stătusem la fereastră şi îmi lipisem degetul mare de geam, preschimbând promoroaca în zoaie. Doamna Sucksby venise şi mă mângâiase pe păr... Acum m-am dus la fereastră. M-am dus, m-am uitat şi era să leşin, căci străzile din Borough, de obicei întunecate şi pustii, erau luminate şi ticsite de lume — o grămadă de lume! —, cu oameni care stăteau pe drum, încurcând căruţele, şi, lângă ei, oameni căţăraţi pe ziduri, pe pervazuri, atârnaţi de stâlpi, de copaci şi de hornuri. Unii îşi ridicau copiii în braţe, iar alţii îşi lungeau gâturile, ca să vadă mai bine. Cei mai mulţi îşi ţineau mâinile streaşină la ochi, să se păzească de soare. Toţi stăteau cu faţa într-o singură direcţie.

Se uitau la acoperişul porţii de la închisoare. Spânzurătoarea era înălţată, cu laţul deja legat. Un bărbat se învârtea pe acolo şi cerceta funia.

L-am văzut că face asta şi m-am simţit un pic liniştită şi un pic îngreţoşată. Mi-am amintit ce îmi ceruse cu limbă de moarte doamna Sucksby: să o privesc. Îi spusesem că aşa o să fac. Mă gândisem că o să fiu în stare să îndur. Părea o suferinţă atât de măruntă faţă de toate câte le îndura ea... Acum omul luase frânghia în mâini şi îi cerceta lungimea. Oamenii din mulţime îşi întinseră şi mai mult gâturile, să vadă mai bine. Am început să mă tem. Însă îmi ziceam în continuare că o să privesc până la sfârşit. Îmi ziceam în continuare: „O să mă *uit*. O să *privesc.* Ea a privit-o pe mama, iar eu o să fac la fel pentru ea. Ce altceva pot să mai fac pentru ea *acum?“.*

Însă doar am zis-o. Apoi, lent, măsurat, bătu ora zece. Omul de la spânzurătoare coborî, uşa dinspre scara închisorii se deschise larg, pe acoperiş se arătă preotul, apoi şi primul paznic... Nu puteam. M-am sprijinit cu spatele de fereastră şi mi-am acoperit faţa cu mâinile.

Am ştiut ce se întâmplă în continuare după glasurile care s-au înălţat pe străzi. Când bătuse ceasul şi venise preotul, oamenii amuţiseră. Acum i-am auzit însufleţindu-se, fluierând şi huiduind — zgomote cu care ştiam că întâmpinau călăul. Am auzit cum se răspândea zarva prin mulţime ca uleiul în apă. Când vuietele sporiră şi mai mult, am ştiut că omul acela, călăul, făcuse un semn sau o plecăciune. Apoi, într-o clipă, sunetul se înălţă iarăşi, se mişcă mai iute, ca un tremur, ca un fior pe străzi, se strigă spre mulţime „Jos pălăriile!”, iar îndemnul se auzi amestecat cu nişte râsete înfiorătoare. Pesemne că apăruse doamna Sucksby. Toţi se străduiau s-o zărească. M-am simţit mai rău ca oricând când mi-am închipuit toţi ochii aceia străini ieşiţi din găvane ca să vadă cum se arată ea, fără să fiu în stare să mă uit cu ochii mei. Însă nu puteam, nu puteam... Nu puteam să mă întorc sau să-mi smulg mâinile asudate de pe faţă. Nu puteam decât să ascult. Am auzit cum râsul se preschimbă în murmur şi cum se strigă să se facă linişte. Asta însemna

că preotul spunea rugăciuni. Liniştea aia nu se mai termina. Părea umplută cu bătăile inimii mele. Apoi se spuse „Amin“ şi chiar în vreme ce cuvântul încă se mai mişca pe străzi, alte părţi din mulţime — cele care se aflau cel mai aproape de închisoare şi vedeau cel mai bine — izbucniră în murmure tulburate. Murmurul crescu, purtat de fiece gâtlej, apoi se preschimbă în ceva ce aducea cu un geamăt sau un vaier... Şi am ştiut că asta însemna că o duceau spre eşafod, că îi legau mâinile, îi acopereau faţa şi îi puneau ştreangul la gât...

Apoi, apoi veni o clipă — doar o clipă, mult mai puţin decât îţi ia s-o spui — de încremenire deplină şi cumplită: amuţirea plânsului pruncilor, răsuflarea tăiată, încleştarea mâinilor pe inimi şi pe gurile căscate, încetinirea sângelui în vine, pieirea gândurilor... *Nu* se poate, *n-o* să se întâmple, *n-or* s-o facă, *nu* pot... Iar apoi, mult prea curând, prea iute, zornăitul chepengului, ţipetele din clipa când trupul căzu, geamătul icnit când frânghia se întinse pe deplin, ca şi cum mulţimea ar fi avut un singur pântec, iar o mână gigantică l-ar fi izbit.

Acum am deschis ochii de-adevăratelea, însă doar o clipă. I-am deschis, m-am întors şi am văzut ceva... Nu era doamna Sucksby, nu era deloc doamna Sucksby, ci ceva atârnat, ceva ce-ar fi putut să fie un manechin de croitorie îmbrăcat în femeie, în corset şi rochie, însă cu nişte braţe fără viaţă şi cu un cap ce-i atârna ca un săculeţ de pânză umplut cu paie...

M-am îndepărtat. Nu am plâns. M-am dus la pat şi m-am întins. Zarva deveni altfel, pe măsură ce oamenii îşi recăpătau suflul şi glasul, îşi luau mâinile de la gură, îşi ţineau bebeluşii mai moale, îşi târşâiau picioarele şi ţopăiau de colo colo. Se auziră alte huiduieli, alte ţipete, alte râsete cumplite şi, într-un sfârşit, urale. Cred că şi eu chiuisem când fuseseră spânzuraţi alţi oameni. Nu mă gândisem niciodată ce însemnau chiotele. Acum ascultam cum uralele se înălţă la cer şi, chiar şi potopită de jale cum eram, mi se părea că înţeleg. *A murit,* parcă ziceau. Gândul se înălţa, mai iute decât sângele, în fiecare inimă. *Ea a murit şi noi trăim.*

Dainty a venit iarăşi în seara aceea să-mi aducă mâncare. Nu ne-am atins de ea. Doar am plâns laolaltă şi am vorbit despre ce văzuserăm. Se uitase cu Phil şi cu alţi nepoţi de-ai domnului Ibbs dintr-un loc de lângă închisoare. John spusese că numai porumbeii se uită de acolo. El cunoştea pe cineva care avea un acoperiş şi se dusese să se suie pe el. Mă întrebam dacă se uitase vreun pic, însă nu i-am zis nimic lui Dainty. Ea văzuse totul, mai puţin căderea de la sfârşit. Phil, care văzuse şi asta, a zis că fusese o cădere curată. Bănuia că, până la urmă, era adevărat ce zicea lumea — călăul aranja laţul cumva când era vorba de

femei. Oricum, toată lumea era de acord că doamna Sucksby se arătase foarte curajoasă şi murise cu fruntea sus.

Mi-am amintit de manechinul acela strâns în corset şi rochie şi m-am întrebat dacă am fi putut să ştim dacă a tremurat sau a dat din picioare.

Însă nu era cazul să chibzuieşti la aşa ceva. Erau alte lucruri care trebuiau aranjate. Acum eram iarăşi orfană şi, aşa cum sunt nevoiţi să facă toţi orfanii de pretutindeni, în următoarele două-trei săptămâni am început să mă uit în jur cu inima grea şi am înţeles că lumea era aspră şi întunecată şi că trebuia să-mi croiesc drum prin ea de una singură. Nu aveam bani. Chiria atelierului şi cea a casei trebuiau plătite în august. Venise un om care bătuse la uşă şi plecase doar pentru că Dainty îşi suflecase mânecile şi îi spusese că o să-l pocnească. De atunci ne lăsase în pace. Pesemne casa avea renumele ăsta de loc al crimei şi nu voia nimeni s-o închirieze. Însă ştiam că după o vreme or să vrea. Ştiam că omul acela o să se întoarcă într-o zi cu un altul şi că or să spargă uşa. Unde-o să mai trăiesc eu atunci? Cum o să mă descurc singură? Mi-am zis că aş fi putut să-mi fac rost de o slujbă obişnuită într-o lăptărie, o vopsitorie, o blănărie... Însă numai când mă gândeam la asta, simţeam că-mi vine să-mi vărs maţele. Toţi cei din lumea mea ştiau că munca obişnuită înseamnă să fii jecmănit şi să mori de plictiseală. Mai bine rămâneam borfaşă. Dainty îmi zisese că ştia ea trei fete care munceau într-o bandă, ca palmagioaice de stradă, pe Woolwich, şi le trebuia o a patra... Însă o zisese fără să-mi întâlnească privirea, căci amândouă ştiam că furtişagurile de stradă erau o muncă tare mizeră faţă de îndeletnicirile mele trecute.

Însă altceva nu aveam. Mi-am zis că era bine şi-aşa. Nu aveam deloc chef să-mi găsesc ceva mai de soi. Nu aveam chef şi nici vlagă să fac nimic. Tot ce mai rămăsese în Lant Street se dusese bucată cu bucată, amanetat sau vândut. Încă mai purtam rochia pastelată, cu imprimeu, pe care o furasem de la ţărancă, iar acum îmi stătea mai rău ca oricând, căci la ospiciul doctorului Christie slăbisem, apoi mă uscasem şi mai tare. Dainty mi-a zis că mă ascuţisem în aşa hal, că de-ai fi găsit pe unde să vâri aţa, ai fi putut să coşi cu mine.

Aşa se face că, atunci când am adunat mărunţişurile pe care voiam să le iau cu mine în Woolwich, nu mai rămăsese mai nimic. Şi când m-am gândit la cine-aş fi putut să merg să-mi iau rămas-bun, nu mi-a venit în minte nimeni. Mai era un singur lucru pe care ştiam că trebuie să-l fac înainte să plec, şi anume să ridic lucrurile doamnei Sucksby de pe Horsemonger Lane.

Am luat-o pe Dainty cu mine. Nu credeam că voi fi în stare să îndur

totul singură. Am mers într-o zi din septembrie — la mai bine de o lună după proces. Între timp Londra se schimbase. Vara trecuse, iar zilele erau în sfârşit mai reci. Străzile erau pline de praf, de paie şi de frunze uscate. Închisoarea părea mai întunecată ca oricând. Însă portarul mă ştia şi mi-a dat drumul. M-a privit cu milă — sau aşa mi-a părut. La fel şi temnicerele. Îmi pregătiseră lucrurile doamnei Sucksby. Erau într-un pachet învelit în hârtie cerată, legat cu sfoară. „Eliberat fiicei”, au zis şi au scris într-un catastif, apoi m-au pus să-mi trec numele acolo, sub înscris. De când cu doctorul Christie, puteam să-mi scriu numele iute ca săgeata... Apoi m-au dus înapoi prin curte, prin cimitirul cenuşiu al închisorii, unde ştiam că era îngropată doamna Sucksby — fără lespede la mormânt, ca să nu vină nimeni s-o jelească — şi m-au condus afară, pe poarta cu acoperişul ei jos şi turtit, unde văzusem ultima dată eşafodul. Ei intrau pe poarta aceea în fiecare zi din viaţă şi pentru ei nu mai însemna nimic. Când au venit să-şi ia rămas-bun, au dat să-mi ia mâna. N-am putut să le-o întind.

Pachetul era uşor. L-am dus acasă, copleşită însă de un soi de groază, iar din pricina groazei mi se părea că atârnă greu. Când am ajuns în Lant Street, aproape că mă clătinam. L-am dus iute în bucătărie, l-am pus pe masă, mi-am tras sufletul şi mi-am frecat braţele. Ce-mi stârnea groaza era că trebuia să-l deschid şi să mă uit la lucrurile ei. M-am gândit ce anume putea să fie înăuntru. Încălţările ei, ciorapii purtând încă, poate, forma degetelor şi călcâielor ei, jupoanele ei, pieptenele ei, poate cu câteva fire din părul ei... *N-o face!* ***mi***-am zis. *Lasă-l! Deschide-l altă dată, nu azi, nu acum...*

M-am aşezat şi m-am uitat la Dainty.

— Dainty, am zis, nu cred că pot.

Ea îşi puse mâna peste a mea.

— Cre’ că se cuvine s-o faci, îmi zise. Şi cu mine şi soră-mea a fost la fel când am luat lucrurile lu’ maică-mea de la morgă. Am lăsat pachetul într-un sertar şi nu ne-am mai uitat la el aproape un an, iar când Judy l-a deschis, rochia putrezise de tot, iar din încălţări şi din bonetă nu mai rămăsese mai nimic, din pricină că stătuseră atâta vreme murate de apa fluviului. Şi-atunci nu ne-a mai rămas nici o amintire de la mama, nimica-nimicuţa, doar un lănţug de-l purta ea mereu... Pe care până la urmă l-a amanetat tata, ca să-şi ia gin...

Am văzut că începea să-i tremure buza. N-aş fi îndurat s-o văd cum plânge.

— Bine, am zis. Bine. O s-o fac.

Dar mâinile tot îmi tremurau, iar când am tras pachetul spre mine şi am încercat să-i desfac sforile, mi-am dat seama că temnicerele strânseseră nodurile prea tare. Aşa că a încercat şi Dainty. Nici ea n-a

izbutit să-l desfacă.

— Avem nevoie de un cuţit, am zis, de un foarfece...

Însă o vreme, după moartea lui Domnu, n-am mai fost în stare să văd nici un tăiş, de orice fel ar fi fost, fără să tresar şi o pusesem pe Dainty să le ia de acolo. În toată casa nu mai era nimic ascuţit — în afară de mine. Am tot tras şi m-am moşmondit să desfac nodurile, însă de-acum eram din cale-afară de nervoasă şi mi se umeziseră mâinile. Până la urmă am dus pachetul la gură, am apucat nodurile cu dinţii şi în sfârşit sforile se desfăcură şi hârtia se despăturí iute. M-am dat înapoi. Încălţările doamnei Sucksby, jupoanele şi pieptenele se rostogoliră pe masă, arătând întocmai cum mă temusem. Iar deasupra lor, întunecată şi lăţită ca smoala, se întindea vechea rochie neagră de tafta.

La asta nu mă gândisem. De ce oare? Era cel mai rău lucru dintre toate. Părea că însăşi doamna Sucksby era întinsă pe masă, într-un soi de leşin. Rochia avea încă broşa lui Maud prinsă la piept. Cineva scosese briliantele... dar de asta nu mi-a păsat... numai că găvanele de argint care rămăseseră aveau sânge în ele, sânge cafeniu şi atât de uscat, că aproape se preschimbase în pulbere. Taftaua era ţeapănă. Parcă ruginise de la sânge. Ruginiul era străbătut de linii albe: avocaţii arătaseră rochia la proces şi trasaseră cu creta fiecare pată de sânge.

Mie mi se părea că însemnaseră chiar trupul doamnei Sucksby.

— Vai, Dainty, am zis, nu pot răbda aşa ceva! Adu-mi o cârpă şi nişte apă, bine? Vai! Ce îngrozitor arată...!

Am început să frec. Şi Dainty a frecat. Frecam amândouă la fel de mohorâte şi de înfiorate cum frecaserăm şi podeaua din bucătărie. Hainele se năclăiră, ca acoperite de nămol. Răsuflăm iute. Am început cu poalele. Apoi am luat la rând gulerul, am tras piepţii rochiei spre mine şi am început să-i frec.

Iar când am făcut asta, rochia a scos un zgomot curios — un scârţâit sau un foşnet.

Dainty lăsă cârpa jos.

— Ce-i asta? întrebă.

Nu ştiam. Am tras rochia mai aproape, iar zgomotul se auzi iar.

— O fi vreo molie? îşi dădu Dainty cu părerea. S-o zbate acolo, înăuntru?

Am clătinat din cap.

— Nu cred. Pare să fie o hârtie. Poate că temnicerele au pus ceva acolo.

Însă când am ridicat rochia, am scuturat-o şi m-am uitat înăuntru nu era nimic, absolut nimic. Şi când am întins rochia înapoi, foşnetul se auzi iar. Mi s-a părut că vine din pieptarul rochiei — din acea parte a pieptarului care trebuie să fi stat chiar sub inima doamnei Sucksby. Am

dus mâna acolo şi am pipăit. Taftaua era ţeapănă — nu numai de la sângele lui Domnu, ci şi de la altceva, ceva care se prinsese sau fusese pus dedesubt, între tafta şi căptuşeala de satin a rochiei. Ce era? Nu-mi dădeam seama numai după pipăit. Aşa că am întors pieptarul rochiei pe dos şi m-am uitat la croială. Cusătura era deschisă. Satinul era desfăcut, însă fusese tivit, ca să nu se deşire. M-am uitat la Dainty, apoi am vârât mâna acolo. Iarăşi se auzi un foşnet, iar Dainty se dădu în spate.

— Eşti sigură că nu-i o molie? Sau un liliac?

Însă era o scrisoare. Doamna Sucksby o ţinuse ascunsă acolo... câtă vreme? N-aveam de unde să ştiu. Mai întâi am crezut că o pusese acolo pentru mine, că o scrisese la puşcărie, că era un răvaş pe care trebuia să-l găsesc după ce o spânzurau. La gândul ăsta m-am tulburat. Însă scrisoarea era pătată de sângele lui Domnu, aşa că stătuse în sânul rochiei cel puţin din noaptea în care el murise. Însă mie mi se părea că stătuse acolo mult mai multă vreme, căci, uitându-mă mai îndeaproape, am văzut cât de veche era. Marginile erau moi. Cerneala era ştearsă. Hârtia era îndoită acolo unde pieptarul de tafta o presase peste corsetul doamnei Sucksby. Pecetea...

M-am uitat la Dainty. Pecetea nu era ruptă.

— Neatinsă! am zis. Cum aşa? Cum de-a purtat o scrisoare atât de îndeaproape, cu atâta grijă şi atâta vreme fără s-o citească?

Am întors-o în mâini de pe o parte pe cealaltă. M-am zgâit la înscrisul de pe ea.

— Ce nume e scris aici? am întrebat. Pricepi?

Dainty se uită, apoi clătină din cap.

— Tu nu pricepi? mă întrebă şi ea.

Însă nu pricepeam. Scrisul de mână mi se părea mult mai încâlcit decât cel de tipar, iar scrisul acesta era mărunt şi înclinat şi — cum am spus deja — era întinat şi stropit ici-colo cu pete cumplite. M-am dus la lampă şi am ţinut scrisoarea lângă feştilă. Mi-am încordat privirea. M-am uitat şi m-am tot uitat... Şi până la urmă mi s-a părut că, dacă era un nume scris acolo, pe hârtia împăturită, apoi al meu era. Eram încredinţată că desluşesc un *S*, apoi un *u* după el şi înc-un *s*...

Iarăşi m-am tulburat.

— Ce-i? m-a întrebat Dainty, văzându-mi chipul.

— Nu ştiu. Cred că-i o scrisoare pentru mine.

Dainty îşi duse mâna la gură. Apoi:

— De la mama ta!

— De la mama?

— De la cine altcineva? Vai, Sue! Tre’ s-o deschizi.

— Ştiu şi eu?

— Da’ dacă îţi zice... Dacă îţi zice unde se ascunde vreo comoară? Dacă-i o hartă?

Nu credeam că e o hartă. Am simţit că mi se strânge stomacul de teamă. M-am uitat iarăşi la scrisoare, la *S,* la *u...*

— Deschide-o tu, am zis.

Dainty se linse pe buze, apoi o luă, o întoarse încet şi rupse binişor pecetea. În odaie era aşa de linişte, încât cred c-am auzit cum solzii de ceară cad de pe hârtie pe podea. Despături foaia. Apoi se încruntă.

— Numa’ cuvinte, zise Dainty.

M-am dus lângă ea. Am văzut rânduri de cerneală — îngrămădite, mărunte, năucitoare. Cu cât mă uitam mai dihai, cu atât mă năuceau mai rău. Şi, deşi eram atât de tulburată şi de temătoare — atât de încredinţată că scrisoarea era pentru mine, însă că în ea se afla cheia vreunui lucru îngrozitor şi tăinuit, pe care mai bine-ar fi fost să nu-l ştiu —, totuşi s-o am deschisă în faţa mea şi să nu înţeleg ce scria era mai rău decât orice.

— Vino, i-am zis lui Dainty.

I-am luat boneta şi am găsit-o şi pe a mea.

— Să ieşim în stradă şi să găsim pe cineva care să ne-o citească.

Am luat-o prin spate. Nu voiam să întreb nici un cunoscut, pe nimeni din cei care mă blestemaseră. Voiam un străin. Aşa că am mers spre nord. Am luat-o iute spre fabricile de bere de pe malul fluviului. Era acolo un om care stătea la un colţ de stradă. Avea atârnată pe după gât o tavă plină cu răzătoare pentru nucşoară şi degetare. Însă purta ochelari şi avea... ceva anume... Un aer isteţ.

— El e potrivit, am zis.

Omul ne văzu apropiindu-ne şi ne salută.

— Vreţi o răzătoare, fetelor?

Am clătinat din cap.

— Ascultă, i-am zis — sau am încercat să-i zic, căci drumul, starea mea şi frica îmi tăiaseră răsuflarea cu totul.

Mi-am dus mâna la inimă.

— Ştii să citeşti? l-am întrebat într-un sfârşit.

— Să citesc? zise el.

— Scrisori cu scris de doamnă? Adică nu cărţi.

Apoi el văzu hârtia din mâna mea, îşi potrivi mai bine ochelarii şi-şi înclină capul.

— *A se deschide,* citi omul, *la cea de-a optsprezecea aniversare...*

Când am auzit, am început să tremur ca varga. Nu a băgat de seamă. În schimb, a înălţat capul şi a pufnit.

— Nu mă îndeletnicesc cu aşa ceva, a zis. N-are rost să-mi irosesc vremea citind scrisori. Aşa nu fac nici o treabă cu degetarele astea, nu?

Unii oameni îţi cer bani şi ca să încaseze un pumn. Mi-am vârât mâna tremurătoare în buzunar şi am scos tot ce-aveam acolo. La fel şi Dainty.

— Şapte penny, am zis după ce ne-am adunat mărunţişul, întoarse monedele pe toate părţile.

— Sunt bune?

— Destul de bune, i-am răspuns.

Pufni iarăşi.

— Bine.

Le luă şi le puse bine. Apoi îşi scoase ochelarii de după urechi şi îi lustrui..

— Ei, acu' să vedem, spuse omul. Dar ţine-o sus. Pare un document. Am mai avut eu de-a face cu legea. S-ar putea să n-am chef să se afle mai încolo că m-am atins de ea...

Îşi puse ochelarii la loc şi se pregăti să citească.

— Toate cuvintele de pe foaie, i-am zis. Fiecare cuvinţel. Auzi?

Încuviinţă şi începu.

— *A se deschide la cea de-a optsprezecea aniversare a fiicei mele, Susan Lilly...*

Am lăsat hârtia.

— Susan Trinder, am spus. Vrei să zici Susan Trinder. Nu citeşti bine.

— *Susan Lilly.* Aşa scrie, îmi răspunse el. Acuma ridic-o şi întoarce-o.

— Ce rost mai are, i-am zis, dacă tot nu citeşti ce scrie acolo...?

Însă îmi cam pierise glasul. Parcă începuse să mi se încolăcească un şarpe în jurul inimii şi mi-o strângea tot mai tare.

— Haide, zise omul.

Se schimbase la faţă.

— Interesant. Ce e? Un testament, o diată? *Ultima mărturisire* — aşa deci — *a lui Marianne Lilly, întocmită în Lant Street, Southwark, în ziua de 18 septembrie 1844, în prezenţa doamnei Grace Sucksby din...*

Omul se opri şi se schimbă iarăşi la faţă.

— Grace Sucksby? întrebă el cu un glas cutremurat. Cine, ucigaşa? E o treabă urâtă, aşa-i?

N-am răspuns. Se uită iarăşi la hârtie şi la pete. Poate că înainte le socotise cerneală sau vopsea. Acum zise:

— Nu ştiu dacă se face să...

Apoi pesemne că îmi zări faţa.

— Bine, bine, zise. Ia să vedem. Ce scrie aici?

Trase hârtia mai aproape.

— *Eu, Marianne Lilly din* — ce-i asta? Bear? Briar? — *din Briar, Buckinghamshire... Eu, Marianne Lilly, în deplinătatea facultăţilor mele mintale, deşi slăbită la trup, o las pe fiica mea nou-născută SUSAN...*

Mai ai de gând s-o bâţâi mult aşa? Bun... *o las*... hmm, hmm*... o las sub tutela doamnei Grace Sucksby şi doresc să fie crescută de dânsa fără să-şi cunoască adevărata obârşie. De acea obârşie trebuie să fie încunoştinţată în ziua celei de-a optsprezecea aniversări, pe 3 august 1862, zi în care doresc, de asemenea, să i se încredinţeze jumătate din averea mea personală. În schimb, Grace Sucksby îmi lasă în grijă pe scumpa ei fiică MAUD...* Ei, fir-aş al naibii dacă n-o faci iară! Ţine-o bine! Poţi?... *scumpa ei fiică MAUD şi doreşte să fie crescută la fel, fără să-şi cunoască numele sau obârşia, până la data mai sus menţionată, dată la care doresc să i se încredinţeze restul averii mele... Această hârtie e menită a fi o declaraţie adevărată şi legală a dorinţelor mele, un contract între mine şi Grace Sucksby, împotriva voinţei tatălui şi fratelui meu, şi trebuie recunoscută în faţa legii. Susan Lilly să nu ştie nimic despre nefericita sa mamă, decât că a luptat ca să o păstreze... Maud Sucksby să fie crescută într-o familie de vază şi să ştie că i-a fost mai dragă mamei sale decât propria viaţă.* Ei!

Omul se îndreptă de spate.

— Acuma ziceţi-mi dacă nu face şapte penny! De-ar fi fost să ţin şi hârtia, ar fi făcut şi mai mult... Ei, da’ ce ciudat arăţi! N-o să leşini pe-aici, nu?

Mă clătinasem şi mă agăţasem de tipsia lui. Răzătoarele lunecară pe metal.

— Acum ia vezi! îmi spuse el arţăgos. Am aici toată marfa şi, uite, o să cadă pe jos şi-o să se noroiască...

Dainty veni lângă mine şi mă prinse.

— Îmi pare rău, am zis. Îmi pare rău.

— Te simţi bine? mă întrebă omul, aranjându-şi răzătoarele.

— Da.

— Te-a cam zguduit, aşa-i?

Am clătinat din cap — sau poate că am încuviinţat, nu ţin minte —, apoi am înşfăcat scrisoarea şi m-am dus, împleticindu-mă.

— Dainty, am zis. Dainty...

Fata m-a ajutat să mă aşez, rezemându-se de un zid.

— Ce-i? întrebă ea. Vai, Sue, ce-nseamnă toate astea?

Omul ăla încă se mai uita la noi.

— Ar trebui să-ţi aduc nişte apă.

Însă nu voiam apă şi nu voiam să-i dau drumul lui Dainty. Am tras-o spre mine şi mi-am lipit faţa de mâneca ei. Am început să tremur. Am început să tremur ca o broască ruginită atunci când zăvorul e împins şi apasă arcurile scârţâitoare, iar balamaua zboară afară.

— Mama mea... am zis.

N-am putut să termin. Era prea de tot să zici aşa ceva — prea de tot

până şi să o ştii! *Mama mea, mama lui Maud!* Nu-mi venea să cred. M-am gândit la portretul doamnei frumoase pe care-l văzusem în cutia de la Briar. M-am gândit la mormântul pe care îl lustruia şi îl curăţa Maud. M-am gândit la Maud şi la doamna Sucksby, iar apoi la Domnu. „A, acum pricep!“ spusese el. Acum pricepeam şi eu. Acum ştiam ce dorise să-mi spună doamna Sucksby la închisoare, însă se temuse. „De-o fi să auzi lucruri rele despre mine...“ De ce-a ţinut taina atâta vreme? De ce-a minţit în privinţa mamei? Mama nu era o ucigaşă. Era o doamnă. Era o doamnă cu avere, pe care o voia împărţită...

„De-o fi să auzi lucruri rele despre mine, aminteşte-ţi...“

M-am gândit şi m-am tot gândit. A început să mi se facă rău. Mi-am dus scrisoarea la ochi şi am gemut. Omul cu degetarele stătea în continuare mai la o parte, cu ochii la mine; curând se strânseră şi alţii să caşte gura. „E beată, ai?“ l-am auzit pe careva spunând. Apoi „Au apucat-o pandaliile?“ „A lovit-o damblaua? Tovarăşa ei ar trebui să-i vâre o lingură în gură, altfel o să-şi înghită limba.“ Nu suportam să le aud glasurile, nici să le simt privirile. I-am întins mâna lui Dainty şi m-am ridicat în picioare. Ea m-a cuprins cu braţul şi m-a ajutat să mă târâi până acasă. Mi-a dat să beau coniac. M-a aşezat la masă. Rochia doamnei Sucksby era încă întinsă pe ea. Am ridicat-o, am ţinut-o în pumni şi mi-am ascuns faţa în pliurile ei. Apoi am urlat ca o fiară şi am azvârlit-o pe podea. Am întins scrisoarea şi m-am uitat încă o dată la rândurile de cerneală. *SUSAN LILLY...* Am gemut iar. Apoi m-am ridicat şi am început să mă preumblu prin odaie.

— Dainty, am zis gâfâind. Dainty, pesemne că a ştiut. Pesemne că a ştiut de la bun început. Pesemne m-a trimis acolo, lângă Domnu, ştiind că la sfârşit avea de gând să mă... Vai!

Glasul mi se sparse.

— M-a trimis acolo pentru ca Domnu să mă lase în locul ăla şi să i-o aducă pe Maud. Numai pe Maud a vrut-o. M-a păzit şi m-a dat pentru ca Maud, pentru ca Maud...

Însă atunci am înlemnit. Mă gândeam cum tresărise Maud când văzuse cuţitul. Mă gândeam cum mă lăsase Maud s-o urăsc. Mă gândeam cum mă făcuse Maud să cred că mă rănise, ca să nu ştiu cine mă rănise cel mai crunt...

Mi-am dus mâna la gură şi am izbucnit în lacrimi. S-a pus şi Dainty pe bocit.

— Ce-i? mă întrebă ea. Vai, Sue, arăţi aşa de ciudat! Ce-i?

— Cel mai rău lucru cu putinţă! am zis printre lacrimi. Cel mai rău lucru cu putinţă!

Am văzut totul desluşit, ca un fulger pe un cer negru. Maud încercase să mă salveze şi eu nu ştiusem. Voisem s-o omor, când în tot

timpul ăsta...

— Şi am lăsat-o să plece! am strigat, ridicându-mă şi învârtindu-mă prin odaie. Unde-o fi acum?

— *Cine* să fie? mă întrebă Dainty, gata să ţipe.

— Maud! am răspuns. Vai, Maud!

— Domnişoara Lilly?

— Zi-i domnişoara Sucksby! Vai! O să-mi pierd minţile! Când mă gândesc c-o socoteam un păianjen care vă prinsese pe toţi în plasă! Când mă gândesc c-a fost o vreme când îi prindeam spelci în păr! Dac-aş fi zis... Dacă s-ar fi întors... Dac-aş fi ştiut... Aş fi sărutat-o...

— Ai fi sărutat-o?

— Aş fi sărutat-o! am repetat. Vai, Dainty, şi tu ai fi sărutat-o! Oricine ar fi făcut-o! Era o perlă, o perlă!... Iar acuma, acuma am pierdut-o, am aruncat-o cât colo...!

Şi am ţinut-o tot aşa. Dainty a încercat să mă liniştească, însă n-a reuşit. Nu făceam decât să mă preumblu prin odaie, să-mi frâng mâinile şi să-mi smulg părul din cap. Sau mă lăsam pe podea şi zăceam acolo, gemând. Până la urmă m-am prăbuşit şi n-am mai vrut să mă ridic. Dainty a bocit şi s-a rugat de mine, a luat apă şi mi-a aruncat-o în faţă, a dat fuga la casa unui vecin, după o sticluţă cu săruri — însă eu zăceam ca moartă. Mă îmbolnăvisem. Mă îmbolnăvisem într-o clipă. Pur şi simplu. Dainty m-a cărat în odaia mea şi m-a culcat în patul meu. Din câte zicea ea, când am deschis iarăşi ochii, m-am uitat la ea şi n-am recunoscut-o, m-am luptat cu ea când a vrut să-mi scoată rochia şi am vorbit ca o nebună despre tartan, cizme de cauciuc şi mai ales despre ceva pe care am spus că mi-l luase şi fără de care aveam să mor. „Unde e?“ spune Dainty că am ţipat. „Unde e? Vai!“ Zice că după aceea m-am tânguit atât de jalnic după lucrul ăla că mi-a adus toate câte le aveam şi mi le-a ţinut pe rând în faţă, iar până la urmă a găsit în buzunarul rochiei o mănuşă veche din piele de viţel, grozav de boţită, de înnegrită şi de muşcată, iar atunci când a ridicat-o i-am luat-o din mână şi am tot plâns cu ea la buze, de parcă mi s-ar fi frânt inima.

Eu nu-mi amintesc. Am avut febră aproape o săptămână, iar după aceea am fost atât de slăbită, că la fel de bine puteam să fiu în continuare bolnavă. Dainty m-a îngrijit în toată vremea asta, m-a hrănit cu ceai, supă şi terci, m-a ţinut ca să mă uşurez în oala de noapte, mi-a şters valurile de sudoare de pe faţă. Încă mai plângeam, blestemam şi mă zvârcoleam când mă gândeam la doamna Sucksby şi la felul cum mă păcălise, însă mai amarnic plângeam când mă gândeam la Maud. Căci în tot acest timp avusesem un soi de zăgaz în inimă, ce-mi stăvilise dragostea. Acum pereţii zăgazului cedaseră, inima mi-era potopită şi îmi închipuiam c-o să mă înec... Însă iubirea mea s-a aşezat

în matcă pe măsură ce mă însănătoşeam. S-a liniştit, iar până la urmă mi s-a părut că în viaţa mea nu mai fusesem atât de potolită. „Am pierdut-o“, îi spuneam eu lui Dainty. I-o spuneam iar şi iar. Însă o ziceam cu un glas stăpânit — mai întâi în şoaptă, iar apoi, pe măsură ce zilele treceau şi eu mă întremam, într-un murmur şi, în cele din urma, cu glasul meu obişnuit.

— Am pierdut-o, ziceam. Însă am de gând s-o regăsesc. Nu-mi pasă dac-o să-mi ia toată viaţa. O s-o găsesc şi o să-i spun ce ştiu. Poate că a plecat de tot. Ar putea fi la capătul pământului. Ar putea fi măritată! Nu-mi pasă. O s-o găsesc şi o să-i spun totul...

Numai la asta mă gândeam. Aşteptam doar să mă însănătoşesc îndeajuns încât să mă apuc de treabă. Şi într-un sfârşit mi se păru că aşteptasem destul. M-am ridicat din pat, iar odaia — care păruse că se înclină şi se răstoarnă ori de câte ori ridicam capul — rămase la locul ei. M-am spălat, m-am îmbrăcat şi am luat geanta cu lucrurile pe care îmi pusesem în gând să le car cu mine în Woolwich. Am luat şi scrisoarea şi mi-am vârât-o în rochie. Pesemne că Dainty a crezut că mă apucaseră iarăşi frigurile. Apoi am sărutat-o pe obraz, iar faţa nu-mi ardea.

— Ţine-mi-l tu pe Charley Wag, i-am zis.

A văzut cât de gravă şi de serioasă eram şi a început să plângă.

— Cum ai să faci? m-a întrebat.

Am zis că aveam de gând să-mi încep căutările de la Briar.

— Da’ cum o s-ajungi acolo? Cu ce-o să plăteşti?

— O să merg pe jos, am zis.

Când m-a auzit, s-a şters la ochi şi şi-a muşcat buza.

— Aşteaptă aicea, mi-a spus.

A ieşit fuga din casă. A fost plecată douăzeci de minute. Când s-a întors, ţinea strâns în mână o liră. Era lira pe care o vârâse cu atâta amar de vreme în urmă în zidul călcătoriei, lira cu care ne spusese s-o îngropăm când moare. M-a silit s-o iau. Am sărutat-o iarăşi.

— O să te mai întorci vreodată? m-a întrebat.

I-am răspuns că nu ştiu...

Şi aşa am plecat a doua oară din Borough şi am făcut iarăşi călătoria până la Briar. De data asta nu era ceaţă. Trenul a mers lin. La Marlow acelaşi impiegat care râsese de mine când voisem să iau o birjă a venit să mă ajute să mă dau jos din vagon. Nu-şi amintea de mine. Şi chiar dacă şi-ar fi amintit, tot nu m-ar fi recunoscut. Eram atât de slabă, că pesemne m-a crezut invalidă.

— Ai venit din Londra să schimbi aeru’, aşa-i? zise el cu blândeţe.

Se uită la gentuţa mea.

— Te descurci?

Apoi zise, ca şi data trecută:

— N-a venit nimeni să te-aştepte?

I-am spus că o să merg pe jos. Şi am mers — cale de vreo două mile. Apoi m-am oprit să mă odihnesc pe un pârleaz şi pe lângă mine trecură un bărbat şi o fată, cu o căruţă trasă de un cal. S-au uitat la mine şi pesemne că m-au crezut şi ei invalidă, căci au oprit şi m-au luat în căruţă. M-au lăsat să stau pe capră. Bărbatul îmi puse haina lui pe umeri.

— Mergi departe? m-a întrebat.

I-am spus că mergeam la Briar. Mă puteau lăsa unde voiau, în apropiere de conac...

— La Briar! ziseră ei când mă auziră. Dar de ce Dumnezeu te duci acolo? De când a murit bătrânul, acolo nu mai e nimeni. Nu ştiai?

Nimeni? Am clătinat din cap. Am zis că, din câte ştiam, domnul Lilly fusese bolnav. Că îşi pierduse vlaga din mâini şi glasul şi că trebuia hrănit cu lingura. Încuviinţară. Sărmanul domn! ziseră ei. A rămas aşa, în starea aia de plâns, toată vara, în căldura aceea îngrozitoare...

— Se zice că la sfârşit puţea, spuseră ei, coborând glasul. Însă cu toate că nepoată-sa... fata aia neruşinată care a fugit cu un domn... ai mai auzit de una ca asta?

N-am răspuns.

— ... Ei, cu toate că fata aia s-a întors să-l îngrijească, a murit acu' o lună. De-atunci conacu' e închis.

Deci Maud venise şi plecase! De-aş fi ştiut...! Am întors capul. Când am vorbit, glasul îmi tremura. Speram să pună asta pe seama hurducăturilor căruţei.

— Şi nepoata, Maud Lilly? am întrebat. Ce s-a întâmplat... ce s-a întâmplat cu ea?

Însă ei ridicară din umeri. Nu ştiau. Unii ziceau că se dusese înapoi la bărbatul ei. Alţii ziceau că a plecat în Franţa...

— Aveai de gând să mergi la unul din servitori, nu? m-au întrebat, uitându-se la rochia mea cu imprimeu. Şi servitorii au plecat cu toţii... Toţi în afară de unul, care păzeşte casa de hoţi. Nu mi-ar plăcea deloc să am slujba lui. Se zice că acuma conacul e bântuit.

Asta da lovitură! Însă mă aşteptasem la lovituri şi eram gata să le îndur. Când m-au întrebat dacă să mă ducă înapoi în Marlow, am zis că nu, o să merg mai departe. Mă gândeam că servitorul era, pesemne, domnul Way. „O să-l găsesc”, mi-am zis. „O să mă recunoască. Şi, ah!, el a văzut-o pe Maud. O să-mi spună unde-a plecat...”

Aşa că m-au lăsat unde începea zidul parcului de la Briar, iar de acolo am luat-o iarăşi pe jos. Zgomotul copitelor se depărtă. Drumul era pustiu, iar ziua mohorâtă. Nu era decât vreo două sau trei după-masa,

însă amurgul părea să se fi adunat deja în umbre, aşteptând clipa potrivită ca să se furişeze şi să coboare. Zidul mi se păru mai lung decât pe vremea când am trecut pe lângă el în brişca domnului William Inker. Mi s-a părut că am mers cam vreun ceas până să văd bolta porţii şi acoperişul casei de dincolo de ea. Am iuţit pasul... Însă îmi simţeam inima grea. Casa era închisă şi întunecată. Porţile erau ferecate cu lacăt şi lanţ şi potopite de frunze moarte. Vântul izbea grilajul de fier cu un soi de geamăt. Iar când am ajuns la porţi şi le-am împins, au scârţâit şi au huruit.

— Domnu' Way! am strigat. Domnu' Way! E careva?

La auzul glasului meu, vreo zece ciori au ţâşnit din tufişuri şi şi-au luat zborul, croncănind. Era un zgomot îngrozitor. *Acum cu siguranţă o să vină cineva,* mi-am zis. Însă nu s-a întâmplat aşa: păsările au croncănit mai departe, vântul a gemut şi mai tare prin grilaj, eu am mai strigat o dată, dar n-a venit nici naiba. Atunci m-am uitat la lanţ şi la lacăt. Lanţul era lung. Îl puseseră doar ca să nu intre vacile şi băieţii din sat. Însă acum eram mai slabă decât un băiat. *Nu e împotriva legii,* mi-am zis. *Doar am lucrat aici. Încă aş mai putea să lucrez aici...* Am împins iarăşi porţile cât am putut de mult şi s-au căscat îndeajuns ca să mă strecor printre ele.

Apoi se închiseră la loc în urma mea, izbindu-se cumplit una de alta. Păsările se înălţară iarăşi la cer. Şi totuşi nu veni nimeni.

Am mai stat câteva clipe, apoi am început să merg.

Înăuntrul zidurilor părea mai linişte decât înainte — mai linişte şi mai ciudat. Am ţinut drumul drept. Copacii păreau să şoptească şi să ofteze în vânt. Crengile le erau desfrunzite. Frunzele zăceau în maldăre pe pământ. Se umeziseră şi mi se lipeau de poalele rochiei. Ici-colo se vedeau băltoace de apă murdară. Altundeva tufele năpădiseră în legea lor. Iarba din parc crescuse şi ea prea înaltă şi era pârjolită de arşiţa verii şi bătută de ploi. Se preschimba în mâzgă la vârf şi mirosea ciudat. Cred că mişunau şoareci prin ea. Poate chiar şobolani. Îi auzeam furişându-se prin dreptul meu.

Am luat-o mai iute la picior. Drumul se afunda, apoi începea să se înalţe. Mi-am amintit cum trecusem cu William Inker prin beznă. Ştiam ce urma, ştiam unde venea o cotitură şi ce aveam să văd atunci... Ştiam, însă tot am tresărit când am avut dintr-odată casa în faţa ochilor. Părea să se înalţe din pământ, cenuşie şi sumbră. M-am oprit la marginea aleii cu pietriş. Aproape că mi se făcuse frică. Totul era cu desăvârşire tăcut şi întunecat. Ferestrele erau oblonite. Pe acoperiş stăteau şi mai multe ciori. Iedera de pe ziduri se desprinsese şi atârna ca nişte plete. Marea uşă de la intrare — dintotdeauna umflată de la ploaie — era acum mai umflată ca oricând. Veranda era plină şi ea cu

frunze ude. Părea o casă unde nu stau oameni, ci stafii. Mi-am amintit dintr-odată ce spuseseră bărbatul şi fata, că locul era bântuit...

M-a trecut un fior. M-am uitat în jur, apoi în urmă, spre drumul pe care venisem, iar apoi spre pajişti. Se pierdeau în pâlcuri întunecate şi încâlcite de copaci. Cărările pe care mersesem odinioară cu Maud dispăruseră. Mi-am înălţat privirea. Cerul era cenuşiu şi arunca stropi de ploaie. Vântul tot şoptea şi ofta în copaci. M-am înfiorat iar. Casa părea să mă privească. *De l-aş găsi pe domnul Way!* mi-am zis. *Unde poate să fie?* Şi am luat-o spre dosul casei, spre grajduri şi curţi. Am călcat cu grijă, căci paşii îmi răsunau zgomotos. Însă şi aici era linişte şi pustiu, ca peste tot. Nici un câine nu s-a pus pe lătrat. Uşile grajdurilor erau deschise, iar caii dispăruseră. Marele orologiu alb era la locul lui, însă limbile — şi asta m-a cutremurat mai zdravăn decât orice altceva —, limbile îi erau înţepenite şi nu arătau cât era cu-adevărat ceasul. Orologiul nu bătuse deloc în toată vremea cât mersesem pe-aici. De-aia liniştea mi se păruse atât de ciudată, m-am gândit eu.

— Domnu’ Way! am strigat, dar nu prea tare.

În locul acesta nu părea în regulă să strigi.

— Domnu’ Way! Domnu’ Way!

Apoi am văzut cum dintr-un horn se înalţă un singur fuior de fum. Mi-a mai venit inima la loc. M-am dus la uşa bucătăriei şi am ciocănit. Nici un răspuns. Am încercat clanţa. Era încuiată. Apoi m-am dus la uşa dinspre grădină — uşa pe care fugisem în noaptea aceea cu Maud. Tot încuiată. Atunci m-am dus iarăşi în faţă. M-am apropiat de o fereastră, am tras un oblon şi m-am uitat înăuntru. Nu zăream nimic. Mi-am lipit mâinile şi faţa de geam, iar când am apăsat, fereastra păru să cedeze... Am mai şovăit aproape un minut. Apoi începu să plouă cu picuri mari, ca boabele de grindină. M-am împins în fereastră. Ivărul sări din şuruburi şi fereastra se deschise spre înlăuntru. M-am căţărat pe pervaz şi am sărit în odaie.

Apoi am rămas o vreme nemişcată. Probabil că zgomotul făcut de ivărul rupt fusese infernal. Dacă îl auzise domnul Way şi venea cu o puşcă, luându-mă drept un spărgător? Acum chiar mă simţeam ca un spărgător. M-am gândit la mama... Numai că mama n-a fost niciodată borfaşă. Mama era o doamnă. Mama era stăpâna acestui mare conac... Am clătinat din cap. N-o să pot crede în veci una ca asta. Am început să păşesc încetişor. În odaie era întuneric. Bănuiam că aici era sufrageria. Nu mai fusesem niciodată în locul ăsta. Însă pe vremuri încercasem să mi-o închipui pe Maud luând cina cu unchiul ei. Îmi închipuiam cum ciugulea carnea din farfurie... M-am apropiat de masă. Era încă pusă. Avea pe ea sfeşnice, un cuţit, o furculiţă şi o farfurie cu mere, însă era plină de păianjeni şi colbuită, iar merele putreziseră. Aerul era greu. Pe

podea zăcea o oglindă de cristal spartă, cu ramă aurită.

Uşa era închisă. Nu cred că mai fusese deschisă de săptămâni bune. Însă când am apăsat clanţa şi am împins-o, s-a mişcat fără să scoată un sunet. În casa asta toate uşile erau mute. Pe podea era un covor prăfuit, care înăbuşea zgomotul paşilor.

Aşa că, deşi mergeam, mă mişcăm fără nici un sunet, de parcă lunecam — de parcă *eu* aş fi fost o stafie. Era un gând straniu. În faţă mai era o uşă: uşa dinspre salon. Nici acolo nu fusesem vreodată, aşa că m-am dus şi am aruncat o privire înăuntru. Odaia aceea era tot întunecată şi plină de pânze de păianjen. Din cămin se revărsa cenuşa. Lângă şemineu, acolo unde mi-am închipuit că stătuseră odinioară domnul Lilly cu Domnu şi o ascultaseră pe Maud citind, erau nişte scaune. Se mai vedea şi o sofa tare, cu o lampă lângă ea, lampă care bănuiesc că fusese a ei. Mi-am închipuit-o acum stând acolo. Mi-am amintit glasul ei blând.

Când mi-am amintit asta, am uitat să mă mai gândesc la domnul Way. Am uitat să mă gândesc şi la mama. Ce însemna ea pentru mine? Eu la Maud mă gândeam. Avusesem de gând să cobor la bucătărie. În loc de asta, m-am dus încet în holul de la intrare, trecând pe lângă uşa umflată. Am urcat pe scări. Voiam să merg în odăile ei. Voiam să stau unde stătuse cândva ea — la fereastră, la oglindă. Voiam să mă întind pe patul ei. Voiam să mă gândesc cum o sărutasem şi o pierdusem...

Mergeam, cum am zis, asemenea unei stafii, iar când am plâns, am plâns ca o stafie — în tăcere, fără să iau în seamă lacrimile care îmi curgeau pe obraji, de parcă ştiam că am lacrimi să-mi ajungă un veac şi cu vremea să le vărs pe toate. Am ajuns în galerie. Uşa bibliotecii era acolo, întredeschisă. Capul jivinei tot mai atârna lângă ea, cu singurul lui ochi de sticlă şi cu colţii lui ascuţiţi. Mi-am amintit cum îl atinsesem cu degetele prima oară când am venit s-o iau pe Maud. Aşteptasem la uşă. O auzisem citind... Mi-am amintit iarăşi glasul ei. Mi l-am amintit atât de aprig, încât până la urmă mi s-a părut că îl aud cumva. Îl auzeam, în încremenirea casei, ca pe o şoaptă, ca pe un murmur.

Mi-am ţinut răsuflarea. Murmurul încetă, apoi se porni iar. Nu era în capul meu. Îl auzeam sigur — şi venea din bibliotecă... Am început să tremur. Poate că până la urmă casa chiar era bântuită. Sau poate că, poate că... M-am dus la uşă, am atins-o cu o mână tremurândă şi am împins-o. Apoi am stat locului şi am clipit. Odaia era altfel. Vopseaua fusese răzuită de pe geamuri, iar degetul de bronz era scos din podea. Rafturile erau aproape goale. În cămin ardea un foc mic. Am deschis uşa mai larg. Am văzut vechiul birou al domnului Lilly. Lampa era aprinsă.

Iar în lumina ei stătea Maud.

Stătea şi scria. Ţinea un cot pe birou şi îşi rezema obrazul în palma întoarsă, cu degetele uşor îndoite spre ochi. Am văzut-o limpede, mulţumită luminii. Sprâncenele îi erau încruntate. Avea mâinile dezgolite, mânecile suflecate şi degetele pătate de cerneală. Am privit-o cum aşterne un rând. Pagina era deja înţesată de litere. Apoi ea a ridicat condeiul şi l-a tot răsucit între degete, ca şi cum nu ştia sigur cum să continue. Iarăşi a mormăit ceva ca pentru sine. Apoi şi-a muşcat buza.

După aceea a început iar să scrie. S-a întins ca să înmoaie condeiul într-o călimară. Iar când a făcut asta, şi-a luat degetele de la ochi, şi-a înălţat faţa şi m-a văzut cum o privesc.

Nu tresări. Încremeni. Nu ţipă. La început nu spuse nimic. Mă privi doar în ochi, cu o faţă uluită. Apoi eu am înaintat un pas. Atunci se ridică în picioare, lăsând condeiul muiat în cerneală să se rostogolească peste hârtii şi pe birou şi să cadă pe covor. Se albise la faţă. Se prinse de speteaza scaunului, de parcă, dacă-şi desprindea mâna de ea, s-ar fi prăbuşit sau ar fi leşinat. Când am mai făcut un pas, s-a agăţat şi mai zdravăn de ea.

— Ai venit să mă omori? m-a întrebat.

A spus-o cu un soi de şoaptă îngrozitoare. Am auzit-o şi am văzut că era albă la faţă nu doar de uimire, ci şi de frică. Era un gând cumplit. M-am întors şi mi-am ascuns chipul în mâini. Mi-era încă ud de la lacrimile care mi se prelinseseră pe obraji. Acum se prelinseră alte lacrimi, care mi-l udară şi mai tare.

— Vai, Maud! am zis. Vai, Maud!

Nu-i mai rostisem numele până atunci. Îi spusesem doar „domnişoară”; şi până şi acum, până şi aici, după tot ce se întâmplase, tot mi s-a părut ciudat. Mi-am apăsat degetele pe pleoape. Mă gândisem adineauri cât de mult o iubesc. O crezusem pierdută. Voisem s-o găsesc după ani de căutări. Să dau de ea acum — atât de caldă, atât de reală —, când tânjisem atâta după ea... Era prea de tot.

— Nu... am zis. Nu pot...

Nu s-a apropiat. A stat locului, încă palidă, încă agăţându-se de speteaza scaunului. Atunci mi-am şters faţa cu mâneca şi am vorbit mai potolit.

— Era o hârtie, am zis. Am găsit o hârtie ascunsă în rochia doamnei Sucksby...

Cum vorbeam, simţeam hârtia ţeapănă la pieptul meu. Dar ea nu mi-a răspuns şi am ghicit din asta — am văzut în privirea ei — că ştia ce hârtie e şi ce scria în ea. Fără să vreau, am urât-o o clipă — doar o clipă —, iar când mi-a trecut eram stoarsă de puteri. M-am dus la fereastră şi m-am aşezat pe pervaz.

— Am plătit un om să mi-o citească, am zis. Apoi m-am îmbolnăvit.
— Îmi pare rău, a răspuns ea. Îmi pare rău, Sue!
Dar tot nu s-a apropiat de mine. Mi-am şters iarăşi faţa.
— M-au adus un bărbat şi o fată. Au spus că unchiul tău a murit. Au zis că nu mai e nimeni aici, în afară de domnul Way...
— Domnul Way? se încruntă ea. Domnul Way a plecat.
— Un servitor, aşa au zis.
— Pesemne vorbeau de William Inker. Locuieşte cu mine. Soţia lui îmi găteşte. Asta-i tot.
— Doar ei şi cu tine? În ditamai căsoaia...?
M-am uitat în jur şi m-am înfiorat.
— Nu te apucă teama?
Ridică din umeri şi privi în jos, la mâinile ei. I se întunecă privirea.
— De ce mai am a mă teme acum?
Cuvintele — şi felul în care le rostise — spuneau atât de multe, încât n-am răspuns îndată. Când am vorbit iarăşi, aveam un glas mai potolit.
— Când ai aflat? am întrebat-o. Când ai aflat totul despre noi, despre...? Ai ştiut de la bun început?
Clătină din cap. Vorbi şi ea încet.
— Nu atunci, zise. N-am ştiut până nu m-a dus Richard la Londra. Apoi ea...
A roşit, însă a ridicat capul.
— Atunci mi s-a zis.
— Nu înainte? am întrebat.
— Nu înainte.
— Atunci te-au păcălit şi pe tine.
Altădată gândul ăsta m-ar fi bucurat. Acum, după toate lucrurile sumbre şi îngrozitoare pe care le îndurasem şi le aflasem în ultimele nouă luni, îmi era totuna. O vreme n-am mai spus nimic. M-am lăsat moale în pervazul ferestrei şi mi-am sprijinit obrazul de geam. Sticla era rece. Ploua cu găleata. Picurii se izbeau de pietrişul din faţa casei şi parcă fierbeau. Pajiştea părea vânătă. Printre crengile golaşe şi ude ale păduricii dese desluşeam tufişurile de tisă şi acoperişul ţuguiat al micii capele roşiatice.
— Mama mea e îngropată acolo, am zis. Odinioară mă uitam la mormântul ei fără să-mi pese. Credeam că mama a fost o ucigaşă.
— Eu am crezut că mama a fost nebună, îmi răspunse ea. În schimb...
Nu putea s-o spună. Nici eu. Nu încă. Însă m-am întors, m-am uitat iarăşi la ea, am înghiţit în sec şi am spus:
— Ai fost s-o vezi la închisoare.
Îmi amintisem cuvintele temnicerei.

— A vorbit de tine, îmi răspunse ea, încuviinţând.

— De mine? Ce-a spus?

— Că trăgea nădejde să nu afli niciodată. Că mai bine o spânzurau de zece ori decât să afli. Că ea şi mama ta s-au înşelat. Că voiau să te facă o fată de rând. Că era ca şi cum ai lua o nestemată şi ai ascunde-o în praf. Praful se risipeşte...

Am închis ochii. Când m-am uitat iarăşi, venise în sfârşit mai aproape.

— Sue, spuse ea. Casa asta îţi aparţine.

— N-o vreau, i-am răspuns.

— Banii sunt ai tăi. Jumătate din banii mamei tale. Toţi, dacă doreşti. N-am cerut nimic din ei. O să fii bogată.

— Nu vreau să fiu bogată. N-am vrut niciodată să fiu bogată. Nu vreau decât...

Însă am şovăit. Aveam inima prea plină. Mă privea prea de aproape, prea limpede. M-am gândit cum o văzusem ultima oară — nu la proces, ci în noaptea în care murise Domnu. Îi străluceau ochii. Acum nu-i mai străluceau. Părul îi era ondulat. Acum era lins, fără spelci, doar că şi-l legase la spate cu o panglică simplă. Nu-i tremurau mâinile. Erau goale şi, cum am spus, presărate cu pete şi stropi de cerneală. Avea cerneală şi pe frunte, unde îşi sprijinise capul în palmă. Purta o rochie lungă şi închisă la culoare, care nu ajungea chiar până la podea. Era din mătase, dar se încheia în faţă. Ultima copcă era desfăcută. Am văzut cum i se zbate o venă acolo. Mi-am ferit privirea.

Apoi m-am uitat iarăşi în ochii ei.

— Nu te vreau decât pe tine, am zis.

Sângele îi năvăli în obraji. Îşi desfăcu mâinile, făcu încă un pas spre mine şi aproape-aproape că mă atinse. Însă apoi se întoarse şi-şi plecă privirea. Se duse la birou. Atinse hârtia şi condeiul.

— Nu mă cunoşti, zise ea cu un glas ciudat, sec. Nu m-ai cunoscut niciodată. Au fost nişte lucruri...

A tras aer în piept şi n-a mai izbutit să continue.

— Ce lucruri? am întrebat-o.

Nu mi-a răspuns. M-am ridicat şi m-am apropiat de ea.

— Ce lucruri?

— Unchiul... începu, ridicând temătoare privirea. Cărţile unchiului... M-ai crezut bună. Nu? Dar eu nu am fost niciodată aşa. Am fost...

O clipă îmi dădu impresia că se luptă cumva cu ea însăşi. Apoi se porni iarăşi, se duse la rafturile din dosul biroului şi luă de acolo o carte. O ţinu strâns la piept. Apoi se întoarse şi mi-o aduse. O deschise. Mâinile cred că îi tremurau.

— Aici, zise ea, privind pagina. Sau aici.

Am văzut-o pironindu-şi privirea asupra unui rând. Apoi, cu acelaşi glas sec cu care vorbise înainte, începu să citească:

— *Cât de delicioasă era rumeneala gâtului ei nurliu şi a umerilor ei goi, ca de fildeş, cum o împingeam pe spate pe sofa. Cât de opulent i se ridicau rotunjimile albe ca zăpada, lipindu-se de pieptul meu în tulburarea ei nestăpânită...*

— Ce? am zis.

Nu răspunse, nu înălţă privirea, ci doar întoarse pagina şi citi de altundeva.

— *Nici nu ştiam limpede ce voiam să fac. Acum totul pornise să zvâcnească — limbile, buzele, pântecele, braţele, coapsele, picioarele, fundurile, fiece părticică a trupului era prinsă într-o mişcare voluptuoasă.*

Acum m-am aprins eu la faţă.

— Ce? am spus iarăşi, dar în şoaptă.

Ea mai întoarse nişte pagini, apoi citi iarăşi:

— *Iute, mâna mea îndrăzneaţă îi înhăţă comoara cea mai tăinuită, fără să ia seama la plângerile ei slabe, pe care sărutările mele arzătoare le preschimbară în murmure surde, în vreme ce degetele mele pătrunseră prin poarta cea bine adăpostită a dragostei...*

Se opri. Inima îi bătea mai tare, cu toate că îşi stăpânea glasul, ca să sune sec. Şi inima mea bătea zdravăn. Am spus, încă nelămurită pe deplin:

— Cărţile unchiului tău?

Încuviinţă.

— Toate-s aşa?

Încuviinţă iarăşi.

— Absolut toate-s aşa? Eşti sigură?

— Foarte sigură.

I-am luat cartea din mâini şi m-am uitat la rândurile tipărite. Mie mi se părea la fel ca orice altă carte. Aşa că am lăsat-o, m-am dus la rafturi şi am luat alta. Şi aceasta arăta la fel. Apoi am luat încă una. Asta avea desene. Nişte desene nemaivăzute. Unul era cu două fete despuiate. M-am uitat la Maud şi mi s-a strâns inima.

— Ştiai tot, i-am zis.

A fost primul lucru care mi-a venit în minte.

— Spuneai că nu ştii nimic, când în toată vremea asta...

— Chiar nu ştiam nimic, îmi răspunse.

— Ştiai totul! M-ai făcut să te sărut. M-ai făcut să-mi doresc să te sărut iarăşi! Când, de fapt, în toată vremea asta veneai aici şi...

Glasul mi se frânse. Maud îmi urmărea chipul. M-am gândit de câte ori venisem la uşa bibliotecii şi auzisem înăbuşit înălţarea şi coborârea

glasului ei. M-am gândit cum le citea domnilor — lui Domnu! — în vreme ce eu stăteam şi mâncam tarte şi prăjituri cu doamna Stiles şi domnul Way. Mi-am dus mâna la inimă. Mi se strânsese în aşa hal că mă durea.

— O, Maud! am zis. De-aş fi ştiut! Când mă gândesc că tu...

Am început să plâng.

— Când mă gândesc că unchiul tău... Vai! mi-am dus eu iute mâna la gură. Unchiul meu!

Era un gând mai ciudat decât orice altceva.

— O! Încă mai ţineam cartea în mâini. Acum m-am uitat la ea şi am azvârlit-o, de parcă m-ar fi ars.

— Vai!

Altceva nu eram în stare să spun. Maud stătea încremenită, cu mâna pe birou. M-am şters la ochi. Apoi m-am uitat iarăşi la petele de cerneală de pe degetele ei.

— Cum de-nduri?

Nu îmi răspunse.

— Când mă gândesc la el! am zis. Nemernicul ăla! Vai, să-i zic jegos e prea puţin!

Mi-am frământat mâinile.

— Iar acum, am zis, acum mă uit la tine şi te văd aici, tot aici, cu cărţile lui în jur...!

M-am uitat la rafturi şi mi-a venit să le fac praf. M-am dus la ea şi am dat s-o trag spre mine. Dar s-a ferit. Şi-a mişcat cumva capul cu un soi de mândrie.

— Nu mă căina din pricina lui, îmi zise ea. A murit. Însă eu sunt tot creaţia lui. Aşa o să fiu întotdeauna. Jumătate din cărţi sunt distruse sau vândute. Însă eu sunt aici. Şi... uite. Trebuie să ştii totul. Uite cum îmi câştig pâinea.

Luă o hârtie de pe birou — foaia pe care văzusem că scrie. Cerneala era încă umedă.

— L-am întrebat odată pe un prieten de-al unchiului, zise Maud, dacaş putea să scriu pentru el. M-a trimis la un cămin pentru doamne scăpătate, zâmbi ea amărâtă. Se zice că doamnele nu scriu asemenea lucruri. Însă eu nu sunt o doamnă.

M-am uitat la ea fără să pricep. M-am uitat şi la hârtia din mâna ei. Apoi parcă mi-a stat inima-n loc.

— Scrii asemenea cărţi! am zis.

Încuviinţă tăcută. Avea o faţă gravă. Nu ştiu cum arăta faţa mea. Cred că-mi ardea.

— Asemenea cărţi! am zis. Nu-mi vine să cred. Din toate locurile unde mi-am închipuit că o să te găsesc... Şi după aceea să te descopăr

aici, singură, în casa asta mare...

— Nu sunt singură, răspunse ea. Ţi-am zis: îi am pe William Inker şi pe soţia lui, care se îngrijesc de mine.

— Să te găsesc aici singură, scriind *asemenea cărţi?*

Iarăşi păru aproape mândră.

— De ce să nu scriu? mă întrebă.

Nu ştiam.

— Nu pare potrivit, atâta tot, i-am răspuns. O fată ca tine...

— Ca mine? Nu mai există nici o fată ca mine.

O clipă n-am răspuns. M-am uitat iarăşi la hârtia din mâna ei. Apoi am întrebat-o încet:

— Câştigi destui bani din asta?

Maud roşi.

— Nu foarte mulţi, zise. Destui — dacă scriu iute.

— Şi îţi... Şi îţi place?

Se înroşi mai tare.

— Îmi dau seama că mă pricep la aşa ceva...

Îşi muşcă buza. Îmi scruta în continuare chipul.

— Mă urăşti din pricina asta?

— Să te urăsc?! am zis. Când deja am cincizeci de motive întemeiate să te urăsc şi totuşi te...

Şi totuşi te iubesc — mi-a venit să spun. Însă nu am spus-o. Ce pot să vă zic? Dacă ea se mai putea ţine mândră, puteam şi eu... deocamdată. Şi, oricum, nu a fost nevoie s-o spun: îmi citea cuvintele pe chip. S-a schimbat la faţă, iar privirea i s-a mai limpezit. Şi-a dus o mână la ochi. Degetele îi lăsară mai multe pete negre pe piele. Nu înduram să văd aşa ceva. Am întins repede mâna şi am apucat-o de încheietură. Apoi mi-am umezit degetul şi m-am apucat să-i frec fruntea. Am făcut-o gândindu-mă doar la cerneală şi la pielea ei albă, însă ea îmi simţi mâna şi încremeni. Degetul mi se mişcă mai încet. Îi coborî pe obraz. Apoi m-am trezit că-i cuprinsesem obrazul în palmă. Ea închise ochii. Avea obrazul neted — nu ca o perlă, ci mai cald decât perlele. Întoarse capul şi-şi lipi gura de palma mea. Avea buzele moi. Pata de cerneală rămase aşa, întunecată, pe fruntea ei, dar, la urma urmei, m-am gândit eu, era doar cerneală.

Când am sărutat-o, s-a înfiorat. Mi-am amintit atunci cum era când o înfioram sărutând-o. M-am înfiorat şi eu. Fusesem bolnavă. Am crezut că o să leşin! Ne-am depărtat una de alta. Ea îşi duse mâna la inimă. Încă mai ţinea hârtia. Acum foaia căzu la podea. M-am aplecat, am ridicat-o şi am netezit-o.

— Ce scrie? am întrebat-o apoi.

— E plină de cuvinte prin care spun cât de mult te doresc... Uite.

Luă lampa. În odaie se lăsa bezna, iar ploaia încă mai bătea în geam. Însă Maud mă duse lângă foc, mă îndemnă să şed şi se aşeză şi ea lângă mine. Poalele rochiei de mătase i se ridicară iute, apoi se lăsară. Maud puse lampa pe podea, întinse hârtia, după care începu să-mi arate cuvintele pe care le scrisese, unul câte unul.

Nota autoarei

Multe cărţi mi-au furnizat detalii istorice şi m-au inspirat. Le sunt îndatorată în special lucrării lui V.A.C. Gatrell, *The Hanging Tree: Execution and the English People, 1770-1868* (Oxford, 1994) şi celei a Marciei Hamilcar, *Legally Dead: Experiences During Seven Weeks' Detention in a Private Asylum* (Londra, 1910).

Catalogul la care lucrează Christopher Lilly are la bază trei bibliografii adnotate publicate de Henry Spencer Ashbee sub pseudonimul Pisanus Fraxi: *Index Librorum Prohibitorum: being Notes Bio- Biblio- Icono- graphical and Critical, on Curious and Uncommon Books* (Londra, 1877), *Centuria Librorum Absconditorum: being Notes Bio- Biblio- Icono- graphical and Critical, on Curious and Uncommon Books* (Londra, 1879) şi *Catena Librorum Tacendorum: being Notes Bio- Biblio- Icono- graphical and Critical, on Curious and Uncommon Books* (Londra, 1885). Remarcile domnului Lilly pe tema bibliotecilor sunt un ecou al celor aparţinându-i lui Ashbee, însă în toate celelalte privinţe el este un personaj fictiv.

Toate textele citate de Maud sunt reale. Printre ele se numără *The Festival of the Passions, Memoirs of a Woman of Pleasure, The Curtain Drawn Up, The Bagnio Miscellany, The Birchen Bouquet* şi *The Lustful Turk.* Pentru date legate de publicarea lor poate fi consultat Ashbee, *op. Cit., supra.*

BIBLIOTECA POLIROM
PROZĂ XXI

Roman nominalizat la Booker Prize şi Orange Prize, 2002

„O carte cu o atmosferă intensă, un ritm impecabil şi o structură ingenioasă, constituind o raritate în peisajul literar contemporan: un roman serios şi o lectură extraordinar de antrenantă totodată."

Mail on Sunday

„Uneori poţi să invidiezi un prieten pentru că n-a citit încă un anumit roman, gândindu-te la plăcerea ce îl aşteaptă. Ei bine, *Din vârful degetelor* se înscrie în această categorie de cărţi. Consistent, întunecat, palpitant prin neaşteptatele răsturnări de situaţie, acest roman oferă cititorului o experienţă pe care n-o va uita prea curând."

Guardian

„Sarah Waters are un talent narativ rar printre scriitorii generaţiei sale."

Independent on Sunday

ISBN 978-973-46-1202-4
9 789734 612024
www.polirom.ro
POLIROM

Pe copertă: Théodore Chassériau (1819-1856), *Cele două surori*, ulei pe pânză, 1843, Muzeul Luvru, Paris